

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

15 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

METEHAN BOZKURT

AMASYA

Ağustos-2020

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

15 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Metehan BOZKURT

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Gürkan CEVGER

AMASYA-2020

TEZ ONAY SAYFASI

Metehan BOZKURT tarafından hazırlanan 15 Numaralı Amasya Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi başlıklı bu çalışma, 27 Ağustos 2020 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jürimiz tarafından Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği ile başarılı bulunarak kabul edilmiştir.

Jüri

İmza

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Gürkan CEVGER

Üye : Doç. Dr. Songül KEÇECİ KURT

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Özgür TOKAN

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. 27/08/2020

Doç. Dr. Nevzat AYDIN
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 27/08/2020

Metehan BOZKURT

ÖZET

15 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Metehan BOZKURT

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, Ağustos / 2020

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Gürkan CEVGER

Şer'iyeye sicilleri Osmanlı İmparatorluğu şehir tarihi araştırmaları için en önemli kaynaklardan biridir. Sicillerden hareketle Müslüman ve gayrimüslim cemaatler arasındaki ilişkiler, vergi talepleri, evlilik-boşanma, vasi ve nafaka tayini, narh kayıtları, asayiş ve askerî yükümlülükler gibi çeşitli meselelere dair fikir sahibi olunabilir.

İmparatorluk dâhilindeki hemen her şehir ve büyük kasabalar için sicil tutulmuştur. Amasya özelinde 1624'ten 1866 yılına kadar toplam 95 sicil tespit edilmiştir. Bu çalışmada 1663-1665 yılları arasında tutulmuş olan 15 numaralı Amasya şer'iyeye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Şer'iyeye Sicilleri, Amasya.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF NO. 15 AMASYA COURT RECORDS

Metehan BOZKURT

Amasya University, Institute of Social Sciences

Department of History, M.A., August/ 2020

Supervisor: Assist. Prof. Gürkan CEVGER

The Sharia Court Records are one of the most important resources for researches of Ottoman Empire's city history. One can have an idea about relationships between Muslim and non-Muslim congregations, tax claims, marriage and divorce, appointment of guardian and testimony, record of official fixed prices, public order and military obligations by looking at the Sharia Records.

Records were kept for almost every city and town within the Empire. 95 Records were made specific to Amasya between the years 1624-1876. In this study; Amasya Sharia Record no. 15's which was kept between the years 1663-1665, transcription and consideration is made.

Keywords: Ottoman Empire, The Sharia Court Records, Amasya.

ÖNSÖZ

Osmanlı İmparatorluğu'nda şehir ve bölge tarihi söz konusu olduğunda en önemli kaynaklardan biri şer'iyeye sicilleridir. Hemen her bölge için kadılar tarafından tutulan şer'iyeye sicilleri, gündelik yaşama ilişkin ilginç veriler ihtiva ederler. Bu çalışmada 15 numaralı Amasya şer'iyeye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çalışma toplam üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde 16 ve 17. yüzyıllarda Osmanlı İmparatorluğu'nun durumu ve Amasya tarihiyle ilgili genel bir tablo çizilmiştir. İlk bölümde şer'iyeye sicilleri ve kadılık kurumu hakkında kısa açıklamalar yapılmıştır. İkinci bölümde incelenen sicil tanıtılmış, belgeler tasnif edilerek değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde sicilin transkripsiyonu verilmiştir. Ayrıca, bu bölümde belgelerin hangi konu ile ilgili oldukları transkripsiyon metninde ve tablo halinde sunulmuştur.

Belgelerde boşluk bırakılan yerler parantez içinde () gösterilmiştir. Okunamayan yerler için parantez içinde üç nokta (...), çeviriden emin olunamayan sözcükler için parantez içinde soru işareti (?) kullanılmıştır. Ayrıca, “akçesin”, “lâzimesin” gibi ifadeler “akçesin[i]”, “lâzimesin[i]” şeklinde günümüz Türkçesine uyarlanmıştır.

Çalışmalarım esnasında destekleri için başta aileme ve metni okuyup muğlâk kalan ifadeleri düzeltmeme yardımcı olan değerli arkadaşlarım Merve KARAASLAN, Mert ÇAKIR ve Merve EROL ÇİVRİLLİ'ye teşekkür ederim.

Tüm yüksek lisans dönemim boyunca desteğini ve sabrını eksik etmeyen değerli danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Gürkan CEVGER'e teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca lisans dönemimden itibaren sürekli olarak bana zamanını ayırıp fikirlerimi dinleyen ve cesaretlendiren saygıdeğer hocam Sayın Doç. Dr. Songül KEÇEÇİ KURT'a da teşekkürlerimi sunarım.

Metehan BOZKURT

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
ÖN SÖZ.....	iv
TABLolar LİSTESİ	viii
RESİMLER LİSTESİ.....	ix
GRAFİKLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR DİZİNİ	xi
GİRİŞ.....	1
Erken Modern Çağ'da Osmanlı İmparatorluğu'na Genel Bir Bakış	1
Kuruluşundan Osmanlı Fethine Kadar Amasya	9
Osmanlı İmparatorluğu Zamanında Amasya	14
I. BÖLÜM	
1. OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA KADILIK KURUMU	19
1.1. Kadıların Tayinleri	20
1.2. Kadıların Maaşları.....	21
1.3 Osmanlı İmparatorluğu'nda Şer'iyeye Mahkemeleri	22
1.4. Şer'iyeye Sicillerinin Fiziki Yapısı ve Muhtevası.....	24
1.4.1. Şer'iyeye Sicillerinin Şekil Bakımından Özellikleri.....	25
1.4.2. Şer'iyeye Sicillerinin İçerik Bakımından Özellikleri	25
1.5. Amasya Şer'iyeye Sicilleri	26
II. BÖLÜM	
2. 15 NUMARALI AMASYASİCİLİNİN TANITIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	30
2.1. Belgelerin Tasnifi ve Değerlendirilmesi.....	32
2.1.1. Merkezden Kazâya Gelen Yazılar	32
2.1.1.1. Ferman	32
2.1.1.2. Berat	33

2.1.1.3. Buyruldu	35
2.1.1.4. Tezkire	35
2.1.1.5. Mektup	37
2.1.2. Kadılar Tarafından Kaza Merkezinde Tutulan Belgeler	38
2.1.2.1. Mülk Satışları	38
2.1.2.1.1. Gayrimenkul Satışları	38
2.1.2.1.2. Bağ ve Arazi Satışları	39
2.1.2.1.3. Ev Satışları	41
2.1.2.1.4. Değirmen ve Dükkân Satışları	44
2.1.2.1.5. Hayvan Satışları	44
2.1.2.1.6. Diğer Satışlar	45
2.1.2.2. Borç	45
2.1.2.3. Miras	46
2.1.2.4. Vasi Tayini	48
2.1.2.5. Hibe	49
2.1.2.6. Asayiş	50
2.1.2.7. Narh	52
2.1.2.8. Nafaka	61
2.1.2.9. Fetva	62
2.1.2.10 Mihr (Mehir) ve Boşanma	63
2.1.2.11. Kölelik	64
2.1.2.12. Vakıf	66
2.1.2.13. Kuloğulluğu Reddi	69
2.1.2.14. Diğer	70

III. BÖLÜM

3. 15 NUMARALI AMASYA SİCİLİNİN ÖZET VE TRANSKRİPSİYONU	72
3.1. Belgelerin Konu Başlıkları ve Tarihleri	103
3.2. Belgelerin Transkripsiyonu	127
3.3. 15 Numaralı Amasya Şer'iyeh Sicili'nde Geçen Yer Adları	337
3.3.1. Mevkiler / Mevziler / Mezraalar	337

3.3.2. Köyler.....	337
3.3.3. Mahalleler	337
3.3.4. Nahiyeler / Kasabalar	337
3.3.5. Kazâlar	338
3.3.6. Sancaklar	338
3.3.7. Eyaletler	338
SONUÇ	339
KAYNAKÇA	343
EKLER	349
ÖZGEÇMİŞ.....	357

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.1. Amasya Şer‘iyye Sicillerinin Yıllara Göre Dağılımı	27
Tablo 2.1. 15 Numaralı Şer‘iyyeSicili’ndeki Belgelerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı	31
Tablo 2.2. 15 Numaralı Şer‘iyyeSicili’ndeki Belgelerin Konu Dağılımı	31
Tablo 2.3. Satışa Söz Konusu Olan Gayrimenkullerin Bulunduğu Mahalleler	39
Tablo 2.4. 1663-1665 Yılları Arasında Amasya’da Bağ ile Arazi Satışları ve Fiyatları	39
Tablo 2.5. 1663-1665 Yılları Arasında Amasya’da Ev Satışları ve Fiyatları	42
Tablo 2.6. Narh Listelerine Göre Amasya’da Et Fiyatları.....	53
Tablo 2.7. Narh Listelerine Göre Amasya’da Helva ve Köme Fiyatları	54
Tablo 2.8. Narh Listelerine Göre Amasya’da Bakliyat ve Kuruyemiş Fiyatları	55
Tablo 2.9. Narh Kayıtlarına Göre Amasya’da Yağ Fiyatları.....	57
Tablo 2.10. Narh Kayıtlarına Göre Amasya’da Sebze, Meyve ve Tatlı Fiyatları	58
Tablo 2.11. Narh Kayıtlarına Göre Amasya’da Diğer Tüketim Maddelerinin Fiyatları	60
Tablo 3.1. 15 Numaralı Amasya Şer‘iyyeSicilleri’nde Yer Alan Belgelerin Özetleri	72

RESİMLER LİSTESİ

Resim 2.1. Sicilin Sicill-i Mahfuz Kısmının Son Sayfası.....30

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 2.1. 15 Numaralı Şer‘iyye Sicilindeki Fermanların Konu Dağılımı	33
Grafik 2.2. 15 Numaralı Şer‘iyye Sicilindeki Beratların Konu Dağılımı	34
Grafik 2.3. 15 Numaralı Şer‘iyye Sicilindeki Tezkirelerin Konu Dağılımı	36
Grafik 2.4. 15 Numaralı Şer‘iyye Sicilindeki Mektupların Konu Dağılımı	37
Grafik 2.5. 15 Numaralı Şer‘iyye Sicilindeki Kölelik Konu Dağılımı	66
Grafik 2.2. 15 Numaralı Şer‘iyye Sicilindeki Vakıflar İle İlgili Konu Dağılımı	69

KISALTMALAR DİZİNİ

AŞS. : Amasya Şer'iyeye Sicilleri

Bkz. : Bakınız

C. : Cilt

Çev. : Çeviren

Cm. : Santimetre

COA : Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivleri

DİA : Diyanet İslâm Ansiklopedisi

Ed. : Editör

Haz. : Hazırlayan

İSAM : İslâm Araştırmaları Merkezi

M. Ö. : Milattan Önce

M. S. : Milattan Sonra

MŞH. : Meşihat

No. : Numara

s. : Sayfa

S. : Sayı

ŞSC.d. : Şer'iyeye Sicilleri Defterleri

vs. : Ve saire

GİRİŞ

1. Erken Modern Çağ'da Osmanlı İmparatorluğu'na Genel Bir Bakış

16. yüzyılın büyük bir bölümünde Osmanlı tahtının sahibi olan Kanunî Sultan Süleyman (1520-1566) dönemi siyasi, askerî, malî, edebî, hukukî ve kurumsal alanlarda imparatorluğun en ihtişamlı yılları olarak tasvir edilir. Gerçekten de bu dönemde Macaristan ve Irak-ı Arab topraklarının büyük kısımları fethedilmiş, Osmanlı donanması özellikle Preveze Deniz Muharebesi (1538) sonrasında Akdeniz'in tek hâkimi konumuna yükselmişti. Orta Avrupa ve Kırım Hanları tarafından Rus topraklarına gerçekleştirilen akınlar da hayli kazançlı çıkmış, İmparatorluk hazinesi askerî alanda yaşanan bu kazanımlardan nemalanmaya devam etmişti (Emecen, 2015: 233-271).

Sultan Süleyman, büyük dedesi Fatih'in "tek iman, tek sultan" idealine uygun bir şekilde her yerde hazır ve nazır olmayı kendine görev edinmişti. Osmanlı İmparatorluğu'nun siyaseti evrensel olma iddiasındaydı. V. Karl'a karşı mücadelelerini kararlılıkla sürdüren Alman ve Felemenk Protestanları bu dönemde Sultan Süleyman'dan büyük destek görmüş, hatta Martin Luther, 1529 Viyana kuşatmasına kadar, Türklere direnmenin Allah'ın iradesine karşı gelmek olacağını vaaz edip durmuştu (İnalçık, 2016a: 188). Fransa Kralı I. François (1515-1547) daha da ileri gitmiş, Habsburglara karşı Osmanlı donanmasıyla ortak bir deniz harekâtı düzenlemişti. Osmanlı İmparatorluğu artık Avrupa'daki denge siyasetinin vazgeçilmez bir unsuru konumuna gelmiş bulunuyordu (İnalçık, 2017: 149-165). Bunlardan başka Hindistan'daki bölgesel yönetimler ve Orta Asya'daki Türkî hanlıklarla da bağlantılar tesis edilmişti. Buradaki yönetimlere askerî ve malî destek sağlanıyor, ortak düşmanlara karşı (Safeviler ve Portekizliler) beraber hareket edilmesi için işbirliği yolları aranıyordu. Osmanlı siyaseti yukarıda da vurgulandığı üzere evrensel bir hüviyete bürünmüştü (Emecen, 2015: 267-273).

Ancak tüm bu sayılanlar Kanunî döneminin ilk yarısında (birkaç istisna dışında) gerçekleşmişti. 1540'lardan sonraki askerî harekâtlar başarıya ulaşmadığı gibi süreleri gittikçe uzayan savaşlar hazineye yük olmaya başlamıştı. Sultan Süleyman da muhtemelen bu durumun farkına çabuk vardı ve askerî alanda meydana gelen bu açığı sultanî imgeyi "kusursuzlaştırmak" suretiyle zihinlerden gidermeye çalıştı. Mesela; Fatih döneminde henüz kişisel ve ısmarlama bir uğraş olan şehnâmecilik 1550'lerde kurumsal bir nitelik kazandı ve Arifî ilk saray şehnâmecisi olarak atandı. Hayalî ve Bakî gibi şairlerin

himayesi, Süleymaniye, Mihrimah Sultan ve Rüstem Paşa camileri gibi elitler ve reaya nazarında meşruiyet kaynağı sağlayan dinî eserlerin yapımı, Kutsal Toprakların imarına yönelik ilgi ve sultana Kanunî sıfatını kazandıran kanun derlemeleri bu dönemde yoğunlaştı. 17. yüzyılın başlarında yazan nasihat erbabı da bu dönemi bir referans noktası olarak aldılar ve layihalarında ısrarla imparatorluğun içinde bulunduğu bunalımın ancak Sultan Süleyman dönemindeki uygulamalara geri dönüşle atlatılabileceğini vurgulayarak bu kusursuz imgenin daha da kusursuzlaşmasına katkı da bulundular (Woodhead, 2015: 214-240).

II. Selim (1566-1574) tıpkı babası gibi rakipsiz olarak tahta geçti. Bu dönemde Osmanlı Devleti birkaç cephede savaşmaya devam etti. Kıbrıs 1570'te Venedik'in elinden alındı. Bunun üzerine bir sene sonra İspanya, Venedik ve Papalık gemilerinden oluşan Haçlı donanması İnebahtı'da Osmanlı donanmasını büyük bir bozguna uğrattıysa da aralarındaki anlaşmazlıklar ve kötü hava koşulları yüzünden ittifak kısa sürede dağıldı. Venedik 1573 yılında Osmanlılar ile barış yaparken, İspanya hazinesi 1575'te iflasını ilân etti. Tunus kısa bir süre İspanya'nın işgali altında kaldı ancak 1574'te yapılan deniz harekâtıyla nihaî olarak bir Osmanlı ülkesi oldu. Başka bir cephe de Yemen'de açılmıştı. Sultan Süleyman'ın ölümü üzerine Şii Zeydî reisi İmam Mutahhar isyan etti ve daha önce fethedilen birçok kaleyi Osmanlıların elinden geri aldı. Bölgeye süratle önce Lala Mustafa Paşa, ardından Koca Sinan Paşa komutasında birlikler gönderildi. Mücadele 1571 yılına kadar devam etti ve nihayet Osmanlı birlikleri Kızıldeniz'i kontrol eden doğu ve güneydoğu limanları hariç tüm Yemen'i boşaltmak zorunda kaldı (Finkel, 2014: 42-48).

1574 yılında Osmanlı tahtına III. Murat (1574-1595) geçmiş ve etrafına Lala Mustafa ile Koca Sinan gibi gözünü sadarete dikmiş, savaş yanlısı paşaları toplamıştı. Sadrazam Sokollu Mehmet Paşabarıışı savunuyor ve İmparatorluğun mevcut durumunu korumak istiyordu. Ancak bunu uzun süre devam ettiremeyeceği anlaşıldı, zira İran karıştıyordu. Şah Tahmasp'ın 1576 yılında zehirlenerek öldürülmesinden sonra tahta II. İsmail geçti ve kardeşleri ile bazı ileri gelen ümerayı katlettirdi. Bu arada Safevi propagandasının artmaya başlaması Osmanlı yönetimini endişelendiriyordu. Bazı sınır beyleri karşılıklı taraf değiştirmişti. Ayrıca ekonomik durumları kötüleşen ve mazuliyet dönemleri uzayan sipahiler de İran'da ortaya çıkan bu karışıklıktan faydalanmayı umuyorlardı. Savaş yanlısı hizip nihayet 1578 yılında üstün konuma geldi ve Osmanlı ordusu harekete geçti. Tam 12 yıl sürecek savaş neticesinde Tebriz, Gence, Şirvan, Tiflis ve Luristan Osmanlıların eline

geçti. Safevi Şahı Abbas bu sırada bir de Özbeklerle uğraşmak zorunda kalmıştı ve iki cephede birden savaşı sürdüremeyeceğinin farkındaydı. Bu sebeple Osmanlılara barış teklif etti ve 1590 yılında mevcut statükoyu tasdik eden Ferhat Paşa Antlaşması yapıldı (Emecen, 2015: 325-342).

Çok uzun sürse de İran cephesinde kazanılan zaferler Osmanlı yöneticilerine cesaret ve güven vermişti. Sadrazam Koca Sinan Paşa kolayca kazanabileceği bir zafer daha istiyordu. Ayrıca askerin savaş ile meşgul edilmesi gerekiyordu. Bu onlar için yeni bir ganimet kaynağı demektir. Yeni hedef Habsburglar olacaktı. Barış uzun süredir korunuyordu ve Habsburglar savaşmak istemiyorlardı. Ancak Bosna valisi Telli Hasan Paşa'nın sınır tecavüzleri karşısında sessiz kalmaları mümkün değildi. Şüphesiz Osmanlı yönetimi olup bitenlerden haberdardı. Hasan Paşa'nın son harekâtında yenilmesi ve öldürülmesi istenilen bahaneyi sağladı ve Osmanlı ordusu harekete geçti. Savaş aralıklarla tam 13 sene sürdü. Osmanlılar bu sürede Habsburg birliklerinin ateş gücü karşısında çok zorlandı. Haçova zaferi (1596) ve Eğri ile Kanije kalelerinin fetihleri dışında pek bir şey elde edilemedi. Aynı zamanda Celaliler ve Safeviler ile de uğraşan Osmanlılar nihayet barışa yanaştı ve 1606 yılında Zıttoruk Antlaşması imzalandı. Buna göre; ele geçirdikleri yerler Osmanlılarda kalıyor ancak Habsburg hükümdarı ile Osmanlı sultanı eşit kabul ediliyordu (Finkel, 2014: 157-160).

İran ve Avusturya cephelerinde savaşlar bütün hızıyla devam ederken Osmanlı hükümeti bir de Celali adı verilen ekonomik ve sosyal durumlarından hoşnutsuz isyancı kitleleriyle uğraşmak zorunda kalmıştı. 16. yüzyılın başlarından itibaren ekonomik durumu kötü birçok gencin çiftini bırakarak şehre göç etmeleri ve sınırlı sayıdaki medreselere girip tahsil görmek istemeleri bir yığılmaya sebebiyet vermişti. Bu öğrenciler medreselerin dışı kapalı mimarî yapısı, ergenlik çağının getirmiş olduğu cinsel arzu, mezunların iş bulamamaları ve toplumsal baskının yaratmış olduğu psikolojik bunalım ile gittikçe saldırganlaşmaya başlamışlardı. Bunlara daha sonra ekonomik durumlarından mustarip tımarlı sipahiler ve işsiz güçsüz kimselerde katılmışlardı. 16. yüzyılın sonlarına doğru soygunlar ve yol kesmeler iyice artmıştı. Şehir ve kasabalara hatta kadı mahkemelerine kadar baskınlar düzenleniyor, sıradan reaya malından mülkünden oluyordu. Düzeni sağlamak için gönderilen devlet memurları tedhişe başvuruyor, asileri sindirdikten sonra çeşitli bahanelerle bu sefer reayayı onlar soymaya başlıyorlardı. (Akdağ, 2018a: 145-245).

Yukarıda sayılan zümrelere daha sonra sekban / sarıcalarda eklendi. 1593-1606 yılları arasında Batı cephesinde yaşanan uzun savaş döneminde geleneksel silahlarla donatılmış tımarlı sipahinin Avusturya'nın tüfekli birlikleri karşısındaki acziyeti ortaya çıkmıştı. Ordu kumandanları bu durumdan hayli muzdaripti ve daha fazla tüfekli askerin cepheye gönderilmesini istemişlerdi. Merkezî yönetim Anadolu'daki işsiz gençleri silahlandırıp göndermek suretiyle bu ihtiyaca cevap vermişti. Ancak askerlik mesleğinin itibarı ve alacakları garanti maaş dolayısıyla orduya giren bu gençler (sekban / sarıca) savaş bitiminde terhis ediliyorlar ve yine işsiz kalıyorlardı. Sekban / sarıcalar parasızlıklarını Anadolu'ya döndüklerinde eşkıyalığa başlayıp reayayı soyarak gidermeye çalıştılar. Yine de esas amaçları bir şekilde ordu saflarında kalıcı olabilmektir. Tımarlı sipahilerin tüfek kullanan sekban / sarıcaların çıkarttıkları kırsal karışıklıkları önlemekte yetersiz kalması ve hatta bazı tımarlıların bizzat eşkıyalığa başlaması üzerine merkezî yönetim taşrada daha fazla yeniçeri garnizonu konuşlandırdı (İnalçık, 2016b: 23-32).

Celalîleri isyan etmeye zorlayan diğer bir etkende olumsuz hava koşullarıydı. Yapılan son klimatolojik tarih araştırmaları, 1590-1610 yılları arasında tüm Akdeniz havzasında etkisini hissettiren aşırı iklim olaylarının görüldüğünü ortaya çıkardı. Irmaklar donuyor, kuraklık çok şiddetli yaşıyordu. Osmanlı tarımı da bu durumdan nasibini aldı; aşırı soğuk ve sıcaklar, don olayları çiftçiliği tıkanma noktasına getirdi ve topraktan alınan verimin hızla düşmesine sebep oldu (White, 2013: 177-225).

Osmanlı İmparatorluğu 16. yüzyılın sonlarına doğru büyük bir malî ve ekonomik bunalım içine girmişti. Bu durum Avrupa ve İran'da yaşanan gelişmelerle benzerlikler gösteriyordu. 16. yüzyılın başlarında Osmanlı İmparatorluğu'nda ekilebilir olan ama tarıma açılmayan geniş topraklar bulunuyordu ve 12-13 milyon civarında seyreden nüfusu beslemeye yetiyordu. Köylerle kentler arasındaki ticari etkileşim çok sınırlıydı. 1580'lere gelindiğinde İmparatorluğun nüfusu 25-30 milyon dolaylarına erişti ve ekilebilir alanların büyük çoğunluğu tarıma açılırken ortaya çıkan mahsulât nüfusu besleyemez hale geldi. Üstelik Yeni Dünya'nın keşfi ile birlikte bol miktarda gümüş ve altın Avrupa piyasalarına akmaya başlamıştı. Avrupalı girişimciler de bu yeni kaynak sayesinde Osmanlı pazarlarındaki temel gıda maddeleri ve mamul mallar için büyük miktarda parayı gözden çıkartabiliyorlardı. Osmanlı yönetimi ihracatı kısıtlamaya çalıştıysa da tüm çabalar nafileydi ve kaçakçılık arttı. Bunlara bir de Habsburglar ve Safeviler ile olan uzun yıllar süren savaşlar eklenince Osmanlı hazinesi hemen her sene büyük açıklar vermeye başladı.

Yönetim bütçeyi dengelemek için eskiden beri uygulanagelen tağşişe yani akçenin gümüş içeriğinin düşürülmesi yöntemine başvurdu. 1584-1585 yılında akçenin gümüş içeriği daha önce görülmemiş bir seviyede düşürüldü; 100 dirhem gümüşten 450 akçe yerine 800 akçe kesilmeye başlandı. Bu durum ulufelerini ve topladıkları nakit vergileri sabit bir miktar üzerinden alan kapıkullarını ve tımarlı sipahileri derinden sarstı. Piyasalara daha çok para sürülmesi ve Avrupa'dan gelenlerin bunlara eklenmesiyle fiyatlar olağanüstü arttı. Alım gücü ve işçi ücretleri hızla düştü ve İmparatorluk tarihindeki en büyük enflasyon dalgası başladı. Bu durum merkezde siyasi hayatı alt üst ederken, Anadolu'da da Celalîsyanları'nın en temel sebeplerinden oldu (Pamuk, 2015: 108-130).

Celalî İsyanları neticesinde 17. yüzyılın ilk çeyreğinde Anadolu'da 150 ila 200 bin köylünün topraklarını terk ederek büyük kasaba ve şehirlere sığındığı ya da yeni müstahkem kasabalar (palanka) kurarak kendilerini savunmaya çalıştığı tahmin edilmektedir. "Büyük Kaçgun" da denilen söz konusu kitlesel göç hareketleri çok miktarda ekilebilir toprağın boş kalmasına ve savunmasız durumda bulunan bazı kent ve kasabaların, nüfuslarını tamamen kaybetmelerinden ötürü, haritadan silinmelerine sebebiyet verdi. Boş kalan ekilebilir topraklar ise yerel güç sahipleri tarafından ele geçirildi. (Özel, 2018: 255-257).

Celalîsyanları'nın bastırılması Osmanlı idarecilerini rahatlatmadı, zira İran sınırında savaş tekrar patlak vermişti. Şah Abbas 1590 yılında imzalanan anlaşma ile verdiği topraklarını geri alabilmek için hazırlık yapıyordu. Bu doğrultuda evvela orduya çekidüzen verdi. Safevi ordusu hâlâ eski Türkmen Kızılbaş beylerinin temin ettiği aşiret kuvvetlerinden oluşuyordu. Şah Abbas Osmanlı kapıkulu sistemini örnek alarak Gürcü, Çerkes ve Ermenilerden mürekkep kendi gulam ordusunu kurdu. Bunlar ateşli silah da kullanabilen ve doğrudan devlet arazilerinden (memalik-i hassa) geçimini sağlayan profesyonel askerlerdi (Gartwaite, 2016: 161). Şah Abbas 1603 yılında harekete geçti. Osmanlı ordusunun Habsburglar ve Celalîler ile uğraşması Safevilerin bir sene içinde Tebriz, Gence ve Revan'ı geri alabilmesini mümkün kıldı. Osmanlı yönetimi bölgeye önce Cigalazâde Sinan Paşa, ardından da Kuyucu Murat Paşa komutalarında birlikler sevk ettilerse de tatmin edici bir sonuç alınamadı. 1612 yılında iki taraf mevcut sınırlar üzerinde anlaşma sağladı. Bundan başka Safevi Şahı iki yüz yük ipek göndermeyi ve ilk üç halife ile peygamberin eşi Ayşe'ye yapılan hakaretlere son vermeyi taahhüt ediyordu. Anlaşma koşulları yerine getirilmeyince Osmanlılar tekrar saldırıya geçti. Ancak istenen başarı yine

gelmedi ve bunun üzerine 1618 yılında mevcut sınırların teyidi niteliğindeki anlaşma yenilendi (Uzunçarşılı, 2011: 64-68).

Bu arada Osmanlı tahtına, amcası Mustafa'nın ehliyetliliğinin anlaşılması üzerine, II. Osman (1618-1622) geçmişti. Osman enerjik bir gençti ve hanedanı eski görkemli günlerine döndürmek istiyordu. Boğdan'da işlerin karışması üzerine bu fırsatı kısa zamanda yakaladı. Zira Lehistan yönetimi Boğdan'da kendi destekledikleri bir voyvodanın başa geçmesi için harekete geçmişti. Diğer bir sebep de Lehistan'a bağlı Kazakların düzenlemiş oldukları akınlardı. Osmanlı ordusu süratle kuzeye yönelerek Tuna'yı aştı ve Hotin'i kuşattı. Ancak hem askerin isteksizliği hem de olumsuz hava koşulları istenilen başarıyı getirmedi ve Hotin anlaşma masasında elde edilebildi. Osman başarısızlığın sebebini askerin gevşekliğine bağlıyordu. Kapıkulları arasında genç padişahın Anadolu'ya geçip sekban ve sarıcalardan müteşekkil bir orduyu kendilerinin yerine kaim edeceğine dair dedikodular dolaşmaya başlamıştı. Hatta başkent Kahire'ye taşınacağı konuşuluyordu. Nitekim Osman'ın Hac görevini ifa için Kutsal Topraklar'a gideceğini açıklaması üzerine bu şüphelerinde haklı olduklarına iyice inandılar ve padişahın Üsküdar'a geçeceği gün ayaklandılar. İsyancılar Mustafa'yı tekrar tahta çıkardılar ve Osman'a türlü hakaretler ettikten sonra onu Yedikule zindanlarında boğdular. Bu durum Osmanlı tarihinde daha önce görülmemiş bir olaydı. İlk defa bir padişah askerin inisiyatifleriyle tahttan indiriliyor ve öldürülüyordu (Finkel, 2014: 177-182).

Özellikle II. Osman'ın hal'i olayından sonra yeniçeriler merkezdeki tek egemen güç oldular. Siyasi istikrarsızlığın devamı, ekonomik buhranın giderek artması Anadolu'da yeni bir şiddet dalgası yarattı. Sekbanlar bu sefer II. Osman'ın katlinde baş şüpheli konumunda bulunan yeniçerilere karşı bir intikam savaşına girişen Abaza Mehmet Paşa'nın bayrağı altında birleştiler. Anadolu ile merkezde yeniçeri tahakkümü altında bulunan hükümet arasındaki savaş 1658'de son isyancı Abaza Hasan Paşa'nın bertaraf edilmesine dek sürdü. Bu süreçte, Celalî İsyancıları zamanındaki yıkım kadar olmasa da, Anadolu kırsalı ve kentleri büyük zarar gördü (İnalçık, 2016b: 32-43).

Asi Paşalar Anadolu'yu kasıp kavururken Osmanlı İmparatorluğu 17. yüzyılın ortalarında Girit adasının fethi için Venedik ile kıyasıya bir mücadeleye girmişti. Osmanlı ordusu savaşın ilk senelerinde başarı sağlamış ve adanın baş şehri Kandiye haricinde bütün kaleler fethedilmişti. Ancak savaş ilerledikçe Venedik savunmasının direnci artıyordu, zira donanma gerekli desteği adaya ulaştıramıyordu. Çünkü ağırlıklı olarak hâlâ kadırgaların ön

planda bulunduğu Osmanlı donanması, kalyon kullanan Venedik donanması karşısında çaresiz kalıyor ve Çanakkale boğazını aşamıyordu. Aslında Venedik tersanesi de kalyon inşa etmiyordu. Savaş sebebiyle Venedikliler, İngiliz ve Hollandalılardan kalyon kiralamışlardı. 1656'da Bozcaada ve Limni'nin düşmesi de işin tuzu biberi oldu. Yetkililer derhal kalyon yapımını hızlandırdılar. Bozcaada ve Limni kaybından bir sene sonra Köprülü Mehmed Paşa tarafından kurtarıldı. Kalyon yapımı bir süre daha devam ettiyse de bunları kullanacak teknik elemanın olmayışı, pahalıya gelmesi ve Venedik ile yapılan deniz savaşlarında arzulanan başarıların elde edilememesi 1662 yılında kadirgaya dönülmesine sebebiyet verdi (Bostan, 2015: 186-192).

Kandiye kuşatması tüm hızıyla devam ederken Habsburg ordularının Erdel'e girip bazı kaleleri zapt ettiği haberi İstanbul'a ulaştı. Fazıl Ahmet Paşa derhal harekete geçti ve 1663 baharında Uyvar kalesini kuşattı. Burası iyi korunan, değerli madenlere sahip zengin bir bölge idi. 40 günlük bir kuşatmadan sonra kale alındı ve iki taraf anlaşma masasına oturdu. Yapılan müzakerelerden sonra Uyvar kalesi ve Habsburgların işgal ettiği yerler Osmanlılara bırakıldı. Fazıl Ahmet Paşa bu meseleyi hallettikten sonra bütün gücüyle Kandiye önlerine geldi. Venedik, Papa, Floransa, Fransız ve İspanyol kuvvetlerinden oluşan müttefiklerin bütün çabalarına rağmen Osmanlı ordusu adadan sökülemedi. Nihayet kalenin komutanı olan Morosini daha fazla dayanamayacağını anladı ve bazı palankalar kendilerinde kalmak şartıyla Kandiye'yi Fazıl Ahmet Paşa'ya teslim etti. Böylece Osmanlıları 24 sene uğraştıran Girit meselesi son bulmuş oldu (Uzunçarşılı, 2011: 408-421).

Osmanlı İmparatorluğu 16. yüzyılın başlarından itibaren hem dışsal hem de kendi iç dinamiklerinin etkisiyle büyük bir değişim ve dönüşüm dönemine girmişti. Hanedan üyelerinin tahta çıkış usulündeki değişiklikler bunların en başında gelmekteydi. Osmanlı uygulamasında taht, eski Türk-Moğol geleneğinin aksine padişahın oğullarının hakkıydı; kardeş ve kardeş oğulları taht iddiacısı olamazlardı. Bu kural Fatih Kanunamesi'nde de ifadesini bulmuştu: "Evladımdan her kimesneye ki saltanat müyesser ola karundaşların[1] nizam-ı âlem için katletmek münasibdir, ekser-i ulema dahi tecviz etmişdir. Anunlaâmil olalar." (Özcan, 2017: 19). Kanunda da görüldüğü üzere taht padişahın oğullarının hakkı kabul ediliyordu. Ancak kardeş katli tahta cülus eden yeni sultanın bu işi münasip görüp görmemesine bırakılmıştı.

17. yüzyıl başlarına gelindiğinde durum tamamen değişti. 1603 yılında henüz 14 yaşında tahta çıkan Sultan Ahmet (1603-1617), çocuk sahibi olmadığından dolayı kardeşi Mustafa'ya dokunmamıştı. Bu muhtemelen devlet büyüklerinin aldığı bir tedbir idi. Belki de kardeş katli uygulamasının halk üzerinde yarattığı olumsuz tepkilerden çekinilmişti. Ancak daha sonra gelen bazı padişahların fırsatını bulduklarında kardeşlerinden kurtulmaları bu ihtimali zayıflatmaktadır. 1617'de Sultan Ahmet arkasında birçok şehzade bırakarak ölmesine rağmen kardeşi Mustafa tahta çıktı. Osmanlı tarihinde ilk defa böyle bir durumla karşılaşıyordu. Diğer şehzadeler yaşlarının küçük olmasından dolayı tahttan mahrum bırakılmışlardı. II. Osman'dan sonra sırayla kardeşleri IV. Murat (1623-1640) ve İbrahim (1640-1648) tahta geçtiler. Aslında Osman ve Murat, merkezdeki siyasi grupların kendilerine karşı öne sürebilecekleri bir koz olur düşüncesiyle, bazı kardeşlerini boğdurmıştular. Ancak yine de ekberiyet (hanedanın büyük şehzadesinin tahta çıkması) uygulaması artık herkes tarafından kabullenilmişti ve istisna kabilinden bazı denemeler hariç imparatorluğun yıkılışına kadar devam etti (Peirce, 2011: 126-157).

Özellikle 1570'lerden itibaren hem Habsburg ordularında tüfek kullanan birliklerin artması hem de Macaristan sınırı boyunca uzanan *traceitaliennetarzi* yeni tip kalelerin dayanıklılığı Osmanlı ordularını zorlamaya başlamıştı. Artık daha fazla yeniçeriye ihtiyaç duyuluyordu ve sayıları 1520'lerde 8-9 bin civarında seyrederken, 16. yüzyılın sonlarında (30 yıl savaşlarının da etkisiyle) 35 bine çıkmıştı. Beylerbeylerinin sekban / sarıca ve leventlerden oluşan kapı halkları da büyümüşü. Bu durum daha fazla tüfek kullanan askere ihtiyaç duyulduğundan merkezî yönetim tarafından teşvik ve büyük araziler arpalık olarak kendilerine tevcih edilmeye başlanmıştı (Agoston, 2017: 72-81).

Vergi toplama usulü de, 16. yüzyılda da bazı emareleri görülmekle birlikte, 17. yüzyıldan itibaren ciddi değişimler geçirdi. Reaya bu tarihten önce vergilerinin büyük bölümünü aynî olarak, yani ürün şeklinde öderdi. Ancak 16. yüzyılın başından itibaren yönetici elit arasında para kullanımının ve sürekli büyüyen merkezî ordunun masraflarının artması tahsilât yöntemlerinin de bu duruma uyarlanmasını icap ettirdi. Artık daha fazla nakit paraya ihtiyaç duyuluyordu ve bu iltizam¹ sisteminin yaygınlaşmasına sebebiyet verdi. (Abou-El-Haj, 2018: 51-55).

¹Doğrudan merkezi hazine için tahsil edilen mukataa vergilerinin açık arttırma sonucunda 1 ya da 3 yıllık

Değişimin diğer bir ayağı da şehirlerde yeni yeni canlanmaya başlayan kültürel hayattı. Kahvehanelerin ortaya çıkışı ve kısa sürede yaygınlaşması, kadınların kamusal hayatta daha görünür hale gelmesi, Karagöz ve Meddah gibi oyunların insanların günlük eğlence anlayışlarında yarattığı dönüşümler şehir hayatına yeni bir soluk getirmişti. Ancak askeri, siyasi ve ekonomik istikrarsızlıklar ve söz konusu yenilikleri bid'at olarak adlandıran Kadızâdeliler ile tasavvuf erbabı arasındaki kahve içmenin yasaklanmasından ıstakoz yemenin haram olup olmamasına kadaryaşanan sayısız tartışma yüzünden toplumsal hayat karmaşık bir hal almıştı (Kafadar, 2012: 144-146).

Osmanlı taşra idaresinde de ciddi değişimler yaşanmaya başlamıştı. Beylerbeyi her ne kadar daha salahiyyetli bir konumda bulunsada sancakbeyinin idare ettiği sancak, imparatorluğun temel yönetim birimi olarak kabul edilmekteydi. Ancak 16. yüzyılın sonlarından itibaren hem enflasyonun getirmiş olduğu ekonomik ve malî bunalımın hem de hiçbir ara görevde bulunmaksızın tayin edilen saray mensuplarının artmasıyla taşra idaresinde yeni bir döneme girildi. Sancakbeyinin önemi ve görev süreleri hızla düşerken merkezî yönetim beylerbeylerinden kapı halklarını büyütmelelerini istiyor, adamları tarafından salınan aşırı ve kanunsuz vergilere çoğu zaman göz yumuyordu. Üstelik mazuliyet dönemlerinde bile kapı halklarının bakımlarını devam ettirmek zorunda olduklarından büyük gelir kaynakları arpalık olarak onlara tevcih ediliyordu. Ayrıca ticari yatırımlarda yapıyorlardı. Bunlardan başka çoğu sancakbeyi beylerbeyinin arzı üzerine atanmaya başlamıştı ve kapsayıcı nüfuz ağları sayesinde hem İstanbul'da hem de taşrada siyasal etkinlikleri artmıştı. Söz konusu olgu taşra idari birim kavramlarının değişiminde de izlenebilir. 16. yüzyılın sonlarına kadar beylerbeylerinin yönetimindeki bölgeler için kullanılan "vilayet" tabiri bu dönemde yerini "eyalet"e bırakmıştı. Kavram, önceleri Diyarbekir beylerbeyliğine bağlı otonom Kürt beylerinin yönetim bölgelerini ifade etmek için kullanılıyordu ve merkeze karşı daha bağımsız hareket etmeye başlayan beylerbeylerinin durumunu yansıtmaya bakımından biçilmiş kaftandı (Kunt, 1978: 15-124)

Kuruluşundan Osmanlı Fethine Kadar Amasya

sürelerle özel aracılara tevcih edilmesine dayanan sisteme iltizam denir. İltizamı deruhte edecek olan mültezimler müzayede sırasında vergi kaynağı için önceden belirlenmiş bir miktarı peşin olarak ödemek zorundaydılar. Daha fazla bilgi için bkz. Pamuk, Osmanlı-Türkiye İktisadî Tarihi 1500-1914, s. 146-151.

Amasya'nın tarihsel coğrafyası ile ilgili ayrıntılı bilgiler M. Ö. 1. yüzyılda burada doğmuş olan bir coğrafyacı, Strabon'dan gelmektedir:

Benim kentim, içinden Iris Irmağı'nın aktığı geniş ve derin bir vadide kurulmuştur. İnsan emeği ve doğa buraya hem kent hem de kale özelliği olağanüstü bir şekilde sağlamıştır. Çünkü burası çok yüksek ve sarp bir kaya olup dimdik ırmağa doğru iner ve ırmak tarafında, kentin kurulmuş olduğu yerde, kıyıda bir duvar ve her iki tarafta tepelere doğru uzanan duvarlar vardır. Bu tepeler iki tane olup doğal bir şekilde birbirlerine bağlıdır ve görkemli bir kule halinde yükselmektedirler. Bu alan içinde kralların hem sarayları hem de anıt mezarları bulunur. İki sivri tepe birbirine tamamen dar bir geçitle bağlıdır. Burası her iki tarafta kıyıdan ve varoşlardan beş veya altı stadion yükseklikindedir ve bu geçitten tepelere bir stadion'luk, hiçbir kuvvetin aşamayacağı, dik bir yokuş daha vardır. Bu kayaların içinde sarnıçlar da bulunur; fakat kentin bu kaynaklardan faydalanmasına olanak yoktur. Buradan bir tanesi ırmağa, bir tanesi de boğaza olmak üzere kayalara, boru şeklinde iki tane kanal oyulmuştur. Irmağın üzerine, bir tanesi kentten varoşlara, diğeri de dışarıdan varoşlara olmak üzere iki köprü kurulmuştur; kayalığın yukarısında olan dağ bu köprüde son bulur. İlk önce çok geniş olmayan ırmak boyunca uzanan bir vadi vardır, bu sonunda genişleyerek Khiliokomon Ovası'nı meydana getirir; ondan sonra her ikisi de verimli olan, Halys Irmağı'na doğru uzanan Diakopene ve Pimolisene bölgeleri yer alır. Bunlar Amaseia'lının ülkesinin kuzey kısmını meydana getirir ve uzunluğu yaklaşık beş yüz stadion'dur; bundan sonra ülkenin geri kalan kısmı gelir. Burası çok daha uzun olup Babanomos ve Ksimene'ye kadar uzanır ve bu ikincisi Halys Irmağı'na kadar gider. Amaseia'lının ülkelerinin uzunluğu budur. Halbuki, kuzeyden güneye kadar genişliği yalnız Zelitis'e kadar olmayıp Trokmi'ye ve Büyük Kappadokia'ya kadar uzanır. Ksimene'de halai denen tuzlalar vardır. Irmağın buna izafeten Halys ismini aldığı zannedilmektedir. Ülkemde Mithridates Savaşları nedeniyle tahrip edilmiş birkaç müstahkem yer ve pek çok terk edilmiş arazi bulunur. Ancak bu topraklar ağaçlarla doludur; bir kısmı da atlar için otaktır ve diğer hayvanları yetiştirmek için uygundur ve tamamı yaşamaya elverişlidir. Her ne kadar şimdi bir eyalet ise de Amaseia vaktiyle krallara aitti. (Strabon, 2000: 50-52).

Amasya isminin kökeninin ne ile ilgili olduğuna dair birçok rivayet vardır. Amasya'nın Hitit İmparatorluğu'na bağlı "Yukarı Ülke" olarak adlandırılan bölgenin eyalet merkezi *Hakmis* olabileceği düşünülmektedir. Ancak bu dönemden kalma hiçbir Hitit kalıntısına rastlanmamıştır. Ayrıca vadiye hâkim bir konumda bulunan Harşena Dağı'nın da topografik açıdan Hitit yerleşim tarzına uygun olmadığı ileri sürülmüştür (Dönmez, 2013: 23). Roma İmparatorluğu zamanında Amasya'da dünyaya gelmiş olan coğrafyacı Strabon'un *Geographika* adlı eserinde şehre *Amaseia* denildiği görülmektedir (Strabon, 2000: 52). Nitekim Roma döneminde şehirde basılmış olan sikkeler de bunu teyit etmektedir (Keskin, 2018: 921). Şehrin ismi Türk fatihler bölgeyi ele geçirdikten sonra da herhangi bir değişikliğe uğramamıştır. Selçuklular şehre Dârü'l-izz de demelerine rağmen Amasya kullanılmaya devam etmiş ve Osmanlılar da bu ismi benimsemişlerdir (Şahin – Emecen, 1991: 1).

Amasya bölgesindeki ilk iskânın tarihi ve kimler tarafından yapıldığı tam olarak bilinmemektedir. Ancak arkeolojik çalışmalar neticesinde bunun M. Ö. 5500-3000 yılları arasına tarihlendirilen Kalkolitik Çağ'ın bir evresinde gerçekleştiği kabul görmüştür. Kalkolitik Çağ bakır madeninin işlenmeye başladığı ve ilk şehirlerin ortaya çıktığı bir dönemdir. Bu dönemde Amasya civarındaki Taşova'da Akyazı Tepesi; Suluova'da Yoğurtçubaba, Kanatpınar, Aşıtepe ve Dereağıl; Gümüşhacıköy'de Karaören ile Niyazbaba; merkezde Sarımeşe, Koşapınar ve Somtepe iskân edilen ilk yerleşim birimleridir (Ünsal, 2017: 607-613).

Amasya ile ilgili kesin kayıtlar Pontus döneminde başlamakla birlikte şehrin tarihinin Hitit İmparatorluğu zamanına kadar uzandığı ve Yukarı Ülke sınırları içinde yer aldığı görülmektedir. Şehir bu dönemde muhtemelen Hititler ile Anadolu'nun kuzeyinde yaşayan Kaska (Gaska) kabileleri arasındaki savaşlar da birçok kez el değiştirmişti. Amasya'nın esas ön plana çıktığı dönem Pontus Kralları'nın burayı ele geçirmeleriyle başladı. Amasya, M. Ö. 301 yılında I. Mithradates tarafından kurulan Pontus Krallığı'nın başkenti oldu ve ilk defa bu dönemde şehir hüviyeti kazandı. Şehrin savunulması için bir kale de inşa edildi. Pontus hükümdarlarının mezarları bu kale içinde gömülüydü. Amasya'nın siyasi ve askeri öneminin artmasına binaen nüfusta da bir artış yaşandı ve vadi boyunca ilk yerleşmeler başladı. Başkentin M. Ö. 181 yılında Sinop'a taşınması Amasya'nın önemini azaltmadı. Ancak Roma İmparatorluğu ile yapılan uzun mücadeleler sonunda Pontus Krallığı

topraklarının çoğunu ve bu arada M. Ö. 63 yılında da Amasya'yı kaybetti (Dönmez, 2013: 31-34).

Amasya'nın Roma İmparatorluğu dönemindeki durumuna dair bilgiler yok mesabesindedir. Strabon'da bu dönemde Amasya'nın bir eyalet olduğunu ifade etmektedir(Strabon, 2000: 52). Başka bir kaynakta Amasya M. S. 4. yüzyılın başlarından itibaren Helenopontus Eyaleti'nin sınırları içerisinde bir şehir olarak görülmektedir (Keskin, 2018: 921). Ayrıca M. S. 3. yüzyılda Amasya'da bir piskopos bulunmaktadır (Şahin – Emecen, 1991: 1).

İmparatorluğun ikiye ayrılmasından sonra şehir Doğu Roma (Bizans) sınırları içinde kaldı ve idari-dinî konumu değişmedi. 7. yüzyılda Sasaniler Amasya'yı kısa süreliğine ele geçirdi. Ancak Müslümanlığın yayılışı ve İran'ın Arapların kontrolüne girmesiyle Amasya tekrar Bizans'a bağlandı (Keskin, 2018: 921). Arap fetihlerine direnemeyen Suriye ve Mezopotamya'daki Bizans orduları 7. yüzyılın ortalarına doğru Toros Dağları'nın arkasına çekilmek zorunda kalmıştı. Aynı kargaşa Slav ve Bulgar akınları sebebiyle İmparatorluğun Avrupa'daki topraklarında da mevcuttu. Düşman istilaları karşısında çaresiz kalan yönetim yeni idari düzenlemelere gitmek zorunda kaldı. İmparatorluk "thema" adı verilen büyük askeri bölgelere ayrıldı. Asıl amaç vilayet yönetimlerini daha militer bir hale getirerek savunmayı güçlendirmektir. Bu süreçte Amasya Doğu ve Kuzeydoğu Anadolu'yu içine alan ArmeniakoiTheması'nın merkezi olarak kabul edildi (Vasiliev, 2017: 264-267). İleriki dönemlerde ArmeniakoiTheması küçülüp Orta Karadeniz bölgesine münhasır kalmış olsa da, Amasya'nın idari konumu değişmedi.²

11. yüzyılın ortalarına doğru Selçuklu akınları Kapadokya'ya kadar uzanmıştı. Anadolu'daki Bizans aristokrasisi kendi aralarında çekişiyordu. İleri gelen ailelerin tek derdi başkentteki zenginlik kaynaklarına hâkim olabilmektir. Bu sebeple üzerlerine düşen görevleri yapmak bir yana çıkarlarını korumak için Türk istilacılarla işbirliğine girdikleri bile oluyordu. Romen Diyojen hem bu siyasi çekişmeleri sona erdirmek hem de Türkleri Anadolu'dan püskürtmek amacıyla harekete geçti. Ancak Ağustos 1071 tarihinde vuku bulan Malazgirt Savaşı'nda büyük bir bozguna uğradı. Zaferin ardından Türkler Anadolu'yu süratle ele geçirdiler. Bu istilacı emirlerden biri olan Danişmend Gazi de muhtemelen 11. yüzyılın son çeyreğinde bir tarihte Amasya'yı fethetmişti (Martin-Hisard,

²Haldon, *Bizans Tarih Atlası*, s. 99, 113, 114 ve 115'teki haritalara bakınız.

2018: 405-408). Şehir 12. yüzyılın ortalarına doğru Danişmendlileri yenen Selçukluların eline geçti (Turan, 2017: 215). Amasya bu dönemde Anadolu topraklarının gördüğü en büyük dinî-toplumsal hareketlerden biri olarak bilinen Babaîler ayaklanmasının merkezi olmuştu. Moğol istilasının önüne kattığı Harezmi Türkmenler Selçuklu yönetimi tarafından özellikle Amasya-Bozok-Tokat mıntıkasında ya da sınıra yakın bölgelerde yerleştirilmişlerdi. Buraları otlak bakımından yetersiz olduğundan Türkmenler sürülerini beslemekte güçlük çekiyorlardı (Turan: 2017: 440-441).

Ayrıca şehirli soydaşları ile araları da iyi değildi. İki taraf da birbirlerini hayat tarzları sebebiyle aşağılıyorlardı. Göçebeler şehirlielerin tembelliğinden (yatuk) dem vururken; şehirli soydaşları onların dinsizlikleri (etrak-ı haricî) ve akılsızlıklarından (etrak-ı bî-idrak) şikâyetçiydiler. Ayrıca gittikçe İranlılaşan Selçuklu yönetiminin devleti kuran asıl unsur olan Türkmenlere yabancılaşmaları ve aşırı vergi talepleri hoşnutsuzluk uyandırıyordu. Muhtemelen bir Türkmen aşiret reisi olan Baba İlyas tüm bunların farkındaydı. Ayrıca kendisinin de Selçuklu idarecileriyle arası iyi değildi ve kısa bir uzlet döneminden sonra isyan etmeye karar verdi. İslâmiyet öncesi Türk dinî liderleri, şamanlar gibi davranan Baba İlyas çeşitli “kerametler” göstermek yoluyla mehdi olduğunu, zalimin saltanatını yıkmak için gönderildiğini ve daha da ileri giderek peygamberin bizatihi kendisinde cisimleştiğini (reincarnation) ileri sürüyordu. Türkmenlere tanıdık gelen bu inançlar birçoğunun Baba İlyas’ın etrafında toplanmasına vesile oldu. İsyân ateşi Baba İlyas’ın muhtemelen bir mühtedi olan halifesi Baba İshak (Şeyh İshak ya da İshak-ı Şamî) tarafından Malatya’ya bağlı Kefersud köyünde tutuşturuldu (Ocak, 2016: 55-160).

Selçuklu kuvvetleri asilere direnemedi ve Baba İshak Amasya’ya kadar ilerledi. Bu arada II. Gıyaseddin Keyhüsrev Mübarizeddin Armağanşah komutasında bir orduyu Amasya’ya göndermiş ve asileri kalede kuşatmıştı. Yapılan savaşta Baba İlyas yaralandı ve yakalanarak büyük bir ihtimalle kale burçlarına asıldı. Şeyhinin ölüm haberini alan Baba İshak Amasya’yı yağma ve Selçuklu komutanını ortadan kaldırarak ilerleyişine devam etti. İsyân ancak ücretli Frank askerlerinin yardımı ve 4 bin kadar Türkmenin kılıçtan geçirilmesi ile sonuçlanacak Malya ovasındaki savaşta bastırılabilirdi (Turan, 2017: 442-443).

Selçuklu yönetimi düzeni yeni yeni sağlamaya çalışırken Baycu Noyan komutasındaki Moğollar Anadolu’ya girdiler. Selçuklu ordusu onları Erzincan yakınlarındaki Köseadağ civarında karşıladı ve savaş Moğolların üstünlüğü ile sonuçlandı

(1243). Bu yenilgiden sonra Anadolu Moğollar tarafından tayin edilen kişilerce yönetilmeye başladı ve 14. yüzyılın başlarında tamamen ortadan kalkacağı vakte kadar Selçuklu yönetiminin sadece ismi kaldı.³ Selçuklu Devleti'nin yıkılması ile Amasya'nın da bir parçası olduğu Rum (Danişmendiye) mıntıkası doğrudan Moğollar tarafından idare edilmeye başlandı. İlhanlı Devleti'nin 1335 yılında dağılmasıyla Uygur Türklerinden olup bölgeyi Moğollar adına idare eden Eretna Kızılırmak havzasının kuzeyindeki bölgede kendi bağımsızlığını ilan etti. Onun ölümünden sonra Amasya'nın hâkimiyeti Hacı Şadgeldi Paşa'ya geçti. Kadı Burhanettin Eretna'nın varislerini ortadan kaldırmıştı ve Amasya ile de ilgileniyordu. Bu sebeple aralarında sürekli çekişme vardı. Nihayet Kadı Burhanettin Şadgeldi Paşa'yı ortadan kaldırmayı başardı (1381). “Ancak Amasya Şadgeldi Paşa'nın oğlu Emir Ahmet'in idaresinde kaldı. O da tıpkı babası gibi Kadı Burhanettin sürekli mücadele halindeydi ve bu Osmanlıların şehri ele geçirişine kadar devam etti” (Göde, 1995: 295-296).

Anadolu Selçuklu Devleti zamanında Amasya Danişmendiye (Rum) vilayetinin sınırları içerisinde yer alıyordu (Akdağ, 2018b: 75). Amasya Selçuklu toprakları dâhilindeki çoğu şehrin aksine doğrudan Konya yönetiminin atadığı bir vali tarafından idare ediliyordu (Cahen, 2014: 207). Şehrin civarı ziraî açıdan gelişmiş bir durumdaydı. Birçok göçebe topluluğun gelmesiyle birlikte hayvancılık da gelişmişti. Ancak şehirlerarası ticaret yoğun değildi, zira Amasya doğu-batı ve kuzey-güney istikametlerindeki ana kervan güzergâhlarının dışında kalıyordu (Akdağ, 2018b: 28-35). Bunlardan başka en azından 12. yüzyılda şehirdeki gayrimüslim nüfusun önemine binaen Amasya hâlâ bir başpiskoposluk merkezi idi (Cahen, 2014: 171). “14. yüzyılda yazan Arap coğrafyacılarının eserlerinde ve İlhanlıların vergi listelerinde Amasya hâlâ Mülk-i Rum'a bağlı bir vilayet olarak kabul ediliyordu (Baykara, 2000: 63-67).

Osmanlı İmparatorluğu Zamanında Amasya

1390'ların başında Amasya için Osmanlı Devleti ile Kadı Burhanettin arasında yıllarca sürecek bir mücadele başladı. Babasının Kosova Savaşı'nda ölümünden sonra tahta oturan I. Bayezit'in ilk icraatı Anadolu'da Osmanlı Devleti aleyhine kurulan ittifakı dağıtmak olmuştu. Ardından Orta Anadolu'daki birçok kale ve şehir itaatlerini sunarak

³ Daha fazla bilgi için bkz. Cahen, *Osmanlılardan Önce Anadolu*, s. 235-308.

Osmanlı nüfuzunun Amasya dolaylarına kadar yayılmasını sağladılar (1390). Tam bu sırada iç meselelerini henüz halletmiş olan Kadı Burhanettin de Amasya ve Tokat'ı ele geçirip Yeşilirmak havzasında yerleşmek için fırsat kolluyordu. Bu sebeple Amasya Emiri Ahmet Bey Kadı Burhanettin aleyhinde faaliyetlerde bulunuyor ve onun tecavüzkâr hareketleri karşısında Osmanlılardan yardım bekliyordu. Stratejik öneme sahip Simalu kalesinin 1391 baharında Kadı Burhanettin tarafından fethi üzerine I. Bayezit kuvvetli bir orduyu Amasya civarına yolladı. 1392'de Çorumlu mevkiinde öncü kuvvetler arasında yapılan savaş sonucunda Osmanlı birlikleri dağıldı ve geri çekildi. Bu başarı üzerine Kadı Burhanettin Amasya'yı kuşattı. Emir Ahmet Bey şehri kaybetseyse de kaleye çekilerek savunmaya geçti. Ancak I. Bayezit bölgedeki Türk ve (Tatar) Moğol oymaklarından aldığı destek ve Emir Ahmet'in daveti üzerine oğlu Çelebi Mehmet'i 30 bin kişilik bir kuvvetin başında tekrar Amasya'ya gönderdi. Kadı Burhanettin askerinin hazırsızlığı ve zahirenin yetersizliği yüzünden kuşatmayı kaldırıp çekilmek zorunda kaldı. Artık önünde bir düşman kalmadığını gören Çelebi Mehmet savaş olmadan 1393 baharında Amasya'ya girmeye muvaffak oldu (Yücel, 2018: 146-156).

Yıldırım'ın 1402 yılında Ankara Meydan Muharebesi'nde Timur'a yenilmesiyle Osmanlı Devleti topraklarında büyük bir iç savaş patlak verdi. Kaynaklarda "Fetret Devri" olarak geçen bu dönemde büyük şehzade Emir Süleyman Bizans İmparatoru Manuel ile anlaşarak Rumeli taraflarında kontrolü sağlamıştı. İsa Çelebi Bursa'ya yerleşmişti ancak Çelebi Mehmet'e mağlup olduktan sonra İstanbul'a sığındı. Ancak Emir Süleyman İmparator ile yaptığı anlaşma sonucunda onu elde etti ve hayatına son verdi. Musa Çelebi belirli bir merkezde tutunamamıştı, abisi Süleyman'ı bertaraf edip yerine geçene kadar diğer şehzadeler tarafından bir piyon olarak kullanılıyordu. Taht kavgasından galip çıkacak Çelebi Mehmet ise faaliyetlerini Amasya üzerinden yürütüyordu (Uzunçarşılı, 2015: 325-339). Bu seçimin birçok nedeni vardı. Evvela şehzade, savaştan önce Amasya'da sancakbeyliği yaptığından dolayı yöre halkı tarafından tanınmaktaydı. Şehrin ve civarının coğrafi konumu savunmaya elverişli bir durumda idi. Timur ya da herhangi bir düşman bölgeye kolay kolay nüfuz edemezdi. Nitekim Çelebi Mehmet'in danışmanları da bunu iyice idrak etmişlerdi (Neşri, 2014: 157 ve 175). Amasya'nın ekonomik potansiyeli de görmezden gelinemezdi. Tebriz'den yola çıkan ipek kervanları Tokat üzerinden şehre ulaşıyordu. Ayrıca bu dönemde Amasya'da küçük ölçekli bir ham ipek sanayii de gelişmişti. Ticaret bunlara bağlı olarak artıyordu (İnalçık, 2000: 270 ve 282). Çelebi

Mehmet böyle bir kaynak havuzundan hareketle mücadeleye atıldı ve evvela Anadolu'da kendi hâkimiyetini tesis etti. Ardından kardeşi Musa Çelebi'yi Samokov yakınlarındaki Çamurlu Derbend savaşında mağlup ederek bütün Osmanlı mülkünün yegâne sahibi oldu (Uzunçarşılı, 2015: 341-342).

Amasya Fetret Devri akabinde kurulan Rum Beylerbeyliği'nin merkezi olmuştu. Birçok şehzade sancak beyliği yapmak üzere Amasya'ya gönderiliyordu. Ancak 16. yüzyılın sonlarına doğru Safevi propagandası yavaş yavaş Anadolu'nun tüm şehirlerine yayılmaya başlamıştı ve bundan Amasya'da nasibini almıştı (Kılıç, 2017: 44). Yine de şehzadeler Amasya'ya gönderilmeye devam ediyordu. Hatta Sultan Süleyman dahi İran savaşları yüzünden yaklaşık 2 yıl şehirde ikamet etmişti. Ancak yüzyılın ortalarından itibaren durum değişecekti (Şahin – Emecen, 1991: 2).

1558 yılında Şehzade Selim ile Şehzade Bayezit arasında yaşanan ve ikincinin mağlubiyetiyle sonuçlanan taht kavgası Amasya'da da büyük bunalımlara yol açtı; zira sancak beyliği yaptığı Amasya eşrafı ve tımarlılarına güvenen Bayezit mücadeleyi kaybedince destekçileri de yerlerini yurtlarını terk etmek zorunda kaldılar. Boş kalan mevkiler ise kapıkulları ya da kuloğulları tarafından dolduruldu ve bu durum şehir ahali nezdinde hiç hoş karşılanmayarak büyük sıkıntılara sebebiyet verdi (Akdağ, 2018: 215-216). Bu hadiselerden sonra hiçbir şehzade Amasya'ya sancakbeyi olarak tayin edilmedi. Zaten Manisa hem İstanbul'a yakınlığı hem de payitahttakine benzer bir saraya sahip bulunması ile bir adım öne geçmişti. Üstelik III. Mehmet'ten sonra atamaları yapıldıysa da hiçbir şehzade fiili olarak sancakbeyliği yapmadı. Zira ekberiyet usulüne geçiş ile birlikte tüm hanedan üyeleri merkezde toplanmıştı. Dolayısıyla Amasya'nın siyasi ve kültüre önemi de aynı ölçüde azaldı ve bu durum şehrin fiziki gelişimini de olumsuz etkiledi (Emecen, 2011: 66-71).

16. yüzyılın sonlarına doğru siyasi ve ticari önemini kaybeden Amasya'nın yolları eşkiyalar ve ordudan terhis olduktan sonra başıboş kalan asi paralı askerler tarafından kontrol ediliyordu. Bu kanunsuz faaliyet bir süre sonra öyle bir boyuta ulaştı ki şehrin Cuma Camii olan II. Bayezid Camii'nin neredeyse hiç cemaati kalmadı (Faroqi, 2016: 184). Celalî elebaşları da sürekli Amasya'da faaliyet halinde idiler. Karayazıcı ve kardeşi Deli Hasan 1590'ların sonunda birçok kez şehri yağmalamışlar ve gerektiğinde kendilerine üs yapmışlardı. Hükümet, isyanları bastırmakta yetersiz kaldığından asi elebaşlarını Osmanlı idari sistemine dâhil ederek zararsız hale getirmeyi umuyordu. Bu sebeple

Karayazıcı'ya 1599 yılında Amasya sancağı tevcih edilmişti. Ancak onun sancakbeyi olması maiyetindekileri durdurmadı ve soygunlar devam etti. Hükümet Karayazıcı meselesini toptan çözmeyi planlıyordu ve bölgeye güçlü bir ordunun başında Sokolluzâde Hasan Paşa yollandı. Asi elebaşı Amasya'dan firar ettikten bir süre sonra saklandığı Canik dağlarında doğal sebeplerden öldü. Hükümet Karayazıcı'dan sonra da Karakaş Ahmet gibi birkaç asiye Amasya'ya sancakbeyi olarak tayin etti ise de Celalîler bastırıldıktan eski düzen tekrar kuruldu (Griswold, 2011: 43-76).

Celalî İsyânları başlamadan önce mevcut olan yerleşim yerlerinin 1640'lı yıllara gelindiğinde %20 ila %40 kadarı tahrip ve bazıları tamamen yok olmuş durumda idi. Bu dönemde Amasya için tutulan avarız ve cizye defterlerinde ismi geçen bütün köylerin neredeyse tamamı hem yeni hem de daha küçük yerleşim birimleriydi ve bunlar açık ovalarda konumlanmışlardı (Özel, 2018: 260).

17. yüzyılın ortalarından 20. yüzyılın başlarına kadar Amasya'da kayda değer bir siyasi ya da askeri gelişme görülmemiştir. Ancak I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte tüm Anadolu'da olduğu gibi Amasya'da da hareketlenmeler başlamıştır. Rum ve Ermeni çetelerinin faaliyetleri her yanı kasıp kavuruyordu. İstanbul'daki hükümet çaresizdi. Halk kendi kendini savunmaya başlamıştı. İşgal kuvvetleri kumandanı Osmanlı yönetimi üzerinde baskı kurarak karışıklıkların önlenmesini, aksi takdirde Samsun ve civarının işgal edileceğini ifade etmişti. Bunun üzerine Mustafa Kemal hükümet tarafından 3. Ordu Müfettişi olarak atandı. 15 Mayıs 1919'da İzmir'in işgal edilmesi durumunun ne kadar kritik olduğunu gösteriyordu. Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı. 12 Haziran 1919'da Amasya'ya vardı. Müftü Hacı Tevfik Efendi liderliğindeki bir heyet onu şehrin girişinde karşılamışlardı. Ancak Mustafa Kemal'in niyeti çok farklıydı. İstanbul hükümeti düşmanın kontrolü altındaydı. İmparatorluk kesinlikle parçalanacaktı ve Türklerin kendilerini kurtarmaları gerekiyordu. Bu ancak silahlı mücadele ile mümkün olabilirdi. Mustafa Kemal ilk adım olarak Amasya Mukarreratı denilen 6 maddelik bir bildirgeyi yayınladı ve bütün yüksek rütbeli subaylara gönderdi. Mustafa Kemal 26 Haziran 1919'da şehirden ayrıldı ve Sivas'a hareket etti. Amasya Millî Mücadele'nin başlangıç noktası olmuştu.⁴

⁴ Daha fazla bilgi için bkz. Aydemir, *Tek Adam*, c. 2, s. 17-46.

Yıldırım Bayezit(1389-1402) zamanında Osmanlı topraklarına katılan Amasya, 1413 yılında ihdas edilen ve bünyesinde Sivas, Çorum, Şebinkarahisar, Tokat ve Canik sancaklarını barındıran Rum Beylerbeyliği'nin merkezi olmuştu (Kılıç, 2017: 43). Sancak aynı zamanda şehzadelerin kendilerini ispatlamak için gönderildikleri bir taht basamağı konumunda idi. Çelebi Mehmet Amasya'da sancak beyliği yapan ilk şehzade olup Fetret Devri mücadelesini buradan aldığı destekle yürütmüştü (Uzunçarşılı, 2015: 325-339). Daha sonra II. Murat, Fatih ve II. Bayezit de Amasya sancak beyi olarak tayin edilmişlerdi. Bununla beraber Yavuz Selim'in oğlu Şehzade Ahmet ve Kanunî'nin oğulları Şehzade Mustafa ve Şehzade Bayezit gibi Amasya'da idarecilik yapıp tahtı elde edemeyen şehzadeler de olmuştu (Şahin-Emecen, 1991: 1). Rum Beylerbeyliği'nin merkezi 1518 yılında Amasya'dan Sivas'a kaydırıldı. Sancak Şehzade Mustafa'nın 1538'de buraya tayiniyle müstakil bir vilayet olarak kabul edildi. Ancak şehzadenin 1553 yılında öldürülmesi üzerine Amasya tekrar Rum Beylerbeyliği'ne bağlandı. Bu arada 16. yüzyılın ortalarından sonra hiçbir şehzade Amasya'ya sancak beyi olarak gönderilmedi. Sancağın idari durumunda da İmparatorluğun yıkılışına kadar bir daha değişiklik olmadı (Kılıç, 2017: 44-46).

Amasya'nın fizikî gelişimi 16. yüzyılın başlarından İmparatorluğun yıkıldığı tarihe kadar çok az bir gelişme gösterdi. Nüfusta buna istinaden çok az arttı. 16. yüzyılın sonlarında şehrin nüfusu 10 bin civarındaydı ve 55 mahallenin 49'u Müslümanlara aitti. 17 ve 18. yüzyıllarda şehirde yaklaşık 20 bin kişi yaşamakta idi. 19. yüzyılda 36 mahalleye sahip olan şehrin nüfusu 25-30 binlere kadar çıkmıştı (Şahin – Emecen, 1991: 2). 1914 yılındayapılan ve kazâ merkezine tabi köylerin de kaydedildiği sayıma göre Amasya'nın nüfusu 53 123 Müslüman ve 12 658 gayrimüslim olmak üzere toplam 65 781 olmuştu.⁵

⁵ Karpat, *Osmanlı Nüfusu 1830-1914*, s. 376-377'deki tabloya bakınız.

I. BÖLÜM

1.OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA KADILIK KURUMU

Kur'an'da her ne kadar bir ruhban sınıfının olamayacağı (Hadid, LVII / 27) ve Allah ile kulu arasına kimsenin giremeyeceği yazılıysa da, ilk İslâm devletinin kuruluşundan itibaren İslâm'ı açıklamak ve yorumlamak işleriyle uğraşan bir din adamları zümresi zuhur etmiş bulunuyordu. Bu zümre içinde insanlar arasındaki anlaşmazlıklara Kur'an'a ve Peygamberin sünnetine uygun şekilde çözüm getirmekle görevli kişiler vardı. Bu kişilere Arapça kazâ kelimesinden türetilmiş "hükmünü, sözüne geçiren" anlamlarında "kadı" denirdi. Kadılık kurumu bilhassa Hz. Ömer zamanında gelişti ve yeni fethedilen bölgeler küçük idari birimlere ayrılarak her birine bir kadı gönderildi (Atar, 2001: 66-67). Ancak kadılar son derece bağımsız hareket ediyorlardı; çünkü devlet yetkililerine olan bağımlılıkları, tıpkı diğer din adamlarının durumunda olduğu gibi, vakıf kurumu sayesinde oldukça gevşekti. Ancak bu durum Osmanlı Devleti zamanında değişti. Osmanlı yöneticileri ulemâ konusunda son derece radikal adımlar attılar ve onları zaman içinde "tam" bir devlet görevlisi haline getirdiler. Kadılık kurumu özelinde bu değişimin özü kazâ teşkilatının oluşumu ile kadı mahkemelerinin mekânsal ve işlevsel fonksiyonlarında yatıyordu (Al-Qattan, 2011: 274). Kadı kazâ teşkilatının başıydı, doğrudan merkezî yönetim tarafından atanır ve azledilirdi. Bulduğu kazâda devlet ile reaya arasında bir köprü vazifesi gören kadı diğer askerî idarecilerden bağımsız olup beledî, malî ve idarî çok geniş yetkileri haizdi (Emecen, 2011: 309). Şer'î ve örfî bütün meselelerde Hanefî hukuku üzerine muamelat yürüten kadı, ayrıca alım-satım, miras taksimi, narh tespiti, nafaka tayini gibi ekonomik ve sosyal hayata ilişkin de bir karar mercii durumundaydı (Uzunçarşılı, 2014: 91).

Osmanlı Devleti'nde kadılar şer'îye sicilleri ile birlikte mukavelelerin, ticarî temsilcilerin, kefil ve mahkûm defterlerinin ve kişisel yazıların bulunduğu divanlar tutardı. Bu kayıtlar kadının görev süresi dolduğunda halefine kalırdı. Söz konusu uygulama İslâm dünyasında önceden de biliniyordu ancak Osmanlılar diğer İslâm devletlerinden farklı olarak "divan"ları kamusal bir mekânda topladılar. Kadı mahkemeleri bu süreçte arşiv ve

kadılar da bir arşiv görevlisi gibi işlev gördü. Uygulama, kurumsallaşan bir devletin kayıt tutma ihtiyacından ileri geliyordu ve özellikle 16. yüzyılın ikinci yarısından sonra hız kazandı. Bu suretle Osmanlı kadıları İslâm dünyasındaki seleflerinden farklı olarak her şeyden önce bir devlet memuru hüviyetiyle hareket etmeye başladılar ki bu durum İmparatorluğun son zamanlarına kadar değişmedi (Al-Qattan, 2011: 276-279).

Kadılar çeşitli kökenlerden gelebilmekteydiler; bazıları imparatorluğun büyük kentlerinde kök salmış büyük ulemâ ailelerine mensup iken, bazıları da küçük kasaba ve kentlerde fakir bir hayatın içinden yükseliyor ya da ataları bir köle olabiliyordu. Bu kadıların pek çoğu küçük yaştan itibaren aldıkları eğitim sayesinde Arapçayı mükemmel bir şekilde konuşup yazabiliyorlardı (İnalçık, 2016: 182).

1.1.Kadıların Tayinleri

Çeşitli medreselerde geçen uzun eğitim yıllarından sonra kadı olmak isteyen kişi taşrada bir göreve atanabilmek için bir sıra sistemine girerdi. Mülâzemet denen bu sistemde aday yani mülâzım, yerine geçeceği sefelinin ölmesini ya da terfi etmesini beklemek zorundaydı. Aynı eğitim ve terfi aşamalarını geçen bir müderris de mesleğinin herhangi bir aşamasında mevcut statüsüne denk gelecek bir görevi talep edebilir, mülâzemet sırasına girebilirdi (Uzunçarşılı, 2014: 55-57).

Kadılık süresi biten kadılar İstanbul'a döndükten sonra haftanın her çarşamba günü Anadolu veya Rumeli kazaskerliklerinden hangisini bağlıysa o dairede ilmî sohbetine devam ederdi. Buna "mülâzemet-i müstemirre" denilirdi ve mazul kadı yeni bir tayin yapılana kadar söz konusu sohbete devam etmek zorundaydı ki bu durum padişah sefere çıktığında kazaskerlerde ona iştirak etmek zorunda oldukları için savaş zamanları da değişmiyordu. 18. yüzyılın ilk çeyreğinde, Şehit Ali Paşa zamanında mazul kadıların ne kadar zahmet çektikleri görüldü ve bir takım idarî değişikliklere gidilerek bu uygulamadan vazgeçildi (Uzunçarşılı, 2014: 108-112). Bununla birlikte mazul kadılar görevden alındıktan sonra yeni atanan kadıların naipleri olarak da görevlerine devam edebilirlerdi, zira atandığı bölge hakkında pek bilgisi olmayan yeni kadı, tavsiye almak için çoğu zaman selefine ihtiyaç duyardı (Faroqhi, 2016: 193).

16. yüzyılın ortalarına kadar mevleviyyet kadılıkları hariç tüm atamalar Rumeli ve Anadolu kazaskerlerinin arzları üzerine yapılırdı. Mevleviyyet kadılıklarının tayinleri doğrudan sadrazamlara aitti. Bu tarihten sonra atamalar şeyhülislam eliyle yapılmaya başlandı. Söz konusu durumun ortaya çıkmasında Kanunî döneminin iki önemli şeyhülislamı İbn Kemal ve Ebussuud Efendi'nin karizmatik şahsiyetlerinin büyük payı vardı(Uzunçarşılı, 2014: 94-95).

17. yüzyılda kadıların makam sahibi olmaları yetmiyordu. Aslında birkaç düzenlemeden sonra nihayet görev süreleri mevleviyyet kadılıkları 1 yıl, normal kadılıklar 20 ay olarak belirlenmişti ve hatta bu sürenin yenilenmesi ya da uzatılması mümkündü. Ancak taşrada yolculuk yapmanın eskisi kadar güvenli olmaması, rüşvet aldıkları ve güçlülere kayırdıkları yönündeki iddiaların reaya üzerinde yarattığı güvensizlik ve İznik kadısının 1634'te IV. Murad tarafından işini eksiksiz yapmadığı gerekçesiyle öldürülmesinin göreve talip olanların üzerinde yarattığı ölüm korkusu (çünkü ulemâ, dokunulmaz olduklarına büyük inanç duymaktaydılar) gibi sebepler kadılık mesleğinin cazibesini azalttı (Zilfi, 2016: 268-269). 18. yüzyılda durum pek değişmedi, zira merkezî otorite de iyice zayıflamıştı ve kadı şehir eşrafı karşısında can güvenliğinden yoksundu. Bu durum kadrodaki daralmalarla birlikte kadılık mesleğinde ilerlemek isteyenlere geri adım attırıyordu. Özellikle 19. yüzyılın ikinci çeyreğinden imparatorluğun yıkılışına kadar yapılan reformlar kadıların yargı ve nüfuz alanlarında da büyük bir daralmaya sebebiyet verdi. Bununla birlikte kadı tayinleriyle ilgili prosedürlerde pek bir değişiklik yaşanmadı (Ortaylı, 2019a: 97-98) ve nihayet İmparatorluk yıkıldıktan bir sene sonra Ankara Hukuk Mektebi'nin açılması ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun ilânıyla kadılık kurumu da son buldu (Ortaylı, 2001: 72).

1.2. Kadıların Maaşları

Kadılar devlet hazinesinden çok az maaş alırlar, geçimlerinin büyük kısmını muhtelif vakıfların gelirleri aracılığıyla temin ederlerdi. Ancak söz konusu ödenekler de yetersiz kalıyordu ve bu sebeple daha Beylik döneminde kadılar arasında rüşvet hayli yaygın bir uygulamaya dönüşmüştü. Öyle ki, “tiz-nefes” ve asabi bir karaktere sahip olan Yıldırım Bayezit rüşvet aldıkları tespit edilen bazı kadıların Yenişehir'de bir eve doldurularak yakılmalarına emretmiş ve facia, kendisi de kadılık mesleğinden gelen Çandarlı Ali

Paşa'nın araya girmesiyle önlenebilmişti. Bu olaydan sonra kadıların gelirleri konusunda bir takım düzenlemelere gidildi; kadılar artık yaptıkları her işlemde “ücret-i sakûk” denilen bir ücret alacaklardı. Bundan başka miras taksimi, nikâh akdi, sicil kaydı gibi uygulamalardan kadılar için küçük paylar belirlenerek rüşvetin önüne geçilmeye çalışıldı (Uzunçarşılı, 2014: 91-93).

Kadılar davalı ve davacılarından mahkemeye başvurdukları içinde ödenek alıyorlardı. Ancak alınan miktarların enflasyonla birlikte giderek artması insanları problemlerini mahkemeye düşmeden kendi aralarında çözmeye teşvik ediyordu. Kadıların zor kullanarak (devre çıkararak) ya da kanunsuz vergiler ihdas ederek reayayı soyduğu durumlarda az değildi Çünkü (bazı istisnalar hariç tutulursa) aldıkları maaşlar geçimlerine yetmiyordu (Ortaylı, 2019a: 86-88). Bunlardan başka bir kadının başka bir meslektaşının görev yerine dâhil olup dava bakması ve baktığı davalardan ücret alması men edilmişti ancak doğrudan merkezî idarenin emriyle bu kuralın ihlal edildiği durumlar da oluyordu (Ortaylı, 2019a: 34-35).

1.3. Osmanlı İmparatorluğu'nda Şer'iyeye Mahkemeleri

Birçok etnik ve dinî topluluğu bünyesinde barındıran Osmanlı İmparatorluğu'nda her “taife”nin bir anlaşmazlık durumunda başvurabileceği hukukî özerkliğe sahip özel mahkemeleri vardı. Sözelimi bir Ermeni ya da Ortodoks Rum'un topluluk içi anlaşmazlıklarını mensup oldukları cemaat mahkemelerinde kendi din adamları karşısında çözüme kavuşturmak istemelerinde bir beis yoktu. Ancak cemaat mahkemelerinin yargı alanları aile hukuku ile sınırlandırılmıştı. “Padişah bu alanda âdeti kabul ediyor ve kanuna (yönetmelik hukuk) atıf yapmıyordu” (Kermeli, 2018: 452). Ayrıca bu mahkemelerin sadece kendi toplulukları üzerinde karar yetkisi vardı, davalı taraflardan biri Müslüman olduğunda esas başvuru mercii kadı mahkemesiydi. Üstelik davalı tarafların her ikisinin de gayrimüslim olup doğrudan kadı huzuruna çıktığı durumlar da az değildi. Örneğin, İslâm hukuku mirastan aldıkları pay hususunda Yahudi hukukuna göre elverişli şartlar sunduğundan ötürü Yahudi kadınların kadı mahkemelerini daha sık tercih ettikleri görülüyordu (Imber, 2016: 293). Tüm bunlarla birlikte kadı mahkemelerinin uygulamaları cemaat mahkemelerine örnek oluşturuyordu. Mesela bir olayla ilgili cemaat mahkemesinin verdiği bir karara devlet yetkilileri tarafından yapılabilecek muhtemel itirazlar Osmanlıca

hukuk terimlerinin tam iktibası suretiyle en aza indirgenmeye çalışılıyordu (Kermeli, 2018: 461).

Osmanlı öncesi İslâm dünyasında kadıların yargılamayı evlerinde, camide, medresede ve hatta yol üzerinde dahi yapabildikleri görülmektedir. Osmanlılarda da bu uygulama 1837 yılında İstanbul kadısı Bab-ı Meşihat'taki dairelerden birinde resmî olarak yargılama yapmaya başlayıncaya kadar devam etmiştir (Ortaylı, 2019a: 67-69). Ancak öncelleriyle ve çağdaş İslâm devletleriyle Osmanlılar arasındaki fark, yukarıda da değinildiği üzere, kurumsallaşan ve kayıt tutma ihtiyacı artan bir devletin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmamak suretiyle kadı mahkemelerinin kamusal bir arşiv hüviyetinde kabul edilmesinden ileri gelmektedir (Al-Qattan, 2011: 276-279).

Şer'iyeye mahkemesinde taraflar ya kendi hazır bulunur ya da vekilleri aracılığıyla temsil edilirdi. Kadınlar için bir vekil tayini zorunluymuştu. Dava çözüme bağlandığında karar sicil defterine kaydedilir ve gerektiğinde ilgili taraflara bir vesika (hüccet) verilirdi. Kadının; miras ve tereke konularında görevli kassâm ve taraflar arasında arabuluculuk yapan muslihûn gibi mahkeme süreci içinde çeşitli konularda yardımlarına başvurduğu kimseler vardı (Aydın, 2003: 343-344). Ancak esas olarak kadı mahkemeyi tek başına yönetmeliydi. Mahkeme herkese açık ve eşit olmalıydı, yoksa verilen karar şüpheli kabul edilebilirdi. Davalı taraflardan biri mahkemede hazır bulunmazsa ve bir vekilde tayin etmediyse kendisi hakkında bir hüküm verilemezdi. Davacının iddiasını ispat etmesi gerekiyordu, aksi halde davalının bir yeminiyle dava düşebiliyordu (Ortaylı, 2019a: 70-75).

Mahkemenin en önemli unsurlarından biri de şuhûdü'l-hâl denen şahitler grubuydu. Sözlü tanıklık İslâm hukukunda yazılı tanıklıktan üstün görülüyordu. Şahitlerin meşru sayılabilmesi için doğruluk ve adillik gibi vasıflara sahip olmaları gerekiyordu. Bunlara *'udûl* denirdi. *'Udûl* hem mahkemede süreci izleyen hem de herhangi bir olayla ilgili bilgisine başvuru yapılan kişilerdi. Ayrıca noterlik ve Endülüs gibi yerlerde hukukî danışmanlık yapıyorlardı. Söz konusu kimseler Osmanlı uygulamasında noterlik hariç diğer fonksiyonlarını muhafaza ettiler. Şahitler evvela sözü dinlenen şehrin ileri gelen nüfuzlularıydı ve daha da önemlisi "her şeyin uygun yerini bilen" kimselerdi. Uygun yerin bilinmesi durumu insanların statüleriyle alakalıydı; yani kim askerî kim reaya bunu en iyi bilenler şahitlerdi (Canbakal, 2009: 151-166). Gayrimüslimlerin çok az istisna dışında

şahitlikleri kabul edilmezdi; iki Müslüman kadının şahitliği bir erkeğinkine eşitti (Aydın, 2003: 344).

Ticaret ile uğraşan ve kendilerine ayrıcalık tanınan Batılı tüccarın davalarına ilgili konsolosluklar bakardı. Gayrimüslim din adamlarının yargılanacağı yer kadı mahkemesi değil, Divan-ı Hümayun'du. Divan-ı Hümayun aynı zamanda mahallî kadıların karar vermekte yetersiz kaldıkları durumlarda davacıların başvurabileceği bir temyiz mahkemesi hüviyeti taşıyordu. Bunu bağlantıları sayesinde daha çok “ehl-i örf” kullanıyordu. Ancak davanın geri kadı mahkemesine dönmesi de mümkündü. Ayrıca sadaret ve kazasker makamlarına intikal eden davalar da vardı ama kadı mahkemelerinin aksine bunlarınki sadece kamu görevlilerini ilgilendiren konularda hüküm verirdi (Saydam, 2015: 309-310).

1.4. Şer‘iyye Sicillerinin Önemi

Osmanlı şehir tarihi araştırmacılarının kullanabileceği birçok kaynak vardır. Bu kaynakların başında tahrir defterleri, şehir kronikleri ve şer‘iyye sicilleri gelir. Tahrir defterleri; bölgedeki vergi kaynaklarının ve nüfusun kaydedildiği defterlerdir. Dolayısıyla bunların sunacağı veriler genelde istatistiksel mahiyette kalır. Üstelik 16. yüzyılın sonlarından itibaren tahrir usulü terk edilmiştir (Emecen, 2011: 326-328). Kronikler; siyasi gelişmeler, savaşlar, dinî ve siyasi önderlerin hayatları, zengin ya da köklü bir aileden gelenlerle ilgili bilgileri muhtevî olup gerçek nüfusun çok küçük bir kısmını yansıtabilir. Sıradan insanların hayatları, bu kimse çok aktif ve tanınan bir tüccar olsa dahi, vakanüvisler tarafından görmezden gelinir. Gündelik olaylar ya da aile hayatı gibi konular içinde aynı durum söz konusudur. Görüldüğü gibi bu kaynakların verileri genellikle belli başlı alanlara yoğunlaşmaktadır ve sosyal hayat ile ilgili sundukları veriler çok kısıtlıdır. Bu açık ancak şer‘iyye sicillerine bakılarak kapatılabilir. Ayrıca ekonomik ve şehirselleşme, gayrimüslimler ile Müslümanlar arasındaki münasebetler, kadınların hukukî durumu ve daha birçok mesele şer‘iyye sicilleri sayesinde aydınlatılabilir. Ancak bu kaynaklarında insanların düşünce dünyalarını tam olarak açıklayamamak gibi eksik yönleri vardır (Hanna, 2006: 5-13). Bunun bir sebebi modern araştırmacı ile belgeleri kayda

geçenler arasındaki zihniyet ve algı farklılığı iken, diğeri terminolojik belirsizliktir⁶(Açık - Tuluk, 2009: 472).

Tüm bunlarla birlikte şer'iyeye sicillerinden elde edilecek verilerin daha gerçekçi sonuçlar sağlayabilmesi için (eğer bu bir transkripsiyon ve değerlendirme çalışması değil ise) öncelikle sorunsalın ana malzemesinin tek bir kaynağa indirgenmemesi gerekir. Bu anlamda mesela Osmanlı şehir tarihi ile ilgili yapılacak bir çalışmada sadece şer'iyeye sicillerinin değil; seyahatnamelerin, kroniklerin, fetva ve risale koleksiyonlarının ve diğer ikinci el kaynakların hepsinin bir arada kullanılması daha faydalı olacaktır. Böylece şer'iyeye sicillerinden kaynaklanan bazı anlamsal boşluklar bir ölçüde kapatılabilecektir. Ayrıca kullanılan dile ve hukuk kültürüne aşinalık, tarih yazıcılığındaki gelişmelerin takibi ve olaylarda kaydı geçen kişilerin bölgesel anlamda nüfusun ne kadarını temsil ettiği gibi meseleler de sicilleri kullanmak isteyen kişilerin dikkate alması gereken unsurlardır ki yakın dönemlere kadar bunlar üzerinde pek durulmamıştır (Uğur, 2003: 308-309).

1.4.1. Şer'iyeye Sicillerinin Şekil Bakımından Özellikleri

Şer'iyeye sicilleri; aşağı yukarı 15*45 cm. ebatlarında dar ve uzun ölçekli defterler olup sayfa sayıları 10-20'den 200-300 sayfa civarına kadar çıkabilmekte ve ortalama 400-500 kayıt içermektedir. 16. yüzyıla kadar kayıtların çoğu Arapça tutulurken bu tarihten sonra ve Arap coğrafyası dışında Osmanlı Türkçesi'nin yaygınlaştığı, ayrıca rik'a, ta'lik ve divanî olmak üzere çeşitli yazı tiplerinin kullanıldığı görülmektedir. Kayıtlar ilk önce müsveddelere yazılır ve sonra bunlar toplanarak bir sicil defteri oluşturulurdu. Bu defterler esasen bir yıllık olayları muhtevi idi ancak birkaç yıl ya da on yılın kayıtlarının bir araya getirilmesi de mümkündür (Uğur, 2010: 9).

1.4.2. Şer'iyeye Sicillerinin İçerik Bakımından Özellikleri

Osmanlı döneminde tutulan şer'iyeye sicilleri i'lam, hüccet, tereke, miras, ölüm, eşkıyalık, toprak anlaşmazlığı, vakıf kaydı, narh tespiti, kölelik, alım-satım gibi kazâ merkezinde vuku bulan gündelik olaylar ile payitahttan gönderilen ferman, buyuruldu,

⁶Aslında Osmanlı mimarlık tarihi çalışmalarında şer'iyeye sicillerinin kaynak değeri üzerine düşünülmüş olan bu kayıt, bütün alanlara teşmil edilebilir.

emir, mektup, berat ve tezkere suretlerini muhtevîdir. Kazâ merkezinde kayıt altına alınan belgeler sicilin ön kısmına kaydedilir ve bunlara “sicill-i mahfûz” denirdi. “Sicill-i mahfûzdefterlü” olarak isimlendirilen merkezden gönderilen ikinci tür belgeler sicilin arka tarafına işlenirdi. Bunlardan başka şer‘iyye sicillerinde bol miktarda görevli kadının kişisel notları ve müftülerin verdiği fetva örneklerine rastlamak da mümkündür. Sicillerin hacmi tutulduğu bölgenin büyüklüğüne göre değişebiliyordu; İstanbul, Edirne, Bursa ve Şam gibi büyük idarî merkezlerde askerî ve beledî muamelât ayrı defterlere kaydedilirdi ve hatta Suriye, Kudüs ve Ürdün’de belgelerin daha da özgül bir tasnifi söz konusuydu (Uğur, 2010: 9).

1.5. Amasya Şer‘iyye Sicilleri

En erken tarihli şer‘iyye sicili 1455 yılında Bursa için tutulmuş olmalıdır. Ancak kadılık kurumunun ilk zamanlardan beri mevcudiyeti, bakımsızlık, unutulmuşluk, isyanlar sırasında ortadan kaybolanlar ve düşman yağmaları gibi faktörler hesaba katıldığında bu tarihin daha geriye götürülebilmesi de mümkündür. Sicillerin merkezî bir mekânda toplanması ve esaslı bir şekilde muhafazası ancak 1873 yılında “Sicillât-ı Şer‘iyye ve Zabtı DeâvîCerîdeleri Haklarında Talimât” ile gerçekleşebilmiştir. Kadılık kurumu ile kaim olduğu sebepten şer‘iyye sicilleri de 20. yüzyılın başlarına kadar tutulmaya devam etmiştir (Uğur, 2010: 8).

Amasya’ya ait toplam 95 şer‘iyye vardır. Sicillerin neredeyse yarısı (49 tanesi) iki senelik kayıtları kapsamaktadır. Ancak bu durum özellikle ilk dönemler için geçerlidir. Çünkü 1720-1721 tarihleri arasında tutulmuş 30. sicilden sonra kayıt tutma aralıkları 3-4 seneye çıkan sicillerin fazlaştığı görülmektedir. 1749-1755 yılları arasında muhtevî 46. sicilden sonra ise bu aralığın beş sene ve üstüne hatta son tarih olan 1874’e yaklaşıldığında 7-10 seneye kadar çıkabildiği tablodan anlaşılabilir. Aynı tarihlerde tutulmuş ya da derlenmiş olan 2 tane sicilin olduğu durumlarda vardır. Sözelimi 85 ve 86. sicillerin ikisi de 1867-1873 yılları arasında düzenlenmiştir. Tarihler arasında boşluklar oldukça fazladır. Mesela 1627-1635, 1713-1718 veya 1789-1799 yılları arasında sicil tutulmamıştır.

Tablo 1.1.Amasya Şer'iyeye Sicillerinin Yıllara Göre Dağılımı⁷

Sıra No	Hicri Tarih	Miladi Tarih	Sayfa Sayısı	Poz Sayısı
1	1034-1036	1624-1627	178	93
2	1042-1043	1632-1634	153	79
3	1044	1634-1635	128	65
4	1052-1054	1642-1644	152	77
5	1053-1054	1643-1645	122	63
6	1054-1056	1644-1647	88	49
7	1058-1059	1648-1649	112	56
8	1059	1649-1650	56	28
9	1062	1651-1652	97	50
10	1062-1063	1651-1653	227	114
11	1064-1065	1653-1655	162	83
12	1067	1656-1657	118	61
13	1070-1072	1659-1662	178	91
14	1073-1074	1662-1664	96	48
15	1074-1075	1663-1665	139	70
16	1076-1078	1665-1668	192	98
17	1083-1084	1672-1674	145	78
18	1092-1093	1681-1682	143	76
19	1100-1101	1688-1690	154	83
20	1104-1105	1692-1694	52	32
21	1106-1107	1694-1696	161	86
22	1109-1110	1697-1699	94	51
23	1112-1113	1700-1702	102	54
24	1113-1115	1701-1707	65	36
25	1117-1118	1705-1707	130	71
26	1121-1123	1709-1712	93	53
27	1123-1124	1711-1712	94	49
28	1125	1713	142	59
29	1131-1132	1718-1720	104	38
30	1133	1720-1721	131	43
31	1133-1135	1720-1723	200	108
32	1136-1137	1723-1725	186	97

⁷Bu tablo İslâm Araştırmaları Merkezi'ndeki kadı sicilleri katalogu veri tabanına dayanılarak hazırlanmıştır. Tablodaki verilere 20 Nisan 2020 tarihinde <http://ktp.isam.org.tr/?url=kaynaksicil/> adresinden ulaşılmıştır.

33	1137-1139	1724-1727	239	124
34	1139-1140	1726-1728	132	71
35	1142-1144	1729-1732	240	127
36	1144-1146	1731-1734	180	87
37	1146-1147	1733-1735	218	110
38	1147-1148	1734-1736	160	87
39	1149-1151	1736-1739	144	69
40	1151-1153	1738-1741	132	67
41	1153-1154	1740-1742	169	80
42	1155-1156	1742-1744	128	62
43	1157-1158	1744-1745	160	83
44	1160-1161	1747-1748	139	74
45	1163-1164	1749-1751	113	53
46	1163-1168	1749-1755	66	26
47	1167-1171	1753-1758	133	69
48	1168-1170	1754-1757	206	101
49	1171-1174	1757-1761	136	69
50	1175-1176	1761-1763	54	32
51	1175-1177	1761-1764	162	88
52	1178-1181	1764-1768	21	13
53	1182-1184	1767-1771	188	97
54	1187-1189	1773-1776	245	127
55	1191-1192	1776-1777	110	60
56	1192-1193	1777-1778	158	75
57	1192-1193	1778-1779	108	57
58	1194	1780	118	59
59	1195-1196	1780-1782	124	67
60	1196-1198	1781-1784	152	78
61	1198-1199	1783-1785	100	53
62	1200-1201	1785-1787	46	27
63	1200-1201	1785-1787	53	32
64	1202-1203	1787-1789	95	42
65	1214-1215	1799-1801	24	15
66	1221-1222	1806-1808	91	52
67	1222-1224	1807-1810	180	102
68	1225-1226	1810-1811	214	124
69	1227-1229	1812-1814	176	89
70	1231-1233	1815-1818	218	108

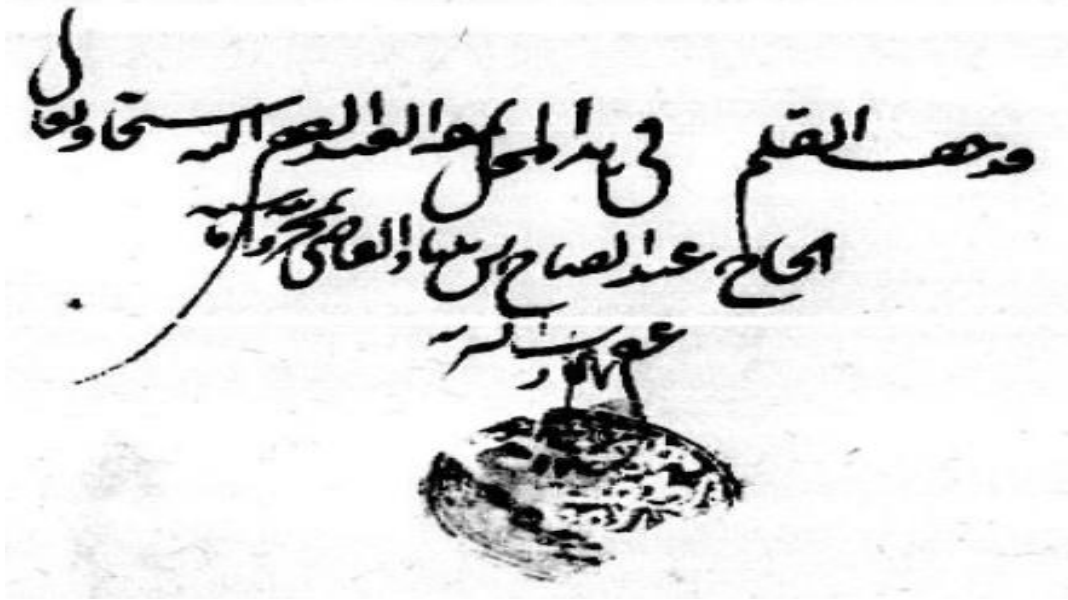
71	1234-1235	1818-1820	111	59
72	1240-1243	1824-1828	153	79
73	1243-1245	1827-1830	120	65
74	1247-1249	1831-1834	183	95
75	1250-1253	1834-1838	54	31
76	1251-1254	1835-1839	193	103
77	1254-1255	1838-1840	196	95
78	1255-1261	1839-1845	237	132
79	1256-1261	1840-1845	159	88
80	1261-1266	1845-1850	149	81
81	1264	1847-1848	55	29
82	1266	1849-1850	85	63
83	1266-1269	1849-1853	188	98
84	1269-1271	1852-1855	97	51
85	1272-1274	1855-1858	188	97
86	1272-1274	1855-1858	193	99
87	1274-1279	1857-1863	208	110
88	1274-1279	1857-1863	236	129
89	1279-1284	1862-1868	180	98
90	1278-1282	1861-1866	41	43
91	1279-1281	1862-1865	111	33
92	1279-1282	1862-1866	151	83
93	1280-1290	1863-1874	191	106
94	1282-1284	1865-1868	156	82
95	1283-1290	1866-1874	381	196

II. BÖLÜM

2. 15 NUMARALI AMASYA SİCİLİNİN TANITIM VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Amasya şer'iyeye sicilleri, Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi'ndeki Meşihat (MŞH) fonunun Şer'iyeye Sicilleri Defterleri (ŞSC.d) kısmında yer almaktadır. 15 numaralı Amasya şer'iyeye sicili 70 varak ve 139 sayfadan oluşmaktadır. Kayıtların tamamı anlaşılır bir Türkçe ile yazılmıştır. Sicilin ilk 84 sayfası kazâ merkezinde kayda geçilen belgelerden, sonraki sayfalar doğrudan merkezden gönderilen kayıtlardan oluşmaktadır. Kazâ merkezinde tutulan belgeler divanî stilinde yazılmıştır. 85 ve 86. sayfalar tamamen boştur. 20-21 ve 29-30. sayfalar ise kendinden önce gelen sayfaların aynılarıdır.

“Sicill-i mahfuz” denen kazâda tutulan belgeler kısmının son sayfasında dönemin Amasya kadısının isminin ve mührünün bulunduğu bir ibare vardır.⁸

Resim 2.1. Sicilin Sicill-i Mahfuz Kısmının Son Sayfası

⁸COA, AŞS, No.15, 40b.

Kadhakku 'l-kelam fi yedü 'l-mahallni 'mete 'l-abd el-fakîrü 'l-ileyhsubhânehu ve teâlâel-HâccAbdu 'l-fettâh bin Murâd el-Kâdi-i Amâsiyye el-mahrûse

Tablo 2.1. 15 Numaralı Şer‘iyye Sicili’ndeki Belgelerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

	1073	1074	1075	1076
Muharrem	-	2	17	15
Safer	-	1	8	10
Rebiülevvel	-	1	10	10
Rebiülahir	-	1	9	3
Cemaziyelevvel	-	1	7	13
Cemaziyelahir	-	1	7	1
Receb	-	4	11	-
Şaban	-	8	8	1
Ramazan	-	2	10	-
Şevval	-	39	5	-
Zilkade	-	23	8	-
Zilhicce	1	12	17	-
Toplam	1	95	117	53

İncelenen sicilde H. 1073-1076 tarihleri arasında muhtevi toplam 308 kayıt vardır. Bunlardan 36’sı tarihsizdir. Bir kayıta sadece yıl (1075) verilmiştir. 1073 yılında kayda geçen sadece bir kayıt vardır. En fazla kayıt, ay belirtilmeyen biri ile birlikte toplam 118 kaydın sicillere işlendiği 1075 yılında yapılmıştır. Kayıt sayısı en fazla olan ay, toplam 44 kayıt ile Şevval ayıdır. İkinci sırada 34 kayıt ile Muharrem ayı bulunmaktadır. Kayıt sayısının en az olduğu ay toplam 9 kayıt ile Cemaziyelahir ayı olmuştur.

Tablo 2.2. 15 Numaralı Şer‘iyye Sicili’ndeki Belgelerin Konu Dağılımı

Konu	Adet
Asayiş	13
Berat	64
Boşanma	1
Borç	6
Buyruldu	3
Diğer	22
Fetva (Doğrudan Talep)	3
Ferman	14

Hibe	12
Kölelik	10
Kuloğulluğu Reddi	5
Mehir Talebi	4
Mektup	22
Miras	35
Mülk Satışı	41
Nafaka	8
Narh	2
Tezkire	16
Vakıf	73
Vasi Tayini	2
Anlaşılamayan	3
Toplam	308

Sicilde, mahiyeti tam olarak anlaşılamayan üç kayıt ile birlikte toplam 308 kayıt vardır. Bunlar toplam 21 konu başlığı altında incelenmiştir. 73 kayıt ile ilk sırada vakıf gelmektedir. Onu, 64 kayıt ile berat ve 41 kayıt ile mülk satışı takip etmektedir. Sıralamanın sonunda bir kayıt ile boşanma vardır. Sondan ikinci basamağı ise ikişer kayıtlı narh ve vasi tayini paylaşmaktadır.

2.1. Belgelerin Tasnifi ve Değerlendirilmesi

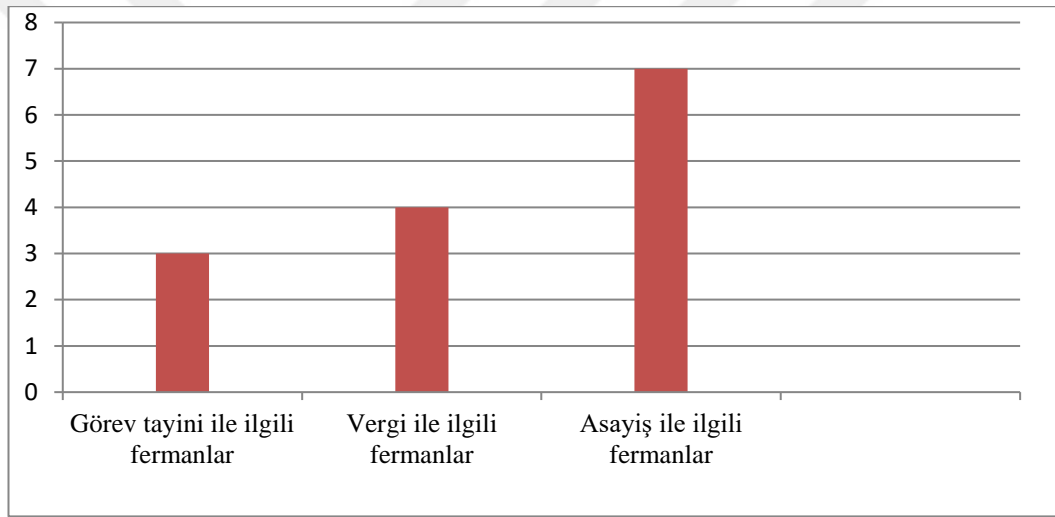
2.1.1. Merkezden Kazâya Gelen Yazılar

2.1.1.1. Ferman

Divan-ı Hümayun ile Paşakapısı'nda alınan kararların yazıldığı padişahın tuğrasını havi belgelere ferman denirdi. Savaş ve barış, asayiş, vergi ya da devlet meselelerini ilgilendiren diğer konularda ferman doğrudan padişaha sunulurdu. İkincil öneme sahip veya acelesi olmayan meseleler de konu Divan'da halledilir ve ferman, konunun muhatabı kim ise (mesela arazi konularında nişancı) onun tarafından hazırlanırdı. Padişahın vekili olarak orduya kumanda eden serdar sefere çıktığı vakit yanında ihtiyaç halinde kullanacağı tuğralı boş ferman müsveddeleri bulundururdu. Eğer bunlar yeterli olmazsa payitahttan yenileri gönderilirdi (Kütükoğlu, 2018a: 99-123).

İncelenen sicilde toplam 14 ferman kaydı vardır. Mesela; 22 Mart 1665 tarihli bir ferman kaydında Girit seferi için hazır bulunan ordunun levazımatı için avarız vergisinin toplanması gerektiği Amasya ve civardaki kadılara bildirilmiştir (COA, AŞS, No.15, 51a/1). 14-24 Temmuz 1664 tarihli başka bir fermanda Bağdat ile İstanbul arasındaki menzillerde ulakların at bulamadığı ve bu durumun önemli işlerin gecikmesine sebebiyet verdiği kayıtlıdır (COA, AŞS, No.15, 63b/1). 6-16 Mayıs 1664 tarihli diğer bir fermanda Merzifon'da eşkıyanın yollarına inip soygun yaptıkları, tımarlı sipahiler dâhil birçok insanı öldürdükleri ve bunların üzerlerine gidilmesi gerektiği görülmektedir (COA, AŞS, No.15, 67a/1).

Grafik 2.1.15 Numaralı Şer'iyye Sicili'ndeki Fermanların Konu Dağılımı

2.1.1.2. Berat

“Yazılı kâğıt” anlamına gelen berat, “bir memuriyete tayin, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz ya da muafiyetin verildiğini gösteren ve padişahın tuğrasını taşıyan belgedir” (Kütükoğlu, 2018a: 124). “Taht değişikliği olduğunda, tahrir defteri tutulacağı zamanlarda ve berat kaybolduğunda ya da yıprandığında yenileme (tecdid-i berat) yapılırdı” (Kütükoğlu, 1992: 472). “Beratlar beylikçi kalemine bağlı tahvil ve ruus bürolarında hazırlanır ve belirli ödenekler karşılığında verilirdi” (Uzunçarşılı, 1988: 40).

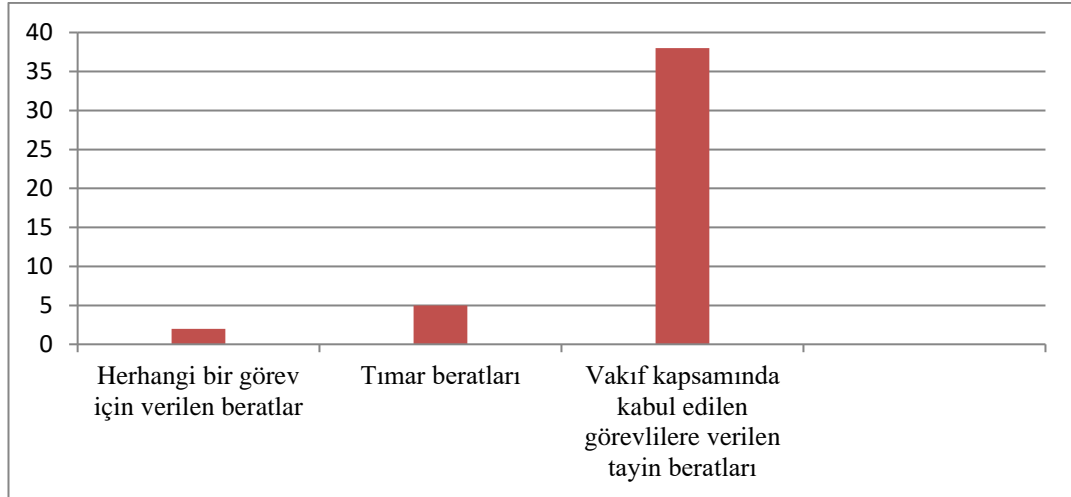
Bir kimsenin tımara tayin edilebilmesi için ya kendinin ya da alaybeyinin arzuhali gerekirdi. Bazen beylerbeylerinin veya ordunun başında seferde bulunan serdarların toplu

tımar arzları yaptıkları da olurdu. Arz üzerine ilgili büro tımar adayının vazifesini yerine getirebilecek beceri ve kudrete sahip olup olmadığını kontrol ederdi. Eğer mahsur bulunmaz ise tahvil kaleminde berat hazırlanır ve bir sureti tımar ruzmançe defterlerine kaydedilirken bir sureti de tayini yapılacak kimseye verilirdi (İnalçık, 1980: 2-5). “Tımar tayinlerinde olduğu gibi bir vakıf görevine tayin edilecek kimsenin de liyakat sahibi olması temel esastı.Aday, göreve uygun ise beratı ruus kaleminde hazırlanır ve kendisine tevcih edilirdi”(Uzunçarşılı, 1988: 45-46).

İncelenen sicilde toplam 49 vakıf beratı vardır. Mesela; 15-24 Haziran 1665 tarihli bir kayıтта Şeyh Abdurrahman Vakfı'nın nazırı olan Mehmet'in vefatı üzerine yerine Ahmed Halife'nin tayin edilmesi söz konusudur(COA, AŞS, No.15, 49a/1). 5 Ağustos 1664 tarihli diğer bir kayıтта Şehzade Vakfı'nın mütevellisi olan Mevlana Hafız Mustafa'nın görevine müdahale edilmesi üzerine beratının yenilendiği kayıttır (COA, AŞS, No.15, 51b/3). 4 Eylül 1664 tarihli başka bir kayıтта Alevi Köyü'nde imam ve hatip olan Himmet'in azledildiği ve yerine Mehmet'in tayin edildiği görülmektedir (COA, AŞS, No.15, 58b/1). İncelenen sicilde şeyhülislâmlar tarafından tevcih edilen 3 vakıf beratı kaydı vardır. Mesela; 9 Mayıs 1665 tarihli bir kayıтта Mevlana Hafız Mehmet'in Küçük Ağa Medresesi'ne tayin edildiği kayıttır (COA, AŞS, No.15, 51b/4). 9 Temmuz 1664 tarihli başka bir kayıтта Gazi Atabey Medresesi'ne Mevlana Osman Efendi'nin tayin edilmesi söz konusudur (COA, AŞS, No.15, 65a/3).

İncelenen sicilde toplam beş tımar beratı vardır. Mesela; tarihsiz bir berat kaydında Amasya kalesi muhafızlarından olup vefat eden Ali'nin Geldiklan Nahiyesi'ne bağlı Gökçe Köyü'ndeki gedik tımarının Mehmet'e tevcih edildiği anlaşılmaktadır (COA, AŞS, No.15, 51b/1). 12 Nisan 1664 tarihli diğer bir berat kaydında tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde Geldiklan Nahiyesi'ne bağlı Zuday Köyü'nde boşta olan bir tımarın Mustafa'ya tevcih edildiği görülmektedir (COA, AŞS, No.15, 66a/1).

Grafik 2.2.15 Numaralı Şer'iyeye Sicili'ndeki Beratların Konu Dağılımı

2.1.1.3. Buyruldu

Buyurmak fiilinden türetilen buyruldu, Divan'a intikal eden arzlar üzerine sadrazam, defterdar, kazaskerya da diğer yüksek rütbeli amirler tarafından alt kademedeki görevlilere yazılan emirlere için kullanılırdı. Hemen her konuda buyruldu verilebilirdi. Sadrazam dışındaki diğer amirlerin buyrulduyu yazdıktan sonra mutlaka sadrazamın sahh ve pençesini basması gerekiyordu. Merkezden gönderilen buyruldu mektupçu kaleminde hazırlanırdı. Beylerbeyleri de kendilerine yapılan arzlar üzerine buyruldu yazıyorlardı. 16. yüzyılda bu yazıya "kâğıt, varaka ya da tahrir" deniliyordu. Ancak 17. yüzyılla birlikte buyruldu yazısı açık bir surette konmaya başlamıştı (Kütükoğlu, 2018a: 197-206).

İncelenen sicilde toplam üç buyruldu kaydı vardır. Mesela; 22 Ekim 1665 tarihli bir kayıta Harem-i Hümayun'un yanan kısımlarının tamiri için gerekli ustaların İstanbul'a gönderilmesi istenmektedir (COA, AŞS, No.15, 42a/1). 22 Eylül 1665 tarihli başka bir kayıta Hüdaverdi'nin torununun öldürüldüğü ve mahallî kadı yetersiz kalırsa katillerin Divan-ı Rum'da yargılanması gerektiği kayıtlıdır (COA, AŞS, No.15, 45b/2).

2.1.1.4. Tezkire

"Osmanlı diplomatiğinde konunun özet halinde açıklandığı türden belgelere tezkire denirdi. Çeşitli kişiler ve kurumlar tarafından tezkire verilebilirdi. Yoldan gelip geçenler, maaşlarına terakki alacaklar, devlete borcunu ödeyenler, hazineye yapılacak çeşitli alımlar

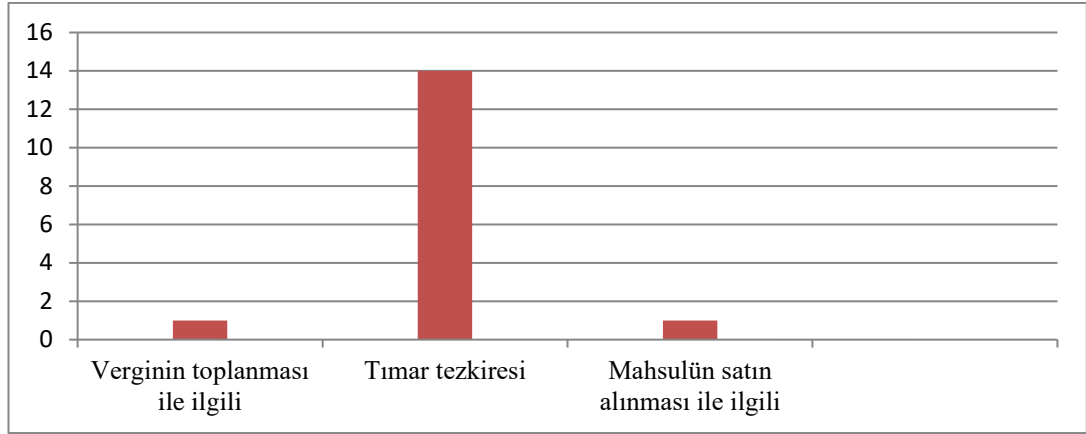
ile masrafları üstlenenler ve bir vazifeye tayin edilenler tezkire almak zorundaydı.Çünkü tezkire bir nevi senet ya da izin anlamına geliyordu” (Kütükoğlu, 2018a: 245-275).

Tımar tezkireleri tahvil kaleminde hazırlanır ve defterhaneye gönderilirdi. Burada onaylandıktan sonra birer suretleri ruznamçe defterlerine kaydedilip defter emininin mührüyle mühürlenirdi. Defter emininin yerine genelde bir kâtip mühürleme işlemini yapar, ardından başka bir kâtip bunu kontrol ederdi. Eğer mühür bulunmazsa tezkire geçersiz sayılırdı. Sahih olan tezkirelerin üzerine “nukilet, nakil şüd ya da kaydşüd” yazılır ve tarih atıldıktan sonra işlem tamamlanırdı. Tezkirelerin tımar tasarrufu için yeterli görüldüğü ve berat talep edilmediği durumlar oldukça yaygındı. Sebebi de muhtemelen ilgili daireye verilecek berat harçlarından kaçınmaktı (Afyoncu, 2014: 62-63).

İncelenen sicildetımar tezkiresi, vergi toplama ve mahsulün satın alınmasıyla ilgili olmak üzere toplam 16 tezkire sureti kayıtlıdır. Tımar tezkireleri ile ilgili birkaç örnek şu şekildedir. Mesela; 13 Ağustos 1665 tarihli bir kayıttıGeldiklanNahiyesi’ndeYaremce Köyü’nde tımar tasarruf eden Mehmet’in Canik Sancağı’nda başka bir tımar alması üzerine yerine 8000akçelik gelir ile Mustafa’nın tayininin gerçekleştiği görülmektedir (COA, AŞS, No.15, 47a/1). Tarihsiz bir kayıttıGeldiklanNahiyesi’ndeHisarkavak Köyü’nde tımar tasarruf eden Ahmet’in ölümü üzerine yerine 3200 akçelik gelir ile İvaz’ın tayin edilmesi söz konusudur (COA, AŞS, No.15, 54a/2). Yine tarihsiz bir kayıttımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde Mustafa’nın kaçak olduğunun anlaşılması üzerine tımarının3000 akçe ile diğer Mustafa’ya tevcih edildiğianlaşılmaktadır (COA, AŞS, No.15, 53a/2).

Sicilde vergi toplama için tayin yapılması ve mahsul kaydıyla ilgili birer kayıt vardır. 14-23 Temmuz 1665 tarihli kayıttı Kadife,Sonusa ve bazı Havass-ı Hümayun vergilerinin Ebubekir Ağa tarafından toplanması için eline tezkire verildiği kayıtlıdır (COA, AŞS, No.15, 47a/2). 31 Ekim-10 Kasım 1664 tarihli diğer kayıttı ismi belirtilmeyen bir kimsenin bağında husule gelen mahsulâtın Gözlemecizâde Hacı Hasan’a satıldığıyla ilgili eline tezkire verilmiştir (COA, AŞS, No.15, 57b/3).

Grafik 2.3.15 Numaralı Şer’iyyeSicili’ndekiTezkirelerin Konu Dağılımı

2.1.1.5. Mektup

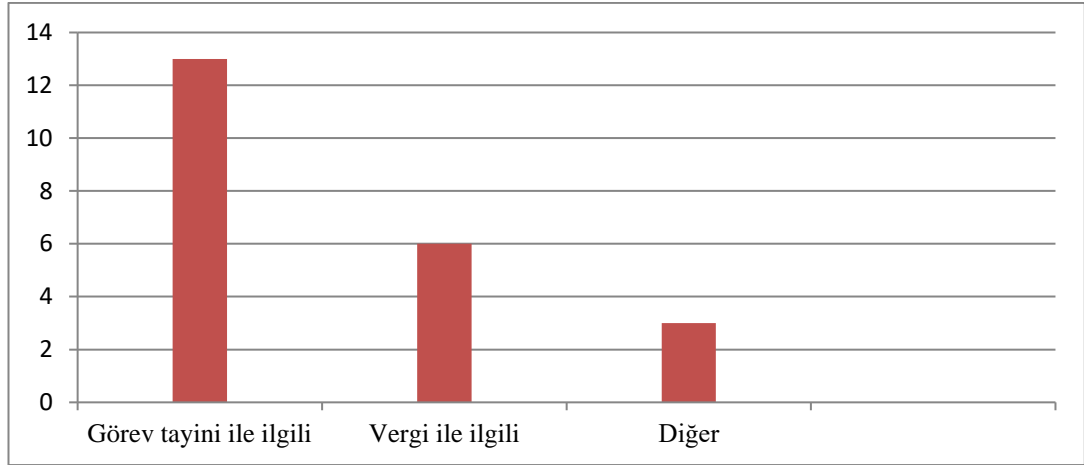
Taziye, tebrik, teşekkür, tavsiye, görevden alma⁹, ve atama¹⁰ gibi çeşitli sebeplerden çeşitli kişilerce mektup yazılabildi. Haneden mensuplarının, devlet memurlarının ve aile fertlerinin birbirlerine yazdıkları mektuplar “özel mektuplar” kategorisine giriyordu. Osmanlı bürokrasisinde mektup yazarken dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardı. Bunlardan en önemlisi mektubu gönderen kişiyle mektubu alan kişinin mevkilerinin niteliğiydi. Eğer mektup gönderilen kişinin mevkii ile gönderen kişinin mevkii birbirine eşitse isim yazılmalıydı. Ancak gönderilen kişi üst makamdaysa mektuba isim yazmak yerine övücü ifadeler kullanılmalıydı (Kütükoğlu, 2018a: 221-229).

İncelenen sicilde toplam 22 mektup sureti vardır. Mesela; 26 Aralık 1665 tarihli bir kayıta Amasya Kalesi’nde asker sayımının yapıldığı ve eksiklerin (gedik) kuloğullarından sağlanmasının gerektiğine dair Amasya kadısı ve kale dizdarına mektup yazılması söz konusudur (COA, AŞS, No.15, 41b/1).²³ Ekim 1664 tarihli diğer bir kayıta Patriklik makamına ait vergilerin toplanması için Amasya ve civardaki kadılara mektup gönderildiği görülmektedir (COA, AŞS, No.15, 54a/1).

Grafik 2.4.15 Numaralı Şer’iyye Sicili’ndeki Mektupların Konu Dağılımı

⁹COA, AŞS, No.15, 48a/1.

¹⁰COA, AŞS, No.15, 60b/3.

2.1.2. Kadılar Tarafından Kaza Merkezinde Tutulan Belgeler

2.1.2.1. Mülk Satışları

“İslâm hukukunda milk ya da melk, eşya; mülk, insan üzerindeki tasarruf hakkıdır” (Karaman, 2017: 247). Osmanlı uygulamasında mülk, eşya demektir. Mülkiyet ise mülkün sahipliğine delalet eder. Mülkiyet hakkı bir malın keyfi şekilde ve süresiz olarak kullanımını anlamına gelir. Mülk sahibi mülkü üzerinden fayda sağlayabilmeli, başkası tarafından bir zarara uğratıldığında bunu tazmin edebilmelidir. Ayrıca dilediği şekilde ve kişiye mülkünü satmasında ya da miras bırakmasında bir beis yoktur. Bu mülk sahibinin tasarrufuna kalmıştır (Ergenç, 2013: 230).

İslâm hukukunda mülkün mübadelesi yani satışı için *bey'* tabiri kullanılır. Bir mülkün para karşılığı olmadan değiş tokuş edilmesi (trampa) de satış kapsamında kabul edilir. Eğer mülk belirli bir husus için satın alındıysa sarfı da bu yönde olmalıdır, aksi takdirde satış geçersiz sayılır. Mesela ayakkabı yapmak için deri satın alan kimse deriyi başka bir husus için sarf edemez. Satışın taraflarından biri mülkün niteliği ve bazı durumlarda niceliği değişmeden cayma hakkına sahiptir. Ancak satış *bey'-i bat* yani kesin satış usulü ile yapılmışsa tarafların fesih hakkı yoktur (Schacht, 2018: 175).

2.1.2.1.1. Gayrimenkul Satışları

Bir gayrimenkulün; kazâ merkezinde ya da köyde olması, kazâ merkezinde bulunduğu mahalle, doğal kaynaklara veya ticaretin yoğunlaştığı bölgelere yakınlığı gibi konumuyla ilgili ayrıntılar fiyatının belirlenmesinde çok önemliydi. Satışa konu olan toplam 38 gayrimenkul vardır. Ancak bunlardan ikisinin mevki bilinemekle beraber hangi mahalle ya da köyde olduğu tespit edilememiştir.

Tablo 2.3. Satışa Söz Konusu Olan Gayrimenkullerin Bulunduğu Mahalleler

Toplam	Kazâ Merkezi	Köy
36	29	7
% 100	% 80.5	% 19.5

2.1.2.1.2. Bağ ve Arazi Satışları

Bu kategoride toplam 16 gayrimenkulün fiyatı değerlendirilmiştir. Gayrimenkul satışlarında bir mahalle, mevki ya da köyün öne çıktığı söylenemez. Dolayısıyla “şu mahalledeki konutlar pahalı” veya “bu köydeki konutlar ortalama bir değere sahip” cinsinden bir hükme varmak mümkün olmamıştır. Bunun sebebi bir mahalle veya köyün en fazla iki satış kaydında geçmesinden kaynaklanmaktadır.

İncelenen sicilde bir gayrimenkul için verilen en yüksek fiyat Ağustos 1664 tarihli kayıttaki Osman Ağa'nın, Mustafa'nın Bayezit Paşa Mahallesi'nde bulunan bağı için vermiş olduğu 670 esedî kuruştur (COA. AŞS. No.15, 13b/2). Mayıs 1664 tarihli kardeşlerinin vasisi olan Habip'in Kızılca Köyü'nde bulunan bağını 17 esedî kuruşa Koca'ya sattığı anlaşılan kayıt bu kategoriye giren en ucuz gayrimenkul olmuştur (COA, AŞS, No.15, 3b/2).

Tablo 2.4. 1663-1665 Yılları Arasında Amasya'da Bağ ile Arazi Satışları ve Fiyatları

Satışa söz konusu olan gayrimenkul	Satıcı	Satın alan	Fiyatı	Gayrimenkulün bulunduğu mahalle / nahiye	Tarih (hicri / miladi)
Bağ	Mustafa	Halil	50 esedî / 3900-5000 akçe	Şeyh Kırık Mahallesi Ferhadarası Mevzii	1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664

Bağ	Habip	Koca	17 esedî / 1326-1700 akçe	Kızılca Köyü	1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664
Çiftlik ve mera	Allahverdi	Kaymakam Mustafa Paşa	400 esedî / 31200- 40000 akçe	Kuşçı Köyü	16 Şevval 1074 / 12 Mayıs 1664
Bağ	Emine Hatun	Kaymakam Mustafa Paşa	260 esedî / 20280- 26000 akçe	Kamerüddin Mahallesi	1075 Muharreminin başları / 25 Temmuz-3 Ağustos 1664
Bağ	Satılmış	Mehmet Ağa	118 esedî / 9204-11800 akçe	Karaağaç Köyü	1075 Muharreminin başları / 25 Temmuz-3 Ağustos 1664
Bağ	Mustafa	Osman Ağa	670 esedî / 52260- 67000 akçe	Ahuröni (Bayezid Paşa Mahallesi)	1075 Muharreminin ortaları / 3-13 Ağustos 1664
Bağ	Abide Hatun	Ayşe ve Haye Hatunlar	60 esedî / 4680-6000 akçe	Memidede mezarlığı yakınlarında (Hacılar Meydanı Mahallesi)	1075 Rebiülahiri / Ekim-Kasım 1664
Bağ	Hüseyin	Ömer	200 esedî / 15600- 20000 akçe	Ziyere Köyü	1075 Ramazanının başları / 18-27 Mart 1665
Bağ	İbrahim Çelebi	Meryem Hatun	100 esedî / 7800-10000 akçe	Hamza Yenicesi (Yenice Köyü)	1075 Zilkadesinin başları / 16-25 Mayıs 1665

Bağ	Ömer Bey	Lefid (zımmî)	510 esedî / 39780- 51000 akçe	Memidede (mezarlığı) yakınlarında	1075 Zilhiccesinin ilk günü / 15 Haziran 1665
Bağ	Raziye Hatun	Mustafa Çelebi	50 esedî / 3900-5000 akçe	Arslanhâne Mevzii	1075 Zilhiccesinin ilk günü / 15 Haziran 1665
Bağ	Mustafa Çelebi	Mehmet Ağa	450 esedî / 35100- 45000 akçe	Akbilek Mevzii (Akbilek Mahallesi)	1076 Muharreminin başları / 14-23 Temmuz 1665
Bağ	Ayşe Hatun	Hüseyin Ağa	80 esedî / 6240-8000 akçe	Ferhad Mevzii (Şeyh Kırık Mahallesi)	1076 Rebiülevvelinin sonları / 30 Eylül-10 Ekim 1665
Bağ	Meryem Hatun	Hüseyin	30 esedî / 2340-3000 akçe	Ziyere Köyü Balık Mevzii	Tarih yok
Bağ	Recep	Bekir	50 esedî / 3900-5000 akçe	Eyfasil Mevzii	1076 Cemaziyelevvel sonları / 28 Kasım-8 Aralık 1665

2.1.2.1.3.Ev Satışları

16. ve 17. yüzyıllarda kumaş ve at fiyatlarından daha ucuz olmasına karşın evlerin genelde tek bir aileye yetecek büyüklükte olduğu görülmektedir. Evin sahibi olan baba öldüğünde mülk varisler arasında paylaşılır ve aile içi alım-satımlardan sonra yine tek bir elde toplanırdı. Kadınların tek başlarına ya da karı kocaların ortaklaşa ev sahibi oldukları durumlarda vardı (Faroqhi, 2014: 185).

Sicilde toplam 18 ev satış kaydı bulunmaktadır. Sadece bir kayıt, kullanılan para birimi şerifi altın olduğu ve bu dönemdeki kur değeri hakkında net bir bilgiye ulaşılamadığı için, değerlendirmeye dâhil edilmemiştir. Bağ ve arazi satışlarında olduğu

gibi bu kategoride de herhangi bir köy ya da mahallenin öne çıktığından bahsedilemez. Ayrıca ev satışlarının tamamı kazâ merkezinde yapılmıştır. Sicilde kayıtlı en pahalı ev, Eylül 1665 tarihli Mustafa Beşe'nin Kurşunlu Mahallesi'nde bulunan ve 590 esedî kuruşa Nurullah Efendi'ye satmış olduğu evdir (COA. AŞS. No.15, 35b/2). Bir ev için verilen en düşük meblağ Mayıs 1665 tarihli İbrahim'in Kurşunlu Mahallesi'ndeki evi için Ali'nin vermiş olduğu 55esedî kuruştur (COA. AŞS. No.15, 30b/2).

Tablo 2.5.1663-1665 Yılları Arasında Amasya'da Ev Satışları ve Fiyatları

Satıcı	Satın alan kişi	Fiyatı	Evin bulunduğu mahalle / nahiye	Tarih (hicri / miladi)
Ayşe	Osman Ağa	70 esedî / 5460-7000 akçe	Mehmed Paşa Mahallesi	1074 Şevvali sonları / 16-25 Mayıs 1664
Beytülmal Emini Mehmet	Nasuh Efendi	80 esedî / 6240-8000 akçe	Çeribaşı Mahallesi	1074 Zilkadesi başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664
Erselaf (Yahudi)	Diğer Erselaf (Yahudi)	180 esedî / 14040-18000 akçe	Sarrachâne Mahallesi	1074 Zilkadesi sonları / 14-24 Haziran 1664
Halil Bey	Kâsım	400 esedî / 31200-40000 akçe	Karatay Mahallesi	1075 Muharremi birinci günü / 25 Temmuz 1664
Nevres'in varisleri	Murat (zımmî) ve Eni (zımmîye)	45-45 esedî / 7020-9000 akçe	Derehâne Mahallesi	1075 Muharremi ortaları / 3-13 Ağustos 1664
İsmihan Hatun	Osman Turabi	126 esedî / 9828-12600 akçe	Sarrachâne Mahallesi	1075 Cemaziyülevveli ortaları / 29 Kasım-9 Aralık 1664
İbrahim Beşe	Mehmet Beşe	106 esedî / 8268-10600 akçe	Bozahâne Mahallesi	1075 Recebi başları / 18-27 Ocak 1665

Ayşe Hatun	Mehmet	87 esedî / 6786-8700 akçe	Kocacık Mahallesi	1075 Recebi sonları / 6-16 Şubat 1665
Davut'un varisleri	Mustafa	57 esedî / 4446-5700 akçe	Helkıs Mahallesi	1075 Şabanı sonları / 8-17 Mart 1665
Erdoğdu	Seyyid Hüseyin	63 esedî / 4914-6300 akçe	Sofiler Mahallesi	1075 Ramazanı ortaları / 27 Mart-6 Nisan 1665
İbrahim	Ali	55 esedî / 4290-5500 akçe	Kurşunlu Mahallesi	1075 Zilkadesi başları / 16-25 Mayıs 1665
Recep Ağa	Ali Bey	110 esedî / 8580-11000 akçe	Bayezid Paşa Mahallesi	1076 Muharremi ortaları / 23 Temmuz-2 Ağustos 1665
Fatma Hatun	Seyyid İbrahim Çelebi	85 esedî / 6630-8500 akçe	Çırakçı Mahallesi	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665
Sitti Hatun	Mustafa Beşe	550 esedî / 42900-55000 akçe	Kurşunlu Mahallesi	1076 Rebiülevveli ilk günü / 11 Eylül 1665
Mustafa Beşe	Nurullah Efendi	590 esedî / 46020-59000 akçe	Kurşunlu Mahallesi	1076 Rebiülevveli başları / 11-20 Eylül 1665
Hacı Efendizâde Mehmet Ağa	Mehmet Efendi	125 esedî / 9750-12500 akçe	Ahi Saadüddin Mahallesi	1076 Rebiülevveli sonları / 30 Eylül-10 Ekim 1665

Davut'un varisi oğlu Veli	Bektaş Ağa	120 esedî / 9360-12000 akçe	Fethiyye Mahallesi	1076 Rebiülahiri ortaları / 20-30 Ekim 1665
Fatma Hatun	Mehmet Bey	310 esedî / 24180-31000 akçe	Köprübaşı Mahallesi	1076 Cemaziyülevveli başları / 9-18 Kasım 1665
Abide Hatun	Abide'nin oğlu Mustafa Çelebi	25 şerifi altın	Acem Ali Mahallesi	1076 Cemaziyülevveli sonları / 28 Kasım-8 Aralık 1665

2.1.2.1.4. Değirmen ve Dükkân Satışları

Sicilde iki dükkân ve bir değirmenin satış kaydı vardır. 1664 tarihli dükkân fiyatları ile ilgili ilk kayıta Hafız Mustafa'nın, Alçak Köprü adıyla anılan ve Yeşilirmak nehrinin ortasından geçmesi münasebetiyle, ikiye ayrılan şehri birbirine bağlayan en eski yapıtlardan biri olan köprü yakınlarındaki berber dükkânını 65 esedîguruşa Abdullah Çelebi'ye sattığı görülmektedir (COA. AŞS. No.15, 4b/3). Eylül 1665 tarihli ikinci kayıta Debbağhane Mevkii'nde Ayşe Hatun'a ait kahvehanenin kapatıldığı (tebdîl) ve diğer bir dükkân ve eşyalarla birlikte 145 esedî kuruşa İbrahim ve Yusuf adlı Rus asıllı bir köleye devredildiği kaydedilmiştir (COA. AŞS. No.15, 35b/3). Nisan-Mayıs 1664 tarihini taşıyan değirmen satışları ile ilgili tek kayıta Ali Bey'in Geldiklan Nahiyesi'ne bağlı Zara Köyü'ndeki iki değirmenini (cinsleri belirtilmemiş) 300 esedî kuruşa Ahmet Ağa'ya satması söz konusudur (COA. AŞS. No.15, 3a/2).

2.1.2.1.5. Hayvan Satışları

Hayvanın cinsi, geldiği memleket, rengi ve yaşı gibi etkenler fiyatının değişmesinde en önemli etkenlerdi. Bunlardan başka doğal afetler ve salgın hastalık neticesinde yaşanan toplu ölümler de hayvan fiyatlarının ani yükseliş ve inişlerinde çok belirleyici olmaktadır. İncelenen sicilde hayvan fiyatları ile ilgili sadece bir kayda rastlanmıştır. Aralık 1664

tarihli bu kayıta devlet hazinesine intikal etmiş olan bir doru atın açık artırma ile 31 esedî kuruşa Müftü Ebussuud Efendi'ye satışı söz konusudur (COA. AŞS. No.15, 21b/2).

2.1.2.1.6. Diğer Satışlar

Bu kategoriye iki satış kaydı girmiştir. Bunlar sırasıyla bir hol (sofa) ve bir alaca kumaşın satışlarından elde edilmiştir. Eylül-Ekim 1664 tarihli ilk kayıtaKazgancıMahallesi'nde olup, beytülmal emini Hüseyin Ağa tarafından müsadere edilip devlet hazinesine intikal eden ve bir tarafında Kilise bulunan holün (sofa) 100 esedî kuruşa Mehmet Ağa'ya satıldığı görülmektedir (COA. AŞS. No.15, 17a/2). Aralık 1664 tarihli diğer kayıta yine devlet hazinesine intikal etmiş bir alaca kumaşın açık artırma ile 6 esedî kuruşa Müftü Ebussuud Efendi'ye satışı söz konusudur (COA. AŞS. No.15, 21b/2). Köle satışıyla ilgili sadece bir kayıt vardır. 9-19 Aralık 1664 tarihli bu kayıta devlet hazinesinde (beytü'l-mâl olan) kabul edilen Rus asıllı köle Dilaver'in Amasya mütesellimi Hüseyin Ağa tarafından yapılan açık arttırma neticesinde 31 esedî kuruşa Müftü Ebussuud Efendi'ye satıldığı görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 21b/2).

2.1.2.2 Borç

“Şer’iyye sicillerinde borç muamelatı için *karz* ve *deyn* tabirleri kullanılır. Her ne kadar birbirleri yerine kullanılıyormuş gibi gözükse de deyn daha kapsamlı bir terimdir. Karz usulüne göre borç veren kimse, önceden bir tarih üzerinde uzlaşma yapılmış olsa bile dilediği vakit borcunu talep etme hakkına sahiptir. Faiz kesinlikle yasaklanmıştır. Borç olarak verilen eşyanın karşılığında başka bir eşya ya da para verilemez” (Apaydın, 2001: 521-522). Deyn; nafaka, cizye, haraç ve diyet gibi bütün malî konuları kapsamakla birlikte esasında borç verilmiş olan bir malı ifade eder. Bazı fıkıhçıların karşı çıkmasına rağmen deyn, alacaklının mülkiyetinde kabul edilir. Alacaklı olan bir kimse malını borçluya hibe edebilir.Üzerinde borç bulunan bir kimsenin bunu ödemeye gücü yetmiyorsa kendisine belirli bir süre tanınabilir ya da borçtan tamamen (feragat) vazgeçilebilir. Feragatin İslâm hukukundaki karşılığı *ibra* yani beraat ettirmedir (Aydın, 1994: 266-267).“Ayrıca, eğer bir kişinin terekesinde borcuna yetecek mal varlığı bulunmazsa varislerin bunu ödeme yükümlülüğü yoktur” (Şener, 1984: 71).

İncelenen sicilde borç alıp verme ile ilgili altı kayıt tespit edilmiştir. Alacaklıların ve borç alan kişilerin tamamı şehir merkezinde ikamet etmektedir. Mesela; 27 Nisan-6 Mayıs 1664 tarihli bir kayıta Hacı Hamza mahallesinden Veli Beşe adlı kişinin Beyzâde'nin yetim çocuklarının vasisi Nuh Bey'den murabaha ile 250 riyalî kuruş borç aldığı kayıtlıdır. Aradan birkaç sene geçtikten sonra Veli Beşe, borcunu tamamen ödediğini ancak Nuh Bey'in murabaha muamelesinden doğan kârın verilmediğini ileri sürerek borç senedini kendine vermektan imtina ettiğini ifade etmiştir. Veli Beşe bunun üzerine esas miktarın alacaklının zimmetine edasından sonra muamele içinde ayrı bir ödeme yapılamayacağına dair fetva almış ve senet kendine iade edilmiştir (COA, AŞS, No. 15, 2a/2). 25 Mayıs-4 Haziran 1665 tarihli başka bir kayıta Bozahane Mahallesi'nden Murşa'nın Avak'a 580 esedî kuruş borç verdiği ancak Avak'ın ölümü üzerine borcun varis Arslan tarafından ödendiği görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 31a/1).

2.1.2.3. Miras

Miras, ölen kişinin arkasında bıraktığı malların tamamına denir. Ölen bir kişi mirasçı tayin edemez. Muris ile evli ya da akraba olan herkes varis durumundadır. Ölmüş olan kişinin terekesinden borçları ve miras tespiti yapan ilgili devlet görevlilerinin harçları çıkarıldıktan sonra varisler arasında mal paylaşımı yapılabilir. Köle de ister azat edilmiş olsun ister olmasın efendisinin terekesinden miras hakkını alır. Muris ölmeden önce bir vasi tayin etmelidir. Vasinin görevi mirasın adil bir şekilde taksimini ve gerektiğinde (mesela çocuk küçükse) bunun idaresini sağlamaktır. Vasi büyük çocuğun mallarını idare etmesine karışamaz. Kadı, vasinin uygunsuz bir davranışını görürse onu azledip başka birini tayin etme yetkisine sahiptir. Böylece vasiler üzerinde bir denetim de sağlanmıştır (Schacht, 2018: 193-198).

Mirasın ne şekilde paylaşılacağı ve kimlere ne kadar pay düşeceği gibi durumlar için "hal" tabiri kullanılır. Sözelimi, evli bir kadın öldüğünde kocası eğer çocukları varsa mirasın çeyreğini yoksa yarısını alır. Koca öldüğünde kadın mirasın çeyreğine sahip olur. Ancak çocukları varsa bu pay 8'de 1'e düşer. Çocuk erkekse mirasın yarısını alır. Eğer birden fazla erkek çocuk varsa mirasın yarısı bunlar arasında paylaşılır. Kızın hissesi erkek kardeşinin yarısı kadardır ancak erkek çocuk yoksa mirasın yarısını alabilir. Birden fazla kız kardeş olduğu durumlarda paylar tıpkı erkeklerde olduğu gibi kendi içinde taksim

edilir. Bunlardan başka dedenin, ninenin, ana bir ve baba bir kardeşlerin miras paylarının tespit edildiği 30'dan fazla "hal" vardır. Görüldüğü üzere İslam hukukunda miras konusu son derece ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır (Karaman, 2017: 183-199).

Din farkı sebebiyle Müslümanın gayrimüslime ya da tam tersi gayrimüsliminde Müslümana varis olamayacağı konusunda bir mutabakat vardır. Ancak bazı fıkıhçılar İslâmiyet'in diğer dinlere üstünlüğünden dolayı Müslümanların gayrimüslim akrabalarının miraslarından pay alabileceklerini ileri sürmüşlerdir. Gayrimüslimlerin kendi içlerindeki din farklılıkları önemli değildir. Sözelimi bir Hıristiyanın Yahudi akrabasına miras bırakabilmesinde bir beis yoktur. Babası Müslüman olan ancak gayrimüslim bir anneden doğan çocuk Müslüman sayılacağından annesinin mirasçısı sayılamaz. Gayrimüslim kadınlar Müslüman kocalarının varisleri olamazlar ancak mihr haklarını her zaman muhafaza ederler. Gayrimüslimler kendi dinî hukuklarına bağlıdır ancak özellikle 17 ve 18. yüzyıllarda birçok gayrimüslim kadının İslâm miras hukukunun avantajlarından yararlanmak için kadı mahkemesine başvurduğu da görülmektedir (Esirgen, 2016: 925-927).

İncelenen sicilde dördü birbiriyle alakalı olmak üzere toplam 35 miras kaydı vardır. Bunların 23'ü şehir merkezinde, sekizi köylerde ikamet eden kişilerin talepleri üzerine kayda geçmiştir. Mesela; 6-16 Şubat 1665 tarihli bir kayıta Çay Köyü'nden Mustafa'nın ölümü üzerine evlatlarına miras kalan bir kıt'a tarlanın Ali, Osman, Ayşe, Asiye ve Döndü arasında erkekler yarısını ve kızlar diğer yarısını almak üzere paylaşılması söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 26b/1). 6-16 Mayıs 1664 tarihli bir anlaşmazlık kaydında Pervane Bey Mahallesi'nden vefat etmiş olan Ömer'den kalan evin oğlu Osman ile kızları Ayşe ve Fatma'ya miras kaldığı ancak Osman'ın kardeşlerinin paylarını vermediği kayıtlıdır. Bunun üzerine Ayşe ve Fatma mahkemeye başvurmuşlar ve hakları olan ev hissesi karşılığında kardeşleri Osman'dan üçer esedî kuruş almışlardır (COA, AŞS, No. 15, 4a/2).

Gayrimüslimlerin miras konusundaki talepleriyle ilgili sicilde beş kayıt tespit edilmiştir. Mesela; 14-23 Temmuz 1665 tarihli bir kayıta Bozahane Mahallesi'nden Karabed, babası Mikail'den miras kalan evini eskidiğinden dolayı yıkıp tekrar inşa etmek istediğinde duvarın yanında bir miktar altın ve inci bulmuş ancak bunları beytülmal emini Hüseyin Ağa müsadere etmiştir. Karabed bunun üzerine altın ve incinin babasından kalıp kendi miras hakkı olduğuna dair fetva almış ve Hüseyin Ağa'nın müdahalesi

engellenmiştir (COA, AŞS, No. 15, 34a/1). 22 Eylül-1 Ekim 1664 tarihli başka bir kayıttan Enderun Cami Mahallesi'nden Avanis adı gayrimüslim, ölmeden önce Eyfasil Mevzii'ndeki bağının bir kısmını kendine alıkoymuş ve geri kalanını oğulları Sinan, Sultanşah ve Eydin arasında paylaşırıp onlara hibe etmiştir. Avanis'in ölmesi üzerine Eydin, babasının alıkoymuş kısmın kendine hibe edilen kısma bitişik (muttasıl) olması dolayısıyla zabtınınyine kendine ait olduğunu ileri sürmüştür. Ancak kardeşleri Eydin'e karşı çıkmış ve bu kısımda aralarında taksim edilmiştir (COA, AŞS, No. 15, 17a/3).

2.1.2.4. Vasi Tayini

İslâm hukukuna göre muhtaç bir insana yardım etmek toplumsal bir ödevdi ve farz-ı kifâye kapsamına girerdi. Bu sebeple çocukların ve ehliyetsiz kişilerin hayatlarını idame ettirebilmeleri için baba, dede ya da kadı tarafından atanacak (vasi-i mansûb) bir vasinin denetiminde olmaları gerekliydi. Ölümleri halinde baba ya da dedesi tarafından çocuğun bakımını üstlenmesi için tayin edilen kişiye “vasi-i muhtar” denirdi. Vasi tayin edilen kimse bir baba (kâim-makam) olarak kabul edilir ve çocuğa miras kalan malların yönetimini üstlenirdi (Öz, 2012: 66). Gayrimüslim çocukların vasilerinin zımmî olmasında bir beis yoktu. Ancak mahkemenin Müslüman bir kimseyi vasi atadığı da görülebiliyordu; bu tür durumlarda zımmî olan anneye sadece çocuğun bakım ve terbiyesi ile iştiğal etmesi salık veriliyordu (Esirgen, 2016: 897-898).

Eğer bir çocuğun nafakası için babasından intikal eden nakit parası yoksa miras kalan gayrimenkuller vasi tarafından satılır ve nakde çevrilirdi. Vasi, çocuğa kalan mirası maddî bir zarara uğramamak kaydıyla istediği gibi idare edebilirdi ancak kendi hesabına bir şey yapamazdı. Yine de bu yasağın sık sık çiğnendiği ve çocuğun, vasinin borçlarına teminat olarak verilen mallarını satın almak zorunda kaldığı durumlar da oluyordu (Canbakal, 2009: 186-187).

İncelenen sicilde vasi tayini ile ilgili iki kayıt mevcuttur. Vasi tayinlerinin ikisi de yetim kalan Müslüman çocuklar içindir. Gayrimüslim çocuklar ya da ehliyetsiz kişiler için vasi atanmasıyla ilgili herhangi bir kayda ulaşılamamıştır. Yetim kalan iki çocuğunda vasi atamaları doğrudan kadı tarafından (vasi-i mansûb) yapılmıştır. Çocuklardan ilki şehir merkezinde, diğeri köyde yaşamaktadır. 29 Aralık-8 Ocak 1665 tarihli ilk kayıttan Mehmet Paşa Mahallesi'nden Mehmet Bey'in seferde vefat etmesi üzerine yetim kalan oğlu

Mustafa için kadı tarafından vasi olarak dedesi Ali'nin tayin edilmesi söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 22b/1). 17-26 Şubat 1665 tarihli diğer kayıttaki Karasenir Köyü'nden Davut'un vefatı üzerine yetim kalan oğlu Zülfikar için kadı tarafından vasi olarak akrabası Hüseyin atanmıştır (COA, AŞS, No. 15, 27a/1).

2.1.2.5. Hibe

Hibe “karşılıksız vermek, bağışlamak” anlamlarına gelmektedir. Bir kimsenin hibede bulunabilmesi için eşyanın mülkiyetine o anda sahip olması gerekmez. Mesela bir yatırımdan beklenecek muhtemel kazanç da hibenin konusu olabilir. Emanet veya borç olarak alınan bir eşya hibe edilemez. Küçük çocukların ve ehliyetsiz kimselerin mal varlıklarının hibesi yasaktır. Ölümcül hastalığa yakalananların yaptıkları hibelerin meşruiyeti ise tartışmalıdır. Fıkıhçıların ekserisiterekenin üçte birini geçmemek kaydıyla bunun mümkün olduğunu ama aynı zamanda varislerin onayının alınması gerektiğini savunmuşlardır. Hibeyi kabul eden kimsenin hayatta olması yeterlidir (Bardakoğlu, 1998: 421-423).

Akdin tamamlanabilmesi için *kabz*ın yani bağışlanan malın hibeyi kabul eden kimsenin eline geçmesi gerekir. Kabz gerçekleşmeden hibeden vazgeçmek mümkündür. Eğer ölmemişlerse vasi yine baba veya dede olacağından evlada ya da toruna yapılan hibelere kabza gerek yoktur. İslâm hukukunda hibenin muhtevasını ya da kimler arasında yapıldığını ifade eden senet uygulaması gelişmemiştir. Önemli olan sözlü ifadedir ve bu yapılırken şahitlerin hazır bulunması gerekir (Şener, 1984: 37-45).

İncelenen sicilde hibe ile ilgili 12 kayıt vardır. Hibeye konu olan gayrimenkullerin ikisi hariç diğerleri şehir merkezindedir. Hibe akitlerinin tamamı Müslümanlar arasında yapılmıştır. Mesela; 22 Ağustos-1 Eylül 1665 tarihli bir kayıttaki Bulduklu Köyü'nden Abdi'ninkendi köyündeki bağını, ölünceye dek kendine bakması şartıyla, zevcesi Fatma'ya hibe etmesi söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 34b/3). 16-25 Mayıs 1665 tarihli başka bir kayıttaki Sofular Mahallesi'nden Mustafa'nın, Ziyaret Köprüsü yakınlarındaki bağının yarısını damadı diğer Mustafa'ya hibe ettiği görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 30b/1). 29 Kasım-9 Aralık 1664 tarihli diğer bir kayıttaki Bayezit Paşa Mahallesi'nden Fatma Hatun'un Ziyaret Köprüsü yakınlarındaki bağını ve evini halazâdesi Mehmet'e hibe ettiği kayıtlıdır (COA, AŞS, No. 15, 21a/1).

2.1.2.6.Asayiş

Asayışı bozan kişiler ile ilgili kayıtlar İslâm ceza hukukunda dine karşı işlenen suçlar (hadd) kapsamına girmektedir. Hadd, ölüm ya da el kesme gibi İslâm hukukundaki en ağır cezaî müeyyideler olarak kabul edilmektedir. Çünkü bu, doğrudan Allah'ın hakkıdır, affedilmesi ya da sulh yapılarak anlaşma sağlanması mümkün değildir. Bununla birlikte darp ya da hafif yaralama olaylarında hadd yerine ta'zir uygulanması yani para ya da dövülmek suretiyle cezalandırmanın yapılması salık verilmiştir (Schacht, 2018: 176-177). İncelenen sicilde eşkıyalık, vergi reddi, darp, cinayet ve tımara müdahale olmak üzere bu kategoriye giren toplam 13 kayıt vardır. Bunlardan başka toplam 4 kayıt ölüm keşfi yapılması ile alakalıdır.

“Asayışı bozan olayların başında eşkıyalık ya da yol kesme (kuttâ‘u‘t-tarîk) gelmektedir. Kur‘an‘a göre bozgunculuk, yol kesme ve isyan etmenin cezası öldürülmek, çapraz olarak el ve ayakların kesilmesi ya da sürgündür” (Karaman, 2019: 208).“Ancak yol kesen kişi bu fiili işlemeyen önce tövbe ederse hadd cezasından kurtulur. Böylelikle fail artık bir cinayet sorumlusu olarak yargılanır ve cezasını diyet vererek ödeyebilir”(Schacht, 2018: 177).

İncelenen sicilde eşkıyalık ya da yol kesme ile ilgili altıkayıt tespit edilmiştir. Mesela; 15-24 Haziran 1665 tarihli bir kayıta soygunculuk yapan ve insanları öldüren (katl-i nüfûs) eşkıyaların yakalanması ve İstanbul'a gönderilmesi gerektiğine dair ilgili devlet memurlarına ferman yollanmıştır (COA, AŞS, No. 15, 49b/1). 24 Haziran-4 Temmuz 1665 tarihli diğer bir kayıta ismi okunamayan bir Kürt aşiretinden olan bazı kimselerineskiden beri sürülerini otlattıkları Sivas taraflarına gittiklerinde evvela Boz-koyunlu cemaati reislerinden Firuz ile ona tabi 180 atlı adamının saldırılarına uğradıkları ve eşyalarının çalındığını, daha sonra Elbistan ovasına geldiklerinde bu sefer Maraş mütesellimi Ahmet'in kendilerinden haksız vergi talep ettiğini beyanları üzerine ilgili devlet memurlarına ferman yollanıp gerekenin yapılması istenmiştir (COA, AŞS, No. 15, 50a/1).

“Asayışı bozan olaylar arasında cinayet olayları da vardır. İslâm hukukuna göre kasten adam öldürme kısas cezası gerektirirdi. Suçun önceden planlanmış olması veya ölüme sebep olan aletin niteliği çok da önemli değildi. Önemli olan fiilin gerçekleşmiş

olmasıydı ve kasıtlı şekilde cinayet işleyen bir kimse kılıçla idam edilmeliydi” (Karaman, 2019: 214-215). “Cinayete kurban giden herhangi bir kişinin eğer katili ortaya çıkmazsa maktulün ölü bulunduğu köy ya da mahallede yaşayanlar bundan sorumlu tutulurlar ve hep beraber ödeyecekleri bir para cezasına çarptırılırlardı. Bu usule kasame denirdi” (Faroqhi, 2016: 207). “Eğer ceset merkezî bir cami içindeyse diyetin beytülmal tarafından ödenmesi icap ederdi. Ancak ceset açık bir arazideyse yakınları diyet talebinde bulunamazlardı. Maktulün velisinin diyet hakkından vazgeçtiği durumlarda oluyordu”(Schacht, 2018: 185).

22 Eylül 1665 tarihli sicilde açıkça kaydedilen tek cinayet kaydında Dere Mahallesi’nden Hüdaverdi’nin torununun birkaç kişi tarafından öldürüldüğü ve katillerin tutuklanıp payitahta gönderilmesi istenmektedir. Bu kayıta da cinayetin neden işlendiğine dair herhangi bir kayıt bulunmamaktadır (COA, AŞS, No. 15, 45b/2).

Sicilde darp ve başkalarının tımar bölgesine müdahale ile ilgili birer kayıt vardır. 16-25 Mayıs 1665 tarihli kayıta Amasya mütesellimi Hüseyin’in, adamına (kul) zarar verdiği gerekçesiyle Ömer’i hapsediği ve zorla 125 esedî kuruşunu alması söz konusudur. Ömer fetva alıp parasını geri alabilmiştir ancak neden haklı bulunduğu dair bir bilgi kayıtlı değildir (COA, AŞS, No. 15, 33a/1). 27 Ocak-6 Şubat 1665 tarihli diğer kayıta Ulus Köyü’nden Mehmet Bey’in aynı bölgede ki diğer tımar sahiplerine müdahale ederek zorbalık (tagallübî) yaptığı görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 24b/1).

Sicilde vergi reddiyle alakalı dört kayıt vardır. Mesela; 6-16 Mayıs 1664 tarihli bir kayıtaEzinepazarı Köyü’nün tımarlı sipahisi Mehmet Bey’in Pirinççi Mahallesi’nde sakin Bayat adlı kişiden, babasının raiyyet dolayısıyla kendisinin de raiyyet oğlu olduğu münasebetiyle, vergi talep ettiği görülmektedir. Bunun üzerine Bayat, babasının aynı mahallede doğup büyüdüğünü ve Mehmet Bey’den defter sureti görmek istediğini ifade etmiştir. İsimleri defterde çıkmayınca yemin teklif edilmiş ve Bayat’ın yemini üzerine dava düşmüştür (COA, AŞS, No. 15, 4a/1). 2-12 Ağustos 1665 tarihli bir kayıta Amasya sancağındaki tımar ve zeamet sahiplerinin cezaî işlemlerinin alaybeyleri aracılığıyla yürütülmesinin gerektiği ancak sancakbeyi ve beylerbeyinin buna mani olduğu söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 35a/3).

Ölüm olayının ne suretle gerçekleştiğini tespit etmek için “keşf ve muayene” prosedürü işletilirdi. Kadı maktulün ölü bulunduğu yere naibini ve olayı kendi gözleriyle görüp şahitlik edecek bazı Müslümanları gönderirdi, zira usul hukukunda sözlü tanıklık

yazılı kanıtı göre daha önemliydi. Olay yeri inceleme ekibi de denebilecek bu kimseler gerekli işlemleri yapana kadar maktule kimse dokunamazdı. Keşf ve muayene işlemi tamamlandıktan sonra kayıtlar tutulur ve kadının huzuruna gelinirdi (Adıyeke, 2014: 362-368).

İncelenen sicilde ölüm keşfi ile alakalı yıldırım çarpması ya da suya düşüp boğulmak gibi doğal sebepler yüzünden gerçekleşen üç ve ölümün nasıl meydana geldiği açıkça beyan edilmeyen bir kayıt olmak üzere toplam dört kayıttan tespit edilmiştir. Ölüm olaylarının ikisi köy, diğerleri şehir merkezinde vuku bulmuştur. Mesela; 13-23 Ağustos 1664 tarihli bir kayıta Hacı İlyas Mahallesi'nden Ayşe'nin eşya yıkarken suya düşüp boğulduğu, cesedinin bulunamadığı ve kızın babası Mehmet'in maktulün son görüldüğü yer olan Kuru Mevzii'nin sakinlerinden diyet talep etmediği kayıtlıdır (COA, AŞS, No. 15, 14a/2). 16-25 Mayıs 1664 tarihli başka bir kayıta Mehmet Paşa Mahallesi'nden Fatma evinde çıplak ve ölü bulunmuştur. Ayrıca maktulün yüzünün sol tarafında kılıç darbesi yarası tespit edilmiştir. Ancak kayıta Fatma'nın tam olarak hangi sebepten öldüğü ya da başına ne geldiği ile ilgili başka bir bilgi yoktur (COA, AŞS, No. 15, 8a/1).

2.1.2.7. Narh

Gündelik tüketim maddeleri ve hizmet fiyatlarında en önemli veri kaynağı narh kayıtlarıdır. İlgili devlet yetkilileri tarafından tespit edilen narh, ihtisap kanunnamelerinden istifade edilmek suretiyle belirlenir ve muhtesip bunlara uyulup uyulmadığını kontrol ederdi. Hemen her tüketim maddesi için ayrı bir üst fiyat tespiti yapılırdı. Bu fiyatlar esasen mevsimsel olarak belirlenirdi. Ancak savaş, kıtlık ya da doğal afet gibi olağanüstü durumlarda günlük narh tespitleri yapıldığı da oluyordu (Kütükoğlu, 2006: 390).

“Narh listelerinde de görüleceği üzere “ağırlık, yük” anlamlarına gelen kıyye veya okka, Osmanlı İmparatorluğu'nda kullanılan temel ölçü birimiydi. Kıyye farklı zaman ve yerlerde farklı değerlere sahipti. Örneğin 18. yüzyılın sonunda Basra'da 1 okka 550 dirhem olarak tespit edilmişken, aynı tarihte Van'da 460-470 dirhem olabiliyordu” (Kallek, 2007: 338). İncelenen dönemde Amasya'da bir kıyyenin kaç dirhem ettiğine dair net bir bilgi elde edilememiştir. Sicilde kayıtlı beş narh listesi vardır ve bunlar Mayıs 1664 ile Ağustos 1665 tarihleri arasında tutulmuştur. Aşağıda bu dönemdeki ürünlere dair narh kayıtları kategorize edilmiş ve tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 2.6.Narh Listelerine Göre Amasya’da Et Fiyatları

Ürün	Tarih (hicri / miladi)	Birim	Fiyat
Koyun Eti	20 Şevval 1074 / 16 Mayıs 1664	1 kıyye	8 akçe
Koyun Eti	1074 Zilhiccesi ortaları / 4-14 Temmuz 1664	1 kıyye	7 akçe
Koyun Eti	1075 Saferi / Ağustos-Eylül 1664	1 kıyye	7 akçe
Koyun Eti	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	8 akçe
Koyun Eti	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos	1 kıyye	7 akçe
Keçi Eti	20 Şevval 1074 / 16 Mayıs 1664	1 kıyye	7 akçe
Keçi Eti	1074 Zilhiccesi ortaları / 4-14 Temmuz 1664	1 kıyye	6 akçe
Keçi Eti	1075 Saferi / Ağustos-Eylül 1664	1 kıyye	6 akçe
Keçi Eti	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	7 akçe

Dana Eti	20 Şevval 1074 / 16 Mayıs 1664	1 kıyye	6 akçe
Dana Eti	1075 Saferi / Ağustos-Eylül 1664	1 kıyye	8 akçe
Dana Eti	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	9 akçe
Dana Eti	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	6 akçe
Pastırma	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	16 akçe
Öküz Pastırması	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	10 akçe

Tablodaki rakamlar dengelidir ve kayda değer bir artış veya inişten söz etmek mümkün değildir. Tek istisna dana etinin Haziran 1665'te dokuz akçe olan kıyyesinin Ağustos 1665 tarihinde altı akçeye düştüğü narh listesinde görülmektedir.

Tablo 2.7.Narh Listelerine Göre Amasya'da Helva ve Köme Fiyatları

Ürün	Tarih (hicri / miladi)	Birim	Fiyat
Zülbiye Helvası	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	23 akçe
Ceviz Helvası	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	12 akçe
Badem Helvası	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	23 akçe
Badem Kömesi	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	10 akçe
Badem Kömesi	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	20 akçe
Ceviz Kömesi	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	11 akçe

Tablodan da görüleceği üzere iki ay içinde yüzde yüz zamlanan badem kömesi hariç diğer tüketim maddelerinin tamamı için bir narh kaydı vardır.

Tablo 2.8.Narh Listelerine Göre Amasya’da Bakliyat ve Kuruyemiş Fiyatları

Ürün	Tarih (hicri / miladi)	Birim	Fiyat
Pirinç	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	10 akçe
Pirinç	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	10 akçe
Boyabat Pirinci	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	9 akçe
Nohut	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	3 akçe
Badem	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	26 akçe
Badem	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	30 akçe
Ceviz	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	3 akçe
Ceviz İçi	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	10 akçe

Fındık	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	8 akçe
Leblebi	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	5 akçe
Leblebi	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	5 akçe

Badem, leblebi ve pirinç hariç diğer tüketim maddelerinin tamamı için bir narh kaydı vardır. Zam alan tek ürün badem olmuştur. Leblebi ve pirincin eski fiyatlarını muhafaza ettiği görülmektedir.

Tablo 2.9.Narh Kayıtlarına Göre Amasya'da Yağ Fiyatları

Ürün	Tarih (hicri / miladi)	Birim	Fiyat
Yağ	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	26 akçe
Zeytinyağı	1074 Zilhiccesi ortaları / 4-14 Temmuz 1664	1 kıyye	22 akçe
Kuyruk Yağı	20 Şevval 1074 / 16 Mayıs 1664	1 kıyye	16 akçe
Kuyruk Yağı	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	13 akçe

İç Yağı	20 Şevval 1074 / 16 Mayıs 1664	1 kıyye	8 akçe
İç Yağı	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	8 akçe
Sadeyağ	1074 Zilhiccesi ortaları / 4-14 Temmuz 1664	1 kıyye	22 akçe

İç ve kuyruk yağı haricinde yağ, sadeyağ ve zeytinyağı için sadece bir kez fiyat belirlenmiştir. İç yağının bir önceki listede eski fiyatını muhafaza ettiği görülürken, kuyruk yağının üçakçelik bir düşüş yaşadığı tespit edilmiştir.

Tablo 2.10.Narh Kayıtlarına Göre Amasya'da Sebze, Meyve ve Tatlı Fiyatları

Ürün	Tarih (hicri / miladi)	Birim	Fiyat
Kuru Üzüm (Zebib)	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	90 akçe
Misket Üzümü	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	8 akçe
Yumrucuk Üzümü	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	7 akçe
Zeytin	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	6 akçe

İncir	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	7 akçe
Kayısı	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	6 akçe
Kayısı Kuru	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	12 akçe
Erik Kuru	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	8 akçe
Sarımsak	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	5 akçe
Bal	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	23 akçe
Ak Pekmez	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	10 akçe
Kara Pekmez	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	9 akçe
Şıra Tarhanası	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	8 akçe

Bu kategoriye giren meyve, sebze ve tatlı türlerinin tamamı için sadece bir kez fiyat belirlenmiştir. Bu yüzden zaman içindeki iniş-çıkışlara dair bir fikir sahibi olmak mümkün değildir. Kuru üzüm hariç meyve çeşitlerinin 8-12; bal hariç tatlı çeşitlerinin 8-10 akçe bandında seyrettiği görülmektedir.

Tablo 2.11.Narh Kayıtlarına Göre Amasya'da Diğer Tüketim Maddelerinin Fiyatları

Ürün	Tarih (hicri / miladi)	Birim	Fiyat
Ekmek	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	325 dirhem	1 akçe
Nişasta	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	6 akçe
Kışniş	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	32 akçe
Pamuk	1075 Saferi / Ağustos-Eylül 1664	1 kıyye	22 akçe
Şap	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	16 akçe
Kına (Hınna)	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	13 akçe
Mum	20 Şevval 1074 / 16 Mayıs 1664	1 kıyye	16 akçe
Mum	1075 Zilkadesinin 17. günü / 1 Haziran 1665	1 kıyye	16 akçe

Sabun	1074 Zilhiccesi ortaları / 4-14 Temmuz 1664	1 kıyye	26 akçe
Sabun	1076 Muharremi sonları / 2-12 Ağustos 1665	1 kıyye	30 akçe

Bu kategoriye giren sabun ve mum hariç diğer tüketim maddeleri için sadece bir kez fiyat belirlenmiştir. Listede sadece sabuna dörtakçelik bir zam geldiği görülmektedir. Mum eski fiyatını korumuştur.

Tüm kategorilere bakıldığında keskin iniş-çıkışlardan bahsetmek mümkün değildir. Listeye ikinci veya üçüncü kez giren hemen her ürünün eski fiyatını az çok muhafaza ettiği görülmektedir. Bu dönemde en pahalı ürün kıyyesi 90 akçe olan zebib yani kuru üzümdür. En ucuz ürün 335 dirhemi bir akçe olan ekmektir. Ekmeği kıyyeleri üç akçe ile ceviz ve nohut takip etmiştir. Aradan geçen bir sene zarfında en çok zam alan ürün ise sabun olmuştur. Temmuz 1664'te 26 akçe olan sabunun kıyyesi Ağustos 1665'te yüzde 15 civarında bir zam ile 30 akçeye yükselmiştir.

2.1.2.8. Nafaka

Babanın, oğlu büyüyene ve kendi geçimini sağlayacağı bir iş bulana kadar nafaka vermesi zorunludur. Kız çocuğu evlenene kadar babasından, evlendikten sonra da eşinden nafaka almalıdır. Eğer bakıma muhtaç ise çocukların babalarına nafaka vermesi icap eder. Baba ya da çocuktan birinin gayrimüslim olması önemli değildir. Ayrıca gayrimüslim eşler de nafaka talebinde bulunabilirler. Torunların dedelerinden ve kan bağı bulunan kişilerin zengin akrabalarından nafaka isteme hakkı vardır. Kendi geçimini sağlayamayan bir kişinin nafaka verme yükümlülüğü ortadan kalkar (Karaman, 2017: 147-153).

Eğer bir çocuğun nafakası için babasından intikal eden nakit parası yoksa miras kalan gayrimenkuller vasi tarafından satılır ve nakde çevrilirdi. Vasi, çocuğa kalan mirası maddî bir zarara uğramamak kaydıyla istediği gibi idare edebilirdi ancak kendi hesabına bir şey yapamazdı. Yine de bu yasağın sık sık çiğnendiği ve çocuğun, vasinin borçlarına

teminat olarak verilen mallarını satın almak zorunda kaldığı durumlar da oluyordu (Canbakal, 2009: 186-187).

Kocanın eşinden boşanmayı istemesi durumunda kadına belirli bir miktar nafaka ve mihr-i misl hakkı vermesi gerekir. Mihr hakkı zamana ve mekâna göre değişiklik göstermekteyse de en azından on dirhem olmalıdır. Kadın nafaka olarak kocasından yiyecek, içecek, ev ya da kapısına kilit vurabileceği bir oda isteyebilir. Ancak kadın sebepsiz yere evi terk eder, kocasıyla cinsel ilişkiden kaçınır ya da hapse girerse nafaka hakkı ortadan kalkar. İrtidat eden veya üvey oğlunu öpen bir kadın da iddet süresinden sonra nafaka talep edemez. Nafakayı hak ettiği ancak kocanın ortadan kaybolduğu durumlarda kadının eski eşi hesabına borç almasında bir beis yoktur (Schacht, 2018: 167-168).

İncelenen sicilde nafaka ile ilgili sekiz kayıt bulunmaktadır. Nafaka taleplerinin beşi şehir merkezinden, biri MerzifonKazâsı'ndan ve diğerleri köyde ikâmet eden kimselerden gelmiştir. 22 Eylül-1 Ekim 1664 tarihli yaşlı birine nafaka bağlanmasıyla ilgili tek kayıtaBozahane Mahallesi'nden Sarad adlı gayrimüslim, yaşlılığı sebebiyle kendine yine kendi malından günlük 15 akçe nafaka talep etmiş ve bu isteği mahkemece kabul edilmiştir (COA, AŞS, No. 15, 17a/1).

Diğer kayıtların tamamı babaları ölen çocukların alacakları nafakalarla ilgilidir. İncelenen dönemde iki gayrimüslim, 11 Müslüman çocuğa nafaka bağlanmıştır. Babaları ölen çocukların alacakları nafaka günlük dört ya da beş akçe olmaktadır. Bu durum gayrimüslim çocuklar içinde geçerlidir. Mesela; 1-10 Eylül 1665 tarihli bir kayıta Pervane Bey Mahallesi'nden sefer esnasında vefat eden Şahin Osman Bey'in kızları Hatice ve Ayşe'ye babalarının mallarından günlük dörder akçe nafaka tayin edilmesi söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 35a/1). 8 Temmuz 1664 tarihli diğer bir kayıtaZiyere Köyü'nden Nazile adlı gayrimüslimin oğlu Mikail için ölmüş olan zevci İvad'ın malından günlük 4 akçe nafaka talep ettiği görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 20a/1).

2.1.2.9. Fetva

Herhangi birinin, Kur'an-ı Kerim'e ve sünnete uygun olup olmadığını öğrenmek istediği bir mesele hakkında sorduğu soruya verilen cevaba fetva denirdi. Cevaplar genelde

“olur veya olmaz” ya da “caizdir veya caiz değildir” şeklinde kısa verilirdi. Bazı fetvaların altında açıklama notları bulunabiliyordu. Fetvayı veren kişi müftü idi ve içtihat yeteneğine sahip erkek ya da kadın herkes müftü olabilirdi. Fetva talep eden kişi bunu uygulayıp uygulamamakta serbestti. Ayrıca bir mesele için verilen fetva daha sonra yaşanacak benzer olaylarda bağlayıcı kabul edilebilirdi. Bu, yargılamayı yapan kadının tasarrufuna kalmıştı (Düzdağ, 2018: 1-3).“Fetvalar hususî ve umumî olmak üzere ikiye ayrılırdı. Umumî fetvalar savaş, sulh akdi, isyan ya da yüksek rütbeli bir devlet görevlisinin katli gibi konularda padişah tarafından istenirdi. Gündelik yaşama ait bir mesele hakkında herkese verilebilecek fetvalarsa hususî fetvalar kapsamına girerdi” (Uzunçarşılı, 2014: 205).

Osmanlı İmparatorluğu’nda en yüksek fetva makamı payitaht kadısı, yani şeyhülislâmdı. Yeniçeri ocağının ilgasına kadar şeyhülislâmlara ait özel bir konut yoktu. Ancak 16. yüzyılın başlarından itibaren hem şeyhülislâmlık makamının öneminin hem de iftâ muamelatının artması üzerine fetva defterlerinin muhafaza edildiği bir daire oluşturuldu. Doğrudan şeyhülislâma bağlı olan bu dairenin başında fetva emini vardı. Fetva emininin görevi kendilerine tevcih edilen bir soru hakkında fetva defterlerinden gerekli cevabı çıkartıp şeyhülislâma takdim ve tasdik ettirmektir (Uzunçarşılı, 2014: 201-202).

“17. yüzyıldan itibaren fetva verilmesi karşılığında belirli bir ücret talep edilmeye başlanmıştı. Ancak bu ücret düşük bir meblağ oluyordu, zira fetva talebi çoktu. Ayrıca 18. yüzyılın sonlarına doğru Bolu kazâsındaki bazı araziler fetvahane çalışanlarına arpalık olarak verilmişti. Dolayısıyla en azından İstanbul’daki iftâ personelinin rahat bir hayat sürdürebilmeleri sağlanmıştı” (Koca, 1995: 498).

İncelenen sicilde 14 kişinin fetva talebinde bulunduğu görülmüştür. Bunlardan ikisi gayrimüslimdir. Üç kayıt doğrudan fetva verilmesiyle ilgilidir. Mesela; bir kayıta köy sakinlerinin, ağalarının fazla vergi talebi üzerine defter kayıtlarını görebilme imkânlarının olup olmadığına dair fetva talepleri ve olumlu cevap almaları söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 56b/3). Başka bir kayıta bir kişinin bağını kira müddeti dolmadan tekrar kiralamasının mümkün olup olmadığına dair fetva talep ettiği ve olumsuz cevap aldığı kayıtlıdır (COA, AŞS, No. 15, 57b/2).

2.1.2.1.0. Mihr (Mehir) Talebi ve Boşanma

İslâm hukukuna göre; evlenecek olan bir erkek, müstakbel eşine, bir kısmı evlenirken diğer kısmı da boşanma ya da erkeğin ölümü halinde iki taksit şeklinde ödenecek olan bir mal varlığı temin etmeliydi. Bu mal varlığı para, taşınmaz ve hatta bir cariye bile olabilirdi. İlk taksite “mihr-i muaccel”, ikincisine “mihr-i müeccel” denirdi ve bunlar nikâh sırasında şer‘iyye sicillerine kaydedilirdi (Kütükoğlu, 2018b: 7). “Kadı mahkemesinde İslâmî kaidelere uygun bir şekilde evlenen gayrimüslimler de vardı” (Cevger, 2016: 87) ve bunlara mihr-i müeccel tayini söz konusu olabiliyordu.

Sicildeki dört kayıt kadınların eşlerinden alacakları mihr-i müeccel haklarıyla ilgilidir. Mesela; 28 Kasım-8 Aralık 1665 tarihli kayıta Kocacık Mahallesi’nden Raziye’nin otuz bin akçelik mihr-i karşılığında kocası Hasan’ın bir bağı eşine hibe ettiği görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 39b/3). 18-27 Mart 1665 tarihli diğer bir kayıta Acem Ali Mahallesi’nden vefat eden Ali’nin çocukları, babalarından kendilerine miras kalan evin değeri olan 8 bin akçe parayı anneleri Şah Beşe’yemehir hakkı olarak verdikleri kayıtlıdır (COA, AŞS, No. 15, 29a/1).

Erkekler bir gerekçe göstermeden boşanabilirlerdi (talak) ancak bu durumda kadının evlenme akdi yapılmadan önce kararlaştırılmış olan mihr-i müeccel ve geçimini sağlayacağı üç aylık bir parayı kocasından isteme hakkı oluyordu (Faroqhi, 2014: 130). Boşanmak isteyen kadının ya maddi bir istekte bulunmamak kaydıyla kocasından evliliğin iptalini istemesi (tefrik) ya da kocasına belirli bir miktar para (hul‘) ödemesi gerekirdi. Kadının kocasından boşandıktan sonra başkasıyla evlenebilmek için “iddet” denilen belirli bir sürenin geçmesi gerekiyordu. Eşi ölen hamile bir kadının iddet süresi bebeğin doğumuyla biterdi. Ancak hamile olmayan ya da kocası kaybolan bir kadının bir başkasıyla evlenebilmesi için dört ay on gün beklemesi icap ediyordu (Acar, 2000: 467).

İncelenen sicilde boşanma ile ilgili sadece bir kayıt tespit edilmiştir. Boşanma talebi köyde yaşayan bir kadından gelmiştir. 16-25 Mayıs 1664 tarihli bu kayıta Bayındır Köyü’nden Ayşe’nin nafaka ve beş yüz akçelik mihr-i müeccel haklarından vazgeçmesi karşılığında Abdurrahman oğlu Ömer’den ayrılmayı talep etmesi söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 5b/1).

2.1.2.1.1. Kölelik

“Sürekli fetih ve akınlar Osmanlı topraklarında daha en başından itibaren büyük bir köle havuzunun oluşmasına sebebiyet vermişti. 16. ve 17. yüzyıllarda Osmanlı İmparatorluğu'nun batı ve kuzeybatı yönündeki genişlemesinin devam etmesi ve Kırım Hanlarına bağlı birliklerin yaptığı akınlar sonucunda Macaristan ve ötesindeki topraklar ile Lehistan'dan İstanbul'a hâlâ bol miktarda köle geliyordu” (Engin, 2002: 247). “Bundan başka Kefe'de çok eski zamanlardan beri önemli bir köle ihracat merkeziydi. Bu durum Osmanlı döneminde de değişmedi. Buradan hareket eden köle yüklü gemiler başta İstanbul olmak üzere Karadeniz'e kıyısı olan hemen her limana uğruyordu. Böylece Kefe'den gelen bu Çerkes ve özellikle de Rus asıllı erkek ve kadın köleler imparatorluğun dört bir yanında bulunabiliyordu” (İnalçık, 2009: 341-342). “Fiziksel görünüşleri ve yetiştikleri coğrafyanın gerektirdiği dayanıklılık köle olarak özellikle onların tercih edilmesine sebep oluyordu ve bu tabii fiyatlara da yansiyordu. 19. yüzyılda da siyahî ve kadın köleler erkek ve beyaz kölelere nispetle daha aşağı kabul ediliyorlardı” (Toledano, 2010: 14).

Köleler ev işlerinde, atölyelerde ve vakıf ya da devlet çiftliklerinde çalıştırılabilirdi. Bununla birlikte kendi paralarını kazanıp ticaret de yapabiliyorlardı. Saklanma ve kendi ülkelerine dönebilme şansları çok yüksekti ancak devlet bu tür durumlara fırsat tanımamak için özel görevliler kullanıyordu. Köle, efendisinin; ölümü, istediği belirli şartları sağlaması ya da doğrudan iyi niyetine binaen özgürlüğüne kavuşabilirdi. İleride de herhangi bir sıkıntı yaşamaması için eline bir “ıtkname” verilirdi. Ayrıca yakınları yüksek bir bedel ödemek karşılığında köle yapılmış olan hısımlarını kurtarabilirdi (Faroqhi, 2014: 153-155).

“Küçük ve düşük nüfus yoğunluğuna sahip kasaba ve kentler ile köylerde kölelere yapılan muamele büyük yerleşimlere kıyasla daha sert ya da kötü olabiliyordu. Padişah veya elit hanelerinde kapılanların, diğer alt tabaka kölelere nazaran maddi ve siyasi güce kavuşabilme imkânları daha fazlaydı. Ancak aldıkları riskler de aynı oranda artıyordu ve bu sebeple durumları ne olursa olsun özgürlüklerine kavuşmak en büyük istekleriydi” (Toledano, 2010: 10-21).

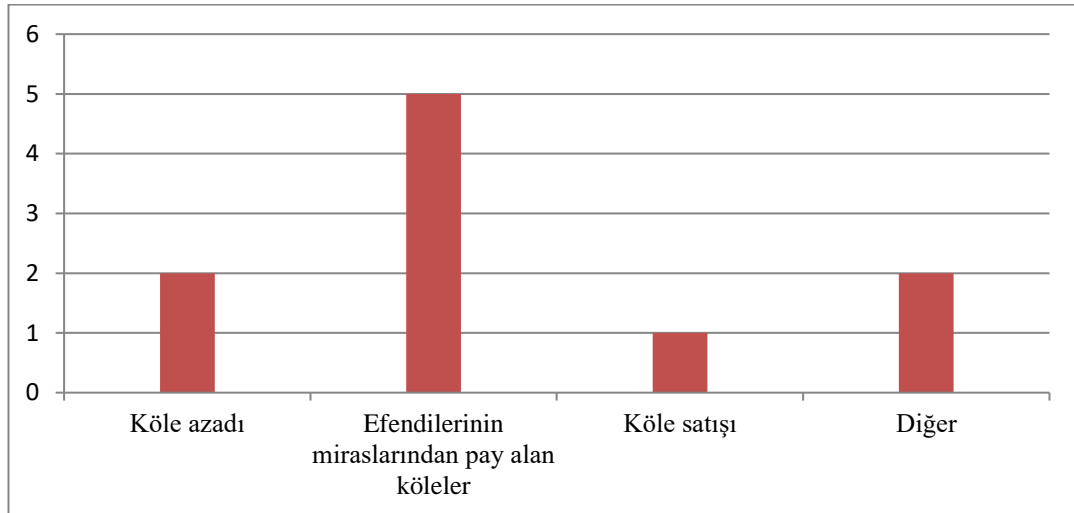
İncelenen sicilde köleye bırakılan miras, köleyi azat etme, köle satışı, kölenin mülkiyeti ve kaçak kölenin yakalanması ile ilgili toplam on kayıt bulunmaktadır. Köle sahibi olarak kayıtlara geçen iki kadın vardır. Kölelerin sahiplerinin tamamı şehir merkezinde ikamet etmektedir.

Sicilde kölelik azadı ilgili iki kayıt vardır. Mesela; 25 Mayıs-4 Haziran 1665 tarihli bir kayıta Bozahane Mahallesinden Avanis adlı bir gayrimüslimin, Rus asıllı kölesi Eydin’i azat ettiği görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 31a/2). 26 Mayıs-4 Haziran 1664 tarihli diğer kayıta Derehane Mahallesi’nden Nazenin adlı şahsın, kölesi olan Rus asıllı Kenan’ı azat etmesi söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 8b/2).

Sicilde azat edilen kölelerin eski sahiplerinin miraslarından pay almalarıyla ilgili beş kayıt vardır. Mesela; 26 Mayıs-4 Haziran 1664 tarihli iki kayıta Yakutiyye Mahallesi’nden Erzurumlu lakabıyla bilinen Raziye Hatun’un, mirasını uyuğu belirtilmemiş olan eski kölesi Zemane’nin evlatları Emine ve Hacı Mehmet’e bıraktığı görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 9b/1; 9b/2).

Sicilde köle satışıyla ilgili bir kayıt vardır. 9-19 Aralık 1664 tarihli bu kayıta devlet hazinesinde (beytü’l-mâl olan) kabul edilen Rus asıllı köle Dilaver’in Amasya mütesellimi Hüseyin Ağa tarafından yapılan açık arttırma neticesinde 31 esedî kuruşa Müftü Ebussuud Efendi’ye satıldığı görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 21b/2).

Grafik 2.5.15 Numaralı Şer‘iyye Sicili’ndeki Kölelikle İlgili Konu Dağılımı

2.1.2.1.2. Vakıf

Sözlükte “durmak, durdurmak, alıkoymak” anlamlarına gelen vakıf kelimesi terim olarak meşru yollarla elde edilmiş bir kazancın hayır işlemek amacıyla tahsis edilmesi

şeklindeki bir muameleyi ifade eder. İslâm hukukuna göre vakıf tek taraflı bir işlemdir. Yani vakıf kuran kişinin kabul beyanına ihtiyacı yoktur. Vakıf işleminin vakfeden (vâkıf), irade beyanı (sîga), vakfedilen mal (mevkûf) ve vakıftan yararlananlar (mevkufûn aleyh) olmak üzere dört esas unsuru vardır. Vâkıf (vakfeden) vakfın kuruluş amacını, nasıl idare edileceğini ve kimlerin vakfedilen mallardan yararlanabileceğini vakıf tüzüğü niteliğindeki bir belge olan “vakfiye”ye yazdırmak zorundaydı. Bu işlem bir kadı huzurunda gerçekleştirilirdi. Vakfiye’yederc edilen bu kurallar daha sonra hiçbir şekilde değiştirilemezdi. Vakfi idare eden kişiye mütevellî veya nazır denilirdi. Mütevellî, “idare etme yetkisi” anlamına gelen tevliyet veya velâyet ile vakfın başına geçerdi. Bu kişi herhangi bir kişi olabileceği gibi aile içinden de istihdam edilebilirdi. Mütevellînin altında câbi, kâtib, imam vs. gibi çeşitli görevleri ifa eden kişiler bulunurdu. Devlet, kadı ve ilgili memurları aracılığıyla vakfın işleyişine müdahale etmeden denetimi sağlamaya ve usulsüzlükleri önlemeye çalışırdı (Günay, 2012: 475-476)

Vakıflar, diğer İslâm devletlerinde olduğu gibi Osmanlı dünyasında da mahiyetleri yönünden “hayrî (kurba) ve zürri (ailevî)” olmak üzere iki kısma ayrılmışlardır. Hayrî vakıflar adından da anlaşılacağı üzere doğrudan sosyal amaçlı oluşturulmuşlardır, yani tek amaçları toplumsal hizmettir. Zürri vakıflar vâkıfın, servetini aile içinde muhafaza etme ihtiyacından doğmuştur. Çünkü vakıflar ortaya çıktıkları ilk dönemlerden itibaren – özellikle de sağlam kaynaklara sahip olanları - her zaman devletin iştahını kabartmışlardır. Böylece zürri vakıf kurucuları hem servetlerinin evlatları arasında parçalanmasını hem de müsadere ihtimalini ortadan kaldırmak istemişlerdir (Yediyıldız, 2013: 14-19).

“Osmanlı şehirleri 19. yüzyılın ortalarına kadar Avrupa’daki gibi belediye teşkilatına sahip değildi ve bu sebepten beledî işlerin bizzat halk tarafından görülmesi gerekiyordu” (Yediyıldız, 2003: 242). “Bu sebeple Osmanlı şehirlerindeki bina ve mekânların neredeyse tamamı vakıflar aracılığıyla finanse ediliyorlardı. Finans bağlantıları köy mntıklarına kadar uzanmış olsa da vakıfların asıl kaynakları şehirdeki dükkân ve konutlardan alınan kiralardı. Bu durum vakıf ile gelir kaynakları arasında bir bütünleşmeye vesile oluyordu” (Leeuwen, 2012: 219). “Köprüler, sebiller ve hamamlar şehirli kesimin en çok ihtiyaç duyduğu yapılar olarak vakıf müessesesi sayesinde gelişebiliyordu. Hatta bazı kişiler paralarını bir mahallenin vergi borcuna karşılık olarak vakfedebiliyordu. Bu durum özellikle savaş zamanı krizlerini düşünüldüğünde çok mühim olabiliyordu” (Rıfat Günalan vd. (ed), 2010: 48).

Bazı loncalar da vakıflar vücuda getirmişlerdi. Bu lonca vakıflarının faizle borç vermek, dinî faaliyetleri finanse etmek ya da zanaatkârların yemek masrafı gibi gündelik ihtiyaçlarını karşılamak gibi çeşitli amaçları vardı. Lonca vakıfları bu amaçlara binaen kendi kasalarını oluşturmuşlardı. Bu tarz vakıflar 16. yüzyılda çok yaygın değildi. Ancak 17. yüzyıldan itibaren Selânik ve Bursa gibi yerlerde lonca vakıfları yaygınlaşmaya ve şehir ekonomisine uyum sağlamaya başlayacaktı (Faroqhi, 2011: 185).

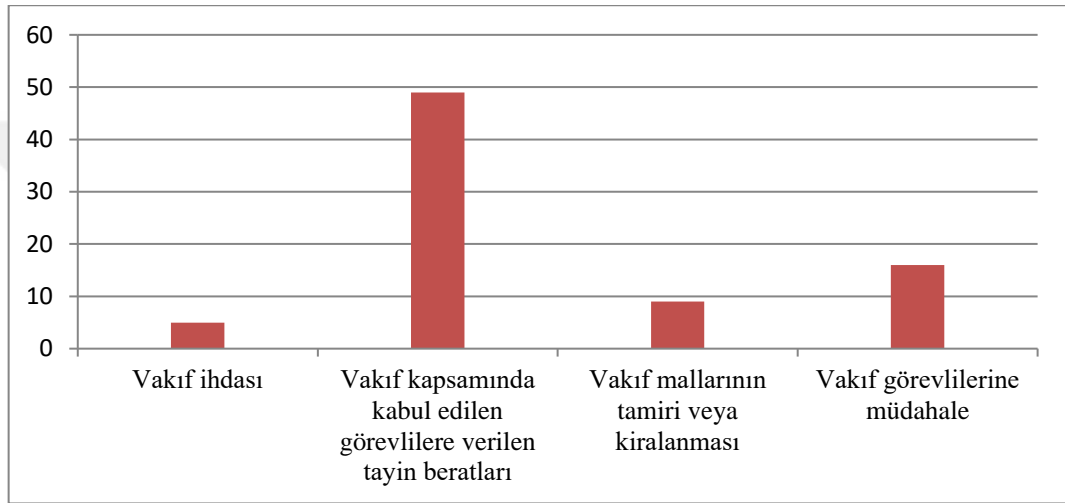
İncelenen sicilde vakıf görevlerine tayin, vakfa ait taşınmazların kiralınması ve yeni vakıfların kurulması ile ilgili dördü birbiriyle ilgili olmak üzere toplam 73 kayıt vardır. Vakıflara yapılan görev tayinleri ile alakalı 49 kayıt kayıtlıdır. Mesela; 21 Kasım 1665 tarihli mütevellî değişikliği ile ilgili bir kayıtta Hızır Paşa vakfının mütevellisi Narin Hatun'un görevden alındığı ve yerine Amasya Kadısı Hacı Abdülfettah'ın atandığı kaydedilmiştir. Narin Hatun'un neden görevden alındığıyla ilgili bir bilgi yoktur (COA, AŞS, No. 15, 41a/1). 4-14 Haziran 1664 tarihli cabi değişiklikle ilgili bir kayıtta Hüseyin Ağa'nın banisi olduğu vakıfta cabi olan Ahmet'in ölümü üzerine yerine Abdi'nin tayin edildiği anlaşılmaktadır (COA, AŞS, No. 15, 61b/2).

Vakıflara ait bakımsız ve boş kalan gayrimenkullerin kiralınması ya da tamiri ile ilgili toplam dokuz kayıt vardır. Mesela; 15 Haziran 1665 tarihli bir kayıtta Bayezit Paşa Camii vakfı mütevellisi Derviş Çelebi'nin bakımsız kalan vakıf toprağını 500 akçe ücret-i muaccel ve senelik 100 akçe ücret-i müeccel olmak üzere 99 seneliğine Ahmet Ağa'ya kiraladığı kayıtlıdır (COA, AŞS, No. 15, 31b/2). 20-29 Aralık 1664 tarihli diğer bir kayıtta Şamlar mahallesinden Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını ihyası (enfa'ı) için otuz kuruluş ücret-i muaccel ve senelik 25 akçe karşılığında İsmihan Hatun'a kiralaması söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 31b/2). 15-24 Haziran 1665 tarihli kayıtta Piri Hoca mescidinin mütevellisi Mustafa Efendi'nin vakfa ait dükkânların tamiri için izin istediği görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 32b/2). 9-18 Kasım 1665 tarihli kayıtta Yakutiyye Mahallesi'ndeki Darülkurrâ yakınlarında bulunan Nuh Bey vakfına bağlı bir arsanın bakımsız kalmasından dolayı kiralınması gerektiği ve bunun için Mustafa Bey'in mütevellî tayin edildiği kayıtlıdır. Aynı tarihi taşıyan başka bir kayıtta söz konusu arsanın bakımı ve tamiri için Mehmet Ağa'ya kiralandığı görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 37b/2; 38a/1).

Vakıf ihdasıyla alakalı beş kayıt vardır. Mesela; 2-12 Eylül 1664 tarihli bir kayıtta Hacı İlyas Mahallesi'nden Nasuh Ağa'nın, bahçesinden elde edilecek kiranın soyu tükenmesi halinde (inkırâzü'l-evlâd) oturduğu mahallenin imamına vakfettiği ve mülkü

için 65 esedî kuruş değer biçildiği (takvîm olunması) kayıtlıdır (COA, AŞS, No. 15, 15a/2). 27 Ocak-6 Şubat 1665 tarihli diğer bir kayıta Kocacık Mahallesi'nden Hasan Ağa'nın ev, sabunhane ve bir bağını evladına ve onların evlatlarına; soyları kesildiğinde (inkırâzü'l-evlâd) ise Medine'nin fakirlerine vakf ettiği görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 25a/1).

Grafik 2.6.15 Numaralı Şer'iyye Sicili'ndeki Vakıflar İle İlgili Konu Dağılımı

2.1.2.1.3. Kuloğulluğu Reddi

“16. yüzyılın ortalarında yaşanan taht kavgalarının ve yüzyılın sonlarına doğru Safevî sınırındaki uzun savaşların etkisiyle Anadolu’da baş gösteren asayişsizlik ortamı yeniçeri garnizonlarının taşrada konuşlandırılmasıyla giderilmek istenmişti, zira tımarlı sipahiler artık güvenliği sağlamada etkili bir silah olmaktan çıkmışlardı”(Akdağ, 1947: 295).

Bu suretle taşrada yerleşip bir süre sonra ekonomik ve sosyal hayatla giderek bütünleşen yeniçeriler ile mevkilerini korumayı başaran köklü tımarlı sipahiler, kitlesel göç hareketleri neticesinde boş kalan arazileri ele geçirdiler. Ancak bu fırsattan nemalananlar sadece onlar değildi. İş bulma ve güvenlik umuduyla İstanbul ve çeşitli taşra kentlerine gelip bir kapıkulu esamisi satın alan birçok kişi de aynı yolu tercih etti. Bu kişiler için dönemin kaynaklarında “ecnebi”, “kuloğlu” ya da “yerli yeniçeri” gibi ifadeler

kullanılıyordu. Aynı durumun Anadolu kırsalı için de geçerli olduğunu şer'iyeye sicillerinden anlamak mümkündür (Özel, 2018: 263).

İncelenen sicilde kuloğulluğu reddi ile ilgili beş kayıt vardır. Mesela; 16-25 Mayıs 1664 tarihli bir kayıta Ziyere Köyü'nden Ahmet, İbrahim, Mehmet ve diğer Ahmet'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı söz konusudur (COA, AŞS, No. 15, 6b/1). Tarihsiz başka bir kayıta Sebküddin Mahallesi'nden Mustafa'nın, kuloğlu olmayıp vergisini verdiğini ifade ettiği kayıtlıdır (COA, AŞS, No. 15, 69b/1).

2.1.2.1.4. Diğer

Bu bölümde kale tamiri, arazi sınırı anlaşmazlığı, iltizam sözleşmesi, emanet bırakılan eşyanın tespiti, askeri görevlilerin cezaî işlemlerinin kimin sorumluluğunda olduğu, müsadere, idari bir göreve tayin ve kayıp biriyle ilgili başvuru gibi hiçbir kategoriye dâhil edilemeyen ya da haklarında sadece bir veya iki kayıt bulunan 22 kayıt vardır. Aşağıda bunlardan bazıları örnek olarak verilecektir.

İncelenen sicilde müsadere ile ilgili iki kayıt vardır. Mesela; 12-22 Eylül 1664 tarihli bir müsadere kaydında Amasya mütesellimi Hüseyin Ağa'nın vefat etmiş olan Serkis'in zevci Engilu'ya miras kalan Kazgancı mahallesindeki bir kıt'a arsayı müsadere etmek istediği kayıtlıdır. Aslında arsanın ilk sahibi Agop adlı biridir. Agop arsasını Karabaş lakaplı bir ruhbana 120 esedî kuruşa satmıştır. Daha sonra Karabaş'ın varissiz ölümü üzerine arsanın yeni sahibi Fuzuli Beyzade Ağa olmuştur. Beyzade Ağa da mülkü Serkis'e satmıştır. Serkis'in ölümü üzerine arsa zevci Engilu'ya intikal etmiştir. Ancak mütesellim Hüseyin Ağa, Karabaş'ın varissiz öldüğünden, bu sebeple mülkün müsadere edilmesi gerektiğinden ve sonraki satışların usulsüz olduğundan hareketle arsanın devlet hazinesine teslimini talep etmiştir. Hüseyin Ağa'nın şahitleri de dinlenildikten sonra nihayet arsanın müsaderesine karar verilmiştir (COA, AŞS, No. 15, 15b/2).

Sicilde iltizam ile ilgili iki kayıt vardır. Mesela; tarihsiz bir kayıta Tokat havaslarından Amasya'da kaim Tamga-yı Sürh mukataasının 550 esedî kuruşa Hüseyin Ağa'ya iltizama verildiği ancak Hacı Efendizâde Ağa'nın teklifi 600 esedî kuruşa çıkarmasıyla mukataanın yeni mültezimi olduğu görülmektedir (COA, AŞS, No. 15,

63a/1). 4-13 Temmuz 1665 tarihli sınır anlaşmazlığı ile alakalı tek kayıttta Mehmet Paşa Mahallesi'nden Bedrus'un Çırçır Pınar Mevkii'ndeki bağına ait yürüme yolunun (piyâdetarîki) Turus ve Arslan kardeşler tarafından kullanıldığı kayıtlıdır. Bedrusunun engellenmesini talep etmiş ve haklı görülmüştür (COA, AŞS, No. 15, 33b/1).

İdari bir göreve tayin ile ilgili dokuz kayıt vardır. Mesela; 27 Nisan-6 Mayıs 1664 tarihli bir kayıtttaÇakalzâde Mustafa Bey yerine Ali Ağa'nın kethüda yeri tayin edildiği görülmektedir (COA, AŞS, No. 15, 69a/2). 28 Şubat-8 Mart 1664 tarihli diğer bir kayıttta şehir kethüdası Seyyid Ahmet'in görevinde usulsüzlük (fukarâyaihânetizâhirolmağla) yaptığı için yerine Mehmet'in tayin edildiği kayıtlıdır (COA, AŞS, No. 15, 67b/2)

III. BÖLÜM

3. 15 NUMARALI AMASYA SİCİLİNİN ÖZET VE TRANSKRİPSİYONU

Tablo 3.1.15 Numaralı Amasya Şer'iyecilleri'nde Yer Alan Belgelerin Özetleri

Sıra No.	Sayfa No.	Kayıt No.	Tarih	Konu	Özet
1	1a	1	Tarih yok	Tayin	Kara Abdi'nin menzilci tayin olduğu
2	1a	2	Tarih yok	Tayin	Kara Abdi'nin menzilci tayin olduğu
3	1b	1	Tarih yok	Tayin	Kara Abdi'nin menzilci tayin olduğu
4	1b	2	4 Haziran 1664	Diğer	Hasadın gerçekleşmiş olduğu
5	1b	3	Tarih yok	Tayin	Kara Abdi'nin menzilci tayin olduğu
6	1b	4	Tarih yok	Narh	Pazar narhlarının tespit edildiği
7	2a	1	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Mustafa'nın bağını elli esedîguruşa Halil'e sattığı

8	2a	2	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Borç	Veli Beşe'nin, Beyzâde'nin yetim çocuklarının vasisi Nuh Bey'den borç aldığı ve borcunu ödediği halde Nuh Bey'in borç senedini geri vermediği
9	2a	3	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Miras	Mehmet Ağa'nın merhûm babasıyla ortak iş yapan Pedrosin'den (zımmî) irsiyet ile intikal eden hakkını istediği
10	2b	1	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Borç	Oruç'un Mehmet'in babasına borcu olduğu
11	2b	2	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Diğer	Kale halkının talebi ile Amasya kalesinin yıkılan kısımlarının tamiri için gerekli incelemenin yapılmasının istendiği
12	3a	1	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Hibe	Ayşe'nin üzüm bağını oğlu Hüseyin Bey'e hibe ettiği
13	3a	2	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Ali Bey'in değirmenini Ahmet Ağa'ya sattığı
14	3a	3	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Kuhu Hatun'a (zımmîye) miras kalan evin annesi tarafından haber verilmeden İbrahim'e (zımmî) satıldığı
15	3b	1	6-16 Mayıs 1664	Miras	Ahmet'in kendine irsiyet ile intikal eden bağı Resul'den istediği
16	3b	2	6-16 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Vasi atanan Habip ve kardeşlerinin vefat eden babalarının borcu için bir bağı Koca'ya sattığı
17	4a	1	6-16 Mayıs 1664	Asayiş	Bünyad'ın Mehmet'in müvekkili Himmet'e vergi vermeyi reddettiği

18	4a	2	6-16 Mayıs 1664	Miras	Ayşe ve Fatma'nın kardeşleri Osman'dan babalarının mirasından olan haklarını istediği
19	4b	1	6-16 Mayıs 1664	Borç	Mustafa'nın borcunun vefat etmiş olan (köle) Faik'in mirasçıları tarafından talep edildiği
20	4b	2	6-16 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Esa'nın (zımmî) evini oğlu Vasil'e (zımmî) sattığı
21	4b	3	6-16 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Hafız Mustafa'nın berber dükkânını Abdullah Çelebi'ye sattığı
22	5a	1	16-25 Mayıs 1664	Miras	İsmail'in varislerinden Fatma'nın Hamdullah'a hakkını vermediği
23	5a	2	16-25 Mayıs 1664	Miras	Mustafa'nın babasından veraseten intikal eden iki ineği Şaban'dan istediği
24	5b	1	16-25 Mayıs 1664	Boşanma	Ayşe'nin zevci Ömer karşısında nafaka ve mihrine dair alacaklarından feragat ettiği
25	5b	2	16-25 Mayıs 1664	Kuloğulluğu Reddi	Babası yeniçeri olan Mehmet'in vergisini mahalle sakinleri ile verdiği ve yeniçerilikle bir alakası olmadığı
26	5b	3	16-25 Mayıs 1664	Kuloğulluğu Reddi	Ahmet ve Abdülkerim'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı

27	6a	1	16-25 Mayıs 1664	Miras	Seyyid Mustafa ve Seyyid Ömer'in ağabeyleri Seyyid Osman ile miras konusunda anlaşmaları
28	6a	2	16-25 Mayıs 1664	Asayiş	Hasan'ın, Hüseyin'i ihbar ettiği ve kanun hilafına vergi aldırıldığı
29	6b	1	16-25 Mayıs 1664	Kuloğullu ğu Reddi	Ahmet, İbrahim, Mehmet ve diğer Ahmet'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı
30	6b	2	12 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Allahverdi'nin çiftliğini ve meralarını Amasya Kaymakamı Mustafa Paşa'nın vekili Ramazan Ağa'ya sattığı
31	6b	3	16-25 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Ayşe'nin evini Osman Ağa'ya sattığı ve eline geçen para ile Osman Ağa'nın evini satın aldığı
32	7a	1	16-25 Mayıs 1664	Miras	Beytülmal emini olan Musa Bey'in varisi olmayan Mustafa'nın evini müsadere etmesi ama varis olduğunu iddia eden Osman'ın buna karşı çıkması
33	7a	2	16-25 Mayıs 1664	Mülk Satışı	Hacı Ahmet'in Hacı Mustafa'ya bir zerdava kürkü sattığını iddia etmesi
34	7b	1	16-25 Mayıs 1664	Kuloğullu Reddi	Mehmet ve Ayneddin'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı
35	7b	2	16-25 Mayıs 1664	Miras	Kale muhafızlarından Mehmet'in, annesinden, babasının terekesinden olan hakkını aldığı
36	8a	1	16-25 Mayıs 1664	Ölüm Keşfi	Fatma'nın kendi evinde çıplak ve ölü bulunduğu

37	8a	2	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Miras	Emine, Fatma ve Raziye'nin kardeşleri Bekir'den babalarından olan miras haklarını istediği
38	8b	1	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Mülk Satışı	Beytülmal emini olan Mehmet'in müsadere edilen bir evi Nasuh Efendi'ye sattığı
39	8b	2	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Köle Azadı	Nazenin'in kölesi Kenan'ı azat (i'tak) ettiği
40	9a	1	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Miras	Mustafa'nın, amcasının azat ettiği Şakire'nin ölmesi üzerine mirasından olan hakkını istediği
41	9a	2	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Ölüm Keşfi	Ahmet'in oğlunun suda boğulduğu
42	9b	1	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Miras	Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin kızı Emine'ye bıraktığı
43	9b	2	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Miras	Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin oğlu Hacı Mehmet'e bıraktığı
44	10a	1	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Miras	Ayşe'ye babasından intikal eden tarlaya Hızır'ın müdahale ettiği
45	10a	2	14-24 Haziran 1664	Miras	Hatuni'nin (zimmîye) babası Vasil'e annesinden kalan bağa halası Giras'ın (?) müdahale ettiği
46	10b	1	14-24 Haziran 1664	Miras	Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin evlatlarına bıraktığı ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı

47	10b	2	14-24 Haziran 1664	Miras	Hacı Mahmut'un mirasını eski kölesi Yusuf'a bıraktığı ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı
48	11a	1	14-24 Haziran 1664	Miras	Hacı Mahmut'un ve eski kölesi Yasemin'in mirasının yine Hacı Mahmut'un eski kölesi olan Yusuf'a intikal ettiği ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı
49	11a	2	14-24 Haziran 1664	Asayiş	Zile voyvodasının vekili Kürt Hüseyin'in İsmail'den vergi talep ettiği
50	11b	1	14-24 Haziran 1664	Asayiş	Urun'un (zımmî) kötü maksatla (fi'l-i şeni') Fatma'ya para teklif ettiği
51	11b	2	14-24 Haziran 1664	Mülk Satışı	Erselaf'ın evini diğer Erselaf'a sattığı
52	12a	1	25 Temmuz 1664	Nafaka	İsmihan'ın oğlu Hasan için ölen kocasının malından nafaka talep ettiği
53	12a	2	25 Temmuz 1664	Mülk Satışı	Halil Bey'in evini Kâsım Bey'e sattığı
54	12b	1	25 Temmuz-3 Ağustos 1664	Miras	Hatice'nin babasından intikal eden mirasını Mustafa'dan istediği
55	12b	2	25 Temmuz-3 Ağustos 1664	Mülk Satışı	Emine'nin bağını Mustafa Paşa'ya sattığı

56	13a	1	25 Temmuz-3 Ağustos 1664	Mülk Satışı	Satılmış'ın bağını Mehmet Ağa'ya sattığı
57	13a	2	25 Temmuz- 3 Ağustos 1664	Vakıf	Yusuf'un mütevellisi olduğu Şeyh Cûî vakfına ait bazı toprakların Mahmut tarafından izinsiz işlendiği
58	13b	1	3-13 Ağustos 1664	Mülk Satışı	Vefat eden Nevres'in (zımmî), borçlarına karşılık evinin Murat ve zevcesi Eni'ye satıldığı
59	13b	2	3-13 Ağustos 1664	Mülk Satışı	Mustafa'nın bağını Osman Ağa'ya sattığı
60	14a	1	13-23 Ağustos 1664	Vakıf	Derviş'in mütevellisi olduğu Bayezit Paşa Cami vakfına ait bazı toprakların Mehmet tarafından işlenmediği (harab olduğu)
61	14a	2	13-23 Ağustos 1664	Ölüm Keşfi	Mehmet'in kızı Ayşe'nin nehir kenarında eşya yıkarken düşüp boğulduğu
62	14b	1	13-23 Ağustos 1664	Miras	Vefat eden Hacı'nın (kadın) varislerinin eşi Hacı Musli ve Abdullah olduğu
63	15a	1	2-12 Eylül 1664	Ölüm Keşfi	Mehmet'in kızı Ayşe'nin nehir kenarında eşya yıkarken düşüp boğulduğu
64	15a	2	2-12 Eylül 1664	Vakıf	Nasuh Ağa'nın, bahçesinden elde edilecek kiranın soyu tükenmesi halinde (inkirâzü'l-evlâd) oturduğu mahallenin imamına vakf olunmasını istediği ve mülkü için değer biçtiği (takvîm olunması)
65	15b	1	25 Temmuz-3 Ağustos 1664	Köle	Mehmet Ağa'nın kaçan kölesi Dilaver'in (emred) Hüseyin Ağa tarafından yakalandığı

66	15b	2	12-22 Eylül 1664	Müsadere	Kayıp olan Serkis'in (zımmî) arsasının müsadere edildiği (beytülmal) ama Serkis'in zevcesi Engilu'nun buna mani olmak istediği
67	16a	1	12-22 Eylül 1664	Vakıf	Emine'nin Mehmet Dede'den satın aldığı malikânenin yarısını kendi ruhuna günde bir Yasin-i Şerif okumaları şartıyla Yörgüç Paşa Cami imamlarına vakf eylediği
68	16a	2	1664-1665	Mülk Satışı	Ahmet'in, kardeşi Osman Çelebi'den satın aldığı mülkü tasarruf etmesinin kardeşi tarafından engellendiği
69	16b	1	22 Eylül 1664	Müsadere	Mıgırdiç'in (zımmî) bir mutaf dükkânı (kıldan çul dokunan işletme) ve toprağının müsadere olduğu ama bu dükkân ve toprağın Mıgırdiç'in babası tarafından Mehmet Beşe elinden yaklaşık yetmiş sene önce satın alındığı ve işletildiği
70	16b	2	22 Eylül 1664	Borç	Seyyid Hüseyin'in verdiği borç karşılığında Esvander'in (zımmî) mülkünü satın aldığı ama Esvander'in vefatı üzerine varisi zevci Nazile'nin buna karşı çıktığı
71	17a	1	22 Eylül-1 Ekim 1664	Nafaka	Yaşlı olan Sarad'ın zengin olması münasebetiyle nafakasının kendi malından tayin edildiği
72	17a	2	22 Eylül-1 Ekim 1664	Mülk Satışı	Mütesellim ve beytülmal emini olan Hüseyin Ağa'nın müsadere edilen bir sofayı (hol) Mehmet Ağa'ya sattığı
73	17a	3	22 Eylül-1 Ekim 1664	Miras	Evanis'in (zımmî) evlatları arasında miras taksimi konusunda anlaşmazlık çıktığı
74	17b	1	1-11 Ekim 1664	Miras	Ömer'in babasından miras olarak kalan bağı Ayşe'den istediği ama Ayşe ve zevcinin bağı daha önce Ömer'in babasından satın aldığı
75	18a	1	22 Eylül-1 Ekim 1664	Miras	Sava'nın (zımmî) verasetinin babasının diğer eşinden olan çocuklarıyla öz kardeşleri arasında paylaşılmadığı

76	18a	2	31 Ekim-10 Kasım 1664	Miras	Acem Eydin'den miras kalan bağın oğlunun kaybolması üzerine müsadere edildiği ama Hacı İsmail'in buna karşı çıktığı
77	18b	1	31 Ekim-10 Kasım 1664	Borç	Ahmet Beşe'nin, ölen Mehmet Ağa'dan olan alacağını varislerinden istediği
78	19a	1	31 Ekim-10 Kasım 1664	Vakıf	Bayezit Paşa Cami vakfından olan fazlanın (zevaid) vakfi kuranın soyundan gelenlere ait olduğu
79	19a	2	31 Ekim-10 Kasım 1664	Vakıf	Bayezit Paşa Camii'nin bazı yerlerinin tamire ihtiyaç duyduğu
80	19b	1	31 Ekim-10 Kasım 1664	Vakıf	Bayezit Paşa Camii'nin bazı yerlerinin tamire ihtiyaç duyduğu
81	20a	1	8 Temmuz 1664	Nafaka	Nazile'nin (zımmîye) oğlu Mikail için ölmüş olan zevci İvad'ın malından nafaka talep ettiği
82	20a	2	14-24 Temmuz 1664	Nafaka	Melek'in (zımmîye) oğlu Aleksan için ölmüş olan zevci Agob'un malından nafaka talep ettiği
83	20b	1	Ekim-Kasım 1664	Mülk Satışı	Abide'nin bağını Ayşe ve Hays'e sattığı
84	20b	2	Kasım-Aralık 1664	Miras	İsmail'in evlatları arasında miras taksimi konusunda anlaşmazlık çıktığı
85	21a	1	29 Kasım-9 Aralık 1664	Hibe	Fatma'nın bağını ve evini halazâdesi Mehmet'e hibe ettiği

86	21a	2	29 Kasım-9 Aralık 1664	Mülk Satışı	İsmihan'ın evini Osman Turabi'ye sattığı
87	21b	1	29 Kasım-9 Aralık 1664	Borç	Halil Efendi'nin Mehmet Bey'in borcunu varislerinden istediği
88	21b	2	9-19 Aralık 1664	Mülk Satışı	Rus köle Dilaver'in, bir alacanın ve bir atın açık artırma sonucunda Müftü Ebussuud Efendi'ye satıldığı
89	22a	1	9-19 Aralık 1664	Mülk Satışı	Mehmet Bey'in varislerinin, babalarının borçlu olması üzerine miras ile intikal eden bağlarını Hasan Beşe'ye sattığı
90	22a	1	20-29 Aralık 1664	Vakıf	Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını (enfa'ı için) İsmihan Hatun'a kiraladığı
91	22b	1	29 Aralık 1664-8 Ocak 1665	Vasi Tayini	Sefer esnasında vefat eden Mehmet Bey'in oğlunun bakımı için dedesi Ali'nin vasi tayin edildiği
92	22b	2	8-17 Ocak 1665	Vakıf	Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını (enfa'ı için) kiralamasına izin verilmesini istediği
93	23a	1	8-17 Ocak 1665	Nafaka	Ayşe'nin evlatları için Hac esnasında ölmüş olan zevci Mustafa'nın malından nafaka talep ettiği
94	23a	2	20-29 Aralık 1664	Nafaka	Ayni'nin oğlu için ölmüş olan zevci Hacı Musa'nın malından nafaka talep ettiği
95	23b	1	8-17 Ocak 1665	Miras	Vefat eden Fatma'nın mirasının zevci ve kız kardeşleri arasında taksim edildiği

96	23b	2	8-17 Ocak 1665	Miras	Hatice'nin verasetinin mirasçuları arasında taksim edildiği
97	24a	1	18-27 Ocak 1665	Mülk Satışı	İbrahim Beşe'nin evini Mehmet Beşe'ye sattığı (seferde olduğu için işlem İbrahim Beşe'nin vekili aracılığıyla gerçekleşmiş)
98	24a	2	18-27 Ocak 1665	Mülk Satışı	Mehmet Ali ve kardeşi Seyyid Mustafa'nın tarla, ev ve bir değirmen ocaklarını Mehmet ve kardeşi Abdullah'a sattıkları
99	24b	1	27 Ocak-6 Şubat 1665	Asayiş	Mehmet Bey'in diğer tımar sahiplerine müdahale ettiği
100	24b	2	27 Ocak-6 Şubat 1665	Mehir Hakkı	Vefat eden Ali Ağa'nın vasisi olan Mehmet Paşa'nın, Ali Ağa'nın zevci Hatice'de emanet kalmış olan eşyayı talep ettiği ama Hatice'nin eşyayı mihr bedeline tasarrufunda tuttuğu
101	25a	1	27 Ocak-6 Şubat 1665	Vakıf	Hasan Ağa'nın ev, sabunhane ve bir bağını evladına ve onların evlatlarına; soyları kesildiğinde (inkırâzü'l-evlâd) ise Medine'nin fakirlerine vakf ettiği
102	25b	2	6-16 Şubat 1665	Miras	Raziye'nin mirasının bir kısmını eski kölesi Zemane'nin evlatlarına ve mirasının bir kısmını Veli Bey'e bıraktığı
103	26a	1	6-16 Şubat 1665	Mülk Satışı	Seyyid Mehmet ve Seyyid Mustafa'nın babalarından intikal eden tarlayı sattıkları ama Seyyid Mustafa'nın hissesinin satışının uygun (caiz) olmadığı
104	26a	1	6-16 Şubat 1665	Mülk Satışı	Ayşe'nin evini Mehmet'e sattığı
105	26b	1	6-16 Şubat 1665	Miras	Ali ve Osman'ın babalarından miras kalan toprağı Asiye, Ayşe ve Döndü ile paylaştıkları

106	26b	2	17 Şubat 1665	Miras	Lus'un (zimmîye), annesinin mirasını sütannesinden (? öni anası) istediği
107	27a	1	17-26 Şubat 1665	Vasi Tayini	Babası vefat eden Zülfikar'a akrabası Hüseyin'in vasi tayin edildiği
108	27a	2	17 Şubat 1665	Vakıf	Hüdaverdi'nin kendi uhdesindeki bir vakıf bağı kiraya vermek için izin istediği
109	27a	3	26 Şubat-8 Mart 1665	?	Çıkmayan kelimeler yüzünden anlaşılamadı
110	27b	1	26 Şubat-8 Mart 1665	Miras	Ahmet ve Mehmet'in diğer Mehmet'ten olan miras paylarını Fatma'dan (diğer Mehmet'in eşi) istedikleri ama Fatma'nın mani olduğu
111	27b	2	8-17 Mart 1665	Vakıf	Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını (enfa'ı için) Agop'a kiraladığı
112	28a	1	8-17 Mart 1665	Hibe	Hallaczâde Mehmet Ağa'nın Eydin'den bir bağı hibe ile aldığı ama Eydin'in ölümü üzerine varisi Seyyid Hüseyin'in tasarrufa mani olduğu
113	28a	2	8-17 Mart 1665	Mülk Satışı	Davut'un mirasından borcuna yetecek parası olmadığı ve bu sebeple bir evin açık artırma ile Mustafa'ya satıldığı
114	28b	1	8-17 Mart 1665	Mülk Satışı	Hüseyin'in bağını Ömer'e sattığı ama Ömer'in daha sonra vazgeçtiği
115	29a	1	8-17 Mart 1665	Mehir Hakkı	Vefat eden Ali'nin çocuklarının, miras kalan evi anneleri Şah Beşe'ye (?) mihr hakkı karşılığı verdikleri
116	29a	2	27 Mart-6 Nisan 1665	Mülk Satışı	Erdoğdu'nun evini Seyyid Hüseyin'e sattığı

117	29a	3	17-26 Nisan 1665	Kölelik	Nazenin'in annesinin satın aldığı cariye Ali Bey'in alıkoyduğu
118	29b	1	17-26 Nisan 1665	Miras	Mustafa Bey'in evlatları arasında miras taksimi yapıldığı
119	29b	2	17-26 Nisan 1665	?	Tam anlaşılmadı
120	30a	1	26 Nisan-6 Mayıs 1665	Vakıf	Çeşmenin tamiri için vakıf mütevellisi Mustafa Çelebi'nin izin istediği
121	30a	2	16-25 Mayıs 1665	Mülk Satışı	İbrahim Çelebi'nin bağını Meryem'e sattığı
122	30b	1	16-25 Mayıs 1665	Hibe	Mustafa'nın bağının yarısını damadı diğer Mustafa'ya hibe ettiği
123	30b	2	16-25 Mayıs 1665	Mülk Satışı	Kayıp olan Hüseyin'in varisinin oğlu İbrahim olduğu ama babasının borcu olması münasebetiyle mirastan bir evin açık artırma ile Ali'ye satıldığı
124	30b	3	16-25 Mayıs 1665	Mehir Hakkı	Vefat eden Abdullah Çelebi'nin zevci Abide'nin, mihr hakkını diğer varislerden (amcaoğulları) istediği
125	31a	1	25 Mayıs- 4 Haziran 1665	Borç	Murşa'nın (zimmî) Avak'a (zimmî) borç verdiği ama Avak'ın ölümü üzerine borcun varis Arslan tarafından ödendiği
126	31a	2	25 Mayıs-4 Haziran 1665	Kölelik	Evanis'in (zimmî) kölesi Eydin'i azat ettiği

127	31b	1	25 Mayıs-4 Haziran 1665	Mülk Satışı	Ömer Bey'in bağımlı Lefid'e (zımmi) sattığı
128	31b	2	15 Haziran 1665	Vakıf	Bayezid Paşa Camii'nin mütevellisi Derviş Çelebi'nin bakımsız kalan vakıf toprağını Ahmet Ağa'ya kiraladığı
129	32a	1	15 Haziran 1665	Hibe	Rabia'nın annesinin mirasından olan evden hakkını istediği ama Mehmet'in evin kendisine sünnet düğünü (cem'iyet-i hitân) sırasında annesi tarafından hibe edildiğinden dolayı müsaade etmediği
130	32a	2	15 Haziran 1665	Diğer	İsmail'in Taşabad'a gidiyorum diyerek çıktığı ve geri gelmediği
131	32a	3	15 Haziran 1665	Mülk Satışı	Raziye'nin bağımlı Mustafa Çelebi'ye sattığı
132	32b	1	15-24 Haziran 1665	Vakıf	Piri Hoca Mescidi'nin mütevellisi Mustafa Efendi'nin bakımsız kalan vakıf dükkânını Seyyid Ahmet'e kiraladığı
133	32b	2	15-24 Haziran 1665	Vakıf	Piri Hoca Mescidi'nin mütevellisi Mustafa Efendi'nin vakfa ait dükkânların tamiri için izin istediği
134	32b	3	24 Haziran- 4 Temmuz 1665	Miras	Hasan'ın, dedesinden ve babasından kalan bağı tasarruf etmek istediği ama Bayram'ın buna mani olduğu
135	33a	1	16-25 Mayıs 1665	Asayiş	Mütesellim olan Hüseyin'in adamına (kul) zarar verdiği gerekçesiyle Ömer'den cerime istediği
136	33b	1	4-13 Temmuz 1665	Diğer	Bedrus (zımmi) ile Turus ve Arslan kardeşlerin bağ sınırı konusunda anlaşmazlığa düştükleri

137	33b	2	4-13 Temmuz 1665	Ölüm Keşfi	Resul'ün (şabb-ı emred / tüysüz oğlan) hasatla uğraşırken üzerine yıldırım düştüğü ve öldüğü
138	33b	3	14-23 Temmuz 1665	Mülk Satışı	Mustafa Çelebi'nin bağını Mehmet Ağa'ya sattığı
139	34a	1	14-23 Temmuz 1665	Miras	Karabed'in evinin içinde bulunduğu altın ve incinin kendi mirası olduğu ama beytülmal emini Hüseyin Ağa'nın bunları müsadere etmek istediği
140	34a	2	23 Temmuz-2 Ağustos 1665	Mülk Satışı	Recep Ağa'nın evini Ali Bey'e sattığı
141	34b	1	23 Temmuz-2 Ağustos 1665	Hibe	Ayşe'nin evini ve eşyasını sütkızı (öni kızı) Fatma'ya hibe ettiği
142	34b	2	2-12 Ağustos 1665	Mülk Satışı	Fatma'nın evini Seyyid İbrahim Çelebi'ye sattığı
143	34b	3	22 Ağustos- 1 Eylül 1665	Hibe	Abdi'nin bağını ölünceye dek kendisine bakması şartıyla zevcesi Fatma'ya hibe ettiği
144	35a	1	1-10 Eylül 1665	Nafaka	Seferde vefat eden Şahin Osman Bey'in kızlarına nafaka tayin edildiği
145	35a	2	1-10 Eylül 1665	Miras	Seferde vefat eden Şahin Osman Bey'in mirasının varisleri arasında taksim edildiği
146	35a	3	2-12 Ağustos 1665	Asayiş	Tımar ve zeamet sahiplerinin cezaî işlemlerinin alaybeyleri aracılığıyla yürütülmesinin engellendiği

147	35b	1	11 Eylül 1665	Mülk Satışı	Sitti'nin evinin bir kısmını hibe ettiği ve bir kısmını Mustafa Beşe'ye sattığı
148	35b	2	11-20 Eylül 1665	Mülk Satışı	Mustafa Beşe'nin evini Nurullah Efendi'ye sattığı
149	35b	3	20-30 Eylül 1665	Mülk Satışı	Ayşe'ye ait olan kahvehanenin (tebdil olunması) ve diğer bir dükkân ve eşyalarla birlikte İbrahim ile köle olan Yusuf'a satıldığı
150	36a	1	30 Eylül-10 Ekim 1665	Mülk Satışı	Hacı Efendizâde Mehmet Ağa'nın evini Mehmet Efendi'ye sattığı
151	36a	2	30 Eylül-10 Ekim 1665	Mülk Satışı	Ayşe'nin bağını Hüseyin Ağa'ya sattığı
152	36b	1	30 Eylül-10 Ekim 1665	Asayiş	Hüseyin Ağa'nın tımar ve malikânesi toprağına müdahale edildiği
153	36b	2	20-30 Ekim 1665	Mülk Satışı	Bektaş Ağa'nın Davut'a borç verdiği ama Davut'un vefatı üzerine borcun varisi oğlu Veli tarafından, nakit para olmaması dolayısıyla, ev satışı yapılarak ödendiği
154	37a	1	30 Ekim-8 Kasım 1665	Hibe	Emine'nin evini ve bir miktar eşyasını oğlu Abdullah'a hibe ettiği
155	37b	1	9-18 Kasım 1665	Mülk Satışı	Fatma'nın evini Mehmet Bey'e sattığı
156	37b	2	9-18 Kasım 1665	Vakıf	Bakıma muhtaç olan Dârülkurrâ için mütevellî tayin edildiği

157	37b	3	-	Mülk Satışı	Vefat eden Mustafa'nın zevci Meryem'in evlatlarının nafakaları için kendilerine miras kalan bağın satışını istediği ve bağın Hüseyin'e açık artırma ile satıldığı
158	38a	1	9-18 Kasım 1665	Vakıf	Mütevelli Mustafa Bey'in vakıf mülkü olan Dârülkurrâ toprağının tamir ve bakımını üzerine alan Mehmet Ağa'ya kiralandığı
159	38a	2	9-18 Kasım 1665	Vakıf	(isim okunamadı) birkaç değirmeni ve dükkânı evladına ve onların evlatlarına; soyları kesildiğinde (inkırâzü'l-evlâd) ise kendi bina edeceği Dârülkurrâ'da Kur'an okuyacak olanlara vakf ettiği
160	39a	1	9-18 Kasım 1665	Asayiş	Kardeşlerine vasi olan Mehmet Çelebi'nin, vefat etmiş olan diğer Mehmet Bey'in varislerinden babasına olan vergi borçlarını istediği
161	39b	1	28 Kasım-8 Aralık 1665	Hibe	Ayni Hatun'un evini kız kardeşinin oğlu Mehmet'e hibe ettiği
162	39b	2	28 Kasım-8 Aralık 1665	Mülk Satışı	Abide'nin evini oğlu Mustafa Çelebi'ye sattığı
163	39b	3	28 Kasım-8 Aralık 1665	Hibe	Hasan Çelebi'nin bağını mihrî mukabelesinde zevci Raziye'ye hibe ettiği
164	40a	1	28 Kasım-8 Aralık 1665	Hibe	Raziye'nin bahçesini kardeşleri Mustafa ve Mehmet'e hibe ettiği
165	40a	2	28 Kasım-8 Aralık 1665	Mülk Satışı	Recep'in bağını Bekir'e sattığı
166	40a	3	28 Kasım-8 Aralık 1665	Hibe	Hacı Hamza'nın zevci Abide'ye miras ile intikal eden odayı tasarruf ettiği ama odanın Abide'nin babası tarafından ölmeden önce Şaban'a hibe edildiği

167	41a	1	21 Kasım 1665	Vakıf	Hızır Paşa Vakfı'nın mütevellisi Narin Hatun'un görevden alındığı ve yerine Amasya Kadısı Hacı Abdülfettah'ın atandığı (kendi arzı üzerine)
168	41b	1	26 Aralık 1665	Göreve Tayin	Amasya Kalesi'nde asker sayımının yapıldığı ve eksiklerin (gedik) kuloğullarından sağlanmasının gerektiği
169	41b	2	2 Kasım 1691?	Vakıf	Mevlana Mahmut'un Halifet Gazi Medresesi'nin müderrisi tayin edildiği
170	42a	1	22 Ekim 1665	Diğer	Harem-i Hümayun'un yanan kısımlarının tamiri için gerekli ustaların İstanbul'a gönderilmesi gerektiği
171	42a	2	22 Ağustos- 1 Eylül 1665	Vakıf	Seyyid İbrahim'in Yakup Paşa ve Pir İlyas'ın tesis ettiği camie şeyh ve müteveli tayin edildiği
172	42b	1	23 Temmuz-2 Ağustos 1665	Asayiş	Oturduğu köyün sipahilerinin Şaban'dan haksız vergi istediği
173	43a	1	11-20 Eylül 1665	Diğer	Harem-i Hümayun'un yanan kısımlarının tamiri için gerekli ustaların İstanbul'a gönderilmesi gerektiği
174	43b	1	22 Ağustos 1665	Diğer	Vergi toplayıcılarının işlerinde ihmalkâr davrandığı (beytü'l-mâla gadr)
175	43b	2	6-15 Şubat 1666	Vakıf	Halil'in Seyyid Yahya Zaviyesi'ne nakip tayin edildiği
176	44a	1	24 Ağustos 1665	Vergi	Ticaret için (kâr u kesb) bölgeye gelen Acem Ermenilerinden cizye vergisinin alınması gerektiği

177	44a	2	13-23 Haziran 1666	Vakıf	Ebulkasım'ınMörek köyündeki camie müezzin tayin edildiği
178	44b	1	-	Timar Tevcihi	Vefat eden Hüseyin'in tımarının Abdi'ye tevcih edildiği
179	45a	1	24 Ağustos 1664	Görev Tayini	Musli Çavuş'un Amasya'daki kapıkulu sipahilerine kethüda tayin edildiği
180	45a	2	18-27 Mart 1665	Vakıf	Ahmet Halife'nin Yörgüç Paşa İmaretine aşçı tayin edildiği
181	45b	1	14-23 Temmuz 1665	Vakıf	Hüseyin'in vakıf malikânesine Mehmet tarafından müdahale edildiği
182	45b	2	22 Eylül 1665	Asayiş	Hüdaverdi'nin torununun katledildiği
183	45b	3	30 Eylül-10 Ekim 1665	Asayiş	Mardin voyvodasının adamı olan Yusuf Ağa'nın geçeceği yollarda güvenliğinin sağlanması gerektiği
184	46a	1	2-12 Ağustos 1665	Vakıf	Mehmet'in Torumtay Camii imamlığına tayin edildiği
185	46a	2	11 Eylül 1665	Askerî Miras	Vefat eden askerlerin miras meselelerinin Mevlana Mehmet Efendi'ye havale edildiği

186	46a	3	14-23 Temmuz 1665	Vakıf	Veli Dede'nin Hacı Mustafa'nın banisi olduğu camie müezzin tayin edildiği
187	46a	4	23 Kasım 1665	Vakıf	Veli Dede'nin Hacı Mustafa'nın banisi olduğu camie müezzin tayin edildiği
188	46b	1	13-22 Ağustos 1665	Vergi	Muhtelif yerlere dağılmış olan reyanın vergilerinin toplanması için Ebubekir Ağa'nın tayin edildiği
189	46b	2	13-22 Ağustos 1665	Vergi	Muhtelif yerlere dağılmış olan reyanın vergilerinin toplanması için Ebubekir Ağa'nın tayin edildiği
190	46b	3	-	Göreve Tayin	Mustafa Ağa'nın şehir subaşısı tayin edildiği
191	47a	1	13 Ağustos 1665	Timar Tevcihi	Mehmet'in başka bir timar alması dolayısıyla timarının Mustafa'ya tevcih edildiği
192	47a	2	14-23 Temmuz 1665	Vergi	Kadife, Sonusa ve bazı Havass-ı Hümayun vergilerinin Ebubekir Ağa tarafından toplanacağı
193	47b	1	-	Timar Tevcihi	Savaşta vefat eden Himmet'in timarının Uyvar kalesi serdengeçtilerinden Mehmet'e tevcih edildiği
194	47b	2	23 Temmuz 1665	Miras	Karabed'in (zımmî) evi içinde bulduğu altın ve incinin babasından kaldığı ama beytülmal emini Hüseyin'in bunlara müdahale ettiği
195	48a	1	22 Ağustos 1665	Göreve Tayin	Amasya'daki yeniçeri serdarının görevinden azledildiği ve yerine Süleyman'ın tayin edildiği

196	48a	2	-	Tımar Tevcihi	Vefat eden Ahmet'in tımarının Halil'e tevcih edildiği
197	48b	1	15-24 Haziran 1665	Vakıf	Yörgüç Paşa imaretinin buğday öğütücüsü (gendüm-küb) Hasan'ın vefat ettiği ve yerine Veli'nin tayin edildiği
198	48b	2	19 Mart 1665	Tımar Tevcihi	Vefat eden Mustafa'nın tımarının Ahmet'e tevcih edildiği
199	48b	3	1 Ağustos 1665	Vakıf	Hızır Paşa Camii'nde kandileci ve temizlikçi (çerâğî ve ferrâş) olan Osman'ın ihtiyar olduğu için yerine Hafız Sehi'nin tayin edildiği
200	49a	1	15-24 Haziran 1665	Vakıf	Şeyh Abdurrahman Vakfı'nın nazırı olan Mehmet'in vefatı üzerine yerine Ahmet Halife'nin tayin edildiği
201	49a	2	28 Haziran 1665	Vakıf	Yörgüç Paşa İmaretinde aşçı (tabbâh) olan Hacı Aziz'in vefatı üzerine yerine Ahmet'in tayin edildiği
202	49a	3	6-16 Nisan 1665	Vakıf	Yörgüç Paşa İmaretinde aşçı (tabbâh) olan Osman'ın vefatı üzerine yerine Mehmet'in tayin edildiği
203	49b	1	15-24 Haziran 1665	Asayiş	Soygunculuk yapan ve insanları öldüren (katl-i nüfus) eşkıyaların yakalanması ve İstanbul'a gönderilmesi gerektiği
204	50a	1	24 Haziran-4 Temmuz 1665	Vergi	Dilukan (?) aşiretinin (Kürt aşiretlerinden) Boz-koyunlu cemaatinin reislerinden Firuz'un yağmasına uğradığı ve ayrıca Maraş mütesellimi tarafından haddinden fazla vergi talep edildiği
205	50b	1	6-16 Nisan 1665	Vakıf	Pir İlyas Köyü'nde türbedar olan Mehmet'in yerine diğer Mehmet'in tayin edildiği ama başka bir Mehmet'in bu duruma müdahale ettiği

206	50b	2	6-16 Nisan 1665	Vakıf	Mehmet'in Yakup Paşa Camii'nde müezzin ve kandilci olan Mustafa Bey'in görevine müdahale ettiği
207	50b	3	4-14 Haziran 1665	Vakıf	Hatun Mescidi'nde imam olan Hasan'ın vefatı üzerine yerine İbrahim'in tayin edildiği
208	51a	1	22 Mart 1665	Vergi	Girit seferi için hazır bulunan ordunun levazımatı için avarız vergisinin toplanması gerektiği
209	51a	2	Ekim-Kasım 1664	Miras	Karabed'in (zımmî) evi içinde muhtelif eşya bulunduğu
210	51b	1	-	Tımar Tevcihi	Amasya kalesi muhafızlarından olup vefat eden Ali'nin gedik tımarının Mehmet'e tevcih edildiği
211	51b	2	18-27 Mart 1665	Vakıf	Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Tarık'a ait olduğu ama Narin'in buna müdahale ettiği
212	51b	3	5 Ağustos 1664	Vakıf	Şehzade Vakfı'nın mütevellisi olan Mevlana Hafız Mustafa'nın görevine müdahale edildiği
213	51b	4	9 Mayıs 1665	Vakıf	Mevlana Hafız Mehmet'in Küçük Ağa Medresesi'ne tayin edildiği
214	52a	1	-	Tımar Tevcihi	Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı, yapılan yoklama neticesinde Osman'ın vefat ettiğinin anlaşıldığı ve bunun üzerine tımarının Ahmet'e tevcih edildiği
215	52a	2	-	Vakıf	Haremeyn-i Şerifeyn'e ait olan vakıf hamamın tamire muhtaç olduğu ve Mahmut'un bu işi üstlendiği

216	52b	1	22 Eylül-1 Ekim 1664	Tımar Tevcihi	Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşta olan bazı tımarların birleştirilerek Ahmet'e tevcih edildiği
217	52b	2	Eylül-Ekim 1664	Tımar Tevcihi	Vefat eden Mehmet'in tımarının Mustafa'ya tevcih edildiği
218	53a	1	27 Ocak-6 Şubat 1665	Vakıf	Bayezit Paşa İmaretinde aşçı şakirdi olan Hüseyin'in görevine müdahale edildiği
219	53a	2	-	Tımar Tevcihi	Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı, yapılan yoklama neticesinde Mustafa'nın kaçak olduğunun anlaşıldığı ve bunun üzerine tımarının diğer Mustafa'ya tevcih edildiği
220	53b	1	19 Ocak 1665	Vakıf	Pir İlyas Zaviyesi türbedarı Hafız Mehmet'in beratının (zâyi' olduğundan dolayı) yenilendiği
221	53b	2	-	Göreve Tayin	Amasya şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim belirtilmemiş)
222	53b	3	-	Tımar Tevcihi	Vefat eden Ferrah'ın tımarının Ali'ye tevcih edildiği
223	54a	1	23 Ekim 1664	Vergi	Patriklik makamına ait vergilerin toplanması gerektiği
224	54a	2	-	Tımar Tevcihi	Vefat eden Ahmet'in tımarının İvaz'a tevcih edildiği

225	54b	1	-	Timar Tevcihi	Timar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşta olan bir timarın Mehmet'e tevcih edildiği
226	54b	2	-	Mehir Hakkı	Vefat eden Ali Ağa'nın zevcinde emanet bıraktığı eşyanın zevci Hatice'nin mihrine karşılık verildiği
227	55a	1	-	Timar Tevcihi	Amasya'da aşağı (zîr) kalenin kethüdası olan ve vefat eden Mehmet'in gedik timarının Kaya Mehmet'e tevcih edildiği
228	55a	2	-	Timar Tevcihi	Vefat eden Şaban'ın timarının önceden verilenle birleştirilerek Meodeddin'e tevcih edildiği
229	55b	1	16-25 Mayıs 1665	Vakıf	Pir İlyas Türbesi'nde bekçilik yapan Hasan'ın ölümü üzerine yerine Ali'nin tayin edildiği
230	55b	2	15 Eylül 1664	Timar Tevcihi	Sefere iştirak etmeyen İbrahim'in timarının Mustafa'ya tevcih edildiği
231	56a	1	-	Göreve Tayin	Altı bölük askerlerinin işlemlerinin Mehmet Ağa'ya havale edildiği
232	56a	2	12 Mart 1664	Vergi	Vergi toplama işinin (matbah-ı âmire için) mutfak emini Yusuf'a verildiği
233	56b	1	-	Timar Tevcihi	Vefat eden Ali Bey'in timarının Ali'ye ve o da sefere gelmeyince diğer Ali'ye tevcih edildiği
234	56b	2	26 Ağustos 1664	Vakıf	Yakut Paşa İmareti'nin şeyhi olan Mehmet'in vefatı üzerine yerine Mevlana Şeyh Mustafa'nın tayin edildiği

235	56b	3	-	Fetva	Bir köyün sakinlerinin, ağalarının fazla vergi talebi üzerine fetva aldıkları
236	56b	4	-	?	Kayıt okunamadı
237	57a	1	4-13 Temmuz 1665	Vakıf	Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Rüstem kızı Nazenin'de olduğu ama vâkıf şartı icabınca önceliğin bekâr olan diğer Nazenin'e verilmesi gerektiği
238	57a	2	9-19 Aralık 1664	Vergi	Vergi toplama işinin Halil Ağa'ya verildiği
239	57a	3	3-13 Ağustos 1664	Vergi	Vergi toplama işinin Mehmet Ağa'ya verildiği
240	57b	1	7 Haziran 1664	Vakıf	Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Rüstem kızı Nazenin'de olduğu ama vâkıf şartı icabınca önceliğin bekâr olan diğer Nazenin'de verilmesi gerektiği
241	57b	2	-	Fetva	Bir kişinin bağını kira müddeti dolmadan tekrar kiralamasının mümkün olup olmadığına dair fetva aldığı (el-cevâb olmaz)
242	57b	3	31 Ekim-10 Kasım 1664	Diğer	İsmi belirtilmeyen bir kimsenin ürünlerinin Gözlemecizâde Hacı Hasan tarafından satın alındığı
243	58a	1	6-16 Mayıs 1664	Vakıf	Bayezit Paşa Vakfı'nın fazlalarının (zevâid) evlada şart olduğu
244	58a	2	-	Vakıf	Fazlalığı (zevâid) evlada şart olan vakfa dışarıdan müdahale edilmemesi gerektiği

245	58a	3	-	Göreve Tayin	Amasya şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim yok)
246	58b	1	4 Eylül 1664	Vakıf	Köy imamı ve hatip olan Himmet'in azledildiği ve yerine Mehmet'in tayin edildiği
247	58b	2	26 Mayıs- 4 Haziran 1664	Vakıf	Yakut Ağa ve Tokat'taki Lülü Ağa Zaviyesi'nin tevliyetinin evlada şart olduğu ve nihayet evlattan olan Abdülbaki'nin tevliyeti tek başına tasarruf ettiği
248	59a	1	4-14 Temmuz 1664	Vakıf	Seyyid Nureddin (Sonisa / Uluköy) ve çilehane (Haddâdi / Çaydibi) vakıflarına nazır olan Seyyid Abdülkerim'e Ömer tarafından müdahale edildiği
249	59a	2	26 Mayıs- 4 Haziran 1664	Vakıf	Nasuh ve Mustafa'nın Yakup Paşa İmaretinde beraber (ber-vech-i iştirak) şeyhlik yaptıkları ama Mustafa'nın ölümü üzerine yerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği
250	59a	3	6 Ekim 1664	Askerî Miras	Askerlerin miras ve diğer işlemlerinin Amasya kadısı Abdülfettah Efendi'ye tevcih edildiği
251	59b	1	-	Asayiş	İlyas oğlu (Türkmen) ve ona uyanların yollara inip eşkıyalık yaptığı
252	59b	2	/ 3-13 Ağustos 1664	Vakıf	Çorbacı İmaretinin şeyhi olan Mustafa'nın ölümü üzerine yerine Seyyid Osman'ın tayin edildiği
253	59b	3	14 Haziran 1664	Diğer	Hasan Ağa'nın bir mezraadan getirdiği arpayı kaydettirdiği
254	60a	1	24 Ağustos-2 Eylül 1664	Asayiş	Türkmen eşkıyasının yollarına inip eşkıyalık ettiği

255	60b	1	26 Haziran 1665	Vakıf	Ahi SadeddinZaviyesi'nin türbedarı Mevlana Şeyh Mehmet'e müdahale edildiği
256	60b	2	25 Haziran-4 Temmuz 1664	Vakıf	Şeyh Abdurrahman Zaviyesi'nin şeyhi ve Yakup Paşa ile Mustafa Paşa Vakfı'nın mütevellisi olan Seyyid Hasan'ın vefatı üzerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği ama görevine Seyyid Mehmet tarafından müdahale edildiği
257	60b	3	3-13 Ağustos 1664	Göreve Tayin	Amasya'daki altı bölük halkının başına Mustafa Ağa'nın tayin edildiği
258	61a	1	25 Temmuz-3 Ağustos 1664	Vakıf	Yakup Paşa Camii'nde cüzhan ve kandilci olan Mehmet'in ölümü üzerine Hafız Mehmet'in tayin edildiği ama görevine Mustafa tarafından müdahale edildiği
259	61a	2	7-16 Temmuz 1663	Vakıf	İltekin Köyü'nün bazı kısımlarının Cihan Hatun'un evlatlarına, soy tükenince (ba'de'l-inkırâz) ulemaya şart edildiği
260	61a	3	2-12 Eylül 1664	Diğer	Beytülmalâ ait olan paranın Hüseyin Ağa tarafından teslim alınacağı
261	61b	1	29 Ocak-7 Şubat 1664	Vakıf	Hamza Bey Vakfı'nda kâtip olan Mehmet'in ölümü üzerine yerine Ömer'in tayin edildiği
262	61b	2	4-14 Haziran 1664	Vakıf	Hüseyin Ağa'nın bânisi olduğu vakıfta cabi olan Ahmet'in ölümü üzerine yerine Abdi'nin tayin edildiği
263	61b	3	5-14 Ağustos 1663	Vakıf	Pervane Bey Camii'nde vaiz olan Ahmet'in vefatı üzerine yerine Ebubekir'in tayin edildiği
264	62a	1	11 Mayıs 1664	Tımar Tevcihi	Amasya kalesi muhafızlarından Ali'nin vefatı üzerine gedik tımarının Hasan'a tevcih edildiği

265	62a	2	8 Mart 1664	Vergi	Vergi toplama (avarız) işi için tayin yapıldığı (isim yok)
266	62b	1	2-11 Kasım 1663	Vakıf	Hacı Mehmet Tekkesi'nin meşihat makamına Hasan'ın tayin edildiği
267	62b	2	14-24 Haziran 1664	Vakıf	Haseke Köyü'nün malikânesinin evlada şart ve tasarruf hakkının Hüseyin'de olduğu
268	62b	3	25 Haziran- 4 Temmuz 1664	Vakıf	Yakup Paşa Camii cabilik makamının boş olması üzerine Seyyid Mehmet'in tayin edildiği
269	62b	4	16-26 Nisan 1664	Vakıf	Hacı Mahmut Tekkesi'nde bânisi için bazı günler cüz okuyan Hasan Dede'nin vefatı üzerine yerine Hafız Halil'in tayin edildiği
270	63a	1	-	İltizam	Tamga-yı Sürh Mukataası'nın Hüseyin Ağa'ya kiralandığı
271	63a	2	29 Ocak-7 Şubat 1664	Vakıf	Hızır Paşa İmareti'nde ekmekçi (habbâz) makamının boş olması üzerine Ömer'in tayin edildiği
272	63a	3	4-14 Temmuz 1664	Vakıf	Bayram Paşa Camii Vakfı'na bağlı olan Ali Çelebi Vakfı'nın cabisi olan Mehmet'in ölümü üzerine yerine Veli'nin tayin edildiği
273	63b	1	14-24 Temmuz 1664	Diğer	Bağdat ile İstanbul arasındaki menzillerde ulakların at bulamadığı ve bu durumun önemli işlerin gecikmesine sebep olduğu
274	63b	2	25 Haziran- 4 Temmuz 1664	Vakıf	Şeyhcuî Zaviyesi'nin dua edicisi (aşrhevân) Yunus'un vefatı üzerine yerine Hüseyin'in tayin edildiği
275	63b	3	-	?	Kayıt okunamadı

276	64a	1	6-16 Mayıs 1664	Vakıf	Hoca Acem Ali'nin bânisi olduğu suyolunun bakıcısı (suyolculuk) Ali'ye bir zimmî (isim yok) tarafından müdahale edildiği
277	64a	2	9-19 Ocak 1664	Vakıf	Hakala Köyü'ndeki camide hatip olan Mehmet'in küçük (sabî) ve başka bir yerde olduğundan ötürü azledilip yerine Hamza'nın tayin edildiği
278	64a	3	26 Mayıs-4 Haziran 1664	Vakıf	Devlet Hatun Vakfı'nın cabilik makamının boş olmasından ötürü İbrahim'in tayin edildiği
279	64b	1	28 Nisan 1664	Göreve Tayin	Sefer nedeniyle asker toplama işinin Vezir Yusuf Paşa'ya tevcih edildiği
280	64b	2	17-27 Şubat 1664	Göreve Tayin	Hazret-i Pir Köyü'nde bekçi olan Ahmet'in vefatı üzerine yerine Hacı Mustafa'nın tayin edildiği
281	64b	3	4-14 Temmuz 1664	Vakıf	Alevi Köyü'ndeki camide hatip olan Mehmet'in vefatı üzerine Hafız Hasan'ın tayin edildiği
282	65a	1	8-18 Mart 1664	Vakıf	Ali'nin Pervane Bey'in tevliyetine Abdülvasi ile ortak olduğu ama Abdülvasi'nin Ali'ye hakkını vermediği
283	65a	2	1-10 Aralık 1663	Vakıf	Şeyhcuî Vakfı'nın nazırı Davut'un vefatı üzerine yerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği
284	65a	3	9 Temmuz 1664	Vakıf	Gazi Atabey Medresesi'ne Mevlana Osman Efendi'nin tayin edildiği
285	65b	1	18-27 Mart 1664	Vakıf	Ahi Mahmut Zaviyesi'nin şeyhi İbrahim'e müdahale edildiği
286	65b	2	-	İltizam	Tamga-yıSürh mukataasının Hüseyin Ağa'ya kiralandığı

287	65b	3	26 Mayıs- 4 Haziran 1664	Vakıf	Bayezit Paşa İmaretî'nden aşçı ve hademe olan Hüseyin'in ihaneti üzerine görevinden azledildiği ve yerine Seyyid Ahmet'in tayin edildiği
288	66a	1	12 Nisan 1664	Tımar Tevcihi	Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşta olan bir tımarın Mustafa'ya tevcih edildiği
289	66a	2	17 Ekim 1663	Vakıf	Gök Medrese'ye (nâm-ı diğer Torumtay) Hafız Ömer ve Mustafa Efendilerin ortaklaşa tayin edildikleri
290	66b	1	-	?	Kayıt okunamadı
291	66b	2	15 Mayıs 1664	Diğer	Bağdat'taki barutun cebeci Mehmet çorbacı tarafından getirileceği ve yollarda güvenlik önlemi alınması gerektiği
292	67a	1	6-16 Mayıs 1664	Asayiş	Eşkıyanın yollarına inip soygun yaptıkları ve insanları öldürdükleri
293	67a	2	-	Göreve Tayin	Şehir subaşılığına Ali Ağa'nın tayin edildiği
294	67b	1	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Vakıf	Hacı Mahmut Zaviyesi'nde bazı günler cüz okuyan Hasan'ın vefatı üzerine yerine Osman'ın tayin edildiği
295	67b	2	28 Şubat-8 Mart 1664	Göreve Tayin	Şehir kethüdası Seyyid Ahmet'in görevinde usulsüzlük (fukarâyaihânetizâhirolmağla) yaptığı için yerine Mehmet'in tayin edildiği
296	67b	3	Nisan- Mayıs 1664	Göreve Tayin	İhtisap hizmetinin kapıcılardan Hüseyin Bey'e tevcih edildiği
297	68a	1	29 Ocak-7 Şubat 1664	Vakıf	Emir Hacı'nınbânisi olduğu darüşşifanın tabibi olan Sefer'e müdahale edildiği

298	68a	2	4-13 Eylül 1663	Vakıf	Torumtay Camii'nde imam olan Mustafa'nın vefatı üzerine Hafız Mehmet'in tayin edildiği
299	68a	3	28 Şubat-8 Mart 1664	Miras	Katlı olaylarını teftiş ve maktullerin miras işlemleri için Ahmet Ağa'nın gönderildiği
300	68b	1	8 Mart 1664	Vergi	Vergi toplama (avarız) işi için mübaşir tayin edildiği (isim yok)
301	68b	2	-	Göreve Tayin	Kethüda olan Ali Ağa'nın İstanbul'a (Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine) gitmek üzere tayin edildiği
302	68b	3	29 Ağustos 1663	Asayiş	Eşkiyaların üzerine gidilmesi gerektiği
303	69a	1	-	Göreve Tayin	Şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim yok)
304	69a	2	27 Nisan-6 Mayıs 1664	Göreve Tayin	Ali Ağa'nın kethüda yeri tayin edildiği
305	69a	3	-	Vergi	Yahudi cemaatinin (tâife) vergilerinin toplanması için adam gönderildiği (isim okunamadı)
306	69b	1	-	Kuloğullu ğ Reddi	Mustafa'nın kuloğullu olmadığını ifade ettiği
307	69b	2	-	Diğer	İlyas oğlu Mehmet Bey Hanı'nda odabaşı olan Süleyman Bey'in malını Nikovak'a emanet ettiği
308	69b	3	Ağustos 1665	Narh	Pazar narhlarının tespit edildiği

3.1. Belgelerin KonuBaşlıkları ve Tarihleri

- 1 [1a/1] Kara Abdi'nin menzilci tayin olunduğu (tarih yok)
- 2 [1a/2] Kara Abdi'nin menzilci tayin olunduğu (tarih yok)
- 3 [1b/1] Kara Abdi'nin menzilci tayin olunduğu (tarih yok)
- 4 [1b/2] Hasadın gerçekleşmiş olduğu (10 Zilkade 1074 / 4 Haziran 1664)
- 5 [1b/3] Kara Abdi'nin menzilci tayin olunduğu (tarih yok)
- 6 [1b/4] Pazar narhlarının tespit edildiği (tarih yok)
- 7 [2a/1] Mustafa'nın bağını elli esedîguruşa Halil'e sattığı (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 8 [2a/2] Veli Beşe'nin, Beyzâde'nin yetim çocuklarının vasisi Nuh Bey'den borç aldığı ve borcunu ödediği halde Nuh Bey'in borç senedini geri vermediği (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 9 [2a/3] Mehmet Ağa'nın merhûm babasıyla ortak iş yapan Pedrosin'den (zimmî) irsiyet ile intikal eden hakkını istediği (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 10 [2b/1] Oruç'un Mehmet'in babasına borcu olduğu (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 11 [2b/2] Kale halkının talebi ile Amasya kalesinin yıkılan kısımlarının tamiri için gerekli incelemenin yapılmasının istendiği (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 12 [3a/1] Ayşe'nin üzüm bağını oğlu Hüseyin Bey'e hibe ettiği (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 13 [3a/2] Ali Bey'in değirmenini Ahmet Ağa'ya sattığı (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 14 [3a/3] Kuhu Hatun'a (zimmîye) miras kalan evin annesi tarafından haber verilmeden İbrahim'e (zimmî) satıldığı (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 15 [3b/1] Ahmet'in kendine irsiyet ile intikal eden bağı Resul'den istediği (1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)

- 16 [3b/2] Vasi atanan Habip ve kardeşlerinin vefat eden babalarının borcu için bir bağı Koca'ya sattığı (1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)
- 17 [4a/1] Bünyad'ın Mehmet'in müvekkili Himmet'e vergi vermeyi reddettiği(1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)
- 18[4a/2] Ayşe ve Fatma'nın kardeşleri Osman'dan babalarının mirasından olan haklarını istediği (1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)
- 19 [4b/1] Mustafa'nın borcunun vefat etmiş olan (köle) Faik'in mirasçıları tarafından talep edildiği(1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)
- 20 [4b/2] Esa'nın (zımmî) evini oğlu Vasil'e (zımmî) sattığı (1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)
- 21 [4b/3] Hafız Mustafa'nın berber dükkânını Abdullah Çelebi'ye sattığı(1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)
- 22 [5a/1] İsmail'in varislerinden Fatma'nın Hamdullah'a hakkınıvermediği (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 23 [5a/2] Mustafa'nın babasından veraseten intikal eden iki ineği Şaban'dan istediği (1074 Şevval 1074 / Nisan-Mayıs 1664)
- 24 [5b/1] Ayşe'nin zevci Ömer karşısında nafaka ve mihrine dair alacaklarından feragat ettiği (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 25 [5b/2] Babası yeniçeri olan Mehmet'in vergisini mahalle sakinleri ile verdiği ve yeniçerilikle bir alakası olmadığı (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 26 [5b/3] Ahmet ve Abdülkerim'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı(1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 27 [6a/1] Seyyid Mustafa ve Seyyid Ömer'in ağabeyleri Seyyid Osman ile miras konusunda anlaşmışları(1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 28 [6a/2] Hasan'ın, Hüseyin'i ihbar ettiği ve kanun hilafına vergi aldırıldığı(1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)

- 29 [6b/1] Ahmet, İbrahim, Mehmet ve diğer Ahmet'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı(1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 30 [6b/2] Allahverdi'nin çiftliğini ve meralarını Amasya Kaymakamı Mustafa Paşa'nın vekili Ramazan Ağa'ya sattığı (16 Şevval 1074 / 12 Mayıs 1664)
- 31 [6b/3] Ayşe'nin evini Osman Ağa'ya sattığı ve eline geçen para ile Osman Ağa'nın evini satın aldığı (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 32 [7a/1] Beytülmal emini olan Musa Bey'in varisi olmayan Mustafa'nın evini müsadere etmesi ama varis olduğunu iddia eden Osman'ın buna karşı çıkması (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 33 [7a/2] Hacı Ahmet'in Hacı Mustafa'ya bir zerdava kürkü sattığını iddia etmesi (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 34 [7b/1] Mehmet ve Ayneddin'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 35 [7b/2] Kale muhafızlarından Mehmet'in, annesinden, babasının terekesinden olan hakkını aldığı (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 36 [8a/1] Fatma'nın kendi evinde çıplak ve ölü bulunduğu (1074 Şevvalinin sonları / 16-25 Mayıs 1664)
- 37 [8a/2] Emine, Fatma ve Raziye'nin kardeşleri Bekir'den babalarından olan miras haklarını istediği (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)
- 38 [8b/1] Beytülmal emini olan Mehmet'in müsadere edilen bir evi Nasuh Efendi'ye sattığı (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)
- 39 [8b/2] Nazenin'in kölesi Kenan'ı azat (i'tak) ettiği (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)
- 40 [9a/1] Mustafa'nın, amcasının azat ettiği Şakire'nin ölmesi üzerine mirasından olan hakkını istediği (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)

- 41 [9a/2] Ahmet'in oğlunun suda boğulduğu (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)
- 42 [9b/1] Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin kızı Emine'ye bıraktığı(1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)
- 43 [9b/2] Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin oğlu Hacı Mehmed'e bıraktığı(1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)
- 44 [10a/1] Ayşe'ye babasından intikal eden tarlaya Hızır'ın müdahale ettiği(1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)
- 45 [10a/2] Hatuni'nin (zımmîye) babası Vasil'e annesinden kalan bağa halası Giras'ın (?) müdahale ettiği (1074 Zilkadesinin sonları / 14-24 Haziran 1664)
- 46 [10b/1] Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin evlatlarına bıraktığı ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı(1074 Zilkadesinin sonları / 14-24 Haziran 1664)
- 47 [10b/2] Hacı Mahmut'un mirasını eski kölesi Yusuf'a bıraktığı ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı(1074 Zilkadesinin sonları / 14-24 Haziran 1664)
- 48 [11a/1] Hacı Mahmut'un ve eski kölesi Yasemin'in mirasının yine Hacı Mahmut'un eski kölesi olan Yusuf'a intikal ettiği ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı(1074 Zilkadesinin sonları / 14-24 Haziran 1664)
- 49 [11a/2] Zile voyvodasının vekili Kürt Hüseyin'in İsmail'den vergi talep ettiği(1074 Zilkadesinin sonları / 14-24 Haziran 1664)
- 50 [11b/1] Urun'un (zımmî) kötü maksatla (fi'l-i şenî) Fatma'ya para teklif ettiği(1074 Zilkadesinin sonları / 14-24 Haziran 1664)
- 51 [11b/2] Erselaf'ın evini diğer Erselaf'asattığı (1074 Zilkadesinin sonları / 14-24 Haziran 1664)
- 52 [12a/1] İsmihan'ın oğlu Hasan için ölen kocasının malından nafaka talep ettiği (1075 Muharreminin birinci günü / 25 Temmuz 1664)
- 53 [12a/2] Halil Bey'in eviniKâsım Bey'e sattığı (1075 Muharreminin birinci günü / 25 Temmuz 1664)

- 54 [12b/1] Hatice'nin babasından intikal eden mirasını Mustafa'dan istediği (1075 Muharrem'inin başları / 25 Temmuz-3 Ağustos 1664)
- 55 [12b/2] Emine'nin bağını Mustafa Paşa'ya sattığı (1075 Muharrem'inin başları / 25 Temmuz-3 Ağustos 1664)
- 56 [13a/1] Satılmış'ın bağını Mehmet Ağa'ya sattığı (1075 Muharrem'inin başları / 25 Temmuz-3 Ağustos 1664)
- 57 [13a/2] Yusuf'un mütevellisi olduğu Şeyh Cûî vakfına ait bazı toprakların Mahmut tarafından izinsiz işlendiği (1075 Muharrem'inin başları / 25 Temmuz-3 Ağustos 1664)
- 58 [13b/1] Vefat eden Nevres'in (zimmî), borçlarına karşılık evinin Murat ve zevcesi Eni'ye satıldığı (1075 Muharrem'inin ortaları / 3-13 Ağustos 1664)
- 59 [13b/2] Mustafa'nın bağını Osman Ağa'ya sattığı (1075 Muharrem'inin ortaları / 3-13 Ağustos 1664)
- 60 [14a/1] Derviş'in mütevellisi olduğu Bayezit Paşa Cami vakfına ait bazı toprakların Mehmet tarafından işlenmediği (harab olduğu) (1075 Muharrem'inin sonları / 13-23 Ağustos 1664)
- 61 [14a/2] Mehmet'in kızı Ayşe'nin nehir kenarında eşya yıkarken düşüp boğulduğu (1075 Muharrem'inin sonları / 13-23 Ağustos 1664)
- 62 [14b/1] Vefat eden Hacı'nin (kadın) varislerinin eşi Hacı Musli ve Abdullah olduğu (1075 Muharrem'inin sonları / 13-23 Ağustos 1664)
- 63 [15a/1] Mehmet'in kızı Ayşe'nin nehir kenarında eşya yıkarken düşüp boğulduğu (61. dava da bu mevzu ile alakalı idi) (1075 Saferinin ortaları / 2-12 Eylül 1664)
- 64 [15a/2] Nasuh Ağa'nın, bahçesinden elde edilecek kiranın soyu tükenmesi halinde (inkirâzü'l-evlâd) oturduğu mahallenin imamına vakf olunmasını istediği ve mülkü için değer biçtiği (takvîm olunması) (1075 Saferinin ortaları / 2-12 Eylül 1664)
- 65 [15b/1] Mehmet Ağa'nın kaçan kölesi Dilaver'in (emred) Hüseyin Ağa tarafından yakalandığı (1075 Muharrem'inin başları / 25 Temmuz-3 Ağustos 1664)

66 [15b/2] Kayıp olan Serkis'in (zımmî) arsasının müsadere edildiği (beytülmal) ama Serkis'in zevcesi Engilu'nun buna mani olmak istediği (1075 Saferinin sonları / 12-22 Eylül 1664)

67 [16a/1] Emine'nin Mehmet Dede'den satın aldığı malikânenin yarısını kendi ruhuna günde bir Yasin-i Şerif okumaları şartıyla Yörgüç Paşa Cami imamlarına vakf eylediği (1075 Saferinin sonları / 12-22 Eylül 1664)

68 [16a/2] Ahmet'in, kardeşi Osman Çelebi'den satın aldığı mülkü tasarruf etmesinin kardeşi tarafından engellendiği (1075 senesi / 1664-1665)

69 [16b/1] Mıgırđıç'in (zımmî) bir mutaf dükkânı (kıldan çul dokunan işletme) ve toprağının müsadere olduğu ama bu dükkân ve toprağın Mıgırđıç'in babası tarafından Mehmet Beşe elinden yaklaşık yetmiş sene önce satın alındığı ve işletildiği (1075 Rebiülevvelinin ilk günü / 22 Eylül 1664)

70 [16b/2] Seyyid Hüseyin'in verdiği borç karşılığında Esvander'in (zımmî) mülkünü satın aldığı ama Esvander'in vefatı üzerine varisi zevci Nazile'nin buna karşı çıktığı (1075 Rebiülevvelinin ilk günü / 22 Eylül 1664)

71 [17a/1] Yaşlı olan Sarad'ın zengin olması münasebetiyle nafakasının kendi malından tayin edildiği (1075 Rebiülevvelinin başları / 22 Eylül-1 Ekim 1664)

72 [17a/2] Mütesellim ve beytülmal emini olan Hüseyin Ağa'nın müsadere edilen bir sofayı (hol) Mehmet Ağa'ya sattığı (1075 Rebiülevvelinin başları / 22 Eylül-1 Ekim 1664)

73 [17a/3] Evanis'in (zımmî) evlatları arasında miras taksimi konusunda anlaşmazlık çıktığı (1075 Rebiülevvelinin başları / 22 Eylül-1 Ekim 1664)

74 [17b/1] Ömer'in babasından miras olarak kalan bağı Ayşe'den istediği ama Ayşe ve zevcinin bağı daha önce Ömer'in babasından satın aldığı (1075 Rebiülevvelinin ortaları / 1-11 Ekim 1664)

75 [18a/1] Sava'nın (zımmî) verasetinin babasının diğer eşinden olan çocuklarıyla öz kardeşleri arasında paylaşılmadığı (1075 Rebiülevvelinin sonları / 11-21 Ekim 1664)

76 [18a/2] Acem Eydin'den miras kalan bağıın oğlunun kaybolması üzerine müsadere edildiği ama Hacı İsmail'in buna karşı çıktığı (1075 Rebiülahirinin ortaları / 31 Ekim-10 Kasım 1664)

77 [18b/1] Ahmet Beşe'nin, ölen Mehmet Ağa'dan olan alacağını varislerinden istediği (1075 Rebiülahirinin ortaları / 31 Ekim-10 Kasım 1664)

78 [19a/1] Bayezit Paşa Cami vakfından olan fazlanın (zevaid) vakfı kuranın soyundan gelenlere ait olduğu (1075 Rebiülahirinin ortaları / 31 Ekim-10 Kasım 1664)

79 [19a/2] Bayezit Paşa Camii'nin bazı yerlerinin tamire ihtiyaç duyduğu (1075 Rebiülahirinin ortaları / 31 Ekim-10 Kasım 1664)

80 [19b/1] Bayezit Paşa Camii'nin bazı yerlerinin tamire ihtiyaç duyduğu (1075 Rebiülahirinin ortaları / 31 Ekim-10 Kasım 1664)

81 [20a/1] Nazile'nin (zımmîye) oğlu Mikail için ölmüş olan zevci İvad'ın malından nafaka talep ettiği (14 Zilhicce 1074 / 8 Temmuz 1664)

82 [20a/2] Melek'in (zımmîye) oğlu Aleksan için ölmüş olan zevci Agob'un malından nafaka talep ettiği (1074 Zilhiccesinin sonları / 14-24 Temmuz 1664)

83 [20b/1] Abide'nin bağıını Ayşe ve Haye'ye sattığı (1075 Rebiülahiri / Ekim-Kasım 1664)

84 [20b/2] İsmail'in evlatları arasında miras taksimi konusunda anlaşmazlık çıktığı (1075 Cemaziyelevveli / Kasım-Aralık 1664)

85 [21a/1] Fatma'nın bağıını ve evini halazâdesi Mehmet'e hibe ettiği (1075 Cemaziyelevvelinin ortaları / 29 Kasım-9 Aralık 1664)

86 [21a/2] İsmihan'ın evini Osman Turabi'ye sattığı (1075 Cemaziyelevvelinin ortaları / 29 Kasım-9 Aralık 1664)

87 [21b/1] Halil Efendi'nin Mehmet Bey'in borcunu varislerinden istediği (1075 Cemaziyelevvelinin ortaları / 29 Kasım-9 Aralık 1664)

88 [21b/2] Rus köle Dilaver'in, bir alacanın ve bir atın açık artırma sonucunda Müftü Ebussuud Efendi'ye satıldığı (1075 Cemaziyelevvelinin sonları / 9-19 Aralık 1664)

- 89 [22a/1] Mehmet Bey'in varislerinin, babalarının borçlu ölmesi üzerine miras ile intikal eden bağlarını Hasan Beşe'ye sattığı (1075 Cemaziyelevvelinin sonları / 9-19 Aralık 1664)
- 90 [22a/2] Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını (enfa'ı için) İsmihan Hatun'a kiraladığı (1075 Cemaziyelahirinin başları / 20-29 Aralık 1664)
- 91 [22b/1] Sefer esnasında vefat eden Mehmet Bey'in oğlunun bakımı için dedesi Ali'nin vasi tayin edildiği (1075 Cemaziyelahirinin ortaları / 29 Aralık 1664-8 Ocak 1665)
- 92 [22b/2] Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını (enfa'ı için) kiralamasına izin verilmesini istediği (1075 Cemaziyelahirinin sonları / 8-17 Ocak 1665)
- 93 [23a/1] Ayşe'nin evlatları için Hac esnasında ölmüş olan zevci Mustafa'nın malından nafaka talep ettiği (1075 Cemaziyelahirinin sonları / 8-17 Ocak 1665)
- 94 [23a/2] Ayni'nin oğlu için ölmüş olan zevci Hacı Musa'nın malından nafaka talep ettiği (1075 Cemaziyelahirinin başları / 20-29 Aralık 1664)
- 95 [23b/1] Vefat eden Fatma'nın mirasının zevci ve kız kardeşleri arasında taksim edildiği (1075 Cemaziyelahirinin sonları / 8-17 Ocak 1665)
- 96 [23b/2] Hatice'nin verasetinin mirasçıları arasında taksim edildiği (1075 Cemaziyelahirinin sonları / 8-17 Ocak 1665)
- 97 [24a/1] İbrahim Beşe'nin evini MehmetBeşe'ye sattığı (seferde olduğu için işlem İbrahim Beşe'nin vekili aracılığıyla gerçekleşmiş) (1075 Recebinin başları / 18-27 Ocak 1665)
- 98 [24a/2] Mehmet Ali ve kardeşi Seyyid Mustafa'nın tarla, ev ve bir değirmen ocaklarını Mehmet ve kardeşi Abdullah'a sattıkları (1075 Recebinin başları / 18-27 Ocak 1665)
- 99 [24b/1] Mehmet Bey'in diğer tımar sahiplerine müdahale ettiği(1075 Recebinin ortaları / 27 Ocak-6 Şubat 1665)
- 100 [24b/2] Vefat eden Ali Ağa'nın vasisi olan Mehmet Paşa'nın, Ali Ağa'nın zevci Hatice'de emanet kalmış olan eşyayı talep ettiği ama Hatice'nin eşyayı mihri bedeline tasarrufunda tuttuğu (1075 Recebinin ortaları / 27 Ocak-6 Şubat 1665)

101 [25a/1] Hasan Ağa'nın ev, sabunhane ve bir bağı evladına ve onların evlatlarına; soyları kesildiğinde (inkırâzü'l-evlâd) ise Medine'nin fakirlerine vakf ettiği (1075 Recebinin ortaları / 27 Ocak-6 Şubat 1665)

102 [25b/1] Raziye'nin mirasının bir kısmını eski kölesi Zemané'nin evlatlarına ve mirasının bir kısmını Veli Bey'e bıraktığı (1075 Recebinin sonları / 6-16 Şubat 1665)

103 [26a/1] Seyyid Mehmet ve Seyyid Mustafa'nın babalarından intikal eden tarlayı sattıkları ama Seyyid Mustafa'nın hissesinin satışının uygun (caiz) olmadığı (1075 Recebinin sonları / 6-16 Şubat 1665)

104 [26a/2] Ayşe'nin evini Mehmet'e sattığı (1075 Recebinin sonları / 6-16 Şubat 1665)

105 [26b/1] Ali ve Osman'ın babalarından miras kalan toprağı Asiye, Ayşe ve Döndü ile paylaştıkları (1075 Recebinin sonları / 6-16 Şubat 1665)

106 [26b/2] Lus'un (zimmîye), annesinin mirasını sütannesinden (? öni anası) istediği (1075 Şabanının ilk günü / 17 Şubat 1665)

107 [27a/1] Babası vefat eden Zülfikar'a akrabası Hüseyin'in vasi tayin edildiği (1075 Şabanının başları / 17-26 Şubat 1665)

108 [27a/2] Hüdaverdi'nin kendi uhdesindeki bir vakıf bağı kiraya vermek için izin istediği (1075 Şabanının ilk günü / 17 Şubat 1665)

109 [27a/3] Çıkmayan kelimeler yüzünden anlaşılamadı (1075 Şabanının ortaları / 26 Şubat-8 Mart 1665)

110 [27b/1] Ahmet ve Mehmet'in diğer Mehmet'den olan miras paylarını Fatma'dan (diğer Mehmet'in eşi) istedikleri ama Fatma'nın mani olduğu (1075 Şabanının ortaları / 26 Şubat-8 Mart 1665)

111 [27b/2] Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağı (enfa'ı için) Agop'a kiraladığı (1075 Şabanının sonları / 8-17 Mart 1665)

112 [28a/1] Hallaczâde Mehmet Ağa'nın Eydin'den bir bağı hibe ile aldığı ama Eydin'in ölümü üzerine varisi Seyyid Hüseyin'in tasarrufa mani olduğu (1075 Şabanının sonları / 8-17 Mart 1665)

- 113 [28a/2] Davut'un mirasından borcuna yetecek parası olmadığı ve bu sebeple bir evin açık artırma ile Mustafa'ya satıldığı (1075 Şabanının sonları / 8-17 Mart 1665)
- 114 [28b/1] Hüseyin'in bağını Ömer'e sattığı ama Ömer'in daha sonra vazgeçtiği (1075 Ramazanının başları / 18-27 Mart 1665)
- 115 [29a/1] Vefat eden Ali'nin çocuklarının, miras kalan evi anneleri Şah Beşe'ye (?) mihr hakkı karşılığı verdikleri (1075 Ramazanının başları / 18-27 Mart 1665)
- 116 [29a/2] Erdoğan'nun evini Seyyid Hüseyin'e sattığı (1075 Ramazanının ortaları / 27 Mart-6 Nisan 1665)
- 117 [29a/3] Nazenin'in annesinin satın aldığı cariye Ali Bey'in alıkoyduğu (1075 Şevvalinin başları / 17-26 Nisan 1665)
- 118 [29b/1] Mustafa Bey'in evlatları arasında miras taksimi yapıldığı (1075 Şevvalinin başları / 17-26 Nisan 1665)
- 119 [29b/2] Tam anlaşamadı (1075 Şevvalinin başları / 17-26 Nisan 1665)
- 120 [30a/1] Çeşmenin tamiri için vakıf mütevellisi Mustafa Çelebi'nin izin istediği (1075 Şevvalinin ortaları / 26 Nisan-6 Mayıs 1665)
- 121 [30a/2] İbrahim Çelebi'nin bağını Meryem'e sattığı (1075 Zilkadesinin başları / 16-25 Mayıs 1665)
- 122 [30b/1] Mustafa'nın bağının yarısını damadı diğer Mustafa'ya hibe ettiği (1075 Zilkadesinin başları / 16-25 Mayıs 1665)
- 123 [30b/2] Kayıp olan Hüseyin'in varisinin oğlu İbrahim olduğu ama babasının borcu olması münasebetiyle mirastan bir evin açık artırma ile Ali'ye satıldığı (1075 Zilkadesinin başları / 16-25 Mayıs 1665)
- 124 [30b/3] Vefat eden Abdullah Çelebi'nin zevci Abide'nin, mihr hakkını diğer varislerden (amcaoğulları) istediği (1075 Zilkadesinin başları / 16-25 Mayıs 1665)
- 125 [31a/1] Murşa'nın(zımmî) Avak'a (zımmî) borç verdiği ama Avak'ın ölümü üzerine borcun varis Arslan tarafından ödendiği (1075 Zilkadesinin ortaları / 25 Mayıs-4 Haziran 1665)

126 [31a/2] Evanis'in (zımmî) kölesi Eydin'i azat ettiği (1075 Zilkadesinin ortaları / 25 Mayıs-4 Haziran 1665)

127 [31b/1] Ömer Bey'in bağıını Lefid'e (zımmî) sattığı (1075 Zilhiccesinin ilk günü / 15 Haziran 1665)

128 [31b/2] Bayezid Paşa Camii'nin mütevellisi Derviş Çelebi'nin bakımsız kalan vakıf toprağını Ahmet Ağa'ya kiraladığı (1075 Zilhiccesinin ilk günü / 15 Haziran 1665)

129 [32a/1] Rabia'nın annesinin mirasından olan evden hakkını istediği ama Mehmet'in evin kendisine sünnet düğünü (cem'iyet-i hitân) sırasında annesi tarafından hibe edildiğinden dolayı müsaade etmediği (1075 Zilhiccesinin ilk günü / 15 Haziran 1665)

130 [32a/2] İsmail'in Taşabad'a gidiyorum diyerek çıktığı ve geri gelmediği (1075 Zilhiccesinin ilk günü / 15 Haziran 1665)

131 [32a/3] Raziye'nin bağıını Mustafa Çelebi'ye sattığı (1075 Zilhiccesinin ilk günü / 15 Haziran 1665)

132 [32b/1] Piri Hoca Mescidi'nin mütevellisi Mustafa Efendi'nin bakımsız kalan vakıf dükkânını Seyyid Ahmet'e kiraladığı (1075 Zilhiccesinin başları / 15-24 Haziran 1665)

133 [32b/2] Piri Hoca Mescidi'nin mütevellisi Mustafa Efendi'nin vakfa ait dükkânların tamiri için izin istediği (1075 Zilhiccesinin başları / 15-24 Haziran 1665)

134 [32b/3] Hasan'ın, dedesinden ve babasından kalan bağı tasarruf etmek istediği ama Bayram'ın mani olduğu (1075 Zilhiccesinin ortaları / 24 Haziran-4 Temmuz 1665)

135 [33a/1] Mütesellim olan Hüseyin'in adamına (kul) zarar verdiği gerekçesiyle Ömer'den cerime istediği (1075 Zilkadesinin başları / 16-25 Mayıs 1665)

136 [33b/1] Bedrus (zımmî) ile Turus ve Arslan kardeşlerin bağı sınırı konusunda anlaşmazlığa düştükleri (1075 Zilhiccesinin sonları / 4-13 Temmuz 1665)

137 [33b/2] Resul'ün (şabb-ı emred / tüysüz oğlan) hasatla uğraşırken üzerine yıldırım düştüğü ve öldüğü (1075 Zilhiccesinin sonları / 4-13 Temmuz 1665)

138 [33b/3] Mustafa Çelebi'nin bağıını Mehmet Ağa'ya sattığı (1076 Muharreminin başları / 14-23 Temmuz 1665)

- 139 [34a/1] Karabed'in evinin içinde bulduğu altın ve incinin kendi mirası olduğu ama beytümal emini Hüseyin Ağa'nın bunları müsadere etmek istediği (1076 Muharreminin başları / 14-23 Temmuz 1665)
- 140 [34a/2] Recep Ağa'nın evini Ali Bey'e sattığı (1076 Muharreminin ortaları / 23 Temmuz-2 Ağustos 1665)
- 141 [34b/1] Ayşe'nin evini ve eşyasını sütkızı (öni kızı) Fatma'ya hibe ettiği (1076 Muharreminin ortaları / 23 Temmuz-2 Ağustos 1665)
- 142 [34b/2] Fatma'nın evini Seyyid İbrahim Çelebi'ye sattığı (1076 Muharreminin sonları / 2-12 Ağustos 1665)
- 143 [34b/3] Abdi'nin bağıını ölünceye dek kendisine bakması şartıyla zevcesi Fatma'ya hibe ettiği (1076 Saferinin ortaları / 22 Ağustos-1 Eylül 1665)
- 144 [35a/1] Seferde vefat eden Şahin Osman Bey'in kızlarına nafaka tayin edildiği (1076 Saferinin sonları / 1-10 Eylül 1665)
- 145 [35a/2] Seferde vefat eden Şahin Osman Bey'in mirasının varisleri arasında taksim edildiği (1076 Saferinin sonları / 1-10 Eylül 1665)
- 146 [35a/3] Tımar ve zeamet sahiplerinin cezaî işlemlerinin alaybeyleri aracılığıyla yürütülmesinin engellendiği (1076 Muharreminin sonları / 2-12 Ağustos 1665)
- 147 [35b/1] Sitti'nin evinin bir kısmını hibe ettiği ve bir kısmını Mustafa Beşe'ye sattığı (1076 Rebiülevvelinin ilk günü / 11 Eylül 1665)
- 148 [35b/2] Mustafa Beşe'nin evini Nurullah Efendi'ye sattığı (147. dava ile alakalı) (1076 Rebiülevvelinin başları / 11-20 Eylül 1665)
- 149 [35b/3] Ayşe'ye ait olan kahvehanenin (tebdil olunması) ve diğer bir dükkân ve eşyalarla birlikte İbrahim ile köle olan Yusuf'a satıldığı (1076 Rebiülevvelinin ortaları / 20-30 Eylül 1665)
- 150 [36a/1] Hacı Efendizade Mehmet Ağa'nın evini Mehmet Efendi'ye sattığı (1076 Rebiülevvelinin sonları / 30 Eylül-10 Ekim 1665)

- 151 [36a/2] Ayşe'nin bağıcı Hüseyin Ağa'ya sattığı (1076 Rebiülevvelinin sonları / 30 Eylül-10 Ekim 1665)
- 152 [36b/1] Hüseyin Ağa'nın tımar ve malikânesi toprağına müdahale edildiğı (1076 Rebiülevvelinin sonları / 30 Eylül-10 Ekim 1665)
- 153 [36b/2] Bektaş Ağa'nın Davut'a borç verdiğı ama Davut'un vefatı üzerine borcun varisi oğlu Veli tarafından, nakit para olmaması dolayısıyla, ev satışı yapılarak ödendiğı (1076 Rebiülahirinin ortaları / 20-30 Ekim 1665)
- 154 [37a/1] Emine'nin evini ve bir miktar eşyasını oğlu Abdullah'a hibe ettiğı (1076 Rebiülahirinin sonları / 30 Ekim-8 Kasım 1665)
- 155 [37b/1] Fatma'nın evini Mehmet Bey'e sattığı (1076 Cemaziyelevvelinin başları / 9-18 Kasım 1665)
- 156 [37b/2] Bakıma muhtaç olan Dârülkurrâ için müteveli tayin edildiğı (1076 Cemaziyelevvelinin başları / 9-18 Kasım 1665)
- 157 [37b/3] Vefat eden Mustafa'nın zevci Meryem'in evlatlarının nafakaları için kendilerine miras kalan bağıcı satışı istediğı ve bağıcı Hüseyin'e açık artırma ile satıldığı (tarih yok)
- 158 [38a/1] Müteveli Mustafa Bey'in vakıf mülkü olan Dârülkurrâ toprağıının tamir ve bakımını üzerine alan Mehmet Ağa'ya kiralandığı (156. dava ile alakalı) (1076 Cemaziyelevvelinin başları / 9-18 Kasım 1665)
- 159 [38a/2] (isim okunamadı) birkaç değirmi ve dükkânı evladına ve onların evlatlarına; soyları kesildiğinde (inkırâzü'l-evlâd) ise kendi bina edeceği Dârülkurrâ'da Kur'an okuyacak olanlara vakf ettiğı (1076 Cemaziyelevvelinin başları / 9-18 Kasım 1665)
- 160 [39a/1] Kardeşlerine vasi olan Mehmet Çelebi'nin, vefat etmiş olan diğer Mehmet Bey'in varislerinden babasına olan vergi borçlarını istediğı (1076 Cemaziyelevvelinin başları / 9-18 Kasım 1665)
- 161 [39b/1] Ayni Hatun'un evini kız kardeşinin oğlu Mehmet'e hibe ettiğı (1076 Cemaziyelevvel sonları / 28 Kasım-8 Aralık 1665)

162 [39b/2] Abide'nin evini oğlu Mustafa Çelebi'ye sattığı (1076 Cemaziyelevvel sonları / 28 Kasım-8 Aralık 1665)

163 [39b/3] Hasan Çelebi'nin bağını mihiri mukabelesinde zevci Raziye'ye hibe ettiği (1076 Cemaziyelevvel sonları / 28 Kasım-8 Aralık 1665)

164 [40a/1] Raziye'nin bahçesini kardeşleri Mustafa ve Mehmet'e hibe ettiği (1076 Cemaziyelevvel sonları / 28 Kasım-8 Aralık 1665)

165 [40a/2] Recep'in bağını Bekir'e sattığı (1076 Cemaziyelevvel sonları / 28 Kasım-8 Aralık 1665)

166 [40a/3] Hacı Hamza'nın zevci Abide'ye miras ile intikal eden odayı tasarruf ettiği ama odanın Abide'nin babası tarafından ölmeden önce Şaban'a hibe edildiği (1076 Cemaziyelevvel sonları / 28 Kasım-8 Aralık 1665)

167 [41a/1] Hızır Paşa Vakfı'nın mütevellisi Narin Hatun'un görevden alındığı ve yerine Amasya Kadısı Hacı Abdülfettah'ın atandığı (kendi arzı üzerine) (1076 Cemaziyelevvelinin 13. günü / 21 Kasım 1665)

168 [41b/1] Amasya Kalesi'nde asker sayımının yapıldığı ve eksiklerin (gedik) kuloğullarından sağlanmasının gerektiği (1076 Cemaziyelahirinin 18. günü / 26 Aralık 1665)

169 [41b/2] Mevlana Mahmut'un Halifet Gazi Medresesi'nin müderrisi tayin edildiği (1103 Saferinin 10. günü / 2 Kasım 1691?)

170 [42a/1] Harem-i Hümayun'un yanan kısımlarının tamiri için gerekli ustaların İstanbul'a gönderilmesi gerektiği (1076 Rebiülahirinin 12. günü / 22 Ekim 1665)

171 [42a/2] Seyyid İbrahim'in Yakup Paşa ve Pir İlyas'ın tesis ettiği camie şeyh ve müteveli tayin edildiği (1076 Saferinin ortaları / 22 Ağustos-1 Eylül 1665)

172 [42b/1] Oturduğu köyün sipahilerinin Şaban'dan haksız vergi istediği (1076 Muharrem ortaları / 23 Temmuz-2 Ağustos 1665)

173 [43a/1] Harem-i Hümayun'un yanan kısımlarının tamiri için gerekli ustaların İstanbul'a gönderilmesi gerektiği (170. kayıt ile alakalı) (1076 Rebiülevvel başları / 11-20 Eylül 1665)

- 174 [43b/1] Vergi toplayıcılarının işlerinde ihmalkâr davrandığı (beytü'l-mâla gadr) (1076 Saferinin 10. günü / 22 Ağustos 1665)
- 175 [43b/2] Halil'in Seyyid Yahya zaviyesine nakip tayin edildiği (1076 Şabanının başları / 6-15 Şubat 1666)
- 176 [44a/1] Ticaret için (kâr u kesb) bölgeye gelen Acem Ermenilerinden cizye vergisinin alınması gerektiği (1076 Saferinin 12. günü / 24 Ağustos 1665)
- 177 [44a/2] Ebulkasım'ın Mörek köyündeki camie müezzin tayin edildiği (1076 Zilhiccesinin ortaları / 13-23 Haziran 1666)
- 178 [44b/1] Vefat eden Hüseyin'in tımarının Abdi'ye tevcih edildiği (tarih yok)
- 179 [45a/1] Musli Çavuş'un Amasya'daki kapıkulu sipahilerine kethüda tayin edildiği (1075 Saferinin 1. günü / 24 Ağustos 1664)
- 180 [45a/2] Ahmet Halife'nin Yörgüç Paşa imaretine aşçı tayin edildiği (1075 Ramazanın başları / 18-27 Mart 1665)
- 181 [45b/1] Hüseyin'in vakıf malikânesine Mehmet tarafından müdahale edildiği (1076 Muharreminin başları / 14-23 Temmuz 1665)
- 182 [45b/2] Hüdaverdi'nin torununun katledildiği (1076 Rebiülevvelinin 12. günü / 22 Eylül 1665)
- 183 [45b/3] Mardin voyvodasının adamı olan Yusuf Ağa'nın geçeceği yollarda güvenliğinin sağlanması gerektiği (1076 Rebiülevvelinin sonları / 30 Eylül-10 Ekim 1665)
- 184 [46a/1] Mehmet'in Toruntay Camii imamlığına tayin edildiği (1076 Muharreminin sonları / 2-12 Ağustos 1665)
- 185 [46a/2] Vefat eden askerlerin miras meselelerinin Mevlana Mehmet Efendi'ye havale edildiği (1076 Rebiülevvelinin 1. günü / 11 Eylül 1665)
- 186 [46a/3] Veli Dede'nin Hacı Mustafa'nın banisi olduğu camie müezzin tayin edildiği (1076 Muharreminin başları / 14-23 Temmuz 1665)
- 187 [46a/4] Yörgüç Paşa Vakfi'na ait Paşa Hamamı'nın (Tokat'da) Hacı Hasan kiralandığı (1076 Cemaziyelevvelinin 15. günü / 23 Kasım 1665)

188 [46b/1] Muhtelif yerlere dağılmış olan reyanın vergilerinin toplanması için Ebubekir Ağa'nın tayin edildiği (1076 Saferinin başları / 13-22 Ağustos 1665)

189 [46b/2] Muhtelif yerlere dağılmış olan reyanın vergilerinin toplanması için Ebubekir Ağa'nın tayin edildiği (1076 Saferinin başları / 13-22 Ağustos 1665)

190 [46b/3] Mustafa Ağa'nın şehir subaşı tayin edildiği (tarih yok)

191 [47a/1] Mehmet'in başka bir tımar alması dolayısıyla tımarının Mustafa'ya tevcih edildiği (1076 Saferinin ilk günü / 13 Ağustos 1665)

192 [47a/2] Kadife, Sonusa ve bazı Havass-ı Hümayun vergilerinin Ebubekir Ağa tarafından toplanacağı (1076 Muharreminin başları / 14-23 Temmuz 1665)

193 [47b/1] Savaşta vefat eden Himmet'in tımarının Uyvar kalesi serdengeçtilerinden Mehmet'e tevcih edildiği (tarih yok)

194 [47b/2] Karabed'in (zımmî) evi içinde bulunduğu altın ve incinin babasından kaldığı ama beytülmal emini Hüseyin'in bunlara müdahale ettiği (1076 Muharreminin başları / 14-23 Temmuz 1665)

195 [48a/1] Amasya'daki yeniçeri serdarının görevinden azledildiği ve yerine Süleyman'ın tayin edildiği (1076 Saferinin 10. günü / 22 Ağustos 1665)

196 [48a/2] Vefat eden Ahmet'in tımarının Halil'e tevcih edildiği (tarih yok)

197 [48b/1] Yörgüç Paşa imaretinin buğday öğütücüsü (gendüm-kûb) Hasan'ın vefat ettiği ve yerine Veli'nin tayin edildiği (1075 Zilhiccesinin başları / 15-24 Haziran 1665)

198 [48b/2] Vefat eden Mustafa'nın tımarının Ahmet'e tevcih edildiği (1075 Ramazanının 2. günü / 19 Mart 1665)

199 [48b/3] Hızır Paşa Camii'nde kandilci ve temizlikçi (çerâgî ve ferrâş) olan Osman'ın ihtiyar olduğu için yerine Hafız Sehi'nin tayin edildiği (1076 Muharreminin 19. günü / 1 Ağustos 1665)

200 [49a/1] Şeyh Abdurrahman Vakfi'nin nazırı olan Mehmet'in vefatı üzerine yerine Ahmet Halife'nin tayin edildiği (1075 Zilhiccesinin başları / 15-24 Haziran 1665)

- 201 [49a/2] Yörgüç Paşa İmaretinde aşçı (tabbâh) olan Hacı Aziz'in vefatı üzerine yerine Ahmet'in tayin edildiği (1075 Zilhiccesinin 14. günü / 28 Haziran 1665)
- 202 [49a/3] Yörgüç Paşa İmaretinde aşçı (tabbâh) olan Osman'ın vefatı üzerine yerine Mehmet'in tayin edildiği (1075 Ramazanının sonları / 6-16 Nisan 1665)
- 203 [49b/1] Soygunculuk yapan ve insanları öldüren (katl-i nüfûs) eşkıyaların yakalanması ve İstanbul'a gönderilmesi gerektiği (1075 Zilhiccesinin başları / 15-24 Haziran 1665)
- 204 [50a/1] Dilukan (?) aşiretinin (Kürt aşiretlerinden) Boz-koyunlu cemaatinin reislerinden Firuz'un yağmasına uğradığı ve ayrıca Maraş mütesellimi tarafından haddinden fazla vergi talep edildiği (1075 Zilhiccesinin ortaları / 24 Haziran-4 Temmuz 1665)
- 205 [50b/1] Pir İlyas Köyü'nde türbedar olan Mehmet'in yerine diğer Mehmet'in tayin edildiği ama başka bir Mehmet'in bu duruma müdahale ettiği (1075 Ramazanının sonları / 6-16 Nisan 1665)
- 206 [50b/2] Mehmet'in Yakup Paşa Camii'nde müezzin ve kandilci olan Mustafa Bey'in görevine müdahale ettiği (1075 Ramazanının sonları / 6-16 Nisan 1665)
- 207 [50b/3] Hatun Mescidi'nde imam olan Hasan'ın vefatı üzerine yerine İbrahim'in tayin edildiği (1075 Zilkadesinin sonları / 4-14 Haziran 1665)
- 208 [51a/1] Girit seferi için hazır bulunan ordunun levazımatı için avarız vergisinin toplanması gerektiği (1075 Ramazanının 5. günü / 22 Mart 1665)
- 209 [51a/2] Karabed'in (zımmî) evi içinde muhtelif eşya bulunduğu (1075 Rebiülahiri / Ekim-Kasım 1664)
- 210 [51b/1] Amasya kalesi muhafızlarından olup vefat eden Ali'nin gedik tımarının Mehmet'e tevcih edildiği (tarih yok)
- 211 [51b/2] Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Tarık'a ait olduğu ama Narin'in buna müdahale ettiği (1075 Ramazanının başları / 18-27 Mart 1665)
- 212 [51b/3] Şehzade Vakfı'nın mütevellisi olan Mevlana Hafız Mustafa'nın görevine müdahale edildiği (1075 Muharreminin 12. günü / 5 Ağustos 1664)

- 213 [51b/4] Mevlana Hafız Mehmet'in Küçük Ağa Medresesi'ne tayin edildiği (1075 Şevvalinin 23. günü / 9 Mayıs 1665)
- 214 [52a/1] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı, yapılan yoklama neticesinde Osman'ın vefat ettiğinin anlaşıldığı ve bunun üzerine tımarının Ahmet'e tevcih edildiği (tarih yok)
- 215 [52a/2] Haremeyn-i Şerife'nin ait olan vakıf hamamının tamire muhtaç olduğu ve Mahmut'un bu işi üstlendiği (tarih yok)
- 216 [52b/1] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşta olan bazı tımarların birleştirilerek Ahmet'e tevcih edildiği (1075 Rebiülevvelinin başları / 22 Eylül-1 Ekim 1664)
- 217 [52b/2] Vefat eden Mehmet'in tımarının Mustafa'ya tevcih edildiği (1075 Rebiülevveli / Eylül-Ekim 1664)
- 218 [53a/1] Bayezit Paşa İmareti'nde aşçı şakirdi olan Hüseyin'in görevine müdahale edildiği (1075 Recebinin ortaları / 27 Ocak-6 Şubat 1665)
- 219 [53a/2] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı, yapılan yoklama neticesinde Mustafa'nın kaçak olduğunun anlaşıldığı ve bunun üzerine tımarının diğer Mustafa'ya tevcih edildiği (tarih yok)
- 220 [53b/1] Pir İlyas Zaviyesi türbedarı Hafız Mehmet'in beratının (zâyi' olduğundan dolayı) yenilendiği (1075 Recebinin 2. günü / 19 Ocak 1665)
- 221 [53b/2] Amasya şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim belirtilmemiş) (tarih yok)
- 222 [53b/3] Vefat eden Ferrah'ın tımarının Ali'ye tevcih edildiği (tarih yok)
- 223 [54a/1] Patriklik makamına ait vergilerin toplanması gerektiği (1075 Rebiülahirinin 2. günü / 23 Ekim 1664)
- 224 [54a/2] Vefat eden Ahmet'in tımarının İvaz'a tevcih edildiği (tarih yok)
- 225 [54b/1] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşta olan bir tımarın Mehmet'e tevcih edildiği (tarih yok)

- 226 [54b/2] Vefat eden Ali Ağa'nın zevcinde emanet bıraktığı eşyanın zevci Hatice'nin mihrine karşılık verildiği (tarih yok)
- 227 [55a/1] Amasya'da aşağı (zîr) kalenin kethüdası olan ve vefat eden Mehmet'in gedik tımarının Kaya Mehmet'e tevcih edildiği (tarih yok)
- 228 [55a/2] Vefat eden Şaban'ın tımarının önceden verilenle birleştirilerek Mecdeddin'e tevcih edildiği (tarih yok)
- 229 [55b/1] Pir İlyas Türbesi'nde bekçilik yapan Hasan'ın ölümü üzerine yerine Ali'nin tayin edildiği (1075 Zilkadesinin başları / 16-25 Mayıs 1665)
- 230 [55b/2] Sefere iştirak etmeyen İbrahim'in tımarının Mustafa'ya tevcih edildiği (1075 Saferinin 27. günü / 15 Eylül 1664)
- 231 [56a/1] Altı bölük askerlerinin işlemlerinin Mehmet Ağa'ya havale edildiği (tarih yok)
- 232 [56a/2] Vergi toplama işinin (matbah-ı âmire için) mutfak emini Yusuf'a verildiği (1074 Şabanının 14. günü / 12 Mart 1664)
- 233 [56b/1] Vefat eden Ali Bey'in tımarının Ali'ye ve o da sefere gelmeyince diğer Ali'ye tevcih edildiği (tarih yok)
- 234 [56b/2] Yakut Paşa İmaretî'nin şeyhi olan Mehmet'in vefatı üzerine yerine Mevlana Şeyh Mustafa'nın tayin edildiği (1075 Saferinin 3. günü / 26 Ağustos 1664)
- 235 [56b/3] Bir köyün sakinlerinin, ağalarının fazla vergi talebi üzerine fetva aldıkları (tarih yok)
- 236 [56b/4] Kayıt okunamadı (tarih yok)
- 237 [57a/1] Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Rüstem kızı Nazenin'de olduğu ama vâkıf şartı icabınca önceliğin bekâr olan diğer Nazenin'e verilmesi gerektiği (1074 Zilhiccesinin sonları / 4-13 Temmuz 1665)
- 238 [57a/2] Vergi toplama işinin Halil Ağa'ya verildiği (1075 Cemaziyevvelinin sonları / 9-19 Aralık 1664)
- 239 [57a/3] Vergi toplama işinin Mehmet Ağa'ya verildiği (1075 Muharreminin ortaları / 3-13 Ağustos 1664)

240 [57b/1] Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Rüstem kızı Nazenin'de olduğu ama vâkif şartı icabınca önceliğin bekâr olan diğer Nazenin'e verilmesi gerektiği(237. kayıt ile alakalı) (1074 Zilkadesinin 13. günü / 7 Haziran 1664)

241 [57b/2] Bir kişinin bağını kira müddeti dolmadan tekrar kiralamasının mümkün olup olmadığına dair fetva aldığı (el-cevâb olmaz) (tarih yok)

242 [57b/3] İsmi belirtilmeyen bir kimsenin ürünlerinin Gözlemecizâde Hacı Hasan tarafından satın alındığı (1075 Rebiülahirinin ortaları / 31 Ekim-10 Kasım 1664)

243 [58a/1] Bayezit Paşa Vakfı'nın fazlalarının (zevâid) evlada şart olduğu (1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)

244 [58a/2] Fazlalığı (zevâid) evlada şart olan vakfa dışarıdan müdahale edilmemesi gerektiği (yukarıdaki kayıt ile alakalı) (tarih yok)

245 [58a/3] Amasya şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim yok) (tarih yok)

246 [58b/1] Köy imamı ve hatip olan Himmet'in azledildiği ve yerine Mehmet'in tayin edildiği (1075 Saferinin 12. günü / 4 Eylül 1664)

247 [58b/2] Yakut Ağa ve Tokat'taki Lülü Ağa Zaviyesi'nin tevliyetinin evlada şart olduğu ve nihayet evlattan olan Abdülbaki'nin tevliyeti tek başına tasarruf ettiği (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)

248 [59a/1] Seyyid Nureddin (Sonisa / Uluköy) ve çilehane (Haddâdî / Çaydibi) vakıflarına nazır olan Seyyid Abdülkerim'e Ömer tarafından müdahale edildiği (1074 Zilhiccesinin ortaları / 4-14 Temmuz 1664)

249 [59a/2] Nasuh ve Mustafa'nın Yakup Paşa İmareti'nde beraber (ber-vech-i iştirak) şeyhlik yaptıkları ama Mustafa'nın ölümü üzerine yerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)

250 [59a/3] Askerlerin miras ve diğer işlemlerinin Amasya kadısı Abdülfettah Efendi'ye tevcih edildiği (1075 Rebiülevvelinin 15. günü / 6 Ekim 1664)

251 [59b/1] İlyas oğlu (Türkmen) ve ona uyanların yollara inip eşkıyalık yaptığı (tarih yok)

- 252 [59b/2] Çorbacı İmareti'nin şeyhi olan Mustafa'nın ölümü üzerine yerine Seyyid Osman'ın tayin edildiği (1075 Muharreminin ortaları / 3-13 Ağustos 1664)
- 253 [59b/3] Hasan Ağa'nın bir mezraadan getirdiği arpayı kaydettirdiği (1074 Zilkadesinin 20. günü / 14 Haziran 1664)
- 254 [60a/1] Türkmen eşkıyasının yollarına inip eşkıyalık ettiği (1075 Saferinin başları / 24 Ağustos-2 Eylül 1664)
- 255 [60b/1] Ahi SadeddinZaviyesi'nin türbedarı Mevlana Şeyh Mehmet'e müdahale edildiği (1074 Zilhiccesinin 12. günü / 26 Haziran 1665)
- 256 [60b/2] Şeyh Abdurrahman Zaviyesi'nin şeyhi ve Yakup Paşa ile Mustafa Paşa Vakfı'nın mütevellisi olan Seyyid Hasan'ın vefatı üzerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği ama görevine Seyyid Mehmet tarafından müdahale edildiği (1074 Zilhiccesinin başları / 25 Haziran-4 Temmuz 1664)
- 257 [60b/3] Amasya'daki altı bölük halkının başına Mustafa Ağa'nın tayin edildiği (1075 Muharreminin ortaları / 3-13 Ağustos 1664)
- 258 [61a/1] Yakup Paşa Camii'nde cüzhan ve kandilci olan Mehmet'in ölümü üzerine Hafız Mehmet'in tayin edildiği ama görevine Mustafa tarafından müdahale edildiği (1075 Muharreminin başları / 25 Temmuz-3 Ağustos 1664)
- 259 [61a/2] İltekin Köyü'nün bazı kısımlarının Cihan Hatun'un evlatlarına, soy tükenince (ba'de'l-inkırâz) ulemaya şart edildiği (1073 Zilhiccesinin başları / 7-16 Temmuz 1663)
- 260 [61a/3] Beytülmalâ ait olan paranın Hüseyin Ağa tarafından teslim alınacağı (1075 Saferinin ortaları / 2-12 Eylül 1664)
- 261 [61b/1] Hamza Bey Vakfı'nda kâtip olan Mehmet'in ölümü üzerine yerine Ömer'in tayin edildiği (1074 Recebinin başları / 29 Ocak-7 Şubat 1664)
- 262 [61b/2] Hüseyin Ağa'nın bânisi olduğu vakıfta cabi olan Ahmet'in ölümü üzerine yerine Abdi'nin tayin edildiği (1074 Zilkadesinin ortaları / 4-14 Haziran 1664)
- 263 [61b/3] Pervane Bey Camii'nde vaiz olan Ahmet'in vefatı üzerine yerine Ebubekir'in tayin edildiği (1074 (?) Muharreminin başları / 5-14 Ağustos 1663)

264 [62a/1] Amasya kalesi muhafızlarından Ali'nin vefatı üzerine gedik tımarının Hasan'a tevcih edildiği (1074 Şevvalinin 15. günü / 11 Mayıs 1664)

265 [62a/2] Vergi toplama (avarız) işi için tayin yapıldığı (isim yok) (1074 Şabanının 10. günü / 8 Mart 1664)

266 [62b/1] Hacı Mehmet Tekkesi'nin meşihat makamına Hasan'ın tayin edildiği (1074 Rebiülahirinin başları / 2-11 Kasım 1663)

267 [62b/2] Haseke Köyü'nün malikânesinin evlada şart ve tasarruf hakkının Hüseyin'de olduğu (1074 Zilkadesinin sonları / 14-24 Haziran 1664)

268 [62b/3] Yakup Paşa Camii cabilik makamının boş olması üzerine Seyyid Mehmet'in tayin edildiği (1074 Zilhiccesinin başları / 25 Haziran-4 Temmuz 1664)

269 [62b/4] Hacı Mahmut Tekkesi'nde bânisi için bazı günler cüz okuyan Hasan Dede'nin vefatı üzerine yerine Hafız Halil'in tayin edildiği (1074 Ramazanının sonları / 16-26 Nisan 1664)

270 [63a/1] Tamga-yıSürhMukataası'nın Hüseyin Ağa'ya kiralandığı (tarih yok)

271 [63a/2] Hızır Paşa İmareti'nde ekmekçi (habbâz) makamının boş olması üzerine Ömer'in tayin edildiği (1074 Recebinin başları / 29 Ocak-7 Şubat 1664)

272 [63a/3] Bayram Paşa Camii Vakfı'na bağlı olan Ali Çelebi Vakfı'nın cabisi olan Mehmet'in ölümü üzerine yerine Veli'nin tayin edildiği (1074 Zilhiccesinin ortaları / 4-14 Temmuz 1664)

273 [63b/1] Bağdat ile İstanbul arasındaki menzillerde ulakların at bulamadığı ve bu durumun önemli işlerin gecikmesine sebep olduğu (1074 Zilhiccesinin sonları / 14-24 Temmuz 1664)

274 [63b/2] ŞeyhcuîZaviyesi'nin dua edicisi (aşrhevân) Yunus'un vefatı üzerine yerineHüseyin'in tayin edildiği (1074 Zilhiccesinin başları / 25 Haziran-4 Temmuz 1664)

275 [63b/3]Ali (...)’ınmuhallefatı

- 276 [64a/1] Hoca Acem Ali'nin bânisi olduğu suyolunun bakıcısı (suyolculuk) Ali'ye bir zımmî (isim yok) tarafından müdahale edildiği (1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)
- 277 [64a/2] Hakala Köyü'ndeki camide hatip olan Mehmet'in küçük (sabî) ve başka bir yerde olduğundan ötürü azledilip yerine Hamza'nın tayin edildiği (1074 Cemaziyelahir ortaları / 9-19 Ocak 1664)
- 278 [64a/3] Devlet Hatun Vakfı'nın cabilik makamının boş olmasından ötürü İbrahim'in tayin edildiği (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)
- 279 [64b/1] Sefer nedeniyle asker toplama işinin Vezir Yusuf Paşa'ya tevcih edildiği (1074 Şevvalinin 2. günü / 28 Nisan 1664)
- 280 [64b/2] Hazret-i Pir Köyü'nde bekçi olan Ahmet'in vefatı üzerine yerine Hacı Mustafa'nın tayin edildiği (1074 Recebinin sonları / 17-27 Şubat 1664)
- 281 [64b/3] Alevi Köyü'ndeki camide hatip olan Mehmet'in vefatı üzerine Hafız Hasan'ın tayin edildiği (1074 Zilhiccesinin ortaları / 4-14 Temmuz 1664)
- 282 [65a/1] Ali'nin Pervane Bey'in tevliyetine Abdülvasi ile ortak olduğu ama Abdülvasi'nin Ali'ye hakkını vermediği (1074 Şabanının ortaları / 8-18 Mart 1664)
- 283 [65a/2] Şeyhcuî Vakfı'nın nazırı Davut'un vefatı üzerine yerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği (1074 Cemaziyevvelinin başları / 1-10 Aralık 1663)
- 284 [65a/3] Gazi Atabey Medresesi'ne Mevlana Osman Efendi'nin tayin edildiği (1074 Zilhiccesinin 15. günü / 9 Temmuz 1664)
- 285 [65b/1] Ahi Mahmut Zaviyesi'nin şeyhi İbrahim'e müdahale edildiği (1074 Şabanının sonları / 18-27 Mart 1664)
- 286 [65b/2] Tamga-yıSürhMukataası'nın Hüseyin Ağa'ya kiralandığı (tarih yok)
- 287 [65b/3] Bayezit Paşa İmaretinden aşçı ve hademe olan Hüseyin'in ihaneti üzerine görevinden azledildiği ve yerine Seyyid Ahmet'in tayin edildiği (1074 Zilkadesinin başları / 26 Mayıs-4 Haziran 1664)

- 288 [66a/1] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşa olan bir tımarın Mustafa'ya tevcih edildiği (1074 Ramazanının 16. günü / 12 Nisan 1664)
- 289 [66a/2] Gök Medrese'ye (nâm-ı diğer Torumtay) Hafız Ömer ve Mustafa Efendilerin ortaklaşa tayin edildikleri (1074 Rebiülevvelinin 15. günü / 17 Ekim 1663)
- 290 [66b/1] Kayıt okunamadı
- 291 [66b/2] Bağdat'taki barutun cebeci Mehmet çorbacı tarafından getirileceği ve yollarda güvenlik önlemi alınması gerektiği (1074 Şevvalinin 19. günü / 15 Mayıs 1664)
- 292 [67a/1] Eşkîyanın yollarına inip soygun yaptıkları ve insanları öldürdükleri (1074 Şevvalinin ortaları / 6-16 Mayıs 1664)
- 293 [67a/2] Şehir subaşılığına Ali Ağa'nın tayin edildiği (tarih yok)
- 294 [67b/1] Hacı Mahmut Zaviyesi'nde bazı günler cüz okuyan Hasan'ın vefatı üzerine yerine Osman'ın tayin edildiği (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)
- 295 [67b/2] Şehir kethüdası Seyyid Ahmet'in görevinde usulsüzlük (fukarâyai hânetizâhirolmağla) yaptığı için yerine Mehmet'in tayin edildiği (1074 Şabanının başları / 28 Şubat-8 Mart 1664)
- 296 [67b/3] İhtisap hizmetinin kapıcılardan Hüseyin Bey'e tevcih edildiği (1074 Şevvali / Nisan-Mayıs 1664)
- 297 [68a/1] Emir Hacı'nın bânisi olduğu darüşşifanın tabibi olan Sefer'e müdahale edildiği (1074 Recebinin başları / 29 Ocak-7 Şubat 1664)
- 298 [68a/2] Torumtay Camii'nde imam olan Mustafa'nın vefatı üzerine Hafız Mehmet'in tayin edildiği (1074 Saferinin başları / 4-13 Eylül 1663)
- 299 [68a/3] Katl olaylarını teftiş ve maktullerin miras işlemleri için Ahmet Ağa'nın gönderildiği (1074 Şabanının başları / 28 Şubat-8 Mart 1664)
- 300 [68b/1] Vergi toplama (avarız) işi için mübaşir tayin edildiği (isim yok) (1074 Şabanının 10. günü / 8 Mart 1664)

301 [68b/2] Kethüda olan Ali Ağa'nın İstanbul'a (Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine) gitmek üzere tayin edildiği (tarih yok)

302 [68b/3] Eşkîyaların üzerine gidilmesi gerektiği (1074 Muharreminin 25. günü / 29 Ağustos 1663)

303 [69a/1] Şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim yok) (tarih yok)

304 [69a/2] Ali Ağa'nın kethüda yeri tayin edildiği (1074 Şevvalinin başları / 27 Nisan-6 Mayıs 1664)

305 [69a/3] Yahudi cemaatinin (tâife) vergilerinin toplanması için adam gönderildiği (isim okunamadı) (tarih yok)

306 [69b/1] Mustafa'nın kuloğlu olmadığını ifade ettiği (tarih yok)

307 [69b/2] İlyas oğlu Mehmet Bey Hanı'nda odabaşı olan Süleyman Bey'in malını Nikovak'a emanet ettiği (tarih yok)

308 [69b/3] Pazar narhlarının tespit edildiği (1076 Muharremi / Ağustos 1665)

3.2. Belgelerin Transkripsiyonu

Yâ Allah YâFettâh YâRezzâk Yâ Âlim

1 [1a/1] Kara Abdi'nin menzilci tayin olduğu

Bin yetmiş beş Şevvâligurresinden vilâyet ma'rifetiyle yüz yigirmi bin akçeye sene tamâmına dek Kara Abdi menzilci ta'yîn olmuştur.

2 [1a/2] Kara Abdi'nin menzilci tayin olduğu

Bin yetmiş altı Rebiü'l-ahir guresinden altı ay tamâmına dek kırk bin akçeye Kara Abdi vilâyet ma'rifetiyle menzilci ta'yîn olunmuştur.

3 [1b/1] Kara Abdi'nin menzilci tayin olduğu

Kara Abdi bin yetmiş dörd Şevvâlinde senevî seksen bin akçe virilmek üzere vilâyet ma'rifetiyle menzilci ta'yîn olunmuştur [silinmiş] mâadâ.

4 [1b/2] Hasadın gerçekleşmiş olduğu

Vâki'ü'l-hasâdfi'l-yevmi'l-işrîn fi Zilka'de'i'ş-şerîfelî sene erba'a veseb'în ve elf.

5 [1b/3] Kara Abdi'nin menzilci tayin olunduğu

Menzilci Kara Abdi yüz bin akçeye vilâyet ma'rifetiyleta'yînolmuşdur fi gurre-i Zilhicce.

6 [1b/4] Pazar narhlarının tespit edildiği

Bu bâclar mahfil-i şer'ide narh oldızıyâde akçe alınmamasını taahhütdiler.

Narh-ı Kasab Yağı fi 20 Şevvâl

	Lahm-1 Ganem	Lahm-1 Magaz	Lahm-1 Bakar	Mum	İç	Revgan-1 Kuyruk
Vukiyye	1	1	1	1	1	1
Akçe	8	7	6	16	8	16

Fî evâsıt-ı Zilhicce

	Lahm-1 Ganem	Lahm-1 Magaz	Lahm-1 Bakar	Zeytun Yağı	Sabun	Revgan-1 Sâde
Vukiyye	1	1	1	1	1	1
Akçe	8	6	8	22	26	22

Mâh-ı Saferde Narh

	Lahm-1 Bakar	Lahm-1 Ganem	Lahm-1 Magaz	Penbe

Vukiyye	1	1	1	1
Akçe	7	8	6	22

Vaz'-ü'l-hasâd fi sâbi'Zilka'de'i's-şerîfeli sene hamse ve seb'în ve elf

Yâ Allah

Narh-ı Baklat

	Köme-i Badem	Ceviz Köme	MiskedÜzümi	Yumrucuk Üzümi	Badem	Fındık
Vukiyye	1	1	1	1	1	1
Akçe	20	11	8	7	26	8

	Leblebi	Nişasta	Kışniş	Şab	Zerdeva Kurusı	ErükKurusı
Vukiyye	1	1	1	1	1	1
Akçe	5	6	32	16	12	8

7[2a/1] Mustafa'nın bağıını elli esedîguruşa Halil'e sattığı

Mahmiyye-iAmâsiyemahallâtından Şeyh Kırık nâm mahalle sâkinlerinden olan Mustafâ bin Mustafânâm kimesne mahfil-i kazâda yine mahalle-i mezbûredebâisü'l-kitâbHalîlbin Mustafâ mahzarında bi't-tav'ikrâr ve takrîr-i kelâm idübFerhadarasınâmmevzi'devâki'olub silk-i mülkümde münselik bir haddi KazgancıŞeyhzâde bağına ve bir haddi Müezzîn Ali

Osmân bağına ve bir haddi nehr-i kebîre ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdeşcâr-ı müsmire ve gayri müsmirehâvî mülk bağımı işbu müşârun-ileyhHalîle elli esedîguruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen idüb ol dahi iştirâ' ve tesellüm idübmin-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrâr u i'tirâfını muma-ileyhHalîlvicâhentasdîk ve şifâhentahkîkeylemeginhaze'l-vesîkaalâmâ-hüve'l-hakîkabi't-talebketb ve imlâ ve yed-i talibe vaz' ve i'tâolundukimüzekkir-i mâ-cerâ ve mübeyyen-i mâ-mezâ ola.

Fî evâil-i Şevvâli'l-mübârekelî sene erba'a ve seb'în ve elf (...)(...)(...)(...)(...)

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'd-dîn bin Ya'kûb Efendi, Süleyman Efendi el-Müderris, Abdu'r-rahman Çelebi ibn-i Osmân Efendi, Osmân Efendi (...), Mehmed Hızır, Hızır bin Ali, Mehmed Çelebi ibn-i Musli ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

8 [2a/2] Veli Beşe'nin, Beyzâde'nin yetim çocuklarının vasisi Nuh Bey'den borç aldığı ve borcunu ödediği halde Nuh Bey'in borç senedini geri vermediği

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından el-Hâcc Hamza nâm mahalle sükkânından olan bâisü'l-kitâb Veli Beşe ibn-i İbrâhim mahfil-i kazâda yine mahalle-i mezbûredeGümüşlioğlı mahallesi sâkinlerindenolub bundan akdem Begzâdemerhûmıneytâm-ı sagârıninkıbel-i şer'idenmansûbvasîleri olan NûhBegibn-i Mustafânâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâidüb ve mezbûrNûhBegdeneytâm-ı mezbûre mâlından murâbaha ile iki yüz elli riyal[i]guruşalınıb yedine deyn-i temessükvirilmiş idi birkaç seneden sonra mezbûrNûhBegin ol akçeyi yedinden bi't-tamâmve'l-kemâl ahz u kabzidübkendüde olan deyn-i temessükün[i] talebeyledikdevirmeztaallülidersuâlölunubcevâbitahrîr ve yedinde olan deyn-i temessükalıvirilmekmatlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmezbûrNûhBegcevâbındafi'l-vâki'eytâm-ı mezbûre mâlından merkûm VeliBeşede olan iki yüz elli gurusasl-ı mâlı bi't-tamâmve'l-kemâl ahz eyledim ve lakin mezkûr Veli Beşe zimmet[in]de birkaç senenin deynikalubvirmediגיעilden ol temessükivirmemdidikdemezbûr Veli Beşe faziletluAmâsiyyemüftisiEbû's-suûd Efendi hazretlerinden bir kıt'afetâvâ-yişerifeibrâzidübmazmûn-ı münâkidZeylmuâmele ile yetim akçesinden Ömerdenma'lûmü'l-mikdârmeblagalub birkaç sene Ömerdemuâmelesin[i] virübba'deasl-ı

mâl olan meblag-ı mezbûrı dahi Ömerden eda itdikden sonra hâlen Ömer Zeyd benim senin üzerinde bir iki sene muâmelem kaldı idi deyudevri şer'iyeye muâmele[ye] talebe kadir mi cevâb (...) (...) olmaz deyubuyurulmagınber-mûceb-i fetâvâ-yı şerîfemezbûr Nûh Beg muâmele talebinden men'olunub zimmetde olan deyn-i temessükkin[i] merkûm Veli Beşeyevire hüküm birle işbu vesîkaket bolunub yed-i talibe vaz' olundu kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Beg ibn-i Kara Bâli, Ahmed bin Mehmed, Kara Mehmed bin Hızır, İbrâhim (...) (...), Mehmed bin Hüseyin, Ali Efendi bin Osmân ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

9 [2a/3] Mehmet Ağa'nın merhûm babasıyla ortak iş yapan Pedrosin'den (zimmî) irsiyet ile intikal eden hakkını istediği

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Fethiyyenâm mahalle sâkinlerinden fahrü'l-akrân Mehmed Ağa ibn-i Sefer Ağa şer'i şerîf-i Nebevî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Mustafâvîde yine mahmiyye-i mezbûreden Hâtûniyye mahallesi sâkinlerinden olan bâisü'l-kitâb Karakaş veledi Pedrosinnâm zimmî mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâi krâr u i'tirâf ve takrîr- kelâm idübmezbûr zimmî zimmetinde bundan akdem babam merkûm Sefer Ağa alâsebîli'l-mudârebevirüb bana ırs-ı şer'ile intikâl iden bin iki yüz esedîguruşki nısfı takyâdü'l-asl altı yüz guruş idi bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz idir menba'de bir akçe ve bir habbe hakkım kalmadı didikdemezbûr Karakaş zimmî dahi müşarûn-ileyh Mehmed Ağanın minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrarı[nı] bi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfehetahkîkeylemegin işbu vesîka-yenîkaalâmâ-hüve'l-hakîkabi't-talebketb ve imlâ ve yed-i talibe vaz' ve def'olunduki kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Osmân Ağa, Fâhrü'l-akrân İsâ Ağa, Fâhrü's-sâdât [es-Seyyid] Esâd, Şehir Kethüdâsı Mehmed Çelebi, Monla Hasan, Abdü'r-rahim Kethüdâ, Sarı Alibegzâde İsmâ'il, Hevâce Halîl Efendi, Kal'a Kethüdâsı Mustafâ, Kal'a-yı [boşluk] Kara Mehmed, (...) İbrâhim Beg ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

10 [2b/1] Oruç'un Mehmet'in babasına borcu olduğu

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından İslâm mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Me'den(?) mahfil-i kazâda Çeribaşı mahallesi sâkinlerinden olan bâisü'l-kitâb Oruc bin Mustafânâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâidüb bundan akdem mezbûr Oruc babam merkûm Me'dendentalâsebîlü'l-karzalub bana ırs-i şer'ile intikâl iden otuz esedîguruşmuşârun-ileyh Orucdantalebeyledigimdevirmedetaallülidersuâl olunubihkâk-ı hakk olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûr Mehmedden sıdk-ı makâlinemuvâfık beyine talebolundukdaityân-ı beyyineden âciz-i kâsrolubistihlâfeyledikdemerkûm Oruc muma-ileyh Mehmedin babası mezbûr Me'dendensebîlü'l-karz bir akçe ve bir habbe almadım deyhilf-i billâhi'l-aliyyi'l-a'lâeyledikten sonra merkûm Mehmedibi-vech-i muârizadan men' ve def' birle işbu vesîka-yienîkaalâmâ-hüve'l-hakîkabi't-talebketb ve imlâ ve yed-i talibe vaz'olundukimüzekkir-i mâ-cerâ ve mübeyyen-i mâ-mezâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-muazzam sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kethüdâ-yıŞehr Mehmed, Mehmedbin Hızır, Ahmed Çelebi ibn-i Halîl, [boşluk] el-Muhzır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

11 [2b/2] Kale halkının talebi ile Amasya kalesinin yıkılan kısımlarının tamiri için gerekli incelemenin yapılmasının istendiği

Mahmiyye-i Amâsiyyedevâki' kal'a-i bâlâdabi'l-fiildizdâr olan Mehmed ve sâirkal'a-i mezbûresükkânıbi'l-cümle meclis-i şer'-i şerîfehâzırûnolubtakrîr-i kelâm ve ta'bîr-i merâmidübmezbûrekal'anıncânib-i kıblesi münhedim oldu cânib-i şer'îşerîfden üzerinde varılubkeşf ve meremmet ve i'mâretine ne mikdâr akçe gider tahmîn-i sahîh ile tahmîn olunmasın[1] talebiderizdidikleribi'l-fiil kendümüz ve hâssami'mârlardan Üstâd Hasan ve zeyl-i kitâbdaesâmilerimastûre olan bî-garez müselmanlar ile mahall-i mezbûravarılubkeşfolundukdacem'ânyüz yigirmi beş akçeye ancak ta'mîr ve termîmolundugıtahmîn-i sahîh ile tahmînolunmagınmezbûrûnıntalepleriylemâ-hüve'l-vâki'ketbolunduki kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehri Şevvâli'l-muazzam sen erba'a ve seb'in ve elf (...)(...)(...)(...)(...)

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Müsellem Hüseyin Ağa, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, İbrâhim Çelebi ibn-i Ali, el-HâccSinân bin el-HâccMehmed, el-HâccHalîlibn-i el-HâccMehmed, el-Hâcc Hüseyin ibn-i Abdü'r-rahim, Mustafâ Çelebi ibn-i el-HâccEsâd, Mustafâ Çelebi ibn-i Karakaş, Halil (...) ibn-i Ali ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

12 [3a/1] Ayşe'nin üzüm bağı oğlu Hüseyin Bey'e hibe ettiği

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından el-Hâccİlyâsmahallesi sâkinelerindenÂişebint-i Mustafânâmhâtûn tarafından kerm-i atıyyü'l-beyânihîbeye el-HâccMustafâ bin el-Hâcc Abdi ve Abdu'l-bâkî bin el-HâccMustafâşehâdetleriyleâbitü'l-vekâlet olan Hızır bin Mehmed meclis-i şer'i şerîfden müvekkile-i mezbûreÂişeninulbioğlı olan Hüseyin Big mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrar u i'tirâfidübmüvekkilemmezbûreÂişeninMemidedekurbündevâki' bir haddi el-Hâcc Bekir bağı ve bir haddi Cincioğlı bağı ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk bağıını merkûm Hüseyin Bigesahîh-i şer'iyye ile hîbe ve teslîm ol dahi ittihâb ve tesellüm eyledi min-ba'd bağı-ı mersûm Hüseyin Bigin mülk-i mevhûbudur keyfe mâ-yeşâ ve yehtâzabt ve tasarruf eylesündidikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın[1] el-mukarrulehü'l-mezbûrvicâhentasdîk ve şifâhentahkîkeylemeginhîbe-i merkûmenin sıhhatine ve mezbûr Hüseyin Biginmâlikâne tasarruf eylesine hüküm birle işbu vesîka-yienîkaalâmâ-hüve'l-hakîkabi't-talebketb ve yed-i talibe vaz'olunduki kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehri Şevvali'l-muazzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Ömer Begibn-i (...), Mustafâ Efendi bin Hasan Efendi el-İmâm, Hızır Begibn-i Süleymân, Mehmed bin Musli, Fahrü's-sâdât(...)(...) Mehmed Çelebi ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

13 [3a/2] Ali Bey'in Ahmet Ağa'ya değirmenini sattığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanHelkısınâm mahalle sâkinlerindenfahrü'l-akrân Ali Begibn-i MustafâBeg mahfil-i şer'i şerîfdemahmiyye-i mezbûredeSavadiye mahallesi

sâkinlerindensâhibü'l-kitâbAhmed Ağa ibn-i Murad Ağa muvâcehesindebi't-tav'î's-sâfîkrâr u i'tirâfidüb mahmiyye-i mezbûremuzâfâtındanolubGeldiklannâhiyesinde Zara nâm karyede vâki' silk-i mülkümde münselik olan iki bâb mülk degirmenimicemî' tevâbi' ve levâhıkıyla işbu müşârun-ileyhAhmed Ağaya üç yüz esedîguruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen idüb muma-ileyh dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrı ol makûleminvâl-i meşrûh ve tahrîr üzere cârî olan ikrâr u i'tirâfındabi'l-muvâcehetasdik ve bi'l-müşâfeketahkîkeylemeginmâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketb ve yed-i talibe vaz' ve def'olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Şevvali'l-mübâreke sene erba'a ve seb'in ve elf (...)(...)(...)(...)(...)

Şuhûdü'l-hâl: Abdu'r-rahman Efendi ibn-i Mustafâ el-Müfti, Mehmed Efendi bin Kâsım Efendi, Mehmed Efendi ibn-i Murâd Efendi, Osmân Ağa bin Abdullah, Ömer Beg bin Mûsâ Ağa, MehmedBeg bin Mustafâ, Ömer Beg bin Bekir Beg ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

14 [3a/3] Kuhu hatuna (zımmîye) miras kalan evin annesi tarafından haber verilmeden İbrahim'e (zımmî) satıldığı

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Çeribaşı mahallesi sâkinelerindenKuhu veledi Nevresnâmzımmîye yine mahalle-i mezbûresâkinlerindenİbrâhim veledi Akobnâmzımmîsâhibü'l-kitâbı meclis-i şer'-i şerîfeihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i merâmidüb bundan akdem mürd olan babam Nevreszımmîninverâseti bana ve sâir vereseye münhasıra olub bizden izinsiz terekesinden barakalı evini anam işbu mezbûreİbrâhime bey' eylemiş esmâ'idübîcâre itmedim suâl olunubtakrîritahrîr ve lazımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müddeî-i mezbûreKuhudan sıdk-ı makâlinemuvâfikbeyyinetalebolundukdaityân-ı beyyineden âcize ve kâsireolubistihlâfeyledikdemüddeî-i aleyhe mezbûrİbrâhimmüddeîyye-i mezbûrenin babası mürd-i merkûmdankendiyeırs-i şer'ileintikâl iden barakalı evini anası olan iştirâ'idüb hissesinde degilsedeyutahallüfolundukdahilf-i billâhi'l-lezienzele'l-İncîlalâİsâsalâvâtullâhialânebiyyinâ ve aleyyeylemeginmüddeî-i mezbûrebi-vech-i muârizadan men' olunubmâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketb ve imlâ ve yed-i talibe vaz' ve def'olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehri Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdü'l-kerim Kethüdâ, Mustafâ bin Mehmed, Ser-Muhzırân Hızır Beg, Mûsâ el-Muhzır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

15 [3b/1] Ahmet'in kendine irsiyet ile intikal eden bağı Resul'den istediği

Kasaba-i Ladikden Ahmed bin [isim yok] nâm kimesne mahmiyye-i Amâsiyyemuzâfâtından Yıklıkân nâm karye sâkinlerinden olun kerm-i atıyyü'l-beyânavâzı' u'l-yed olan sâhibü'l-kitâb Resûl bin Mehmed nâm kimesneyi şer'i şerîf-i hatîr-i lâzımü't-tekvîrdeihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûr Resûl karye-i mezbûredeinde'l-ahâlîve'l-cîrânma'lûmü'l-hudûdolub bundan akdem ceddîm ba'devfâte babam ba'devfâte bana ırs-ı şer'ile intikâl iden bağım bi-vech-i vâzı' u'l-yed idersuâl olunub takrîr itahrîr ve kasr-ı yedine hükm olunmak matlûbdurdidik degıbbe's-suâlmüdde-i aleyhe mezbûr Resûl cevâbında zıkr olunan bağ hayrâtolub kırk seneden mütecâviz ziraât idikden maâdâsâhib-ı arz izniyle bağ hırâset olunub müstehak olmağlasâhib-i garsidüb mâlikâne tasarruf iderim didikden sonra bir kıt'afetâvâ-yı şerîfeibrâzidüb mazzmûnunda bir karye toprağında harâb bağları olub kırk seneden berühîrâset ve ziraât olundukdan sonra müstehak-ı tapu olmagın Zeyd ol yeri sâhib-i arzdan tapu ile yine ma'rifet-i sâhib-i arzla bağ-ı garsidüb beş seneden berü tasarruf üzere iken hâlen Ömer mukaddemâ benim ceddîm bağı yeri imişdeyu elinden almağa kadir olur mı cevâbında olmaz deyubuyurulmagın ber-mûceb-i fetâvâ-yı şerîfemüdde-i merkûm Ahmed bi-vech-i muârizadan [men'] olunub müdde-i aleyhe mezbûrın mülkine hükm birle işbu vesîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketb ve yed-i talibe vaz' ve def' olundığı kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâsıt-ı şehri Şevvâli'l-kerem sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Süleymân bin (...), Rüstem bin Pîrî, Mûsâ el-Muhzır, Hızır Beg Ser-Muhzırân ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

16 [3b/2] Vasi atanan Habip ve kardeşlerinin vefat eden babalarının borcu için bir bağı Koca'ya sattığı

Mahmiyye-i Amâsiyyemuzâfâtından Kızılca nâm karye sâkinlerindenolub bundan akdem vefâtiden el-Hâcc Ali nâm kimesnenin verâsetisulb-i sagir oğulları Hasan ve Hüseyin ve Mehmed ve Ömer ve Osmân ve Mûsâ ve kebîroğlıHabîbnâm kimesnelere münhasıra olubsagirân-ı mezbûrûnkıbel-i şer'idenmansûbvasîleri olan mezbûrHabîb mahfil-i kazâda işbu sâhibü'l-kitâb Koca binHalîlmuvâcehesindebi't-tav'i's-sâfîkrâr u i'tirâfidüb karye-i mezbûredevâki' babam müteveffâ-i merkûm el-Hâcc Âlinin muhalledâtındanolub bana ve sagirân-ı mezbûrûnairs-ı şer'ileintikâl itmekle silk-i mülkümüzde münselik olan bir haddi Ömer bin İsmâ'il ve bir haddi Kel Ömer ve bir haddi Hasan ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bir mülk bağımızı asâleten ve sagirân-ı merkûmundansûret-i deyniçünvesâyetenmesfûrKocaya on yedi esedîguruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' ve kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim ba'de'l-yevmmezbûrın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrîkrâr-ı meşrûh[un]da el-mukarrulehü'l-mezbûrbi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfêhetahkîkeylemeginmâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketbolunub yed-i talibe vaz'olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Beg Ser-Muhzirân, Kara Mehmed bin Hızır, Ömer bin İsmâ'il, Hasan bin Mûsâ ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

17 [4a/1]Bünyad'ın Mehmet'in müvekkili Himmet'e vergi vermeyi reddettiği

Mahmiyye-i Amâsiyyekazâsına tâbi'Ezinebazarınâm karye timârını mutasarrıf olan MehmedBigibn-i Mustafânâm kimesne tarafından vekîl ve subaşı olan mahmiyye-i mezbûremahallâtındanGümüşli mahallesi sâkinlerinden Himmet bin Ahmed mahfil-i kazâyâPirincci mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâbBayâd(?) bin Halîlnâm kimesneyiihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûrBünyâdın müvekkilim merkûmMehmedBigitimârı olan karye-i mezbûrede babası sâkinolubmezbûrBünyâdraiyyetoğlı olmak ile resm-i raiyyettalebeyledigimdevirmedetaallülidersuâlolunubcevâbıtahrîr ve lâzımı icra olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmezbûrBünyâdcevâbında benim babam merkûmHalîl yetmiş sekiz senesinden mütecâviz mahalle-i mezbûrededoğubbüyyübvâki' olan tekâlifi mahalle-i mezbûreahâlisiylevirirdimezbûrın yedinde sûret-i defterde babamın ve benim isimmastûr değildir vicâhenmine'l-vücûh alâkası yokdurdeyübmezbûrHimmetdesûret-i

defter bulunmamağlaistihlâfidübmezbûrBünyâd baban müvekkil-i merkûmMehmedBigtimârı olan karye-i mezbûredesâkinolubraiyyet ve sen dahi raiyyetoğlıdeğilmisindeyutahlîfolundukda ol dahi vefki'l-mes'ûlhilf-i billâhi'l-aliyyi'l-a'lâylemeginmerkûm Himmet bi-vech-i muârizadan men' olunubmâ-vâki' a'lâvukûihâbi't-taleb ve yed-i talibe vaz'olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Efendi bin Mehmed Efendi, Kara Mehmed bin Hızır, Mûsâ el-Muhzır, Faziletlu Hızır Efendi ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

18 [4a/2] Ayşe ve Fatma'nın kardeşleri Osman'dan babalarının mirasından olan haklarını istediği

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanPervâneBigmahallesi sâkinlerindenolub bundan akdem vefât iden Ömer nâm kimesnenin sadriyye kızları Aişe ve Fâtıma nâmhâtûnlar mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûresâkinlerindenolubmezbûrâtanınlî-ebeveyn karındaşları olan Osmânnâm kimesne muvâcehesindebi't-tav'î's-sâfikerâr u i'tirâfidüb işbu mezbûrOsmân ile babamız müteveffâ-yımerkûmÖmerinmuhallefâtından mahalle-i mezbûrede'vâki' menzilden ve sâiresâs-ı beytden hisse-i şer'imizi talebeyledigimizdemâbeynimizdemuslihûn tavassut idübes-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm istid'â'sıncayedlerimizze üçer esedîguruşvirmek üzere ıslâh eylediklerinde bizler dahi sulh-ı mezbûrı ve bedel-i sulh olan meblag-ı mezbûr üçer guruş[1] mezbûrOsmân yedinden bi't-tamâmve'l-kemâl ahz u kabzidübmezbûrOsmânın zimmetini husûs-ı mesfûra müteallikcemî' de'âvî ve husûmâtdanibrâ-yıtâmm ile ibrâ ve iskât eyledik ba'de'l-yevmhusûs-ımezbûra müteallik bizlerden da'vâsudûriderselede'l-hükkâmve'l-a'zâmü'l-kirâmmesmûa ve makbûle olmasın didiklerindenmukırrân-ı mezbûrâtanınminvâl-i meşrûh üzere sadır olan ikrârların[1] el-mukarrulehü'l-mezbûrbi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfêhetahkîkeylemeginmerkûmânAişe ve Fâtıma bi-vech-i muârizadan men'olunubmezbûrOsmânınhusûs-ı merkûmdanberâat-ı zimmetine hükm birle mâ-vâki'alâvukûabi't-talebketb ve yed-i talibe vaz' ve def'olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kethüdâ-yışehir Mehmed bin Osmân, Kara Mehmed bin Hızır, Mûsâ el-Muhzır, Mehmed Çelebi bin Musli, Hızır Beg Ser-Muhzırân ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

19 [4b/1] Mustafa'nın borcunun vefat etmiş olan (köle) Faik'in mirasçıları tarafından talep edildiği

Kasaba-i Çorum mahallâtından Şeyh Eyüb mahallesi sükkânından Mehmed Çelebi bin Halîl Çelebi mahfil-i kazâya Zünnunabâdkazâsına tâbi' Elvan Çelebi nâmtekyesâkinlerinden Mustafâ Çelebi ibn-i Cânî Çelebi nâmsâhibü'l-kitâbiuhzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûresâkinlerindenolub bundan akdem fevt olan Fâik bin Abdullah nâmabd-i ceddîmerhûmEyübBeginabd-ı memlûkiolubverâseti bana münhasıra olmağla(...) mezbûrFâikmerkûmMustafâ Çelebiye karz-ı şer'î otuz üç esedîguruşvirüb hâlen mezkûr Mustafâ Çelebinin zimmetinde kalmışdırverâsetim hasebiyle talebeyledigimdeedâitmekden imtina'idersuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdeğıbbe's-suâlmezbûrMustafâ Çelebi cevâbında fi'l-vâki'müteveffâ-yımerkûmFâikdenkarz-ı şer'î otuz üç guruş aldım idi ve lakin yine bi't-tamâmmezbûraedâ eyledim zimmetimde bir akçesi kalmadı didikde mezkûr Mehmed Çelebi edâsın[1] münkir olıcakmüddeî-i mesfûrMustafâ Çelebiden sıdk-ı makâlinemuvâfık ve mutâbıkbeyyinetalebolundukdaudûl-i müslimîn ve sikât-ı muvahhidînden Hızır Çelebi bin Mustafâ Çelebi ve İbrâhim Çelebi bin Musli Çelebi meclis-i şer'a li-ecli's-şehâdethâzırûnolubfi'l-hakîkamezbûrMustafâ Çelebi merkûmFâikdenkarz-ı şer'î otuz üç esedîguruş almış idi ve lakin huzûrumuzda mezkûr Fâikebi't-tamâmve'l-kemâl meblag-ı mezbûriedâ ve teslîm eyledi zimmetinde bir akçe ve habbe merkûmFâikedeyn-i bâkî kalmamışdır bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dilve't-tezkiye makbûleolmagınmezbûrMehmed Çelebi bi-vech-i muârizadan men'olunubmerkûmMustafâ Çelebinin husûs-ı mezkûrdan berâat-ı zimmetine hükm birle mâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketbolunduki kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâsıt-ı Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Beg Ser-Muhzırân, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Osmân bin Bekir, Hasan bin Mehmed, Mûsâ el-Muhzır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

20 [4b/2]Esa'nın (zımmî) evini oğlu Vasil'e (zımmî) sattığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanKazgancı mahallesi sâkinlerindenEsa veledi Beruknâmzımmî mahfil-i kazâdasadriyyeoğlu olan işbu sâhibü'l-kitâbVasilnâmzımmî mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrar u i'tirâfidüb silk-i mülkümde münselikolub mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi Semerci Mehmed mülkine ve bir haddi el-Hâcc Dilaver mülkine ve bir haddi el-Hâcc Doğana muttasıl ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd mülk menzîlim[i] cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla işbu mezbûr Vasile bey'-i bât-ı sahîh-i şer'îyye ile bey' ve teslîm ol dahi kabûl ve kabz ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûm vicâhetasdik ve şifâhentahkîkeylemeginmâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketb ve yed-i talibe vaz' ve def'olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâsıt-ı Şevvâli'l-muazzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Çelebi bin el-HâccMurâd, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Osmân bin Mustafâ, Ömer bin Hasan, Osmân Çelebi bin Hızır ve gayruhümmine'l-hâzırın.

21 [4b/3] Hafız Mustafa'nın berber dükkânını Abdullah Çelebi'ye sattığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanSebkü'd-dîn mahallesi sâkinlerinden Hâfız Mustafâ bin İlyâsnâm kimesne mahfil-i kazâdaBazar-ı Sofli mahallesi sükkânından Abdullah Çelebi bin Ahmed mahzarında bi't-tav'î's-sâfıkrâr u i'tirâfidüb Alçak Köpridimeklema'rûfköprikurbüdevâki' silk-i mülkümde münselik olan bir haddi Abdü'l-vehhâb dükkânına ve bir haddi CebecioğluMustafâ dükkânına ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdud olan bir mülk berber dükkânını işbu muma-ileyh Abdullah Çelebiye altmış beş esedîguruşa bey'-i bât ile bey' ve kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere sâdır olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdik ve bi'l-müşâfêhetahkîkeylemeginmâ-hüve'l-vâki' ve bi'l-ibtigâbi't-talebketbolundukivakt-i hâcetdemübeyyen-i mâ-mezâ ve müzekkir-i mâ-cerâ ola.

Fî evâsıt-ı şehri Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-HâccHalîl bin el-HâccMustafâ, el-Hâcc Abdullah bin el-HâccAbd, Mustafâ Çelebi bin Ali Efendi, Emîr Ömer Çelebi bin Kara Hasan ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

22 [5a/1] İsmail'in varislerinden Fatma'nın Hamdullah'a hakkını vermediği

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından el-Hâccİlyâs mahallesi sâkinlerinden Hamdullah bin İsmâ'il mahfil-i kazâdaŞâmice mahallesi sâkinlerindenolubkerm-i atıyyü'z-zikri vâzi'u'l-yed olan sâhibetü'l-kitâb Fâtıma bint-i Hüseyin nâmhâtûn mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idübsadriyye oğlum olub bundan akdem müteveffâ olan İsmâ'ilnâm kimesnenin verâseti bana ve zevcesi mezbûre Fâtıma ve kızı Aişenâm kimesnelere münhasıra olubmüteveffâ-yimezbûrınmetrûkât ve muhallefâtından olan İtekinnâm karye toprağında vâki' bir haddi Çavuşoğlu bağına ve bir haddi Derviş nâm kimesne bağına ve bir haddi nehr-i kebîre ve bir haddi İsmâ'il Ağa tarlasında muttasıl ve müntehî olan bağdan hisse-i şer'iyyeisâbet iden mihrî işbu mezbûreFâtımadanbi'l-verâsettalebeyledigimde [virmede] taallülidersuâlölunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ ve hisse-i şer'iyyeminalıvirilmesimatlûbduridikdegıbbe's-suâlmezbûre Fâtıma cevâbında fi'l-hakîkamüteveffâ-yımerkûmınmetrûkâtındanolub mevzi'-i mezbûrede vâki' olan bağda mezkûr Hamdullahın hisse-i şer'iyyesi vardır ve lakin mezbûrmüteveffânın zimmetinde vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ mihrim akçesinden üç bin akçe deynim var idi mukâbelesinde ol bağı cümle verdiler didikdegıbbe's-suâlmerkûm Hamdullah müteveffâ-yımezbûrİsmâ'ilinmezkûreFâtımayı mihr akçesinden vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ üç bin akçedeyni ol dahi tâyanıkrâr u i'tirâfidübzikr olunan bağ-ı mezkûr üç bin akçe mukâbelesidirvirmeğe razı olmagınmâ-hüve'l-vâki'alâvukûabâ-vesîkaketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Efendi el-İmâm, Halîl Çelebi bin Osmân, el-HâccMustafâ bin Hasan, Mehmed bin Ömer, Menzilci Abdi ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

23 [5a/2] Mustafa'nın babasından veraseten intikal eden iki ineği Şaban'dan istediği

Mahmiyye-i Amâsiyyemuzâfâtından Kızılca nâm karye sâkinlerindenMustafâ bin Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda yine mahmiyye-i mezbûremahallâtındanDâru'l-islâm mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâbŞa'bân bin Hızır nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ibün bundan akdem müteveffâ olan babam mezbûrÖmerinverâseti bana ve aher oğulları Muharrem ve Bekir nâm kimesnelere münhasıra olub terekesinden olub hâlen işbu merkûmŞa'bânın yedinde olan iki re'scamus ineği verâsetim hasebiyle mezkûr Şa'bândantaleb ittiğimde virmeden imtina'idersuâl olunubcevâbitahrîr ve yedinden alıvirilmesimatlûbduridikdegıbbe's-suâlmezbûrŞa'bâncevâbındafi'l-vâki' hâlen yedimde olan iki re'scamus ineği müteveffâ-yımerkûmınmetrûkâtındandır ve lakin hâlen hâl-i hayât ve kemâl-i sıhhatdemüteveffâ-yımezbûrda cihet-i karzdanyigirmiesedîguruşımolub ol yigirmiesedîguruşa bana mezbûr iki re'scamus bey'-i bât-ı sahîh ile bey' eyledi mülk-i müşterâmdırididikdegıbbe's-suâlmüddeî-i mezbûr bey'-i merkûmeyi münkir olıcak mezkûr Şa'bândansıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden karye-i mezbûrsâkinlerinden Ali bin Şa'bân ve (...) nâm karye sâkinlerindenMustafâ bin Abdu'l-fettâh li-ecli's-şehâdethâzırûnolubfi'l-hakîkamüteveffâ-yımezbûr hâl-i hayâtındamerkûmŞa'bânazıkr olunan iki re'scamus ineğin[i] cihet-i karzdan zimmetinde olan yigirmiesedîguruşahuzûrumuzda bey'-i bât ile bey' eyledi bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuşehâdet-i şer'î eylediklerinde ba'de't-ta'dîlve't-tezkiye [makbûl] olubmezbûrMustafâbi-vech-i muârizadan men' olunubmerkûmŞa'bânınhusûs-ı mezkûrda zimmet[in]e hükmolunubmâ-hüve'l-vâki'ketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî şehr-i Şevvâli'l-muazzam sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Beg el-Muhzır, Abdu'l-fettâhel-Muhzır, Osmân bin el-Hâcc, Hasan bin Mehmed, Kethüdâ Ömer bin Mustafâ ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

24 [5b/1] Ayşe'nin zevci Ömer karşısında nafaka ve mihrine dair alacaklarından feragat ettiği

Mahmiyye-i Amâsiyyemuzâfâtından Bayındır nâm karye sâkinelerindenAişebint-i Mustafânâmhâtûn meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tekvîrde Ömer bin Abdu'r-rahman nâm kimesne mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrar u i'tirâfidüb zevcim mezbûr Ömer ile beş yüz

akçe mihr-i müccelimden ve nafaka-i iddetimden vesâirzevciyyete müteallik cemî‘ da‘vâve mutâlebât ve münâ‘zaât ve muhâsemâtdanfarige olmak üzere tehâlûfeyleyübmin-ba‘d ol benden ve ben andan kat‘a hilâf ve terk-i husûmet ve nizâ‘ eyledik didiğindemerkûm Ömer dahi vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârıbi‘l-muvâcehetasdîk ve bi‘l-müşâfehetahkîkeylemeginmâ-hüve‘l-vâki‘alâvukûaketb ve imlâ ve yed-i talibe vaz‘ ve def‘olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri-i Şevvâli‘l-muazzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdu‘l-hâl: Receb bin Mahmûd, Ömer bin Hasan, Osmân bin Mehmed, İbrâhim Çelebi el-Müderriş, Ali bin Mehmed, Mûsâ el-Muhzır, Hızır Beg Ser-Muhzırân ve gayruhümmine‘l-hâzırîn.

25 [5b/2] Babası yeniçeri olan Mehmet’in vergisini mahalle sakinleri ile verdiği ve yeniçerilikle bir alakası olmadığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanSarrâchâne mahallesi sâkinlerindenMehmed bin Mahmûd mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûreahâlisinden Himmet bin Abdü’s-selâm ve Osmân bin Mehmed ve sâirleri mahzarlarında bi‘t-tav‘i‘s-sâfikerâr u i‘tirâfidüb bundan akdem babam Mahmûd zümre-i yeniçeriyândanolub mahalle-i mezbûrede‘vâki‘ olan tekâlifi ahâlisiylevirmez imiş ba‘devefâte yedi sekiz sene mikdârıvâki‘ olan tekâlifi mahalle-i mezbûreahâlisiyle tahammülüm mikdârıedâidübbâ‘de‘l-yevm dahi mademki kayd-ı hayât ile mukayyedoldukcavâki‘ olan tekâlifi tahammülüm mikdârıedâiderimvicâhenmine‘l-vücûh kul oğullıkda alâkam yokdurdidikedemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere sudûr iden kelâmını el-mukarrulehü‘l-merkûmıvicâhentasdîk ve şifâhentahtkîkeylemeginmâ-hüve‘l-vâki‘alâvukûabi‘t-talebketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri-i Şevvâli‘l-mübâreke sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Siyavûş bin Kara Abdullah, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Osmân bin el-Hâcc, Ömer bin Murtaza ve gayruhümmine‘l-hâzırîn.

26 [5b/3] Ahmet ve Abdülkerim'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Dere mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Abidin ve Abdü'l-kerim bin Himmet meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tekvîrde mahalle-i mezbûreahâlisinden Hüseyin bin Ahmed ve Hüseyin bin Ali ve Rıdvân bin Abdullah nâm kimesneler mahzarlarında her birleri alâ hiddet bi't-tav'î's-sâfîkrâr u i'tirâfidübbeyne'n-nâsmezbûrlar Ömer Beşe ta'bîrolunmağla zümre-i yeniçeriyândan olmamız tevehhüm ve ze'm olunmuşdur ve lakin vicâhenmine'l-vücûh yeniçeriliğe alâka ve medhalimiz olmadığından mâadâ bu ana gelinceye dek mahalle-i mezbûredevâki' olan tekâlif-i örfiye ve şâkkayimezbûrlar ile maân tahammülümüz mikdârîedâitdik ve ba'de'l-yevm yine oldukça tahammülümüz mikdârîvâki' olan örfiye ve şâkkayiedâideriz asla ve kat'aedâdanimtina'mızıyokdurdidiklerindemerkmün dahi mezbûrânıminvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârlarındavicâhentasdîk ve şifâhentahkîkeylemeginmâ-hüve'l-vâki'alâvukûaketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Beg Ser-Muhzırân, Veli Mehmed bin Hızır, Mehmed bin Ali, Mûsâ el-Muhzır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

27 [6a/1] Seyyid Mustafa ve Seyyid Ömer'in ağabeyleri Seyyid Osman ile miras konusunda anlaşmaları

Mahmiyye-i Amâsiyyekazâsına tâbi' Kavalnâm karye sâkinlerinden es-SeyyidMustafâ bin es-Seyyid Bekir ve es-Seyyid Ömer bin es-SeyyidEbûbekir karındaşlar meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tekvîrdekebîr karındaşları olubkebîr karındaşımız es-SeyyidOsmân bin Bekir mahzarında takrîr-i kelâm-ı şer'îeyledilerki bizler üç karındaşlar kebîr karındaşımız Osmân Çelebide olmağın beynimizde karye-i mezbûr toprağında bir harâbeasiyâb ocağımız ve (...) önünde (...)(...) ve tevâbi' ile kendümüz âdet-i şer'îile düşen hisselerimizi kebîr karındaşımız Osmân Çelebiye tevfizyledükmezbûrOsmân Çelebi dahi asiyâbmukâbelesindeGözübüyüköğlü yeri dimeklema'rûf bir kıt'a bağ yeri hissesinden bizlere tevfiz eyledi beş re's keçiden hissesin[i] ikimize tevfiz eyledi üç adedesedîguruş dahi bir buçuk guruş her birimize teslim ve ahzyledüğümüz ve mâlından tevâbi' ile bizle

dahi hisse-i şer'iyemizi karındaşımız es-SeyyidOsmânevîz eyledik zikr olunan asiyâb ocağımızda asla medhalimiz kalmadı mezbûr es-SeyyidOsmân Çelebinin ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâta'mîridüb mutasarrıf olsun diyüb her birleri ikrâr u i'tirâf eylediklerinden mukırr-ı merkûmınminvâl-i meşrûhcârî olan ve sudûr iden kelâmını el-mukarrulehü'l-merkûm es-SeyyidOsmânvicâhentahkîk ve tasdîkeylemeginhüküm birle vesîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketb ve tahrîrolunubmâ-vâki' bi't-taleb vaz'olundı[ki]vakt-i hâcetdemâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ bin Oruc, Yûnus bin Ali, Ahmed(...) bin Kara Bâkî, Mehmed bin Murâd, İmâm bin Murâd, Serâm (?) Beg bin Murâd ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

28 [6a/2] Hasan'ın, Hüseyin'i ihbar ettiği ve kanun hilafına vergi aldırıldığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemuzâfâtındanYavrinâm karye sâkinlerinden Hüseyin bin Hasan nâm kimesne mahfil-i kazâda yine karye-i mezbûredesâkin Hasan bin Ömer mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûr Hasan bundan akdem gamzile tekrîm-i âdet-i müstemirresi olan ehl-i örfe beni gamzidüb hilâf-ı şer'işerîf dokuz esedîguruşum aldırdı suâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunub hâlen elinden alınmak mümkün olmamağlamezbûrdanalıvirilmesimatlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmezbûr Hasan merkûmHüseyinin cümle kelâmın[1] inkâr ile mukâbeleyledikdemüddeî-i mezbûrHüseyinden sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaityân-ı beyyinedenizhâr-ı aczidübistihlâf eylemekle mezbûr Hasana müddeî-i merkûm Hüseyin beni ehl-i örfe bi-vech-i gamzidübhilâf-ı şer'işerîf dokuz esedîguruşaldurmaduğınayemînteklîfolundukdaalâvefki'l-mes'ûlyemînbillâhi'l-aliyyi'l-alâeylemeginmezbûr Hüseyin bi-vech-i muârizadan men'olunubhusûs-ı mezkûrdan berâat-ı zimmetine hükmolunubmâ-vâki'alâvukûaketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Beg bin Osmân, Mahmûd bin Abdu'l-hâlim, Mûsâ el-Muhzır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

29 [6b/1] Ahmet, İbrahim, Mehmet ve diğer Ahmet'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı

Mahmiyye-i Amâsiyyemuzâfâtından Ziyerenâm karye sâkinlerinden Ahmed bin Mahmûd ve İbrâhim bin Ali ve Ahmed bin Mehmed ve İbrâhim bin diğer Mehmed ve Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler mahfil-i kazâda karye-i mezbûre ahâlisinden İbrâhim bin el-Hâcc Mehmed ve Mehmed bin İbrâhim ve sâirleri mahzarlarında alâ hiddet bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidüb bundan akdem her birlerimize Beşe deyuda'vâolduğundan yeniçeri olmamız ze'm ve tevhim olunmuş ve lakin vicâhenmine'l-vücûhyeniçerilikde alâka ve medhalimiz olmadığından mâadâmîrlivâ-i hâssareâyâsından olubsâkin olduğumuz karye-i mezbûre deresm-i raiyyetimiz ve sâir tekâlif-i örfiyye ve şâkkalarımızı bu âna gelinceye dek mezbûrân ile edâiderdik ve ba'de'l-yevm yine hâl-i hayâtda oldukca deresm-i raiyyetimiz sâir tekâlif-i örfiyye ve şâkkamızı tahammülümüz mikdârı mezbûrân ile edâideriz asla ve kat'a edâdanımtina'mızı yok durd idiklerinde mezbûrânı minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârlarında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve tahkîk eylediklerinde mâ-hüve'l-vâki'alâvukûaket bolundukivakt-i hâcette kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mükerrrem sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâcc Mustafâ bin Hüseyin, Hasan bin Hüseyin, Ali bin Süleymân, Yûsuf bin Yûsuf, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Mûsâ el-Muhzır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

30 [6b/2] Allahverdi'nin çiftliğini ve meralarını Amasya Kaymakamı Mustafa Paşa'nın vekili Ramazan Ağa'ya sattığı

Mahmiyye-i Amâsiyyemuzâfâtından Kuşcinâm karye sâkinlerinden Allahverdi bin Hamza nâm kimesne mahfil-i kazâdakâim-makâm olan izzetlusaâdetlu Mustafâ Paşa yesârallâhute'âlâ (...)(...) hazretlerinin sarrâcbaşısı olan Ramazân Ağa ibn-i Ömer mahzarında bi't-tav'î's-sâfîkrâr u i'tirâfidüb karye-i mezbûrede vâki'olub silk-i mülkümde münselik olan bir haddi Sapanbegoğlu mülki ve bir haddi Osmân Çelebi bağcesi ve bir haddi tarîk-i âmm ve bir haddi Ahmed Ağa bağcesi ile mahdûd üç bâb tahtânî oda ve bir ahur ve (...) ve bir holimüştemil mülk menzil çiftliğimi ve yine karye-i mezbûredeinde'l-ahâlîve'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd meralarımı işbu mezbûr Ramazân Ağaya bey'-i bât-ı sahîh-i şer'iyye ile dört yüz esedîguruşa bey' ve tefvîz ve kabz-ı semen ve teslim-i mebi'

ve ol dahi iştirâ' ve tefevvüz ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâ ve müfevvezidir keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfehetahkîkeylemeginsâlifü'z-zikr çiftlik ve meraların mezbûrRamazân Ağaya mülkiyete hükm birle haze'l-vesîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketb ve yed-i talibe vaz'olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî sitte ve işrînŞevvâli'l-mübâreke sene erba'a sene seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kâsım Ağa bin Musli, el-HâccMehmed bin el-HâccMusli, el-HâccMustafâ bin Hüseyin, MonlaMustafâ bin Dûr Ali, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Ömer bin Murtazâ ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

31 [6b/3] Ayşe'nin evini Osman Ağa'ya sattığı ve eline geçen para ile Osman Ağa'nın evini satın aldığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanMehmed Paşa mahallesi sâkinelerindenAişebint-i SeyyidhânBegnâm[kimesne] mahfil-i kazâdasâhibü'l-kitâbfahru'l-akrânOsmân Ağa zîdekadruhû mahzarında bi't-tav'ihâ ikrar u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûredevâki'olub silk-i mülkümde münselik olan hudûd-ı sülûsiOsmân Ağa mülki ve bir haddi tarîk-i hâss ile mahdûd olan mülk menzirim arsasın[1] işbu mezbûrOsmân Ağaya yetmiş esedîguruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslîm-i mebi' ol dahi tesellüm ve semeni olan meblag-ı merkûmamüşârun-ileyh Ağa mahalle-i mezbûredevâki'olub silk-i mülkünde münselik olan bir haddi mescid-i şerîf ve bir haddi merkûmOsmân Ağa mülki ve bir haddi [boşluk] zımmîmülki ile mahdûd iki bâb tahtânî oda ve holimüştemil mülk menzilini bana bey' ve teslîm-i mebi' ve ben dahi tesellüm ve iştirâ'eyledümmin-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûreyiminvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmOsmân Ağa bi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfehetahkîkeylemeginzikr olunan arsa-yimezbûrOsmân Ağaya mülkiyyetehükm birlemâ-hüve'l-vâki'alâvukûahüve'l-enîkabi't-talebketb ve imlâ ve yed-i talibe vaz' ve def'olundukimüzekkir-i mâ-cerâ ve mübeyyen-i mâ-mezâ ola.

Fî evâhir-i Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi bin Murâd, Abdu'r-rahman Efendi bin Mustafâ Efendi, Ahmed Paşa, Ali Beg bin el-Hâcc Rüstem, Kethüdâ-yıŞehrMehmed bin Osmân, Mehmed Efendi bin Kâsım Efendi, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Mi'mârbaşı Usta Hasan ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

32 [7a/1] Beytülmal emini olan Musa Bey'in varisi olmayan Mustafa'nın evini müsadere etmesi ama varis olduğunu iddia eden Osman'ın buna karşı çıkması

Beytü'l-mâl-i âmmeemîni olan Mûsâ Big tarafından mahmiyye-i Amâsiyyede beytü'l-mâl ahzınavekîl olan bâisü'l-kitâbİbrâhim bin Ahmed meclis-i şer'î şerîfe Çeribaşı mahallesi sâkinlerinden menzil-i atıyyü'z-zikri ve mülk menzil ve mevrûsı olmak hasebiyle vâzî'u'l-yed olan es-SeyyidOsmân bin es-Seyyidİlyâsnâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûrOsmân mahalle-i merkûmedevâki' bir haddi Paleknâmzımmî mülki ve bir haddi yeni müselmânMehmednâm kimesne mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb tahtânî oda ve bir holimüştemilmenzin bundan akdem müteveffâ olan Mustafânâm kimesnenin mülki olub ve lakin zâhirde vârisi olmamağlabeytü'l-mâl olmağınbi-vech-i vaz' idi emânetim hasebiyle mezbûrdantalebetdigimdevirmeden imtina' iderbi-hasebi'ş-şer'î şerîfsuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmezbûrOsmâncevâbında menzil-i mezkûrda mukaddemâ babam sâkinolubba'devefâte bana ırs-i şer'ileintikâl itmekle zabtiderimdeyumüddeî-i mezbûrın kelâm[ım] inkâr itmek ile mukâbeleyledikdemerkûmmüddeîOsmândan sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudül-i ricâlden Nasûh Efendi bin Sinân Efendi ve Hâfız Mehmed Çelebi bin Halîlnâm kimesne li-ecli'ş-şehâdethâzırûnolubba'de'l-istişhâdi'ş-şer'îfi'l-hakîkazıkr olunan menzil mukaddemâmüteveffâ-yimezbûrMustafânınolubzâhirde vârisi olmamağlabeytü'l-mâl olmuşdurmezbûr es-Seyyidİlyâsinsekenâsıbi-vech-i riâyet idi biz bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'îitdiklerindeba'de't-ta'dilve't-tezkiye şehâdetlerimakbûleolmağın menzil-i mezkûrivekîl-i emînİbrâhimeedâya ve teslîmemerkûmOsmânatenbîholunubmerkûmİbrâhimeemânetenzabt ve tasarrufuna hükmolunubmâ-hüve'l-vâki've'l-enîka ve bi't-talebketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Mehmed Çelebi vekîl-i (...), Halîl Efendi bin Ali el-İmâm, Hızır Beg bin Süleymân (...), Mehmed bin Veli ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

33 [7a/2] Hacı Ahmet'in Hacı Mustafa'ya bir zerdava kürkü sattığını iddia etmesi

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından el-Hâccİlyâs mahallesi sâkinlerindsâhibü'l-kitâb el-HâccAhmed bin el-Hâcc Ali mahfil-i kazâyâ Üçler mahallesi sâkinlerinden el-HâccMustafâ bin Abdinâm kimesneyihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûr el-HâccMustafâyâtârîh-i kitâbdan on beş sene mukaddem kırk beş riyal guruşuna bir zerdava kürk bey' ve teslîm ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi ve lakin bunda olmaduğım la semeni olan meblag-ı mezbûr zimmetinde kalmışdır hâlen talebitdigimdevirmedetaallüliderbi-hasebi's-şer'i's-şerîfsuâl olunubcevâbıtahrîr ve lâzımı icrâ olunub ve meblag-ı merkûmınalivirilmesi matlûbdurdididikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müdde-i mezbûr el-HâccAhmedden sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudül-ricâlden olub mahalle-i mezbûre el-Hâccİlyâssâkinlerinden Mehmed bin Şa'bân ve Zü'l-fikâr bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâdethâzırânolubgıbbe's-şehâdeti's-şer'icevâblarında fi'l-hakîkamüdde-i mezbûr el-HâccAhmedmerkûmMustafâyâtârîh-i mesfûrda kırk beş riyal guruşa bir zerdava kürk huzûr-ı mezbûrda bey' ve teslîm-i mebi' ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyleyüb hâlen semeni olan meblag-ı merkûm zimmetinde ve lâzımü'l-edâdeyindir bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyeyiderlerba'de't-ta'dîlve't-tezkiye şehâdetlerimakbûleoldukdan sonra mezbûr el-HâccMustafâtekrârda'vâyatasdîkidübmerkûm el-HâccAhmedin [zîkr] olunan kürki bana Mehmed Efendi bin İbrâhim Efendiye îsâldeyuvirüb ben dahi mezbûr Mehmed Efendiye ol kürkirisâletenemâneteyledümmabeynlerinde ben resûl idim didikdegıbbe's-suâlmezbûr el-HâccAhmedrisâlet-i merkûme senin olıcakmerkûm el-HâccMustafâdanmüddeâsınamuvâfıkbeyyinetalebolundukdaityân-ı beyyinedenizhâr-ı aczitdikde talebiyle mezbûr el-HâccAhmedezîkr olunan kürkimerkûm el-HâccMustafâya mezkûr Mehmed Efendiye îsâldeyuvirüb ve merkûm el-HâccMustafânınresûl olmadığına yemînteklîfolundukda ol dahi alâvefki'l-mes'ûlyemînbillâhi'l-alâylemeginmezbûr el-HâccMustafâyazîkr olunan akçe-i merkûm el-HâccAhmedeedâyatbenîholunubmâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketbolunub yed-italibe vaz'olundukivakt-i hâcette kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mükerrerrem sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed el-Müderriş, Mehmed Efendi bin Veli Efendi, Monla Bekir bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin el-HâccMustafâ, Fahru'l-müderrişin Mehmed Efendi (...) (...) ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

34 [7b/1] Mehmet ve Ayneddin'in vergilerini mahalle sakinleri ile verdikleri ve yeniçerilikle bir alakalarının olmadığı

Mahmiyye-i Amâsiyyekazâsımızâfâtından Kürtler nâm karye sükkânından Mehmed bin el-Hâccve Aynü'd-dîn bin Ahmednâm kimesneler meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tekvîrde yine karye-i mezbûreahâlisinden Ömer Sofî bin Ali ve İbrâhim bin Hasan ve Mehmed bin Mustafâ ve sâirlerimuvâcehelerindebi't-tav' ikrâr u i'tirâfeyledilerki bizleri kul zann ve ta'bîri ile da'vet olunmuşken ve lakin kullukda asla ve kat'a alâka ve medhalimizolmadugındanmâadâ karyemiz timâr-ı sipâhi karyesi olmağla bu âna gelinceye ağamıza resm-i raiyyetimiz[i] virübvâki' olan tekâlif-i örfiye ve şâkkayı karye-i mezbûreahâlileri ile maânedâidüb ve ba'de'l-yevm dahi ağamıza resm-i raiyyetimizihayâtdaoldukca ve tekâlif-i örfiye ve şâkkamızıahâliler ile maânvirürüz asla (...) ve tereddüdümüz yokdurdiyübikrâr u i'tirâfeyledüklerinde el-mukarrulehü'l-merkûmûn karye-i mezbûreahâlisivicâhentasdîk ve şifâhentahkîk eylediklerinden mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketb ve tahrîrolundıvakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İmâm Mehmed Çelebi bin el-HâccMustafâ, Hüseyin ibn-i Efsûncez(?) İmâm, Mehmed bin (...), TâvilMustafâ bin Resûl, Mustafâ bin (...) Mehmed ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

35 [7b/2] Kale muhafızlarından Mehmed'in, annesinden, babasının terekesinden olan hakkını aldığı

Mahmiyye-i Amâsiyyedevâki' kal'a-yı bâlâ mustahfızlarından Mehmed bin İsmâ'ilnâm kimesne mahfil-i kazâda valide[si] Hadice nâmhâtûn tarafından ikrâr-ı atıyyü'z-zikri tasdîkeşer'ânvekîl ve yine ikrâr-ı atıyyü'l-beyânıtahkîkeasîl olan sâhibü'l-kitâb Ali Beşe ibn-i el-Hâcc mahzarında bi't-tav'i's-sâfîkrâr u i'tirâfidüb bundan akdem müteveffâ olan

mezbûr babam İsmâ'ilinverâseti bana ve karındaşım es-SeyyidEmrullaha ve kız karındaşım [boşluk] nâm kimesnelere münhasıra olduğışer'ân muhakkak ve zâhirolubmüteveffâ-yımerkûmİsmâ'ilinmuhallefâtından validem mezbûre Hadice zimmetinde olan akârât ve menkûlâtıdan hisse-işer'ıyye ve şâyi'ayı ve mutasarrıf olduğıtimârmahsûlâtındanmerkûm Ali Beşe zimmetinde olan hakkımı işbu mezbûr Ali Beşedenasâletve vekâleti hasebiyle talebeyledigimde beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsemât-ı şedîdevâkıa olmuş idi el-hâletühâzihi mabeynimizde muslihûn-ı müslimûn tavassut idüb es-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm istida'sıncaakârât ve menkûlâtıdanmezbûre validem Hadice zimmetinde olan hisse-i şâyi'ammukâbelesindealâtârîki'l-tehârücü's-şer'î on esedîguruşa bir merkeb ve yine on esedîguruşa bir tosun ve merkûm Ali Beşe zimmetinde olan mutasarrıf olduğıtimârmahsûlâtından hakkım mukâbelesinde otuz beş guruşa (...) nâm karye toprağında hâlen mutasarrıf olduğıinde'l-ahâlîve'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd on bir kıt'a tarlalarının hakk-ı tasarrufınızn-i sâhib-i arz ile cem'ân elli beş esedîguruşamezbûr Ali Beşe ile beynimizi ıslâh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûrıkabûl ve bedel-i sulh olan cem'ân elli beş guruşa eşya-i ma'dûdeasâlet ve vekâleti hasebiyle merkûm Ali Beşe yedinden ahz u kabzidübvekîl-i mezbûr Ali Beşenin ve müvekkilesi validem mezbûre Hadice zimmetlerinihusûs-ı merkûme müteallik cemî' de'avî ve husûmâtıdanibrâ-yıtâmmibrâ ve iskât-ı âmm eyledim ba'de'l-yevmhusûs-ı mesfûra müteallik benden da'vâ sâdır olursa lede'l-hükkâmî'l-kirâmmakbûle ve mesmûa olmasın didikdemukırr-ı mezbûrıkelimât-ı meşrûhasındabi't-tav' el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-müvâcehetasdıkeylemegin mezkûr Ali Beşeninhusûs-ı merkûmdanberâat-ı zimmetine hükmolunubmâ-hüve'l-vâki'alâvukûabi't-talebketbolundı ve yed-i talibe vaz'olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Osmân Çelebi bin Ahmed, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Abdü'l-bâkî bin Musli, Abdu'l-fettâh el-Muhzır, Mehmed bin Murâd, Mûsâ Dede el-Mevlevî, Mûsâ el-Muhzır, Ömer bin Murtazâ ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

36 [8a/1] Fatma'nın kendi evinde çıplak ve ölü bulunduğu

Mahmiyye-i Amâsiyyede müsellemlen olan Hüseyin Ağa mahfil-i kazâyagelübtakrîr-i kelâm idübmahmiyye-i mezbûremahallâtındanMehmed Paşa mahallesi sâkinelerinden Fâtıma

nâm hâtun mahalle-i mezbûredevâki'kendü evi içinde mücerredhattâmaktûlebulunmağla üzerine varılıbkeşf ve tahrîr olunmak matlûbduridikdezeyl-i kitâbdamastûru'l-esâmi olan müslimûn ile üzerine varılıb nazar olundukdafi'l-vâki'mezbûre mahallede kendü evi içinde merkûme Fâtıma mücerredhattâmaktûlebulunubyüzinin sol cânibinde kılıç yarası olduğümüşâhede ve muâyeneolundukdamâ-hüve'l-vâki'alâvukûabi't-talebketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'în ve elf(...)(...)(...)(...)

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed bin Receb el-İmâm, el-HâccMehmed bin Hasan, Mehmed bin Mahmûd, AhmedBeg bin Mehmed, İbrâhim bin Ömer, Mehmed bin Osmân Kethüdayışehr, Ahmed Çelebi bin Abdu'l-fettâh, Hızır Beg Ser-Muhzırân ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

37 [8a/2] Emine, Fatma ve Raziye'nin kardeşleri Bekir'den babalarından olan miras haklarını istediği

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanFahrü'd-dîn mahallesi sâkinelerinden Emine ve Fâtıma ve Râziyebenât-ı Osmânnâmhâtûnlar taraflarından ikrâr-ı atıyyü'l-beyânavekîlolubber-nehci's-sübûtşer'ân vekâletleri sâbit olan zevceleri Receb bin Mehmed ve Osmân bin Ömer ve Ramazân bin Mustafânâm kimesneler mahfil-i kazâdamerkûmânın li-ebeveyn karındaşları Bekir nâm kimesne mahzarında bi't-tav' i'tirâfidüb müvekkilelerimezkûrât babaları mezbûrOsmânnâmmüteveffâmetrûkâtındanolub mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi Demürce Ömer nâm kimesne mülki ve bir haddi Kaya Beşe nâm kimesne mülki ve bir haddi Râziyenâmhâtûn mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan menzilden ve Kelke boğazı nâmmevzi'de bir haddi İbrâhim Efendi bin Tâcü'd-dîn Efendi bağı ve bir haddi Cebecioğlınâm kimesne bağı ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolan bağdan kendülereirs-i şer'ileintikâl iden hisse-i şâyi'a ve meşrûaların[1] işbu bâisü'l-kitâbmezbûrBekirdentaleb eylediklerinde beynlerindemünâza'ât-ı kesîrevâki' olmuş idi el-hâletühâzihimuslihûn-ı müslimûn tavassut idüb es-sulh-i hayrfehvâsıncamezbûratân Emine ve Fâtımayı mezkûr bağ ve menzilden hisse-i şer'ıyyelerimukâbelesinde beşer esedîguruş ve mezbûreRâziyeye hissesi mukâbelesinde üç esedîguruşabeynlerin[i] islâheyleyübmerkûmât dahi sulh-i mezbûrıkabûl ve bedel-i sulh olan meblag-ı mezkûrimesfûr Bekir yedinden ahz u kabzidüb zimmetinde

husûs-ı mezkûra müteallik cemî‘de‘âvi ve husûmâtndanibrâ ve iskât itmişlerdir min-ba‘dmüvekkilelerimizmerkûmâtndanhusûs-ı mezkûra müteallik de‘avîsâdıra olursa lede‘l-hükkâmî‘l-kirâmmesmûa olmasın didikdebi‘l-vekâlet mukırrûn-ı mezbûrânı el-mukarrulehü‘l-merkûmbi‘l-muvâcehetasdîk ve bi‘l-müşâfeketahkîkeylemeginmâ-hüve‘l-vâki‘alâvukûabi‘t-talebketboldundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Zilka‘de‘i‘ş-şerîfe sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Salih Dede bin Abdullah, Ahmed bin Yûsuf el-İmâm, Hızır Beg Ser-Muhzırân, es-SeyyidMehmed kassam-ı Câmî‘-i SultânBâyezîd Han, el-Hâcc Ali el-İmâmTurhâlî ve gayruhümmine‘l-hâzırîn.

38 [8b/1] Beytülmal emini olan Mehmet’in müsadere edilen bir evi Nasuh Efendi’ye sattığı

Mahmiyye-i Amâsiyyedebeytü‘l-mâl emîni ve muhassılı olan İbrâhim bin Mehmednâm kimesne mahfil-i kazâda Çeribaşı mahallesi sâkinlerindensâhibü‘l-kitâbNasûh Efendi bin Sinân Efendi mahzarında bi‘t-tav‘ ikrâr u i‘tirâfidübmahmiyye-i mezbûremahallâtından mahalle-i mezbûredevâki‘ bir haddi Polaknâmzımmî mülki ve bir haddi Zegurzımmî mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolubbeytü‘l-mâl olan menzili vekâletim hasebiyle işbu mezbûrNasûh Efendiye seksen esedîguruşa bey‘-i bat-ı sahîh-i şer‘î ile bey‘ ve kabz-ı semen ve teslîm-i mebi‘ ol dahi iştirâ‘ ve tesellüm eyledi min-ba‘d mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdevekîl-i mezbûrîminvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü‘l-merkûmNasûh Efendi bi‘l-muvâcehetasdîk ve bi‘l-müşâfeketahkîkeylemeginmâ-hüve‘l-vâki‘alâvukûabi‘t-talebketb ve yed-i talibe vaz‘ olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Zilka‘de‘i‘ş-şerîfe sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Hızır Beg Ser-Muhzırân, Ahmed bin Eydin(?), Mehmed Çelebi bin el-HâccMustafâ, Mehmed bin Hızır ve gayruhümmine‘l-hâzırîn.

39 [8b/2] Nazenin’in kölesi Kenan’ı azat (i’tak) ettiği

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanDerehâne mahallesi sâkinelerinden Nazenin bint-i Abdullah nâmhâtûn tarafından i'tâk-ı atıyyü'z-zikrikrâveki'lolubmezbûreyima'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Mustafâ bin Mahmûd ve Hasan bin Mehmednâm kimesneler şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâlet olan Mehmed bin Mustafânâm kimesne şer'i şerîfdemerkûme Nazenin abd-i memlûki olan bâisü'l-kitâb orta boyalı ela gözli açık kaşlı Rûsiyyü'l-aslKen'ân bin Abdullah nâm(...) mahzarında bi'l-vekâlet ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'ûdübümüvekkilemmezbûre Nazenin abd-i memlûki olan mevsûf-ı merkûmitârîh-i kitâbdan beş sene mukaddem hâlisen ve ufiyyeten ve hayaten ve tayyibeten[ve] safiyyetenhasbetenlillâhite'âlâtahrîr ve i'tâkidüb mülkünden izâle ve ihrâc ve silk-i ahrâr-ı aslîyyeteidrâc eyledim ba'demezbûrKen'ânsâirahrâr-ı aslîyyîn gibi hür olup üzerinde (...) şer'ânsâbit olan hakk-ı velâdan gayrı hakkım kalmadı didikdevekîl-i mezbûribi'l-vekâlet ikrâr-ı meşrûhdamerkûmKen'ânvicâhengıbbe't-tasdikmâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehri Zilka'de'i ş-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ebûbekir Efendi bin Veli Efendi, Mustafâ Çelebi bin Mahmûd, Menzilci Kara Abdi, Mehmed Çelebi bin el-HâccMuslî ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

40 [9a/1] Mustafa'nın, amcasının azat ettiği Şakire'nin ölmesi üzerine mirasından olan hakkını istediği

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanHelkıs mahallesi sâkinlerindenMustafâ bin İbrâhimnâm kimesne meclis-i şer'i şerîfdemahmiyye-i mezbûrebeytü'l-mâl emîniveki'lolubmuhallefât-ı atıyyenin nısfına vâzı'u'l-yed olan İbrâhim bin Mehmednâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb Şamlar mahallesi sâkinelerindenolubvefât itmekle nısf-ı muhallefâtiemîn-i mezbûr yedinde mazbût olan Şâkirebint-i Abdullah nâmhâtûnmukaddemâammimMehmed bin Ali Bignâm kimesnenin câriye-i memlûkesiolub hâl-i hayâtında i'tâkitmişdi hâlen merkûmeŞâkirevefâtidüb zevci Rıdvân bin Abdullah ile bundan gayri vâris-i aheriolmamağlanısf-ı muhallefâtıbi-târîki'l-velâ bana intikâlitmişdirverâsetim hasebiyle vekîl-i mezbûrdantalebiderimsuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâl ve eserü'l-inkâr müdde-i mezbûrMustafâdan sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden el-HâccOsmân bin Hüseyin ve Mustafâ bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdethâzırûnolub hâlen

mahalle-i mezbûre Şamlarda vefâtidübnısf-ı muhallefâtvekîl-i mezbûr yedinde olan Şâkirebint-i Abdullah nâmhâtûn bundan akdem mezbûrMustafânınammisiMehmed bin Ali Bignâm kimesnenin câriye-i memlûkesiolubi'tâkeyleyüb hâlen zevc-i mezbûrRıdvân ve Mustafâdan gayri vâris-i aheriolmamağınnsf-ı muhallefâtıbi-cihet-i velâırs-i şer'ile mezkûr Mustafâyaintikâlitmişdir bu husûşaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyîedâ-yışehâdet-i şer'iyeyitdiklerindeğıbbberi'âyet-i şerâti'l-kabûlmakbûleolubemîn-i mezkûr yedinde olan nısf-ı muhallefâtamüstehakidüğünehükmolunubmâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketbolundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Zilka'de'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Salih Dede bin Abdullah, Ömer Efendi bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Kara Mehmed bin Hızır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

41 [9a/2] Ahmet'in oğlunun suda boğulduğu

Mahmiyye-i Amâsiyyemuzâfâtından Yukarı Ovacık (?) nâm karye sâkinlerindenAhmed bin Mustafânâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzımü't-tekvîrde karye-i mezbûreahâlisindenbâisü'l-kitâbMehmed bin Mustafâ ve Kurd bin Mehmed ve Hüseyin bin Hasan ve sâirleri mahzarlarında bi't-tav'i's-sâfîkrâr u i'tirâfidübtârîh-i kitâbdan bir gün mukaddem sulbioğlımMustafânâmsagir karye-i merkûmekurbünde(...)(...) Çat nâm nehrin kenarında gaslidüğünebi-emrullahite'âlâgarîk [ve] fevt olub asla ve kat'amezbûrûn ile garîk-i merkûmın dem ve diyetine müteallik da'vâ ve nizâ'ımolmayubmünâza'ât ve muhâsemâtdanibrâ ve iskât eyledim didiğiahâli-i mezbûrüntalebleriyleketbolundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Zilka'de'i'ş-şerîfe sene erba'ave seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Beg Ser-Muhzırân, Mehmed bin Mustafâ, Mehmed Çelebi Bin Hasan, Abdu'l-fettâh el-Muhzır, Kara Mehmed bin Hızır, Bâyezîd Ağa ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

42 [9b/1] Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin kızı Emine'ye bıraktığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanYâkûtiyye mahallesi
sâkinelerindenErzurûmlıHâtûndimeklema'rûfeRâziyenâmhâtûn tarafından hîbe-i atıyyü'z-
zikriikrâravekîlolubmezbûreyima'rifet-i şer'ıyye ile ârifân olan Hasan bin Mehmed ve
İsmâ'il bin Abdü'l-ganînâm kimesneler şehâdetleriyle'sâbitü'l-vekâlet olan Ahmed bin
Abdu'l-fettâhnâm kimesne mahfil-i
kazâdamerkûmeninmu'takasıZemânenâmhâtûnınsadriyye kızı sâhibetü'l-kitâb Emine
nâmhâtûn mahzarında bi'l-vekâlet i'tirâfidübmüvekkilemmezbûreRâziyetârîh-i kitâbdan
bir sene mukaddem mahalle-i mezbûrede'vâki' silk-i mülkünde münselik olan bir haddi
mescid-i şerîf ve bir haddi Kuyumcınâmzimmî mülki ve bir haddi benim mülkim ve bir
haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk menzilinden orta kapudangâyetine varıncaya dek
cümleten ve (...) silk-i mülkünde münselikolub Kurnaz nâm karyede vâki' bir haddi
Mustafâ Ağa mülki ve bir haddi Battaloğlınâm kimesne mülki ve bir haddi
Degirmencioğlınâm kimesne mülki ve bir haddi çay ile mahdûd olan mülk çiftliğincem'
tevâbi' ve levâhıkıyla ve tasarrufunda olan Kır dalı ve Boklu yer ve Karaağaç dalı ve
Kurnaz yerinde (...) dalı ve Halîl Efendi yerinde Kubönidimeklema'rûfında'l-ahâlivel-
cîrânma'lûmu'l-hudûd beş kıt'a tarlaların[1] izn-i sâhib-i arz ile esâs-ı beytinden bir ibrik
ve bir sac ve bir tâbe ve bir şamdan ve bir (...) ve bir şefre ve baskir ve iki kayaklı tas ve
bir (...) ve iki lengerî ve iki kahve tabağı ve bir hamam tası ve bir buhurdan ve bir (...) ve
bir maşa ve bir ersün(?) ve iki sanduk-ı beyt ve bir küçük sanduk ve iki tencere ve iki sac
ayak ve iki kadife sanduk ve iki pehnîyasduk ve bir pehnî yorgan ve bir kumaş yorgan ve
bir kumaş döşek ve bir (...) döşek ve iki yan keçesi ve iki kalî[çe] ve iki minder ve bir yün
perdesi bu mezkûrâtı işbu mezbûreEmineyehîbe-i sahîh-i şer'ıyye ile hîbe ve teslîm ve ol
dahi kabz ve kabûleyledikten sonra mukâbele bir Mushaf-ı Şerîf ivaz virübmüvekkilem
dahi zikr olunan Mushaf-ı Şerîfihîbe-i merkûmedenivaz olubkabûl ve kabz eyledimin-
ba'dtalifetü'z-zikreşyâ-ı mezbûreEminenin mülk-i mevhûbıdır keyfe mâ-yeşâ ve
yehtârmutasarrıfe olsun didikdemukırr-ı mezbûribi'l-vekâlet ikrâr-ı meşrûhunda el-
mukarrulehü'l-merkûmebi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfehetahkîkmâ-hüve'l-vâki'bi't-
talebketbolundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehri Zilkâ'de'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdi Efendi bin Ali, es-SeyyidMustafâ Çelebi bin Mehmed, Mehmed Çelebi
bin Hasan, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Hızır Beg Ser-Muhzırân ve
gayruhümmine'l-hâzırîn.

43 [9b/2] Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin oğlu Hacı Mehmet'e bıraktığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanYakûtiyye mahallesi
sâkinelerindenErzurûmlıdimeklema'rûfeRâziyenâmhâtûn tarafından hîbe-i atıyyü'z-
zikriikrâravekilolubmezbûreyima'rifet-i şer'ıyye ile ârifân olan Hasan bin Mehmed ve
İsmâ'il bin Abdü'l-ganînâm kimesneler şehâdetleriyle'sâbitü'l-vekâlet olan Ahmed bin
Abdu'l-fettâhnâm kimesne mahfil-i
kazâdamerkûmeninmu'takasıZemânenâmhâtûnınsadriyyeoğlı el-HâccMehmed mahzarında
bi'l-vekâlet i'tirâfidübmüvekkilemmezbûreRâziyetârîh-i kitâbdan bir sene mukaddem
mahalle-i mezbûredevâki' silk-i mülkünde münselik olan bir haddi mescid-i şerîf ve bir
haddi Kuyumcınâmzimmî mülki ve bir haddi benim mülkim ve bir haddi tarîk-i âmm ile
mahdûd olan mülk menzilinden zifâfkapusundan orta kapusuna varıncaya dek cemî'
tevâbi' ve levâhıkıyla ve inde'l-ahâliver'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd bir harmanı ve bir bağ yeri
ve bir ahur yeri ve Suyâ nâmmevzi'de iki Avratlar yeri ve Yılkınlı yeri nâm mevzi' ve
altında (...) tarla cem'ândörd tarlalardan sâhib-i arz izniyle ve esâs-ı beyten bir büyük
tencere ve iki tencere ve bir köz ve bir maşa ve bir ersün(?) ve ibrik ve bir el legeni ve bir
bakrac ve iki şerbet tası ve bir küçük ibrik yakı ve dört sahn ve bir tâbe ve bir baş lengeri
ve bir şefreve bir baskiri ve bir (...)(...) ve bir kayaklı tas ve bir şamdan ve bir köhne tabağı
ve bir mest sanduğı ve üç yasduk ve iki pehnî yorgan ve bir pehnî döşek ve bir çift yan
keçesi ve bir çift (...) ve bir çift öküz ve bir çift kara (...)inegi bu mezkûrâtı işbu mezbûr el-
HâccMehmedehîbe-i sahîh-i şer'ıyye ile hîbe ve ol dahi kabz ve tesellüm eyledikten sonra
mukâbele bir Mushaf-ı Şerîf ivaz virübmüvekkilem dahi zikr olunan Mushaf-ı Şerîfihîbe-i
merkûmeden ivaz olubahzve kabûl eyledi ba'de'l-yevmeşyâ-i mezbûremerkûmMehmedin
mülk-i mevhûbıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrubi'l-
vekâlet ikrâr-ı meşrûhunda el-mukarrulehü'l-merkûmVICÂHENTAHDİK ve
şifâhentahkikeylemeginmâ-hüve'l-vâki'alâvukûabi't-talebketb ve yed-i talibe
vaz'olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehri Zilka'de'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdi Efendi bin Ali, es-SeyyidMustafâ Çelebi bin Mehmed, Mehmed Çelebi
bin Hasan, Mehmed Çelebi bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Hızır Beg
Ser-Muhzırân ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

44 [10a/1] Ayşe'ye babasından intikal eden tarlaya Hızır'ın müdahale ettiği

Mahmiyye-i AmâsiyyemuzâfâtındanÇorlınâm karye sâkinelerindenAişebint-i Mustafânâmhâtûnın zevci tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyâni'tirâfavekîl ve nechi's-sübûtşer'ânsâbitü'l-vekâlet olan sâhibü'l-kitâbMehmed bin Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazâda karye-i mezbûresâkinlerinden Hızır bin İbrâhîmnâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idübmüvekkilemmezbûreAişenin babası mezbûrMustafâdantefevvüzintikâlidüb on beş sene tasarrufunda olan Kırkçıkñâmmezraa nehri sâhilindeinde'l-ahâlivel-cîrânma'lûmu'l-hudûd bir anuzluk arz hâlen işbu mezbûr Hızır tasarrufuna mâni'olubsuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmezbûr Hızır cevâbında fi'l-vâki' arz-ı merkûmemezbûreAişenin babası Mustafâdanintikâlitmişdir ve lakin hâlen sipâhisi olandan tapu ile tefviz eyledim ana binâen mâni' olurum didikdemüddeî-i merkûm bir kıt'afetâvâ-yişerîfeibrâzidüb nazar olunubkırâatolundukdaZeyd-i mütefeffânın tarlaların[1] kızı Hindmütevâliyen üç sene ta'tîlitmedikce hâlen sipâhisi Bekir tapuya virmeğe kadir olur mı cevâbında olmaz buyurulmagınber-mûceb-i fetâvâ-yişerîfemezbûr Hızır bi-vehc-i muârizadan men'olunubmâ-hüve'l-vâki'alâvukûabi't-talebketbolundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Zilka'de'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Efendi bin Mustafâ, Ömer bin Hasan, Ömer bin Musli, Mûsâ el-Muhzır, Osmân bin Yûsuf, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

45 [10a/2]Hatuni'nin (zımmîye) babası Vasil'e annesinden kalan bağa halası Giras'ın (?) müdahale ettiği

Mahmiyye-i AmâsiyyemuzâfâtındanZiyerenâm karye sâkinelerindenHâtûnî veledi Vasilnâmzımmîye tarafından ber-nehc-i şer'îda'vâyavekîl olan zevci Tudor veledi Gireginâmzımmî meclis-i hatîr-i lâzımü't-tekvîrde yine mahmiyye-i mezbûremuzâfâtındanZananâm karye sâkinlerindenolubmezbûrânınammetesi olan bâisetü'l-kitâbGiras(?) veledi Gireginâmzımmîye tarafından da'vâyavekîlolubber-nechi's-sübûtşer'ân vekâleti sâbite olan zevci Murâd veledi İvan nâmzımmî mahzarında bi'l-

vekâlet da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem müvekkilem zevcim mezbûrHâtûnînin babası merkûm Vasile anası karye-i mersûmekurbündevâki' Bazil bağı dimeklema'rûfmevzi'de bir haddi Gök Mehmednâm kimesne bağı ve bir haddi Hasan Beşe oğlu bağı ve bir haddi Sekmenbaşioğlu bağı ve bir haddi cebel ile mahdûd olan bağının nısfını hîbe ve temlîkeyleyübmezbûrVasildenmüvekkilemmezbûreyebi-hasebi'l-ırsintikâl itmişken işbu vekîl-i merkûmınmüvekkilesi ve zevci mersûmeGirasbi-vech-i müdâhaleidersuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak murâdımdırdididegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr vekîl-i mezbûrMurâdcevâbındafi'l-vâki' müvekkile-i merkûmeHâtûnînin babası Vasile anası mevzi'ima'hûddazıkr olunan bağın nısfını hîbeyleyüb ve lakin taksîm ve ifrâz ve teslîm ve tesellüm bulunmadan rücû'idüboğlımezbûrmutâcehesinde on beş sene müstakilenzabt ve tasarruf eyledi deyuda'vâ-yürücû'eyledikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûrMurâddan sıdk-ı makâlinebeyinetalebolundukda karye-i mezbûreden Nikola veledi Murâd ve Cimi oğlınâmmîler li-ecli's-şehâdethâzırâbolubisre'l-istişhâdi's-şer'îfi'l-hakîkamerkûm Vasilin validesi zıkr olunan bağın nısfını kendühîbe itmiş idi ve lakin kıbeli't-taksîmve'l-ifrâzrücû'idüb on beş seneden mütecâvizmüstakilenzabt ve tasarruf eyledi deyuedâ-yişehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden hîn-i kabûldevâki'oldukdan sonra vekîl-i mersûmTudor bir kıt'afetâvâ-yişerîfeibrâzidübmazmûnındaHind hâl-i hayâtındaoglıÖmere beni ölünceye dek beslersen bağın nısfı senin olsun deyüb lakin teslîm ve ifrâz ve taksîm ve tesellüm bulunmadan Hind-i mezbûrerücû'idüboğlıÖmerinmutâcehesindebilâ-ferâg on beş seneden mütecâvizzabt ve tasarruf idüb on beş seneden berüzımmînin tasarrufunda iken hâlen Ömerin kızı Hadice mücerred idim mukaddemâ nısfını babam Ömer-i müteveffâhîbe etmiş deyuda'vâya kadir olur mı cevâbında olmaz buyurulmagınber-mûceb-i fetâvâ-yişerîfevekîl-i mezbûrTudormüvekkilesimerkûmeHâtûnîbi-vech-i muârizadan men' olunubmâ-hüve'l-vâki'bi't-talebketbolundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri-i Zilka'de'i's-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-HâccHalîl bin el-HâccMehmed, Hızır Beg bin Süleymân, Müsellem Hüseyin Ağa, Mahmûd bin Osmân, Mûsâ el-Muhzır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

46 [10b/1] Raziye'nin mirasını eski kölesi Zemane'nin evlatlarına bıraktığı ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı

Mahmiyye-i Amâsiyyede beytü'l-mâl emînivekîli olan İbrâhim Ağa mahfil-i şer'ide Yâkûtiyye mahallesi sâkinelerinden olub müteveffîye olan Erzurumlu Hâtûndimeklema'rûfe Râziyenâm hâtûnı mu'takası Zemânenâm hâtûnı sulbı oğlu el-Hâcc Mehmed ve sadriyye kızı Emine nâmsagir ve sâhibü'l-kitâbların kibel-i şer'iden mansûb vasîleri olub mezbûre hâtûnı muhallefâtınamerkûmlardan bi'l-vesâyet vâzı'u'l-yed olan Ahmed bin Abdu'l-fettâhnâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffîye-i mezbûre Râziyenin zâhirde vârisi olmayub cemî'muhallefâtı beytü'l-mâl olmağla vekâletim hasebiyle mezbûr Ahmed talebeyle digim deedâdan imtina'idersuâl olunub cevâbında müteveffîye-i mezbûre Râziyetârîh-i kitâbdan bir sene mukaddem hâl-i hayâtda ve kemâl-i sıhhatdecemî'emvâl ve erzâkdan mâmelekivasîleri olduğum mezbûr ve mezbûre el-Hâcc Mehmed ve Emine yehîbe-i sahîh-i şer'iyye ile hîbe ve teslîm ve mezbûrlar tarafından ittihâb ve kabz ve kabûl olundı didik degıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr udûl-i ricâlden Mustafâ Çelebi bin Mehmed ve Abdi bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâdethâzırân olub fi'l-hakîkamezbûre-i müteveffîye Râziyetârîh-i kitâbdan bir sene mukaddem hâl-i hayâtda ve kemâl-i akl-i sıhhatdecemî'emvâl ve erzâkdan mâmelekisagir-i mezbûrlar ahuzûrumuzdahîbe-i sahîh-i şer'iyye ile hîbe ve teslîm ve mezbûrlar tarafından kabz ve kabûl olundı bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyuedâ-yışehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gibbe't-ta'dîlhayyiz-i kabûldevâki olmağın vekîl-i mezbûr İbrâhim bi-vech-i muârizadan men' olunub mâ-hüve'l-vâki'bi't-taleb ketbolundı ki vakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Zilka'de'i's-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Mustafâ, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Ömer bin Murtaazâ ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

47 [10b/2] Hacı Mahmut'un mirasını eski kölesi Yusuf'a bıraktığı ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı

Mahmiyye-i Amâsiyyede beytü'l-mâl emîni olan İbrâhim Ağa meclis-i şer'i şerîf demüteveffâ el-Hâcc Mahmûdnâm kimesnenin muhallefâtına mülk ve mâl-ı mevhubı olmak ile vâzı'u'l-yed olub müteveffâ-i mezbûrın mevlâ ve mu'takı olan bâisü'l-kitâb Yûsuf bin Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine bi'l-vekâlet da'vâ ve takrîr-i kelâm

idübmüteveffâ-yımezbûr el-HâccMahmûdınzâhirde vârisi olmayubmuhallefâtı olan menzil ve esâs-ı beyt ve nukûdbeytü'l-mâl olmağlabi'l-vekâlet işbu mezbûrYûsufdantaleb eylediğimde edâdan imtina' iderbi-hasebi's-şer'î şerîfsuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmerkûmYûsufcevâbındamevlâ ve mu'tikimmüteveffâ-yımezbûr el-HâccMahmûdtârîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem mâmelekiolan menzil ve esâs-ı beyt ve nukûdıbi'l-cümle bana hîbe ve teslîm ve ben dahi ittihâb ve kabz ve kabûl ve tesellüm ve tefvîzeyleyübîn-i hîbeden ilâ yevminâhazâzıkr olunan eşyâ-ı mülk ve mâl mevhubım olmak üzere tasarrufumdadır didikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr udûl-i ricâlden Ahmed bin İbrâhim ve Mehmed bin Sehînâm kimesneler li-eclî's-şehâdethâzırânolubfi'l-hakîkamüteveffâ-yımezbûr el-HâccMahmûdmâmeleki olan menzil ve esâs-ı beyt ve nukûdımerkûmYûsufahuzûrumuzdatârîh-i mezbûre[de] hîbe ve teslîm ol dahi kabz ve kabûl ve tesellüm ve tevfiizidübîn-i hîbeden ilâ yevminâhazâ eşya-ı mezkûr mülk ve mâl mevhubı olmak üzere tasarrufumdadır bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîlve't-tezkiye şehâdetlerimakbûle ve mergûbeolmağınvekîl-i mezbûrİbrâhim Ağa bi-vech-i muârizadan men' olunubmâ-hüve'l-vâki'alâvukûabi't-talebketbolunub yed-i talibe vaz'olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Zilka'de'i's-şerîfe sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin MustafâMumcibaşı damadı, Kara Abdi bin Mehmed, Mehmed Beşe bin Sefer Beşe, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Ali bin Musli, Mûsâ el-Muhzır, fahrü'l-akrân Ömer Ağa bin Mehmed Ağa, Ahmed bin Mehmed, Ömer bin Murtazâ ve gayruhümmine'l-hazırîn.

48 [11a/1] Hacı Mahmut'un ve eski kölesi Yasemin'in mirasının yine Hacı Mahmut'un eski kölesi olan Yusuf'a intikal ettiği ama beytülmal emini vekili İbrahim'in buna karşı çıktığı

Mahmiyye-i Amâsiyyedebeytü'l-mâl emînivekîli olan İbrâhim Ağa mahfil-i şer'ide Acem Ali mahallesi sâkinlerindenolubmüteveffâ olan el-HâccMahmûdnâm kimesnenin mu'taki olan sâhibü'l-kitâbYûsuf bin Abdullah nâm kimesne mahzarında bi't-tav'i's-sâfi'tirâfidübmüteveffâ-

yımezkûrınmu'takasıYâseminnâmhâtûnmüteveffiyelubmuhallefâtıbeytü'l-mâl olmağlave

yine müteveffâ-yımezbûr el-HâccMahmûdın işbu mezbûrYûsufahîbe eylediği menzil ve esâs-ı beyt ve nukûddanmâadâmuhallefât-ı mezbûrlarmerkûmınYûsufın yedinde olub vekâletim hasebiyle taleb eylediğimde beynimizde münâza‘ât-ı kesîrevâki‘ olmuş idi el-hâletühâzihi beynimizde muslihûn-ı müslimûn tavassut idübmezkûremüteveffiyeYâseminmuhallefâtı ve merkûmmüteveffâ el-HâccMahmûdınhîbe eylediği menzil ve esâs-ı beyt ve nukûddanmâadâmuhallefâtımukâbelesinde yüz esedîguruşaislâhidüb bedel-i sulh olan meblag-ı mezbûrımersûmYûsufdanahz u kabzidübmesfûrın zimmetini husûs-ı merkûma müteallik de‘âvî ve husûmâtdanibrâ ve iskât eyledim mezbûrhusûs-ı mezbûra müteallik vekâletim hasebiyle benden da‘vâsâdire olursa lede’l-hükkâmü’l-kirâmmesmûa olmasın didikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü’l-merkûmbi’l-muvâcehetasdıkeylemeginmezbûrYûsufınhusûs-ı merkûmdanberâat-i zimmetine hükmolunubmâ-hüve’l-vâki‘bi’t-talebketbolundıkivakt-i hâcette kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Zilka‘de‘i’ş-şerîfe sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahru’l-emâsilve’l-akrân Ömer Ağa bin Mehmed Ağa, Mustafâ Çelebi bin el-HâccMurâd, el-HâccMusli bin Hüseyin, el-HâccMehmed bin el-HâccMehmed, el-Hâcc Hasan bin Hasan, İbrâhim Çelebi bin Ömer, Ahmed bin Mehmed, el-Hâccİsmâ‘il bin Mahmûd, Mustafâ bin Hasan, AhmedBeg bin Mehmed, Mehmed bin Ahmed, el-HâccMehmed bin Abdullah ve gayruhümmine’l-hâzırîn.

49 [11a/2] Zile voyvodasının vekili Kürt Hüseyin’in İsmail’den vergi talep ettiği

Zile voyvodası tarafından perâkendereâyâdanrüsûm-ı raiyyettahsîlinevekîl olan Kürd Hüseyin Ağa mahfil-i şer‘idemahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Hızır Paşa mahallesi sâkinlerindenbâisü’l-kitâbİsmâ‘il bin İsnâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûrİsmâ‘il müvekkilim Zile voyvodası raiyyeti ve raiyyetioğlıolub vekâletim hasebiyle merkûmdan baş harcı ve resm-i raiyyettalebeyledigimdeedâdan imtina‘ iderbi-hasebi’ş-şer‘i şerîfsuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe’s-suâl ve akîbü’l-inkâr müddeî-i mezbûrvekîl Hüseyin Ağadan sûret-i defter talebolundukda yedinde sûret-i defter bulunmayub ve lakin talebiyle mersûmİsmâ‘il Zile voyvodası raiyyeti ve raiyyetioğlıolmayub bu ana dek voyvodaya resm-i raiyyetvirmedüğüneyemînteklîfolundukda ol dahi alâvefki’l-mes‘ûlyemîn billâhi

te'âlâylemeginvekîl-i merkûm Hüseyin Ağa bi-vech-i muârizadan men' ve def' olunubalâmâ-hüve'l-hakîkaketbolundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri-i Zilka'de'i's-şerîfe sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah el-Muhzır, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Abdu'l-fettâh el-Muhzır, Mehmed bin OsmânKethüdâ-yışehr, Ömer bin Murtazâ ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

50 [11b/1]Urun'un (zımmî) kötü maksatla (fi'l-i şenî) Fatma'ya para teklif ettiği

Mahmiyye-i AmâsiyyemuzâfâtındanZiyerenâm karye sâkinelerinden Fâtıma bint-i Ahmednâmhâtûn mahfil-i kazâda karye-i mezbûresâkinlerindensâhibü'l-kitâb Urun veledi Sava nâmzımmî mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûr Urun târîh-i kitâbdan üç gün mukaddem karye-i mezbûrede'vâki' bınara suya varduğımdatârîh-i merkûm bana fi'l-i şenî' kasdı üzere elinde bir gurusıolub gösterdi ve bundan mâadâtârîh-i merkûm gecesi evim açılıbba'ziesvâbımsirkaolundıfi'l-i şenî' kasdımüşâhede eylemekle (...) mezbûrUrundırbi-hasebi's-şer'î's-şerîfsuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdıdikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr eser-i acz-i izhârü'l-beyyine talebiyle mezkûr Uruna müddeî-i merkûmeFâtımanın evine girmeyübbınar önünde fi'l-şenî' kasdıylaguruş göstermediğine yemînteklîfolunub ol dahi alâvefki'l-mes'ûlyemînbillâhi'l-lezîenzele'l-İncîlalâİsâsalâvâtullâhialânebiyyinâ ve aleyyeylemeginmezbûre Fâtıma bi-vech-i muârizadanmemnûaolunubmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri-i Zilka'de'i's-şerîfe sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Abdu'l-fettâh el-Muhzır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

51 [11b/2]Erselaf'ın evini diğer Erselaf'a sattığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanSarrâchâne mahallesi sâkinlerindenolubYahûdiyântâifesindenErselaf veledi Yasef nâmYahûdi mahfil-i şer'ide

yine Yahûdiyântâifesindenolubmedine-i HalebsâkinlerindendigerErselaf veledi Şebev(?) nâmbâisü'l-kitâb mahzarında bi't-tav'î's-sâfîkrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûredevâki' olub silk-i mülkümde münselik olan bir haddi Hamza Efendi mülki ve bir haddi Abacı oğluHilernâmYahûdi mülki ve bir haddi es-SeyyidAhmedoğluMustafâBeg mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub bir bâb fevkânî ve iki tahtânî odaları hâvî ve müştemil olan mülk menzilimi işbu müşârun-ileyhErselafa yüz seksen esedîguruşa bey'-i bât ve kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrıvech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmşifâhentasdîkeylemegin sıhhat-i bey' ve şirâyahükm birle işbu vesîka-i enîkaalâmâ-hüve'l-vâki' ketb ve yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Zilka'de'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Yûsuf bin İbrâhim, Ali bin Mustafâ, Mehmed bin Nasûh, Abdu'l-fettâh bin Mehmed, Tarık bin Hamdullah Ases-i karye-i Şeyh Cûi ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

52 [12a/1]İsmihan'ın oğlu Hasan için ölen kocasının malından nafaka talep ettiği

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanKübcegiz mahallesi sâkinlerindenolubvefât iden Hasan bin Süleymânnâmmüteveffânınsulbioğlu Hasan nâmsagirin validesi ve mürebbiyesi İsmihânnâmhâtûn mahfil-i şer'î şerîfegelübtakrîr-i kelâm idübsagir-i mezbûramüteveffâ-yımerkûm Hasan muhallefâtındanırs-i şer'ileintikâl iden nafaka ve kisvesi ve sâirmühimmât-ı lâzimesi için yevmî dörder akçe takdîr olunmak talebiderimdidikde hâkim-i mevki'-i kitâb-ı müstetâbvech-i meşrûh üzere sagir-i mezbûramüteveffâ-yımerkûmdanintikâl iden mâlından nafaka ve kisvesi ve sâirharc-ı lâzime içüntârîh-i kitâbdan yevmî dörder akçe takdîridübinde'l-ihyâcistidâne ve vakt-i zaferde rücûamezbûreİsmihânaiznırmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu ve yed-i talibe vaz' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî gurre-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi bin Hasan, Murâd Ağa bin Hasan, Hızır bin Osmân, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Abdu'l-fettâh el-Muhzır, Ömer bin Murtazâ, Mehmed Çelebi bin el-HâccMustafâ ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

53 [12a/2] Halil Bey'in evini Kâsım Bey'e sattığı

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Karatay mahallesi sâkinlerinden Halîl Beg ibn-i Ali Begcânib[in]den menzil-i atıyyü'z-zikri [beyâna] vekîlolubber-nehc-i şer'î vekâleti sâbite olan el-Hâcc Rıdvân bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'î şerîfeî'tirâfidübmüvekkilim mezbûr Halîl Begin silk-i mülkünde münselik olan mahalle-i merkûmedevâki' bir haddi Mehmed Beg mülki ve bir haddi el-Hâcc Abdullah nâm kimesne mülki ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan iki bâb fevkânî ve iki bâb tahtânî beytleri ve bir anbarımüştemil mülk menziline derede olan silk-i mülki ile bi'l-vekâlet işbu mezbûr Kâsım Begedörd yüz esedîguruşa bey'-i bât ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere cârî olan bi'l-vekâlet ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdıkeylemeginsahîh-i bey' ve şirâyahükm birle işbu vesîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketb ve yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcette kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî gurre-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-emâsil Abdi Efendi, el-Hâcc Ali bin Abdü'l-kâdir, Mehmed Ağa bin Mustafâ, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Hasan Ağa bin Mustafâ, Nûh Beg bin Mustafâ, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

54 [12b/1] Hatice'nin babasından intikal eden mirasını Mustafa'dan istediği

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Bâyezîd Paşa mahallesi sâkinelerindensâhibetü'l-kitâb Hâdice bint-i Mustafânâm hâtûnın zevci olubcânibindenda'vâyasâbitü'l-vekâlet olan Ömer Ağa bin Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem zevcim müvekkilemmerkûmenin Ömer (...) dimeklema'rûfdiger Mustafâ bin Abdullah nâm kimesne fevt olubverâseti zevcim müvekkilemmerkûmeye ve müteveffâ-yı mezbûrın zevcesi Aynî bint-i Mervânenâm hâtûna münhasıra olduğu şer'ân müstehak ve zâhire olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmın muhallefâtından olub mahalle-i mezbûrede işbu mezbûr Mustafânın sâkin olduğu menzilden zevcim müvekkilem mezbûrenin hisse-i şer'îyesin[i] talebeyle digim debi-vech-i

mâni‘ olur suâl olunub cevâbı tahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdur didik degıbbe’s-
 suâl mezbûr Mustafâ cevâbında fi’l-hakîka hâlen sâkin olduğım menzil müteveffâ-
 yı merkûm Mustafânın muhallefâtından olup ve lakin zevcesi merkûme Aynî hâtûnün mihrî
 ve hissesi mukâbelesinde mezbûre yeta’yîn ve temlîk olunub mersûme Aynî babam
 merkûm Mustafâya bey‘ idüb babam mezbûr Mustafâyı yirmi seneden mütecâviz bilâ-nizâ‘
 zabtidübba‘devefâte bana ırs-i şer‘ ile intikâl idüb ben dahi yirmi seneden beri bilâ-nizâ‘
 mutasarrıf ve zâbıtımdı didik den sonra bir kıt‘afetâvâ-
 yı şerîfeibrâz idüb mazmûnında Zeydin Hindden semen-i ma‘lûme ile iştirâ‘ itdiği menzili
 yirmi sene mutasarrıf olup fevtinden sonra oğlu dahi yirmi sene bilâ-gadr ve bilâ-nizâ‘
 tasarruf itmişken Zeyneb mihr ve menzil merkûm Ömer mülki idi deyuda‘vâitmege kadir
 olur mı cevâb olmaz buyurulmagın ber-mûceb-i fetâvâ-yı şerîfe müddeî-i mezbûr bi-vech-i
 muârizadan men‘ olunub mâ-hüve’l-vâki‘ ketbolunub yed-i talibe def‘ olundıkivakt-i
 hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Muharremi’l-haram sene hamse ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Musli, Mehmed Çelebi bin Mustafâ, Abdu’l-
 fettâh el-Muhzır, Mehmed bin Nasûh, Abdu’l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

55 [12b/2] Emine’nin bağı Mustafa Paşa’ya sattığı

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Gökmedresenâm mahalle sâkinelerinden Emine bint-i
 Sapancı nâm hâtûnün li-ebeveyn karındaşı olup mezbûrenincânibinden kerm-i atıyyü’z-zikri
 beyânasâbitü’l-vekâlet olan Mustafânâm kimesne meclis-i şer‘idekâim-makâm Mustafâ
 Paşa hazretlerinin mîrahurufahru’l-emâsil Hüseyin Ağa zîdemecduhûnâmsâhibü’l-kitâb
 mahzarında bi’l-vekâlet ikrâr-ı sahîh-i şer‘î ve itirâf-ı sarîh-i mer‘îdüb müvekkilem
 hemşirem mezbûre Eminenin silk-i mülkünde münselikolub Kamerü’l-dîn mahallesinde
 vâki‘ bir haddi Hasan Efendi bağı ve bir haddi Ehanuk(?) nâm kimesne bağı ve bir haddi
 nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağı işbu müşârun-ileyh Hüseyin
 Ağaya iki yüz altmış esedîguruşa bey‘-i bât ve kabz-ı semen-i ma‘dûd ve teslîm-i mebi‘-i
 mahdûd ol dahi iştirâ‘ ve tesellüm eyledi min-ba‘d mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve
 yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrım invâl-i meşrûh üzere cârî olan bi’l-
 vekâlet ikrârında el-mukarrulehü’l-merkûm bi’l-muvâcehetasdîkeylemeginsahîh-i bey‘ ve

şirâyahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' ketbolunub yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi bin İbrâhim, Halîl Beg bin Mehmed Ağa, Mahmûd Beg [bin/ibn-i] Mehmed, Mûsâ el-Muhzır, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

56 [13a/1] Satılmış'ın bağı Mehmet Ağa'ya sattığı

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Temennâ mahallesi sâkinlerinden Satılmış bin Ebmel(?) nâm kimesne mahfil-i şer'idekal'a-i zîrkethüdâsıfahru'l-akrân Mehmed Ağa zîdekadruhûsâhibü'l-kitâbın mahzarında bi't-tav'i's-sâfîkrâr u i'tirâfidüb Karaağaçlar dimeklemeşhûr ve müteârifmevzi'devâki' bir haddi Bekir Efendi bağı ve bir haddi Aişehâtûn bağı ve bir haddi tarîk-i âmm ve bir haddi Ada zukâkı ile mahdûd olan mülk bağınu işbu müşârun-ileyh Mehmed Ağaya yüz on sekiz esedîguruşa bey'-i bât ile bey' ve kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebi'-i mezkûr-ı mahdûd ve ol dahi kabûl ve iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve tahkîkeylemegin sıhhat-i bey' ve şirâyahüküm birle işbu vesîka-i enîkamâ-hüve'l-hakîkaketbolunub yed-i talibe vaz' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i şehr-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Efendi el-İmâm, Mûsâ bin Mahmûd, Nûh Ağa bin Mustafâ, Halîl Efendi el-İmâm, Hızır bin Osmân, Ken'an bin Abdullah, Mahmûd bin Allahverdi ve gayruhüm.

57 [13a/2] Yusuf'un mütevellisi olduğu Şeyh Cûî vakfına ait bazı toprakların Mahmut tarafından izinsiz işlendiği

Mahmiyye-i Amâsiyyekurbünde Şeyh Cûîkuddisesirruhû'l-azîzinzâviyesineevlâdiyet ve berât-ı şehriyârî ile zâviyedâr olan Yûsuf bin İbrâhîmnâm kimesne mahfil-i şer'i hatîr-i

lâzımü't-tekvîrdemahmiyye-i mezbûremuzâfâtından Yağmur nâm karye mâlikânesine mülkiyet üzere mutasarrıf olan bâisü'l-kitâbMahmûdibn-i Allahverdinâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidübAkbilekdimeklemeşhûr ve müteârifmevzi'de olan tarlalar zâviyedârolduğımazîz-i müşârun-ileyhinzâviyesievkâfı toprağından iken işbu mezbûrMahmûdyigirmi otuz senedir bi-vech-i öşriniahzidersuâl olunubcevâbitahrîr ve müceb-i şer'isiicrâ olunmak matlûbduridikdegıbbe's-suâlmerkûmMahmûdcevâbindazıkr olunan tarlalar mâlikânesine mutasarrıf olduğım karye-i mezbûr toprağındadır ebâ en ceddöşrini bizler aluruzdeyumüddeî-i mezbûrın kelâmını inkâr ile mukâbeleidübmüddeî-i mezbûrdan sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolunub bir ay mikdâriemhâl olundukdaityân-ı beyyineden âciz ve kâsıraolmağınmersûmMahmûdinyigirmi otuz sene mezkûr tarlaların öşriniahzidüb tasarrufundan mâadâudûl-i ricâlden olubzıkr olunan tarlayı zirâat ve hırâsetiderMehmed bin Yûsuf ve Yûsuf bin Hasan ve Veli bin Ali ve Receb bin Halîl ve Osmân bin İbrâhimnâm kimesneler seksen yüz seneden berümârü'z-zıkr tarlaların öşriniebâ en ceddmersûmMahmûdın tarafından alınubmezbûr Yağmur nâm karyenin toprağından husûs-ı mezbûrımınvâl-i muharrer üzere bilürüzdeyualâtarîki'ş-şehâdetihtiyâr eylediklerin[i] mezbûrYûsufbi-vech-i muârizadan men' olunubmerkûmMehmeddezıkr olunan tarlaların öşrinikemâ-kânahzahükmolunubmâ-hüve'l-vâkiketbolundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâil-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi bin İbrâhim Efendi, Ahmed Efendi bin Nihâd, Ali bin Mustafâ, Mehmed bin Himmet, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Abdu'l-hay bin Nasûh, Ömer bin Murtazâ ve gayruhüm.

58 [13b/1] Vefat eden Nevres'in (zımmî), borçlarına karşılık evinin Murat ve zevcesi Eni'ye satıldığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanDerehâne mahallesi sâkinlerindenolub bundan akdem mürd olan NevresnâmzımmîninsulbioğlıdigerNevres ve sulbiyye kızları Meryem ve Kader nâmsagir ve sagirelerinkıbel-i şer'idenmansûbvasîleri ve ceddleri olan Batos veledi Haçuknâmzımmî mahfil-i kazâdasâhibü'l-kitâbMurâdveled-i İsâyı ve zevcesi Eni nâmzımmî ve zımmîye mahzarlarında takrîr-i kelâm idübmezbûrın mahalle-i merkûmede bir haddi Ceşoğlınâmzımmî mülki ve bir haddi Başcıoğlı mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile

mahdûd ulvî ve süflî beytlerimüştemil menzili oğlîsagir-i mezbûr ve kızları sagiretân-ı merkûmâtanaintikâlidüb ve lakin mürd-i mezbûrmedyûnenmürdolubzıkr olunan menzilden gayri deyninevefâider mâlî olmaduğın[1] udûl-i müslimîndencemm-i gafîr ve cem'-i kesîr haber virmegin mezkûr menzilin zarûret-i deyniçünbey'i lâzım oldukda mevki'-i kitâb olan hâkimü'ş-şer' bey'eizn ve icâzetvirüb bey'-i arz olundukdamerkûmMurâd ve zevcesi mersûme Eni üzerinde hak-ı karar ile menzil-i mezkûr doksan esedîguruşa karar idübziyâde ile bir ferdtâlib ve râğibolmayub ve menzil-i mezkûrın semen-i vakt ve akade-i semen misillüolmagınzıkr olunan menzil cemî' tevâbi' ve levâhıkıylavesâyetim hasebiyle nısfî mezbûrMurâd ve nısf-ı aherimerkûmeEniye kırk beşer esedîcem'ân doksan esedîguruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüb ve kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' anlar dahi iştirâ' ve tesellüm eylediler min-ba'd nısfî mezbûrMurâdın ve nısf-ı aherimerkûme Eninin mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ'ân ve yehtarân mutasarrıf ve mutasarrıfe olsunlar didikdebi'l-vesâyetmukırr-ı mezbûrıvech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmânbi'l-muvâcehetasdîkitdiklerindesahîh-i bey' ve şirâyahüküm birle işbu vesîka-yienîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketbolundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâsıt-ı şehr-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed bin Arslan, Hızır bin Osmân, Debbâg Kara Mustafâ, MehmedBeg bin Yorgancı, Kara Mehmed bin Hızır ve gayruhümmine'l-hazırîn.

59 [13b/2] Mustafa'nın bağı Osman Ağa'ya sattığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanKurşunlu mahallesi sâkinlerinden olan Mustafâmahall-i hüküm ve kazâdaiftihârü'l-emâsilve'l-akrânsâhibü'l-kitâbOsmân Ağa zîdemecduhû mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'îidüb hırt-ı mülkümde münharitolubAhurönidimeklema'rûfmevzi'de bir haddi Saclıemiroğlı es-Seyyidİbrâhimnâm kimesne mülki ve bir haddi Elkısan(?) nâmmî mülki ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağımlı işbu mezbûrOsmân Ağaya altı yüz yetmiş esedîguruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd [mülk-i] müşterâ ve mehazzıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrîkelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfêhetahkîkeylemeginsahîh-i bey'

ve şîrâyahükm birle işbu hurûf-ı parsel-i me'lûfketb ve imlâ ve yed-i talibe def' olundıkimüzekkir-i mâ-cerâ ve mübeyyen-i mâ-mezâ ola.

Fî evâsıt-ı şehri-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'în ve elf (...)(...)(...)(...)

Şuhûdü'l-hâl: Hasan bin Veli, Ali Beg bin el-hacc Rüstem, MusliBeg bin Piyâle Beg, Ömer Beg bin Bekir Beg, iftihârü'l-akrân Mehmed Ağa bin el-Hâcc Efendi, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Fahrü'l-müderrişin Abdu'r-rahman Efendizâde Kâsım Efendi ve gayruhüm.

60 [14a/1] Derviş'in mütevellisi olduğu Bayezit Paşa Cami vakfına ait bazı toprakların Mehmet tarafından işlenmediği (harab olduğu)

Mahmiyye-i Amâsiyyede vâki' merhûm Bâyezîd Paşa binâ eylediği câmi'-i şerîfevkâfinabi'l-evlâdiyetve'l-meşrûtiyetmütevellî olan bâisü'l-kitâb Derviş Çelebi ibn-i Mehmednâm kimesne meclis-i şer'idekal'a-i bâlâ sâkinlerinden Mehmed bin Rıdvânâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidüb mahmiyye-i mezbûrekurbünde l'vâzlıdimeklema'rûfmeşhûr mahalle işbu mezbûr Mehmedin arsası mukâtaalı ve tapulu ve kürümî mülk olan inde'l-ahâlivede'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bağı vakf-ı mezbûr toprağından olubmürûr-ı eyyâm ve küdür-ı a'vâm ile harâb asla ve kat'a eser-i kürüm kalmayub biri zirâatesâlih olmagın ve mukaddemâmezbûr Mehmedtefevvüz itmemele aheretevfîz murâd ve kasdittigim demerkûm Mehmedbi-vehc-i mâni' olur suâl olunubcevâbitahrîrmezbûrınkasr-ı yedine beyyine olunub ve bana tevfiiz-i izn virilmesimat lûbdur didik degıbbe's-suâlmezbûr Mehmedcevâbindazıkr olunan arz-ı arsası mukâtaalı ve kürümî mülk bağımız idi ve vakf-ı mezbûrın toprağındadır bi't-tav' i'tirâfeylediklemütevellî-i mersûm Derviş hâlen Şeyhü'l-islâmsellemehullâh es-salam Efendi hazretlerinden bir kıt'afetâvâ-yı şerîfeibrâzidüb mazmûn-ı şerîf ve mefhûm-ı mün'akidinde Zeydin arsası mukâtaalı ve tapulu ve kürümî mülk olan bağı mürûr-ı eyyâmlaharâbolub asla kürümlerinden eser kalmayub biri zirâatesâlih oldukdan sonra hâlen arsa ve mütevellisi Ömer ve Zeyd ol bağa mâlik oldukda (...)(...) tefevvüz itmiş olacak (...) tapu ile virmeğe kadir olur mı cevâb-ı bâ-savâblarında olur buyurulmagınber-müceb-i fetâvâ-yı şerîfemezbûr Mehmedinkasr-ı yedine tenbîh ve merkûm Dervişin tevfiizine izn birle işbu vesîka-i enîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketb ve yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-HâccMustafâ bin Hasan, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Kara Mehmed bin Hızır, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Mustafâ, Abdu'l-hayybin Nasûh ve gayruhüm.

61 [14a/2] Mehmet'in kızı Ayşe'nin nehir kenarında eşya yıkarken düşüp boğulduğu

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından el-Hâccİlyâs mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Pîrînâm kimesne meclis-i şer'î şerîf-i Nebevî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Mustafâvîsallâhute'âlâalâşâri'ihâda bağ komşuları bâisü'l-kitâb Hüseyin bin Ahmed ve Ahmed bin eş-şeyh [isim yok] ve İbrâhim bin el-Hâcc Hasan ve sâirleri bi'l-cümle mahzarlarında bi't-tav'i's-sâfîkrâr u i'tirâfidübKuridimeklemeşhûr ve müteârifmevzi'de bağım içinde nehir kenârında sadriyye kızım Aişenâmmürâhakaesvâbgaslidenkenbi-emrullâhite'âlâ nehre düşübgarîkân fevt olub meyyiti dahi zuhûr itmedi asla komşularım mezbûrûn ile kızım garîk-i mezbûrenin dem ve diyetine müteallik da'vâ ve nizâ'ımyokdurba'de'l-yevm benden veya vekîlimdenhusûs-ı mezbûra müteallik de'âvî ve husûmâtsâdire olursa le'de'l-hükkâmü'l-kirâmmakbûle ve mesmûaolmasundidikdehıfzü'l-mukâlmezbûrûnın talebiyle mâ-hüve'l-vâki' ketbolunub yed-i talibe def' olundıkimüzekkir-i mâ-cerâ ve mübeyyen-i mâ-mezâ ola.

Fî evâhir-i şehri-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrâhim Çelebin bin Çavuş, Hızır Beg bin Osmân, Abdu'r-rahman Çelebi bin Mehmed Efendi el-meşhûrŞi'rci, Ali bin Mustafâ, Osmân bin Hasan, Abdu'l-fettâh el-Muhzır, Ömer bin Murtazâ ve gayruhüm.

62 [14b/1] Vefat eden Hâce'nin (kadın) varislerinin eşi Hacı Musli ve Abdullah olduğu

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanHelkıs mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb es-SeyyidHalîl Çelebi ibn-i Hüseyin nâm kimesne mahfil-i şer'î şerîfdePervâneBeg mahallesi sâkinlerindenolubvefat iden Hâce nâmhâtûnın zevci el-HâccMusli bin Mehmednâm kimesnenin sadriyyeoğlıolubcânibindenhusûmeteber-nehc-i şer'î vekâleti sâbite olan

Mehmed Çelebi nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâmîdübmüteveffât-ı mezbûre Hâcenin (...) ve vârisi (...) benim ceddîm Abdullah ile müteveffât-ı mezbûre Hâcenin validesi İsmihânlieb ve ümm karındaşlardır babanın ismi Hunek(?) ve analarının ismi Eminatedir müteveffât-ı mersûmeninverâseti benim ile zevci müvekkil-i mersûm el-HâccMusliye münhasıradır vâris-i aheriolmamaginmuhallefât-ı mezkûreden nısfı bi-tarîki'l-ırsi's-şer'î bana intikâlitmişdir talebi derim didikdegıbbe's-suâlve'l-inkâr ve isre'l-istişhâdudûl-i müslimîndenSüleymân bin Ahmed li-ecli's-şehâdethâzırâanolubmüddeî-i mezbûrHalîl Çelebi müteveffât-ı mezbûre Abdullah ile Hâcenin (...) ve vârisidir müddeî-i mezbûrın ceddî Abdullah ile müteveffât-ı merkûmenin anası İsmihânlieb ve ümm karındaşlardır baba ismi Hunek ve analarının ismi Eminatedir müteveffât-ı mezbûreninverâsetimüddeî-i merkûm ile zevci müvekkil-i mersûma münhasıradır vâris-i aheryokdur ben bu husûsa şâhidim şehâdet dahi iderimdeyuedâ-yışehâdet-i şer'îdübgıbbıberi'âyet-i şerâiti'l-kabûlhîn-i kabûlde vakıa olub (...) (...) Hüseyin bin Yûsuf ve Mahmûd bin Ahmednâm kimesneler li-ecli's-şehâdethâzırâanolub hâlen mahalle-i mezbûreHelkısdanolubmuhadderât ve mestûrândan olmalarıyla meclis-i şer'ahuzûrlarımüteazzir ve gayr-i mümkün olan Aîşe ve Emine nâmhatûnlarmüddeî-i mezbûrHalîl Çelebi müteveffât-ı merkûmenin anası İsmihânlieb ve ümm karındaşlardır babanın ismi Hunek ve analarının ismi Eminatedir mezbûre Hâcenin verâsetimüddeî-i merkûmHalîl ile zevci müvekkil-i mersûma münhasıradır vâris-i aheryokdur bizler bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi ideriz bizler dahi şâhidolub bizim lisânımızdaşehâdet eylen deyu bizi eşhâditdiler biz dahi husûs-ı mezbûramerkûmâtanAîşe ve Emine lisânlarındanşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'î eylediklerinden şehâdetleriba'deri'âyet-i şerâiti's-şehâdethîn-i kabûlde vakıa olubmüddeî-i mezbûrmüteveffât-ı merkûmenin (...) ve vârisi ve muhallefâtının nısfına müstehakolub müsellemler olmasına hükm birle mâ-hüve'l-vâki' alâvukûabi't-talebketbolunub yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i Muharemi'l-haram sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed bin Nasûh, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Mustafâ, Kara Mehmed bin Hızır ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

63 [15a/1] Mehmet'in kızı Ayşe'nin nehir kenarında eşya yıkarken düşüp boğulduğu (61. dava da bu mevzu ile alakalı idi)

Mahmiyye-i Amâsiyyedebi'l-fiil mütesellim olan fahrü'l-akrân Hüseyin Ağa zîdekadruhû mahfil-i şer'amahmiyye-i mezbûremahallâtından el-Hâccİlyâs mahallesi sâkinlerinden MehmedPîrînâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında üzerine takrîr-i kelâm idüb işbu Mehmedinsagir-i sadriyye-i mürâhaka kızı Aişe ölmüş bi-hasebi'ş-şer'i şerîfsuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmezbûr Mehmedcevâbında Kurînâmmevzi'deinde'l-ahâlivede'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd olan bağımında nehir kenârındaesvâbgasliderkendüşübbi-emrullâhite'âlâgarîkoldıdidikdemüşârun-ileyhmütesellim ağa mezbûr Mehmedinsuâl-i meşrûh üzere sâdır olan kelâmı münkir olıcak sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudül-i müslimînden ve sikât-ı muvahhidînden Ali bin İbrâhim ve Ahmed bin Mehmednâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdethâzırânolubgıbbe'l-eşhâdi'ş-şer'i şerîffi'l-hakîkazıkr olunan bağ yanında bağımızda merkûmemürâhakaesvâbgasliderken nehre düşübgarîkoldı böyle gördük bu husûsaşehâdet dahi iderüzdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyyeeyledüklerindeba'de't-ta'dılmakbûleolmagınmüşârun-ileyh ağa bi-vech-i muârızadan men' olunubmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâsıt-ı Saferi'l-hayr sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Ali bin Musli, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah, Mehmed bin Osman ve gayruhüm.

64 [15a/2] Nasuh Ağa'nın, bahçesinden elde edilecek kiranın soyu tükenmesi halinde (inkırâzü'l-evlâd) oturduğu mahallenin imamına vakf olunmasını istediği ve mülkü için değer biçtiği (takvîm olunması)

Mahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından el-Hâccİlyâs mahallesi sâkinlerindeniftihârü'l-emâsilve'l-akrânNasûh Ağa bin Süleymân Çelebi mahfil-i şer'agelüb mahalle-i mezbûredevâki' olub hâlen tasarrufumda olan bir haddi el-HâccMustafâ mülki ve bir haddi Ömer Çelebi mülki ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağcede iki fevkânî oda ve bir sofa ve bir kılârîhâvî ve müştemilolubinkırâzü'l-evlâd mahalle-i mezbûredevâki' mescid-i şerîfdeimâm olana vakıf ve şart olan menzilin kibel-i

şer'iden üzerine nâib ve mukavvim irsâlolunubtakvîm olunması murâdımdırdidikdecânib-i şer'idennâib Mehmed Efendi ve usta mi'mârlardan usta Hasan ve sâirzeyl-i kitâbdanmastûrû'l-esâmi olan bî-garez müslimîn ile menzil-i merkûmı altmış beş esedîguruşatakvîmolunubziyâde kıymet itmedüğütahmînolundıgımüşârun-ileyhnâib ve mezkûr usta Hasan gelübihbâreyledükleri işbu hurûf-ı ber-sebîlü'l-me'lûfketbolundu.

Fî evâsıt-ı Saferi'l-hayr sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdü'l-vâsi Çelebi bin Halîd Çelebi, Ömer Ağa bin İbrâhim, el-Hâcc Hasan bin İbrâhim, Osmân Çelebi bin Ömer Çelebi, Ali Çelebi bin Abdullah, Hasan bin Mehmed, İbrâhim Çelebi bin Bayram, Mahmûd bin Veli ve gayruhüm.

65 [15b/1] Mehmet Ağa'nın kaçan kölesi Dilaver'in (emred) Hüseyin Ağa tarafından yakalandığı

Mahmiyye-i Amâsiyyedebi'l-fiil mütesellim ve Ovalık mukâtaası mültezimi olan iftihârü'l-emâsilve'l-akrân Hüseyin Ağa mahfil-i şer'ide işbu hâzır-ı bi'l-meclis olan orta boylı ela gözlisaruşın Dilaver bin Abdullah nâmemred mahzarında takrîr-i da'vâidübbe' Dilaver Günyüzinâm kasaba sâkinlerinden Mehmed Ağa nâm kimesnenin abd-i müşterâsıolub mülkünde iken ibâkeylediğiistimâ' olunmagınahz ve meclis-i şer'aihzâr eyledim suâlölunub bana teslîm ve nafaka ta'yîn olunmak matlûb ve murâdımdırdidikdegıbbe's-suâlmezbûr Dilaver vech-i meşrûh üzere ibâkınai'tirâflacevâbvirmeginteslîmolunubtârîh-i kitâbdankendüye ve bir re's kısrâğına yevmî onar akçe nafaka ta'yînolunmağla işbu vesîka-i enîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketb ve imlâ ve yed-i talibe def' ve i'tâolundıkimüzekkir-i mâ-cerâ ve mübeyyen-i mâ-mezâ ola.

Fî evâil-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer bin Murtazâ, Ahmed bin Abdullah, Ahmed bin Mustafâ, Ali bin Mustafâ, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah, Hızır Beg Ser-Muhzırân ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

66 [15b/2] Kayıp olan Serkis'in (zimmî) arsasının müsadere edildiği (beytülmal) ama Serkis'in zevcesi Engilu'nun buna mani olmak istediği

Amâsiyyede mütesellim ve beytü'l-mâl mukâtaası mültezimi olan Hüseyin Ağa zîdekadruhû (...)(...)(...)(...) nâib-i hükemâmes'elesikitâb-ı mu'teberedemastûre olduğu üzere hâlen aherdiyârasâkinolubmahmiyye-i mezbûremahallâtındanKazgancı mahallesi sâkinlerindengâibani'l-meclis Küçükustaoğlıdimek ile ma'rûf (...) Serkisnâmzımmînin mahalle-i mersûmedevâki' bir haddi Orta Kilise ve bir haddi tarîk-i hâss ve bir haddi HelvacızâdeMustafâ Çelebi dükkânı ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir kıt'a arsası vâzı'u'l-yed olubmezbûrSerkisinzevcisiEncilubint-i Turesnâmzımmîyeyi mahfil-i kazâyaihâr ve mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidübzikr olunan arz bundan akdem Agobnâmzımmînin mülki olubmezbûrAgob Karabaş dimeklema'rûfruhbâna yüz yigirmiesedîguruşa bey' ve kabz-ı semen idümezbûr Karabaş dahi bilâ-vâris mürdolubzikr olunan arz beytü'l-mâl olduktan sonra mezbûrAgob arz-ı mezkûreyiFuzûlîBegzâdenâm ağaya bey' ol dahi mezkûr Serkise bey' eylemiş bi-hasebi's-şer'î bey'-i sâni câiz olmayub ama semen hasebiyle cânib-i mîrfîçünahz u kabzmurâdeyledigimdemebûrEncilu mâni' ve mezâhimeolub kendi mutasarrıfe olur suâl olunubcevâbitahrîr ve mezbûreninkasr-ı yedine tenbîhmîrcânibineahz u kabz olunması hükm olunması murâdımırdıdidikdegıbbe's-suâlmezbûreEncilucevâbındazikr olunan arz[1] mezbûrAgobBegzâdenâm Ağaya bey' ol dahi zevcim merkûmSerkise bey' hâlen zevcim mülk-i müşerâsı olmasına binâenzabt ve tasarruf iderimdeyumezbûrAgobunmüşârun-ileyhBegzâdeden mukaddem merkûm Karabaş arz-ı mezbûrı bey' idübkabz-ı semen eylediğini münkire olıcakmüdde'i merkûm-ı aleyh Hüseyin Ağadan sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden el-HâccMehmed bin Ömer ve Hüseyin bin Du'l-kâdir ve diğer Hüseyin bir Derviş nâm kimesneler li-ecli's-şehâdethâzırûnolubgıbbeistişhâdi's-şer'î şerîffî'l-hakîkamezbûrAgobzikr olunan arz-ı mezbûrıBegzâdeden mukaddem mersûm Karabaşa [yüz yigirmiesedî] guruşahuzûrumuzdakabz-ı semen eyleyübmerkûm Karabaş bilâ-vâris mürdolmuşdur bu husûsaminvâl-i muharrer üzere bizler şâhidlerizşehâdet dahi iderüz [deyu] edâ-yışehâdet-i şer'iyeidübbâ'deri'âyet-i şerâiti'l-kabûlşehâdetlerimakbûleolmağınmezbûrHüseyininkasr-ı yedine tenbîh ve arz-ı mezkûrincânib-i mîrîyeahz ve zabt olmasına hükm birle işbu vesîka-ı enîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketb ve yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i şehri Saferi'l-hayr sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halîl bin Ali el-İmâm, Mehmed Beg bin Ahmed, Ali bin Kâsım, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Ser-Muhzırân Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Hasan bin Hüseyin ve gayruhüm.

67 [16a/1] Emine'nin Mehmet Dede'den satın aldığı malikânenin yarısını kendi ruhuna günde bir Yasin-i Şerif okumaları şartıyla Yörgüç Paşa Cami imamlarına vakf eylediği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanGökmedresenâm mahalle sâkinelerinden Emine bint-i Veli nâmhâtûn tarafından vakf-ı atıyyü'z-zikri li-tescileber-nehc-i şer'îsâbitü'l-vekâlet olub mahalle-i mezbûresâkinlerindenAbdü'l-kâdir bin Dur Hasan nâm kimesne mahfil-i şer'î Nebevîde Yörgic Paşa mescid-i şerîfindeimâm olan Abdü'l-latîf bin Bekir nâmkimesne mahzarında bi'l-vekâlet ikrâr u i'tirâfidübümüvekkilemmezbûre Emine bundan akdem zevci olan Mehmed Dede nâm kimesneden on sekiz riyalîguruşaiştirâ' idüb hâlen mutasarrıfeolduğımahmiyye-i mezbûremuzâfâtından İl-arslannâm karyenin mâlikânesi nısfı merhûmmüşârun-ileyhYörgic Paşa mescid-i şerîfindeimâm olanlara beher yevmakîb-i salâvât-ı fecerde bir Yasin-i Şerîf tilâvet idübecr ve sevâbınırûhınaihdâ ve i'tâ itmek şartı üzere vakfvata'yîn eyledi didikdemukırr-ı mezbûrıminvâl-i meşrûh üzere cârî olan bi'l-vekâlet ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîkitmegın sıhhat-i vakfa hükmolunubmâ-hüve'l-vâki' ketb ve yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî evâhir-i Saferi'l-hayr sene hamse ve seb'în ve elf (...)(...)(...)(...)

Şuhûdü'l-hâl: el-HâccPîrî, Osmân bin Veli, digerOsmân bin Oruc, Hüseyin bin Mehmed, diger Hüseyin bin Mehmed, Hızır Beg Ser-Muhzırân ve gayruhüm.

68 [16a/2] Ahmet'in, kardeşi Osman Çelebi'den satın aldığı mülkü tasarruf etmesinin kardeşi tarafından engellendiği

Medine-i AmâsiyyemahallâtındanDerehâne mahallesi sâkinlerindenAhmed bin el-HâccMehmed mahfil-i kazâdaliieb ve ümm karındaşı sâhibü'l-kitâbOsmân Çelebi nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ ve tabîr-i merâmidüb işbu mezbûrOsmân hâlen

mutasarrıf olubzîr-i zabtında olan menzilin den bir mikdârmakye'ni bana bey' itmişdi hâlen zabtmurâdeyledüğümdibi-vech-i mâni' olur bi-hasebi's-şer'i şerîfsuâl olunubcevâbitahrîr ve mûceb-i şer'isiicrâ olunmak matlûb ve murâdımdırdidikdeğibbe's-suâlmezbûrOsmân Çelebi cevâbında merkûm Ahmedmüddeası olan mikdârı bana bey' eyledim deyu [silinmiş] şer'idemu'teber olan îcâb ve bey' ile îcâb ve bey' eylemedim deyubey'i münkir olıcakmüddeî-i mersûmdanmüddeası olan mikdârîcâb-ı mu'teber ile kendüyeîcâbitdiğünebeyyinetalebolundukdaityân-ı beyyineden âciz ve kâsıraolmağınistihlâfeyledükdemebzûrOsmân müddeî-i merkûmınmüddeası olan mikdâr-ı mezbûraîcâb ve bey'imu'teberitmedüğindenyemîn teklif olundıkda ol dahi alâvefki'lmes'ûlhilf-i billâhi te'âlâitmeğınmezbûrAhmedbi-vech-i muârizadan men' olunubmâhüve'l-vâki' gibbe't-talebketbolundı.

Sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi bin Hızır, Ömer bin Murtazâ, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah, Hızır Beg bin Osmân Ser-Muhzırân, Ali bin Musli, Mehmed bin Osmân ve gayruhüm.

69 [16b/1]Mıgırđıç'in (zimmî) bir mutaf dükkânı (kıldan çul dokunan işletme) ve toprağının müsadere olunduğu ama bu dükkân ve toprağın Mıgırđıç'in babası tarafından Mehmet Beşe elinden yaklaşık yetmiş sene önce satın alındığı ve işletildiği

Mahrûse-i Amâsiyyedebi'l-fiil mütesellim ve beytü'l-mâl emîni olan iftihârü'l-emâsilve'l-akrân Hüseyin Ağa zîdekadruhûbâisü'l-kitâbMıgırđıcnâmzimmîyi mahfil-i kazâyaihzar ve mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidübbmedine-i mezbûremahallâtındanKazgancınâm mahallede vâki' olub hâlen işbu mezbûrMıgırđıcin tasarrufunda inde'l-ahâlilve'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd bir mutaf dükkânı ve halefnde bir mikdâr arz beytü'l-mâl olmağlaemânetim hasebiyle cânib-i mîrîçübahz ve zabtmurâdeylediğimdmerkûmMıgırđıcbi-vech-i mâni' olur kendi tasarruf idersuâl olunubcevâbitahrîr ve mûceb-i şer'îicrâ olunubkasr-ı yedine beyyine ve cânib-i mîrîçünahz olunmasına hükm olunmak matlûbdurdidikdeğibbe's-suâlmezbûrMıgırđıcccevâbında zikr olunan dükkân ve arz bundan akdem mahalle-i mezbûresâkinlerinden olun müteveffâ olan Mehmed Beşe ibn-i Ali nâm kimesnenin mülki olubmüteveffâ-yimezbûr babam mürd-i merkûmMıgırđıce üç bin iki yüz elli akçeye bey'

ve kabz-ı semen idümersûm babam Mıgırdice kırk sene mutasarrıf olur ba‘de bana intikâl ve ben dahi yigirmi dokuz senedir tasarruf iderim mülk-i mevrûs ve müstakilimdir deyu altmış dokuz târîhiylemüverreh ve Mehmednâmnâibü’ş-şer’îimzâsıylamümzâ hüccet-i şer‘iyyeibrâzidübfî’l-cümle kelâm hüccet-i merkûmedemastûr ve mukayyed ve müddet-i mezbûre babası mürd-i merkûmMıgırdiczabtidübbba‘deyigirmi dokuz sene mersûmMıgırdicintasarrufızâhir ve mübeyyenolmagınmerkûm Hüseyin Ağa bi-vech-i muârizadan men‘ olunubmâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketb ve yed-i talibe def‘ olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî gurre-i Rebiü’l-evvel sene hamse ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Hızır Beg bin Osmân Ser-Muhzırân, Abdu’l-hayy bin Nasûh, MonlaMustafâ bin Dur Ali, Mûsâ bin Abdullah, Ali bin Musli, Ömer bin Murtazâ ve gayruhüm.

70 [16b/2]Seyyid Hüseyin’in verdiği borç karşılığında Esvander’in (zımmî) mülkünü satın aldığı ama Esvander’in vefatı üzerine varisi zevci Nazile’nin buna karşı çıktığı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanDerehâne mahallesi sâkinlerindensâhibü’l-kitâb es-Seyyid Hüseyin bin seyyid Ali nâm kimesne mahfil-i kazâya (...)(...)(...)(...) hâlen aherdiyârasâkinolubmahmiyye-i mezbûredeKazgancı mahallesi sâkinlerindengâibani’l-meclis Esvandernâmzımmînin mahalle-i mezbûredeinde’l-ahâlived’l-cîrânma‘lûmu’l-hudûd menziline vâzı‘u’l-yed olub mutasarrıf olan gâib-i mezbûrın zevcesi Nâzilebint-i Fezalnâmzımmîyeyihzâr ve mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâidübtârîh-i kitâbdan beş sene mukaddem gâib-i mezbûrEsvander[e] alâtarîkü’l-karz doksan yedi riyalîguruşvirüb bir seneden sonra talebeyledigimde ol târîhde silk-i mülkünde olan menzil-i mezbûrı bana doksan yedi riyalîguruşa bey‘-i bâtidüb ben dahi iştirâ‘ eyledikten sonra semeni olan meblag-ı mezbûrı kendi zimmetinde olan doksan yedi guruş hakkıma takâsidübdörd seneden beri sâbıkü’z-zikr menzil mülk-i müşterâmolmağlamâlikâne tasarruf murâdeyledüğimde işbu mezbûreNâzile mâni‘ olur kendi tasarruf iderdidikdesuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe’s-suâlmezbûreNâzilecevâbındafi’l-hakîkamezbûr menzilde zevcim mezkûr Esvanderin mülki olduğıcildensâkine olurum ve lâkin târîh-i mezbûrdaEsvander muma-ileyhHüseyine doksan yedi riyalîguruşa bey‘ idüb semeni olan meblag-ı mezbûrıkendü zimmetinde merkûmHüseyinin doksan yedi riyalîguruş hakkına takâseyledüğima‘lûm değildi

didikdemüdde-i mezbûrHüseyyinden sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudûl-ı ricâlden İbrâhim Çelebi bin Ali ve Mehmed bin diğer Ali nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdethâzırânolubfi'l-hakîkamezbûrEsvander menzil-i merkûmümüşârun-ileyhHüseyyinetârîh-i mezbûrda doksan yedi riyalîguruşa bey' idüb semeni olan meblag-ı mezbûrümüşârun-ileyhHüseyyininkendü zimmetinde olan doksan yedi riyalîguruş hakkına takâs eyledi bu husûşaşâhidlerizşehâdet dahi iderüzdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîlmakbûleolmagınmezbûreNâzileninkasr-ı yedine tenbîholunub menzil-i mezkûrın Hüseyyin[in] mülkiyetine hükm birle işbu vesîka-i enîkaalâmâ-hüve'l-hakîkaketbolunub yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Fî gurre-i Rebiü'l-evvel sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Abdu'l-hayy bin Nasûh, MonlaMustafâ bin Dur Ali, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli ve gayruhüm.

71 [17a/1] Yaşlı olan Sarad'ın zengin olması münasebetiyle nafakasının kendi malından tayin edildiği

AmâsiyyemahallâtındanBozahâne mahallesi sâkinlerindenBogosnâmzimmî mahfil-i kazâdatakrîr-i kelâm ve bast-ı merâmidüb babam Saradnâmzimmî (...)(...)(...) adem-i kudreti olmayub [olub yazılmış, not olarak ekle] pîrolmağlaminküllî'l-vücûh nafakaya ihtiyâciolub ve lakin mûsir ve ganîolmağın nafaka ve kisvesi ve sâirmühimmât-ı lâzimesi içünkendü mâlından yevmî on beşer akçe farz ve takdîr olunmak matlûbdurdidikedetârîh-i kitâbdan yevmî on beşer akçe takdîrolunubinde'l-ihtiyâcistidâneye ve vakt-i zaferde mezbûrSaradın mâlından ahzamerkûmBogosaiznvirilübâmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâil-i Rebiü'l-evvel sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-müderrişinve'l-vaızîn Hızır Efendi, Menzilci Kara Abdî, Hasan Ağa bin Abdullah, Halîl Efendi el-İmâm, Hızır Beg Ser-Muhzırân, Abdu'l-hayybin Nasûh, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Mustafâ ve gayruhüm.

72 [17a/2] Mütesellim ve beytülmal emini olan Hüseyin Ağa'nın müsadere edilen bir sofayı (hol) Mehmet Ağa'ya sattığı

Mahrûse-i Amâsiyyede mütesellim ve beytü'l-mâl emîni olan iftihârü'l-emâcidve'l-akrân Hüseyin Ağa zîdekadruhû mahfil-i kazâyasâhibü'l-kitâbmefharü'l-emâsilMehmed Ağa ibn-i digerMehmed Ağa zîdeizzehû mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidübKazgancı mahallesinde vâki' bir haddi Kenise ve iki haddi tarîk-i âmm ve bir haddi HelvacızâdeMustafâ Çelebi nâm kimesne dükkânı ile mahdûd ve mümtâzolubbi-hasebi's-şer'i şerîfbeytü'l-mâl olan holimiemânetim hasebiyle işbu mezbûrMehmed Ağaya yüz esedîguruşa bey'-i bât ve kabz-ı semen ve teslîm ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrîkrâr-ı meşrûhundamüşârun-ileyhMehmed Ağa bi'l-muvâcehetasdîkitdikde sıhhat-i bey' ve şirâyahükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i Rebiü'l-evvel sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kavurd Ağa bin Abdullah, Hüseyin Çelebi bin (...) Efendi, (...) İbrâhim Ağa, MustafâBeg bin MehmedBeg, İvâz bin Abdullah, Hızır Beg bin Osmân ve gayruhüm.

73 [17a/3] Evanis'in (zimmî) evlatları arasında miras taksimi konusunda anlaşmazlık çıktığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Câmi'-i Enderûn mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâbSinân ve Sultañşâh veledi Evanisnâmezimmîler mahfil-i kazâdalieb ve ümm karındaşları Eydinnâmezimmî mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidübmezbûr babamız Evanis bundan akdem Eyfasil(?) nâmmezvi'devâki' inde'l-ahâlivede'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd bir mülk bağımızı tevzî' idüb üçümüz beynimizde birbirimize bir ruhsat-ı muayyene [ile] hîbe ve temlîkidüb ve lakin Ena veledi el-Hâcc Hasan sınırına varıncaya dek bir hisse nefsiçünalıkomuş idi hâlen mürdoldı hisse-i (...) mezbûrdanbi-hasebi's-şer'i şerîf üçümüz beynimizde tevzî' ve taksîmmurâd eylediğimizde işbu mezbûrEydinbi-vech-i mâni' olubkendüsüstakilen tasarruf idersuâl olunubcevâbıtahrîr ol hisseden kendü hissesinden gayridenkasr-ı yedine tenbîh olunması matlûbduridiklerindegıbbe's-suâlmezbûrEydincevâbındazikr olunan mikdâr-ı muayyen benim hisseme muttasıl olmağla hisseden olması ihtimâliyle müstakilen tasarruf iderim babamız mürd-i mezbûr ol hisseyi

kendi nefsiçünimsâkeyledüğünebeyinetalebolundukdaGiregi veledi İvad ve İskender veledi İvadinnâmzimmîlerhâzırânolubfi'l-hakîkamürd-i mezbûrzikr olunan bağı oğulları merkûmler beyninde tevzî' itdüğühindehâzırlar idik hisse-i (...)(...) kendi nefsiçünimsâkeyledi bu husûşaşâhidlerizşehâdet dahi iderüzdeyedâ-yışehâdet-i şer'iyye eylediklerinde hayyiz-i kabûlde vakıa olmağın ol hisse mezbûrûn yedinden alâmâ-karzEydinetevzî' olunmasına hükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i Rebiü'l-evvel sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin OsmânKethüdâ-yışehr, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Mustafâ, Derviş bin Mehmed ve gayruhüm.

74 [17b/1] Ömer'in babasından miras olarak kalan bağı Ayşe'den istediği ama Ayşe ve zevcinin bağı daha önce Ömer'in babasından satın aldığı

AmâsiyyemahallâtındanFethiyye mahallesi sâkinlerinden Ömer bin Mehmednâm kimesne mahfil-i kazâdaBâyezîd Paşa mahallesi sâkinlerindenolubkerm-i atıyyü'z-zikre vâzi'u'l-yed ve mülk-i mevrûsiyyet üzere mutasarrıfe olan sâhibetü'l-kitâbAişebint-i Fahrü'd-dînnâmhâtûnün zevci ve tarafından husûmetebi-nehci's-şer'î üzere nâibü'l-vekâlet olan Sefer bin Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidüb bundan akdem babam mezbûrMehmed fevt olubverâseti bana ve zevcesi müvekkile-i mezbûrenin anası Nâifenâmhâtûnmüteveffâta münhasıra olduğışer'ânsâbitoldukdan sonra müteveffâ-yimezbûrınmuhallefâtındanolubİleciknâmmevzi'devâki' bir haddi Altunoğlı bağı ve bir haddi Mustafâ bağı ve bir haddi nehr-i sagır ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağdan hisse-i şer'iyyemitaleb ve zabtmurâdeyledigimde işbu mezbûr Seferin müvekkilesimerkûmeAişe mâni' olubmüstakilen tasarruf idersuâlolonubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûb ve murâdımırdididikdegıbbe's-suâlvekîl-i mezbûrcevâbindazikr olunan bağı müteveffâ-yimerkûmMehmed yetmiş esedîguruşa zevcesi müteveffât-ı merkûme ile iştirâk üzerine iştirâ' idüb altmış guruşınımüteveffât ve on guruşını zevcesi edâidübba'devfâteoğlımezbûr Ömer hîn-i kısmetdemüteveffâ-yimerkûmınahere olan on guruşdeynin[i] edâ itmek üzere zikr olunan bağı müteveffâtavirüb ol ve cümle beynlerindetesâluhvâki' olmağlamüteveffât-ı mezbûreÖmerinmuvâcehesindebilâ-nizâ' birkaç sene mutasarrıf olubba'devfâtekarzı müvekkile-i mezbûreyeintikâlidübmerkûme dahi mülk-i mevrûsıolduğınabinâen tasarruf iderdididikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr vekîl-

i mezkûrdan minvâl-i meşrûh üzerine mezbûr Ömer ile müteveffât-ı merkûmebeynlerindetasâluh ve terâzîvâki' olduğınabeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden Ömer bin İsmâ'il ve Sefer bin Sinânnâm kimesneler hâzırâanolubfi'l-hakîkahîn-i kısmetdemezbûrÖmerin babası müteveffâ-yımerkûmınahere olan on guruşdeyniniedâ eylemek üzere mersûm Ömer zikr olunan bağı müteveffât[a] virübhuzûrumuzdatesâluh eylediler bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderüzdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyeyitdiklerindeba'de't-ta'dılmakbûleolmağınmezbûr Ömer bi-vech-i muârizadan men' ve zikr olunan bağı merkûme-i müvekkileninmevrûsiyyetinhüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt- Rebiü'l-evvel sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Ağa bin Hasan, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Hüseyin bin İbrâhim, Ali bin Mehmed, Mustafâ bin Arslan, Derviş bin Mehmed, Ömer bin Murtazâ, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

75 [18a/1] Sava'nın (zimmî) verasetinin babasının diğer eşinden olan çocuklarıyla öz kardeşleri arasında paylaşmadığı

AmâsiyyemuzâfâtındanZananâm karye sâkinlerinden İvan ve Pereş veledi Enruznâmzimmîler mahfil-i kazâda karındaşları Sava nâmzimmînin zevcesi olubzevc-i aherinden olan Megder ve Şekulmanâmsagirelerinkıbel-i şer'idenmansûbevasîleriGüllibint-i İvan nâmzimmîye mahzarında üzerine her birleri da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mürd olan karındaşımız mezbûr Sava'nın verâseti bizlere ve zevce-i merkûmeGülliyeye münhasıra olubmuhallefâtındanolubKızılyerdimeklema'rûfmevzi'devâki' inde'l-ahâlivel-cîrânma'lûmu'l-hudûd bağdan hisse-i şer'iyemizitalebeyledigimizdemezbûreGüllimerkûmesagireler tarafından müstakilenmutasarrıfeolub mâni' olur suâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidiklerindegıbbe's-suâlmerkûmecevâbında zevcem mürd-i merkûmmezbûrsagirelerin babalarından intikâl iden nukûddan on guruş istikraz idüb mukâbelesindezikr olunan bağı mezbûrsagirelerehîbe ve temlik eyledi ol sagirelerin mülk-i mevhûb-ı mevrûslarıdırıdidikdeakîbü'l-inkâr Hüseyin bin Ali ve babası Dimidri veledi Yâsefnâm kimesneler hâzırâanolubfi'l-hakîkamürd-i mezbûr Sava zikr olunan bağı

mezkûresagirelerinkendü zimmetinde olan on guruşkarzımukâbelesindemersûmlarahîbe ve temlîk ve bizleri eşhâd eyledi bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderüzdeyedâ-yişehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde makbûleolmağınmersûmân-ı zimmîlerbi-vech-i muârizadan men' olunubzıkr olunan bağın mersûmsagirelerin mülk-i mevhubiyyetinehükmolunubmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Rebiü'l-evvel sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halîl bin Ali el-İmâm, Hasan Ağa bin Abdullah, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

76 [18a/2] Acem Eydin'den miras kalan bağın oğlunun kaybolması üzerine müsadere edildiği ama Hacı İsmail'in buna karşı çıktığı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanPirincci mahallesi sâkinlerindenbâisü'l-kitâb es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Mustafânâm kimesne mahfil-i kazâdaHallaczâdeMehmed Ağa nâmmüteveffânınvasî-i muhtârı Karatay mahallesi sâkinlerinden el-Hâccİsmâ'ılînâmkimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidüb (...) nâmmevzi'devâki' bir haddi Dullacı Ali bağı ve bir haddi Maneknâmmimmî bağı ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağ Acem Eydinnâm kimesnenin mülk-i müşterâsıolubba'devefâtesulbioğlıAhmednâmmefkûdaintikâl itmekle işbu mezbûr el-Hâccİsmâ'ılînâmüsimüteveffâ-yımerkûmMehmed Ağa[ya] emânetenteslîmolunub ol dahi emânete tasarruf ider idi hâlen emâneten ben zabtmurâdiderim işbu mezbûr el-Hâccİsmâ'île suâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ ve emâneti bana teslim olunması matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmezbûr el-Hâccİsmâ'ılcevâbındamüddeî-i mezbûr es-Seyyid Hüseyin mefkûd-ı mezkûrınammisioğlıidiği ve sâniyenzıkr olunan bağ mefkûd-ı mezbûrın babası merkûmEydinin mülk-i müşterâsıolubmüteveffâ-yımezbûrMehmed Ağanın yedinden emânetidiğima'lûmum değildir deyu inkâr ile mukâbeleeyledikdemüddeî-i mûsîmezbûrdan sıdk-ı makâllerinebeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden İbrâhim bin Ca'fer Beşe ve Mehmed bin Hamza nâm kimesneler hâzırânolubfi'l-hakîkamüddeî-i mezbûrmefkûd-ı merkûmınammisioğlıdırdeyumüddeî-i mezbûrın babası mersûmMustafâ ile mefkûd-ı mezbûrın babası mersûmEydin karındaşları babaları Ceşrecidimeklema'rûfdur ve zıkr olunan bağ mezbûrEydinin mülk-i müşterâsıdırmezkûrmezbûrMehmed Ağanın yedinde emânetdir bu husûsı böyle bilürüşâhidlerizşehâdet dahi iderüzdeyedâ-

yışehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîlmakbûleolmağınzıkr olunan bağdan mûsî-i mezkûrınkasr-ı yedine ve müddeî-i mezbûrınemânetenzabt ve tasarrufuna hükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı Rebiü'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

77 [18b/1] Ahmet Beşe'nin, ölen Mehmet Ağa'dan olan alacağını varislerinden istediği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanFahrü'd-dîn mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâbAhmed Beşe ibn-i Hüseyin nâmrâcil mahfil-i kazâda Karatay mahallesi sâkinlerindenolubmerhûmHallaczâdeMehmed Ağanın vasî-i muhtârı ve muhallefâtınabi'l-vekâlet vâzî'u'l-yed olan el-Hâccİsmâ'il bin el-HâccMehmednâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûr el-Hâccİsmâ'ilinmûsîsi olan müteveffâ-yımerkûmMehmed Ağada cihet-i karzdan üç yüz adedesedîguruş hakkım olub iki yüz esedîguruşedâidüb hâlen yüz esedîguruş hakkım bâkî kalmışdır işbu mezbûrasuâlölunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ ve müteveffâ-yımezkûrın mâlından edâsınahükm olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müddeî-i mezbûrAhmedBeşeden sıdk-ı makâlinebeyinetalebolundukdamine'l-udûlİbrâhimBigibn-i Mustafâ ve Rıdvân bin Abdullah nâm kimesneler hâzırârolub iki yüz esedîsiniibkâ ve teslim hâlen zimmetinde mezbûrAhmedBeşeninmeblig-ı merkûmdan yüz esedîguruş hakkı vardır deyuhuzûrumuzdaikrâr ve bizleri eşhâd eyledi müteveffâ-yımersûmınminvâl-i meşrûh üzere olan ikrârınaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîlmakbûleoldukdan sonra tekrârzıkr olunan yüz esedîguruş hakkı ikrârından sonra müteveffâ-yımezbûrdanistikâ ve ahzeylemedüğinemüddeî-i merkûmAhmedBeşeyeyemînteklîfolundukda ol dahi alâvefki'l-mes'ûlhilf-i billâhi'l-aliyyi'l-a'lâeylemeginmeblig-ı mezkûr yüz esedîguruşımüteveffâ-yımerkûmın mâlından mersûmAhmedBeşeyeedâyavasî-i mezkûra hükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı Rebiü'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed bin Osmân, Mehmed Efendi bin Bayâd, Mehmed Çelebi ibn-i Mustafâ, Mustafâ Çelebi ibn-i Abdullah Çelebi, Hızır Beg bin Osmân Ser-Muhzırân, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

78 [19a/1] Bayezit Paşa Cami vakfından olan fazlanın (zevaid) vakfı kuranın soyundan gelenlere ait olduğu

Mahrûse-i AmâsiyyesâkinlerindenolubmerhûmBâyezîd Paşa câmi' ve imâretievkâfindanberât-ı pâd-şâhî ile zevâid-horân es-SeyyidMustafâ bin Celâl ve es-SeyyidAhmed bin Mehmed ve İbrâhim ve Mehmedibn-i Sâlih Dede ve Mehmed bin Osmân ve Hasan bin Hüseyin ve es-SeyyidAbdü'l-kerim bin Mehmed ve sâirleri meclis-i şer'aevkâf-ı mezbûreyebi'l-evlâdiyetve'l-meşrûtiyet ve berât-ı şehriyârîylemütevellî olan sâhibü'l-kitâb Derviş Çelebi ibn-i Mehmednâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında üzerinde her biri da'vâ ve takrîr-i kelâm idübevkâf-ı mezbûredenkendümüzeberât-ı pâd-şâhîle bir mikdâr vazife ihdâsıdırüb birkaç sene berâtımızdata'bir olunan vazifelerimizi ahzidüb bu sene dahi işbu mezbûrDervişdentalebeyledigimizdebi-vech-i edâdan imtina' idersuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbduridiklerindegıbbe's-suâlmezbûr Derviş cevâbında ceddım müşârun-ileyhBâyezîd Paşa vakfiyye-i ma'mûlbahâsında'tayînitdüğüve'zâifden (...) ve zevâidi evlâdına vakf ve ta'yînitmişdir ve bundan mâadâ yedimizde vakfiyyemûcebinceŞeyhü'l-islâmsellemehullâh es-selâm hazretlerinden bir kıt'afetâvâ-yışerîfe ve (...) emr-i şerîfim vardır cümleye nazar olunsun didikde nazar olunubfi'l-hakîkavakfiyye-i ma'mûlbahâdata'yîn olunan vezâifden (...) ve zevâid evlâda ta'yînolundığımastûr ve mukayyedbulunub ve emr-i şerîfde dahi muhdesânın def'ine fermâolunmagınfetâvâ-yışerîfeninmazmûnındaevkâf-ı sahîhadan olan bir vakfın zevâidi evlâda meşrûtolmağlaevlâd-ı vakfzevâid-i vakfa mutasarrıflar iken mezbûrzevâidmerkûmedenkendüye bir mikdâr akçe vazife ta'yînitdirübberâtıtdürse hâlen berâtımûcebincezevâid-i vakfdan vazife-yimerkûmeyi almağa kadir olur mı cevâbında olmaz buyurulmagınber-mûceb-i fetâvâ-yışerîfe ve emr-i âli ve vakfiyye-i ma'mûlbahâ-i muhdes[ân]dan mezbûrûnuârızadan men' olunubmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâsıt-ı şehriyârî Rebiü'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Şa'bân bin Abdullah, Ömer bin Murtaza, Ali bin Musli, Receb bin Abdullah ve gayruhüm.

79 [19a/2] Bayezit Paşa Camii'nin bazı yerlerinin tamire ihtiyaç duyduğu

Medine-i Amâsiyyede vâki' Bâyezîd Paşa câmi'-i şerîfievkâfinabi'l-evlâdiyetve'l-meşrûtiyet ve berât-ı şehriyârîyle mütevellî olan sâhibü'l-kitâb Derviş Çelebi ibn-i Mehmednâm kimesne mahfil-i kazâyagelüb şöyle takrîr-i kelâm eylediği mütevellîsioldığım câmi'-i mezkûrınba'zı yeri harâbemüşrif ve ta'mîreeşedd-i ihtiyâc ile muhtâcolubsavb-ı şer'iden üzerine varılıbkeşf ve ne mikdâr akçe ile ta'mîr olunur tahmînolunub mâl-ı vakfdan sarfina iznvirilmesimatlûbdurdididicânib-i şer'idenMevlanâNâibMehmed Efendi ve üstâdmi'mârlardanÜstâd Hasan ve [diğer isim yazılmamış] nâm kimesneler irsâlolunub anlar dahi zeyl-i kitâbda isimleri mastûr olan bî-garez müslimîn ile câmi'-i mezkûra varubmüşâhede eylediklerinde (...) için altı bin akçe ve (...) için bin akçe ve (...) bin akçe ve (...) kurşun için (...) birer esedîye olmak üzere yigirmi altı bin akçe ve üstâdiye ve gereç için altı bin akçe cem'ânta'mîre kırk bin akçe tahmînolunduğıMevlanâ-yımüşârun-ileyhmahall-i mezbûrdatahrîrba'de meclis-i şer'ideihbâr-ı takrîritmeginta'mîre mâl-ı vakfdanharc ve sarfina merkûmmütevellîyeiznvirilüb mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı şehriyârî Rebiü'l-ahir sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Hızır Çelebi ibn-i Abdullah, Mehmed Efendi ibn-i Yûsuf, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, İbrâhim bin Mustafâ, Mehmed bin Abdü'l-kâdir, el-HâccMustafâ bin Osmân, el-HâccMehmed bin Musli, Sefer bin Sâlih ve gayruhümmine'l-hâzırîn.

80 [19b/1] Bayezit Paşa Camii'nin bazı yerlerinin tamire ihtiyaç duyduğu

Medine-i Amâsiyyede vâki' merhûmBâyezîd Paşa evkâfinabi'l-evlâdiyetve'l-meşrûtiyet ve berât-ı şehriyârîyle mütevellî olan Derviş Çelebi ibn-i Mehmednâm kimesne mahfil-i şer'agelübtakrîr-i kelâm idübevkâf-ı mezbûredenolubBazar-ı Soflikurbünde vâki' Sinânoğlınâm hamamın kurne üzerinden kadîmisavakısührebânidüb hâlen

mecrâsıharâbolmağlacereyândanmândeolub ve külhanı dahi harâbemüşrifolubta'mîremuhtâc ve zıkr olunan hamamın üzerine cevrak/curak(?) lâzım olmuşdursavb-ı şer'iden üzerine varılıbkeşf ve zıkr olunan harâbâta ne mikdâr akçe gider tahmînidüb mâl-ı vakfdanta'mîrineiznvirilmesimatlıbdurdididikdeüstâdmi'mârlardanÜstâd Hasan ve zeyl-i kitâbdamastûru'l-esâmi olan müslimîn ile ol hamamın üzerine varılıbzıkr olunan harâbâtınta'mîr ve meremmeti beş bin beş yüz doksan dokuz akçe tahmîn-i sahîh ile tahmînolmagınmütevellî-i mezbûr mâl-ı vakfdanharc ve sarf ve ta'mîreiznvirildikten sonra mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı şehr-i Rebiü'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Çelebi ibn-i Yûsuf, Mehmed Çelebi ibn-i Osmân, Mustafâ bin Osmân, el-HâccMehmed bin Musli, Mehmed bin Abdullah, Yûsuf bin Abdullah, Ömer bin Murtazâ, Ömer bin Osmân, Usta Mustafâ bin Bayâd, Halîl bin Bayâd ve gayruhüm.

81 [20a/1]Nazile'nin (zımmîye) oğlu Mikail için ölmüş olan zevci İvad'ın malından nafaka talep ettiği

Amâsiyyekazâsına tâbi' Ziyerenâm karye sâkinlerinden bundan evvel mürd olan İvadnânzımmîninsulbioğlı Mihail nâmsagirin validesi ve mürebbiyesi bâisetü'l-kitâbNâzilenânzımmîye mahfil-i şer'iyegelübsagir-i mezbûra babası mürd-i merkûmmuhallefâtındanırs-i şer'ileintikâl ve isâbet iden mâldan nafaka ve kisvesi ve sâirmühimmât-ı lâzimesi için yevmî dörder akçe takdîr olunmak talebiderimididikde hâkim-i mevki'-i kitâb-ı müstetâbvech-i meşrûh üzere sagir-i mezbûra babası merkûmdanintikâl ve isâbet iden malından nafaka ve kisvesi ve sâirharc-ı lâzimesi içüntârîh-i kitâbdan yevmî dörder akçe takdîridübinde'l-ihdiyâcistidâneye ve vakt-i zaferde rücûamerkûmeNâzileyeiznvirmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî râbi' ve işrînZilhicce'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahu'l-müderresîn el-mükerremSüleymân Efendi bin Ali, Osmân Efendi ibn-i Ali, el-HâccMustafâ bin Hüseyin, el-HâccHalîl bin el-HâccMehmed, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Ömer bin Murtazâ, Yûsuf bin Abdullah, Ali bin Musli ve gayruhüm.

82 [20a/2] Melek'in (zimmîye) oğlu Aleksan için ölmüş olan zevci Agob'un malından nafaka talep ettiği

Merzifon sâkinlerindenolub bundan mukaddem mürd olan Agob veledi Bahtiyar nânzimmîninsulbioğlıAleksannâmsagirin validesi ve mürebbiyesi sâhibetü'l-kitâb Melek nânzimmîye mahfil-i kazâdatakrîr-i kelâm idübsagir-i mezbûra babası mürd-i merkûmdanırs-i şer'ileisâbet iden mâlından nafaka ve kisvesi ve sâirzarûret-i lâzimesi için yevmî beşer akçe takdîr olunmak matlûbduridikde hâkim-i mevki'-i kitâb-i müstetâbsagir-i mezbûra babası mürd-i merkûmdanırs-i şer'ileisâbet iden mâlından nafaka ve kisvesi ve sâir lâzimesi içüntârîh-i kitâbdan yevmî beşer akçe takdîridübvakt-i zarûretdeistidâneye ve vakt-i zaferde rücûamezbûre Meleke iznvirmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Zilhicce'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâcc Bekir bin Mehmed, Mehmedibn-i İsmâ'il, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

83 [20a/3] Abide'nin bağını Ayşe ve Hâye'ye sattığı

AmâsiyyemahallâtındanGökmedrese mahallesi sâkinelerindenÂbidebint-i Mustafânâmhâtûn meclis-i şer'ide Ahi Sâdü'd-dîn mahallesi sâkinelerindensâhibetü'l-kitâbAişe ve Hâyebint-i el-Hâcc Bekir nâmhâtûnlar taraflarından ikrâr-ı atıyyü'z-zikri tasdîkevekillerolub vekâletleri ber-nehc-i şer'isâbite olan mezbûrâtanın zevceleri Hüseyin Çelebi ibn-i Hasan ve Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler mahzarlarında bi't-tav'ihâikrâr u i'tirâfidübMemi Dede kurbünevâki' bir haddi el-Hâcc Abdullah bağı ve bir haddi Kara Abdî ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk bağ hissemi eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle işbu mezbûrlarınmüvekkilelerimerkûmâtana altmış esedîguruşaale'l-iştirâk bey'-i bât ve teslîm ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eylediler min-ba'dmezbûrâtanın mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ'ânmutasarıfe olsunlar didikdemukırr-ı mezbûreyivech-i meşrûh üzere olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmânbi'l-vekâlet tasdîk ve tahkîitmegin sıhhat-i bey' ve şirâyahükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Tahrîren fî mâh-ı Rebiü'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Ömer Çelebi ibn-i Hasan Çelebi, el-Hâcc Hasan ibn-i İbrâhim, Hüseyin Çelebi ibn-i Şa'bân, İshâk Çelebi ibn-i Hasan, Mustafâ Çelebi ibn-i Abdullah, Osmân Çelebi ibn-i Mehmed, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

84 [20b/2] İsmail'in evlatları arasında miras taksimi konusunda anlaşmazlık çıktığı

Mahrûse-i Amâsiyyedekal'a-i bâlâ sâkinlerindensâhibü'l-kitâb Emrullah Çelebi ibn-i İsmâ'ilnâm [kimesne] mahfil-i kazâda karındaşı es-SeyyidAhmed Çelebi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem babamız mezbûrİsmâ'ilvefâtidübverâseti bana ve karındaşım merkûm es-SeyyidAhmed ve kız karındaşım Cemile nâmhâtûn[a] münhasıra olduğışer'ânsâbit ve zâhiroldukdan sonra muhallelâtı beynimizde bi'l-farizati's-şer'iiyetevzî' ve taksîmolunubmuhallelât-ı mezbûrede hisse-i şer'iiyeiçün Bakkallar içinde vâki' ol muhallelâtıdan bir haddi el-HâccMustafâ dükkânı ve [bir haddi] Gököyükli Hasan Beg dükkânı ve bir haddi tarîk-i âmm ve bir haddi Cüce Mehmednâm kimesne hânı ile mahdûd olan bir bâb dükkân bana ta'yîn ve temlikolunub Hüseyin kismetden ilâ yevminâhazâzıkr olunan dükkânı ber-vech-i intikâl tasarruf itmişken hâlen işbu mezbûr es-SeyyidAhmedbi-vech-i muârizaidüb hisse iddiâidersuâlölunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müddeî-i mezbûrdan sıdk-ı makâlineistişâdolundukdamine'l-udûl es-Seyyid Ömer Çelebi ve es-SeyyidAhmed Çelebi nâm kimesneler hâzırâno lubfi'l-hakîkazıkr olunan muhallelâtı taksîmolunduğıhîndemüddeî-i mezbûre dükkân-ı mezbûr hisse-i şer'iiyeiçünhuzûrumuzdata'yîn ve temlikolunubmerkûm es-SeyyidAhmed ve mezbûre Cemile dahi mezkûra râzı oldular bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yişehâdet-i şer'iiye eylediklerinde ba'de't-ta'dîlmakbûle ve hîn-i kabûldemevsûleolmagınmezbûrAhmedbi-vech-i muârizadan men' olunubzıkr olunan dükkânın mezbûrAbdullahınmüstakilen mülkiyete hükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Cemâziye'l-evvel sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdu'l-hayy bin Nasûh, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Mefharü'l-eimme Ali Efendi, Ali bin Mustafâ ve gayruhüm.

85 [21a/1] Fatma'nın bağı ve evini halazâdesi Mehmet'e hibe ettiği

AmâsiyyemahallâtındanBâyezîd Paşa mahallesi sâkinelerinden Fâtıma bint-i el-Hâcc Hücrev nâmhâtûn mahfil-i kazâdahâlazâdesisâhibü'l-kitâbMehmed bin İbrâhimnâm kimesne mahzarında bi't-tav'î's-sâfîkrâr u i'tirâfidübZiyereköprüsikurbünde vâki' [bir] haddi Yeni ElviyecizâdeMehmed Efendi bağı ve bir haddi kal'akethüdâsıHalil Ağa bağı ve bir haddi el-HâccOsmân bağı ile mahdûd ve mümtâz olan bir tahtânî mülk bağıını eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle ve yine silk-i mülkümde münselikolub mahalle-i mezbûredevâki' inde'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd bir odayı müştemil ve hâvî menzilimi işbu mezbûrMehmedehîbe-i sahîh-i şer'iyeye ile hîbe ve teslîm ol dahi meclis-i hîbedeitihâb ve kabz ve kabûl ve tefevvüz eyledi min-ba'd mezkûr bağ ve menzil mülk-i mevhûbıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrımınvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve tahkîkitmegın sıhhat-i hîbe ve itihâbahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel li sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdu'r-rahman Çelebi bin Mustafâ Efendi, Mustafâ Efendi bin Mehmed Efendi, digerAbdu'r-rahman Çelebi bin Mehmed Efendi, el-Hâcc Bekir bin Mustafâ, el-HâccMehmed bin Hasan, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

86 [21a/2]İsmihan'ın evini Osman Turabi'ye sattığı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanSarrachâne mahallesi sâkinelerindenİsmihân bint-i el-Hâcc Hüseyin nâmhâtûn mahfil-i şer'ide Alevî nâm karye sâkinlerindensâhibü'l-kitâbOsmânTurâbinâm kimesne mahzarında bi't-tav'ihâikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi Geregorzımmî mülki ve bir haddi el-HâccMusli mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub zevcimden mihrim mukâbelesinde bana temlîk olunan fevkânî üç oda ve bir ahurımüştemil mülk menzilimi cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla işbu mezbûrOsmâna yüz yigirmi altı esedîguruşa bey'-i bât ve teslîm ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûreyiikrâr-ı meşrûhında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-

muvâcehetasdı̇k ve tahkîkitmegın sıhhat-i bey‘ ve şırâyahükm birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundı.

Fî evâsıt-ı Cemâziye’l-evvel li sene hamse ve seb‘ın ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Abdu’l-vâsi Çelebi ibn-i Habîb Çelebi, Mehmed bin Bekir, Mustafâ Efendi bin Hasan, Ali bin Hasan, Hasan bin Abdu’l-kerim, Mûsâ Dede el-Mevlevî, Abdu’l-hayy bin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

87 [21b/1] Halil Efendi’nin Mehmet Bey’in borcunu varislerinden istediği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanKurşunlu mahallesi sâkinlerindensâhibü’l-kitâbkıdvetü’l-kuzât ve zübdetü’l-vülâtHalîl Efendi ibn-i Mehmed Efendi zîdefazluhû mahfil-i şer‘amahmiyye-i mezbûremahallâtındanSebkü’ d-dîn mahallesi sâkinlerindenolubsipâhiyândan olan MehmedBegibn-i İlyâsnâmmüteveffânılieb ve ümm karındaşı ve eytâmnakıbel-i şer‘idenmansûbvasî ve muhallefâtınabi’l-vesâyetvâzı‘u’l-yed olan Hâfız Mustafânâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem müteveffâ-yimezbûrMehmedmedine-i Halebdengelürken yolda nehb u gâretolunub menziline kudûmından sonra bundan istikrâzidüb ben dahi bin riyâlîguruşikrâzitim hâlen meblag-ı mezbûr bin riyâlîguruşmüteveffâ-yımerkûmMehmedin zimmetinden hakkımdır işbu vasî-i mezbûr Hâfız Mustafâyasuâl olunubcevâbitahrîr ve mûceb-i şer‘isiicrâ olunubmüteveffâ-yimezbûrınmuhallefâtındanedâsınahükm ve tenbîh olunmak matlûbdurdidikdegıbbe’s-suâlvâsî-i mezbûr Hâfız müddeî-i müşârun-ileyh Efendinin cümle kelâmın[1] inkâr ile mukâbeleyedikdemüddeî-i mezbûrdan sıdk-ı makâli ve vakf-ı mübtegâsınabeyyinetalebolundukdamine’l-udûl el-Hâcc Ali bin Abdu’l-kâdir ve İbrâhimBegibn-i diger Ali nâm kimesneler hâzırâ nolubfi’l-vâki‘ müteveffâ-yimezbûrMehmedBeg yolda nehb u gâretolunubkudûmındamüddeî-i müşârun-ileyhHalîl Efendiden istikrâzidüb müddeî-i mezbûr dahi huzûrumuzdamüteveffâ-yımerkûma bin riyâlîguruşikrâz eyledi bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta‘dîlmakbûle ve hîn-i kabûldemevsûleoldukdan sonra tekrârvasî-i mezbûr talebiyle müddeî-i merkûmHalîl Efendiye hîbemaâ-ivâzen ve sulh maâ birle ve istikâdan bir nesne ile müteveffâ-yimezbûrın zimmetini ibrâ ve iskâteylemedüğüneyemînteklîfolunub ol dahi alâvefki’l-mes‘ûlhilf-i billâhi’l-alıyyi’l-

alâylemeginvasî-i mezbûrınmuhallefât-ı merkûmedenmeblag-ı mezkûr bin riyâlîguruşımüdde-i merkûmHalîl Efendiye edâsınahükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâccİsmâ'il bin el-HâccMehmed, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Receb bin Bekir, Mehmed bin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah, Abdu'l-fettâh el-Muhzır ve gayruhüm.

88 [21b/2] Rus köle Dilaver'in, bir alacanın ve bir atın açık artırma sonucunda Müftü Ebussuud Efendi'ye satıldığı

Mahrûse-i Amâsiyyedebi'l-fiil mütesellim ve emîn-i beytü'l-mâl olan fahru'l-akrân Hüseyin Ağa zîdekadruhû tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâr ve tescîlevekîlolubbernehc-i şer'îsâbitü'l-vekâlet olan Hüseyin Çelebi ibn-i Tâcü'd-dîn Efendi mahfil-i kazâdabâisü'l-kitâbfezâil-i şîâr ve mehâsın-i disârmahmiyye-i mezbûredebi'l-fiil müfti olan Ebû's-suûd Efendi hazretleri zîdefazluhû tarafından tasdîkevekîlolubale't-tarîkü's-şer'îsâbitü'l-vekâlet olan Mustafâ Çelebi ibn-i Ali nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâlet ikrâr u i'tirâfidüb bundan akdem müvekkilim emîn-i mezbûr Hüseyin Ağanın bi'l-emânetahzeyledüğüRûsiyyü'l-asl Dilaver nâmabd-i abıkınber-mûceb-i kânûn-ı şehriyârî müddet-i örfiyyesitamâmolmağlakıbel-i şer'idenbey'ine (...) olundukdaizn ve icâzetvirilmiş idi el-hâletuhâzihi mezkûr Dilaver sük-ı sultânîdebeyne't-tâlibeynve'l-râğbeyn nice eyyâmmirâmndaolubragabât-ı nâsbi'l-küllîye münkâtıaoldukdan sonra otuz bir esedîguruşda Efendi müşârun-ileyh üzerinde karâridübziyâde ile ahz-ı tâlib ve râğbzuhûritmemegin müvekkilim emîn-i mezbûr Hüseyin Ağa merkûm Dilaveri emâneti hasebiyle işbu mezbûrMustafâ Çelebinin müvekkili muma-ileyh Efendi hazretlerine meblag-ı mezkûr otuz bir esedîguruş kıymetli bir doribârgir ile ve altı guruş kıymetli bir alacayı tarîkü'l-muzâyaka bey' idüb her birleri kabz-ı müşterâ ve teslîm-i mebi' eylediler min-ba'dzıkr olunan abd-i mezkûr Efendinin mülk-i ve mezkûr bârgir müvekkilim merkûm Hüseyin Ağanın bi'l-emânet mülkidir didikdemukırr-ı mezbûrbi'l-vekâlet ikrâr-ı meşrûh ve muharrerinde el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-vekâlet tasdîkitmegın sıhhate hükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketb olunun yed-i talibe def' olundıkivakt-i hâcetdeihicâcidine.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel li sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halîl Çelebi el-Îmâm, MonlaMustafâ bin Dur Ali, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Abdu'l-hayybin Nasûh, Abdu'l-fettâh el-Muhzır, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

89 [22a/1] Mehmet Bey'in varislerinin, babalarının borçlu ölmesi üzerine miras ile intikal eden bağlarını Hasan Beşe'ye sattığı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanSebkü'd-dîn mahallesi sâkinlerindenolubvefât iden merhûmMehmedBegibn-i İlyâsnâmmüteveffânınsulbioğulları Ali ve Osmân ve sulbiyye kızı Alime nâmsagirler ve sagireninkıbel-i şer'idenmansûbvasîleri ve müteveffâ-yimezbûrnieb ve ümm karındaşı Hâfiz Mustafânâm kimesne mahfil-i kazâdaKurşunlu mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb Hasan Beşe ibn-i el-HâccKâsımâm kimesnenin karındaşı ve tarafından tasdîkevekilolubalâtârîkü's-sübûtu's-şer'î vekâleti sâbite olan Mustafâ Beşe mahzarında bi'l-vesâyetikrâr ve takrîr-i kelâm idübmerhûm-ı mezbûrınAkbileknâmmezvi'devâki' bir haddi Yûsuf Ağa bağı ve bir haddi Mehmed Ali bağı ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağı oğullarimezbûrân ve kızı mezbûreyeintikâlidüb ve lakin müteveffâ-yimezbûrmedyûnenvefâtidübnuvûd ve menkûldendeyninevefâider mâlı olmadığı[1] udûl-ı müslimîndencemm-i gafîr ve cem'-i kesîrihbâridübzikr olunan bağın zarûret-i deyniçünbey'ine lâzım oldukdasavb-ı şer'idenbey'ineizn ve icâzetvirülüb bey'-i arz olunmanın işbu mezbûrMustafâBeşenin müvekkili merkûm Hasan Beşe üzerinde altı yüz on esedîguruşda karar idübziyâde ile tâlib-i aher ve râgıb-ı gayri olmayub mezkûr bağın semeni semen-i misil oldukdavesâyetim hasebiyle mezbûr bağı cemî' tevâbi' ve levâhıkı ve hukûk-ı mürâfıkı ile müvekkil-i merkûm Hasan Beşeyemeblag-ı merkûm altı yüz on esedîguruşa (...) üç büyütholi ile bey'-i bât ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarraf olsun didikdemukırr-ı mezbûrbi'l-vesâyetikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-vekâlet tasdîk ve tahkîkitmegin sıhhat-i bey' ve şirâyahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel li sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi ibn-i Mustafâ, Ömer bin Murtazâ, MonlaMustafâ bin Dur Ali, Ali bin Musli, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

90 [22a/2]Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını ihyası (enfa'ı) için İsmihan Hatun'a kiraladığı

Medine-i Amâsiyemahallâtından Şamlar mahallesi sâkinlerindenolubkerm-i atıyyü'z-zikri evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere tasarruf iden Allahverdi bin Mezîdnâm kimesne mahfil-i kazâdasulbiyye kızı sâhibetü'l-kitâbİsmihânnâmhâtûnın zevci ve tarafından tasdîkevekîl ve vekâleti alâtârikü's-sübûtu's-şer'îsâbite olan es-SeyyidMehmed bin Abdullah nâm kimesne mahzarında ikrâr u i'tirâfidübmahmiyye-i mezbûrekurbünde'vâki' bir haddi AhmedBig bağı ve bir haddi Danişmendoğlı bağı ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağ evlâd-ı evlâd-ı evlâda vakf ve meşrûtolubevlâddanolduğım ile nevbet-i tasarruf bana isâbetidüb tasarruf iderdim ve lakin zikr olunan bağ harâbemüşrifolmağlaicârîenfa' olub işbu mezbûr es-SeyyidMehmedin müvekkile ve zevcesi kızım mezbûreİsmihân otuz esedîguruş ücret-i muaccele ve senevî yigirmi beş akçe ücret-i müeccele ile tâlibe ve râgıbeoldukda mezkûr bağın Dolabbaşınâmmevzi'denarzânî on iki kulâc ve tûlânîtarîk-i âmmdannehr-i kebîremüntehî oluncaya dek târîh-i kitâbdan doksan dokuz sene tamâminadegin otuz üç senede bir akd-i sâninibtidâsiakd-i evvelin intihâsı olmak üzere otuz üç akd ile icâre-i tavîle [ile] icâremeşâyih-i kirâmaleyhi'r-rahmeti ve'r-rıdvân (...)(...) kavlı-i şerîfleri üzere müvekkile-i muma-ileyhâya ücret-i muaccele-i mezbûre otuz esedîguruş ve ücret-i müeccele-i merkûme senevî yigirmi beş akçeye icâr ve zikr olunan ücret-i müeccele-i mezbûre otuz esedîguruşmerkûmeİsmihân yedinden ahz u kabzidimmezbûre dahi vech-i müşrûh üzere İsmihân avusûl ve meblag-ı mârû'z-zikr otuz esedîguruşu bana edâ ve teslîm eyledi didikdevekîl-i mezbûr es-SeyyidMehmed Çelebi bi'l-vekâlet tasdîk ve tahkîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i Cemâziye'l-ahir li sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişînMustafâ Efendi bin Mehmed Efendi, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Ali bin Musli, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Ömer bin Murtazâ, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

91 [22b/1] Sefer esnasında vefat eden Mehmet Bey'in oğlunun bakımı için dedesi Ali'nin vasi tayin edildiği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden sefer-i nusret-i eserde vefât iden Mehmed Begnâm kimesnenin sulbioğlı Mustafânâmsagirin tesviye-i umûri için vasînasb ve ta'yîn lâzım olmagın ziver-i diyânetiyle âreste ve hilye-i istikâmet ile pirâste olan sagir-i mezbûrın ceddi işbu bâisü'l-kitâb Ali nâm kimesne savb-ı şer'iden vasînasb ve ta'yîn olunub ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin [i] edâyata ahhüdit megin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve yed-i talibe def' ve teslîm olundıkı vakt-i hâcette ihticâcidine.

Fî evâsıt-ı Cemâziye'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi ibn-i Mustafâ, Mehmed Çelebi ibn-i el-Hâcc Rüstem, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Abdu'l-hayy bin Nasûh el-Muhzır, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

92 [22b/2] Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını (enfa'ı için) kiralamasına izin verilmesini istediği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Şamlar mahallesi sâkinlerinden bâisü'l-kitâb Allahverdi bin Mezîdnâm kimesne mahfil-i şer'idetakrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâmidüb Gözüklü Mağara [nâm] mevzi'devâki' inde'l-ahâlîve'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd bağ evlâd-ı evlâd-ı evlâda vakf ve meşrûtolubevlâddan olmağla nevbet-i tasarruf bana isâbetidüb hidemât-ı ikâmetden âciz olubiktidârı molmamağlaharâbemüşrifolubîcâresiaheriuhrâ ve enfa' olmagın icâre-i tavîle ile icâre-i muaccel ve müccel ile icâretekıbel-i şer'ideniznvirilmesimatlûbdurdidikde galesi evlâd-ı evlâd-ı evlâda vakf ve meşrûta olan bağ harâbemüşrifoldukda nevbet-i tasarruf iden kimesnenin re'y-i hâkimle icârimeşrû' olmagın icâre-i muaccel ve müccelle misillü ile icâre-i tavîle ile mezkûr bağ icâretemezbûr Allahverdiye iznvirülüb mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundu.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: MonlaMustafâ bin Musli, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Hızır bin Osmân, Yûsuf bin Abdullah, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

93 [23a/1] Ayşe'nin evlatları için Hac esnasından ölmüş olan zevci Mustafa'nın malından nafaka talep ettiği

Medine-i AmâsiyyemahallâtındanŞamice mahallesi sâkinlerindenolubtarîk-i Beytullahdavefât iden el-hâcMustafânâm kimesnenin sulbioğullarıİsmâ'il ve Ali ve Hasan ve sulbiyye [kızı] Hadice nâmsagirenin valideleri ve mürebbiyeleri ve kibel-i şer'idenmansûbvasilerisâhibetü'l-kitâbAişenâmhâtûn mahfil-i şer'idetakrîr-i merâmidübsagirûn-ı mezbûrûna nafaka ve kisve ve zarûret-i lâzımeleri için babaları müteveffâ-yımerkûmdankendülereintikâl iden mâllardan yevmî beşer akçe cem'ânyigirmi akçe takdîr olunmasın[1] talebiderimdidikdetârîh-i kitâbdansagirûn-ı mezbûrûna nafaka ve kisve ve harc-ı lâzımeleri için mâl-ı müntakillerinden yevmî beşer akçe cem'ânyigirmi akçe takdîrolunubvakt-i zarûretdeistidâne ve vakt-i zaferde rücûamezbûreAişeyeiznvirilübâmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-ahir sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-HâccMustafâ bin Mehmed, el-HâccReceb bin Abdullah, Ömer bin Murtazâ, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân, Ali bin Musli ve gayruhüm.

94 [23a/2] Ayni'nin oğlu için ölmüş olan zevci Hacı Musa'nın malından nafaka talep ettiği

Medine-i Amâsiyyemahallâtından Acem Ali mahallesi sâkinlerindenolubvefât iden el-Hâcc Mûsâ nâmmüteveffânınsulbioğlı Mûsâ nâmsagirin valide ve mürebbiyesi Aynî nâmhâtûn mahfil-i şer'idetakrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâmidübsagir-i mezbûra babası müteveffâ-yımezbûredenintikâl iden mâlından nafaka ve kisve ve zarûret-i lâzimesi için yevmî beş akçe takdîr olunması matlûbdurdidikdetârîh-i kitâbdansagir-i merkûma nafaka ve kisve ve harc-ı lâzımı için mâl-ı müntakilden yevmî beş akçe takdîrolunubvakt-i zarûretdeistidâne ve vakt-i zaferde mezbûre Aynîye rücûaiznvirilübâmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i Cemâziye'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Hızır bin Osmân, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

95 [23b/1] Vefat eden Fatma'nın mirasının zevci ve kız kardeşleri arasında taksim edildiği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Mehmed Paşa ve Karatay nâm mahalleler sâkinlerinden Hadice ve Havva benât-ı Mehmed Ağa nâmhâtûnlarcânibindenhusûs-ı atıyyü'z-zikrdenibrâyavekîlölub vekâletleri ber-nehc-i şer'îsâbite olan Mehmed Çelebi ibn-i Mustafâ ve es-SeyyidOsmân Çelebi ibn-i Abdullah nâm kimesneler mahfil-i kazâda Elmacı sâhibü'l-kitâbMusli Ağa mahzarında bi'l-vekâlet i'tirâfidüb işbu mezbûrMusli Ağanın zevcesi ve mülk menzili içinde maktûlenvefât iden müvekkileler-i mezbûrâtanın karındaşları Fâtıma nâmhâtûnınverâsetimerkûmMusli Ağa ve müvekkileler-i merkûmâtana münhasıra olmagınmuhallefâtındanolubmenkûl ve akâr ve mihr ve deynindenmüvekkilelerimizin hisse-i şâyi'a-ı şer'îyyelerimukâbelesindealâtârîkü'l-(...)'ş-şer'î vekâletimiz hasebiyle mezbûrMusli Ağadan yigirmi sekizer cem'ân elli altı bin akçe ahz ve kabzidüb zimmetini ibrâ ve iskât eyledik min-ba'dmüteveffât-ı mezbûreninmuhallefât ve deynine müteallik mezbûrMusli Ağa ile da'vâ ve niza' kalmadı didiklerindemukırrân-ı mezbûrânıbi'l-vekâlet cârî olan ikrârlarında el-mukarrulehü'l-merkûmMusli Ağa bi'l-muvâcehetasâdîkitmeginberâat-ı zimmetine hükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolandı.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-ahir sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdu'r-rahman Efendi el-Müderris, Mehmed Efendi ibn-i Kâsım Efendi, Osmân Ağa ibn-i Abdullah, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

96 [23b/2] Hatice'nin verasetinin mirasçuları arasında taksim edildiği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinelerindensâhibetü'l-kitâb Hadice nâmhâtûnınvekîli ve vekâleti ber-nehc-i şer'îsâbite olan es-SeyyidOsmân Çelebi

ibn-i Abdullah nâm kimesne mahfil-i şer'ide mahalle-i mezbûresâkinlerinden Musli Ağa mahzarında takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûr Musli Ağanın zevcesi ve müvekkilem merkûme Havva nâm hâtûnlara münhasıra olmagın Hadicenin kız karındaşı müteveffât Fâtıma nâm hâtûnın verâsetimezbûr Musli Ağa ve müvekkilem mezbûre Havva nâm hâtûnlara münhasıra olmagın muhaleffât beynlerinde hesâbolunub her birleri hisse-i şer'iyelerin [i] istifâidüb biri birinden kat'ıda'vâ ve fasl-ı husûmeteyleyü bba'de'l-yevm mezbûr Musli Ağa müvekkilem merkûme Hadice ile birbirinden da'vâsâdire olursa lede'l-hükkâmmesmûa olmasundeyuakd-i musâlaha eylediler merkûm Musli Ağadan suâl olunub cevâbı tahrîr ve kelâmı takrîr olunması matlûbdur didik demezbûr Musli Ağa cevâbında fi'l-hakîka müvekkile-i merkûme ile husûs-ı mezbûra müteallik da'vâ ve husûmetden birbirimizin zimmetini ibrâ eyledik deyubi't-tav' mukırrolmagın hıfzü'l-mukâlmâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundı.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-ahir sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdu'r-rahman Efendi el-Müderriş, Osmân Ağa zîde kadruhû, Mehmed Çelebi ibn-i el-Hâcc Musli, Hızır bin Osmân, Ali bin Musli ve gayruhüm.

97 [24a/1] İbrahim Beşe'nin evini Mehmet Beşe'ye sattığı (seferde olduğu için işlem İbrahim Beşe'nin vekili aracılığıyla gerçekleşmiş)

Medine-i Amâsiyye mahallâtından Bozahâne mahallesi sâkinlerinden olub târîh-i kitâb [boşluk] senesinde sefer-i hümâyûnda olan İbrâhim Beşe ibn-i Ali nâm râcil tarafından menzil-i atıyyü'z-zikri bey'ev ekîlolub vekâleti Hasan Beşe ibn-i İbrâhim ve Ahmed Beşe ibn-i Himmet nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ânsâbit olan Mustafâ Beşe ibn-i el-Hâcc Kâsım nâm râcil mahfil-i şer'idesâhibü'l-kitâb Mehmed Beşe ibn-i Abdullah nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâlet i'tirâfidüb mahalle-i mezbûre devâki' iki haddi Muhzır Yûsuf mülki ve bir haddi Sarı Ali Begoğlu Hüseyin mülki bir haddi Müslim Ağa mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub müvekkilim mezbûr İbrâhim Beşenin mülki olan fevkânî ve tahtânî iki odayı hâvî ve müştemil menzili cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-vekâlet işbu mezbûr Mehmed Beşeye yüz altı esedî guraşa bey' ve teslîm ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didik demukır-ı mezbûr bi'l-vekâlet cârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-

merkûmbi'l-muvâcehetasdîkitmegin sıhhat-i bey' ve şirâyahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i Recebi'l-ferd sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kara Abdi bin Mehmed, Ali Beşe ibn-i Mustafâ, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, SerdârYa'kûb Beşe ve gayruhüm.

98 [24a/2] Mehmet Ali ve kardeşi Seyyid Mustafa'nın tarla, ev ve bir değirmen ocaklarını Mehmet ve kardeşi Abdullah'a sattıkları

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanBâyezîd Paşa mahallesi sâkinlerindenMehmed Ali bin Sinân Beşe nâm kimesne ve karındaşı es-SeyyidMustafânâmsagirinvasî-i şer'isi es-SeyyidMehmednâm kimesne mahall-i kazâda Merzifon kazâsısâkinlerindenbâisü'l-kitâbMehmed ve Abdullah ibn-i Dilaver Ağa nâm kimesneler mahzarında bi'l-asâlet ve bi'l-vesâyetikrâr u i'tirâfidüb Gümüş kazâsına tâbi' Beglücenâm karyede inde'l-ahâlivel-cîrânma'lûmu'l-hudûd tasarrufumuzda olan bir öküzlik ve Ahyarinâm karyede inde'l-cîrânma'rûfu'l-hudûd bir öküzlik tarlaları [ve] harâbe evimi ve değirmen ocağını ve bâkî tasarrufumuzda olan tarlaları izn-i sâhib-i arz ile işbu mezbûrâna kırk beş esedîguruşa bey' ve fûrûht ve kabz-ı semen ve anlar dahi kabûl ve iştirâ' eylediler min-ba'd mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsunlar didikdemukırrân-ı mezbûrânibi'l-asâletve bi'l-vesâyetcârî olan ikrârlarında el-mukarrulehü'l-merkûmânbi'l-muvâcehetasdîk ve tahkîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i Recebi'l-ferd sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsmâ'il Çelebi ibn-i MehmedBeg, MusliBegibn-i Hüdaaverdi, Mehmed bin Ahmed, Ali Begibn-i Arslan, Hüseyin bin Mehmed, Rüstem Çelebi ibn-i Murtazâ, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân ve gayruhüm.

99 [24b/1] Mehmet Bey'in diğer tımar sahiplerine müdahale ettiği

Mahrûse-i Amâsiyyekazâsına tâbi' Ulus nâm karye sâkinlerindenMehmedBegibn-i Gazanfer Ağa mahfil-i kazâyâ yine karye-i mezbûresâkinlerindenolubber-vech-i nevbet

sefer itmek üzere karye-i mezbûretimârına mutasarrıf olan bâisü'l-kitâb Osmân bin Ömer ve Abdi bin Hasan ve Mustafâ bin Hüseyin ve Mehmed bin Kaya Çelebi nâm kimesneleri ihzâr ve mahzarlarında üzerlerine takrîr-i da'vâidüb karye-i mezbûrede mağara önünde viran degirmenkurbünde vâki' tahmînen on beş keyltuhmihâtaider beş kıt'a tarla ve Hark altı nâmmevzi'de ve Kayabaşı arası nâmmevzi'detahmînen iki keyltuhmistiâbider ve Kalma çayır nâmmevzi'detahmînen beş keyltuhmihâtaider cem'ânyigirmi iki keyltuhmihâtaider tasarrufumuzda olan tarlalarımızı bu sene işbu mezbûrûn tasarruf ve zirâat itmişler suâl olunub cevâbları tahrîr ve lâzımı icrâ ve kasr-ı yedlerini tenbîh olunması matlûbdur didik degıbbe's-suâl mezbûrûncevâblarında zikr olunan tarlalar mutasarrıf olduğumuz karye timârı sipâhisiyle hâssakaydolunub hâssa olmak üzere tasarruf olunur ve yedimizde olan mevkûfât dan müstahrec sûret-i defterde dahi tasrîh olunmuşdur mezbûr Mehmed Beg intasarruf itağallüb idir didiklerinde sûret-i defter merkûm Mehmed Beg in muvâcehesinde kırâat olunub karye-i mezbûrede sipâhisiyle dörder öküzlik arz zikr olunan tarlalar olduğun[1] münkir olıcak mezbûrûn mârü'z-zikr tarlalar sûret-i defterde mukayyed olan hâssa olduğunabeyyinetalebolunduk daudûl-i ricâlden Osmân bin el-Hâcc Ömer ve Ömer bin Mustafâ ve Mûsâ bin Veli nâm kimesneler hâzırûnolub gıbbe'l-istişhâdfi'l-hakîkasûret-i defterde hâssakaydolundığı mastûr olan dört öküzlik arz zikr olunan tarlalardır mezbûr Mehmed Beg gelinceye dek hâssa olmak üzere tasarruf olundı mezbûr Mehmed Beg intasarruf itağallüb idir böyle bilürüz şahidler iz şehâdet dahi iderüz deyuedâ-yışehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dilmakbûleolmagın mezbûr Mehmed Beg bi-vech-i muârizadan men' olunub zikr olunan tarlaların hâssa olmak üzere tasarruflarına mezbûrûn zimmetine [hüküm] birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundı.

Fî evâil-i Recebi'l-ferd sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişîn Mîr Mehmed Efendi, Fahru'l-müderrişîn Süleymân Efendi, Serdâr Ya'kûb Beşe, Mustafâ Efendi ibn-i Mehmed Efendi, Hızır bin Osmân Ser-Muhzırân ve gayruhüm.

100 [24b/2] Vefat eden Ali Ağa'nın vasisi olan Mehmet Paşa'nın, Ali Ağa'nın zevci Hatice'de emanet kalmış olan eşyayı talep ettiği ama Hatice'nin eşyayı mihri bedeline tasarrufunda tuttuğu

Medine-i Kostantiniyyesâkinlerindenolub bundan akdem vefât iden Ali Ağa nâmmüteveffânınvasî-i muhtârıolubvesâyet-i ihtiyâriyyesiber-nehc-i şer'îsâbite olan saâdetluvezîr-i rûşen-zamîr Mehmed Paşa hazretleri taraf-ı âlisinden husûs-ı atıyyü'z-zikri da'vâyavekîlolub vekâleti alâtarîki's-sübûtu's-şer'îsâbite olan Ken'ânBegibn-i Abdullah nâm kimesne mahfil-i şer'idemahmiyye-i Amâsiyyemahallâtından Hızır Paşa mahallesi sâkinelerindensâhibetü'l-kitâb Hadice bint-i Hüseyin Begnâmhâtûnınlieb ve ümm karındaşı ve tarafından da'vâ ve husûmetevekîlolub vekâlet-i mezbûreyima'rifet-i şer'iiyyeyiârifân olan Abdu'r-rahman Begibn-i Mehmed ve Mustafâ bin Süleymânâm kimesneler şehâdetleriylesâbite olan Hasan Begnâm kimesne mahzarında üzerine bi'l-vekâlet da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim müşârun-ileyhvezîrinvasî-i muhtârıolduğümüteveffâ-yımerkûm Ali Ağa işbu merkûm Hasan BeginmüvekkilesimezbûreHadiceyenâmzedolub yanında ba'zıeşyâidâ' eylemiş hâlen ol eşyâyitalebeyledigimde müvekkile-i mezbûrevirmedetaallülidersuâlölunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbduridikdeğibbe's-suâlmezbûreHadicenin yanında iki (...) raht ve bir resm ve sıgır (...) ve bir eyer ve bir çift (...) ve yigirmikırmuzıdarayî ve altı sahn ve bir tencere ve bir kefgir ve bir (...) iki yasdukyüzi ve bir seccade ve yine bir resm ve yigirmi üç miskâl bir çift altunbilesik ve iki kırmuzı velense ve bir câriye ve hamail bu mezkûrâtîidâ' eylemiş ve lakin müvekkilemerkûm-ı müteveffâ Ali Ağaya elli bin akçe mihr ile akd-i nikâh olunmuş ve hâlen ol eşyâyihzâr eyledim takvîmolunub mihr-i mezkûrdan kıymetleri mikdârınatakâs olunması matlûbduridikde mezkûr Ken'ânBeg nikâhı ve mihrin ol mikdârolduğımı münkir olıcakmerkûm Hasan Begmerkûme Hadice müteveffâ-yımerkûm Ali Ağaya zikr olunan elli bin akçeye akd-i nikâh olduğınabeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden Mustafâ bin Bâlî ve Hızır bin Mehmednâm kimesneler hâzırânolubfi'l-hakîka müvekkile-i merkûme Hadice müteveffâ-yımezbûr Ali Ağaya zikr olunan elli bin akçe mihr üzerine huzûrumuzdaakd-i nikâh olundu bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iiyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîlmakbûleoldukdan sonra zikr olunan eşyâyihl-i habîryigirmi iki bin yedi yüz elli iki akçe ile takvîm itmekle zikr olunan elli bin akçe ol mihrden ol mikdâratakâsolunubtekrârmezbûrKen'ân Ağa talebiyle müvekkile-i merkûmeyemüteveffâ-yımerkûmınîdâ' eylediği zikr olunan eşyâdanziyâdeolmaduğınayemînteklîfolunub ol dahi alâvefki'l-mes'ûlhilf-i billâhi'l-alıyyi'l-a'lâitmegin mezkûr Ken'ânBegzikr olunan eşyâdanziyâde talebiyle muârizadan men' olunubvakt-i zaferde takâs olunan meblag-ı

mezkûr yigirmi iki bin yedi yüz elli iki açedenmâadâsı (...) ve talibe-i müvekkile-i merkûmeyetenbîholunubmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı Recebi'l-ferd sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Abdullah Ağa, Mehmed bin OsmânKethüdâ-yışehr, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli ve gayruhüm.

101 [25a/1] Hasan Ağa'nın ev, sabunhane ve bir bağı evladına ve onların evlatlarına; soyları kesildiğinde (inkırâzü'l-evlâd) ise Medine'nin fakirlerine vakf ettiği

Hamd-i mevfûr ve şükr-i nâ-mahsûr ol vâkıf-ı umûr ve kâşif-i estâr-ı cumhûrhayâtına muayyen ve maksûrdurki dâr-ı cinâni'mâl-i ihsânerbâbınalutf ve ihsân eyledi ve sâlâvât ol seyyid-i kâinât ve mefhâr-ı mevcûdâtmakbûl-ı dergâhullâh mahrem-i halvethâne-i lima'allaha'ni Muhammed Resûlullah hazretlerinin merkad-i münevver ve meşhed-i muattarına îsârolunurkituruk-ı hayrâtıbeyân ve sübûl-i mebemmâtı'yân eyledi ve dahi zümre-i âl ve evlâd ve firak-i eshâb ve ahfâdlarımüşâhidinenisârolunurki her biri vâkıf-ı esrâr-ı şerâ'yi ve ahkâm ve kâşif-i estâr-ı hakâyık-ı dîn-i Nebî aleyhi's-selâm olmağlanücûm-ı semâ-ı saâdet ve kevâkib-i mülk-i izz u rıf'atdırlarırdvânallahü aleyhim ecma'în ve ba'dedâi-i tahrîr-i rıkk-ı menşûr ve bâdî ve bâis-i tastîr-i sutûrbudurkiAmâsiyyemahallâtından Kocacık mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-hayrât ve kesbü'l-meberrât Hasan Ağa ibn-i Hüseyin vaktaki bu dâr-ı dünyâmedâr-ı fenâ ve müferre'atolubni'amı zail ve mukîmizaif-i râhilvücûduna adem lâzım ve sıhhatine sakam mülâzım idüğineyakînen âlim ve câzımolmağlainşâ-i hayritmegeâzimolub niyet-i sâfiyye ve taviyyet-i vâfiye ile hasbetenlillâh ve taleben li-merdât silk-i mülkünde münselik ve münharıt ve sımt-ı zabt ve tasarrufunda muntazim ve münzabitolub mahalle-i mezbûredevakî' bir haddi demürçi dükkânları ve bir haddi vâkıf-ı mezbûr Hasan Ağanın zevcesi Râziyehâtûn mülki ve iki haddi tarîk-i âmm [ile] mahdûd bir bâb fevkânîbeyt ve bir bâb tahtânîbeyt ve hudûd-ı mezkûre dâhilinde bir bâb sabunhâneymuhtevî olan menzilini ve mülk-i sahîh-i şer'iolub mahalle-i mezbûredevakî' Sûk-i Bekâr dimeklema'rûfmevzi'devâki' bir haddi es-SeyyidMehmed Çelebi bağı ve bir haddi Dede bağı ve bir haddi İsmihânnâmhâtûn bağı ve bir haddi Osmânnâm kimesne bağı ile mahdûdeşcâr-ı müsmire ve gayri müsmireyimüştemil bir kıt'a mülk bağı vakf-ı sahîh-i

müeyyed ve hasen-i şer'î muhalled ile vakfidüb şart eylediği menzil-i mezbûrda menzil ve bağ ve sabunhâneyi mahalle-i mezbûrsâkinleroldukcakendüsâkinolubzikrlerimürûr iden bağ ve sabunhâneyi keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf eyleye bi-emrullahi'l-meliki'l-müteâlber-dâr-ı fenâdansarây-ı fenâyaintikâl ve irtihâleyledikdezikr olunan menzil ve bağ ve sabunhâneyi mahalle-i mezbûresâkinlerinden es-SeyyidMustafâ Çelebi ve es-SeyyidMehmed Çelebi ibn-i es-Seyyid Hüseyin Çelebi nâm karındaşlar alâvechi'l-iştirâki's-seviyy mutasarrıf olalar ba'devefâthumâ-i mezbûrânMustafâ ve Mehmed Çelebinin evlâd-ı evlâd-ı evlâdı ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdı batnenba'de batnın vakfa nâib-i asl-i zükûr ve inâsale's-seviyy mutasarrıf olalar ba'deinkırâzi'l-evlâdıyâzen el-hâliku'l-ibâdre'y-i hâkim ile icâre-i menzil ve sabunhâne ve menâfi'-i kürüm ve eşcâr mutlaka Medine-i Münevveredesâkin olan fukarâya sarf oluna ve mutasarrıf olanlar her gün rûh-ı vakfiçün üç sûre-i ihlâs-ı şerîf tilâvet eyleye deyüb menzil-i mezbûrı ve bağ-ı mezkûrı ve sabunhâneyi li-ecli't-tescîlmütevellînasb eylediği el-Hâcc Bilâl bin Ali nâm kimesneye teslîm eyledim ol dahi vakf üzere kabz ve tesellüm eyledi deyüb meclis-i şer'idebi't-tav'i's-sâfıkrâr u i'tirâfeyledikdemütevellî-i mezbûr dahi vâkıf-ı mezbûrikelimât-ı meşrûhasındabi'l-muvâcehetasdîkitdikden sonra vâkıf-ı mezbûrmütevellî-i merkûm mahzarında takrîr-i da'vâidübvakf-ı akâr hazret-i İmâm-ı Azâm ve hümâm-ı efham katlarında gayr-i lâzım ve ve sıhhat dahi gayr-i câiz olmağlavakfdanrücû' idübkemâ-kân mülkûme idhâlmurâdiderimdidikdemütevellî-i merkûm dahi muhâsama ve nizâ' idüb mevki'-i kitâb-ı tûbâlehu ve hüsnü me'âb hazretleri huzûrunda murafaa olundukda hâkim-i muma-ileyhmesâil-i evkâfdaeimme-i eslâf beyinde cârî olan hilâfa âlem olmağlacânib-i vakfı evlâ ve uhrâgörübvakf olunmasını tercîhidübvakf-ı mezbûrın sıhhatine ve sâniyenlüzûmunahükmolundukdansonra evkâf-ı mezbûrevakf-ı sıhhat-i şer'î ve hats-i sarîh-i mer'îolubnakz-ı nâkızinamecâl-i muhâll ve tagyîr ve tebdîline imkân-ı adîmü'l-ihimâl oldu fe-men beddelehuba'demâsemi'ahûismihûalellezîneyübeddilûnehûinnellâheSemî'un Alim.

Cerâzalike ve hurrire fi evâsıt-ı Recebi'l-ferd sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-vaızîn Hızır Efendi, Fahru'l-kuzâtHalîl Efendi ibn-i Mehmed Efendi, Mustafâ Çelebi ibn-i Mehmed, Mustafâ Çelebi ibn-i es-SeyyidMehmed, el-Hâcc Bilâl bin Ali, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Hasan bin Mehmed, Mehmed bin Osmân, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Hasan Beşe ibn-i Hasan Beşe ve gayruhüm.

102 [25b/1] Raziye'nin mirasının bir kısmını eski kölesi Zemane'nin evlatlarına ve mirasının bir kısmını Veli Bey'e bıraktığı

Oltınâm kasaba sâkinlerinden Veli Begibn-i Kurdnâm kimesne mahfil-i şer'idemahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanYâkûtiyye mahallesi sâkinelerindenolub bundan akdem müteveffât olan ErzurumluHâtûnınmu'takasıZemânenâmhâtûnınsulbi ve sulbiyyesi Emine ve el-HâccMehmednâmsagirlerinkibel-i şer'idenmansûbvasîleriAhmed Efendi ibn-i Abdu'l-fettâhnâm kimesne mahzarında bi't-tav'î's-sâfi'tirâfidübmezbûreErzurûmlınınverâsetimin-ciheti'l-masûbeti'n-nisbiyye bana münhasıra olduğışer'ânsâbitoldukdan sonra mezbûreErzurumlu hâl-i hayâtındaba'zımâmelekini işbu mezbûrAhmed Efendinin vasîolduğısagirân-ı mezbûrânahîbe-i sahîhe ile hîbeidüb ve eser-i hîbedenhâric olan muhallelâtîçünsagirân-ı mezbûrân mâlundan işbu vasî-i mezbûrın yedinden bir re's katır ve iki bin akçe ahzidüb zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledim min-ba'dhusûs-ı mezbûra müteallik da'vâ ve nizâ'ımsâdire olursa lede'l-hükkâmve'l-kirâmmesmûaolmasundidikdevasî-i mezbûr dahi bi'l-muvâcehetasdîk ve tahkîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâhir-i Recebi'l-ferd sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mefhâr-ı Mîr-i MîrânAhmed Paşa, Fâhru'l-akrânOsmân Ağa, Abdu'r-rahman Efendi el-Müderris, SüleymânBegibn-i ResûlBeg, MustafâBegibn-i Abdullah, Mehmed Çelebi ibn-i Musli ve gayruhüm.

103 [26a/1]Seyyid Mehmet ve Seyyid Mustafa'nın babalarından intikal eden tarlayı sattıkları ama Seyyid Mustafa'nın hissesinin satışının uygun (caiz) olmadığı

Gümüş muzâfâtındanBeglücenâm karye sâkinlerindenbâisü'l-kitâb Hasan bin Süleymân ve Mehmed bin Yûsufnâm kimesneler mahzarında mahall-i şer'amahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanYa'kûb Paşa mahallesi sâkinlerinden es-SeyyidMehmed bin Sin'ân ve karındaşı es-SeyyidMustafânâmsagirinkibel-i şer'idenmansûbvasîsi es-SeyyidMehmednâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâmidüb karye-i mezbûredevâki' inde'l-ahâlivel-cîrânma'lûmu'l-hudûd bir öküzlik arz ve bulak toprağında vâki' lede'l-ahâlimal-rûfu'l-hudûd üç kıt'a tarla ve Ahyarinâm karyede vâki' lede'l-cîrânümüteârifü'l-hudûd bir öküzlikarzıkimezbûrân es-SeyyidMehmed ve es-

SeyyidMustafâya babalarından isâbetitmişdirbi'l-asâlet ve bi'l-vesâyet kırk beş esedîguruşın-i sâhib-i arz ile bize bey' ve tevfiz ve biz dahi iştirâ' ve tefevvüz itmişken hâlen ahire bey' itmişler suâl olunubcevâblarıtahrîr ve lâzımı icrâ ve yedimizde olan fetâvâ-yışerîfemûcebince bey'-i sânînin adem-i cevâzınahüküm olunması matlûbdurdidiklerindegıbbe's-suâlmezburân es-SeyyidMehmed ve diger es-SeyyidMehmedbi'l-vesâyet ve bi'l-asâletcevâblarında'fî'l-hakîkameblag-ı mezkûr kırk beş esedîguruşa zikri mürûr iden arzını izn-i sâhib-i arz ile mezbûrûna bey' ve tevfizitmişdik ve lakin sagir-i mezbûr es-SeyyidMustafânın hissesinden bey' câiz degildirzaimler(?) tekrâr bey' eyledik didiklerindemüddeîyân-ı mezbûrânıyedlerinde olan fetâvâ-yışerîfe nazar olunubmazmûnında karındaşlar olan Zeyd ve Ömere babalarından intikâlidübmeşâ' ve müşterek oldukları tarlaların[1] ma'rifet-i sâhib-i arz semen-i ma'lûm [ile] Zeyd ve Ömer Bekire bey' eylediklerinden sonra Ömer sagir olmağlanısf-ı hissesinden bey' câiz degildirdeyuZeydkendü hissesin[i] ve Ömer-i sagirinvasîsi Ömer mezbûrın hissesin[i] tekrâraherden Beşire bey' ve tefvîz itmeleri câiz olur mı cevâbında olmaz buyurulmagınber-mûceb-i fetâvâ-yışerîfe bey'-i bâtin adem-i cevâzınatenbîholunubmahüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Recebi'l-ferd sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Musli Efendi el-Îmâm, Abdu'l-hayybin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli ve gayruhüm.

104 [26a/2] Ayşe'nin evini Mehmet'e sattığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Üçler mahallesi sâkinelerindenAışebint-i Mustafânâmhâtûn mahfil-i şer'idesâhibü'l-kitâbMehmed bin Mehmednâm kimesne mahzarında bi't-tav'ihâi'tirâfidüb silk-i mülkümde münselikolub Kocacık nâm mahallede vâki' bir haddi Külahcızâde mülki ve bir haddi Eski Bedestân ve bir haddi TâcioğlıMehmed mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir bâb tahtânîbeyt ve bir çardağı muhtevî olan menzilimi cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla işbu mezbûrMehmed seksen yedi esedîguruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûreyivech-i [meşrûh] üzere cârî olan ikrârında el-

mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîkitmegin sıhhat-i bey' ve şirâyahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Recebi'l-ferdli sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Hüseyin Çelebi [ibn-i/bin] Mehmed, Ahmed bin Mehmed, Ali bin Osmân, Hüseyin bin Mustafâ, Mehmed bin Ali, Mustafâ bin Me'den(?), Mustafâ bin Ali, Abdu'l-bâki bin Ahmed, Mehmed bin İbrâhim ve gayruhüm.

105 [26b/1] Ali ve Osman'ın babalarından miras kalan toprağı Asiye, Ayşe ve Döndü ile paylaştıkları

Çayköyinâm karye sâkinlerinden Ali bin Mustafânâm kimesne kendü tarafından asâleten ve karındaşı Osmânâmsagirinasî-i şer'isiolmağlavesâyeten mahfil-i şer'ide karye-i mezbûresâkinelerindenbâisetü'l-kitâb Asiye ve Aişe ve Döndinâmhâtûnlar mahzarlarında ikrâr u i'tirâfidüb babam müteveffâ-yimezbûrMustafâdanisâbetidüb karye-i mezbûrede'vâki' inde'l-ahâlived'âl-cirânma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a araziyi tasarruf ider iken işbu mezbûrât dahi babalarımız yeridir deyunizâ'danhâlî olmadıkları içünmâbeynimizdemuslihûn tavassut idübzıkr olunan arazinin nısfını anlar ve nısfını bizler tasarruf itmek üzere beynimizde tesâluholunmuşdurmin-ba'dmezbûrân bizden ve biz anlardan kat'-i alâka ve fasl-ı husûmet eyledik didikdemukırr-ı mezbûrbi'l-asâlet ve bi'l-vesâyetcârî olan ikrârında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Recebi'l-ferdli sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Himmet bin Ahmed Dede, Hızır bin Süleymân, Hızır bin Osmân, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli ve gayruhüm.

106 [26b/2]Lus'un (zımmîye), annesinin mirasını sütannesinden (? öni anası) istediğı

Mahmiyye-i AmâsiyyemahallâtındanKöprübaşı mahallesi sâkinelerindenbâisetü'l-kitâbLus(?) hâtûnnâmezımmîyenin zevci ve tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikri da'vâyavekilolub vekâleti ber-nehc-i şer'isâbite olan Sefer veledi Vartusnâmezımmî mahfil-

i şer‘a yine mahalle-i mezbûresâkinelerindenolubmezbûreninöni anası Varterasbint-i Murâdnâmzımmîyeyiihâr ve mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâidüb bundan akdem Kazernâmzımmîyemürd[e] olubverâsetisulbiyyesimüvekkilemmezbûreLus(?) hâtûn ve zevc-i meşrûhSinânnâmğâibzımmîye münhasıra olduğışer‘ânsâbit ve zâhiroidukdan sonra muhallefât-ı merkûmedenolubmüvekkilemmezbûreLus(?) hâtûnairs-ı şer‘ileintikâl iden bir altunzencir ve fevk miskâl beş pârebilesik ve sekiz miskâlbuğmak(?) ve bir incili nezgeb ve bir kuzı tenceresi ve bir al sedir ve bir kat örti ve döşek bu eşyâ-ı mezbûreVarterasın zimmetinde kalmakla müvekkilemistedikdevirmedetaallülidersuâlölunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdegıbbe’s-suâl ve akîbü’l-inkâr vekîl-i mersûmdan sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolunub Mûsâ bin Hasan ve Ahmed bin Yahşînâm kimesneler hâzırânlubfi’l-hakîka müvekkile-i mezbûrenin anası merkûmeKazermürdeoldukda zikirleri mürûr iden eşyâmüvekkileyeisâbetitmişdi ve lakin merkûmeVarterasöni anası olub mürebbiye olmağlaKazer zimmetinde kalmışdır bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi ideruzdeyuedâ-yışehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta‘dılmakbûleolmagınmezbûreVarterasınzikir olunan eşyâyı müvekkile-i mezbûreLus(?) nâmhâtûn[a] edâsınahûkm birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundı.

Fî gurre-i Şa‘bâni’l-muazzam sene hamse ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed bin Nasûh, Hızır bin Osmân, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Yûsuf bin Abdullah, Abdu’l-fettâh el-Muhzır, Ömer bin Murtazâ ve gayruhüm.

107 [27a/1] Babası vefat eden Zülfikar’a akrabası Hüseyin’in vasi tayin edildiği

Mahrûse-i AmâsiyyemuzâfâtındanKarasenirnâm karye sâkinlerindenDâvud bin Halîlnâm kimesne fevt olubsulbioğlıZü’l-fikârnâmsagiri terk idübmüteveffâ-yımezbûrsagir-i mezbûrın tesviye-i umûriçünvasînasb itmemele vasînasb ve ta‘yîn olunmak lâzım olmagınzîver-i emânet ile areste ve hale-i diyânetlepîrâsteolubsagir-i mezbûrın akrabasından olan işbu râfi‘ü’l-kitâb Hüseyin nâm kimesne savb-ı şer‘idensagir-i mezbûriçünvasînasb ve ta‘yînölunub ol dahi vesâyet-i mezbûreyikabûl ve hidmet-i lâzimesin[i] edâyataahhüd ve iltizâmitmeginmâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundı.

Fî evâil-i şehri Şa‘bâni’l-muazzam sene li hamse ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Osmân Efendi el-Müderris, Veli Beşe ibn-i Bünyad(?), Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, MonlaMustafâ bin Dur Ali ve gayruhüm.

108 [27a/2] Hüdaverdi'nin kendi uhdesindeki bir vakıf bağı kiraya vermek için izin istediği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Şamlar mahallesi sâkinlerindenbâisü'l-kitâb Hüdaverdi bin Mezîdnâm kimesne mahfil-i şer'agelübtakrîr-i kelâm idübGözükli Mağara nâmmevzi'devâki' bir haddi el-HâccMehmedoğlıİbrâhim bağı ve bir haddi AhmedBig bağı ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağ evlâd-ı evlâd-ı evlâda vakf ve meşrûtolub hâlen nevbet-i tasarruf bana isâbet eyledi ve lakin ol bağ harâbemüşrifolmağlaicâre-i tavîle ile icârmurâdiderimsavb-ı şer'iden üzerine varilubhakikat-i hâl müşâhede ve keşf olunması matlûbdurdidikdesavb-ı şer'idennâibMehmed Efendi irsâl ve ol dahi zeyl-i kitâbdamastûrû'l-esâmi olan bî-garez müslimîn ile zikrolnan bağın üzerine varubmüşâhede eylediklerinde fi'l-hakîkaharâbemüşrifolub mertebe-i eşrafi hadd-i bâligaolmuşkiegerta'mîremübâşeret olunmazsa bir seneye dek mer'îye mülhak olacağı tahmîn-i sahîh eylediklerini Mevlanâyımüşârun-ileyh mahallinde tahrîr ve meclis-i şer'ideihbâr ve takrîitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî gurre-i şehr-i Şa'bâni'l-muazzam li sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdu'r-rahman Efendi ibn-i Mehmed Efendi, Ahmed Çelebi ibn-i Abdi Çelebi, Mehmed bin Ali, Üstâd Hasan Mi'mârbaşı, Hasan bin Receb, es-SeyyidTâci bin Hüseyin, İbrâhim bin el-HâccMehmed, İbrâhim Efendi ibn-i Halîl, Mehmed bin Abdullah ve gayruhüm.

109 [27a/3] Çıkmayan kelimeler yüzünden anlayamadı

Osmancık kazâsına tâbi' Dodurga nâm karye sâkinelerindenbâisetü'l-kitâb Hadice bint-i Mehmednâmhâtûn tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikri da'vâyavekîlolub vekâleti ber-nehc-i şer'isâbite olan Hasan bin Şa'bânnâm kimesne mahfil-i kazâyamahrûse-i Amâsiyyemuzâfâtından Yenice nâm karye sâkinlerindenolub (...) atıyyü'z-zikre vâzi'u'l-

yed olan el-Hâcc Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâidüb bundan akdem müvekkile-i mezbûrehâzır-ı bi'l-meclis koyıkatırım (...) olub yine hâzır-ı bi'l-meclis diger el-Hâcc Hasan bin Mehmede bey' ve teslîm ve mezbûr el-Hâcc Hasan dahi yine hâzır-ı bi'l-meclis diger Hasana bey' ve teslîmeyledikden sonra merkûm el-Hâcc Hasan mülkûmden sâlih oldu deyuda'vâ-yıistihlâfidübşer'ânmezbûr Hasanın müdiri olmağlamezbûr Hasan merkûmdiger el-Hâcc Hasana mürâcaat ve ol dahi müvekkilememürâcaat eyledi ve lakin ol katır müvekkilemin (...) (...) suâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunması matlûbdur didikdegıbbe's-suâlmezbûr el-Hâcccevâbında ol katır mülkûmde zâyi' olubşer'ânmezbûr Hasanın yedinden aldım müvekkile-i mezbûrenin (...) (...) olduğuma'lûmımdedirdirdikden sonra mersûmdan sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden Hasan bin Mustafâ ve diger Hasan bin Osmân nâm kimesneler hâzırânolubfi'l-hakîka mezkûr Hasan müvekkilenin (...) (...) merkûmdiger el-Hâcc Hasana bey' eyledi böyle bilürizşehâdetiderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de't-ta'dılmakbûleolmagın (...) bi-hasebi'ş-şer'i şerîf (...) (...) evlâ olmağlazıkr olunan katır merkûmvekîlevirehükûm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâsıt-ı şehr-i Şa'bâni'l-muazzam sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Mustafâ Efendi el-İmâm, Mustafâ bin Oruc ve Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

110 [27b/1] Ahmet ve Mehmet'in diğer Mehmet'den olan miras payını Fatma'dan (diğer Mehmet'in eşi) istedikleri ama Fatma'nın mani olduğu

Medine-i AmâsiyyemahallâtındanSebkü'd'dîn mahallesi sâkinlerindenAhmed ve Mehmedibn-i Sevindik nâm kimesneler mahfil-i şer'ide mahalle-i mezbûredenHevâceSüleymân mahallesi sâkinelerindensâhibetü'l-kitâb Fâtıma bint-i Yûsufnâmhâtûnmahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem ammimMehmednâm kimesne vefâtidübverâseti bizlere ve zevce-i metrûkesi işbu merkûmeFâtımayı münhasıra olduğışer'ânsâbiteoldukdan sonra terekesinden olubİlcaknâmmevzi'devâki' inde'l-ahâlivel-cîrânma'lûmu'l-hudûd olan dörd bağın üçünden hisse-i şer'ıyyemizitalebeyledigimizdemerkûm Fâtıma mâni' olubkendüsümüstakilenmutasarrıfe olur suâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak

murâdımızdır didiklerinde gıbbe's-suâlmez bûre Fâtıma cevâbında müteveffâ-yı mezbûr beni tezvîc eylediği hindezîr olunan üç bağı mihr-i muaccel ve müeccelim mukâbelesinde ta'yîn ve temlîkidüb üzerine akd-i nikâh olmuştur mülküm olmağla tasarruf iderim didikdemüddeîyân-ı mezbûrân münkirân olıcak merkûme Fâtımadan sıdk-ı makâline beyinetalebolunubudûl-i ricâlden Abdu'r-rahman bin Ahmed ve Abdullah bin Osmân nâm kimesneler hâzırân olub fi'l-hakîkamüteveffâ-yı mezbûr merkûme Fâtımayı tezvîceylediğihinde mihr-i muacceli ve müecceli mukâbelesinde zikr olunan üç bağı huzûrumuzda merkûme Fâtımayata'yîn ve temlîkidüb üzerine akd-i nikâh olmuştur bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyuedâ-yışehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl makbûle olmagın müddeîyân-ı mezbûrân Ahmed ve Mehmedbi-vech-i muârizadan men' olunub mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundu.

Fî evâsıt-ı şehir-i Şa'bâni'l-muazzam sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi ibn-i el-Hâcc Musli, es-Seyyid Hızır bin Sa'dullah, Bekir bin Hasan, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ ve gayruhüm.

111 [27b/2] Allahverdi'nin bakımsız kalan vakıf bağını (enfa'ı için) Agop'a kiraladığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Şamlar mahallesi sâkinlerinden Allahverdi bin Mezîdnâm kimesne mahfil-i şer'ide Karatay mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb Agob veledi Kazar nâmzimmî mahzarında ikrâr u i'tirâfidüb Gözüklü Mağara nâmmevzi'devâki' inde'l-ahâlîve'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd olan bağ evlâd-ı evlâd-ı evlâda vakf ve meşrûtolub hâlen nevbet-i tasarruf bana isâbetidüb tasarruf iderim ve lakin zikr olunan bağ harâbemüşrifolmağlasavb-ı şer'iden üzerine varılıb mertebe-i eşrâfikeşfolunubeşcârîöli ve enfa' olmagınoğlı [isim yok] îcârnaizn virilmiş binâen-aleyh mezkûr bağdan bir haddi Danişmend damadı İbrâhimin hisse-i müste'ciresi ve bir haddi Danişmend oğlının müste'ciresi ve bir haddi tarîk-i âmm ve bir haddi nehr-i kebîr ile mahdûd olan bir tahta bağı otuz üç esedîguruş ücret-i muaccel ve senevî elli beş akçe ücret-i müeccelle ile târîh-i kitâb-ı müstetâb doksan dokuz sene tamâmına dek üç senede bir akdolubakd-i sâninibtidâsı akd-i evvelin intihâsı olmak üzere otuz üç akd ile îcâre-i tavîleyi îcâre iden meşâyih-i kirâmaleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân (...)(...)(...) kavli-i şerîfleri üzerine işbu mezbûr Agoba îcâridüb zikr olunan otuz üç esedîguruş ücret-i muacceleyi yedinden bi't-tamâmahz eyledim ol dahi minvâl-i muharrer-i meşrûh üzere isticâr ve kabûl

eyledi didikdemukırr-ı mezbûrikrâr-ı meşrûhında el-mukarrulehü'l-merkûmAgob-ı zımmîbi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfehetahkîkitmegın sıhhat-i îcâr ve isticâr[a] hükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâhir-i şehri-i Şa'bâni'l-muazzam sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Ağa bin Abdullah, Mehmed bin el-HâccMusli, Hızır bin Kara Abdi, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli ve gayruhüm.

112 [28a/1]HallaczâdeMehmed Ağa'nın Eydin'den bir bağı hibe ile aldığı ama Eydin'in ölümü üzerine varisi Seyyid Hüseyin'in tasarrufa mani olduğu

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Karatay mahallesi sâkinlerindenolubmukaddemâkal'akethüdâsiHallâczâdeMehmed Ağa nâmmüteveffânınvasî-i muhtârısâhibü'l-kitâb el-Hâccİsmâ'il bin el-HâccMehmednâm kimesne mahfil-i şer'a bundan akdem müteveffâ olan Eydinnâm kimesnenin ber-vech-i inhisâr vârisi ve muhallefâtınabi'l-verâsetvâzi'u'l-yed olan es-Seyyid Hüseyin bin Mustafânâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan mukaddem müteveffâ-yımezbûrEydin hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde silk-i mülkünde münselikolub (...) nâm mevzide vâki' inde'l-ahâlivesl-cîrânma'lûmu'l-hudûd bağın nerdbân dibindeki Ena veledi Metuknâmmümmîsmurınavaruncavasî-i muhtârıolduğimmüteveffâ-yımezbûrMehmed Ağaya hibe-i sahîh-i şer'iyeye ile hibe ve teslîm ve mezbûrMehmed Ağa ittihâb ve kabz ve tesellüm idüb on sene kadar tasarruf itdikden sonra hâlen işbu mezbûr Hüseyin bi-vech-i vâzi'u'l-yed idübbi'l-vesâyet tasarrufuma mâni' olur suâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdeğribbe's-suâlmezbûr es-Seyyid Hüseyin cevâbındamüddeâ olan hibe-i mezbûreyi münkir olubmüddeâ-i mezbûr el-Hâccİsmâ'ilden sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden Abdu'r-rahman bin el-Hâcc Ömer ve Emîn bin Yumrinâm kimesneler hâzırâbolubfi'l-hakîkamüteveffâ-yımezbûrEydinzikr olunan bağdan mikdâr-ı muayyen-i merkûmihuzûrumuzdamüteveffâ-yımersûmMehmed Ağaya hâl-i hayâtında hibe ve teslîm ve ol dahi ittihâb ve tesellüm ve müddet-i mezbûre tasarruf eyledi bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîlmakbûleolmagınmezbûr es-SeyyidHüseyinin bağdan zikr olunan mikdarıkasr-ı yedine tenbîh birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâhir-i şehri Şa'bâni'l-muazzam sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Sâlih Dede bin Abdullah, Ömer Ağa bin İbrâhim, Usta Musli bin Mehmed, Hızır bin Osmân, Ali bin Musli ve gayruhüm.

113 [28a/2] Davut'un mirasından borcuna yetecek parası olmadığı ve bu sebeple bir evin açık artırma ile Mustafa'ya satıldığı

Mahrûse-i Amâsiyyemuzâfâtından Karasenirnâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât iden Dâvud bin Halîlnâm müteveffânın sulb-i sagiroğlı Zü'l-fikârın vasî-i şer'isi Hüseyin bin Ali Fakı ve zevce-i metrûkesi Asiye bint-i Mehmed nâm hâtûnuncânibinden bey'-i atıyyü'z-zikre vekîl olup vekâleti ber-nehc-i şer'îsâbite olan Abdu'l-bâkî bin el-Hâcc Muslinâm kimesne mahfil-i şer'idemahmiyye-i mezbûre mahallâtından Helkis mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb Mustafâ bin Süleymân nâm kimesne mahzarında her birleri bi'l-vesâyet ve bi'l-vekâlet ikrâr u i'tirâfidübmerhûm-ı mezbûrın mahalle-i mezbûre devâki' bir haddi işbu mezbûr Mustafâ mülki ve bir haddi es-Seyyid Ali mülki ve bir haddi tarîk-i hâss ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk-i harâbe menzil yeri oğlisagir-i mezbûr ve zevcesi merkûme Asiye ye intikâlidüb ve lakin müteveffâyı mezbûrındü yûn-ı müsbesisizuhûridüb tereke-i menkûle de deyninevefâider mâli olmamağlazıkr olunan menzilin sûret-i deyniçünbey'i lâzım oldukdasavb-ı şer'iden bey' olunmasına izn virilübsûk-ı sultânîdekirâren ve mirâren müzâyede olunubragabât-ı nâsbi'l-külliyeye münkatıa olduktan sonra mezbûr Mustafânın üzerinde elli yedi guraşda karar idüb ziyâde ile tâlib ve râğibolmamagın mezkûr menzil vesâyet-i (...) ve vekâlet-i (...) hasebiyle merkûm Mustafâyameblag-ı mezkûr elli yedi esedîguraşa bey'-i kat'i ile bey' ve teslîm ve kabz-ı semen ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didiklerindemukırrân-ı mezbûrânı bi'l-vesâyet ve bi'l-vekâlet cârî olan ikrârlarında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdikitegin sıhhat-i bey' ve şirâyahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundu.

Fî evâhir-i şehri Şa'bâni'l-muazzam sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Veli Begibn-i Ali Beg, Hızır bin Mehmed, Kâsım Kethüdâ-yı Kal'a, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ ve Ali bin Musli ve gayruhüm.

114 [28b/1] Hüseyin'in bağı Ömer'e sattığı ama Ömer'in daha sonra vazgeçtiği

AmâsiyyemuzâfâtındanZiyerenâm karyede sâhibü'l-kitâb Hüseyin bin Murâdnâm kimesne mahfil-i şer'a yine karye-i mezbûreden Ömer bin Mehmednâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidüb silk-i mülkümde münselik olan Bilegen toprağında vâki' inde'l-ahâlivedîrânma'lûmu'l-hudûd yedi (...) bağı işbu mezbûrÖmere iki yüz esedîguruşa bey' ve ol dahi iştirâ' ve kabûltdikden sonra bağı üzerine varubmüşâhedeyleyüb yine kabûl eyledi hâlen semeni olan meblag-ı mezbûr iki yüz esedîguruşitalebeyledigimdeedâdan imtina' idersuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbduridikdegıbbe's-suâlmezbûr Ömer cevâbında fi'l-hakîkamerkûm Hüseyin zikr olunan bağı meblag-ı mezkûra bana bey' eyledi ve lakin ma'lûmımolmamağlabade'r-reviyyet bey'-i mersûmıfesh eyledim kabûl eylemedim deyu inkâr ile mukâbeleyeyübmezbûrHüseyindenmerkûmÖmerinzikr olunan bağı reviyetden sonra kabûleylediginebeyinetalebolunubudûl-i ricâlden Mehmed bin Abdullah ve Siyâvuş bin Abdullah nâm kimesneler hâzırâ nolubmezbûr Ömer zikr olunan bağı iştirâ' itmişdimba'de'r-reviyyet yine kabûl eyledim deyhuzûrumuzda gayr-i (...) ikrâr u i'tirâf eyledi biz minvâl-i muharrer üzere ikrârınaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîlmakbûleolmagımevvelenbey'in sıhhat ve ihbârınbutlânınasânîyenmeblag-ı mezbûrimerkûmHüseyinedâyamezbûrÖmeretenbîh birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i şehr-i Ramazânî'l-mübâreke sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halîl Efendi el-İmâm, Mehmed bin Abdullah, Osmân bin Mehmed, Abru'r-rahman bin Mahmûd, Osmân bin Ahmed, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli ve gayruhüm.

115 [29a/1] Vefat eden Ali'nin çocuklarının, miras kalan evi anneleri Şah Beşe'ye (?) mihr hakkı karşılığı verdikleri

Amâsiyyemahallâtından Acem Ali mahallesi sâkinlerinden (...) ve Mehmedibn-i Ali nâm kimesneler mahfil-i şer'i şerîfde valideleri sâhibetü'l-kitâb Şâh Beşe bint-i Hızır nâmhâtûn mahzarında bi't-tav'î's-sâfi'tirâfidüb validemiz işbu mezbûre Şâh Beşenin babamız müteveffâ-yımerkûm Ali zimmetinde kâr ve sâbit olan sekiz bin akçe mihr-i müeccel hakkı

içün terekesinden olub mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi el-Hâfız mülki ve bir haddi Kôr İbrâhim mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan menzil-i mezbûreyita'yîn ve temlîk eyledik min-ba'd mülk-i münhasır ve sarfıdır didiklerindemukırrân-ı mezbûrânvech-i meşrûh üzere cereyân iden kelimâtta el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve bi'l-müşâfehetahkîtmeginmâ-hüve'l-vâki' ketbolunub yed-i talibe vaz' ve def' olundıkivakt-i hâcetdeihicâcidine.

Fî evâil-i şehri-i Ramazâni'l-mübâreke sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrâhim Çelebi el-İmâm, Yûsuf bin Mustafâ, Halîl bin (...) Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Mehmed bin Nasûh ve gayruhüm.

116 [29a/2] Erdoğan'ın evini Seyyid Hüseyin'e sattığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Sofiler nâm mahalle sâkinlerindenErdoğan bin Ali Kaya nâm kimesne mahfil-i şer'idesâhibü'l-kitâb es-SeyyidMehmed Çelebi ibn-i Ali Çavuş nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâikrâr u i'tirâfidüb silk-i mülkümde münselikolub mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi Emîr Hüseyin Çelebi mülki ve bir haddi DîvâneMustafâ mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub iki bâb fevkânî ve bir bâb tahtânîbeytlerihâvî ve müştemil menzili cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla işbu mezbûr es-SeyyidMehmed Çelebiye altmış üç esedîguruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslim ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i sarfıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve tahkîkitmeginsahîh-i bey' ve şirâyahükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı şehri-i Ramazâni'l-mübâreke sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Begibn-i Arslan, AhmedBegibn-i Mehmed, Ahmed bin Mûsâ, DîvâneMustafâ bin Ahmed, Mustafâ Çelebi ibn-i Hasan, MîrMehmed bin Mehmed, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

117 [29a/3] Nazenin'in annesinin satın aldığı cariye Ali Bey'in alıkoyduğu

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Hızır Paşa mahallesi sâkinelerindenbâisetü'l-kitâb Nazenin bint-i MustafâBignâmhâtûn tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikri da'vâyavekîlolub vekâleti ber-nehc-i şer'îsâbite olan mezbûrenin zevci Zü'l-fikârBignâm kimesne meclis-i şer'amahallât-ı mezbûreden Sofiler mahallesi sâkinelerindencâriye-i a'tîkeyevâzı'u'l-yed olan AhurKethüdâsıdimeklema'rûf Ali Bignâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâidüb işbu mezbûr Ali Bigtârîh-i kitâbdan altı sene mukaddem müvekkilemin validesi merhûmeReftârdan(?) iştirâ' eylediği câriyesi benim mülk-i müşterâmdırdeyuiddiâ ve târîh-i mezbûrZilka'desievâsıtındahâkimü'ş-şer' huzûrunda murafaa olubmüddeâsın[1] isbâtдан âciz olmağlamüvekkilemmezbuveyemînvirilübmerkûm Ali Bigbi-vech-i muârizadan men' olunmuşken tekrâr şirrete sâlikolubmezkûrecâriyeyibi-vech-i ahz ve zabt eylemiş deyukelimât-ı meşrûhasınamutâbık ve vech-i meşrûh üzere takrîrininâtıkaMevlanâTâci Efendi nâmhâkimü'ş-şer'inin hat ve hatmın[1] müştemil ve târîh-i mezbûr ile müverrehsahîh-i şer'iyyeibrâzidübgıbbe's-suâlmersûm Ali Big hat-ı mezbûreninmazmûnibi't-tav' makarr ve muarrifolmagınzıkr olunan câriyeyi müvekkile-i merkûme Nazenine tenbîhhüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrerrem sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi bin İbrâhim Efendi, MehmedBegibn-i İbrâhim Efendi, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Kara Mehmed bin Hızır, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtaza, Ali bin Musli, Mehmed bin Nasûh, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

118 [29b/1] Mustafa Bey'in evlatları arasında miras taksimi yapıldığı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanBâyezîd Paşa mahallesi sâkinelerinden Hadice bint-i MustafâBignâmhâtûn tarafından ibrâ ve iskât-ı atıyyü'z-zikri ikrâr u i'tirâfavekîlolub vekâlet-i mezbûreyima'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan el-HâccAhmed bin Mustafâ ve Abdullah Çelebi ibn-i Abdi nâm kimesneler şehâdetleriylesâbite olan el-Hâccİbrâhim bin el-Hâcc Ömer nâm kimesne meclis-i hafîr-i lâzımü't-tekvîrdemerükûmeninlieb ve ümm karındaşı sâhibü'l-kitâbMehmed Çelebi nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâlet ikrâr u i'tirâfidübmerkûmMustafâBigvefatidübverâsetisadriyeyesimüvekkilemmerkûme Hadice ve sulbi işbu mezbûrMehmed Çelebi ve zevce-i metrûkesiAişenâmhâtûna münhasıra olduğışer'ânsâbitoldukdan sonra müteveffâ-yimezbûrın terekesinden olubmenkülât ve akârâtından arsa müvekkilemmerhûmeHadiceyeisâbet iden sülüs-i hisse-i

şer‘iyyesimukâbelesindealâsebîlü’t-teharücü’ş-şer‘îmezbûrMehmed Çelebi yedinden beş yüz adedesedîguruş ve Hâtûniyye mahallesinde vâki‘ inde’l-ahâlîve’l-cîrânma‘lûmu’l-hudûd menzili ve Hallâclar içinde vâki‘ ma‘lûmu’l-hudûd iki bâb hallâc dükkânlarını ahz u kabzeyleyübmin-ba‘dmüteveffâ-yimezbûrınmuhallefâtına müteallik merkûmMehmed Çelebi ile da‘vâ ve nizâ‘ıkalmayub zimmetini ibrâ ve iskât eyledi didikdemukırr-ı mezbûribi’l-vekâlet cereyân iden kelimâtına el-mukarrulehü’l-merkûmbi’l-muvâcehetasdîkitmeginsahîh-i sulh alâsebîlü’t-tehârücü’ş-şer‘iyehükm birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundu.

Fî evâil-i şehr-i Şevvâli’l-mükerrerrem sene hamse ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Sâlih Dede el-Mevlevî, el-Hâcc Bekir bin Mehmed, Ömer Çelebi bin Osmân Çelebi ibn-i el-HâccSinân, İsmâ‘il Çelebi ibn-i Ali, İbrâhim bin Ahmed, İbrâhim ve Hasan ibn-i Sâlih Dede, İbrâhim Çelebi ibn-i Mehmed, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

119 [29b/2] Tam anlaşlamadı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanHelkıs mahallesi sâkinlerindenbâisü’l-kitâbAbdu’l-vâsi‘ Çelebi ve kız karındaşları Emine ve Hadice benât-ı Receb Çelebi ve halaları Fâtıma nâmhâtûnınsulbiyye kızı Selime nâmhâtûnla meclis-i şer‘ide mahalle-i mezbûresâkinelerindenSâlihanâmhâtûn mahzarında üzerine her birleri da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb bizler işbu mezbûreSâliha ile batında mütesaviyeleriz zira mezbûreSâlihanın anası Fâtıma hâtûnın babası Mehmed Çelebi bizim analarımız diğeri Fâtıma ve Aişenâmhâtûnların babaları Abdu’l-vâsi‘ Çelebi ile âl-i müeyyedolublieb ve ümm karındaşlardır öyle oluncaâl-i müeyyedınbatn ehline meşrûta olan Kurnaz nâm karye ve mahalle-i mezbûrede vâki‘ inde’l-ahâlîve’l-cîrânma‘lûmu’l-hududbağceden hissemiz olubtalebeyledigimizdemerkûmeSâliha mâni’ olur kendüsümüstakilen tasarruf ider ve bundan akdem validelerimiz mezbûrediger Fâtıma ve Aişeâl-i müeyyedden olan Mehmed Efendinin oğluSehî Efendinin vekîl-i şer‘isiAhmed Çelebi ibn-i Mehmed Ağa ile muhâsamaidüb bin yigirmi beş Şevvâlininevahirindenâibü’ş-şer‘inin huzûrunda murafaa olubmezbûrMehmed Çelebi lieb ve ümmammileriolubmerkûmMehmed Efendinin oğlumerkûmSehî Efendi ile batında mütesaviyeolubzikr olunan karye ve bağceden hisseleri virilmek üzere hükmolunmuşdurdeyukelimât-ı meşrûhalarınamutâbık ve vech-i meşrûh üzere mezbûreSâlihanın cediti merkûmMehmed Çelebi lieb ve

ümammileri olub mezbûr Mehmed Çelebi merkûm Mehmed Efendiyle zikr olunan karye ve bağceyima'an tasarruf idüb merkûm Mehmed Efendinin oğlu mezbûr Sehî Efendiyle mezbûre Aişe ve diğer Fâtıma batında mütesaviye olub hisseleri virilmek üzere hükm olunması nâtika Mevlanânâibü'ş-şer'î şerîf İbrâhim Efendinin hat ve hatmın[1] müştemil ve târîh-i mezbûr ile müverrehsahîh-i şer'iyyeibrâzidüb gıbbe's-suâl merkûme Sâlihamazmûn-ı sahîh-i mezbûreyi münkire olıcak gıbbe'l-istişhâdudûl-i ricâlden Şa'bân bin Mehmed ve Mahmûd bin Ahmed nâm kimesneler hâzırânolub fi'l-hakîkadiger Fâtıma ve Aişe vekîl-i mezbûr Ahmed Çelebi ile murafaa olubba'de'n-nizâ' mezbûrediger Fâtıma ve Aişemezbûr Sehî Efendi ile batında mütesaviye olub zikr olunan karye ve bağceden hisseleri virilmek üzere hükmolunub bu husûşaşâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyuedâ-yışehâdet-i şer'iyye eylediklerinde müddeîyân-ı mezbûrân dahi bu takdîrcemezbûre Sâliha batında mütesaviye olub zikr olunan karye ve bağceden hisseleri virilmek üzere tenbîholunub mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundı.

Fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru's-sâdât es-Seyyid Osmân Çelebi, Fahru'l-müftîin Abdu'l-bâkî Çelebi ibn-i el-Hâcc Musli, Fahru'l-kuzât Mehmed Efendi el-Kâdı-i Merzifon sâbık, Ali Begibn-i Ali, İsmâ'il Begibn-i Mûsâ, Hızır bin Osmân, Mehmed Çelebi ibn-i el-Hâcc Musli, Ömer bin Murtazâ, Mustafâ bin Hüseyin ve gayruhüm.

120 [30a/1] Çeşmenin tamiri için vakıf mütevellisi Mustafa Çelebi'nin izin istediği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Temennâ mahallesi sâkinlerinden mütevellî işbu râfiu'l-kitâb Mustafâ Çelebi ibn-i Me'den(?) Beşe nâm kimesne mahfil-i şer'agelüb hâlen mütevellîsi olduğum mahalleimiz çeşmesinin mecrâsındanba'zı mevâzi' harâbolubta'mîr ve termîmeeşedd-i ihtiyâc ile muhtâcdırkıbel-i şer'iden üzerine varılıubta'mîrine ne mikdâr akçe kifâyetiderkeşf ve tahmîn ve mâl-ı vakfdanta'mîrineizvirilmesimatlıbdurdidideüstâdmi'mâr Ezaryenâmzimmî ve zeyl-i kitâbdamastûrül-esâmi olan bî-garez müslimîn ile mahall-i ma'hûdavarılıubharâb olan mevâzi' müşâhedeolundukdacem'ânta'mîrineyigirmi bin akçe tahmîn ve ta'yîn-i sahîholunmagın mâl-ı vakfdanharc ve sarfla termîmemütevellî-i merkûm Mustafâ Çelebiye izn birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundı.

Fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mükerremli sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişin Osmân Efendi, Mehmed Çelebi ibn-i Hızır Efendi, Hasan bin Ali, Mehmed Çelebi ibn-i Mehmed, Yûsuf bin Mustafâ, es-Seyyid Hüseyin ibn-i Ali, es-Seyyid Ali Çelebi ibn-i Sehî, Mustafâ bin Hamza, Abdullah bin Murâd Çelebi ve gayruhüm.

121 [30a/2] İbrahim Çelebi'nin bağıını Meryem'e sattığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Eski Kethüdâ mahallesi sâkinlerinden İbrâhim Çelebi ibn-i Ali Çavuş nâm kimesne meclis-i şer'ide mahalle-i mezbûresâkinelerindensâhibetü'l-kitâb Meryem bint-i el-Hâcc Ali Bâlnâmhâtûn tarafından tasdîklevekîlolub vekâleti bernehc-i şer'isâbite olan Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Muslin nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidüb Hamza Yenicesi nâmmevzi'devâki' olub bir haddi Nu'mân Çavuş mülki ve bir haddi kal'a-yıtopcı mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'i müvekkile-i mezkûre mülki ile mahdûd olan mülk bağıını eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle yüz esedîguruşa işbu mezbûr Mehmed Çelebinin müvekkile-i merkûmesi Meryeme bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-vekâlet tasdîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâil-i Zilka'de'i's-şerîfe 1075.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed bin Dursun, Ali bin Mehmed, İbrâhim bin Ali Beg, Mehmed bin Musli, Ali bin Mehmed, Mustafâ bin Süleymân ve gayruhüm.

122 [30b/1] Mustafa'nın bağıının yarısını damadı Mustafa'ya hibe ettiği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Sofilar mahallesi sâkinlerinden Mustafâ bin Halîlnâm kimesne mahfil-i şer'ide damadı sâhibü'l-kitâbdiger Mustafâ bin Ali Koca nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûrede vâki' olub bir haddi Câbî Kara Hasan mülki ve bir haddi [çıkılmamış] Hasan mülki ve bir haddi cebel ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk menzilimin bir bâb odayı müştemil olan Kara Hasan tarafından

nısfı ba‘de‘t-tahliyeti‘ş-şer‘iValis (?) nâmmevzi‘devâki‘ bir haddi Resûl Çavuş mülki ve bir haddi Ali Beg mülki ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağımdan mezbûrResûl Çavuş tarafından nısfı cemî‘ tevâbi‘ ve levâhıkıyla işbu merkûmMustafâyahîbe ve teslîm ve ol dahi ittihâb tesellüm eyledi min-ba‘dzikr olunan nısfân mülk-i mevhûbıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü‘l-merkûmbi‘l-muvâcehetasdîkitmeginmâ-hüve‘l-vâki‘ bi‘t-talebketbolundu.

Fî evâil-i Zilka‘de‘i‘ş-şerîfe sene hamse ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Çavuşzâde İbrâhim Çelebi, Ali bin Hızır, Osmân bin Mustafâ, İbrâhim bin Kâsım, Hasan bin Ali, Mustafâ bin Mehmed ve gayruhüm.

123 [30b/2] Kayıp olan Hüseyin’in varisinin oğlu İbrahim olduğu ama babasının borcu olması münasebetiyle mirastan bir evin açık artırma ile Ali’ye satıldığı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanKurşunlu mahallesi sâkinlerindenolubgâib olan Hüseyin nâm kimesnenin sulbisagirolıİbrâhimin vasiye-i şer‘iyyesi ammetesi Emine nâm hâtûnın tarafından menzil-i atıyyü‘z-zikri bey‘ ve fûrûhtavekîlolub vekâleti ber-nehc-i şer‘îsâbite olan fahru‘l-akrân Mehmed Ağa mahfil-i kazâdasâhibü‘l-kitâb Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında bi‘l-vekâlet ikrâr u i‘tirâfidübmüvekkileminvasiyyesiolduğısabî-i mezbûrın validesi Aişenâmmüteveffâtın mahalle-i mezbûrede vâki‘ olub bir haddi İbrâhim Efendi mülki ve bir haddi Bekir Alay Begioğlu mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan menzil sagir-i mezbûr aintikâl ve isâbetidüb ve lakin merhûme-i mezkûre medyûnen vefâtidüb tereke-i menkûlesindende ynine vefâider mâlı olmaduğın[1] udûl-i müslimîndence mm-i gafir ve cem‘-i kesîrihbâritmeginzikr olunan menzilin zarûret-i deyniçünbey‘i lâzım oldukdakıbel-i şer‘idenbey‘eizn ve icâzevirilüb bey‘-i arz olundukdamezbûr Ali üzerinde elli beş esedîyekarâr virübziyâde ile tâlib-i aherolmayub ve semeni dahi vakt-i akde semen-i misilliolmagın menzil-i mezkûr cemî‘ tevâbi‘ ve levâhıkıyla vasî-i merkûmeden vekâletim hasebiyle müşârun-ileyh Aliye meblag-ı mezbûr elli beş esedîye bey‘-i bât ile bey‘ ve teslîm ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ‘ ve tesellüm eyledi min-ba‘d mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûribi‘l-vekâlet cereyân iden ikrârında el-mukarrulehü‘l-merkûmbi‘l-

muvâcetasdîkitmeginsahîh-i bey' ve şîrâyahükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i şehri-i Zilka'de'i'ş-şerîfeli sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Çavuş Mehmed bin Mustafâ, Hasan bin Veli, Osmân bin Ömer, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, İsmâ'ilBegibn-i Ali Beg, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli ve gayruhüm.

124 [30b/3] Vefat eden Abdullah Çelebi'nin zevci Abide'nin, mihr hakkını diğer varislerden (amcaoğulları) istediği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Karatay mahallesi sâkinlerindenolubmüteveffâ olan Abdullah Çelebinin zevc-i metrûkesibâisetü'l-kitâbÂbidenâmhâtûnın tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikri da'vâyavekîlolub vekâleti ber-nehc-i şer'îsâbite olan Abdu'l-kerîm Çelebi ibn-i Hasan nâm kimesne meclis-i şer'idemüteveffâ-yımezbûrın li-nesebammisioğullarıolub vârisleri olan Ali ve Osmânnâmsagırlerin valideleri ve vasiyye-i şer'ıyyeleri Fâtıma nâmhâtûnın tarafından husûmetevekîlolub vekâleti ber-nehc-i şer'îsâbite olan Mehmed Çelebi ibn-i Osmânnâm kimesne mahzarında bi'l-vekâlet da'vâ ve takrîr-i kelâm idübmüvekkilemmezbûreÂbideninmüteveffâ-yımezbûr Abdullah Çelebi zimmetinde yigirmi beş bin akçe mihr-i müeccel hakkı olub hâlen terekesinden istifâahz ve murâdeylediginde işbu mezbûrMehmed Çelebinin müvekkilesivasî-i merkûme mâni' olur suâlolonubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ ve muhallefât-ı müteveffâ-yımezbûrdanistifâsınahükm olunması matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlvekîl-i mezbûrMehmed Çelebi müvekkile-i merkûmeÂbidenin mihr-i müecceli yigirmi beş bin akçe mikdârıolduğunu inkâr ile mukâbeleidübvekîl-i mezbûrAbdu'l-kerîmdenmüvekkilesimerkûmeninmüteveffâ-yımezbûr zimmetinde mihr-i müeccel hakkı yigirmi beş bin akçe mikdârıolduğınabeyyinetalebolundukdaudûl-i müslimîn ve sikât-ı muvahhidînden Hâfız Mustafâ Efendi ibn-i Hasan Efendi ve Ali Begibn-i Abdullah nâm kimesneler hâzırânlolubmüteveffâ-yımezbûrAbdullah Çelebi hâl-i hayât ve kemâl-i akl u sıhhatde zevcem mezbûreÂbidenin zimmetinde yigirmi beş bin akçe mihr-i müeccel hakkı vardır deyuhuzûrumuzdakirâren ve mirârenikrâr u i'tirâf eyledi bizler minvâl-i meşrûh üzere ikrârınaşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de't-ta'dılmakbûleolmagın müvekkile-i mezbûreÂbideninmuhallefât-ı müteveffâ-

yımezbûrdanmeblag-ı mezbûryigirmi beş bin akçe mihr-i müeccel hakkı istidâneyhüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i şehri Zilka'de'i ş-şerîfeli sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi ibn-i Dursun, İsmâ'il Çelebi bin Hasan, Halîl Çelebi bin Mehmed, Hüseyin bin el-HâccOsmân, Hızır bin Osmân ve gayruhümmine'l-hâzırın.

125 [31a/1]Murşa'nın (zımmî) Avak'a (zımmî) borç verdiği ama Avak'ın ölümü üzerine borcun varis Arslan tarafından ödendiği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanBozahâne mahallesi sâkinlerindenSasmaven(?) veledi Menasnâmezımmî meclis-i şer'ide yine mahallât-ı mezbûredeBâyezîd Paşa mahallesinden bâisü'l-kitâb Arslan veledi Agobnâmezımmî mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidüb işbu mezbûrArslanınlieb ve ümm karındaşı Murşamürd olan Avaknâmezımmîde cihet-i karzdan beş yüz seksen esediguruş hakkım olubmerkûm Arslan yedinden zıkr olunan akçe için üç yüz elli iki guruş ve bir çift garârealub bâkisinden zimmetini ibrâ ve iskât eyledim min-ba'd benden veya vekîlimdemhusûs-ı merkûma müteallik da'vâsâdire olursa lede'l-hükkâmve'l-kirâmmesmûa ve makbûle olmasın didikdemukırr-ı mezbûrikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdıkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı şehri Zilka'de'i ş-şerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâcc Ali bin Abdu'l-kadîr, Mustafâ Efendi bin el-HâccMehmed, Ali Çelebi ibn-i Hasan, Keser(?) veledi Menas, Mekos veledi Sinan, Mehmed bin Nasûh, Hızır bin Osmân, Abdu'l-hayybin Nasûh ve gayruhüm.

126 [31a/2]Evanis'in (zımmî) kölesi Eydin'i azat ettiği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanBozahâne mahallesinden Evanis veledi Asalinâmezımmî mahfil-i şer'idehâzır-ı bi'l-meclis orta boylu saruşınRûsiyyu'l-aslsâhibü'l-kitâbEydiveled-i Abdullah nâmabd-i memlûkı mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidüb silk-i mülkümde münselik olan işbu mezbûrEydinihabetenlillâhite'âlâcemî' mâlımndan

i'tâk eyledim sâirahrâr-ı asliyyîn gibi hür olsun üzerinde hakk-ı velâdan gayri hakkım bâkî kalmadı didikdemukırr-ı mezbûrkelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı şehr-i Zilka'de'i'ş-şerîfeli sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişin Ali Efendi, Mehmed bin Bektaş, Ömer bin Murtazâ, Ali bin Musli, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

127 [31b/1] Ömer Bey'in bağını Lefid'e (zımmî) sattığı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanKöprübaşı mahallesi sâkinlerinden Ömer Begibn-i Bekir Begzîdekadruhû meclis-i şer'idemahallât-ı mezbûredenDerehâne mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâbLefidveled-i Karadnâmzımmî mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidübMemidedekurbünde'vâki' olub bir haddi CebîzâdeMehmed Çelebi mülki ve bir haddi Hamamcı Hüseyin Çelebi mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ve taraf-ı râbi'inehr-i kebîr ile mahdûd olan mülk bağını eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle işbu mezbûrLefidzımmîye beş yüz on esedîguruşa bey'-i bât kat'î ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi minvâl-i meşrûh ve muharrer üzere iştirâ' ve işbâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrkelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve tahkîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundıkivakt-i hâcetteihticâc oluna.

Fî gurre-i Zilhicce'i'ş-şerîfeli sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İzzetluAhmed Ağa, SerdârYa'kûb Beşe, Abdu'l-kâdir bin el-Hâcc Ali, İbrâhim Çelebi ibn-i Ali Çavuş, Ali Begibn-i Abdullah, Mustafâ bin Mehmed, Ali Begibn-i Rüstem, el-HâccMustafâ bin (...), İsmâ'ilBegibn-i Mehmed, Halîl Beşe ibn-i İbrâhim, Hasan Çelebi ibn-i Murâd, HevâceMehmed bin Mustafâ, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

128 [31b/2]Bayezit Paşa Camii'nin mütevellisi Derviş Çelebi'nin bakımsız kalan vakıf toprağını Ahmet Ağa'ya kiraladığı

Mahrûse-i Amâsiyyedevâki' merhûm ve magfûr-leh ebû'l-hayrâtBâyezîd Paşa tâbeserâhûnun câmi'-i şerîfievkâfînabi'l-evlâdiyemütevellî olan Derviş Çelebinin vekîliMehmed Çelebi ibn-i el-Hâcc Muslin nâm kimesne mahfil-i şer'î tekvîre mahalle-i mezbûresâkinlerindensâhibü'l-kitâbfahru'l-emâsilve'l-akrânizzetluAhmed Ağa zîdekadruhû mahzarlarında ikrâr u i'tirâf ve takrîr-i kelâm idübevkâf-ı mezbûredenolub işbu mezbûrAhmed Ağanın kapusıönindevâki' bir haddi degirmen ve bir haddi tarîk ve bir haddi tarîk-i hâss ve taraf-ı râbi'inehr-i kebîr ile mahdûdolubhâliyâbi'l-küllîye harâbe olan bir kıt'a arz muma-ileyh Ağanın beş yüz akçe ücret-i muaccel ve senevî yüz akçe ücret-i müeccel ile tâlib ve vech-i meşrûh üzere îcârcânib-i vakfa her vechle evlâ ve uhrâ ve enfa' münâsibolmagın arz hâliyâmezbûraminvâl-i merkûmda vekâlet-i (...) hasebiyle meblag-ı mezbûr bin beş yüz akçe muaccele ve senevî yüz akçe müeccele ile târîh-i kitâbdan doksan dokuz sene tamâmına dek üç senede bir akdolubakd-i sâninibitidâsiakd-i evvelin intihâsı olmak üzere otuz üç akd ile îcâre-i tavîleyeîcâre iden ulemâ-i kirâm ve zevî'i'l-ihtirâmaleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrânmine'l-melikü'l-a'lâm hazretlerinin kavli münîfleri üzere müşârun-ileyhAhmed Ağaya îcâr ve yedinden meblag-ı mezbûr bin beş yüz akçeyi cânib-i vakfiçünahz ve kabz ol dahi minvâl-i muharrer üzere kabûl ve isticâr eyledi didikdemukırr-ı mezbûrkelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîk ve tahkîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundikimüzekkir-i mâ-cerâ ve mübeyyen-i mâ-mezâ ola.

Fî gurre-i şehr-i Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Ağa bin İlyâs, el-HâccMustafâ bin Osmân, MehmedBegibn-i Sefer, Mustafâ Çelebi el-Kâtib, Mehmed Çelebi ibn-i Osmân, Musli bin Mehmed, Mehmed bin Ahmed, Bekir bin Siyâvuş, Mustafâ bin Siyâvuş ve gayruhüm.

129 [32a/1] Rabia'nın annesinin mirasından olan evden hakkını istediği ama Mehmet'in evin kendisine sünnet düğünü (cem'iyet-i hitân) sırasında annesi tarafından hibe edildiğinden dolayı müsaade etmediği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanŞâmice mahallesi sâkinelerindensâhibetü'l-kitâbRâbiabint-i Mehmednâmhâtûn meclis-i şer'î şerîfdelib ve ümm karındaşı PîrMehmednâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb validemiz [isim yok/boşluk] merkûmeolubverâseti bana ve mezbûreMehmede münhasıra

olduđıŕer'ânsâbitoldukdan sonra terekesinden olubKurşunlu mahallesinde vâki' inde'l-ahâlivel-cîrânmalûmu'l-hudûd olan menzimizden sülüs-i hisse-i ŕer'iyeyemitalebitdükdeişbemezbûrMehmed mâni' olubkendüsimüstakilenzabt ve tasarruf idersuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdeğibbe's-suâlmerkûmMehmedzîkr olunan menzili validem mezbûre [isim yok] cem'iyet-i hitânımda bana hîbe eyledi mülk-i mevhûbdurdeyübgıbbe's-suâlmüdde-i mezbûreRâbiamerkûmMehmedin kelâmını inkâr idübmezbûrMehmedden sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolunub üç gün mühlet-i ŕer'ivirilübisbât-ı beyyineden âciz olmagınmezbûreRâbiazîkr olunan menzili validesi merkûme [isim yok] cem'iyet-i hitânındamerkûmMehmedehîbeitedüğüne (...) 'l-ehakkolduğınayemînteklîfolunub ol dahi alâvekfî'l-mes'ûlhîlf-i billâhî'l-alıyyî'l-a'lâitmeginzîkr olunan menzilden sülüs-i hissesin[i] zabt ve tasarruf mezbûreRâbiayahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî gurre-i Zilhicce'i'ş-ŕerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişin Aynî Efendi, Fahru'l-müderrişinSüleymân Efendi, Hızır bin Osmân, Mehmed bin Osmân, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

130 [32a/2] İsmail'in Taşabad'a gidiyorum diyerek çıktığı ve geri gelmediği

Mahrûse-i AmâsiyyemuzâfâtındanSarualannâm karyeden İsmâ'il bin Abdu'l-latif nâm kimesne mahfil-i ŕer'i ŕerîfdeahâli-i karye-i mezbûredenbâisü'l-kitâbİbrâhim bin Ali ve PîrKâsım bin Hamza ve Ali bin Hamza ve sâirleribi'l-cümle mahzarlarında ikrâr u i'tirâfidübtârîh-i kitâbdan bir ay mukaddem babam mezbûrAbdu'l-latif Taşabâdagiderümdeyu atına binübgitdi idi hâlen hayât ve memâtından bir eser zuhûritmeyüb işbu mezbûrûnimezbûrAbdu'l-latifin dem ve diyetine müteallik de'avî ve nizâ'dan zimmetlerin[i] ibrâ ve iskât eyledim [silik] didikdemukırr-ı mezbûrikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâçehetasdîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî gurre-i Zilhicce'i'ş-ŕerîfe 1075.

Şuhûdü'l-hâl: Mhmed Çelebi ibn-i Mustafâ, el-Hacc Ali bin Abdu'l-kâdir, Mustafâ Çelebi Helvacızâde, Mehmed bin Musli, Ahmed bin Mehmed, Ali bin Musli, Ömer bin Murtazâ, MonlaMustafâ bin Dur Ali ve gayruhüm.

131 [32a/3] Raziye'nin bağıını Mustafa Çelebi'ye sattığı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanDerehâne mahallesi sâkinelerindenRâziyebint-i Bünyâdnâmhâtûn meclis-i şer'î şerîf-i Nebevî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Mustafâvîsallâllahute'âlâalâşâri'ahada karındaşı bâisü'l-kitâbMustafâ Çelebi mahzarında bi't-tav'ihâikrâr u i'tirâfidübArslanhânenâmmevzi'devâki' olub bir haddi Nevbâl(?) Emîr mülki ve bir haddi İskender oğlu el-HâccMehmed mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk bağıını eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle işbu mezbûrMustafâ Çelebiye elli esedîguruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrîkelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîkitmegin sıhhat-i bey' ve şirâyahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketb ve yed-i talibe def' ve teslîmolundıkivakt-i hâcetdemâ-cerâ ola.

Fî gurre-i Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Efendi ibn-i el-HâccMehmed, el-HâccMustafâ (...) (...) İbrâhim Çelebi, Ömer Çelebi ibn-i Şeyh Mehmed, İbrâhim Çelebi Mûsâzâde, Mustafâ Çelebi (...), Halîl Beşe er-Râcil, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

132 [32b/1] Piri Hoca Mescidi'ninmütevelliisi Mustafa Efendi'nin bakımsız kalan vakıf dükkânını Seyyid Ahmet'e kiraladığı

Medine-i AmâsiyyedeBazar-ı Soflidevâki' merhûmPîriHevâcemescid-i şerîfievkâfinaevlâdiyette ve meşrûtiyet üzere mütevelli olan Mustafa Efendi bin Hasan nâm kimesne mahfil-i şer'idesâhibü'l-kitâb el-Hâcc es-SeyyidAhmed Çelebi ibn-i Hasan nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidübvakf-ı mezbûrmüsakkafâtındanolubmescid-i merkûm önünde vâki' inde'l-ahâlive'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd olan üç bâb dükkân tahtlarında olan mağazalarla harâbemüşrifolubta'mîreeşedd-i ihtiyâc ile muhtâcolmagın

biri îcâre [ile] aherlerineharc ve sarf olunubta‘mîr lâzım geldikde işbu mezbûr es-SeyyidAhmedzîkr olunan dükkânlardan kendü dükkânına muttasıl olan dükkâna elli yedi esedîguruş ücret-i muaccele ve senevî yigirmi dört akçe ücret-i müeccele ile tâlib ve vech-i meşrûh üzere îcâr ve her ne vechlecânib-i vakfa enfa‘ ve münâsibolmagın dükkân-ı mezbûrı tevliyetim hasebiyle meblag-ı mezbûr elli yedi esedîguruş muaccele ve senevî yigirmi dört akçe müeccele ile târîh-i kitâb-ı müstetâbdan doksan dokuz sene tamâmına [dek] her üç senede bir akdolubakd-i sânininibtidâsıakd-i evvelin intihâsı olmak üzere otuz üç akd ile îcâre-i tavileyitecvîz iden ulemâ-i zevî‘i‘l-i‘tibârınkavl-i şerîfleri üzere muma-ileyhAhmed Çelebiye îcâr ve ol dahi vech-i meşrûh üzere isticâr ve muaccele-i mezbûreyicânib-i vakfiçün yedinden bi‘t-tamâmahz u kabz eyledim didikdemukırr-ı mezbûrikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü‘l-merkûmbi‘l-muvâcehetasdîkitmegin sıhhat-ı îcâr ve isticârahükm birle mâ-hüve‘l-vâki‘ bi‘t-talebketbolundu.

Fî evâil-i Zilhicce‘i‘ş-şerîfe sene hamse ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Abdullah Çelebi ibn-i Ali, Ömer Ağa ibn-i Sehî, Ali Dede, Usta Hasan bin Mehmed, Mehmed bin Ahmed, Hasan Beşe ibn-i İbrâhim ve gayruhüm.

133 [32b/2] Piri Hoca Mescidi’nin mütevellisi Mustafa Efendi’nin vakfa ait dükkânların tamiri için izin istediği

Mahrûse-i Amâsiyyede vâki‘ merhûmPîriHevâcemescid-i şerîfevkâfınaevlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellî olan sâhibü‘l-kitâbMustafâ Efendi ibn-i Hasan Halife meclis-i şer‘i kavîyegelübtakrîr-i kelâm idübevkâf-ı mezbûredenolubBazar-ı Soflidevâki‘ inde‘l-ahâlives‘l-cîrânma‘lûmu‘l-hudûd iki bâb fevkânî ve iki bâb tahtânî dükkânlar harâbemüşrifolmağlata‘mîri lâzım olmagınsavb-ı şer‘iden üzerine varılubkeşf ve ne mikdâr akçe ile ta‘mîr olunur tahmîn ve mâl-ı vakf-ı mezbûreden harc ve sarf ile termîmineiznvirilmesin[i] talebi derim didikdecânib-i şer‘idenMevlanâNâibMehmed Efendi irsâlolunub ol dahi üstâdmi‘mârlardan Usta Hasan ve zeyl-i kitâbdamastûrû‘l-esâmi olan müslimîn ile mahall-i ma‘hûdavarubmüşâhede eylediklerinde zîkr olunan dört bâb dükkânların cem‘ânta‘mîr ve termîmine on beş bin akçe tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve ta‘yîn eylediklerini Mevlanâ-yımüşârun-ileyh meclise tahrîr ve gelüb meclis-i şer‘ideihbâr ve takrîritmegın muma-ileyhMustafâ Efendinin mâl-ı vakf-ı mezbûredenzîkr olunan dükkânları ta‘mîrineizn birle mâ-hüve‘l-vâki‘ bi‘t-talebketbolundu.

Fî evâil-i Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Osmân Çelebi ibn-i Rıdvân Ağa, Mehmed bin Musli, Mehmed bin Ali, el-HâccAhmed bin Hasan, Ali bin Hasan, Mustafâ bin Mehmed, İbrâhim Çelebi ibn-i Mehmed, Hüseyin bin Mahmûd, Ahmed bin Bekir, Hüseyin bin İbrâhim, Halîl bin Bekir ve gayruhüm.

134 [32b/3] Hasan'ın, dedesinden ve babasından kalan bağı tasarruf etmek istediği ama Bayram'ın buna mani olduğu

Mahrûse-i AmâsiyyemuzâfâtındanYavrinâm karye sâkinlerinden Hasan bin İsmâ'îlnâm kimesne meclis-i şer'î şerîfdesâhibü'l-kitâb Bayram bin Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûredevâki' inde'l-ahâlivel-cîrânma'lûmu'l-hudûd olan bir kıt'a bağı bundan akdem ceddîmerhûmMehmedin mülki olubba'devfâteoğlu babam mezbûrİsmâ'îleisâbetidübba'devfâteirs-ı şer'ile bana isâbet itmiş mülk-i mevrûsim iken işbu mezbûr Bayram bi-vech-i zabt ve tasarruf idersuâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ ve kasr-ı yedine tenbîh olunması matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmerkûm Bayram cevâbında fi'l-hakîka mezkûr bağı müdde-i mezbûr Hasanın ceddîmerhûmmerkûmMehmedin mülki idi ve lakin hâl-i hayâtında mezbûrMehmedzıkr olunan bağı hâtûnımüteveffâtEmineyema'lûmu'l-mikdâr mihri içünta'yîn ve temlikidübba'devfâtihoğlu hâlen gâib Hasana intikâlidübmezbûr Hasan dahi bana on dörd buçuk esedîguruşa bey' eyledi mülk-i müşterâmdırdidikdegıbbe's-suâlmüdde-i mezbûr Hasan mezbûr Bayramın cümle kelâmın[1] inkâr ile mukâbeleidübmezbûr Bayramdan sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden Ömer bin Hasan ve Mustafâ bin Dede nâm kimesneler hâzırâ nolub fi'l-hakîkamüdde-i mezbûr Hasanın ceddî mezbûrMehmedzıkr olunan bağını hâl-i hayâtında zevcesi mezbûreEmineye mihri içünta'yînidübmezbûre fevt oldukdan sonra oğlīgâib-i mezbûr Hasana intikâlidübmezbûr Hasan dahi mezkûr Bayrama meblag-ı mezbûr on dört buçuk esedîguruşa bey' eyledi böyle bilürizşâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîlmakbûleolmagınmüdde-i mezbûr Hasan bi-vech-i muârizadan men' olunubmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı şehr-i Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Çavuşzâde İbrâhim Çelebi, Ahmed bin Ali, Veli bin Hasan, Ömer bin Musli, Hızır bin Osmân, Ömer bin Murtazâ ve gayruhüm.

135 [33a/1] Mütesellim olan Hüseyin'in adamına (kul) zarar verdiği gerekçesiyle Ömer'den cerime istediği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından el-Hâcc Hamza mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb Ömer bin Mustafânâm kimesne meclis-i şer'î şerîfdemedine-i mezbûrede mütesellim olan fahru'l-akrân Hüseyin Ağa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idübtârîh-i kitâbdan üç sene mukaddem işbu mezbûr Hüseyin Ağa gice ile kulum önüne çıkub adamlarımı darb itmişsin deyu beni ahz ve habsidübbacırcakcerîmenâmına yüz yigirmi beş esedîguruşum[u] aldı bu bâbda yedimde Şeyhü'l-islâmsellemehullah es-selâm hazretlerinden bir kıt'afetâvâ-yişerîfe ve emr-i âli vardır suâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâalıvirilmesinehükm olunması matlûbdurdidikdegıbbe's-suâlmezbûr Hüseyin Ağa cevâbında fi'l-hakîkatârîh-i mezbûrdamerkûm Ömer dengice ile adamlarımı darb itmişsin deyu esedîguruşcerîmesin[i] aldım deyumukırrolubyigirmi beş esedîguruşaldudeyu inkâr ile mukâbeleyledikdemezbûr Ömerden sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolundukdaudül-i ricâlden İbrâhim bin İbrâhim ve Mustafâ Beşe ibn-i el-Hâcc Kâsım nâm kimesneler hâzırânolub fi'l-vâki' târîh-i mezbûr merkûm Hüseyin Ağa mersûm Ömer igice ile adamları darb itmişsin deyu ahz ve habsidüb bizler elimiz ile yüz yigirmi beş esedîguruşmezbûr Hüseyin Ağaya teslîmidüb yedinden merkûm Ömer itahlîsidüğü bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ıderiz deyu edâ-yı şehadet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dilve't-tezkiye makbûle oldukdan sonra fetâvâ-yişerîfe ve emr-i âli mezbûr Hüseyin Ağa muvâcehesinde kırâat olunub fetâvâ-yişerîfenin mazmûnında bir diyâra mütesellim olan Zeyd Ömeri ahz idüb sen benim adamlarımı darb itmişsin deyu habsidüb cerîmenâmına yüz yigirmi beş esedîguruşu alsa hâlen Ömer meblag-ı mezbûr Zeydden istirdâd ve ahza kâdir mi cevâb-ı bâ-savâbında alur buyurulub ve emr-i şerîfin mazmûnında ba'de's-sübûtu's-şer'itevcîh iden hakkı bî-kusûralıviresin buyurulmagın ber-mûceb-i fetâvâ-yişerîfe ve emr-i hümâyûn Hüseyin Ağanın zikr olunan yüz yigirmi beş esedîguruş hakkı merkûm Ömer edâsınahükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundı.

Fî evâil-i Zilka'de'i's-şerîfe sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halîl Efendi el-İmâm, İsmâ'îl Begibn-i İbrâhim, Menzilci Kara Abdi, Mehmed Çelebi ibn-i el-Hâcc Musli, Hızır bin Osman, Ömer bin Murtaşâ ve gayruhüm.

136 [33b/1] Bedrus (zimmî) ile Turus ve Arslan kardeşlerin bağ sınırı konusunda anlaşmazlığa düştükleri

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb Bedrus veledi Miltannâmzimmî meclis-i şer'a Turus ve Arslan veledi Şehriyâr nâmzimmîler mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb Çırçır bınarnâmmevzi' devâki' inde'l-ahâlîve'l-cîrânma'lûmu'l-hudûd olan bağım işbu mezbûrân Turus ve Arslanın bağlarına muttasıl olub benim bağımın sınırımürûritdüğimiz kapunun nisfindan ve anavulın nisfindan olub anavul kurbünde bağım tarafında olan piyâdetarîkimden bi-vech-i mürûr ve ubûr iderlersuâl olunub cevâblar tahrîr ve mûceb-i icrâ olunmak matlûbdurdidik degıbbe's-suâl mezbûrân Turus ve Arslan cevâblarında fi'l-hakîkamezbûr Bedrusın bağının sınırıkapunın ve anavulın nisfindadır deyubi't-tav'ihâmukırrân ve (...) olduklarında zikr olunan piyâdetarîkiden mezbûrân Turus ve Arslan mürûr ve ubûrdan men' ve def' olunub mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundı.

Fî evâhir-i Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Serdâr Yûsuf Beşe, Osmân Ağa (...), Monla Mustafâ bin Musli, Evas veledi Mardes, Mehmed el-Muhzır, el-Hâcc Ali bin İsmâ'îl ve gayruhüm.

137 [33b/2] Resul'ün (şabb-ı emred / tüysüz oğlan) hasatla uğraşırken üzerine yıldırım düştüğü ve öldüğü

Medine-i Amâsiyyemuzâfâtından Bulduklınâm karye sâkinlerinden Habîbnâm kimesne meclis-i şer'i hatîr detakrîr-i kelâm idüb kardeşim müteveffâ Murtaşânın sulbioğlı Resûlnâm [sagir] şâbb-ı emred olmagın toprağında zer' hasâd ider iken bi-emrullâhite'âlâ üzerine sâikanâzile olub helâk oldı savb-ı şer'iden [üzerine] varıub keşf ve tahrîr olunması matlûbdurdidik desavb-ı şer'iden Nâib Mehmed Efendi irsâl olunub ol dahi mütesellim Ağa tarafından mübâşirta'yîn olunan Bâyezîd Ağa ve zeyl-i kitâbda esâm isimastûre olan müslimîn ile mahall-i mezkûra varub nazar ve müşâhede eylediklerinde fi'l-hakîka üzerine

sâikanâzileolub üzerinde eser-i sâikadan gayri eser olmayubnâzile-i aliyye-i sâika helâk olduğıMevlanâ-yımüşârun-ileyh mahallinde keşf ve tahrîr ve meclis-i şer‘idegelübihbâr ve takrîritmeginmâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundu.

Fî evâhir-i şehri Zilhicce’i’ş-şerîfe sene hamse ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Ali bin Osmân, Osmân bin Receb, Mehmed bin Şa‘bân, Hüseyin bin Himmet, Mehmed bin Yûsuf, Hasan bin Hüseyin, Mehmed bin Hüseyin, Ali bin Esâd, Halîl bin Oruc, Osmân bin Hüseyin, Süleymân bin Mustafâ, el-HâccHatîb Efendi, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

138 [33b/3] Mustafa Çelebi’nin bağıni Mehmet Ağa’ya sattığı

Geldiklankazâsına tâbi‘ İstagulnâm karye sâkinlerinden Şeyh oğluMustafâ Çelebi nâm kimesne meclis-i şer‘i hatîr-i lâzımü’t-tekvîrdemahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Eski Kethüdâ mahallesi sâkinlerindenizzetlu ve saâdetlufahru’l-akrânsâhibü’l-kitâb el-HâccEfendizâdeMehmed Ağa mahzarında ikrâr u i‘tirâfidübAkbileknâmmevzi‘devâki‘ bir haddi işbu mezbûrMehmed Ağa mülki ve bir haddi hâlatem Fâtıma hâtûn mülki ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub validem müteveffât Hadice nâmhâtûndanırs-ı şer‘ileintikâl iden mülk bağıni eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmire ve cemî‘ tevâbi‘ ve levâhıkıylamezbûrMehmed Ağaya dörd yüz elli esedîguruş ve dörd buçuk endâze çuhaya bey‘-i bât ile bey‘ ve teslîm-i mebi‘ ve kabz-ı semen ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ’ ve tesellüm eyledi min-ba’d mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü’l-merkûmbi’l-muvâcehetasdîkitmeginmâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundu.

Fî evâil-i şehri Muharremi’l-haram sene sitte ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahru’l-müderresînOsmân Efendi, Ya‘kûb Beşe Serdâr, Ahmed Ağa ibn-i Mûsâ, Hasan Çelebi ibn-i Mehmed, el-Hâcc Mûsâ bin Hüseyin, Mehmed Çelebi ibn-i Sehî, Mustafâ bin Mûsâ, Mehmed bin Osmân, el-HâccMustafâ bin Mehmed ve gayruhüm.

139 [34a/1]Karabed’in evinin içinde bulduğı altın ve incinin kendi mirası olduğı ama beytülmal emini Hüseyin Ağa’nın bunları müsadere etmek istediğı

Medine-i Amâsiyyede emîn-i beytü'l-mâl ve mütesellim olan fahru'l-akrân Hüseyin Ağa zîdekadruhû meclis-i şer'î hatîremahallât-ı mezbûreden Bozahâne mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb Karabed veledi Mikail nâm zımmî ihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Karabed mahalle-i mezbûrede vâki' mülke varubdivarını yıkubmüceddeden binâ itmek murâditdükdedivarı içinde bir mikdâraltun ve bir mikdârincü bulmuş hâlen emânetim hasebiyle talebitdüğimde virmedetaallülidersuâl olunubcevâbı tahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdurdidikdeğibe's-suâl mezbûr Karabed cevâbında fi'l-hakîka mülk ve evim divarı içinde bir mikdâraltun ve bir mikdârincü buldum ve lakin beytü'l-mâlın alâkası olmaduğına yedimde fetâvâ-yı şerîfe vardurdeyubrâz ve emîn-i mezbûr muvâcehesinde kırâat olunubmazmûnında Zeyd-i zımmî babasından ırs-ı şer'ile intikâl iden mülk evinin divarını yıkubmüceddeden binâ itmek murâditdükdedivarı içinde bir mikdâraltun ve bir mikdârincü bulmuş şer'ân Zeydin mülkünde bulunan kendüninemegibeytü'l-mâlın alâkası olur mı cevâbında olmaz buyurulmagınsûret-i mezbûrede zımmî Karabedin bulduğumaâdinden hiç hissesi yoğiken zımmî-i mezbûrın mülk ve evi içinde bulduğı[na] emîn-i beytü'l-mâl hisse talebine kâdir olur mı olmaz buyurulmagın ber-müceb-i fetâvâ-yı şerîfe emîn-i müşârun-ileyhbi-vech-i muârizadan def' olundımâ-hüve'l-vâki' ketbolundı.

Fî evâil-i Muharremi'l-haram sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Ya'kûb Beşe Serdâr, Hasan Beşe ibn-i Hasan Beşe, Mehmed bin Osmân, Hızır bin Osmân, Ali bin Musli, Mehmed Çelebi ibn-i İshâk, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

140 [34a/2] Recep Ağa'nın evini Ali Bey'e sattığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Kılıccı mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb Receb Ağa ibn-i Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'idesâhibü'l-kitâb Ali Begibn-i Mahmûdnâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidübBâyezîd Paşa mahallesinde vâki' bir haddi Mustafâ Beg mülki ve bir haddi Mehmed mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb tahtânîbeyt ve bir çardak ve bir ahur ve bir su kuyusu[nı] hâvî olan mülk menzilimi işbu mezbûr Ali Bege yüz on esedîguruşa bey'-i bât ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ

ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrkelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdıkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı Muharremi'l-haram sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali bin Hasan, Mehmed bin Hasan, Ömer bin Murtazâ, Yûsuf Beşe bin Abdullah, Hasan Ağa ve gayruhüm.

141 [34b/1] Ayşe'nin evini ve eşyasını sütkızı (öni kızı) Fatma'ya hibe ettiği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanSebkü'd-dîn mahallesi sâkinelerindenAişebint-i Mahmûdnâmhâtûn meclis-i şer'î şerîfdeöni kızı sâhibetü'l-kitâb Fâtıma bint-i Mehmednâmhâtûn mahzarında bi't-tav'ihâikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir haddi Arslan mülki ve bir haddi Haydar oğlu mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub bir bâb tahtânîbeyt ve bir çardak[1] hâvî mülk menzilimi ve cezve ve küllî esâs-ı beytten her ne var ise zıkr olunan beyte koyubkadılıbölinceye [dek] beni görmek şartı üzere işbu mezbûreFâtımayahîbe ve teslîm ve ol dahi meclis-i hîbedeitihâb ve kabz ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i mevhubıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûreyikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmebi'l-muvâcehetasdıkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı Muharremi'l-haram li sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-HâccMustafâ bin el-HâccMehmed, İbrâhim bin Ömer, Abdullah bin Hasan, İbrâhim bin Mehmed, Hasan bin Osmân, Mehmed bin Hızır, Mustafâ bin Osmân ve gayruhüm.

142 [34b/2] Fatma'nın evini Seyyid İbrahim Çelebi'ye sattığı

Medine-i Zile sâkinelerinden Fâtıma bint-i İbrâhimBegnâmhâtûn meclis-i şer'î hatîrdeÇırakçı mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâb es-Seyyidİbrâhim Çelebi ibn-i Yûsufnâm kimesne mahzarında bi't-tav'ihâikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir haddi Kayelzımmî mülki ve bir haddi Orhânoğlu mülki ve bir haddi öni kızım Aişenâm [hâtûn] ile ammiyânizâ' eyledüğim arz ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk

menzil yerimi işbu mezbûr es-Seyyidİbrâhime seksen beş esedîguruşa bey‘-i bât ve teslîm-i mebi‘ ve kabz-ı semen ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ‘ ve tesellüm eyledi min-ba‘d mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarraf olsun didikdemukırr-ı mezbûreyikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü’l-merkûmbi’l-muvâcehetasdıkitmeginmâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Muharremi’l-haram li sene sitte ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Beşe bin Sefer, Osmân bin Sefer, Mehmed bin el-HâccMusli, Hızır bin Osmân, Mehmed bin Hızır, Abdu’l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

143 [34b/3] Abdi’nin, bağımlı ölünceye dek kendisine bakması şartıyla, zevcesi Fatma’ya hibe ettiği

Mahrûse-i Amâsiyyekazâsına tâbi‘ Bulduklınâm karyeden Abdi bin Ahmednâm kimesne meclis-i şer‘i şerîfde zevcesi sâhibetü’l-kitâb Fâtıma nâmhâtûn mahzarında bi’t-tav‘ ikrâr u i‘tirâfidüb karye-i mezbûredevâki‘ bir haddi Abdal oğlu mülki ve bir haddi Zarif oğlu mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb tahtânîbeyt ve bir yazluğihâvî olan mülk menzilimi ba‘de’t-tahliyeti’ş-şer‘iyye ve yine karye-i mezbûredevâki‘ bir haddi Davud zımmî mülki ve bir haddi Zü’l-fikâroğlu mülki ve bir haddi Hızır mülki ve bir haddi Abdu’l-hân oğlu mülki ile mahdûd olan mülk bağımlı eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyleölünceye [dek] beni görmek şartı üzerine işbu zevce-i mezbûreFâtımayahîbe ve teslîm ve ol dahi meclis-i hîbedeitihâb ve tesellüm eyledi min-ba‘d mülk-i mevhubıdır keyfe mâ-yeşâyehtâr mutasarraf olsun didikdemukırr-ı mezbûreyikelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü’l-merkûmebi’l-muvâcehetasdıkitmeginmâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundu.

Fî evâsıt-ı Saferi’l-hayrli sene sitte ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Hasan bin Mûsâ Beşe, Ahmed bin el-HâccHatîb, Ali bin Ömer, Osmân bin Abdu’l-bâkî, Mustafâ bin Ali, Osmân bin Hüseyin ve gayruhüm.

144 [35a/1] Seferde vefat eden Şahin Osman Bey’in kızlarına nafaka tayin edildiği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanPervâneBeg mahallesinden olub sefer-i hümâyûndaşehîd olan ŞâhinOsmânBegnâmmüteveffânınsulbiyye kızları Hadice ve Aişenâmsagirelerin valide ve mürebbiyeleri Emine nâmhâtûn meclis-i şer‘idetakrîr-i kelâm idübsavb-ı şer‘idensagiretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve ve zarûret-i lâzımleri için babaları müteveffâ-yımezbûrdanırsenintikâl iden mâllarından yevmî her birine dörder akçe takdîr olunmasın[1] talebi derim didikde mevki‘-i alî-i haze‘l-kitâbve‘l-müstetâbsagiretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve ve sâir lâzımleri için babaları müteveffâ-yımezbûrdanintikâl iden mâllarından yevmî her birine dörder akçe takdîridübvakt-i zarûretdeistidâne ve vakt-i zaferde rücûamezbûreEmineyeiznvirilübmâ-hüve‘l-vâki‘ bi‘t-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Saferi‘l-hayrli sene sitte ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: el-Hâcc Ali Ağa bin Abdu‘l-kâdir, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Ömer bin Hızır, Halîl bin el-Hâcc Ali, Hızır bin Osmân, Abdu‘l-hayy bin Nasûh, Yûsuf bin Abdullah ve gayruhüm.

145 [35a/2] Seferde vefat eden Şahin Osman Bey’in mirasının varisleri arasında taksim edildiği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanPervâneBeg mahallesi sükkânındanolub sefer-i hümâyûndaşehîd olan ŞâhinOsmânBegnâmmüteveffânınverâsetisulbisagirolu Ali Beg ve sagiroğlu Ömer Beg ve sagire kızları Hadice ve Aîşe ve zevce-i metrûkesisagirân-ı mezbûrûnıvasî-i şer‘iyye ve valideleri Emineye münhasıra olduğışer‘ânsâbitoldukdan sonra mezbûr Ali ve vasî-i merkûme Emine meclis-i şer‘ide işbu bâisü‘l-kitâb Hızır Begibn-i Osmânâm kimesne mahzarında her birleri asâleten ve vesâyetenikrâr ve takrîr-i kelâm idübmûrisimizmüteveffâ-yımezbûrOsmânBeg bin yetmiş dördve bin yetmiş beş senelerinde tımarına işbu merkûmHızır subaşı nasb ve ta‘yînidübzikr olunan senelerde merkûm Hızır Begin cem‘ ve tahsîl ve ahz ve kabzidüğitimâr-ı mezbûr akçesinden elli sekiz bin akçeden otuz dörd bin akçe sefere irsâlidübmûrisimizmezbûrOsmânBegahz ve kabzidüb bâkî yigirmidörd bin akçe yedinden ahz u kabzidük zimmetinde timâr-ı mezbûr akçesinden bir akçe ve habbe hakkımız bâkî kalmadı didiklerindemukırrân-ı mezbûrânikelimât-ı meşrûhalarında el-mukarrulehü‘l-merkûmbi‘l-muvâcehetasdîkitmeginmâ-hüve‘l-vâki‘ bi‘t-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Saferi'l-hayr sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: el-HâccHatîb, Mehmed Çelebi ibn-i el-HâccMusli, Ömer bin Hızır, Halîl bin el-Hâcc Ali, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

146 [35a/3] Tımar ve zeamet sahiplerinin cezaî işlemlerinin alaybeyleri aracılığıyla yürütülmesinin engellendiği

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fezâilve'l-keâm Amâsiyye sancağında vâki' olan kâdılarzîdekadruhüm tevki'-i refi-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakiAmâsiyye sancağının zuemâ ve erbâb-ı timârı ordu-yihümâyûnımaarzıhalidüb bundan vâki' olan umûr-ı şer'iyelerikânûn u kadîm üzere alay begilerima'rifetiyle şer' ile görilegelmişken hâlen mîrmîrân ve mîrlivâ taraf[lar]ındanahz u habsolunubteaddî ve tecâvüz eylediklerin[i] bildirüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfimrecâ eyledikleri ecildenkânûn u kadîm üzere vâki' olan umûr-ı şer'iyeleri alay begilerima'rifetiyle görmek emrim olmuşdurbuyurdumkihükmi şerîfimvusûlbuldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince amel idüb dahi livâ-i mezbûrınzuemâ ve erbâb-ı timârınınumûr-i şer'iyeye ve ahz u habs ve te'dîbi lâzım geldikdeşer'ileri alay begilerima'rifetiylegörilübmin-ba'dmîrmîrân ve mîrlivâ ve sâirehl-i örfi kat'adahl ve rencideitdirmeyüb men' ve def' eyledik memnû' olmayanları yazukbildirübhusûs-ı mezbûriçüntekrâremr-i şerîfim varmağa muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Fî evâhir-i şehri Muharremi'l-haram sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

147 [35b/1]Sitti'nin evinin bir kısmını hibe ettiği ve bir kısmını Mustafa Beşe'ye sattığı

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanHâtûniyye mahallesi sâkinelerinden Sitti bint-i MehmedBegnâmhatûnın tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikre vekîlolub vekâlet-i mezbûreyima'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Mehmed Çelebi ibn-i Mustafâ ve Hüseyin Beşe ibn-i İbrâhimnâm kimesnelerin şehâdetleriyleşâbite olan İbrâhim Ağa ibn-i Hüseyin

nâmkimesne mahzarında bi'l-vekâlet ikrâr u i'tirâfidüb müvekkilemmezbûre Sittinin silk-i mülkünde olub Kurşunlu mahallesinde vâki' bir haddi Pîr Mehmed Efendi mülki ve bir haddi Güz Mehmed Ağa mülki ve bir haddi sâhil-i nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb fevkânîbeyt ve bir bâb tahtânîbeyt ve bir matbah ve bir hamamı hâvî olan menzilin mezbûr Pîr Mehmed Efendi tarafından sâhil-i nehr-i kebîr dentarîk-i âmmamüntehî oluncaya arzânî dörd zirâ'ın[1] işbu mezbûr Mustafâ Beşeyehîbe ve mâadâsı cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla beş yüz elli esedîguruşa bey' ve teslîm-i mebi' ve mevhûb ve ol dahi vech-i meşrûh üzere ittihâb ve tesellüm itdikden sonra semen[i] olan meblag-ı mezbûr beş yüz elli esedîguruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim min-ba'd mülk-i mevhûbıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrî kelimât-ı meşrûhasına el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdı kitmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundu.

Fî gurre-i Rebiü'l-evvel sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Beg bin Ahmed, es-Seyyid Mahmûd Çelebi ibn-i es-Seyyid Hüseyin, el-Hâcc Ken'ân bin Abdullah, Mahmûd Beg bin Nasûh Beg, Mustafâ bin Mûsâ Çavuş, Mustafâ Efendi el-İmâm ve gayruhüm.

148 [35b/2] Mustafa Beşe'nin evini Nurullah Efendi'ye sattığı (147. dava ile alakalı)

Medine-i Amâsiyye mahallâtından Kurşunlu mahallesi sâkinlerinden Mustafâ Beşe ibn-i el-Hâcc Kâsım nâm râcîl meclis-i şer'î hatîrde işbu sâhib-i haze'l-kitâb fahru'l-emâsil ve'l-akrânîzzetlu Nurullah Efendi hazretleri mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûre devâki' bir haddi Güz Mehmed Ağa mülki ve bir haddi Pîr Mehmed Efendi mülki ve bir haddi sâhil-i nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olub iki bâb fevkânîbeyt ve bir bâb tahtânîbeyt ve bir bâb tabbâhhâne ve bir hamamı hâvî ve müştemil olan mülk menzil-i müşterâmı müşârun-ileyh Nurullah Efendiye beş yüz doksan adede sedîguruşa bey'-i bât ve teslîm-i mebi' ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm itdikden sonra semeni olan meblag-ı merkûm beş yüz doksan adede sedîguruşu yedinden bi't-tamâm ahz u kabz itdim min-ba'd mülk-i mehazıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrî ikrâr-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdı kitmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundu.

Fî evâil-i şehri Rebiü'l-evvel sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Hasan Ağa, Fahru'l-emâsilİbrâhim Çavuş, Mehmed Efendi Mûsâzâde, Ya'kûb Beşe Serdâr, İsmâ'il Begibn-i Mehmed Ağa, Hasan Beşe ibn-i el-HâccKâsım, Ken'ân Beg, bin Abdullah, Mustafâ Efendi bin Abdu'l-kâdir, Mahmûd Çelebi ibn-i Mehmed, Hüseyin Efendi el-İmâm ve gayruhüm.

149 [35b/3] Ayşe'ye ait olan kahvehanenin (tebdîl olunması) ve diğer bir dükkân ve eşyalarla birlikte İbrahim ile köle olan Yusuf'a satıldığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Köprübaşı mahallesi sâkinelerinden Aişenâm hâtûn tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikre vekîlolub vekâleti ber-nehc-i şer'îsâbite olan Ömer Beg bin Bekir Begnâm Ağa meclis-i şer'î hatîrde Gümüşlizâde mahallesi sâkinlerinden işbu sâhibü'l-kitâb İbrâhim ibn-i Ahmednâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâf idübmüvekkilemin mülkünde olub Debbaghânenâm mevzi'dekahvehânelikdentebdîl olunmasına bir haddi Sarrâchâne mescidi ve bir haddi Emîr Ali mülki ve bir haddi yine müvekkilem mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bir bâb dükkânı ve içinde iki sele ve üç dolaşur ile işbu merkûm İbrâhime yüz kırk beş esedîguruş ve bir Yûsufnâm Rûsiyyü'l-aslabde bey'-i bât ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrîkelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdîkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâsıt-ı şehri Rebiü'l-evvel li sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân [silinmiş], Ken'ân Begibn-i Abdullah, İsmâ'il Çelebi ibn-i Mustafâ, Mehmed Çelebi ibn-i Mustafâ, Mustafâ ibn-i Mehmed, Osmân bin Mehmed, Mehmed ibn-i Ahmed, Ömer ibn-i Ali, [diğer] Mustafâ ibn-i Mehmed, Halîl ibn-i Mehmed ve gayruhüm.

150 [36a/1] Hacı Efendizade Mehmet Ağa'nın evini Mehmet Efendi'ye sattığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Eski Kethüdâ mahallesi sâkinlerinden fahru'l-emâsil el-Hâcc Efendizâde İzzetlu Mehmed Ağa zîde kadruhû meclis-i şer'î hatîrde işbu sâhibü'l-

kitâbkıdvetü'l-efâzılve'l-ekârimizzetlu ve saâdetlu Mehmed Efendi zîdefazluhû mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidüb Ahî Saâdü'd-dîn mahallesinde (...)(...) başında vâki' olub bir haddi Ali Kul mülki ve bir haddi hamam ve bir haddi tarîk-i âmm ve bir haddi nehr-i kebîr ile mahdûd üç bâb fevkânî beyti müştemilolub işbu hâzır-ı bi'l-meclis olan el-Hâcc Mehmeddeniştirâ' itdiğüm mülk menzilir[i] merkûm Mehmed Efendiye yüz yigirmi beş esedîguruşa bey'-i bât ve teslîm-i mebi' ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm itdikde semeni olan meblag-ı mezbûr yüz yigirmi beş esedîguruş[dan] mezbûr Mehmed Efendinin zimmetini ibrâ-yıtâmm ve iskât-ı âmm ile ibrâ ve iskât eyledim min-ba'd mülk-i sarf ve mehazdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdemukırr-ı mezbûrkelimât-ı meşrûhasında el-mukarrulehü'l-merkûmbi'l-muvâcehetasdıkitmeginmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâhir-i şehri Rebiü'l-evvel li sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İzzetlu Ebû's-suûd Efendi Hazretleri, Fahru'l-vaızîn Hızır Efendi, Fahru'l-müderrişin Mehmed Efendi, Fahru'l-kuzât Nurullah Efendi, Fahru'l-müderrişin Ya'kûb Efendi, Fahru'l-ummâl Abdi Efendi, Fahru'l-akrân Mehmed Efendi, Bağdâdîzâde Mahmûd Çelebi ve gayruhüm.

151 [36a/2] Ayşe'nin bağı Hüseyin Ağa'ya sattığı

Medine-i Amâsiyyemahallâtından Câmî'-i Enderun mahallesi sâkinelerinden Aişebint-i İbrâhim Efendi nâm hâtûnın zevci ve tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikre vekîlolub vekâleti ber-nehc-i şer'îsâbite olan izzetlu Ali Begibn-i Ahmed Paşa zîdekadruhû meclis-i şer'ide işbu sâhibü'l-kitâbfahru'l-akrân Hüseyin Ağa zîdeizzihû mahzarında bi'l-vekâlet ikrâr u i'tirâfidüb müvekkilemin silk-i mülkünde münselikolub Ferhâdnâmmezzi' devâki' bir haddi Ali Beşe mülki ve bir haddi Fâtıma hâtûn mülki ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan bağı müsmire ve gayri müsmiresiyle vekâleten işbu mezbûr Hüseyin Ağaya seksen kıt'a esedîguruşa bey'-i bât ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdeğıbbe't-tasdıki'ş-şer'îsâhîh-i bey' ve şirâyahüküm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâhir-i Rebiü'l-evvel li sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-ummâl Mehmed Ağa, Fahru'l-akrân Ömer Beg bin Bekir Beg, Ya'kûb Beşe Serdâr, Emmârezâde(?) Mahmûd Beg, Halîl Beşe er-Râcil, Fahru'l-emâsil Koca Mehmed Ağa, Osmân Beg bin Abdi Beg, Kûrcızâde Ali Beg ve gayruhüm.

152 [36b/1] Hüseyin Ağa'nın tımar ve malikânesi toprağına müdahale edildiğı

Da'vâyatıyyü'z-zikri mahallinde istimâ' ve fasl olunmak iltimâsolunmagınmahall-i ma'hûdavarılıbakd-i meclis olundukdamahrûse-i Amâsiyyekazâsına tâbi' Karlı nâm karye timâr ve mâlikânesin[i] mutasarrıf olan sâhibü'l-kitâb Hüseyin Ağa ibn-i Pîrî Efendi ve Derviş Çelebi ibn-i Mehmednâm kimesneler meclis-i şer'î mezbûra yine mahrûse-i mezbûremuzâfâtından Bolar nâm karye timârına mutasarrıf olan Küçük Hüseyinzâde Mehmednâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında üzerine her birleri da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb hâlen mutasarrıf olduğumuz Karlı nâm karyenin toprağı sınırı Bolar yolu ve Kışlık ve Kızıl yer ve Göni Yaka ve Doğancı koyağı ve Yurdenekden(?) Gökoyuga giden yol ve Kürd mezarı ve İncirli tepe olup bu sınır dâhilinde vâki' olan tarlaların öşrmahsûlünü yüz seneden berü Karlı timârına mutasarrıf olanlar alıgelmişler iken hâlen işbu mezbûr Mehmed Beg zikr olunan tarlaların öşrmahsûlünübi-vech-i ahz u kabz eyledi suâl olunubcevâbitahrîr ve lâzımı icrâ olunmak matlûbdur didiklerindegıbbe's-suâlmezbûr Mehmed Beg cevâbindazikr olunan sınır dâhilinde olan tarlaların basmasın[ı] kırk elli sene berü mutasarrıf olduğum Bolar timârına mutasarrıf olanlar alıgelüb ve ben dahi tevcîh olunan günden bu âna dek almaglaöşrmahsûlü dahi benimdir deyu alırım Karlı toprağı sınırızikr olunan yerden olup dâhilinde vâki' olan tarlaların öşrmahsûlün[ü] yüz seneden berü Kayı timârına mutasarrıf olanlar alıgeldiğüma'lûmımdegildirdeyu inkâr ile mukâbeleidüb müddeîyân-i mezbûrândan sıdk-ı makâllerindebeyyinetalebolundukdamine'l-ihdiyâr ve udûl-i ricâlden olup Boğa nâm karye sâkinlerinden Hasan Efendi el-Hâcc Mehmed ve Ebûdîn (Abidin) bin el-Hâcc Mehmed ve Yurdeneknâm karyeden Ali bin Behlül ve Bolar nâm karyeden Hüseyin bin İbrâhimnâm kimesneler hâzırûnolubgıbbe'l-istişhâdi's-şer'îfi'l-hakîka Karlı toprağı sınırızikr olunan yerlerden olupzikr olunan yerlerin dâhilinde vâki' olan tarlaların öşrmahsûlün[ü] yüz seneden berü Karlı timârına mutasarrıf olanlar alurlar böyle bilürizşâhidlerizşehâdet dahi iderüzdeyuedâ-yışehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dilve't-tezkiye makbûleolmagınMehmed Beg zikr olunan sınır dâhilinde vâki' olan tarlaların

öşmahsûlünümümdeîyân-ı mezbûrânaedâyatenbîh ve bi-vech-i muârizadan men‘ olunubmâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundı.

Fî evâhir-i Rebiü’l-evvel sene sitte ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Hasan Ağa ibn-i İbrâhim, Ali bin Abdi, Mehmed Beşe bin Şa‘bân, Receb bin el-HâccMehmed, Mehmed bin Hüseyin, Mehmed Beşe bin Kâsım, Receb bin Rıdvân, Süleymân bin el-Hâccİbrâhim, Hamza bin Mehmed, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

153 [36b/2] Bektaş Ağa’nın Davut’a borç verdiği ama Davut’un vefatı üzerine borcun varisi oğlu Veli tarafından, nakit para olmaması dolayısıyla, ev satışı yapılarak ödendiği

Medine-i AmâsiyyemahallâtındanFethiyye mahallesi sâkinlerindenolub bundan akdem vefât iden Dâvud bin Ömer nâmmüteveffânınsulbioğlı Veli nâmsagirinvasîyye-i şer‘isi ve validesi Fâtübint-i Veli nâmhâtûn meclis-i şer‘i hatîr-i lâzımü’t-tekvîrde el-Hâcc Hamza mahallesi sâkinlerindensâhibü’l-kitâbfahru’l-emâsil Bektaş Ağa zîdeizzihû mahzarında bi’l-vesâyet ve bi’l-asâletikrâr u i‘tirâfidübümüteveffâ-yımezbûrDâvuddan bana ve sagir-i mezbûr Veliye ırsenintikâlidüb mahalle-i mezbûredevevâki‘ bir haddi mezbûr Bektaş Ağa mülki ve bir haddi Osmân Çelebi mülki ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub bir bâb tahtânî beyti müştemil olan menzili müteveffâ-yımezbûrındüyûn-ı müsbetesizâhireolub tereke-i menkûledendeyninevefâider mâlı olmamağla hâkim-i mevki‘-i alîhaze’l-kitâbbey‘eizn ve icâzeidüb bey‘-i arz olundukda yüz yigirmiesedîguruşdamezbûr Bektaş Ağanın üzerinde ikrâridübziyâde ile ahertâlibolmayub ve semen-i mezbûrvakt-i akde semen-i misilliolmagınmezbûr Bektaş Ağaya menzil-i mezkûrivesâyeten ve asâletenmeblag-ı merkûm yüz yigirmiesedîguruşazarûret-i deyniçün bey‘-i bât ve teslîm-i mebi‘ ve kabz-ı semen ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ‘ ve tesellüm eyledi min-ba‘d mülk-i müşterâ ve mehazzıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdegıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘îsahîh-i bey‘ ve şirâyahükm birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundı.

Fî evâsıt-ı şehr-i Rebiü’l-ahir li sene sitte ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahru’l-kuzâtİbrâhim Efendi, Fahru’l-müderrisînOsmân Efendi, Fahru’l-akrân Müsellem Hüseyin Ağa, Hüseyin Beg bin Ömer, Halîl Efendi el-İmâm, Hızır Beşe er-Râcil, ŞâhinBeg bin Ahmed, Abdu’l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

154 [37a/1] Emine'nin evini ve bir miktar eşyasını oğlu Abdullah'a hibe ettiği

Meclis-i şer'î şerîfde Amâsiyyemahallâtından Kübcegiz mahallesi sâkinelerinden Emine bint-i Mehmednâmhâtûnsulbioğlısâhibü'l-kitâb Abdullah bin Şa'bânâm memred mahzarında bi't-tav'ihâikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi Hızır mülki ve bir haddi KürekciŞa'bân mülki ve bir haddi Ramazân mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub bir bâb tahtânîbeyt ve bir yazluğı ve bir ahurîhâvî olan mülk menzilimi ba'de't-tahliyeti'ş-şer'iyye ve bir şıra kazanımezbûrAbdullahahîbe-i sahîh-i şer'iyye ile hîbe ve teslîm ve temlîk ve ol dahi meclis-i hîbedeittihâb ve kabz ve tesellüm ve temellük eyledi min-ba'd mülk-i mevhûbıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdegıbbe't-tasdîki'ş-şer'îmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâhir-i Rebiü'l-ahir li sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi bin Hasan, Osmân Çelebi bin Ömer, Mustafâ bin Mehmed, Abdu'l-hayy bin Nasûh ve gayruhüm.

155 [37b/1] Fatma'nın evini Mehmet Bey'e sattığı

Medine-i Amâsiyyemahallâtından Köprübaşı mahallesi sâkinelerinden Fâtıma nâmhâtûn ve lieb ve ümm karındaşı Hüseyin Begnâm kimesnenin tarafından vekîlolub vekâleti Ali Begibn-i Mahmûd ve MehmedBegibn-i Muharrem nâm kimesnelerin şehâdetleriylesâbite olan Ali Beşe ibn-i Mustafânâm kimesne meclis-i şer'ide işbu bâisü'l-kitâb el-HâccMehmed Ağa ibn-i Ali nâm kimesne mahzarında bi'l-vesâyet ve bi'l-vekâlet ikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi Elkinzımmî mülki ve bir haddi (...) ve bir haddi Mehmed mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub iki bâb fevkânîbeyt ve bir ahurîmüştemil ve hâvî olan mülk menzilimi asâleten ve vekâleten el-HâccMehmed üç yüz on esedîguruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdegıbbe't-tasdîki'ş-şer'îmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâil-i Cemâziye'l-evvel sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Mehmed Ağa, Ömer Beg bin Bekir Beg, Kitâbcı el-Hâcc Mûsâ, el-Hâcc Ali bin Kara Mehmed, el-Hâcc İbrâhim, Mustafâ Çelebi bin Mehmed, Kâdir bin İbrâhim Çelebi, İbrâhim Çelebi bin Halîl ve gayruhüm.

156 [37b/2] Bakıma muhtaç olan Dârülkurrâ için mütevellî tayin edildiği

Medine-i Amâsiyyemahallâtından Yâkûtiyye mahallesinde vâki' Bimârhâne kurbünde vâki' merhûm Nûh Begevkâfından olub bundan akdem dâr-ı kurrâ iken harâb olan ma'lûmu'l-mikdâr arsayı icâriçün bir mütevellî lâzım ve mühim olmağlasavb-ı şer'iden işbu bâisü'l-kitâb Mustafâ Beg ibn-i Mehmed Beg arsa-yı mezkûreyi icâramütevellî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi tevliyet-i mezbûreyi kabûl idik demâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketbolundu.

Fî evâil-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Ebû's-suûd Efendi el-Müfti, Fahru'l-akrân Mehmed Efendi, Fahru'l-müderrişin Süleymân Efendi, Fahru'l-müderrişin Abdu'r-rahman Efendi, İftiharu'l-akrân Mehmed Efendi el-Müderriş ve gayruhüm.

157 [37b/3] Vefat eden Mustafa'nın zevci Meryem'in evlatlarının nafakaları için kendilerine miras kalan bağın satışını istediği ve bağın Hüseyin'e açık artırma ile satıldığı

Medine-i Amâsiyyemuzâfâtından Ziyerenâm karyede sâkin iken fevt olan Mustafâ bin Aynî nâmmüteveffânın sulbiyye kızları Râbia ve Zahide ve Sâfiyenâmsagireler ekibel-i şer'iden mansûb vasî olan valideleri Meryem bint-i İsmâ'îlnâm hâtûn meclis-i şer'ide işbu bâisü'l-kitâb Hüseyin bin Mustafânâm kimesne mahzarında bi'l-vesâyetikrâr ve takrîr-i kelâm idüb hâlen vasîleri olduğım sagirân-ı mezbûrânâmûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mustafâdan intikâl idüb karye-i mezbûre toprağında Bilek nâmmevzi' devâki' bir tarafı Öksüz ve bir tarafı Ali nâm kimesneler mülklerine ve bir tarafı tarîk-i âmmamün tehîolub tahmînen dört ırgadlık bir kıt'a bağ harâbemüşrifolub görmege iktidârı olmaduğundan mâadâsagirân-ı mezbûrânın nafaka-i mefrûzalarının vefâidermen kûlâtı olmamağlama'rifet-i şer'ilesınur-ı merkûme ile mahdûd olan bağı zarûret-i nafakaları için bey' olunub semeni istirbâh ve rencide-i zarûret-i

nafakaları def' olunmak evlâ ve enfa' olmagınma'rifet-i şer' ile bağ-ı mezbûrtullâba arz olunubba'de'l-müzâyedeyigirmi sekiz gurusamezbûr Hüseyin üzerinde karâridübziyâde ile tâlib-i aherolmayub ve meblag-ı mezbûr semen-i misilli bey' olmagın iki gurus dahi ziyâde ile otuz gurusaverâsetim hasebiyle bağ-ı mezbûr li-eclizarûretü'n-nafaka mezbûrHüseyine bey'-i bât ile bey' ol dahi iştirâ' itdikden sonra semen-i mezbûr yedinden bi't-tamâmahz u kabz ve tesellüm ve meblag-ı mezbûr eksiksiz teslîmitdimba'de'l-yevmsınur-ı mezkûre ile mahdûd olan bağ-ı mezkûr Hüseyinin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikdegıbbe't-tasdîk ketbolundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Efendi el-İmâm, Kethüdâ-yışehrDâvud, Hüseyin bin İbrâhim, Murâd bin Mustafâ ve gayruhüm.

158 [38a/1] Müteveli Mustafa Bey'in vakıf mülkü olan Dârülkurrâ toprağının tamir ve bakımını üzerine alan Mehmet Ağa'ya kiralandığı (156. kayıt ile alakalı)

Medine-i AmâsiyyemahallâtındanKılıccı mahallesinden olub arsa-i âtiyeyîcârîçünsavb-ı şer'idenmütevellî olan MustafâBegibn-i MehmedBegnâm kimesne meclis-i şer'î hatîrde işbu sâhibü'l-kitâbfahru'l-emâsilMehmed Ağa zîdekadruhû mahzarında ikrâr u i'tirâfidübYâkûtiyye mahallesinde vâki' BimârhânekurbündemerhûmNûhBegevkâfindanolub bundan akdem dâr-ı kurrâ iken harâb olan ma'lûmu'l-mikdâr arsayı ta'mîre vakfin müsâadesiolmayub her vechle vakfa evlâ ve uhrâolmagınzıkr olunan arsayı senevî kırk akçe îcâre ile mezbûrMehmed Ağaya îcâr ve üzerine mülkiyet üzere dâr-ı kurrâihdâs ve binâsinaizn ve îcâzeitdim ve ol dahi vech-i meşrûh üzere isticâr ve kabûlitdidikdegıbbe't-tasdîki's-şer'î sıhhat-ı îcâr ve isticârahükmolunubmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrânEbû's-suûd Efendi el-Müfti, Fahru'l-kuzâtMehmed Efendi, Fahru'l-müderrişîn Abdi Efendi, İftihârü'l-müderrişînSüleymân Efendi, BağdâdîzâdeMahmûd Çelebi, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

159 [38a/2] (isim okunamadı) birkaç değirmeni ve dükkânı evladına ve onların evladlarına; soyları kesildiğinde (inkırâzü'l-evlâd) ise kendi bina edeceği Dârülkurrâ'da Kur'an okuyacak olanlara vakf ettiği

Hamd-i mevfûr ve şükr-i nâ-mahsûr ol vâkıf-ı umûr ve kâşif-i estâr-ı cumhûr hayâtına muayyen ve maksûrdurki dâr-ı cinânî'mâl-i ihsânerbâbbinalutf ve ihsân eyledi ve salâvât ve selâm ol seyyid-i kâ'inât ve mefhar-ı mevcûdât maktûl-ı dergâhullâh mahrem-i halvethâne-i lima'allaha'ni Muhammed Resûlullah hazretlerinin merkad-i münevver ve meşhed-i muattarına îsârolunurkituruk-ı hayrâtıbeyân ve sübül-i mebemmâtı'yân eyledi ve dahi zümre-i âl ve evlâd ve firak-i eshâb ve ahfâdlarımüşâhidinenisârolunurki her biri vâkıf-ı esrâr-ı şerâ'yi ve ahkâm ve kâşif-i estâr-ı hakâyık-ı dîn-i Nebî aleyhi's-selâm olmağlanücûm-ı semâ-ı saâdet ve kevâkib-i mülk-i izz u rıf'atdırlarırıdvânallahü aleyhim ecma'în ve ba'debâis-i tahrîr-i vesîka ve dâî-i tastîr-i varaka-i enîkaMahrûse-i Amâsiyyesükkânındankıdvet-i erbâb-ı (...)(...)(...)(...)(...)(...)(...) vaktaki bu dâr-ı dünyâmedâr-ı fenâ ve müferre'atolubni'amı zail ve mukîmizaif-i râhilvücûduna adem lâzım ve sıhhatine sakam mülâzım idüğineyakînen âlim ve câzimolmağlainşâ-i hayritmegeâzımolub niyet-i sâfiyye ve taviyyet-i vâfiye ile meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tekvîrdevakf-ı atıyyü'z-zikriçün li-ecli't-tescîlmütevellînasbitdüğüMustafâBegibn-i MehmedBeg mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb silk-i mülkümde münselik ve sımt-ı zabt ve tasarrufumda münzabıtolubYâkûtiyye mescidi kurbündeavâki' beş göz yer değirmen[i] ve Bazar-ı Soflinâhiyesindevâki' sekiz bâb dükkânımız hasbetenillâhite'âlâ ve taleben lî-merdâtıvakf-ı sahîh-i müeyyed ve hasen-i şer'î muhalled ile vakf ve habsidüb şart eyledüğüdevâm-ı hayâtdaoldukcakendümütevellî ola vefâtımdan sonra ıslâh evlâdım ve ıslâhevlâd-ı evlâdım ve ıslâhevlâd-ı evlâd-ı evlâdım batnenba'de batnın vakfa nâib-i aslmütevellî ola ba'deinkırâzü'l-evlâdiyâzen el-hâliku'l-ibâdmahrûse-i mezbûredemütfi olanlar mütevellî ola ve yine şart eyledimkizikr olunan beş göz değirmenden hâsıl olan rub' meremmetiçünîcârolunubvakt-i hâcetdere'y-i hâkim ile meremmetolunubbi'l-fiil re'y-i hâkim ile hıfz oluna ve bâkî dört göz ile dekâkîn-i mezkûreden hâsıl olan rub'danMustafâBeg hamamı kurbündebinâideceğim dâr-ı kurrâda şeyh olana yevmî sekiz akçe virile ve yine ol mevzi'dekırâat olunmak şartıyla on cüzhâna yevmî ikişer akçe virile ve yine şart eyledimki şeyh-i mezbûrta'lîm-i kırâatiçün dâr-ı merkûmeyevardüğüeyyâmda mezkûr cüzhânlar meclisini hâzırolubta'lîm-i kırâat ideler ve cüzhân-ı mezkûrezikr olunan dârda kayyım ve noktacıolub yevmî bir akçe dahi virile ve yine rub'-ı mezkûrdan ayda iki

keylhıntaMevlevihânedesâkin olan fukârayavirile ve zıkr olunan degirmen ve dekâkînibâlâdamastûr olan li-ecli't-tescîlmütevellînasbitdüğimmersûmMustafâBegeteslîm eyledim ol dahi cümlesin[i] vakfiyye üzere kabz ve tesellüm eyledi didikdegıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı mezbûrmütevellî-yimerkûm mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idübvakf-ı akârimâm-ı muhtârkıdvetü'l-eimmeEbû Hanife el-Kuficûziyehayru'l-cezâ ve kûfiye hazretlerinin re'y-i münîr ve mezheb-i hatîrlerinde gayr-i lâzım olmağla vakfiyeden rücû' ve mülkûme istirdâdaşürû' eyledim mütevellî-i mezbûrzıkr olunan akârâtdankasr-ı yed idüb bana teslîm eylemek talebi derim didikdemütevellî-i mezbûrcevâb-ı savâbındavakf-ı mezbûrimâmeyn-i hüâmameyn-i kumkumeynİmâm-ı Sâni EbûYûsuf ve İmâm-ı SâlisMehmed bin Hasan Şeybanî hazretlerinin mezheb-i şerîflerinde sıhhat-i vakf ile lüzûm-ı tev'emân-ı mütelâzımanolmagınre'y-i imâmeyn üzere vakf-ı mezbûrdanrücû' gayr-i meşrû'durdeyü imtina' idüb hâkim-i mevki'-i kitâb-ı tûbâlehu ve hüsn-i me'âb hazretleri temhîr-i kavâid-i hayrı evlâ ve teşyîd-i mebânî-i vakfi uhrâgörüübâlimenbi'l-hilâfi ve mera'ıyyen li-mâyuhıbbure'âyetinefi'l-hükmi bi'l-evkâflüzûm-ı vakf-ı mezbûrehükmi-i sahîh-i şer'î ve kazâ-yısarîh-i mer'îidübmin-ba'dvakf-ı mezbûrsahîh ve lâzım ve habs-ı sarîh ve dâimolubnakz-ı nakızınamecâl-i muhâll ve tebdîl ve tagyîrine imkân-ı adîmü'l-ihimâl oldu fe-men bedellehûba'demasemi'ahû fe-innemâismihûalellezîneyübeddilûnehûinnellâhesemi'un alim ve ecru'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-kerîm.

Tahrîren fî evâil-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'in ve elfmine'l-hicre men lehü'l-izzüve'ş-şeref.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrânEbû's-suûd Efendi el-Müfti, Fahru'l-kuzâtMehmed Efendi, Fahru'l-müderrişînAbdu'r-rahman Efendi ibn-i Mustafâ Efendi, İftihârü'l-müderrişîn Abdi Efendi, İftihârü'l-müderrişînSehî Efendi, Fahru'l-müderrişînSüleymân Efendi, Fahru'l-müderrişînKâsımEfendizâdeMehmed Efendi ve gayruhüm.

160 [39a/1] Kardeşlerine vasi olan Mehmet Çelebi'nin, vefat etmiş olan diğer Mehmet Bey'in varislerinden babasına olan vergi borçlarını istediği

Medine-i Halebsâkinlerindenolubvefât iden Kâsım Çelebi ibn-i Mehmedinsulbikebîroğlıolubkendü tarafından asıl ve sagâr karındaşları Ma'şûk ve Hasan ve Şerefhân ve Merdüm ve Fâtıma ve Mirîm ve Hadicenin tesviye-i umûrlarıçünsavb-ı

şer‘idenmansûbvasîleri olan Mehmed Çelebi meclis-i şer‘i hatîrdemahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanSebkü’-d-dîn mahallesi sâkinlerindenolub bundan akdem vefât iden MehmedBeg bin İlyâsnâmmüteveffâninevlâd-ı sagâribâisü’l-kitâb Ali ve Osmân ve Halime ve Hadicenin tesviye-i umûriçünkıbel-i şer‘idenmansûbvasîleri ve zevcesi Aişenâmhâtûnın tarafından vekîlolub vekâleti ber-nech-i şer‘îsâbite olan el-Hâfız Mustafâ mahzarında bi’l-vekâlet ve bi’l-vesâyetda‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb Kara Kâdzâdedimeklema’rûfsâbıkanHalebdefterdârı olan müteveffâMehmed Efendinin babam merkûmKâsım Çelebiye (...) ve (...) ve incübahâlarındandeyni olan on dörd bin beş yüz otuz yedi riyâlîguruşdankabzitdiğim bin beş yüz riyâlîguruşdanmâadâ on üç bin otuz yedi riyâlîguruşamezbûrMehmed Efendinin sulbioğlıHalîl Efendi ile merkûmMehmedBegkefil olmuşlar idi hâlen meblag-ı mezbûrmüteveffâ-yımerkûmMehmedBegin terekesinden talebiderim işbu vasî ve vekîlesuâl olunubcevâbitahrîr ve icrâ-yışer‘î olunmak matlûbdurdidikdegıbbe’s-suâlmezbûrvasîcevâbında fi’l-hakîkaMehmed Efendinin mezbûrKâsım Çelebiye olan deyni on üç bin otuz yedi riyâlîguruşamezbûrHalîl Efendi ile merkûmMehmedBegkefil olmuşlar idi ve lakin Mehmed Efendi mezbûrMehmedBegiHalebe mütesellim ta’yînitdüğizamândamezbûrMehmedBegmâdâmKâsım Çelebi beni kefâletdenihrâc ve ibrâitmedikce gitmem deyuazîmetden imtina‘ itdükdemerkûmKâsım Çelebi ol mahalle hâzırolubmezbûrMehmedBegkefâletdenibrâ ve ihrâc eyledi deyügbıbbe’l-inkâr vasî-i mezbûrın sıdk-ı makâlinebeyyinetalebolunubudûl-i müslimîn ve sikât-ı muvahhidîndenMustafâ Beşe ibn-i el-HâccKâsım ve İbrâhimBeg bin Ali nâm kimesneler hâzırâbolubistişhâd olunduklarında fi’l-vâki‘ mezbûrMehmed Efendi MehmedBegiHalebe mütesellim ta’yînitdüği [zamânda] mezbûrMehmedBegmâdâm[ki] Kâsım Çelebi beni kefâletdenibrâ ve ihrâcitmedikce gitmem deyuazîmetden imtina‘ itdükdemerkûmKâsım Çelebi ol mahalle hâzırolubhuzûrumuzdamerkûm [Mehmed] Beg[i] kefâletdenibrâ ve ihrâc eyledi bu husûsa bu vech üzerine şâhidlerizşehâdet dahi iderizdeyu her biri edâ-yışehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘deri‘âyetişerâiti’l-makbûle ve makûleolmagınmezbûrKâsım¹¹Çelebi muârizadan men‘ olunubmâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-talebketbolundı.

Fî evâil-i Cemâziye’l-evvel li sene sitte ve seb‘în ve elf.

¹¹“Mehmed” yazılmış.

Şuhûdü'l-hâl: Kıdvetü'l-kuzâtHelvacızâdeMehmed Efendi, Ali Çelebi bin Ebâbekir, el-Hâcc Bekir bin Mehmed, Yûsuf Beşe bin Hüseyin, SüleymânBeg bin Mehmed, Hasan bin Mustafâ, Mehmed Çelebi bin OsmânKethüdâ-yışehr, Hızır bin Osmân ve gayruhüm.

161 [39b/1] Ayni Hatun'un evini kız kardeşinin oğlu Mehmet'e hibe ettiği

Mahrûse-i AmâsiyyemahallâtındanDerehâne mahallesi sâkinelerinden Aynî Hâtûnbint-i İbrâhim meclis-i şer'î şerîfde işbu sâhibü'l-kitâb kız karındaşı oğlıMehmed bin Bâlnâmemred mahzarında bi't-tav'ihâikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi Mi'mâr el-HâccMustafâ mülki ve bir haddi Kasberzimmî mülki ve bir haddi Mahmûd mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub bir bâb fevkânîbeyt ve bir bâb tahtânî beyti müştemil olan mülk menzilimi ba'de't-tahliyeti'ş-şer'iyyemezbûrMehmedehîbe-i sahîh-i şer'iyye ile hîbe ve teslîm ve ol dahi meclis-i hîbedeitihâb ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i mevhûbıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdegıbbe't-tasdîki'ş-şer'îmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İmâm Bekir Efendi, Hüseyin bin Mehmed, Ali bin Şükrullah, Me'den bin Mehmed, Ahmed bin Mehmed, Monla Abdullah bin MonlaMehmed ve gayruhüm.

162 [39b/2] Abide'nin evini oğlu Mustafa Çelebi'ye sattığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Acem Ali mahallesi sâkinelerindenÂbidenâmhâtûn meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tekvîrde işbu sâhibü'l-kitâboğlıMustafâ Çelebi mahzarında bi't-tav'ihâikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûredevâki' bir haddi mezbûrMustafâ Çelebi mülki ve bir haddi (...) hanı ve bir haddi dükkân ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub bir bâb fevkânîbeyt ve iki bâb tahtânîbeyt ve cardakıhâvî olan mülk menzilimi oğlum merkûmMustafâ Çelebiye yigirmi beş şerîfıaltuna bey' ve teslîm-i mebi' ve ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm eyledikten sonra mezbûrMustafâ Çelebinin zimmetini meblag-ı merkûmdanibrâ ve iskât eyledim min-ba'd mülk-i mehazzıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdegıbbe't-tasdîki'ş-şer'î sıhhat-i bey' ve şirâya ve ibrâ ve iskâtahükm birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: KarakarzâdeMustafâ Çelebi, el-Hâcc Mûsâ bin Hüseyin, İbrâhim bin Mehmed Çelebi, Halîl Efendi bin Abdu'l-latîf ve gayruhüm.

163 [39b/3] Hasan Çelebi'nin bağını mihri mukabelesinde zevci Raziye'ye hibe ettiği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Kocacık mahallesi sâkinlerinden Hasan Çelebi ibn-i [isim yok] nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tekvîrde zevcesi işbu bâisetü'l-kitâbRâziyebint-i Mehmednâmhâtûn mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidüb mahalle-i mezbûredevâki' olub bir haddi vakıf bağce ve bir haddi es-SeyyidMustafâ ve Mehmednâm karındaşlar mülki ve bir haddi Server mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk bağcemi zevcem mezbûreRâziyeye olan otuz bin akçe mihr deynimmukâbelesindemerkûmeRâziyeyeta'yîn ve temlîk ve ol dahi kabûl eyledi min-ba'd mülk-i mehazzıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtârmutasarrife olsun didikdegıbbe't-tasdîki's-şer'îmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundı.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Çelebi bin Kara Hasan, Ali Beşe bin Arslan, el-HâccMehmed bin İnâyet, Mustafâ bin Me'den, Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Mehmed, Ali Çelebi bin Sehî, Mehmed bin Sinân, Ahmed bin Abdullah ve gayruhüm.

164 [40a/1] Raziye'nin bahçesini kardeşleri Mustafa ve Mehmet'e hibe ettiği

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Kocacık mahallesi sâkinelerindenRâziyebint-i Mehmednâmhâtûnın tarafından hîbe-i âtiyeyiikrâravekîlolub vekâlet-i mezbûreyima'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan el-Hâcc Bilâl bin Ali ve Ömer Çelebi bin Kara Ali nâm kimesnelerin şehâdetleriyleşâbite olan karındaşı Mustafâ Çelebi ibn-i Mehmednâm kimesne meclis-i şer'î şerîfde işbu sâhibü'l-kitâbMustafâ ve Mehmednâm karındaşlar mahzarlarında bi'l-vekâlet ikrâr u i'tirâfidübümüvekkilemmezbûreRâziye mahalle-i mezbûredevâki' olub bir haddi vakıf bağce ve bir haddi mezbûrân mülki ve bir haddi Server mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk bağcesin[i] mezbûrânMustafâ ve Mehmedale'l-iştirâki's-seviyyhîbe ve teslîm ve anlar dahi meclis-i hîbedeitihâb ve

tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i mevhûblarıdır keyfe mâ-yeşâân ve yehtârân mutasarrıf olsunlar didikdegıbbe't-tasdîki's-şer'îmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Çelebi bin Kara Hasan, Ali Beşe bin Arslan, el-Hâcc Mehmed bin İnâyet, Mustafâ bin Me'den, Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Mehmed, Ali Çelebi bin Sehî, Emîr Hüseyin bin Mehmed, Ömer bin Mûsâ, Mehmed bin Sinân, Ahmed bin Abdullah, Hasan bin Mahmûd ve gayruhüm.

165 [40a/2] Recep'in bağı Bekir'e sattığı

Mahrûse-i Amâsiyyemahallâtından Şamlar mahallesi sâkinlerinden Receb bin Bekir nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tekvîrde Pervâne Beg mahallesi sâkinlerinden işbu sâhibü'l-kitâb Bekir bin Veli nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâfidübEyfasilnâmmevzi'devâki' bir haddi Abdi mülki ve bir haddi Busakzımmî mülki ve bir haddi el-Hâcc Abdi mülki ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk bağı eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle mezbûr Bekire elli esedîguruşa bey'-i bât ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen ve ol dahi iştirâ' ve tesellüm eyledi min-ba'd mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikdegıbbe't-tasdîki's-şer'îmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Çelebi bin İbrâhim, Veli bin Mehmed, Yûsuf bin Mehmed, Ahmed bin Mehmed, Mustafâ bin Hüseyin, Mehmed Çelebi Kethüdâ-yışehr ve gayruhüm.

166 [40a/3] Hacı Hamza'nın zevci Abide'ye miras ile intikal eden odayı tasarruf ettiği ama odanın Abide'nin babası tarafından ölmeden önce Şaban'a hibe edildiği

Medine-i Amâsiyyemahallâtından Pirincci mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Hamza bin [isim yok] nâm kimesne meclis-i şer'î hatîrde işbu sâhibü'l-kitâb Şa'bân bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre devâki' olup bir haddi Nasûh Big mülki ve bir haddi Abil mülki ve bir haddi Mehmed Beşe mülki ve bir

haddi tarîk-i âmm ile mahdûdolub iki bâb tahtânî beyti müştemil olan menzil kâyın-atam merkûm Hasan Beşenin mülki olubvefâtından sonra kızı zevcem ÂbideyeintikâlidübmezbûreÂbide fevt oldukdan sonra bana intikâl itmişken zikr olunan menzilin harkdantarîk-i âmmamüntehî oluncaya içindeki oda ile mezbûrŞa‘bânfuzûlenzabt ve tasarruf idersuâl olunubcevâbitahrîr ve icrâ-yışer‘î olunmak matlûbdurdidikdegıbbe’s-suâlmezbûrŞa‘bâncevâbındazikr olunan menzil merkûm Hasan Beşenin mülki idi ve lakin mezbûr Hasan Beşe zikr olunan menzilden mevzi‘-i mezkûr odasın[1] tahliye-i şer‘iyyeitdikden sonra bana hîbe-i sahîhe ile hîbe ve ben dahi ittihâb ve tesellüm idüb ilâ yevminâhazâ mülk-i mevhûbım olmak üzere tasarruf iderimdidikdemezbûr el-Hâcc Hamza hîbe-i merkûmeyi inkâr idicekmezbûrŞa‘bândanbeyyinetalebolundukdaudûl-i ricâlden Hızır bin Ya‘kûb ve Hamza bin Mustafânâm kimesneler hâzırâ nolubistişhâd olunduklarında fi‘l-vâki‘ zikr olunan mevzi‘ odasın[1] tahliye-i şer‘iyyeitdikden sonra mezbûr Hasan Beşe huzûrumuzdamerkûmŞa‘bânahîbe-i sahîhe ile hîbe ve teslîm ve ol dahi ittihâb ve tesellüm idüb ilâ yevminâhazâ mülk-i mevhûbı olmak üzere tasarruf ider bu husûsaşâhidlerizşehâdet dahi iderüzdeyu her birleri edâ-yışehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de‘t-ta‘dîlşehâdetlerimakbûleolmagınmevhûbahükmolunubmezbûr el-Hâcc Hamza muârizadan men‘ olunubmâ-hüve‘l-vâki‘ bi‘t-talebketbolundu.

Fî evâhir-i Cemâziye‘l-evvel li sene sitte ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli, Abdu‘r-rahman Çelebi bin Mehmed Efendi, Mehmed Çelebi Kethüdâ-yışehr, Mustafâ bin Hüseyin, Ömer bin Murtazâ ve gayruhüm.

Kadhakku‘l-kelam fi yedü‘l-mahallni‘mete‘l-abd el-fakîrû‘l-ileyhsubhânehu ve teâlâ

el-HâccAbdu‘l-fettâh bin Murâd el-Kâdı-i Amâsiyye el-mahrûse

(...)(...)

167 [41a/1] Hızır Paşa Vakfı’nın mütevellisi Narin Hatun’un görevden alındığı ve yerine Amasya Kadısı Hacı Abdulfettah’ın atandığı (kendi arzı üzerine)

(...)(...) fi Cemâziye‘l-evvel li sene sitte ve seb‘în ve elf.

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmü oldurki

Kıdvetü'l-kuzâti'l-müslimîn Amâsiyye Kâdısı Mevlanâ el-Hâcc Abdü'l-fettâh zîde kadruhû der-saâdetime arz gönderüb Amâsiyyevâki' müteveffâ Hızır Paşa evkâfinamütevellî olan Narin nâm hâtûn ref' olunub vâkıfın evlâdından olub meşrûtası olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî kendü mahal ve müstehakolmağla hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemzuhûra getürüb Mevlanâ-yı muma-ileyhinin hâsıylavirilen ruûs-ı hümâyûnımsûretimücebince evkâf-ı mezbûre mahsûlinden olmak üzere hums-ı öşr-i mahsûl ile mütevellî nasbidüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdumki bin yetmiş altı Cemâziye'l-evvelinin beşinci gününden mezbûr varub evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellî olub hidmet-i lâzimesin[i] edâdan sonra bundan evvel mütevellî olanlar ne [vechle] mutasarrıf olı gelmişler ise mezbûr dahi ol minvâl üzere mutasarrıf ola ol bâbda efrâd-ı efrîdeden [bir] ferd mâni' ve mezâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei' timâd kılalar.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-aşer şehr-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'in ve elf.

Be-makâm Kostantiniyye el-mahrûse

168 [41b/1] Amasya Kalesi'nde asker sayımının yapıldığı ve eksiklerin (gedik) kuloğullarından sağlanmasının gerektiği

Şeriat-şîâr Amâsiyye Kâdısı Efendi zîdefazluhû ve kıdvetü'l-sikât Dizdâr zîde hıfzuhû yainhâ olunur kikal'anın neferâtın[1] yoklamak için adamlarımızdan gönderilmişdir gerekdirki mezkûra kal'a-i mezbûrenin neferâtın[1] yokladuknâ-mevcûd ve mahlûl gedik var ise aherde olmayub yine kul oğullarından müstahdemine dizdâr arz idüb dîvân-ı Rûma gönderüb berâtı diresin olmayaki gedik saklanub veyahud arz ile istihdâm oluna sonra nedâmet müşâhede itmeniz mukarrerdir ana göre defter idüb defteri mübâşir-i merkûmavirüb gönderesin şöyle bilesin.

Fî 18 Cemâziye'l-ahir 1076.

169 [41b/2] Mevlana Mahmut'un Halifet Gazi Medresesi'nin müderrisi tayin edildiği

Çünavâtıf-ı aliyye-i şâhâne ve avârif-i seniyye-i pâd-şâhânemmüstehak-ı irtifâ'-i şân olanlar (...)(...)(...)(...) Amâsiyyede vâki' HalifetGâzi medresesinin müderrisi olan ulemâdan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûnkıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkînMevlanâMahmûdzîdeilmuhû der-saâdetimearzhâlsunub medrese-i mezbûre ve talebe-i ulûm bundan akdem kendüyetevcîholunubsûret-i ruûs üzerin edâ-yı talebe-i ulûma ders idüb ve medrese-i mezbûreninma'lum (...) odaları kâbil-i süknâolmamağlakendü mâlından izn-i şer'ilekeşf ve hüccet olunduktan sonra ta'mîr ve termîmeyleyüb bir vechlehidmetindekusûriyoğiken hilâf-ı inhâharâbolmuşdurdeyu bir tarikle Hasan alubberâtıtdürüb küllî gadr itmekle mezbûr Hasan ref' olunübüslûb-ı sâbık üzere kendüyeibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyetrecâitmeginta'mîr ve termîm eylemek şartıyla muma-ileyhe (...)(...) tevcîholunubberât-ı şerîfimvirilmekfermânımolmagın hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemzuhûrageretürübkendüyearzhâl ve bin yüz üç Saferinin onuncıgünitârîhiylemüverrehvirilenruûs-ı hümâyûnimmücebincetevcîh ve ibkâ ve mukarrer idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumki muma-ileyhvarubvech-i meşrûh üzere medrese-i merkûmede (...)(...) müderris olubedâ-yıhidmeteyledikden sonra bundan evvel vazife-i muayyenesiyle mutasarrıf [olanlar ne vechle mutasarrıf] oldu ise [ol minvâl üzere] mutasarrıf ola şöyle bilüb alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

170 [42a/1] Harem-i Hümayun'un yanan kısımlarının tamiri için gerekli ustaların İstanbul'a gönderilmesi gerektiği

Şeriat-şîâr Amâsiyye ve Merzifon ve Osmancık ve Gümüş kâdılarızîdefazluhûm ve kıdvetü'l-akrânlivâ-i mezbûr mütesellimi ve kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârızîdetkadruhûminhâolunurkihâliyâsitâne-i devletdeSarây-ı Cedîdin harem-i hümâyûnihrâkolubmüceddedenbinâsıfermânolunubeyâlet-i Sivâsdavâki' neccârân ve hamamcı ve taşçı ve lağımcı tâifeleri ücretleriyle varubSarây-ı Âmirede işlemleri bâbında emr-i şerîfvarîdolmağlamücebinecebuyuruldınsârolunub ağalarımızdan Ahmed Ağa zîdekadruhûgönderilmişdirgerekdirki fermân-ı celîlü'l-kadre amel idüb taht-ı kazâlarımızdan iki yüz nefer tâife-i mezkûredenifrâzidüb bir gün mukaddem mübâşir-i merkûmakoşub yollamağa sarf-ı ikdâm eylesin husûs-ı mezbûrumûr-ı mühimmedendirsâirekiyâsitmeyübnoksân ve avk ve te'hîrecevâz göstermeyesin.

(...) fi'l-yevmi's-sânîve'l-işrînRebiü'l-ahir sene 1076.

171 [42a/2]Seyyid İbrahim'in Yakup Paşa ve Pir İlyas'ın tesis ettiği camie şeyh ve müteveli tayin edildiği

Nefs-i Amâsiyyede'vâki' merhûmânYa'kûb Paşa ve Pirİlyâsbinâyledüğü câmi'-i şerîfde yevmî iki akçe vazife ile şeyh ve mütevellî olan es-Seyyid Hasan tarafından oğlıİbrâhimevcih olunmuş iken SeyyidMehmedkendü üzerine berâtitudürüb küllî gadritmegin ve mezbûrSeyyidMehmed üzerinden ref' olunub yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî es-Seyyidİbrâhim her vechle mahal ve müstehakolmagıntevciholunubtekrârberât-ı şerîfimvirilmek bâbında inâyetrecâitmegin sadaka idüb bu berât-ı hümayûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrSeyyidİbrâhim câmi'-i şerîfde şeyh ve mütevellîolubhidmet-i lâzimesin[i] mer'î ve müeddîkıldıkdan sonra yevmî iki akçe vazife ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçündaâyamüdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâsıt-ı Saferi'l-muzaffer sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

172 [42b/1] Oturduğu köyün sipahilerinin Şaban'dan haksız vergi istediği

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fazlve'l-keâm

MevlanâAmâsiyyekâdısızîdefazluhû tevki'-i refi'-i hümayûnvâsılolıcakma'lûmolakidârende-i fermân-ı hümayûnŞa'bânnâm kimesne ordu-yihümayûnımaarzihâlidüb bunun babası kazâ-i mezbûrmuzâfâtındanİlyâsnâm karyeden kalkubgelüb kasaba-i Amâsiyyede otuz seneden mütecâvîzsâkinolub ve bunda vücûdagelüb ve kimesnenin raiyyeti ve raiyyetioğllarındandegil iken ve ol karye toprağında bi'l-fiil tasarrufunda çiftbozan resmi îcâbiderhâlî ve muattal durur yerleri yoğiken mezkûr İlyâsnâm karye sipâhisi olan Osmân ve Mehmednâm kimesneler hilâf-ı şer' ve kânûnrüsûm-ı raiyyet ve kaldırmak ve çiftbozan resmi talebiyle dahl u taarruz ve rencîdedenhâlîolmamağla bundan akdem murâfaa'-i şer'iolunubgörüldükde bunun ol karye

toprağında bi'l-fiil tasarrufunda çiftbozanîcâbider emlak ve arâzisiolmadığıyla men' birle hüccet-i şer'iyyevirildikten sonra tekrâr hüccet-i şer'iyyeyemugâyirdahl ve nizâ'danhâlîolmadığın[1] ve bu bâbda fetâvâ-yişerîfe ve hüccet-i şer'iyyesiolduğın[1] bildirüb mücebince amel olunub men' ve ref' olunmak bâbında emr-i şerîfimrecâyledügiecildenbuyurdumkiemr-i şerîfimevardıkdahazmenmuvâcehesinde hak üzere tefahhus ve fetâvâ-yişerîfe ve hüccet-i şer'iyyesine nazar idüb göresin fi'l-vâki' bunun babası karye-i mezbûreden kalkub kasaba-i mezbûredesâkin ve bunda vücûdagelüb ol karye toprağında bi'l-fiil tasarrufunda zirâat ve hırâsetolunmayubçiftbozan resmi îcâbiderhâlî ve muattal yerleri yoğiken ol vechledahl ve rencîdeiderler ise bu makûle on sene bir yerde sâkin olan reâyâyı kaldırmak olmaz mezkûr sipâhinin defter-i cedîd-i hâkânîdeyazıluraiyyet ve raiyyetoğullarındanolduğitakdirceoturduğu yerde resm-i raiyyetvirdikten sonra min-ba'd şer'i şerîfe ve fetâvâ-yimünîfe ve hüccet-i şer'iyyeye ve emr-i hümâyûnımamuhâlif kaldırmak ve çiftbozan resmi talebiyle dahl u taarruz ve rencîdeitdirmeyüb men' ve ref' eylesin[i] kazıyyedemedhali olmayanı dahlitdirmeyüb olmayanı yazubbildirüb bu husûsişün bir daha emrim varmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Fî evâsıt-ı şehri-i Muharemi'l-haram li sene sitte ve seb'în ve elf.

el-mahrûse el-mahmiyye Edirne

173 [43a/1] Harem-i Hümayun'un yanan kısımlarının tamiri için gerekli ustaların İstanbul'a gönderilmesi gerektiği (170. kayıt ile alakalı)

Eyâlet-i Sivâsdavâki' neccârân hakkında gelen emr-i şerîfdir

Düstûr-ı mükerremmüşîr-i mufahhamnizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûrbi'l-fikri's-sâkıbmümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-saâdetive'l-iclâl el-mahfûfbî-sunûf-i avâtıfı'l-meliki'l-a'lâSivâseyâletine mutasarrıf olan Vezîrim Paşa edâmâllâhute'âlâiclâlêhûkîdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fezâilve'l-ikelâm

Sivâskâdılarızidefazluhûm ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân taht-ı kazânızdavâki' kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâir iş erleri zîdekadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakihâlîyâasitâne-i saâdetimdeSarây-ı Cedîdin harem-i hümâyûnımbi-emrullâhite'âlâihrâk-ı bi'n-nâr

olubmüceddedenbinâsıfermânımolmağlaeyâlet-i mezbûrede ve taht-ı kazânızda olan neccârân ve hamamcı ve taşçı ve lağımçı tâifeleri ücretleriyle gelübSarây-ı Âmiremde işlemleri bâbında bi'l-fiil asitâne-i saâdetimdehâssami'mârbaşı olan kıdvetü'l-emâcidve'l-a'yânMustafâzîdemecduhû arz itmeginmûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı alişânım sâdır olmuşdurbuyurdumkivusûlbuldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere amel idüb dahi eyâlet-i mezbûrede ve taht-ı kazânızda olan neccârân ve hamamcı ve taşçı ve lağımçı tâifesinden cümlesin[i] asitâne-i saâdetimegönderüb bir gün mukaddem gelübSarây-ı Hümâyûnımda ücretleriyle hizmetimizde bulunalar husûs-ı mezbûrumûr-ı mühimmedendirsâirekıyâsolunmayubavk ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâheleden be-gâyetihtirâz üzere olasin şöylekitavâif-i mezbûreden biri gelmeyübveyahudfirâriderler ise muhkem haklarından gelinmek mukarrerdir ana göre basîret ve intibâh üzere olubemr-i şerîfiminmazzmûn-ı münîfi ile âmil olasin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Fî evâil-i Rebiü'l-evvel li sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâmKostantiniyye el-mahrûse

174 [43b/1] Vergi toplayıcılarının işlerinde ihmalkâr davrandığı (beytü'l-mâla gadr)

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fazlve'l-keîâm Tokadkâdısı ve Sivâseyâletindevâki' olan kâdılarzîdefazluhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsılolıcakma'lûmolakıkıdvetü'l-emâcidve'l-a'yânTokad voyvodası Süleymânzîdemecduhû hâlen ordu-yihümâyûnuma kasaba defterin[i] gönderübeyâlet-i mezbûredebeytü'l-mâl ve mâl-ı âmire ve mâl-ı maksûdvâki' oldukda vilâyet kâdıları birer tarîkle (...) (...) (...) cânib-i mîrîyeaid olan beytü'l-mâla gadritmegin ol makûlebeytü'l-mâl ve mâl-ı âmire ve mâl-ı maksûd ve sâircânib-i mîrîyeaid olan Tokad voyvodası muvâcehesindeşer'ileistimâ' olunubcânib-i mîrîyegadr olmak bâbında virilmekrecâitmeginvech-i meşrûh üzere (...) olıcakfermânımolmuşdurbuyurdumkihükmi-şerîfimlevardukda bu bâbda zikr sâdır olan emrim üzere amel idüb (...) olmağlabeytü'l-mâl ve mâl-ı âmire ve mâl-ı maksûd ve sâircânib-i mîrîyeaid ve râci' olıcakmevâddı voyvoda-i muma-ileyhmuvâcehesindeistimâ' olunubbi-hasebi's-şer' ve'l-kânûnmîrîyeaid olan mîrî ve şer'ân (...) (...) idenlerimîrîyezabtidübânib-i mîrîyegadr ve zarar olmakda ve

hilâf-ı şer‘ ve kânûnzulm ve (...) ve teaddîdenihtirâz eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei‘timâd kılasın.

Tahrîrenfi’l-yevmi’l-aşer şehr-i Saferi’l-hayr sene sitte ve seb’în ve elf.

(...)(...)(...)

175 [43b/2] Halil’in Seyyid Yahya Zaviyesi’ne nakip tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Kıdvetü’l-kuzâtve’l-hükkâmAmâsiyyeKâdısıMustafâzîdefazluhûsüdde-i saâdetimemektûbgönderübAmâsiyyekazâsına tâbi’ Hakalanâm karyede vâki‘ müteveffâseyyidü’l-sâdât Yahya kuddisesırruhu’l-azîzbinâeyledüğizâviyede senevî bir müddhinta ve yevmî bir akçe vazife ile nakîb olan Osmânaherdiyâragidüb yeri hâlî ve hizmeti muattal olmağlarâfi‘-i tevki‘-i refi‘-i alişân-ı hâkânîHalîliçün her vechle mahal ve müstehakdırdeyuvirilmek bâbında inâyetrecâsına arz itmegintevcîhidüb bu berât-ı saâdet-i eyâşanı ve behcet-i gâyâtıvirdüm ve buyurdumkimezbûrvarubzâviye-i mezbûredeaherdiyâra giden mezbûrın yerine nakîbolubhidmet-i lâzımesin[i] edâ ve senevî bir müddhinta ve yevmî bir akçe ile vazifesine mutasarrıf ola ol bâbda hiç ahad mâni‘ ve mezâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalalar.

Fî evâhir-i şehr-i Şa‘bâni’l-muazzam li sene sitte ve seb’în ve elf.

Be-makâmKostantiniyye el-mahrûse

176 [44a/1] Ticaret için (kâr u kesb) bölgeye gelen Acem Ermenilerinden cizye vergisinin alınması gerektiği

Kıdvetü’l-kuzâtve’l-hükkâmamma‘adenü’l-fazlve’l-keâm MevlanâTokadkâdısızîdefazluhû tevki‘-i refi‘-i hümayûnvâsilolıcakma’lûmolakıkıdvetü’l-emâcidve’l-a‘yân bin yetmiş beş ve bin yetmiş altı senelerine mahsûb olmak üzere Tokadhazînesi voyvodası olan Süleymânzîdemecduhû ordu-yihümayûnımakazâya defteri gönderübnefs-i TokaddaKıbleliMustafâ Paşa hanından mâadâ kâr u kesbiçün gelen Acem Ermeni[si] ve sair (...) keferenin (...) cizyeleri tahsîli uhdemizde olmağla işbu sene-i mübârekede kâr u

kesb (...) (...) (...) cizyeleri ber-mûceb-i emr (...) gelen oldukda taşrada olan Acem Ermeni[si] tâifesi dahi (...) (...) (...) cizyeleri (...) (...) eyledikleri[ni] bildirüb mukaddemâvirilen emr-i şerîfimmûcebincetahsîltdirülüb kimesneye taallül ve nizâ' itdirmemek bâbında emr-i şerîfimvirilmekrecâeyledügiecildenhazîne-i âmiredemahfûz olan baş-mukâtaa defterlerine nazar olundukda Tokada kâr u kesbiçün gelen Acem Ermeni[si] ve sâir (...) keferenin (...) cizyeleri maktûan senede elli bin akçe olub beş bin akçesin[i] Tokada Kibleli Mustafâ Paşa binâeyledüğü hanın odalarında sâkintüccârtâifesinin (...) cizyeleri mukâbelesinde (...) olub kırk beş bin akçesi teslîm-i hazîne olmak üzere Tokad voyvodalarının uhdelinde olmakda idi zikr olunan handan mâadâ (...) (...) cizyeleri tahsîl olunmak fermânı olmuşdur buyurdumki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere Tokada kâr u kesbiçün gelen Acem Ermenisi ve sâir (...) keferenin (...) cizyeleri zikr olunan handan mâadâ (...) mukaddemâvirilen emr-i şerîfimmûcebincetahsîltdürüb hilâf-ı emr-i şerîf kimesneye taallül ve nizâ' itdirmeyesin handan mîrîyegadr ve zarar olmakdan ve hâlen emr-i şerîfzulm [ve] teaddîden küllî ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılâsın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânive'l-ışrînşehir-i Saferi'l-hayr sene sitte ve seb'in ve elf.

Sahra-yı Belgrad

177 [44a/2] Ebulkasım'ın Mörek köyündeki camie müezzin tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyemuzâfâtından Möreknâm karyede vâki' câmi'-i şerîfin müezzini olmayub lâzım ve mühim olmanın işbu işbudârende-i fermân-ı hümâyûn Ebû'l-kâsım her vechlemahall ve müstehakolmanın yevmî bir akçe ile tevciholunub berât-ı hümâyûn virilmek bâbında Kâdı Mevlanâ el-Hâcc Abdu'l-fettâh zîdefazluhû arz eylemenin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn virdüm ve buyurdumki varub mezbûr müezzin olub hidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçünu âyamüdeâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehir-i Zilhicce'i'ş-şerîfeli sene hamse ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

178 [44b/1] Vefat eden Hüseyin'in tımarının Abdi'ye tevcih edildiği

Orta boylu ela gözli açık kaşlı râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî Abdi ordu-yihümâyûnımagelüb bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe timâraemr-i şerîfimvirilübAmâsiyye sancağında YavaşnâhiyesindeZananâm karye ve gayriden sekiz bin akçe timâra mutasarrıf olan Hüseyin fevt olubtimârı mahlûl olmağlakendüeyvirilmek bâbında inâyetrecâitmegintimârıolduğısancakdasâkin ve alaybegisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevciholmağçün sene hamse ve seb'în ve elfŞevvâli'l-mükerremininördüncigünindenhükm-i şerîfimvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmagınzıkr olunan sekiz bin akçe timârmüteveffâ-yımezbûr Hüseyin tahvîlindenibtidâsı bedelinden tevcihleber-vech-i tekmîl on bin akçelik üzere mezkûr Abdıyetevcîholunubvirdümkizıkr olunur.

Reaya-ı tâbi'-i Yavaş hisse Divânî 5000, (...) tâbi'-i mezbûr hisse Divânî 1500=6500 > 4900 > 3000

Saraylu (...) tâbi'-i Geldiklan hisse Divânî 7500, Saraylu (...) ber-vech 1000= 8500 > 3000

(...) tâbi'-i mezbûr hisse Divânî 8000 > 4100, Suma tâbi'-i mezbûr 5000 > 500, Dümek tâbi'-i mezbûrhisse Divânîmaa (...) 11400 > 9000, (...) tâbi'-i mezbûr hisse 2500, SâbıkSipâhi der-karye-i Zuday (...) 1500, (...) tâbi'-i der-karye-i Zuday hisse 300, (...) der-karye-i mezbûr hisse 1300 = 21150¹²

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tıbkıaslihi'l-hafîrdâim-ba'd el-fakîr Ali el-Kâdı-asker-i Anadoluıfıyeanhı

179 [45a/1]Musli Çavuş'un Amasya'daki kapıkulu sipahilerine kethüda tayin edildiği

¹²Gerisi okunamadı.

İzzetlufaziletlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da'vât-ı hüccet-i ayâttakdîminden sonra inhâolunurkihâliyâkazâ-i hükûmetinizde olan Amâsiyyetevâbi' ve nevâhisindesâkin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşları üzerlerine kethüdâ yeri ta'yîn olunmak dâb-ı kadîmolmağlaebnâ-i sipâhiyândan kırk birinci bölükde yevmî yigirmi altı akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânMusli Çavuş zîdekadruhûteberdâr-ı hâssaemekdârıolubkethüdâ yeri ta'yînolunmağla varaka tahrîr ve irsâl kılındı vusûlündegerekdirkimerkûmihidmet-i merkûmedeistihdâmitdirüb taraf-ı aherden bir ferdi müdâhilitdirmeyesin ve sizki altı bölük yoldaşlarısızmerkûmı üzerinize zâbit ve kethüdâ yeri bilübvâki' olan da'vâ ve nizâ'ların[1] şer'i şerîf ve icâb-ı [ahkâm-ı] şerîf birle gördürüb adem-i itâat üzere olmakdan be-gâyetihtirâz [üzere] olasin ve senkikethüdâ yeri zîdekadruhûsun ol cânibde olan altı bölük yoldaşların hüsn-i zindegânî üzere zabt u raptidübvâki' olan da'vâ ve nizâ'ları şer'i şerîf-i lâzım (...) gördürüb adem-i itâat üzere olmayanları isim ve resimleri ile yazub arz-ı i'lâm eylesesin ve ba'zilevendâttaifesisipâhinâmiylareâyâmırencîde ve remîdeiderler ise vakt-i birle ele götürübüzerilerine lâzım geleni icâb-ı ahkâm-ı şer'iyye eylesesin herkes asûde hâl üzere devâm-ı ömr ü devlet-i pād-şâhîde [duâya] müdâvemet üzere olalar (...)(...)

Fî gurre-i Saferi'l-hayrli sene hamse ve seb'în ve elf.

Mine'l-fâkir Hasan, Mine'l-fakîr Ali, Mine'l-fakîrMehmed, Mine'l-fakîr Hasan, Mine'l-fakîrİshâk, Mine'l-fakîr Hasan bin Ahmed.

180 [45a/2] Ahmet Halife'nin Yörgüç Paşa İmaretine aşçı tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyedevâki' Yörgüç Paşa imâretinin yevmî bir akçe ve senevî üç müddhınta ile tabbâhı olan Osmân fevt olub yeri mahlûl olmagın yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûnAhmed Halife her vechle lâyık [ve] mahall ve müstehakolmagıntevciholu[nu]b berât-ı şerîfimvirilmek bâbında KâdıAbdu'l-fettâh arz eylediği vâki' [ise] sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrAhmed Halife tabbâholubhidmet-i lâzimesin[i] müeddikıldıktan sonra yevmî bir akçe ve senevî üç müddhınta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhıçün ve devâm-ı ömr ü devletimçünduâyamüdâvemet göstere ol bâbda aherdendahl u taarruz kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i Ramazân-ı şerîf sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

181 [45b/1] Hüseyin'in vakıf malikânesine Mehmet tarafından müdahale edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmü oldurki

Râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî Hüseyin ordu-yihümâyûnımagelübAmâsiyyekazâsımuzaâfâtındanEzinebazarınâhiyesinde tâbi' Hasekenâm karyede medfûn cedit Şeyh Ahmedin vakfı olan Haseke ve Zagala (?) ve Abdalatlınâm karyelerin mâlikânelerivakf-ı evlâdolub tevliyeti dahi evlâda meşrûta iken aherdenMehmednâm kimesne hilâf-ı şart dâhil olub [gadr] itmekle vakf-ı evlâddanolmağla tevliyet-i mezbûremezbûrMehmedin def'inden [sonra] kendüyetevcîholunubberât-ı şerîfim ile üzerinde olmağla tevliyet-i mezbûreMehmeddenkendüyetevcîholunubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında inâyetrecâitmegin işbu berât-ı saâdeteyâşânı ve hüccet-i gâyatıvirdüm ve buyurdumkimezbûrvarubevkâf-ı mezbûreyevlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîolubhidmet-i lâzimesin[i] ber-mûceb-i şart-ı vâkıf mer'î ve müeddîkıldıktan sonra vazife-i muayenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve benim devâm-ı ömr ü devletimçündaâyamüdâvemet ve iştigâl göstere aherde hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Fî evâil-i şehri-i Muharremi'l-haram sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

182 [45b/2] Hüdaverdi'nin torununun katledildiği

Şeriat-şîâr Amâsiyyekâdısı Efendi zîdefazluhûyainhâolunurkinefs-i Amâsiyyede Dere mahallesinde Hüdavirdioğlınnoğlın[1] birkaç adam katl itmekle adamlarınız derdest olunubbuyuruldısdârolunmuşdurgerekdirkikâtillergönderübbi-hasebi'ş-şer' katlitdiklerisâbit ve zâhiroidukdan sonra icâb-ı ahkâm-ı şer'iyye eyleyeler ol tarafa icâbı olmaz ise kâtilleri hüccet-i şer'iyyeleriylemübâşir-i merkûmakoşubdîvân-ı Rûmagönderesiz.

Fî 12 Rebiü'l-evvel 1076.

183 [45b/3] Mardin voyvodasının adamı olan Yusuf Ağa'nın geçeceği yollarda güvenliğinin sağlanması gerektiği

Şeriat-şîâr ve hükûmet-disârkuzât Efendiler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârlarızîdekadruhûmtahiyât-ı sâfiyyatithâfiylainhâolunurkidârende-i hurûf Mardin voyvodası adamlarından kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânYûsuf Ağa zîdekadruhûcânib-i mîrîyegetürülmekle taht-ı kazâlarına dâhil oldukdamahûf ve muhâtara olan yerlerde mezbûrın yanına kifâyet bir mikdâr kılavuz koşubmezkûrı selâmet üzere irsâl ve îsâlisizesizve's-selâm.

Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebiü'l-evvel sene sitte ve seb'în ve elf.

el-fakîrİsmâ'ilkâim-makâm-ı muhâfız-ı Rûm

184 [46a/1] Mehmet'in Torumtay Camii imamlığına tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyedevâki' merhûmTorumtay câmi'-i şerîfnde yevmî bir akçe ile imâm olan Mehmednâ-mahallolmağla her vechle def'i lâzım olmağınref' olunub yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hâkânîdigerMehmed her vechlemahall ve müstehakolmağınmukaddemâ babası ciheti olmağlatevcîholunubberât-ı hümâyûnvirilmek bâbında mütevellîsi Ali arz eylemegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrın yerine imâmolubhidmet-i lâzımesin[i] müeddîkıldıktan sonra yevmî bir akçe ile vazifesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçüduâyamüdüvemet göstere bu bâbda aherden bir ferd mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâhir-i Muharremi'l-haram li sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

185 [46a/2] Vefat eden askerlerin miras meselelerinin Mevlana Mehmet Efendi'ye havale edildiği

Şeriat-nisâbMevlanâMehmed Efendi kâmiyâbtahiyât-ı sâfiyyât-ı ithâflainhâolunurki işbu sene sitte ve seb'în ve elfşehr-i Rebiü'l-evveli guresindenAmâsiyye sancağının umûr-ı kısmet-i askeriyesi size tevfizolunmuşdurgerekdirki düşen mevtâ-yı askeriye muhallelâtın[ı] ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îtakسیم ve rüsûm-ı mu'tâdeyahz ve irsâl idesin ve's-selâm.

Fî't-târîhi'l-mezbûr.

Mine'l-fakîr el-Hâfız Mehmed el-Kâdı-asker-i Anadolu

186 [46a/3] Veli Dede'nin Hacı Mustafa'nın banisi olduğu camie müezzin tayin edildiği

Amâsiyyekazâsına tâbi' Ziyerenâm karyede vâki' el-HâccMustafâbinâeyledüğü câmi'-i şerîfde yevmî bir akçe ile müezzin olan Ömer nâ-müstehakolmağla def' olunub yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn Veli Dede mahall ve müstehakolmağintevcîholunubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında mütevellîsiİbrâhim arz itmeginvâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr müezzin olubhidmet-i lâzimesin[ı] müeddîkıldıktan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçüdüâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâil-i Muharremi'l-haram sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

187 [46a/4]Yörgüç Paşa Vakfı'na ait Paşa Hamamı'nın (Tokat'da) Hacı Hasan kiralandığı

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyedemerhûm ceddım Yörgüç Paşa imâretievkâfindanTokaddavâki' Paşa hamamı dimeklema'rûf hamam târîh-i kitâbdanyigirmidörd ay tamâmınayigirmi beş bin akçeye

işbu bâisü'l-kitâbHâcî Hasana îcârîdübzîkr olunan meblagdanber-vech-i (...) on beş bin akçe vakfiçünahzidüb ve on bin üç yüz on bir akçe dahi (...) harc ve sarf olundu bâkî kalan sene-i âtiyehesâb olmak üzere bu vesîkatahrîrolunub yedine vaz' olundıba'de'l-yevmvarubmezbûrHâcî Hasan zîkr olunan hamamı zabt ve tasarruf eyleye.

Fî'l-yevmi'l-hâmis ve aşer minşehr-i Cemâziye'l-evvel li sene sitte ve seb'în ve elf.

Mine'l-fakîrMustafâBeg el-mütevellîbi'l-evlâd

188 [46b/1] Muhtelif yerlere dağılmış olan reayanın vergilerinin toplanması için Ebubekir Ağa'nın tayin edildiği

İzzetlufaziletluAmâsiyye sancağında vâkî' olan Efendiler ve Taşabâd ve Kadife ve (...) ve Sonisa Efendileri hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine dürer-i da'vât-ı sâfiyyâtithâfiylainhâolunurkiRûmhazînesiakiâmından Kadife ve Sonisamukâtaasıperâkendesindenmâadâ taht-ı kazâ-i adâlet-i şîarlarında havâss-ı hümâyûnreâyâsiperâkendesindenvarubsâkin ve mütemekkin olan reâyânın bin yetmiş altı senesine mahsûb olmak üzere rüsûm-ı raiyyetlerin ve âdet-i agnâm ve sâirmîrîyeaid ve râci' olan mîrîçünahz u kabz itmek bâbında mektûbmürûr birle kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânEbûbekir Ağa zîdekadruhûta'yînolunubgönderilmişdirvardıkdagerekdirkivech-i meşrûh üzere Rûmhazînesine tâbi' olan mukâtaatreâyâsınınperâkendeolub taht-ı kazâ-i adâlet-şîarlarında sâkin ve mütemekkin havâss-ı hümâyûnreâyâsınınSonisa ve Kadife mukâtaalarıperâkendesindenmâadâsının sene-i merkûmamahsûb olmak üzere rüsûm-ı raiyyet ve âdet-i agnâm ve sâirrüsûmların muma-ileyhemîrîçünahz u kabzitedirdübaheridahlitdirmeyesin.

Tahrîren fî evâil-i Safer 1076.

Mine'l-fakîrMehmedkâim-makâm-ı voyvoda-i Tokad

189 [46b/2] Muhtelif yerlere dağılmış olan reayanın vergilerinin toplanması için Ebubekir Ağa'nın tayin edildiği

Faziletlu ve izzetlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerineda‘vât-ı izzet-efzûnidüğünden sonra muhlisâneinhâolunurki Zile hâsslarındanperâkende olan reâyânınba‘zılarıkadîmî karyelerinden kalkubvarub taht-ı kazâ-i ma‘delet-şîarları olan Amâsiyye ve Merzifon ve Geldiklan ve Havza ve Çorum ve Boz-ok kazâlarındasâkinolmağla işbu bin yetmiş beş senesine mahsûb olmak üzere üzerlerine ol sene lâzım gelen hâne akçelerin[i] ve âdet-i agnâmların[1] cem‘ ve tahsîl ve ahz u kabz itmek bâbında tarafımızdan işbu dârende-i fermânmehtûb (...) idübkıdvetü’l-emâsilve’l-akrân bizim solakı[mız] Ebûbekir Ağa ta‘yîn ve irsâl olunmuşlardı vusûlbuldukdagerekdirkihavâss-ı hümâyûnreâyâsındanolubvarubzıkr olunan kazâlardasâkin olan reâyâmızın sene-i mezbûre mâlına mahsûb olmak [üzere] hâne akçelerin ve rüsûm-ı agnâmların tamâmen muma-ileyhealivirmege (...) ve hüsni muâvenet-i şerîfleri (...)(...)

Mine’l-fakîr Mehmed voyvoda-i Zile

190 [46b/3] Mustafa Ağa’nın şehir subaşısı tayin edildiği

İzzetlu ve faziletlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da‘vât-ı sâfiyyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyyâtithâfiylainhâ olunan oldurkihâliyâ taht-ı hükûmetinizde vâki‘ şehir subaşılığımı‘tâd-ı kadîmdeolıgeldiği üzere işbu bin yetmiş altı senesinin mâh-ı Rebiü’l-evvel ayının ibtidâsından ağalarımızdan kıdvetü’l-emâsilve’l-akrânMustafâ Ağa zîdekadruhûyavirilüb (...) mehtûbtahrîrolunubirsâl-i huzûr-ı şerîf kılındı le‘de’l-vusûlme‘mûldurkikadîm-i evvelde olageldiği gibi bâc-ı bazar ve resm-i arûsâne ve her nekiolagelmışdır muma-ileyheahz u kabz ve zabt u tasarruf itdirdübaherden kimesneyi müdâhilitdirmeyesin (...)

el-fakîr Hüseyin mütesellim-i Amâsiyye hâlen

191 [47a/1] Mehmet’in başka bir tımar alması dolayısıyla tımarının Mustafa’ya tevcih edildiği

(...) fi 1 Safer 1076

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı alay begisi Hüseyin zîdekadruhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderüblivâ-i mezbûrede vâki' Geldiklannâhiyesinde Yarem cenâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra mutasarrıf olan Mehmed Cânîk sancağında ahertimâralubtimâr-ı mezbûr ol vechle mahlûl olmağla iki bin akçe kılıca aherevirilüblivâ-i mezbûrede Lâdik nâhiyesinde Yumaklınâm karyeden olan bin akçe hissesi ile alan kimesneye virilmeyüb ol vechle mahlûl olmağla yine livâ-i mezbûrede Geldiklannâhiyesinde Kavalnâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra tezkire ile mutasarrıf olub ve emekdârolmağla beş bin akçe sarfına emrim olan orta boylu ela gözli açık kaşlurâfi'-i tevki'-i refi'-i alışân-ı hâkânî Mustafâyavirilmekrecâsına arz itmegintimârı olduğı sancakdasâkinolub alay begisibayrağı altında sefere eşmek şartıyla bir kılıc bedeli tevcîholmağçün sene hamse ve seb'în ve elf Recebinin evahirinde hükm-i şerîfimvirildikden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânı olmağınzıkr olunan bin akçe hisse-i timârmezbûr Mehmed tahvîlinden elinde olanla bir görilübcemî' timârı dörd bin akçe olubber-vech-i tekml sekiz bin akçe olmak üzere mezbûr Mustafâyatevcîholunub ve lâyük olanı görüb virdüm kizıkr olunur.

Kaval tâbi'-i Geldiklan hisse (...) Mâlikâne 1600 > 1300, Geldiklan tâbi'-i Geldiklan hisse Divânî 9650 > 1700, Saray süknâ-yı (...) tâbi'-i mezbûr hisse Divânî 6000 > 3200 > 5500 > 1700 yekûn 3000

Yumaklu tâbi'-i Lâdik hisse Divânîmaa (...) 10000 > 1000

Cem'an 4000 bervech-i tekml 8000

Ve buyurdum kiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılubşolki vazife-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmer'î ve müeddîkılub ol bâbda hiç ahad mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

el-medine-i Belgrad el-mahrûse

192 [47a/2] Kadife, Sonusa ve bazı Havass-ı Hümayun vergilerinin Ebubekir Ağa tarafından toplanacağı

İzzetlufaziletluAmâsiyye sancağında vâki‘ olan Efendi hazretlerinin huzûrlarınaenvâ-i i‘zâm ve ikrâm ve dürer-i da‘vât-ı sâfiyyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyyâtithâf ve ihdâsından sonra inhâ-i muhibbâneoldurki taht-ı kazâ-i adâlet-şîârlarınızda üzerimize der-uhde olan Kadife ve Sonisa ve havâss-ı mutasarrıf-ı mukâtaalarınailhâkhavâss-ı hümâyûnreâyâlarındansâkin olanların bin yetmiş altı senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-ı raiyyetlerin ve âdet-i agnâmların ve sâirmîrîyeaid ve râci‘ olanları mîrîçün cem‘ ve tahsîl itmek bâbında üzerine der-uhde idüb tarafımızdan Ebûbekir Ağaya işbu mühürlü tezkire virilüb ol cânibeirsâl olunmuşdurkiinde’l-vüsûl üzerlerine (...)(...)(...)(...) taht-ı kazâlarınızdavâki‘ olan reâyâların bin yetmiş altı senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-ı raiyyetlerin ve âdet-i agnâmların aldırmağa himmet-i aliyyeleridirîg buyurulmaya.

Fî evâil-i Muharemi’l-haram sene sitte ve seb‘în ve elf.

(...) Receb Ağa

193 [47b/1] Savaşta vefat eden Himmet’in tumarının Uyvar kalesi serdengeçtilerinden Mehmet’e tevcih edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Kıdvetü’l-emâsilve’l-akrânAmâsiyye sancağı alay begisi Hüseyin zîdekadruhû orduyihümâyûnımamektûbgönderüblivâ-i mezbûredeErgomanâhiyesinde Uygur nâm karye ve gayriden sekiz bin sekiz yük akçe timâra mutasarrıf olan Himmet Uyvar kal‘asımuhasarasındaşühedâ-i fevt olubtimârı mahlûl olmağlaAmâsiyye sancağında yigirmi altı bin akçe zeâmetdenma‘zûl olan orta boylı kara kaşlı kara gözlü râfi‘-i tevki‘-i refi‘-i alışân-ı hâkânîkıdvetü’l-emâsilve’l-akrânMehmedzîdekadruhûyavirilmekrecâsına arz itmeginmezbûrMehmed Uyvar kal‘asıserdengeçdilerindenolmağlatimârıolduğisancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevciholunmağçün sene erba‘a ve seb‘în ve elfRebiü’l-evvelinin sekizinci günündenhükmi şerîfimvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmaginzikr olunan sekiz bin sekiz yüz akçe timârvech-i meşrûh üzere müteveffâ-yımezbûr Himmet tahvîlindenber-vech-i tekmîlyigirmi altı bin akçe olmak üzere muma-ileyhserdengeçdiMehmedetevciholunubvirdümkizikr olunur.

Uygur nâm karye hisse Divânî 4700, Yassıçal tâbi'-i Geldiklan hisse Divânî 1500, (...) tâbi'-i mezbûrDivânî 4500 yekûn 10700 > 3200 > 3000

Aydogdı tâbi'-i Lâdik hisse Divânî 10700, Selmek tâbi'-i (...) 3500 yekûn 10000 > 5000

Kavas tâbi'-i Lâdik Divânî 2700, (...) (...) (...) tâbi'-i Lâdik Divânî – Mâlikâne 3500, Der-karye-i Kumale 400, Osman veledi Kaya der-karye-i Kavas 40, (...) nâm-ı diger (...) hisse 4200 > 3100 > (...) 100 tâbi'-i ErgomaDivânî 1500, Ahi (...) tâbi'-i Geldiklan hisse Divânî 11500, (...) tâbi'-i ErgomaDivânî 1200 yekûn 12700 > 7000 > 3500 > 300¹³

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılubşolki vazife-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' ve râfi' ve mekârih ve müzâhimolmayub alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Belgrad sahra-yı (...)

194 [47b/2]Karabed'in (zimmî) evi içinde bulduğu altın ve incinin babasından kaldığı ama beytülmal emini Hüseyin'in bunlara müdahale ettiği

Medine-i Amâsiyyedeemîn-i beytü'l-mâl ve mütesellim olan fahru'l-akrân Hüseyin Ağa zîdekadruhû meclis-i şer'î hatîrdemedine-i mezbûredevâki' Bozahâne mahallesi sâkinlerindensâhibü'l-kitâbKarabed veledi Mikail nânzimmîyihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûredevâki' babasından irsenintikâl iden mülk menzilini divârın[1] yıkubmüceddedenbinâ itmek murâdeyledikdedivârı içinde bir mikdâraltun ve incü bulmuş hâlen emânetim hasebiyle sâhibi ma'lûmolmamağlabeytü'l-mâl için bana teslîm olunmak matlûbduridikdesuâl olunsun didikdemezbûrKarabedcevâbındafi'l-vâki' divâr-ı mezbûrıyıkıdığımdaaltun ve incü buldum ve lakin babamın mâlıdır babam ol mahalle vaz' ve ihfâitmişdi fevt oldukdaırsen bana intikâl itmekle mülk-i mevrûsımdırdeyuemîn-i mezbûrı def' idicekemîn-i mezbûr Hüseyin muârıızadan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolundu.

Fî evâil-i Muharremi'l-haram li sene sitte ve seb'în ve elf.

¹³Gerisi okunamadı.

Şuhûdü'l-hâl: SerdârYa'kûb Beşe, Hasan Beşe bin Hasan Beşe, Mehmed bin Osmân, Hızır bin Osmân, Abdu'l-hayy bin Nasûh, Ali bin Musli, Mehmed Çelebi bin el-HâccMusli ve gayruhüm.

195 [48a/1] Amasya'daki yeniçeri serdarının görevinden azledildiği ve yerine Süleyman'ın tayin edildiği

Serdârmektûbıdır

Şeriat-nisâbAmâsiyyekâdısı Efendi hazretleri dürer-i tahıyyât-ı sâfiyyât ve hüccet-i ayâtihâfından sonra muhlisânei'lâmolunurki taht-ı kazânızda olan yeniçeri serdârıref' olunub yerine otuz dördüncibölükdenSüleymânnâmbölükbaş[1] serdârta'yînolundıbuyurdumkimezbûr kemâl-i istikâmetle serdârlıġahidmetindeistihdâm eylesin ve ol tarafda olan yeniçeri ve acemî oġlanı ve topcı ve cebeciği mersûmazabt ve tavâif-i mezbûredenbilâ-vâris fevt olanların metrûkâtın[1] ahz ve sûk-ı sultânîdefürûht ve hâsıl olan nukûdimüfredât defteriyle teslîm ve bu cânibeirsâlitdürdesin ve lakin hilâf-ı şer' ve kânûn bir ferdi rencîdeitdirmeyeler bâkî hemişeeyyâm-ı şeriat dâim-ba'd.

Fî'l-yevmî's-sânîşehr-i Muharemi'l-haram sene sitte ve seb'în ve elf.

(...) Hâcîİbrâhim Aġa-yıyeniçeriyân-ı dergâh-ı âli hâlen

Fî'l-yevmî'l-ısrînmâh-ı Saferi'l-hayr 1076

196 [48a/2] Vefat eden Ahmet'in tımarının Halil'e tevcih edildiği

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancaġı alay begisi Hüseyin zîdekadruhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderüblivâ-i mezbûrdaGeldiklannâhiyesinde Kavaklı nâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra mutasarrıf olan Ahmed fevt olubtimârı mahlûl olmaġla bundan akdem yararlıġı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe timâra emri olan orta boylı ela gözlü açık kaşlı râfî'-i tevki'-i refî'-i hâkânîHalilevirilmekrecâsına arz itmegintimârıolduġısancaġdasâkinolub alay begisi bayraġı altında sefere eşmek şartıyla tevciholunmaġçün sene hamse ve seb'în ve elfZilka'desinin altıncı günindehükmi-şerîfimvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmagınzıkr olunan üç bin akçe

timârvech-i meşrûh üzere müteveffâ-ı mezbûrAhmedtahvîlindenibtidâsı bedeli mezbûrHalîletevcîholunubvirdümkizikr olunur.

Kavaklı tâbi‘-i Geldiklan hisse Divânî 4900 > 3900 > 3000

Ve buyurdumkiba‘de‘l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ‘î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmüeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Tıbkıaslihi‘l-hatîrOsmân bin Ömer (...)(...) Edirne el-mahrûsemine‘l-fakîrMehmed Ağa

Sahra-yı Belgrad

197 [48b/1]Yörgüç Paşa İmaretî’nin buğday öğütücüsü (gendüm-kûb) Hasan’ın vefat ettiği ve yerine Veli’nin tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i AmâsiyyedeYörgüç Paşa binâyledüğiimâretde yevmî bir akçe ve senevî üç müddhinta ile gendüm-kûb olan Hasan fevt olub [yeri] mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Veli her vechle lâyıq ve mahal ve müstehakolmağıntevcîholunubberât-ı hümâyûnvirilmek bâbında inâyetrecâitmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr Veli müteveffâ yerine gendüm-kûbolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra yevmî bir akçe ve senevî üç müddhinta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçüdüâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Fî evâil-i şehr-i Zilhicce‘i‘ş-şerîfe sene hamse ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne

198 [48b/2] Vefat eden Mustafa’nın tımarının Ahmet’e tevcih edildiği

Düstûr-ı mükerreremmüşîr-i mufahhamnizâmü‘l-âlem müdebbir-i umûri‘l-cumhûrbi‘l-fikri‘s-sâkıb mütemmim-i mehâmmi‘l-enâmbi‘r-re‘yi‘s-sâ‘ibmüşeyyid-i erkânü‘d-devleti

ve'l-ikbâl mümeħhid-i erkân-ı saâdetive'l-iclâl el-mahfûfbi-sunûfiavâtıfı'l-meliki'l-
a'lâSivâseyâletine mutasarrıf olan VezîrimMehmed Paşa edâmallâhute'âlâiclâlehû tevki'-i
refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakıkıdvetu'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı alay
begisi Hüseyin zîdekadruhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderübAmâsiyye sancağında
(...) nâhiyesindeSarualannâm karye ve gayriden iki bin iki yüz akçe timâra mutasarrıf olan
Mustafâ fevt olubtimârı mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç
bin akçe timâraemr-i şerîfimvirilüb [boşluk] boylu [boşluk] gözlü [boşluk] kaşludârende-i
fermân-ı hümâyûnAhmedevirilmekrecâsına arz itmeginbuyurdumki göresin mezkûrın
elinde ol mikdârtimâra emri varmı ve mezbûr fevt olubtimârı ol vechle mahlûl ise
timârıolduğısancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla
mezbûratevcîhidüb tezkiresin[i] viresin şöyle bilesin alâmet-i şerifei'timâd kılâsın.

Fî'l-yevmi's-sânîşehr-i Ramazâni'l-mübâreke sene hamse ve seb'în ve elf.

Sahra-yı Belgrad

199 [48b/3] Hızır Paşa Camii'nde kandilci ve temizlikçi (çerâğî ve ferrâş) olan Osman'ın ihtiyar olduğu için yerine Hafız Sehi'nin tayin edildiği

İşbu dârende-i fermân-ı hümâyûn meserret-makrûn-ı hâkânî Hâfız Sehîzidehıfzuhû
hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemzuhûrağeturübAmâsiyyevâki' merhûm Hızır Paşa
câmi'-i şerîfnde senevî üç müddhıntacire ile çerâğî ve ferrâşolub men' olan Osmân yerine
kendi arzihâlmûcebince senevî üç müddhıntacire ile çerâğî ve ferrâşnasbidüb bin yetmiş
altı Muharreminin yigirmi altıncı gününden bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve
buyurdumkimezbûrvarubhidmet-i lâzımesin[i] mer'ıkıldıkdan sonra ta'yîn olunan senevî
üç müddhıntaciresin[i] evkâf-ı mezbûrmahsûlinden mutasarrıf ola ve ol bâbda pîr ve
ihtiyârolduğıecildenkasr-ı yed iden Osmân ve taraf-ı aherden bir ferdmüdâhil olmaya şöyle
bileler alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Tahrîrenfi'l-yevmi't-tis'ave'l-ısrînşehr-i Muharremi'l-haram sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

200 [49a/1] Şeyh Abdurrahman Vakfı'nın nazırı olan Mehmet'in vefatı üzerine yerine Ahmet Halife'nin tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyedevâki' eş-Şeyh Abdu'r-rahman evkâfiçilehânesinde senevî bir sehmmahsûl [ile] nâzır olan Mehmed fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânîAhmed Halife her vechle lâyıık ve mahall ve müstehakolmağın tevcîholunubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında KâdıMevlanâAbdu'l-fettâh arz itmegin sadaka idüb bu berât-ı hümayûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrmüteveffâ yerine nâzır olubhidmet-i lâzimesin[i] müeddikıldıkdan sonra senevî bir sehmmahsûl ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhıçün ve devâm-ı ömr ü devletimçündüâyamüdâvemet göstere ol bâbda bir ferd mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâil-i Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

201 [49a/2]Yörgüç Paşa İmaretinde aşçı (tabbâh) olan Hacı Aziz'in vefatı üzerine yerine Ahmet'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

İşbu dârende-i fermân-ı hümayûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânîAhmed hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhânemzuhûragetürübAmâsiyyekazâsındavâki' Yörgüç Paşa evkâfiimâretindetabbâholub fevt olan el-HâccAzîz yerine kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânevkafe-ı mezbûremütevellîsiMustafâzîdekadruhû arzı mücebince bin yetmiş beş Zilhicce'i'ş-şerîfesininonuncıgününden yevmî iki akçe vazife ve senevî üç müddhınta ile tabbâhnasbidüb bu berât-ı meserret-gâyâtıvirdüm ve buyurdumkiba'de'l-yevmvarubmüteveffâ-yımezbûrHacıAzîz yerine imâret-i mezkûredetabbâholubhidmet-i lâzimesin[i] mer'î ve müeddikıldıkdan sonra ta'yîn olunan iki akçe vazife ile senevî üç müddhıntasın[1] evkâf-ı mezbûremütevellîsi yedinden alub ol bâbda hiç ferd mâni' ve mezâhimolmayubdahl u taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî'l-yevmi'l-erba'ave'l-aşer Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

202 [49a/3]Yörgüç Paşa İmaretinde aşçı (tabbâh) olan Osman'ın vefatı üzerine yerine Mehmet'in tayin edildiği

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmAmâsiyyeKâdısıMevlanâAbdu'l-fettâhzîdefazluhûsüdde-i saâdetimemektûbgönderübnesf-i Amâsiyyevâki' Yörgüç Paşa binâyledüğimescidimâretinde yevmî bir akçe ve senevî üç müddhıntacire ile aşçı olan Osmân fevt olub yeri mahlûl olmağlamüteveffâ-yımezbûrinsulbioğlırâfi'-i tevki'-i refi'-i alışân-ı hâkânîMehmediçüntevcîholunubberât-ı şerîfımvirilmek bâbında inâyetrecâsına arz itmegintevcîhidüb bu berât-ı saâdet-ayât ve hüccet-i gâyatıvirdüm ve buyurdumkiba'de'l-yevm mezkûr varubmüteveffâ babası yerine mescid-i mezbûrimâretinde yevmî bir akçe ve senevî üç müddhıntacire ile aşçıolubhidmet-i lâzımesin[i] ber-mûceb-i şart-ı vâkıf bî-kusûrmer'î ve müeddîkıldıktan sonra ta'yîn olunan bir akçe ve senevî üç müddhıntaya mutasarrıf ola ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ahad mâni' ve râfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâhir-i şehri Ramazânî'l-mübâreke sene hamse ve seb'in ve elf.

Be-makâmKostantiniyye

203 [49b/1] Soygunculuk yapan ve insanları öldüren (katli-nüfûs) eşkıyaların yakalanması ve İstanbul'a gönderilmesi gerektiği

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fezâilve'l-keâm Sivâseyâletindevâki' olan kâdılarzîdefazluhûm ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrâneyâlet-i mezbûredevâki' olan mütesellimler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâir iş erleri zîdekadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakihâliyâ ol taraflardan asitâne-i saâdetime gelen yolcular yolda gelürkeneyâlet ve livâ ve kurrâlardaşakî ve haramzâdepeydâolubebnâ-ı sebîlin yollarına inübfeşâd ve şekâvet eyledikleri i'lâmolunmağla her kangınızıneyâlet ve livâsında bulunurlar ise mezbûrlarıahz itmek ve muhkem haklarından geline müsâmaha itmeye gerek kâdı ve gerek mütesellim ve voyvoda ve kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve sâir iş erleri bildükbilmedükdemeyüb şöyle bilesiniz bir şakî ve bir haramzâde her

kangınızın hükûmet ve taht-ı kazânızdazuhûridübfesâd eyledikleri bir dahi mesmû'-ı hümâyûnım olursa anlara virilecekcezâkendünüze olmak mukarrerdir imdi vech-i meşrûh üzere agâh olub taht-ı hükûmetinizde olan yerleri ve belleri yokladubfesâdidenleriahzitdürüb ele giren haramzâde ve eşkıyâyıkayd-ı bend ile asitâne-i saâdetimeihzâreylemegebezl-i makdûr eylemeniz bâbında fermân-ı alişânım sâdır olmuşdurbuyurdumkivusûlbuldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince amel idüb dahi zikr olunan haramzâde ve kutta'û't-tarîkeşkıyâsı her kangınızın taht-ı kazâ ve hükûmetinde bulunursa mukayyed ve ittifâk ile üzerlerine varub ele giren haramzâde ve eşkıyâyiahz ve kayd-ı bend ile asitâne-i saâdetimeihzâreylemegebezl-i makdûr eylesiniz şolki ihmâl ve tekâsül sebebiyle zikr olunan haramzâde ve eşkıyâ ol mahallerde ayende ve revendenin yollarına inübkatl-i nüfûs ve gâret-i emvâl-i müslimînidübvech-i meşrûh üzere fesâd ve şekâvetleri dahi mesmû'-ı hümâyûnım ola sizki mütesellimler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâir iş erlerisiz gadriniz ve cevâbınızmesmû' olmayubeşedd-i ukûbet ile hakkınızdan gelmek mukarrerdir agâh olubemr-i şerîfiminmazmûn-ı münîfi ile âmil olası[nız] amma bu fermânım ile eşkıyâ teftişi nâmıyla karye be-karye gezübfukarânın yem ve yemek ve akçelerin[i] alubkendü hâllerinde olanlara hilâf-ı şer'î şerîfzulm ve teaddîolunmakdan be-gâyetihtirâzidüb şöyle bilesiniz alâmet-i şerîfei'timâd kılasınız.

Fî evâil-i şehri Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'în ve elf.

Tıbkıaslihi'l-hatîrdâim-ba'd el-fakîr Arslan bin Mehmed el-Kâdı-i medine-i Sivâsufiyeahu

Be-makâmKostantiniyye

204 [50a/1] Dilukan (?) aşiretinin (Kürt aşiretlerinden) Boz-koyunlu cemaatinin reislerinden Firuz'un yağmasına uğradığı ve ayrıca Maraş mütesellimi tarafından haddinden fazla vergi talep edildiği

Düstûr-ı mükerremmüşîr-i mufahhamnizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmî'l-enâmî'r-re'yi's-sâ'ibmümehhid-i erkânü'd-devleti ve'l-ikbâl ve müşeyyid-i erkânü's-saâdetive'l-iclâl el-mahfûfbi-sunûfiavâtifü'l-meliki'l-a'lâSivâseyâletine mutasarrıf olan VezîrimMehmed Paşa edâmallâhûte'âlâiclâlehû ve

kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fazlve'l-keâm MevlanâSivâskâdisızîdefazluhü tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakihavâss-ı hümâyûnıreâyâsındanolub konar ve göçer EkrâdtâifesindenDilukan(?) aşiretinden olan İsmâ'il ve Mustafâ ve Diyâb ve Hâtûnnâm kimesneler dergâh-ı muallama arzihâlidüb üzerlerine edâsı lâzım gelen hukûk ve rûsûmlarınkânûn-ı defter mücebincekendüzâbitlerinevirübaherdendahl olunmak lâzım gelmez iken Sivâskazâsındavâki' kadîmdengezegeldikleri yayla kurbüne vardıklarında Boz-koyunlucemâatindenFîrûznâm kimesne yüz seksen atlu ile üzerlerine gelüb fuzûlî dört süri koyun ve iki deve ile esbâbların[1] ve bir re'segerli at ve nice esbâbların[1] dahi yağma ve gâret eylediklerinden gayri bi'l-fiil Mar'aş mütesellimi olan Ahmed dahi Elbistan ovası nâm mahalle vardıklarında bunların üzerlerine gelüb bunlardan ve aşiret reâyâsından üç yüz yigirmi koyun ve on aded kara sığır ve on keçi ve bir re's at ve otuz kömüşlerin[i] alub ziyâde zulm ve teaddî eylediklerin[i] bildürüb şer'ile görölüb icâb-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfimrecâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'ile görölüb ihkâk-ı [hak] olunmak bâbında fermân-ı alişânım sâdır olmuşdur buyurdumki vusûl bulduk daihzâr-ı husamâkılub mukaddemâ bir def'a şer'ile görölüb fasl olunmayubon beş sene mürûr itmiş degil ise tamâm hak ve adl üzere teftîş ve tefahhus idüb göresin arz olunduğı üzere ise ol bâbda müktezâ-yı emr-i şer'i kadîmle amel idüb dahi ba'de'l-yevm şer'ile tevcîhideceklerin[i] mezbûr (...) hükmidübbî-kusûralıvirübmin-ba'd şer'i şerîfe ve emr-i hümâyûnı mamuhâlif kimesneye iş itdirmeyesin eslemeyenleri vukûi üzere yazub bildirüb husûs-ı mezbûriçüntekrâr emrim varmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılâsın.

Fî evâsıt-ı Zilhicce'i'ş-şerîfe sene hamse ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

205 [50b/1] Pir İlyas Köyü'nde türbedar olan Mehmet'in yerine diğer Mehmet'in tayin edildiği ama başka bir Mehmet'in bu duruma müdahale ettiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyede vâki' Pîr İlyâs karyesinde yevmî bir akçe [ile] türbedâr olan Mehmed fevt olub [yeri] mahlûl olub işbu dârende-i fermân-ı hümâyûndiger Mehmedetevcîholunub mutasarrıfken aherden yine diger Mehmed (...) (...) aldım deyudahl itmekle

girümezbûrakemâ-kânibkâ ve mukarrer kılmak bâbında bi'l-fiil evkâf-ı mezbûremütevelli'si Ali arz itmeginvâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr-ı müteveffâMehmedmahlûlindendigerMehmedkemâ-kântürbedârolubhidmet-i lâzimesin[i] mer'î ve müeddîkıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçüduâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Ramazânî'l-mübâreke sene hamse ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

206 [50b/2] Mehmet'in Yakup Paşa Camii'nde müezzin ve kandilci olan Mustafa Bey'in görevine müdahale ettiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyedevâki' merhûmYa'kûb Paşa câmi'-i şerîfnde yevmî iki akçe ile müezzin ve bir akçe ile çerâgcı olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûnMustafâBigmûceb-i azli yoğikenaherdenMehmed hilâf-ı inhâ ve bir tariklealubgadr itmekle ref olunubgirümezbûrkemâ-kânibkâ ve mukarrer kılmak bâbında bi'l-fiil vakf-ı merkûmmütevelli'si es-SeyyidMehmed arz eylemegingadritdüğivâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrkemâ-kân müezzin ve çerâgcıolub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçüduâyamüdâvemet göstere alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Ramazânî'l-mübârekeli sene hamse ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

207 [50b/3] Hatun Mescidi'nde imam olan Hasan'ın vefatı üzerine yerine İbrahim'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlişânî hükmü oldurki

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmAmâsiyyeKâdisıMevlanâHâcıAbdu'l-fettâhzîdefazluhû dergâh-ı muallama mektûbgönderübnefs-i Amâsiyyedevâki' merhûmeHâtûn mescidinde yevmî bir akçe vazife ile imâm olan Hasan fevt olub yeri hâlîolmagın yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânîİbrâhimiçün her vechlemahall ve müstehakdırdeyuvirilmek bâbında inâyetrecâsına arz itmeginmûcebincetevcîhidüb bu berât-ı hümâyûn-ı saâdet-ayât ve hüccet-i gâyatıvirdüm ve buyurdumkiba'de'l-yevmmezbûrvarubmüteveffâ-yımezkûrın yerine mescid-i şerîfdeimâmolubhidmet-i lâzimesin[i] mer'î ve müeddîkıldıktan sonra ta'yîn olunan yevmî bir akçe vazifesine mutasarrıf olub ol bâbda hiç ferd mâni' ve mezâhimolmayubdahl u taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zilka'de sene hamse ve seb'în ve elf.

Belgra sahra-yı (...)

208 [51a/1] Girit seferi için hazır bulunan ordunun levazımatı için avarız vergisinin toplanması gerektiği

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fezâilve'l-keâm Sivâs ve Amâsiyye ve Çorum ve Boz-ok ve Cânîk ve Arabkir sancaklarında vâki' olan kâdılarzîdefazluhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsıloıcakma'lûmolaki işbu sene-i mübârekecedenâb-ı hilafet-bâimmahrûse-i Edirnedebi'l-fiil vezîr-i a'zâm ve serdâr-ı erkemim Ahmed Paşa edâmallâhute'âlâiclâlehûmûmen altı bölük halkı dergâh-ı muallam yeniçerileri ve sâirasâkir-i şîârımla mahmiyye-i Belgraddaolmağlarıkâb-ı hümâyûnımla olan kapum kulları ve serdâr-ı müşârun-ileyh ile rikâb-ı hümâyûnıma gelmeğe me'mûr olan asâkir-i şîârımın zâd ve zevâdelericezîre-i Girid ve ba'zı hıfz ve hırâset[i] lâzım ve mühim olan kal'amuhâfazaları ve mühimmât ve sâireiçünziyâde zahire ve hazînetedârîki lâzım ve mühim olmağlaumûmen vilâyet-i Anadolıdâvâki' avârızhânelerinininsinîn-i sâbıkada cem' olunageldüğü üzere bin yetmiş altı senesine mahsûb olmak üzere altışar yüz bedel-i nüzûlleritahsîliiktizâitdüğü pâye-i serîr-i a'lâma arz ve telhîsolunmağlaSivâs sancağında vâki' bin dört yüz kırk üç buçuk ve rub' ve Amâsiyye sancağında vâki' yedi yüz üç ve bir buçuk rub' ve Boz-ok sancağında vâki' üç yüz yigirmi iki buçuk ve Cânîk sancağında vâki' üç yüz kırk altı buçuk ve Arabkir sancağında vâki' iki yüz yetmiş dokuz buçukkem'ân üç bin dört yüz yetmiş iki buçuk ve bir buçuk rub' avârızhânelerinin dahi târîh-i mezbûramahsûb olmak üzere her bir hânesinden altışar yüz akçe bedel-i

nüzûlleriirsâl olunan mühürlü ve nişânlumevkûfât defteri sûretimûcebince geçen sene mübâşeretolduğı günden vakt ve zamânıylatahsîl ve teslîm-i hazîneitdirmegefermânımolmuşdurbuyurdumkihükm-i şerîfimlervardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi zıkr olunan sancaklarda vâki' ol mikdâravârızhânelerintârîh-i mezbûramahsûb olmak üzere her bir hânesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzûlleriirsâl olunan mühürlü ve nişânlumevkûfât defteri mûcebince geçen sene mübâşeretolduğı günden vakt ve zamânıyla cem' ve tahsîl ve teslîm-i hazîneitdürüb kimesneye taallül ve nizâ' itdirmeyesin ve bundan mâadâmübâşir-i mezbûrın cihet-i maişetiçün her bir hânesinden otuzar akçe dahi aldurub bundan ziyâde bir akçe alınmaya ve aldirmayasın ve bedel-i nüzûliçün alınan kâmil guruş ve esedîguruşhazîne-i âmiremealundığı üzere yüzer akçeye ve semeni onar akçeye aldurubziyâde ve noksan aldirmayasın ve akçe alındıkdahâlisü'l-ayâraldurubzüyûf ve kızıl akçe aldirmayasın mevkûfât defterine kasd ü noksan getürmekden ve hilâf-ı emr-i defter zulm ve teaddîdenihtirâzidübvech-i meşrûh üzere olan emri yerine getüresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Fî'l-yevmi'l-hamîşşehr-i Ramazâni'l-mübâreke sene hamse ve seb'în ve elf.

Tıbkıaslihi'l-hatîr nemekahûileyhisubhânehû ve te'âlâAhmed bin Mehmed el-Kâdı-i Merzifon ufiyeanhı

Be-makâm Belgrad el-mahrûse

209 [51a/2]Karabed'in (zimmî) evi içinde muhtelif eşya bulunduğu

Vech-i tahrîroldurki

AmâsiyyemahallâtındanDerehâne mahallesi sâkinlerinden [okunmuyor] veledi Karabedzimmînin evinde dörd nefer zimmîırgadlıkiderken Keşiş oğlıArakil(?) ve RevanlıKuluşan(?) ve Yasioğlı İvan ve VeruzHamasen(?) nâmzimmîlermezbûrKarabedzimmînin evinde ırgadlıkiderkenmezbûr Keşiş oğlıArakildivâr yıkarken baca kurbünde bir delükde bir cefir-i tir bulub içinde bir (...) ve bir (...) ve incülü kabza ve altundan bunları bulub yüz beşer (...) bulmuşdırdeyumesmûaolubmezbûrâtıgetürdübteftîş ve tefahhus idüb görmüşüzdür gerekdirkiaherden bir ferdmüdâhil olmaya.

Fî şehri Rebiü'l-ahir 1075.

Ağa Hüseyin mine'l-fakîr mütesellim-i Amâsiyye

210 [51b/1] Amasya kalesi muhafızlarından olup vefat eden Ali'nin gedik tımarının Mehmet'e tevcih edildiği

Sebeb-i tahrîr-i tevki'-i refi'-i hümâyûnoldurki

Dârende-i fermân-ı hümâyûn Mehmed ordu-yihümâyûnı magelüb Amâsiyye sancağında Geldiklannâhiyesinde Gökçe nâm karye ve gayriden bin beş yüz akçe gedik timâr ile Amâsiyyekal'asımustahfızlarından olan Ali fevt olubtimâr-ı mezbûr ile Amâsiyyekal'asımustahfızlığıgediki ol vechle mahlûl olmağlakendüyevirilmek bâbında inâyetrecâitmegintevciholmağçün sene hamse ve seb'in ve elfRamazâni'l-mübârekeninevahirindehükm-i şerîfimvirildikden sonra tezkiresi ihrâc defterde kaydı yokdurdeyu arz olundukda icmâlinden berât olmak fermânımolmagınzıkr olunan bin beş yüz akçe gedik timârvech-i meşrûh üzere müteveffâ-yımerkûm Ali tahvîlinden mezkûr Mehmedetevciholunubvirdümki zıkr olunur ve müşerrahbeyânkılınur.

Gökçe tâbi'-i Geldiklan hisse Divânî 6000 > 1500

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılubşoklivezâif-i hidemât-ı kal'a-i mezbûremustahfızlığıdırbî-kusûrmüeddî kıla ol bâbda hiçbir ferd mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîrenfi'l-yevmi'r-râbi' şehri Şevvâli'l-mükerrem sene hamse ve seb'in ve elf.

Sahra-yı Belgrad el-mahrûse

211 [51b/2] Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Tarık'a ait olduğu ama Narin'in buna müdahale ettiği

Nefs-i Amâsiyyedevâki' merhûm Hızır Paşa vakfının tevliyeti evlâda meşrûtaolubmüceb-ı şurût-ı vâkıf evlâddanmütevellî olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnTârik bin MustafâBighidmetindekusûrıyoğikenNârinbint-i Rüstem

nâmhâtûndahlitmegingirümezbûrTârıkı¹⁴kemâ-kânibkâ ve mukarrer kılmak bâbında KâdıMevlanâ el-HâccAbdu'l-fettâhzîdefazluhû arz itmeginevlâd-ı vâkıfıdanolduğivâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmerkûm¹⁵kemâ-kânevlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ber-mûceb-i şurût-ı vâkıf mütevellîolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçündüâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Ramazân sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

212 [51b/3] Şehzade Vakfı'nın mütevellisi olan Mevlana Hafız Mustafa'nın görevine müdahale edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyede vâki' Şehzâde evkâfına vazife-i muayyene ile mütevellî olan ulemâdan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânîkıldvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn ve umdetü'l-fuzalâi'l-müdekkikînMevlanâ Hâfız Mustafâzîdeilmuhû medreseden fârigolubmukâbelesindeulemâyameşrûta olan tevliyet-i mezbûrkendüyetevcîh ve berâtıdürüb mutasarrıf iken aherdenba'zı kimesneler dahl itmekle girükendüyeibkâ ve mukarrer kılmak bâbında inâyetrecâitmegin hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemzuhûragetürübkendüyearzihâl ve âlimü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn ve efdâlü'l-fuzalâi'l-müteverriinbi'l-fil Şeyhü'l-islâmedâmallâhute'âlâfezâiluhûnunişâretleri ve ruûs-ı hümayûnımsûreti bin yetmiş beş Muharremi'l-haramının on üçüncügünindenmüceddedenkemâ-kânibkâ ve mukarrer idüb bu berât-ı saâdet-ayât ve hüccet-i gâyatıvirdüm ve buyurdumkimezbûrvarubhidmet-i lâzimesin[i] mer'î ve müeddîkıldıkdan sonra vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan vazife-i muayenesine mutasarrıf ola ol bâbda taraf-ı aherden bir ferddahl u taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîrenfî'l-yevmi's-sânîve'l-ışrînMuharremi'l-haram.

¹⁴ “mezbûre Narin hatunı” yazılmış.

¹⁵ “merkûme” yazılmış.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

213 [51b/4] Mevlana Hafız Mehmet'in Küçük Ağa Medresesi'ne tayin edildiği

(...) gurre-i Zilka'de'i's-şerife 1075.

Medrese-i Küçük Ağa der-Amâsiyye

Medrese-i mezbûrekudvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkînMevlanâ Hâfız Mehmed Efendi zîdefazluhûehl-i ilm ve [silinmiş] inâyetolmağınfaziletluŞeyhü'l-islâmişâretleri üzere [silinmiş] ve ta'yîneyledüğüdür.

Fî 23 Şevvâl 1075.

(...)(...)(...) el-fakîrMustafâ (...)(...)(...) medine-i Edirne ufiyeanhü

214 [52a/1] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı, yapılan yoklama neticesinde Osman'ın vefat ettiğinin anlaşıldığı ve bunun üzerine tımarının Ahmet'e tevcih edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Deryâ seferleri mütemâdiolmağlaguzât-ı müslimînemahsûs ve ta'yîn olan zeâmet ve timârların ekseri sebettimârı ve kimi nizâ'luolub sefer-i hümâyûnımvâki' oldukda her biri birer tarikle seferden kalub sancağı askeriyle alay begleri bayrağı altında az kimesne mevcûdolub ol vechle asker beyninde târiolmamağlazeâmet ve timârhusûsızıyâdemuhtell ve müşevveş olduğu sem'-i hümâyûnımailkâ' olmağlaeyâlet-i Sivâsdazeâmet ve timâr tasarruf idenlerin cümlesi yoklanubmüstehak olanlara zeâmeti ve timârlarıolduğısancakdasâkinolub alay begleri bayrağı altında sefere eşmek şartıyla deruhde ve müceddedentevcîh olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûnımlafermân-ı alişânım sâdir olmağınAmâsiyye sancağında GeldiklannâhiyesindeKürdlernâm karye ve gayriden üç bin iki yüz iki akçe timâratahvîl-i hükm ile mutasarrıf olan Osmân fevt olubtimârı mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe timâraemr-i şerîfimvirilen orta boylu ela gözlü açık kaşlurâfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânîAhmedevirilmek bâbında inâyetrecâsnakıdvetü'l-emâsilve'l-akrânlivâ-i mezbûre

alay begisi Hüseyin zîdekadruhû arz itmegın sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûnımmûcebincetimâriolduğısancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla der-uhde ve tevcîholunmağçün sene hamse ve seb'ın ve elfŞa'bânınınevasıtında hükm-i şerîfimvirildikden sonra tezkiresi ihrâc olunmak ve ba'de kaydı bulunub icmâlden icmâldenberâtrecâiderdeyu arz olundukdaberât olunmak fermânımolmagınzıkr olunan üç bin iki yüz iki akçe vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yımerkûmOsmântahvîlindenibtidâsı bedelinden ziyâdesiyle mezkûr Ahmedetevcîholunubvirdümkizıkr olunur.

Kürtler tâbi'-i Geldiklan hisse Divânî 8212 > 3202

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmüeddî kıla ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Be-makâm Belgrad el-mahrûse

215 [52a/2] Haremeyn-i Şerifeyn'e ait olan vakıf hamamın tamire muhtaç olduğu ve Mahmut'un bu işi üstlendiği

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyyede vâki' Haremeyn-i Şerifeynşerrefehallâhute'âlâ (...) evkâfımütevellisi [isim yok/boşluk] zîdekadruhûba'de's-selâm inhâolunurkimedine-i mezbûrede Haremeyn-i Şerifeynin hamamı harâbemüşrifolmağla bundan akdem yigirmidörd bin akçeye keşf ve tahrîrolunubbâis-i mektûbMahmûdnâm kimesne beher sene altı bin akçe îcâre ile kabûlidüb üç bin akçesin[i] hamamın ta'mîr ve termîmine ve üç bin akçesin[i] vakf-ı şerîfevirmek üzere yedine hüccet-i şer'iiyealub lakin ol mikdâr akçe kifâyetitmeyübyigirmi yedi bin yüz beş akçe harc ve sarf olduğı cümleinin ma'rifetiyle hüccet olmagınmektûbtahrîr ve irsâlolundivâsıoldukdagerekdirkifi'l-vâki' var ise mûcebinceziyâdeharceyleduğı akçeyi vakfdanvirübtallül ve nizâ' itmeyübmûceb-i mektûb ile amel eylesin.

(...) Hızır Ağa

216 [52b/1] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşa olan bazı tımarların birleştirilerek Ahmet'e tevcih edildiği

Düstûr-ı mükerremmüşîr-i mufahhamnizâmü'l-âlem müdür-i umûr-ı cumhûrbi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâmbi'r-re'yi's-sâ'ibmümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-saâdetive'l-iclâl el-mahfûfbi-sunufiavâtıfi'l-meliki'l-a'lâSivâseyâletine mutasarrıf olan VezîrimMehmed Paşa edâmallâhute'âlâiclâlehû tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakideryâ seferleri mütemâdiolmağlaguzât-ı müslimînden her biri bir tarikle seferden kalub sancağı askeriyle alay begisi bayrağı altında az kimesne mevcûdolub ol vechle asker beyninde târiolmamağlazeâmet ve timârhusûsızıyâdemuhtell ve müşevveş olduğu sem'-i hümâyûnımailkâ' olmağlaeyâlet-i Sivâsdazeâmet ve timâr tasarruf idenleri cümlesi yoklanubmüstehak olanlara der-uhde olunubmüceddedentevcih olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûn ve fermân-ı alişânım sâdır olmakla Ahmed ordu-yihümâyûnımagelüb bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan kırk bin akçe¹⁶timâraemr-i şerîfimvirilübAmâsiyye sancağında Geldiklannâhiyesinde Kıyat nâm karye ve gayriden iki bin akçe timâra ve yine livâ-i mezbûrede ve nâhiye-i mezkûredenDoğanköynâm karye ve gayrinden iki bin iki yüz akçe bir kılıç timâra dahi fermânım olana der-uhde yoklamasında kimesneye der-uhde olmayub mahlûl olmağlavirilüb iki kılıç timâr bir yerde olmak üzere Uyvar kal'asımuhâfazasında olmak şartıyla kendüyevirilmem bâbında inâyetrecâitmeginkendüyeberâtıvirilüb iki kılıç bir yerde olubrûz-ı hızıradegin Uyvar kal'asımuhâfazasında olmak şartıyla tevcih ve sâdır olan dergâh-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûn-ı şâhânem der-uhde olmak emrim olmuşdurbuyurdumki göresin mezkûrın elinde olmakla timâraemrvirilüb ve zikr olunan iki kılıç vech-i meşrûh üzere mahlûl ise bir görölübberât olmak üzere der-uhde olubtimârıolduğısancakdasâkin ve alay begisi sancağı altında sefere eşmek ve rûz-ı hızıradek Uyvar kal'asımuhâfazasında olmak şartıyla tevciholub tezkiresin[i] viresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Tahrîrenevâhir-i şehri Rebiü'l-evvel sene hamse ve seb'în ve elf.

Belgrad sahra-yı Ösek

¹⁶“dörd bin iki yüz akçe” olacaktı.

217 [52b/2] Vefat eden Mehmet'in tımarının Mustafa'ya tevcih edildiği

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâmkebirü'l-küberâi'l-fihâmzü'l-kadri ve'l-ihirâmsâhibü'l-izzive'l-ihüşâm el-muhtâssbi-mezîdigâyeti'l-meliki'l-a'lârûmBeglerbegisi [isim yok/boşluk] dâmeikbâluhû tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakikıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı alay begisi Hüseyin zîdekadruhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderüblivâ-i mezbûredeGeldiklannâhiyesindeKavaklunâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra mutasarrıf olan Mehmed fevt olubtimârı ol vechle mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe timâra emri olan [boşluk] gözlü [boşluk] kaşlu [boşluk] boylu dârende-i fermân-ı hümâyûnMustafâyavirilmekrecâsına arz itmeginibtidâsalunubbuyurdumki göresin mezbûr fevt olubtimârı mahlûl ise timârıolduğısancakdasâkinolub ve alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezbûratevcîhidüb tezkiresin[i] viresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Tahrîren fi şehr-i Rebiü'l-evvel sene hamse ve seb'in ve elf.

Metâlibü'l-asâle el-hakîr Hızır bin el-fakîrMehmed el-Kâdı-i Belgrad el-mahrûse

Belgrad sahra-yı Ösek

218 [53a/1]Bayezit Paşa İmaretinde aşçı şakirdi olan Hüseyin'in görevine müdahale edildiği

(...) gurre-i Ramazân 1075

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyedevâki' Bâyezîd Paşa imâretinde yevmî üç akçe vazife ve senevî üç müddhınta ile aşçışakirdi olan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn Hüseyin nâm kimesnenin müceb-i azli yoğikenaherdenAhmednâm kimesne alubmezbûra küllî gadr itmekle ref olunubgirümezbûrkemâ-kânibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyettalebitmegın hilâf-ı inhâidübolduğıvâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkimezbûrvarubmezbûrkemâ-kânaşçışakirdiolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra yevmî üç akçe ve senevî üç müddhınta ile mutasarrıf olub vâkıfın

rûhiçün ve devâm-ı ömr ü devletimçüduâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı Recebi'l-ferdli sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

219 [53a/2]Tmar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı, yapılan yoklama neticesinde Mustafa'nın kaçak olduğunun anlaşıldığı ve bunun üzerine tımarının diğer Mustafa'ya tevcih edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânîtuğrâ-yıgarrâ-yıcihânsitânî-i hâkânî hükmü oldurki

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı alay begisi Hüseyin zîdekadruhû orduyihümâyûnımamektûbgönderüblivâ-i mezbûrdaGeldiklannâhiyesindevâki' Doğan nâm karye ve gayriden üç bin akçe timâr bundan akdem Varad seferinde Mustafâyatevcîholunub tezkire itdürüb tezkire ile mutasarrıf iken hâlen me'mûrolduğı sefer-i hümâyûnımagelmeyüb ve Uyvar kal'asımuhâfazasında ve defter-i seyirde ve toplar naklinde ve sâirhidmet-i hümâyûnımdamevcûdbulunmayubtimârı ol vechle mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe timâra emri olan orta boylu ela gözlü açık kaşlurâfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânîdigerMustafâyavirilmekrecâsına arz itmegintimârıolduğısancakdasâkin ve alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevciholunub sene erba'a ve seb'în ve elfRebiü'l-ahirinin evailindenhükmi şerîfimvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmagınzıkr olunan üç bin akçe timâravech-i meşrûh üzere timâr-ı mezbûra tezkire ile mutasarrıf iken me'mûrolduğı sefer-i hümâyûnımagelmeyüb ve Uyvar kal'asımuhâsarasında ve sâirhidemât-ı hümâyûnımdamevcûd bulunmayan Mustafâtahvîlindenibtidâsı bedeli mezkûr digerMustafâyatevcîholunubvirdümzıkr olunur.

Ahi Dogan tâbi'-i Geldiklan hisse 4000, Eymür tâbi'-i Ergoma hisse Divânî 7000

Yekûn 11000 > 4500

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i

hâkânîbî-kusûrmer'î ve müeddî kıla ol bâbda bir ferd mâni' olmaya alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tıbkıaslihi'l-hatîrdâim-ba'd el-fakîr Ali el-Kâdı-i ordu-yıhümâyûnuufiyeahu

Belgrad sahra-yı Uyvar

220 [53b/1] Pir İlyas Zaviyesi türbedarı Hafız Mehmet'in beratının (zâyi' olduğundan dolayı) yenilediği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyede vâki' merhûmPîrİlyâskuddisesırruhû'l-azîzinzâviyesinde yevmî bir akçe vazife ile zâviyedâr olan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî Hâfız Mehmedzîdehıfzuhû elinde olan berâtızâyi' idübmüceddedenberât-ı şerîfrecâylemegin hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemvücûdagetürüb bin yetmiş beş Recebinin dokuzuncıgünündenkendüarzihâlîmücebincebkâ ve mukarrer kılubmüceddeden bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkimezbûrvarubüslûb-ı sâbık üzere zâviyedârolubhidmet-i lâzimesin[i] mer'î ve müeddîkıldıktan sonra türbedârlığa mutasarrıf olagelmış ise girüminvâl-i meşrûh üzere mutasarrıf olubta'yîn olunan yevmî bir akçe vazifesin[i] evkâf-ı mezbûremahsûlindenmütevellî yedinden alub mutasarrıf ola ol bâbda hiç ahad mâni' ve râfi' ve mezâhim olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî'l-yevmi's-sânîşehr-i Recebi'l-ferd sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

221 [53b/2] Amasya şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim belirtilmemiş)

İzzetlufaziletlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da'vât-ı sâfiyyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyyâtithâfiylai'lâmolunurkihâliyâ taht-ı hükûmetinizde vâki' şehr-i Amâsiyyesubaşılığıkadîmden olageldiği üzere işbu bin yetmiş beş senesinin mâh-ı Ramazân-ı şerîfininibtidâsından ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân [isim yok/boşluk] zîdekadruhûyavirilübzabtıçünmektûbtahrîr ve irsâl-i huzûr-ı şerîf kılındı lede'l-vusûlme'mûldurkimu'tâd-ı kadîmden olageldiği üzere üç ay tamâmındadegin düşen

bâc-ı bazar ve resm-i arûsâne ve sâir her nice olagelmişdir muma-ileyheahz u kabz ve zabt u tasarruf itdirübaherden kimesneyi müdâhilitdirmeyesin (...)(...)(...)(...)

Mine'l-fakîr Hüseyin Ağa kâim-makâm-ı vâli-i Amâsiyye

222 [53b/3] Vefat eden Ferrah'ın tumarının Ali'ye tevcih edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmü oldurki

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı alay begisi Hüseyin zîdekadruhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderübAmâsiyye sancağında YavaşnâhiyesindeEmlüknâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra mutasarrıf olan Ferrâh fevt olubtimârı mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe timâraemr-i şerîfimvirilen uzun boylu ela gözlü kara kaşlurâfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî Aliye virilmekrecâsına arz itmegintimârıolduğısancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevciholunmağçün sene hamse ve seb'în ve elfRebiü'l-evvelinin dördüncigünindenhükm-i şerîfimvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmaginzikr olunan üç bin akçe timârvech-i meşrûh üzere müteveffâ-yımezbûrtahvîlindenibtidâsı bedeli mezkûr Aliye tevciholunubvirdümkizikr olunur ve şerh-i beyân ve tahsîl-i a'yânkılınur.

Emlük tâbi'-i mezbûr hisse 3600, ÇakurlumaaSaravul tâbi'-i mezbûr hisse 2400, (...)(...) tâbi'-i mezbûr hisse 400 > 200 = 6200 > 3000

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Sahra-yı Belgrad

223 [54a/1] Patriklik makamına ait vergilerin toplanması gerektiği

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fazlve'l-keâm Amâsiyye ve Sinob ve (...) ve Bafra ve Samsun ve Cânîk ve Ünye kâdılarızîdefazluhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolaki İstanbul ve tevâbi'i keferesi batrığiVelusosnâmrâhib der-

saâdetimearzhâlidübbatrikliğime müteallik zikr olunan kazâlardasâkinpapasların ve keşişlerin ve sâirzimmîlerin bin yetmiş beş senesiçün üzerlerine edâsı lâzım gelen [mîrî] rüsûmların ve zarar-ı kassâbiye ve tasadduk akçelerin ve nikâhların ve panayırların ve ayazmaların resmin[i] ve her papasdan birer altun ve her zimmî evinden on ikişer akçe batriklikmahsûlin[i] ve yine her papasdan birer altun ve her zimmî evinden on ikişer akçe metropolidlikmahsûlin[i] ve kadîmdenviregeldikleri üzere rüsûmların[i] tarafımıza irsâyledüğü defter ve mektûbımmûcebince ve kadîmdenolageldiği üzere metropolidleriBerascusnâmrâhibema‘rifet-i şer‘ileâyîn-i bâtılmız üzere tahsîltdirmek bâbında emr-i şerîfvirilmekrecâsınai‘lâmeylemegınbuyurdumkihükmi şerîfimlerâhib-i mezbûrvardukda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi göresin zikr olunan kâdıllıklardasâkinpapasların ve keşişlerin ve sâirzimmîlerintârîh-i merkûmemahsûb olmak üzere kadîmdenviregeldiklerimîrîrüsûmların ve zarar-ı kassâbiye ve tasadduk akçelerin ve nikâhların ve panayır ve ayazmaların resmin[i] ve her papasdan birer altun ve her zimmî evinden on ikişer akçe batriklikmahsûlin[i] ve yine her papasdan birer altun ve her zimmî evinden on ikişer akçe metropolidlikmahsûlin[i] tarafımıza irsâyledüğü defter ve mektûbımmûcebincekadîmden olageldiği üzere râhib-i mezbûrama‘rifet-i şer‘ilemîrîiçüntahsîltdirdüb ve râhib-i mezbûrmîrîrüsûmı cem‘ ider iken mahûf ve muhâtarâ olan mahalden def‘-i hidmetiçüngetürdükleri baş ve ulaklarına ve kendülerinemübâşir olan adamlarına ve bindikleri bârgir ve kâtırlarınadahlidübba‘zısıpâh ve yeniçeri ve sâirehl-i örf tâifesi ulaklarına ve bârgirlerinedahlidüb ve batrik-i sâbıkın adamlarına ve kendüsüne akçe virdükki sizler bir birinizin deynlerin[i] viregelmişsizdeyukefilbi’l-mâl olmadın hilâf-ı şer‘i şerîfrecîde ve remîdeitdirmeyesin ve mürd olan papasların ve keşişlerin ve kalogoryalarınbatrikeaidmetrûkâtların[i] râhib-i mezbûrkabz eylemek istedükdebeytü’l-mâlcılar ve kassâm ademleri ve sâirehl-i örf tâifesi[ne] hilâf-ı şer‘-i şerîfrecîde ve remîdeitdirmeyesin ve mîrîrüsûmların[i] virmekdetaallül iden papaslarınâyîn-i bâtılları üzere râhib-i mezbûrate‘dîb ve (...)(...)(...)(...) virdükde taraf-ı aherden kimesneye hilâf-ı şer‘i şerîfmüdâheleitdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei‘timâd kılasın.

Fî’l-yevmi’s-sânîmâh-ı Rebiü’l-ahir sene hamse ve seb‘în ve elf.

Be-makâmKostantiniyye

224 [54a/2] Vefat eden Ahmet'in tımarının İvaz'a tevcih edildiği

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı alay begisi Hüseyin zîdekadruhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderüblivâ-i mezbûrdaGeldiklannâhiyesindeHisarkavaknâm [karye] ve gayriden üç bin iki yüz akçe timâra mutasarrıf olan Ahmed fevt olubtimârı mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe timâra emri olan orta boylu ela gözlü açık kaşlurâfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî İvaza virilmekrecâsına arz itmegintimârıolduğısancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîholunmağçün sene hamse ve seb'in ve elf Saferinin yigirmiüçüncügünindenhükm-i şerîfımvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmagınzıkr olunan üç bin iki yüz akçe timârvech-i meşrûh üzere müteveffâ-yımerkûmAhmedtahvîlindenibtidâsı bedelinden ziyâdesımerkûm İvaza tevcîholunubvirdükmkizıkr olunur.

Hisârtevâbi'-i Geldiklan hisse 5000 > 3200

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve râfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Belgrad sahra-yı Uyvar

225 [54b/1] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşta olan bir tımarın Mehmet'e tevcih edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Deryâ seferleri mütemâdiolmağlaguzât-ı müslimînemahsûs ve muayyen olan zeâmet ve timârların ekseri sebet ve kimi nizâ'luolub sefer-i hümâyûnımvâki' oldukda her biri bir tarikle seferden kalub askeri alay begisi bayrağı altında az kimesne mevcûdolub ol vechle asker beyninde târiolmamağlazeâmet ve timârhusûsızıyâdemuhtell ve müşevveş olduğu sem'-i hümâyûnımailkâ' olunmağlaeyâlet-i Sivâsdazeâmet ve timâr tasarruf idenlerin cümlesi yoklanubmüstehak olanlara der-uhde ve tevcîh olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûnımlafermân-ı alişânım sâdır olmağın orta boylu ela gözlü açık kaşlurâfi'-i

tevki‘-i refi‘-i alişân-ı hâkânî Mehmed ordu-yihümâyûnı magelübba‘de yararlığı arz olundukda ibtidâdan üç bin akçe timâra emr-i şerîf imvirilüb ve Amâsiyye sancağında Geldiklan nâhiyesinde Ahî Doğan nâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra mutasarrıf olan on beş seneden berüdür defter ve berâtı meyüb ol vechle mahlûl olmağlak endüye virilmek bâbında inâyet recâit meğintimârı olduğu sancakdasâkin ve alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevciholunmağçün sene hamse ve seb‘in ve elf Saferinin evasıtında hüküm-i şerîf imvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânı olmağınba‘de kaydı olmamağla icmâlden berât olmak emrim olub zikr olunan üç bin akçe timâr ve defter ve ibtidâsı bedeli mezbûr Mehmed tevcîholunub virdüm kizikr olunur ve şerh ve a‘yân kılınur.

Ahi Doğan tâbi‘-i Geldiklan hisse 4000, Eymür tâbi‘-i Ergoma Divânî 7000

Yekûn 11000 > 5500 > 3000

Ve buyurdum kiba‘de’l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ‘î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer‘î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Belgrad sahra-yı Uyvar

226 [54b/2] Vefat eden Ali Ağa’nın zevcinde emanet bıraktığı eşyanın zevci Hatice’nin mihrine karşılık verildiği

Müteveffâ-yı merkûm Ali Ağanın menkûha-i müsbetesi Hadice hâtûnın yanında idâ‘ idüb elli bin akçe mihrinden ol mikdârınatakâs olunan eşyâdır kizikr olunur.

İki raht döşeme esedî 40, bir gaddare 7 esedî, (...) (...) 5 esedî, yigirmi halı (...) 21 esedî, saçak 6, tencere 1, kevgir 1, bir kukum 14 esedî, on iki yasdukyüzi 14 esedî, bir seccade, yine döşeme 5 esedî, bir çift yigirmi üç miskal altun bilesik 35 esedî, iki kırmızı velense 3 esedî, (...) 4 esedî, harbe 70 esedî

Cem‘ân 22752

227 [55a/1] Amasya'da aşağı (zîr) kalenin kethüdası olan ve vefat eden Mehmet'in gedik tımarının Kaya Mehmet'e tevcih edildiği

Nişân-ı şerîf-i alişân-ı sâmi mekân-ı sultânî hükmü oldurki

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-muhakkıkînAmâsiyye süfli kal'asıdzârıMehmedzîdehıfzuhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderübAmâsiyye sancağında GeldiklannâhiyesindeHisarkavaknâm karye ve gayriden üç bin beş yüz akçe gedik timâr ile Amâsiyyedezîrkal'asıkethüdâsı olan Mehmed fevt olub yeri hâlî ve hidmeti muattal olmağlarâfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî Kaya Mehmedevirilmek bâbında inâyetrecâsına arz itmegintevciholunmağçün sene hamse ve seb'în ve elfCemâziye'l-ahirinin dördincigünindeemr-i şerîfimvirildikden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmagıznıkr olunan üç bin beş yüz akçe gedik timâr ile zîrketüdâlığivech-i meşrûh üzere müteveffâ-yımerkûmMehmedtahvîlinden mezkûr Kaya Mehmedetevciholunub ordu-yihümâyûnımda lâıyk görübvirdümkıznıkr olunur.

Hisârkavak tâbi'-i Geldiklan hisse Divânî 5000 > 1700, Ahi Hüsâm tâbi'-i karye hisse 500, Alacuk tâbi'-i mezbûr hisse Divânî 3500 > 1200

Yekûn 3500

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı kal'a-i mezbûrekethüdâlığıdırbî-kusûrmer'î ve müeddî kıla kal'a-i mezbûrenindizdârı ve sâirneferâtımezbûr üzerlerine kethüdâbilüb müteallik olan umûrdamürâcaat ideler ol bâbda hiç ferd mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Sûret-i berât-ı şerîf-i alişândır.

Be-makâm Belgrad

228 [55a/2] Vefat eden Şaban'ın tımarının önceden verilenle birleştirilerek Meceddin'e tevcih edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Orta boylu ela gözlü açık kaşlurâfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânîMecdü'd-dîn ordu-yihümâyûnımagelüb bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe

timâraemr-i şerîfimvirilüb ve Amâsiyye sancağında GeldiklannâhiyesindeGeldiklannâm karye ve gayriden beş bin beş yüz akçe timâra mutasarrıf olan Şa'bânın fevtinde aherevirilendenmâadâ üç bin akçe kılıcı kendüvevirilmek bâbında inâyetrecâitmegintimârıolduğısancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîholunmağçün sene hamse ve seb'în ve elf Muharreminin yigirmi birinci günindenhükm-i şerîfimvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmağınzıkr olunan üç bin akçe timârvech-i meşrûh üzere müteveffâ-yimezbûrŞa'bântahvîlindenistihkâkı bedeli mezkûr Mecdü'd-dînetevcîholunub el-yevm (...) ve (...) evlâ ve uhrâgörübviridümkizıkr olunur.

Geldiklan tâbi'-i (...) hisse 9650 > 1700, Saray (...) tâbi'-i mezbûr hisse Divânî 6000 > 3200

Yekûn 5500 > 3000

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' ve râfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tıbkıaslihi'l-hatîrdâim-ba'd el-fakîr Ali el-Kâdı-i ordu-yıhümâyûnufiyeanhı

Sahra-yı Belgrad

229 [55b/1] Pir İlyas Türbesi'nde bekçilik yapan Hasan'ın ölümü üzerine yerine Ali'nin tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyede'vâki' Pîrİlyâs türbesinde yevmî bir akçe ile türbe bekcisi olan Hasan fevt olub [yeri] mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Ali her vechlemahall ve müstehakolmağıntevciholunubberât-ı hümâyûnvirilmek bâbında KâdıMevlanâAbdu'l-fettâhzîdefazluhû arz itmegın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrmüteveffâ yerine türbe bekcisiolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçündüâyamüdvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Zilka'de sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

230 [55b/2] Sefere iştirak etmeyen İbrahim'in tımarının Mustafa'ya tevcih edildiği

Sûret-i berât-ı şerîfdir

Nişân-ı şerîf-i alişân-ı sâmi hükmü oldurki

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye alay begisi Hüseyin zîdekadruhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderüblivâ-i mezbûrdaErgomanâhiyesindenefs-i Ergoma ve gayriden dokuz bin akçe timâra mutasarrıf olan İbrâhimme'mûrolduğigarb seferinde ve kal'a fethinde ve sâirhidemât-ı hümâyûnımdamevcûdbulunmayubtimârı ol vechle mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan on bin akçe timâraemr-i şerîfimvirilen orta boylu kara gözlü açık kaşlurâfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânîMustafâyavirilmekrecâsına arz itmegintimârıolduğısancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevciholunmağçün sene hamse ve seb'în ve elf Saferinin evasıtındahükm-i şerîfimvirildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmagınzıkr olunan dokuz bin akçe timârıvech-i meşrûh üzere hidemât-ı hümâyûnımdamevcûd bulunmayan İbrâhimitahvîlindenibtidâsı bedelinden ber-vech-i tekmîl on bin akçe olmak üzere tevciholunubvirdümkizıkr olunur.

Ergoma tâbi'-i Ergoma hisse Divânî 4600, Kürtler tâbi'-i karye hisse Divânî 2500, Yassıçal tâbi'-i mezbûr hisse Divânî 200= 12000 > 4000

Karadene tâbi'-i Ergome ve Bergomamâlikâne ve karye-i Çavdar tâbi'-i Lâdik (...)(...) Çavdar ve karye-i OrucGâzi tâbi'-i Ergoma ve karye-i Ovacık tâbi'-i (...)(...) mâlikâne ve divânî ve (...)(...) İlaldı tâbi'-i (...) = 9350 > 4000

Elmir tâbi'-i Karakoyun ve karye-i (...) ve Karaçam mâlikâne tâbi'-i mezbûr ve karye-i Oruc ve karye-i Elmir tâbi'-i Merzifon = 1800 > 1000

Kürtler tâbi'-i Ergoma ve karye-i Çavdar tâbi' 13000 > 10000 > 9000

Ber-vech-i tekmîl 10000

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı hümâyûnimdamebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîmer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîrenfi'l-yevm 27 Saferi'l-hayr 1075.

Tıbkıaslihi'l-hatîrdâ'im-ba'd el-fakîr Ali el-Kâdı-i ordu-yihümâyûnufiyeahu

Belgrad sahra-yı Uyvar

231 [56a/1] Altı bölük askerlerinin işlemlerinin Mehmet Ağa'ya havale edildiği

İzzetlüfaziletlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i tahıyyât-ı sâfiyyât ve gurur-i teslîmât-ı vâfiyyâtithâfindan sonra hâliyâAmâsiyyekazâsındaşâkin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarının zabt ve rabtı ve şer'î şerîf [ile] üzerine görülmesi lâzım gelen maslahatların[1] tarafımızdan bâis-i mektûb (...) Mehmed Ağaya sipârişolunmağla tarafımızdan mektûbtahrîrolmuşdurvusûlündeme'mûldurki (...) (...) buyurdumki altı bölük yoldaşlarının üzerlerine mezbûrikethüdâ yeri bilüb düşen husûslardabi-hasebi's-şer'î şerîf üzere ahkâm itdirmege (...) (...)

Mine'l-fakîrİbrâhim Ağa Kâim-makâm-ı Kethüdâ

232 [56a/2] Vergi toplama işinin (matbah-ı âmire için) mutfak emini Yusuf'a verildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyedeesrâr-ı merhûm ve magfûr-leh Sultan Bâyezîd Hân aleyhi'r-rahme ve'r-rıdvânevkâfi keferesinin 1075 Ramazân-ı şerîfigurresinden 1076 Şa'bânıgâyetinedegin uhdelerinde edâsı lâzım hazînelerin[i] cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın matbah-ı âmiremmühimmâtıçünküdvetü'l-emâcidve'l-a'yân matbah emîniYûsufzîdemecduhûya der-uhde olunub elin[deki] mühürlü ve nişânlu cizye defteri mûcebincevakt u zamânıyla cem' ve tahsîl itdirmekemridübbuyurdumkihükm-i şerîfimlevardukda bu bâbda sizkikâdıırsız defter-i mezbûra tâbi' evkâf-ı mezbûre keferesinin sekiz yüz altmış bir cizye hâneleriolubtârîh-i mezbûramahsûb olmak üzere her

bir hânesinden ikişer yüz ellişer akçe cizyeleri[i] ve hâne başına kırkar akçe mîrîgulâmiyyelerin[i] irsâl olunan mühürlü ve nişânlu cizye defteri mücebince cem' ve tahsîltdirüb kimesneye taallül ve nizâ' itdirmeyesin ve bundan mâadâmübâşir-i mezbûrın cihet-i maişetiçün kırkar akçe dahi aldurub bundan ziyâdealmıya ve aldırmayasın ve mîrîçün alınan kâmil guruş[1] seksen sekiz ve esedîguruş[1] yetmiş sekizer akçeye aldurubziyâdeye ve noksana aldırmayasın ve akçe alındıkdahâlisü'l-ayâr akçe aldurubzüyûf ve kızıl akçe aldırmayasın ve cizye-i mezbûrın akçesi matbah-ı âmiremmühimmâtıçünta'yînolunmuşdur amma hîn-i tahsîldeitmâm ve ihtimâmidübkesr-i defterden ve naks-ı cizyeden ve hilâf-ı emr u defter zulm ve teaddîden be-gâyetihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Fî'l-yevmi'l-erba'ave'l-aşer şehr-i Şa'bâni'l-muazzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Belgrad el-mahrûse

233 [56b/1] Vefat eden Ali Bey'in tımarının Ali'ye, Ali sefere gelmeyince diğer Ali'ye tevcih edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmü oldurki

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı alay begisi Hüseyin zîdekadruhû ordu-yihümâyûnımamektûbgönderüblivâ-i mezbûrda Ak-dağ nâhiyesindeHakalanâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra mutasarrıf olan Ali Beg fevtinden timâr-ı mezbûr bundan akdem Erdel seferinde diğer Aliye tevciholunub tezkire itdürübtimâr-ı mezbûra tezkire ile mutasarrıf iken mezbûrdiger Ali dahi fermânım olan garb seferinde ve yeni kal'a fethinde ve sâirhidemât-ı hümâyûnımdamevcûdbulunmayubtimârı ol vechle mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukdaibtidâdan on bin akçe timâra emri olan orta boylu ela gözlü açık kaşlurâfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânîMustafâyavirilmekrecâsına arz itmegintimârıolduğısancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefer[e] eşmek şartıyla tevciholunmağçün sene hamse ve seb'in ve elf Saferinin evasıtındahükm-i şerîfimvirildikden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânımolmağınzıkr olunan on bin akçe timârvech-i meşrûh üzere müteveffâ-yımerkûm Ali ve garb seferine gelmiyendiger Ali tahvîlindenibtidâsı bedeli mezkûr Mustafâyatevcîholunub lâıyk ve evlâ ve ehakkgörülübviridümkiizkr olunur.

HakalamaaDegirmen Deresi tâbi ‘-i Akdağ hisse DivânîmaaMâlikâne 30000 > 20000

Ve buyurdumkiba‘de‘l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ‘î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredirber-mûceb-i defter-i hâkânîbî-kusûrmer‘î ve müeddî kıla ol bâbda efrâd-ı efrîdeden bir ferd mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Be-makâm Belgrad

234 [56b/2] Yakut Paşa İmaretî'nin şeyhi olan Mehmet'in vefatı üzerine yerine Mevlana Şeyh Mustafa'nın tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

İşbu dârende-i fermân-ı hümâyûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânîkîdvetü‘l-sülehai‘l-sâlikînMevlanâ Şeyh Mustafâzîdesalâhûmahall ve müstehakolmağla hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemzuhûragetürübAmâsiyyevâki‘ merkûmYâkût Paşa imâret-i âmirelerievkâfına fevt olan Mehmed yerine sûret-i ruûs-ı hümâyûnımmûcebince bin yetmiş beş Muharremi‘l-haramının yigirmi beşinci gününde yevmî on iki akçe vazife ile şeyh nasbidüb bu berât-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûnıvirdüm ve buyurdumki mezkûr varubzıkr olunan imâretin şeyhi olubedâ-yıhidmeteyledikden sonra vech-i meşrûh üzere ta‘yîn olunan yevmî on iki akçe vazifesi[i] evkâf-ı mezbûremahsûlindenmütevellîsi yedinden mâh be-mâhalub mutasarrıf ola ol bâbda taraf-ı aherden bir ferd mâni‘ ve mezâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Fî‘l-yevmi‘s-sâlisSaferi‘l-hayr sene hamse ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

235 [56b/3] Bir köyün sakinlerinin, ağalarının fazla vergi talebi üzerine fetva aldıkları

Bir karye ağası olan Zeydreâyâsındankânûndanziyâderesm-i raiyyettalebeyledikdereâyâ dahi Zeyddensûret-i defter talebitmege kâdir olurlar mı beyân buyurula Allahua‘lem el-cevâb olurlar.

Ketebe Ebû's-suûd el-fakîrufiyeanhû

236 [56b/4] Kayıt okunamadı

Vakf-ı Hankâh

Karye-i Hatun der-Tokad Kışlacık

(...)

237 [57a/1]Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Rüstem kızı Nazenin'de olduğu ama vâkıf şartı icabınca önceliğin bekâr olan diğer Nazenin'e verilmesi gerektiği

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fazlve'l-keîâm

MevlanâAmâsiyyekâdısızîdefazluhû tevki'-i refi'-i

hümâyûnvâsılolicakma'lûmolakidârende-i fermân-ı hümâyûn Nâzenin bint-i Rüstem hâtûn dergâh-ı muallama gelübkazâ-i mezbûrdamüteveffâ Hızır Paşa evkâfının tevliyet[i] evlâdiyyettenbatn olana şart olunub ve mezbûrebatn olandan olubmutasarrife iken evlâd-ı anasından Nâzenin bint-i Mustafâmücerred evlâda meşrûtadırdeyu hilâf vâki' olubgadrilmegin¹⁷ ve mezbûrebatn-ı evvelden olmağla tevliyet-i mezbûre mukarrer kılunubhâliyâ tarafına müceddedenberât-ı şerîfimvirilmeklemûcebincezabt ve tasarruf itdirilmek bâbında istid'âitmeginberâtmûcebincezabtitdirilmek emrim olmuşdurbuyurdumkimin-ba'dmezbûre Nâzenin bint-i Mustafâyı ve taraf-ı aherden bir ferdi dahl u taarruz itdirmeyesin ve dahlolunubhidmetimukâbelesindekendüyeaidmahsûlinden nesnesin[i] almış ise ba'de's-sübûthükmidübbî-kusûralıviresin şöyle bilesin alâmet-i şerifei'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Zilhicce'i's-şerife sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

238 [57a/2] Vergi toplama işinin Halil Ağa'ya verildiği

¹⁷“gadr; gayın ile değil kaf ile” yazılmış.

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmAmâsiyye sancağında vâki' olan kâdılarzîdefazluhûmba'de't-tahiyeti'l-[vâfiye] inhâ ve i'lâmolunurki taht-ı kazâlarınzahâlilerindenkadîmden bu âna dek vâli-i vilâyet-i Rûm ve muhâfız-ı eyâlet-i merkûm taraflarına viregeldikleri (...) rûsûmunun cem' ve tahsîlzamânı hulûl idübsaâdetlu ve mürüvvetlü (...) sâhib-i devlet ve kesîrü'l-merhamet Paşa Efendi hazretleri dîn ü devlet hizmeti ile (...) pâd-şâhîde seferde olmağla taraf-ı âlileri için cem' ve tahsîltdirmek bâbında mektûbtahrîrolunub ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânHalîl Ağa zîdekadruhûta'yînlunubgönderilmişdirvusûlbuldukdagerekdirki her birlerinüzki taht-ı kazâlarımızdasinîn-i sâbıkadaalınageldiği üzere rûsûm-ı (...) mübâşir-i muma-ileyhe cem' ve tahsîl ve ahz u kabzıtdürdübkadîmden bu âna dek olıgelmişmugâyir kimesneye taallül ve nizâ' itdirmeyesinmûceb-i mektûb amel oluna (...)(...)(...)

Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene hamse ve seb'in ve elf.

Kâim-makâm-ı Muhâfız-ı Rûm

239 [57a/3] Vergi toplama işinin Mehmet Ağa'ya verildiği

İzzetlufaziletlu Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine dürer-i da'vât-ı sâfiyyâtıcâbet-füzûnithâf ve ihdâsından sonra muhlisâneinhâolunurkiRûmhazînesiaklâmından taht-ı kazâ-i adâlet-şîârları olan nefsi Amâsiyyedevâki' ispence ve (...) bin yetmiş beş senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen gelen mâlların cânib-i mîrîden cem' ve tahsîltdirmek bâbında kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânMehmed Ağa zîdekadruhûta'yînlunubgönderilmişdirvusûlündeme'mûldurkitâife-i mezbûrenin sene-i merkûmede üzerlerine edâsı lâzım gelen ispence ve (...) akçelerin[i] alınageldiğiminvâl-i kadîm üzere mezbûra cem' ve tahsîl ve irsâlitdirmeye himmet buyurıla.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'in ve elf.

Mine'l-fakîrSüleymân Voyvoda-i Tokad

240 [57b/1]Hızır Paşa Vakfı'nın tevliyetinin Rüstem kızı Nazenin'de olduğu ama vâkıf şartı icabınca önceliğin bekâr olan diğer Nazenin'e verilmesi gerektiği (237. kayıt ile alakalı)

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Kıdvetü'l-kuzâti'l-müslimîn Amâsiyyekâdısı olan Mevlanâ Mustafâzî defazluhûsüdde-i saâdetime arzı[hal] gönderüb Amâsiyyede vâki' merhûm Hızır Paşa evkâfının vazife-i muayyensiyle mütevellîsi olan Nâzenin bint-i Mustafânâm hâtûnevlâdiyetinden olmağla ref' olunub batn olandan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî Nâzenin bint-i Rüstem hâtûn mahall ve müstehakolub batn olandan olmağla ve tevliyet-i mezbûr vâkıf-ı müşârun-ileyhin vakfiyye-i ma'mûlbahâsından evlâdının batnı olana şart itmişken hilâf-ı vâkıf mezbûre Nâzenin bint-i Mustafâmücerred evlâda meşrûtatırdeyualubberâtı dirdübgadr itmekle şart-ı vâkıf mücebince tevciholunubberât-ı alişânımvirilmekfermânımolmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemzuhûragetürüb muma-ileyhininhâsı ve sûret-i ruûs-i hümayûnımmücebinceref' olunan mezbûrehâtûn yerine bin yetmiş dördZilka'desiniyigirmiüçüncigününden vazife-i muayyensiyle mütevellîta'yînidüb bu berât-ı hümayûn-ı saâdet-makrûnıvirdüm ve buyurdumkievlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîolubedâ-yıhidmeteyledikden sonra vakf-ı mezbûreye bundan evvel mütevellî olanlar ne vechlezabt ve tasarruf idegelmişler ise mezbûre Nâzenin bint-i Rüstem dahi ol vechlezabt ve mutasarrıfeolub ol bâbda ref' olunan mezbûre Nâzenin bint-i Mustafâ ve taraf-ı aherden bir ferd mâni' ve mezâhimolmayubdahl u taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîrenfi'l-yevmi's-sâlisve'l-ısrînşehir-i Zilka'de sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

241 [57b/2] Bir kişinin bağımlı kira müddeti dolmadan tekrar kiralamasının mümkün olup olmadığına dair fetva aldığı (el-cevâb olmaz)

Zeyd mülk bağımlı ve içinde olan arz-ı hâlîyesin[i] üç sene tamâmınadegin on bir guraşa Ömerekâreyledikden sonra icâretamâm olmazdan mukaddem Zeyd ol bağı Bekire dahi icâr itmiş olsa hâlen Bekir müddet-i icâretamâmından evvel Ömeri tasarrufundan men'e kâdir olur mı el-cevâb olmaz.

Ketebe Ebû's-suûd el-fakîr

242 [57b/3] İsmi belirtilmeyen bir kimsenin ürünlerinin Gözlemecizâde Hacı Hasan tarafından satın alındığı

Vech-i tahrîr-i hurûf-ı tezkire oldurki

Mahmiyye-i Amâsiyyede olan bağımız bin yetmiş beş senesinde vücûda gelen mahsûlâtın[1] GözlemecizâdeHâcı Hasana üç seneye degin her nesne on bir esedîguruşagelübbizüm ile ibrâ olunmasına [mebnî] teslîmitmişdiraherden kimesne mâni‘ olmaya.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebiü’l-ahir sene 1075.

Mine’l-fakîr Cemâl Ağa

243 [58a/1]Bayezit Paşa Vakfı’nın fazlalarının (zevâid) evlada şart olduğu

Kıdvetü’l-kuzâtve’l-hükkâmma‘aenü’l-fazlve’l-keâm MevlanâAmâsiyyekâdisızîdefazluhû ve kıdvetü’l-emâsilve’l-akrânAmâsiyye sancağı mütesellimi olan [isim yok/boşluk] zîdekadruhû tevki‘-i refi‘-i hümâyûnvâsılolicakma‘lûmolakimerhûmBâyezîd Paşa evlâdından kıdvetü’l-emâsilve’l-akrân Derviş zîdekadruhû dergâh-ı muallama arzihâlidübmüteveffâ-yımezbûrkazâ-i mezbûrdavâki‘ evkâfınınzevâidini ve vakfiyye-i ma‘mûlbahâsın[1] ıslâh evlâdından mütevellî olanlara şart idüb defterde dahi ol vechlemukayyedolub bu dahi vâkıf-ı mezbûrınıslâh evlâdından olubbi’l-fiil berât-ı şerîfimlemütevellîolubzevâid-i merkûmeyiber-mûceb-i şart-ı vâkıf mutasarrıf iken hâricden ve hilâf-ı şart-ı vâkıf zevâid-i merkûmedenihdâsidübberrâtıtdirmekle birçok akçe celbidübrençide eylediklerin[i] ve bu bâbda Şeyhü’l-islâmdanfetâvâ-yışerîfevirildüğin[i] bildürübümücebince amel olunmak bâbında emr-i şerîfimrecâyledügiecilden şart-ı vâkıf mücebince amel olunubvakfiyye-i ma‘mûlbahâyamugâyir vazife taleb¹⁸olunmamak bâbında fermân-ı alişânım sâdır olmuşdurbuyurdumkihükm-i şerîfimlevusûlbuldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü’l-kadrim mücebince amel idübbhusûs-ı mezbûrhusamâmuvâcehesinde hak üzere tefahhus ve fetâvâ-yışerîfe nazar idüb göresin vâkıf-ı mezbûrvakfiyye-i ma‘mûlbahâsından [ve] vakfin zevâidinden kimesneye bir nesne ta‘yîn itmiş olmayubfi’l-vâki‘ vakfin zevâidi[ni] evlâdına şart ve ta‘yîn itmiş ise ve

¹⁸“talebiyle” yazılmış.

mezbûrlarintaleb eyledikleri vazife şart-1 vâkıfın ta'yîn itmiş¹⁹vazifesinden olmayub sonradan ihdâs itmişler ise ol bâbda muktezâ-yı şer'î kavîm ve şart-1 vâkıf mücebince amel idübmin-ba'dmezbûrlar[a] muhdes vazife talebitdirmeyüb men' ve def' eyleyesin şer'î şerîfe ve şart-1 vâkıfa ve fetâvâ-yımünîfe ve emr-i hümâyûnımamuhâlif kimesneye emritdirmeyesin eslemeyenleri yazubbildirübhusûs-1 mezbûriçüntekrâremr-i ahervarmalu olmayasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıt-1 şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

244 [58a/2] Fazlalığı (zevâid) evlada şart olan vakfa dışarıdan müdahale edilmemesi gerektiği (243. kayıt ile alakalı)

Evkâf-ı sahîhadan olan bir vakfın zevâidi [evlâda] olana meşrûtaolmağlaevlâd-ı vâkıf zevâid-i vakfa mutasarrıflar iken Zeydzevâid-i merkûmedenkendüye bir mikdâr akçe vazife ta'yînitdirübberâtidürse hâlen berâtımücebincezevâid-i vakfdan vazife-i merkûme[yi] almağa kâdir olur mı el-cevâb olmaz.

Ketebe Yahşi el-fakîrufiyeanhü

245 [58a/3] Amasya şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim yok)

İzzetlufaziletlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da'vât-ı sâfiyyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyyâtithâfiylainhâolunurkihâliyâ taht-ı hükûmetinizde vâki' şehir subaşılığımı'tâd-ı kadîm üzere işbu bin yetmiş beş Cemâziye'l-ahirasınımbtidâsından üç ay tamâmınadegin ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân [isim yok/boşluk] zîdekadruhûyavirilübzabtıçünmektûbtahrîr ve irsâlolunmuşdurlerde'l-vusûlmu'tâd-ı kadîm olageldiği üzere bâc-ı bazar ve resm-i arûsâne ve cürüm ve eyyâm-ı evvelde olagelmiştir muma-ileyheahz u kabzitdirdesin.

(...) Ahmed Ağa

¹⁹“olunmuş” yazılmış.

246 [58b/1] Köy imamı ve hatip olan Himmet'in azledildiği ve yerine Mehmet'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

İşbu dârende-i fermân-ı hümâyûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî Mehmed hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemzuhûragetürübnefs-i Amâsiyyedevâki' Helkıs mahallesi mescidinde yevmî bir akçe vazife ile imâm olub imâmet-i mezbûreyibırakub Alevî nâm karyede imâm ve hatîbolubref' olunan Himmet yerine Amâsiyyekâdısının arzı ile virilensûret-i ruûs-ı hümâyûnımmûcebine bin yetmiş altı Saferinin on dördüncigününden yevmî bir akçe vazife ile imâmnasbidüb bu berât-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûnıvirdüm ve buyurdumkiba'de'l-yevmmezbûrvarubmescid-i mezbûredenref' olunan Himmet yerine imâm olubhidmet-i lâzimesin[i] müeddî ve mer'îkıldıktan sonra ta'yîn olunan yevmî bir akçe vazifesin[i] evkâf-ı mezbûremahsûlindenalub mutasarrıf ola ol bâbda hiç ahad mâni' ve mezâhim olmaya ve dahl u taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî'l-yevmi's-sânîve'l-ısrînşehr-i Saferi'l-hayr sene hamse ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

247 [58b/2] Yakut Ağa ve Tokat'taki Lülü Ağa Zaviyesi'nin tevliyetinin evlada şart olduğu ve nihayet evlattan olan Abdülbaki'nin tevliyeti tek başına tasarruf ettiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyedevâki' Yâkût Ağa zâviyesinin ve TokaddaLülü Ağa zâviyesinin tevliyet ve meşîhat ve nizâ'atı ve vakfiyye-i ma'mûlbahâsından şeyh-i müeyyedînPîr Ali bin Şeyh Siyâvuşkuddisesırruhu'l-azîzeba'deebnâsına ve ebnâ-i ebnâsınavakf ve meşrûtolubzıkr olunan Yâkût Ağa zâviyesine şeyh olanlara yevmî on iki akçe ve Lülü Ağa zâviyesine şeyh olanlara altı akçe ve tevliyeti mukâbelesindehums-ı mahsûl şart idüb iki yüz yıldan mütecâvizminvâl-i meşrûh üzere tasarruf olunub şart-ı vâkıf mûcebine bundan akdem evlâdiyet üzere mutasarrıf olan Şeyhü'l-islâmŞecî ve büyük karındaşı Ali el-müeyyedînber-vech-i iştirâk mutasarrıflar iken mezbûr Ali fevt olub karındaşı mezkûr MevlanâŞecîmüstakilen mutasarrıf olub ol dahi fevt olub Mehmed el-müeyyedîn mutasarrıf

olub ol dahi fevt oluboğlıolubsâbıkânBurusakâdısı olan Mevlanâ Yahya el-müeyyedîn mutasarrıf olub ol dahi fevt olmağlasulbioğllarıAbdu'l-bâkî ve Abdu'r-rahîm nâm karındaşlar ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar iken hâlen mezbûrAbdu'r-rahîm fevt olmağla karındaşı işbu râfî'-i tevki'-i refî'-i hümâyûnmerkûmAbdu'l-bâkî[ye] müstakilentevcîholunubberât-ı şerîfimvirilmekiçüninâyetrecâitmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrAbdu'l-bâkî evlâdiyet üzere müstakilenevkâf-ı mezbûramütevellî ve nâzır ve şeyh olubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra vech-i meşrûh üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçündüâyamüdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Zilka'de sene erba'a ve seb'in ve elf.

Tıbkıaslihi'l-alâ el-fakîrileyhisubhânehû Ali bin Sinân (...)(...) el-medine-i Kostantiniyye hâlen ufiyeanhı

Be-makâm Edirne

248 [59a/1]Seyyid Nureddin (Sonisa / Uluköy) ve çilehane (Haddâdî / Çaydibi) vakıflarına nazır olan Seyyid Abdülkerim'e Ömer tarafından müdahale edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Sonisakazâsındavâki' merhûmSeyyidNûru'd-dînevkâfından ve Haddâdînâm karyeden çilehâneevkâfına yevmî bir akçe ile nâzır olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnSeyyidAbdu'l-kerîminmûceb-i azli yoğikenaherden Ömer hilâf-ı inhâ ile ve bir tarîklealubgadr itmekle ref' olunubgirümezbûrkemâ-kânibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyetrecâitmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrkemâ-kân nâzır olubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçündüâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâsıt-ı şehri Zilhicce'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

249 [59a/2] Nasuh ve Mustafa'nın Yakup Paşa İmaretinde beraber (ber-vech-i iştirak) şeyhlik yaptıkları ama Mustafa'nın ölümü üzerine yerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yıcihânânî-i hâkânî hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyede vâki' merkûm Ya'kûb Paşa imâretinde yevmî bir akçe ve senevî bir buçuk müddînta ile Nasûhnâm kimesne ile ber-vech-i iştirâk şeyh olan Mustafâ fevt olub hissese mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnsulehâdan Şeyh Mehmed her vechle lâyük ve mahall ve müstehak olmağlatevcîholunubberât-ı hümâyûnvirilmek bâbında bi'l-fiil vakf-ı merkûmmütevellîsi Mehmed arz eylemegin hisse-i merkûmeyi sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdumki varubmezbûr Şeyh Mehmed müteveffâ yerine şeyh olub hidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra Nasûh ile ber-vech-i iştirâk yevmî bir akçe ve senevî bir buçuk hınta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı devletimçüduâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fi evâil-i Zilka'de sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

250 [59a/3] Askerlerin miras ve diğer işlemlerinin Amasya kadısı Abdülfettah Efendi'ye tevcih edildiği

Şeriat-nisâb Amâsiyye Kâdısı Abdu'l-fettâh Efendi kâmiyâbtahiyât-ı sâfiyyâtithâfiylainhâolunurki sene hamse ve seb'in ve elf Rebiü'l-evveli nisfindan Taşabâdkazâsından mâadâ Amâsiyye sancağının umûr-ı kısmet-i askeriyesi size sipâriş olunmuşdur düşen askeriyyemuhallefâtını terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyetaksîm ve rûsûm-ı mu'tâdayı ahz ve irsâlitdiresinve's-selâm.

Tahrîren fi't-târîhi'l-mezbûr.

El-fakîr Hâfız Mehmed el-Kâdî-asker-i Anadolu el-ma'mûre

251 [59b/1] İlyas oğlu (Türkmen) ve ona uyanların yollara inip eşkıyalık yaptığı

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı mütesellimi zîdekadruhû tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakihâliyâTürkmântâifesindenİlyâsoğlınâmşakîhevâsına tâbi' eşkıya ile kuttâ'u't-tarîk ve katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl ve erzâkidüb ve kâr-bânbasubebnâ-i sebîlin yollarına inübzulm ve fesâd eylediği istimâ' olmağlaa'dâsının mütesellim-i mezbûr başın sana gerek ise şakî-i mezbûrî ve refikleri olanları bî-eyyivech-i kân ele getirübfimâ-ba'd ol taraflarda haramzâdegezdürmeyübziyâdetakayyüd ve ihtimâm üzere olmak bâbında fermân-ı alişânım sâdır olmuşdurbuyurdumkivusûlbuldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcenince amel idüb dahi şakî-i mezbûrî ve refikleri olanları bî-eyyivech-i kân ele getirüb ol tarafları haramzâde şerrinden pâk ve tathîreyleyübfimâ-ba'd ol taraflarda asla haramzâdegezdürmeyübebnâ-i sebîlirefâhet ve itmînânkılubmürûr u ubûr ve ahâli-i vilâyet âsûde-hâl üzere olalar şolkibundan sonra ol câniblerde bu makûlekuttâ'u't-tarîk ve haramzâdezuhûridübkatl-i nüfûs ve gâret-i emvâl eyledikleri istimâ' oluna senin adem-i takayyüdünden bilübahâli-i vilâyetin ve ebnâ-i sebîlingâret olunan malları sana tazmînitirmekleiktifâ ve gardın makbûl ve cevâbınmesmû' olmayubecdâd-ı a'zâmımervâh-ı tayyibelerihakkıçün muhkem hakkından gelünüb başın gelmege mukarrer bilüb ana göre basîret ve intibâh üzere olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

252 [59b/2] Çorbacı İmâreti'nin şeyhi olan Mustafa'nın ölümü üzerine yerine Seyyid Osman'ın tayin edildiği

Amâsiyyedevâki' Çorbacı imâretinde yevmî bir akçe ve senevî iki buçuk müddhınta ile şeyh olan Mustafâ fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûnsâdât-ı kirâmdan es-SeyyidOsmân her vechle lâyıq ve mahallolmağintevciholunubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında KâdıMevlanâAbdu'l-fettâh arz itmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrzikr olunan imâretde şeyh olubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra yevmî bir akçe ve senevî iki buçuk müddhınta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhiçün ve devâm-ı ömr ü devletimçünuâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fi evâsıt-ı Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

253 [59b/3] Hasan Ağa'nın bir mezraadan getirdiği arpayı kayıt ettirdiği

Mahrûse-i Amâsiyye sancağına bi'l-fiil mutasarıf olan emîrû'l-ümerâi'l-kirâmizzetluVâliMehmed Paşa hazretlerinin taraf-ı şerîflerindensancağı merkûme mütesellimi olan fahru'l-emâcidve'l-ekârim Hasan Ağa zîdegarrahû meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tekvîregelüb işbu sene erba'a ve seb'în ve elfZilka'de'i's-şerîfesininıyigirmincigünindenmahmiyye-i mezbûremuzâfâtındanEyfasilnâmmezraadan bu sene bir miskal(?) mikdârı arpa getürüb hasadın[1] yazmasın[1] talebeyledigimdetârîh-i merkûmdanyevm-i mersûmdamahall-i mahfûz ve kaydolunubmâ-hüve'l-vâki' bi't-talebketbolunub yed-i talibe def' olundukivakt-i hâcetde kâşif-i mâ-cerâ ola.

Tahrîrenfi't-târîhü'l-mezbûrli sene-i mezbûre.

Şuhûdü'l-hâl: Kurd Ağa bin Abdullah, Sehî bin Hüseyin Çelebi, Yek-çeşmibrâhimKurd Bey (...), Mehmed Çelebi Kethüdâ-yışehr (...) ve gayruhum.

254 [60a/1] Türkmen eşkıyasının yollarına inip eşkıyalık ettiği

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm ve ma'adenü'l-fezâilve'l-keâm Amâsiyye sancağında vâki' olan kâdılarzîdefazluhum ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrânAmâsiyye sancağı mütesellimi ve zikr olunan kazâlardavâki' kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdâr[lar]ı ve bi'l-cümle a'yân-ı vilâyet ve sâir iş erleri zîdekadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakimukaddemâ ol taraflarda haramzâde ve kuttâ'u't-tarîk ve Türkmâneşkıyâsızuhûridübâyende ve revendenin yollarına inübkatl-i nüfûs ve gâret-i emvâl [ile] müslimîn[e] nice fesâdolduğu'lâmolunmağlazuhûr eyleyen egerTürkmân ve egersâireşkıyânın üzerlerine varubbî-eyyivech-i kân ele getirülübma'rifet-i şer'ile haklarından gelübfesâdları def' ve ref' olunubYund(?) tâifesindenbilâ-nemekkapusuzgezübreâyâyı ve berâyâyırencide idenler dahi ele getirülübahzolunubma'rifet-i şer'ile keyfiyet-i (...) vukû üzere asitâne-i saâdetime arz ve i'lâmolunubşolkieşkıyâyı ele getürmeyüb taht-ı kazânızdavâki' olan yollarda ve bellerde

bir ferдин mâl ve canlarına zarar isâbetider ise bir vechlecevâba kâdir olmayubmes'ûl ve muâteb ve zararları tazmînitdirülüb mukaddemâemr-i şerîfim gönderilmiş idi adem-i takayyüdünüzden zânn ve ol taraflarda eşkıyâ ve kuttâ'u't-tarîkzuhûr eylediği mesmû'-ı hümâyûnımolmağla cümleliz mes'ûl ve muâtebolmuşsızdıra'dâfîmâ-ba'dvech-i meşrûh üzere zuhûr iden eşkıyâyı ele getürmekdebezl-i maktûr eylemek bâbında fermân-ı alışânım sâdır olmuşdurbuyurdumkivusûlbuldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere amel idüb dahi taht-ı kazânızdavâki' olan yollarda ve bellerde zuhûr iden haramzâde ve kuttâ'u't-tarîk ve Türkmâneşkıyâsından olanların üzerlerine varubbî-eyyivech-i kân ele getürübma'rifet-i şer'ile haklarından gelüb ve bilâ-nemekkapusızYundtâifesindegezübreâyâ ve berâyâyazulm ve teaddîidenleri arz ile [ele] getürübahzidübma'rifet-i şer'ilegörüb (...) vukûi üzere asitâne-i saâdetime arz eylesin sonradan haklarında emr-i şerîfim ne vechle sâdır olur ise mücebiyle amel oluna şolki bundan sonra eşkıyâyı ele getürmeyüb ol yollarda ve bellerde bir ferдин mâl ve canlarına zarar isâbeteyledüğimesmû'-ı hümâyûnım olur ise öznizmakbûl ve bir vechlecevâbınızmesmû'-ı hümâyûnımolmayubmes'ûl ve muâteb ve zararları tazmînitdirüldükden sonra sizki mütesellim ve kethüdâ yerleri cümleliz haklarından gelinür ve sizkikâdırsızazl ile iktifaolunmayub (...)(...)(...) olmanız mukarrerdir ana göre basîret ve intibâh üzere olasız amma bir bahâne ile umûmteftîşinâmıyla karye be-karye gezübfukarânın (...) ve meccânen yem ve yiyeceklerin aldurubahz ve celb sebebi ile kendü hallerinde olanlara zarûret-i şer'i şerîfzulm ve teaddî olunmadan bundan ihtirâz eylesin şöyle [bile]sin alâmet-i şerîfei'timâd idesin.

Tahrîren fî evâil-i şehri-i Saferi'l-hayr sene hamse ve seb'în ve elf.

Be-makâmKostantiniyye

255 [60b/1] Ahi SadeddinZaviyesi'nin türbedarı Mevlana Şeyh Mehmet'e müdahale edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyede vâki' merhûm Ahî Sa'adü'd-dînzâviyesinin vazife-i muayenesiyle zâviyedârı olan işbu dârende-i tevki'-i refi'-i saâdet-i alışân-ı hâkânîkîdvetü'l-sulehâi'l-sâlikînMevlanâ Şeyh Mehmedzîdetakvahûnun üzerinde iken zâviye-i mezbûr bundan

akdem mezbûr Şeyh zîdetakvahûŞeyhü'l-islâmişâretleri ve ruûs-ı hümâyûn ile tevcîh olunmuş iken zâviye-i mezbûrmürûr-ı eyyâmharâbeolmağlatevcîholunub mutasarrıf iken aherdenba'zı kimesneler dahlidübgadr eylemeleri ile ibkâ ve mukarrer kılınmak [bâbında] berât-ı alişânımvirilmekrecâeylemegin hakkında mezîd-i inâyet-i pâd-şâhânemzuhûragetürübkendüarzihâlîmûcebinece bin yetmiş dörd Zilhiccesinin on dokuzuncu günündenkemâ-kânibkâ ve mukarrer idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumki muma-ileyh Şeyh Mehmedzîdetakvahûvarubzıkr olunan zâviyedezâviyedârolub bundan [akdem] zâviyedâr olanlar ne vechlezabtidegelmişler ise mezkûr dahi ol vechle vazife-i muayenesiyle mutasarrıf olub ol bâbda taraf-ı aherden bir ferd mâni' ve râfi' olmayubdahl u taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîrenfi'l-yevmi's-sânîve'l-ısrînşehir-i Zilhicce sene erba'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

256 [60b/2] Şeyh Abdurrahman Zaviyesi'nin şeyhi ve Yakup Paşa ile Mustafa Paşa Vakfı'nın mütevellisi olan Seyyid Hasan'ın vefatı üzerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği ama görevine Seyyid Mehmet tarafından müdahale edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyedemedfûn Şeyh Abdu'r-rahman kuddisesırruhu'l-azîzinzâviyesinde ve Ya'kûb Paşa ve Mustafâ Paşa vakfının mütevellisi ve şeyh olan Seyyid Hasan fevt olubmahlûlinden işbu dârende-i fermânvacib-i iz'ânkıdvetü'l-sulehâi'l-sâlikîn Şeyh Mehmedzîdetakvahûyatevcîholunub ve yedine berât-ı şerîfimvirilübümüceb-i edâ-i hidmetidüğükusûrı ve müceb-i azli yoğikenaherdenSeyyidMehmedetevcîh ve bilâ-emr ve hilâf-ı inhâ ve bir tarık ile alubmezbûra küllî hayf ve gadritmeginref olunubgirümerkûmakemâ-kânibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyetrecâitmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr Şeyh Mehmedzîdetakvahûkemâ-kânîmütevellî ve şeyh olubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçündüâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâil-i şehir-i Zilhicce sene erba'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

257 [60b/3] Amasya'daki altı bölük halkının başına Mustafa Ağa'nın tayin edildiği

İzzetli ve faziletli Efendi hazretlerinin huzûr-ı izzet-i ikrâm ile dürer-i tahiyyât-ı sâfiyyât-ı mehabbet-füzûn ve gurer-i teslîmât-ı meveddet-nümûnithâfiylainhâ-i muhlisâne olunan oldurkihâliyâAmâsiyyekazâsındavâki' olan altı bölük yoldaşlarının zabt ve rabtı ve şer'î şerîf üzere görülmesi lâzım gelen mesâlihleri (...) üzerinde olubkendümüz bu tarafdaolmağlatâife-i mezbûrlarinzabt ve rabtı tarafımızdan bâis-i mektûbizzetlu karındaşımız Mustafâ Ağaya sipârîşolunmağlamektûb ve (...) tahrîr ve irsâlolunmuşdurlede'l-vusûlme'mûldurkimezbûrvekiyleledüğimizminvâl üzere tâife-i mezkûrları zabt ve rabttidirülüb düşen husûslarda Ağa (...) hilâf-ı şer'î şerîfaherden kimesneye rencêdeitdürmeysinbezl-i himmet buyurıla.

Tahrîren fi evâsıt-ı Muharremi'l-haram sene hamse ve seb'în ve elf.

Bekdaş el-fakîrAmâsiyyeKethüdâ yeri hâlen

258 [61a/1] Yakup Paşa Camii'nde cüzhan ve kandilci olan Mehmet'in ölümü üzerine Hafız Mehmet'in tayin edildiği ama görevine Mustafa tarafından müdahale edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî Hâfız Mehmed dergâh-ı muallam[a] gelübAmâsiyyedevâki' müteveffâYa'kûb Paşa binâeyledüğü câmi' evkâfindanehakk üzere iki buçuk sehmmahsûl [ile] müezzin ve buçuk sehmmahsûl ile çerâgdâr ve bir sehmmahsûl ile cüzhân olan Mehmed fevt oldukdazikr olunan cihâtkendüyetevcîholunubberât-ı şerîfimvirilüb üzerinde iken aherdenMustafânâm kimesne hilâf-ı inhâ babam etmegidirdeyu bir tarikleberâtitdürübdahl ile küllî gadr [itmekle] kendüyeibkâ ve mukarrer kılınubberât-ı şerîfimrecâitmegin bir tarikleberâtzâyi' olmağlaibkâ ve mukarrer kılınubmüceddedenberât-ı şerîfimvirilmek bâbında inâyetrecâitmeginberât-ı müveccehim mukarrer ve tevcîhidüb bu berât-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûnıvirdüm ve buyurdumkimezbûrvarubziker olunan cihâtvech-i meşrûh üzere üslûb-ı sâbık mutasarrıf olubhidmet-i lâzimesin[i] mer'î ve müeddîkıldıktan sonra ta'yîn olunan vezâife mutasarrıf

olub ol bâbda mezbûrMustafâ ve taraf-ı aherden hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Muharremi’l-haram sene hamse ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne

259 [61a/2]İltekin Köyü’nün bazı kısımlarının Cihan Hatun’un evlatlarına, soy tükenince (ba‘de’l-inkırâz) ulemaya şart edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyemuzâfâtındanİltekinâm karyenin her müdden bir buçuk keylmâlikânesiCihânhatûn evlâdiyelerine vakf ve şart olunub ve ba‘de’l-inkırâzulemâyameşrûtolubevlâddanmutasarrıfe olan müteveffiyelubmâlikânemutasarıfolmağla yerine ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ulemâdan olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnMevlanâ Ömer her vechle lâyık ve mahall ve müstehakolmağintevcîholunubberât-ı hümâyûnvirilmek bâbında KâdıMevlanâMustafâzîdefazluhû arz eylemeginevlâd mutasarrıf olduğu mukarrer ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrMevlanâ Ömer ber-mûceb-i şart-ı vâkıf bir buçuk keyl hisseye mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçünuâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Zilhicce sene selâse ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne

260 [61a/3]Beytûlmala ait olan paranın Hüseyin Ağa tarafından teslim alınacağı

Şeriat-şîar fezâil-disârAmâsiyye sancağında vâki‘ kuzât Efendiler hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da‘vât-ı sâfiyyât ve hüccet-i ayâtihdâsıylamuhlisâneinhâ ve i‘lâmolunurki işbu bin yetmiş beş senesine mahsûb olmak üzere taht-ı kazâ-i adâlet-şîarlarınızda vâki‘ olan beytû’l-mâl-ı âmiremiahz u kabziçünmektûbtahrîr ve kıdvetü’l-emâcidve’l-a‘yân Hüseyin Ağa zîdemecduhû[ya] üç yüz kat‘ esedîguruş der-uhde olunubkabûlitemgintevcîholunmuşdurvusûlündevech-i meşrûh üzere taht-ı kazâ-i adâlet-

şîarlarınızda vâki‘ olan beytü’l-mâl-ı âmiremibi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kânûn Ağa-yımüşârun-ileyhimeahz u kabzidirülüb ve beytü’l-mâl-ı hâssavâki‘ oldukda tarafınızdan tahrîr ve defter olunub bu tarafa i‘lâm idesiniz husûs-ı mezbûrdanvakt ve ihtimâmidübcânib-i mîrîyeaid olan beytü’l-mâlim[a] gadrolmakdan ve hilâf-ı şer‘ ve kânûnreâyâyızulm ve teaddîden be-gâyetihtirâz üzere olalar.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Saferi’l-hayr sene hamse ve seb‘în ve elf.

Voyvoda-i Tokad

261 [61b/1] Hamza Bey Vakfı’nda kâtip olan Mehmet’in ölümü üzerine yerine Ömer’in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i AmâsiyyedeEzinebazarınâm karyede vâki‘ Hamza Begevkâfindan yevmî iki müddhınta ile kâtib olan Mehmed fevt olub [yeri] mahlûl olmağın yerine işbu râfî‘-i tevki‘-i refî‘-i alişân-ı hâkânî Ömer her vechlemahall ve müstehakolmağınveçiholunubberât-ı hümâyûnvirilmek bâbında inâyetrecâitmegin mahlûl ise mezbûravech-i meşrûh üzere sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr Ömer müteveffâ-yımerkûmın yerine kâtibolubhidmet-i lâzimesin[i] mer‘î ve müeddîkıldıkdan sonra yevmî iki müddhınta ile mutasarrıf olub vâkîfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçüduâyamüdâvemet göstere ol bâbda efrâd-ı efrîdeden bir ferd mâni‘ ve dâfi‘ olmayubdahl u taarruz kılmayalar alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Fî evâil-i şehr-i Recebi’l-ferd sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

262 [61b/2] Hüseyin Ağa’nın bânisi olduğu vakıfta cabi olan Ahmet’in ölümü üzerine Abdi’nin tayin edildiği

Nefs-i Amâsiyyedevâki‘ merhûm Hüseyin Ağa binâyledüğüevkâfdan yevmî bir akçe ve senevî üç müddhınta ve üç müddşâ‘ircire ile câbî olan Ahmed fevt olub [yeri] mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Abdi her vechle lâyıq ve mahall ve

müstehakolmağın tevcih olunub berât-ı hümâyûn virilmek bâbında evkâf-ı mezbûre mütevellîsi Mehmed arz eylemegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Abdi müteveffâ yerine câbûlub hizmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra yevmî bir akçe ve senevî üç müddhinta ve üç müddşa'ir ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletim çüdü âyamü dâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zilka'de sene erba'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

263 [61b/3] Pervane Bey Camii'nde vaiz olan Ahmet'in vefatı üzerine yerine Ebubekir'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyede vâki' Pervâne Beg câmi'-i şerîfinde yevmî bir akçe ile vâiz olan Ahmed fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn Ebûbekir nâm kimesne her vechle lâyük ve mahall ve müstehakolmağın tevcih olunub berât-ı hümâyûn virilmek bâbında evkâf-ı mezbûre mütevellîsi olan Ali arz itmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr zikr olunan câmi'-i şerîf devâizolub hizmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı çün ve devâm-ı ömr ü devletim çüdü âyamü dâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâil-i Muharremi'l-haram sene erba'a²⁰ ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

264 [62a/1] Amasya kalesi muhafızlarından Ali'nin vefatı üzerine gedik tımarının Hasan'a tevcih edildiği

Sebeb-i tahrîr-i tevki'-i refi'-i hümâyûn oldurki

²⁰ehad "yazılmış.

Kıdvetü'l-sikâtve'l-mustahfizînAmâsiyyekal'asıDizdârıMehmedzîdehıfzuhu ordu-yihümâyûnımamektûbgönderübAmâsiyye sancağında GeldiklannâhiyesindeGöñinâm karye ve gayriden bin beş yüz akçe gedik timârı ile kal'a-i mezbûremustahfizlarından olan Ali fevt olubtimâr-ı mezbûr ile mustahfizlıkgedüğü mahlûl olmagın kul oğlu işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hasana virilmekrecâsına arz itmegintevcîh olunmak için sene erba'a ve seb'în ve elfŞevvâlininevahirindenhük-m-i şerîfimvirildikten sonra tezkiresi ihrâc ve ba'de kaydı yokdurdeyu arz olundukda icmâlden berât olmak fermânımolmağınzıkr olunan bin beş yüz akçe gedik timâr ile kal'a-i mezbûremustahfizlığımüteveffâ-yımezbûr Ali tahvîlinden mezkûr Hasana tevcîholunubvirdümki zıkr olunur.

Göñi tâbi'-i Geldiklan hisse Divânî 6000 > 1500

Ve buyurdumkiba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılubşolkivezâif-i hidemât-ı kal'a-i mezbûremustahfizlığırîbî-kusûrmer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîrenfi'l-yevmi'l-hâmisve'l-ısrînşehir-i Şevvâli'l-mükerrem sene erba'a ve seb'în ve elf.

Sahra-yı Belgrad

265 [62a/2] Vergi toplama (avarız) işi için tayin yapıldığı (isim yok)

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fezâilve'l-keâm Amâsiyye sancağında vâki' olan kâdılarzîdefazlühüm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsılolıcakma'lûmolakilivâ-i mezbûrdavâki' yedi yüz üç ve bir buçuk rub' avârızhânelerin bin yetmiş beş senesine mahsûb olmak üzere avârızları cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın [boşluk] der-uhde olunub eline mühürlü ve nişânlu ve tугrâlumevkûfât defteri sûretivirilmeginmûcebinecezamânı hulûl itdikde cem' ve tahsîlitedirilmekemridübbuyurdumki hük-m-i şerîfimevardukda bu bâbda sâdır olan emr üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrdavâki' ol mikdâravârızhânelerintârîh-i mezbûramahsûb olmak üzere her bir hânesinden dörder yüz akçe avârızların[1] irsâl olunan mühürlü ve nişânlumevkûfât defteri sûretimûcebinecevak t u zamânıyla cem' ve tahsîlitedirüb kimesneye taallül ve nizâ' ve gadr ve muhalefet itdirmeyesin ve bundan mâadâmübâşir-i mezbûrın hüccet-i maişeti için her bir hânesinden altışar akçe dahi aldurub bundan ziyâde bir akçe alınmaya ve aldirmayasın ve mîri için alınan kâmil guruş[1] seksen akçe ve esedîguruş[1]

yetmiş sekizer akçeye aldurubziyâde ve noksana aldırmayasın ve akçe alındıkdahâlisü'l-ayâr akçe aldurubzüyûf ve kızıl akçe aldırmayasın kesr-i defterden ve nakz-ı hânedan ve hilâf-ı emr-i defter zulm ve teaddîdenihtirâz eyleyesin şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî'l-yevmi'l-aşer şehr-i Şa'bâni'l-muazzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-medine Belgrad el-mahrûse

266 [62b/1] Hacı Mehmet Tekkesi'nin meşihat makamına Hasan'ın tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyemahallâtından Câmi'-i Enderûn mahallesinden HâcîMahmûdtekyesininmeşîhatı mahlûl olmağın işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hâkânî Hasan nâm kimesne her vechlemahall ve müstehakolmağın yevmî iki akçe ve senevî beş müddhinta ile tevciholunubberât-ı şerîfvirilmek bâbında inâyetrecâitmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubzıkr olunan zâviyede şeyh olubhidmet-i lâzımesin[i] müeddikıldıkdan sonra yevmî iki akçe ve senevî beş müddhinta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçüdüâyamüdvemet göstere bu bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Rebiü'l-ahir sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

267 [62b/2]Haseke Köyü'nün malikânesinin evlada şart ve tasarruf hakkının Hüseyin'de olduğu

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyekazâsına tâbi' Hasekenâm karye mâlikânesi evlâda meşrûtaolubevlâdiyete ve meşrûtiyete üzere işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hüseyin mutasarrıf olubaherden hilâf-ı şart-ı vâkıf dahl olunmamak bâbında berât-ı şerîfimtaleb olunmağın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrkemâ-kânzıkr olunan karye

mâlikânesineüslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olubdevâm-ı ömr ü devletimçüduâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâhir-i şehri Zilka'de sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

268 [62b/3] Yakup Paşa Camii cabilik makamının boş olması üzerine Seyyit Mehmet'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyedevâki' Ya'kûb Paşa câmi'-i şerîfinin vakfı[nın] câbi[liği] kimesne üzerinde olmayubhâlî ve muattal olmağın işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hâkânîSeyyidMehmed her vechlemahall ve müstehakolmağlavakf-ı mezbûrmahsûlinden senevî iki sehmmahsûl ile tevcîholunubhâlî ve muattal olduğuvâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrSeyyidMehmedcâbîolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra vakf-ı mezbûrmahsûlinden senevî iki sehmmahsûl ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçüduâyamüdâvemet göstere bu bâbda aherden kimesne mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Zilhicce sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

269 [62b/4] Hacı Mahmut Tekkesi'ndebânisi için bazı günler cüz okuyan Hasan Dede'nin vefatı üzerine yerine Hafız Halil'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyevâki' el-HâccMahmûdbinâeyledüğitekyedekendürûhiçündüşenbe ve pençşenbe günlerinde bir cüz-i şerîf tilâvet iden Hasan Dede fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine erbâb-ı istihkâktan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hâfız Halîl her vechle lâyık ve mahall ve müstehakolmağıntevcîholunubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında recâsınaKâdıMevlanâMustafâ arz itmeğın mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı

hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr Hâfız Halîlzikr olunan tekyedecüzhevânolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazifesiyle mutasarrıf olub vâkıfın rûhıçün ve devâm-ı ömr ü devletimçüdüâyamüdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Fî evâhir-i şehri Ramazânî’l-mübâreke sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Tıbkıaslihi’l-hatîrmine’l-fakîr es-SeyyidŞihâbü’-d-dîn Ömer el-Kâdı-i medine-i Edirne ufiyeahu

Be-makâm Edirne

270 [63a/1] Tamga-yı Sürh Mukataası’nın Hüseyin Ağa’ya kiralandığı

Şeriat-şîâr fazilet-disârizzetlu ve faziletlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da‘vât-ı sâfiyyât-ı hüccet-i ayât ve revâh-ı taht-ı tahiyyât-ı vâfiyyâtmeveddet-gâyâtithâf ve ihdâsından sonra inhâ ve ifhâm olunan oldurkihâliyâ mutasarrıf olduğımız Tokadhavâss-ı hümâyûnı mukâtaasından taht-ı kazâ-i adâlet-şîârları olan nefsi Amâsiyye şehrinde vâki‘ Tamga-yı Sürh mukâtaasın[1] bundan akdem beş yüz elli esedîguruşa Hüseyin Ağaya der-uhde olunmağinhâliyâ taraf-ı mîrîye elli esedîguruşnef’i olan kıdvetü’l-emâsilve’l-akrân el-HâccEfendizâde Ağa zîdekadruhûya bin yetmiş beş senesi mâh-ı Muharreminin ibtidâsından bir sene tamâmınadeginzabtın[1] altı yüz esedîguruşa der-uhde olunubkabûl itmekle tevcîholunubirsâl olunmuşdurvusûlündeme‘mûldurkimu‘tâd-ı kadîm üzere taraf-ı mîrîye elli guruşziyâdesi olan el-Hâcczâde Ağaya zabt ve hâsıl olan rüsûmâtın[1] ahz u kabz itdürbsâbıkan Hüseyin Ağayı ve aherden bir ferdi müdâhilitdirmeyesin (...)(...)(...)(...)

Voyvoda-yı Tokad

271 [63a/2] Hızır Paşa İmareti’nde ekmekçi (habbâz) makamının boş olması üzerine Ömer’in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyedevâki‘ merhûm Hızır Paşa binâyledüğüimâretten yevmî üç akçe ve senevî üç müddhinta ile habbâzlık hidmeti mahlûl olmağın işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hızır her vechle lâyük ve mahall ve müstehakolmağın tevcîholunub berât-ı hümâyûn virilmek bâbında bi’l-fiil vakf-ı merkûmdakâim-makâm-ı mütevellî olan Ömer arz eylemegin şart-ı vâkıf üzere sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdumki varub mezbûr Hızır habbâzolub hidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra yevmî üç akçe ve senevî üç müddhinta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletim çünuâyamü dâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Fî evâil-i Recebi’l-mücerreb sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

272 [63a/3] Bayram Paşa Camii Vakfı’na bağlı olan Ali Çelebi Vakfı’nın cabisi olan Mehmet’in ölümü üzerine yerine Veli’nin tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Kıdvetü’l-emâsilve’l-akrânnefs-i Amâsiyyedevâki‘ müteveffâ Bayram Paşa câmi‘-i şerîfevkâfının mütevellîsi olan Mustafâzîde kadruhûsüdde-i saâdetimemektûbgönderüb câmi‘-i mezbûrevkâfi karyelerinden Ali Çelebi vakfı dimeklema‘rûfevkâfın senevî iki müddhinta ile câbisi olan Mehmed fevt olub yeri hâlî ve hidmeti muattal olmağlarâfi‘-i tevki‘-i refi‘-i alişân-ı hâkânî Veli için mahall ve müstehakdırdeyuvirilmek bâbında inâyetrecâsına arz itmegin kimesnenin meşrûtası olmayub mahlûl ise tevcîhidüb bu berât-ı saâdet-ayât ve hüccet-i gâyâtı virdüm ve buyurdumki ba‘de’l-yevm mezkûr varub müteveffâ-yı merkûmın yerine vakf-ı mezbûrın câbisi olub hidmet-i lâzimesin[i] bî-kusûrmer‘î ve müeddîkıldıkdan sonra bahs olunan senevî iki müddhıntaya mutasarrıf olub ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Fî evâsıt-ı şehri-i Zilhicce’i’ş-şerîfe sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

273 [63b/1] Bağdat ile İstanbul arasındaki menzillerde ulakların at bulamadığı ve bu durumun önemli işlerin gecikmesine sebep olduğu

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fazlve'l-keâm ortadan Bağdâd[a] varıncaya yol üzerinde vâki' olan kâdılarzîdefazluhûm ve mefhârü'l-emâsilve'l-akrân taht-ı kazâ[lar]ınızda [vâki'] kal'adizdârları ve sâir iş erleri zîdekadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakidüstûr-ı mükerremmüşîr-i müfahhamnizâmü'l-âlem Bağdâdmuhâfazasında olan VezîrimMustafâ Paşa edâmallâhute'âlâiclâlehû tarafından dergâh-ı muallama arzihâlsunulubBağdâddanasitâne-i saâdetime gelecek olanlara menzillerden menzil bâgirlerivirilmeyübyordâmlarına amel olunmayubmüşârun-ileyhin ulaklarına cefâ üzere olmalarıyla ulak ile irsâl olunan mesâlihinte'hîrinebâisolubhük-m-i hümâyûnımcâyledigiecildenBağdâd ile inhâ-i serhâdolmağlavâlisininkendümemhûrbuyuruldusı ile iki nefer virilen ulak her kangısının taht-ı kazâsına dâhil olur ise asla egleddirmeyüb her birlerin[i] ulaştırubavk u te'hîrdenihtirâz olunmak bâbında fermân-ı alışânımolmuşdurbuyurdumkivusûlbuldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadrim mücebince amel idüb dahi Bağdâd ile inhâ-i serhâdolmağlakendümemhûrbuyuruldusı ile iki nefer virilen ulak her kangısının taht-ı kazâsına dâhil olur ise asla egleddirmeyüb her birlerin[i] ulaştırubavk u te'hîr ve ihmâl ve müsâmahadanhazeridüb işbu emr-i şerîfiminmazmûn-ı münîfi ile âmil olasin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasin.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Zilhicce'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

274 [63b/2]ŞeyhcuîZaviyesi'nin dua edicisi (aşrhevân) Yunus'un vefatı üzerine yerine Hüseyin'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyedevâki' Şeyh Cûzâviyesinin her cum'aaşrhevân[1] olan Yûnus fevt olub mahlûl olmağın yerine oğlı işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hüseyin nâm kimesne her vechlemahall ve müstehakolmağıntevcîholunubberât-ı şerîfvirilmek bâbında istid'âyınâyetitmegin mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarub babası yerine aşrhevânolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra senevî iki

müddhinta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve benim devâm-ı devletimçüduâyamüdâvemet göstere kimesne mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Fî evâil-i şehri-i Zilhicce sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

275 [63b/3] Ali (...)’ın muhalefatı

(...) esedî 20 aded, bir legen, bir Kur'an-ı sagır, karye-i mezbûrdama'lûmu'l-mikdâr bir kıt'a bağ, bir köhne kilim, bir kilim-i cedîd, diger Kur'an-ı sagır, bir bakrac

Bu eşyâmüteveffâ-i mezbûrınammizâdesinin karındaşı oğlu (...) elinden Ömer Çelebi ve anasına vaz' edilmiştir.

276 [64a/1] Hoca Acem Ali'nin bânisi olduğu suyolunun bakıcısı (suyolculuk) Ali'ye bir zımmî (isim yok) tarafından müdahale edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyede vâki' Hevâce Acem Ali vakfeyledüğü su yolun su yolculukı işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn Ali nâm kimesnenin vakfiyye-i şer'iyemûcebince üzerinde ve tasarrufunda iken [isim yok] nâm zımmî hilâf-ı inhâalubgadrıtmeğin ref' olunubgirümezbûr Aliye sûret-i vakfiyyemûcebince ibkâ ve mukarrer kılınubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında inâyetrecâitmeğin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdumki varubmezbûr Ali kemâ-kân su yolculubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra vazife-i muayenesine şart-ı vâkıf üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçüduâyamüdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Tahrîrenevâsıt-ı şehri-i Şevvâli'l-mükerrerem sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

277 [64a/2] Hakala Köyü'ndeki camide hatip olan Mehmet'in küçük (sabî) ve başka bir yerde olduğundan ötürü azledilip yerine Hamza'nın tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyekazâsına tâbi‘ Hakalanâm karyede vâki‘ câmi‘-i şerîfde yevmî bir akçe ile hatîb olan Mehmedsabîolub ve aherdiyârdasâkinolmağlaref‘ olunub yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hamza her vechle lâyük ve mahall ve müstehakolmağintevcîholunubberât-ı hümâyûnvirilmek bâbında KâdıMevlanâMustafâzîdefazluhû arz eylemeginsabîolubaherdiyârasâkinolduğı mukarrer ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr Hamza hatîbolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra yevmî bir akçe [ile] mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçündüâyamüdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehri-i Cemâziye’l-ahir sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne

278 [64a/3] Devlet Hatun Vakfı’nın cabilik makamının boş olmasından ötürü İbrahim’in tayin edildiğı

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyevâki‘ merhûme Devlet Hâtûn vakfının câbîsiolmayub bir câbî lâzım ve mühim olmağın işbu râfi‘-i tevki‘-i refi‘-i hümâyûnİbrâhimnâm kimesne her vechle lâyük ve mahall ve müstehakolmağintevcîholunubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında KâdıMevlanâMustafâ arz itmegin vâkıf şart itmiş ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrzikr olunan evkâfincâbîsiolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıkdan sonra senevî üç müddhinta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhıçün ve devâm-ı ömr ü devletimçündüâyamüdâvemet göstere ol bâbda aherden bir ferd mâni‘ olmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Tahrîrenevâil-i Zilka‘de’i’ş-şerîfe sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne

279 [64b/1] Sefer nedeniyle asker toplama işinin Vezir Yusuf Paşa’ya tevcih edildiğı

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fezâilve'l-keîâm Anadolu ve Karaman ve Mar'aş ve Sivâseyâletlerindevâki' olan kâdılarzîdefezâiluhû ve kıdvetü'l-emâsilve'l-akrâneyâlet-i mezbûrlardavâki' olan sancak mütesellimlerizîdekadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakimukaddemâ sefer-i hümâyûnıma birden bine ve binden yüz bine dek dirlige mutasarrıf olan kullarımı cem' ve ordu-yihümâyûnımairsâl eylemek içündüstür-ı mükerremmüşîr-i müfahhamVezîrimYûsuf Paşa edâmallâhute'âlâiclâlehûta'yînlunub bir mikdârgelmekdete'hîr ve tevkif eyleme[me]leri ve vezîr-i müşârun-ileyhönindenfirâridüb sefer-i zafer-şîârıma hazer ve bahâneeyleyüb ben oturak ve pîr ü fânî ve reâyâ ile sâlyânevirübdirliğimdenferâgat eyledim diyenleri eger yeniçeri ve acemi oğlanı ve topcı ve cebeci ve korıcı ve çavuş ve çavuşzâdeler ve müteferrikalar ve kâtib ve kâtibzâdeler ve bâb-ı hümâyûnımbevvâbları ve arabacı ve toprak sipâhileri ve zuemâ ve kul oğllarımdbahâne ile ben oturak ve reâyâ oldum deyutaallülidenleri birden bine ve binden yüz bine varınca dirlige mutasarrıf olanları işbu emr-i şerîfimvarduğı gibi anda bulunursa mezkûr kâdılar ve sancak mütesellimlerifermân-ı şerîfimleahz eyleye [ve] kulları önünde salbidübemvâl ve erzâklarıngâretitdördüb kulum ve kul oğlıyım diyenleri bir gün oturdmayub sefer-i hümâyûnımairsâl eylemeniz bâbında fermân-ı alişânım sâdır olmuşdurbuyurdumkihük-m-i şerîfimlevardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ile amel idübzıkr olunan tâifelerden biri anda bulunursa amân ve zamânvirneyüb muhkem haklarından gelmeniz ve bundan sonra câmi' ve mescid ve medreselerde ve zâviyelerde beher sabâhhaksar-ı rek'at-ı gâzakılıb ve ba'defethsûrelerikırâat olur ve ol diyârlardanasârâ ve yahûdâtâifeleri başlarında sarık ve kavuk ve sim-kuşak ve bıçak ve hatem ve renkli ferâce ve (...) ve bakrac bunun emsâli olan şeyleri reâyâtâifesi olan (...) mukaddem ve hancer ve tebercininzıkr olunan ahvâlleri bi'l-küllıye ref' olunubemril ile uhde idesin bu husûslara ihmâl olunursa sonra hakkınızdan gelinmesi mukarrerdir şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Fî'l-yevmi's-sânîşehr-i Şevvâl sene erba'a ve seb'in ve elf.

Tıbkıaslihi'l-hatîrnemekahu'l-fakîrileyhisubhânehu ve te'âlâAhmed bin eş-Şeyh Mehmed el-Kâdı-i Merzifon ufiyeanhı

Be-makâmKostantiniyye el-mahrûse

280 [64b/2] Hazret-i Pir Köyü'nde bekçi olan Ahmet'in vefatı üzerine yerine Hacı Mustafa'nın tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Kazâ-i Amâsiyyede vâki' Hazret-i Pîr karyesinde yevmî bir akçe ve senevî bir müddhınta ile bekci olan Ahmed fevt olub [yeri] mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hâkânî Hacı Mustafânâm kimesne her vechlemahall ve müstehakolmağın tevciholunubberât-ı şerîfî virilmek bâbında istid'â-i inâyetimegin mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdumki varub müteveffâ-yı mezbûrın yerine bekci olub hizmet-i lâzimesin[i] mer'î ve müeddikıldıkdan sonra yevmî bir akçe ve senevî bir müddhınta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve benim devâm-ı devletimçüdü âyamü dâvemet göstere bu bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i Receb sene erba'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne

281 [64b/3] Alevi Köyü'ndeki camide hatip olan Mehmet'in vefatı üzerine Hafız Hasan'ın tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyekazâsına tâbi' Alevî nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfde hatîb olan Mehmed fevt olub [yeri] mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hâfız Hasan her vechlemahall ve müstehakolmağın tevciholunubberât-ı hümâyûnı virilmek bâbında inâyetrecâitmegın mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdumki varub mezbûr müteveffâ yerine hatîbolub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçüdü âyamü dâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Fî evâsıt-ı şehri-i Zilhicce sene erba'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

282 [65a/1] Ali'nin Pervane Bey'in tevliyetine Abdülvasi ile ortak olduğu ama Abdülvasi'nin Ali'ye hakkını vermediği

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fazlve'l-keâm Amâsiyye [boşluk]
kâdılarızîdefazluhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakidârende-i fermân-ı
hümâyûn Ali nâm kimesne dergâh-ı muallama gelübmedine-i Amâsiyyedevâki'
merhûmPervâneBegevkâfinin tevliyetine bu Abdu'l-vâsi' nâm kimesne ile ber-vech-i
iştirâkberât-ı şerîfimeevlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıf olub vâkıf-ı mezbûr dahi
vakfiyye-i ma'mûlbahâsındamütevellî olanlar vakf-ı mezbûrdan [mezbûrın yazılmış, not
olarak ekle] hâsıl olan nısfallesine mutasarrıf olub ve nisf-ı aherineehl-i mürtezika ve
mürtezikadan fazla kalanı evlâdı beyninde ale's-seviyytevzî' ve taksîm oluna deyu şart ve
ta'yîn olunmuşken mezbûrAbdu'l-vâsi' bunun hissesine düşen gallesin[i] buna
virmediğindenmâadâehl-i mürtezikayata'yîn olunan galleyi ve fazla gallemibi'l-külliyeye
ahz u kabzidüb tevliyet-i mezbûreyi dahi hilâf-ı şart-ı vâkıf müstakilenzabt itmekle bundan
akdem mezbûrAbdu'l-vâsi' ile meclis-i şer'î şerîfemurâfaaolundukda hâsıl olan galle
vakfı şart-ı vâkıf üzere tansîfeyleyüb tevliyet-i mezbûreber-vech-i iştirâk mutasarrıf
olmaları bâbında cânib-i şer'identenbîholunub hüccet-i
şer'iiyevirilmeklemûcebinceinâyetrecâitmeginhüccet-i şer'iiyemûcebinceber-vech-i
iştirâkmeşrûtiyet üzere mutasarrıf olubmezbûrAbdu'l-vâsi' bir
tarikleberâtibrâzidersezbattirilmeyübdîvân-ı hümâyûnamurâfaayahavâle olunmak emrim
olmuşdurbuyurdumki emrim üzere tevliyet-i mezbûreyemerkûmAbdu'l-vâsi' şart-ı vâkıf
ve hüccet-i şer'iiyemûcebinceber-vech-i iştirâk mutasarrıf ve galle-i mezbûreden
hisselerine düşeni tansîfeyleyübmin-ba'd birbirlerinin hisselerine
müdâhilitdirmeyesinşöylekimezbûrAbdu'l-vâsi' bir tarikleferâgatitmeyüb bir
tarikleberâtibrâzidersedîvân-ı hümâyûnamurâfaayahavâle eylesin ma'ângelübmurâfaa
olalar şöyle bileler alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Fî evâsıt-ı şehir-i Şa'bâni'l-muazzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

283 [65a/2]Şeyhcuî Vakfı'nın nazırı Davut'un vefatı üzerine yerine Şeyh Mehmet'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Nefs-i Amâsiyyekurbünde Şeyh Cûî vakfına senevî iki müddhinta ile nâzır olan Dâvud fevt olub [yeri] mahlûl olmağın yerine evlâdiyet-i vakfdan olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Şeyh Mehmed her vechle lâyıq ve mahall ve müstehakolmağıntevcîholunubberât-ı hümâyûnvirilmek bâbında inâyetrecâitmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr Şeyh Mehmedmüteveffâ yerine evlâdiyet üzere nâzır olubhidmet-i lâzımesin[i] müeddîkıldıkdan sonra senevî iki müddhinta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçüduâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Cemâziye'l-ahir sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

284 [65a/3] Gazi Atabey Medresesi'ne Mevlana Osman Efendi'nin tayin edildiği

Fî 20 Zilhicce'i'ş-şerîfe sene erba'a ve seb'in ve elf.

Medrese-yiGâzi Atabek der-Amâsiyye

Medrese-i mezbûrekıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkînMevlanâOsmân Efendi zîdefazluhûehl-i ilm ve müstehak kimesne olmağlafaziletluŞeyhü'l-islâm hazretlerinin işâretleri ile (...) ve (...) üzere virilmigebuyuruldu.

Fî 15 Zilhicce sene erba'a ve seb'in ve elf.

(...)

285 [65b/1] Ahi Mahmut Zaviyesi'nin şeyhi İbrahim'e müdahale edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tigrâ-yıgarra-yıcihânsîtânî-i hâkânî hükmü oldurki

Amâsiyyevâki' merhûm Ahî Mahmûdzâviyesinin yevmî iki akçe ve senevî beş müddşâ'ir ile şeyhi olan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn eş-Şeyh İbrâhimnâm kimesnenin müceb-i

azli yoğikenaherdenAhmednâm kimesne alubmezbûra küllî gadr itmekle ref olunubgirümezbûrkemâ-kânibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyettalebitmegin hilâf-ı inhâidübalduğıvâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrkemâ-kân şeyh olubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra yevmî iki akçe ve senevî beş müddşâ'ir ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhıçün ve devâm-ı ömr ü devletimçündüâyamüdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerifei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i Şa'bâni'l-muazzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne

286 [65b/2]Tamga-yıSürhMukataası'nın Hüseyin Ağa'ya kiralandığı

Şeriat-şîar fazilet-disârizzetlu ve faziletlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i feyz-bahşleri dürer-i da'vât-ı muhabbet ve tuhfe-i tahiyyât-ı meveddetihdâsından sonra inhâ ve ifhâm olunurkihâliyâ mutasarrıf olduğumuzTokadaklâmıhavâss-ı hümâyûnımdır taht-ı hükûmet ma'delet-şîarları olan nefis- i Amâsiyyedevâki' Tamga-yıSürhmukâtasın[1] işbu bin yetmiş beş târîhimâh-ı Muharreminin ibtidâsından bir sene tamâmınadeginzabtın[1] kıdvetü'l-emâcidve'l-a'yân Hüseyin Ağa zîdemecduhûya beş yüz elli kâmil guruşa deruhde olunub iki yüz guruşpeşînedâidüb üç yüz elli guruşedâ itmek üzere tevciholunubirsâl olundıvusûlündemu'tâd-ı kadîmden ne minvâl üzere zabt ve rabtolunagelmış ise Ağa-yımüşârun-ileyhe dahi zabt u rabtitdirdüb tarafımızdan ve taraf-ı aherden bir ferdi müdâhilitdirmeyesin

(...)(...)(...)

Süleymân Voyvoda-i Tokad

287 [65b/3]Bayezit Paşa İmareti'nden aşçı hademe olan Hüseyin'in ihaneti üzerine görevinden azledildiği ve yerine Seyyit Ahmet'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyedevâki' merhûmBâyezîd Paşa imâretinde yevmî iki akçe ve senevî iki müddhınta ile aşçihaddâmı olan Hüseyin nâm kimesnenin hıyânetizâhirolmağla her vechle ref'i lâzım

olmağınref^ç olunub yerine erbâb-ı istihkâkdan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn es-SeyyidAhmed her vechlemahall ve müstehakolmağıntevciholunubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında mütevellîsi arz itmeginhiyânetiolduğivâki^ç olmağla sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr es-SeyyidAhmedaşçıhaddâmıolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra yevmî iki akçe ve senevî iki müddhınta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçündüâyamüdâvemet göstere kimesne mâni^ç ve dâfi^ç olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfei^çtimâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i Zilka^çde sene erba^ça ve seb^çîn ve elf.

Be-makâm Edirne

288 [66a/1] Tımar erbabının ekseriyetinin seferde bulunmadığı ve yapılan yoklama neticesinde boşta olan bir tımarın Mustafa'ya tevcih edildiği

Deryâ seferleri mütemâdiolmağlaguzât-ı müslimînemahsûs ve muayyen olan zeâmet ve timârların ekseri sebet ve kimi nizâ^çluolub sefer-i hümâyûnımvâki^ç oldukda her biri bir tarikle seferden kalub sancağı askeriyale alay begisi bayrağı altında az kimesne mevcûdolub asker beyninde târî ol[ma]mağla zeâmet ve timârhusûsızıyâdemuhtell ve müşevveş olduğı sem^ç-i hümâyûnımailkâolmağlaeyâlet-i Sivâsdazeâmet ve timâr tasarruf idenlerincem^ç yoklanubmüstehak olanlara der-dest ve müceddedentevcih olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı saâdet-makrûnlafermân-ı alişân sâdır olmağın orta boylu ela gözlü açık kaşlu²¹Mustafâ ordu-yihümâyûnımagelübmukaddemâ yararlığı arz olundukdaibtidâdan üç bin akçe timâraemr-i şerîfimvirilüb ve Amâsiyye sancağında GeldiklannâhiyesindeZudaynâm karye ve gayriden bin üç yüz akçe be-nevbet timârhâlî ve harâbe ve bî-hâsıl olmağla sefer-i hümâyûnvâki^ç oldukdamüstakilen sefere eşmek şartıyla şen ve âbâdân itmek üzere kendüevirilmek bâbında inâyetrecâitmegin her sene sefere eşmek şartıyla tevcih ve der-dest olmak emrim olmagınemr-i celîlü'l-kadr üzere timârıolduğısancakdasâkinolub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevciholunmağçün sene erba^ça ve seb^çîn ve elfRamazânınnevâsıtâtârîhlihükmi-şerîfimvirildikten sonra tezkiresi virilmekfermânolunubba^çde kaydı yokdur icmâlden

²¹İkinci kez “kara gözlü” yazılmış.

berâtreçâiderdeyu arz olundukdaberât olmak buyurulmağınber-mûceb-i emr-i âli zikr olunan bin üç yüz akçe timârvech-i meşrûh üzere şen ve âbâdân itmek şartıyla mezkûr Mustafâyamüceddedentevcîh ve der-dest olunubberât-ı alişâniçün tezkire virildi.

Geldiklan der-livâ-i Amâsiyye

Mustafâtahvîlidir

Zuday tâbi'-i Geldiklan hisse DivânîMâlikâne 1400 > 1300

Ber-vech-i tekmi'l 3000

Tahrîren fi 16 şehr-i Ramazânî'l-mübâreke sene erba'a ve seb'in ve elf.

Tıbkıaslihi'l-hatîr (...) el-fakîr (...) Abdu'l-hâdî el-Kâdî-i medine-i Belgrad ufiyeahu

Be-makâm Belgrad

289 [66a/2] Gök Medrese'ye (nâm-ı diğerTorumtay) Hafız Ömer ve Mustafa Efendilerin ortaklaşa tayin edildikleri

(...) fi 5 Muharremi'l-haram sene 1075

Medrese-i Gök nâm-ı diğerTorumtay der-Amâsiyye

Medrese-i mezbûrekıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn Hâfız Ömer Efendi ve Mustafâ Efendi zîdefazluhûmehl-i ilm ve müstehak-ı gâyet oldukları ecildenale'l-iştirâkfaziletluŞeyhü'l-islâm hazretlerinin işâretleri ile (...) ve (...) üzere virilmegebuyuruldu.

Fî 15 Rebiü'l-evvel erba'a ve seb'in ve elf.

290 [66b/1] Kayıt okunamadı

Düstûr-ı mükerremmüşîr-i mufahhamnizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûrbi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmî'l-enâmbi'r-re'yi's-sâ'ibmümehhid-i bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-saâdetive'l-iclâl el-mahfûfbi-sunûfiavâtıfı'l-

meliki'l-a'lâSivâseyâletine mutasarrıf olan Vezîrim [isim yok / boşluk] Paşa edâmallâhute'âlâiclâlêhû tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolaki²²

291 [66b/2] Bağdat'taki barutun cebeci Mehmet çorbacı tarafından getirileceği ve yollarda güvenlik önlemi alınması gerektiği

Fezail-şîâr Bağdâddan der-i devlete varınca yol üzerinde vâki' olan kuzât Efendiler huzûrlarında'vât-1 lâyıkadan sonra inhâolunurkihâliyâBağdâddanirsâliyebarutıtamâmenmenâzilbârgirlerineyüklenüb (...) bi't-tamâmahâbınaedâolunub dergâh-1 âli cebecileri çorbacılarından kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânMehmed çorbacı ile irsâl-i der-i devlet kılınmışdır her kangınızın taht-1 kazâ-i adâlet-şîârına dâhil olurlarsa mahûf ve muhâtara ve mürûriasîr olan mahallerden emîn ve sâlim ola (...) bezl-i ihtimâm idesiniz.

19 Şevvâl 1074.

292 [67a/1] Eşkîyanın yollarına inip soygun yaptıkları ve insanları öldürdükleri

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fezâilve'l-keîâm Sivâs ve Tokadkâdılarızîdefazluhûm ve kıdvetü'l-emâsilve'l-akrânSivâs mütesellimi zîdekadruhû tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolakihâliyâErzurûmdan gelen sipâhileri Merzifon ilinden kuttâ'u't-tarîkeşkıyâsiebnâ-1 sebîlisoyubigfâl ve erzâklarınehb ü gâret itmekle ziyâdekatl ve şekâvet eyledikleri i'lâmolunmağlaşakî-i mezbûrlar her kangıda bulunurlar ise bî-eyyivech-i kân ele götürübkayd u bend ile asitâne-i saâdetimeirsâl ve îsâl eylemeniz bâbında fermân-1 alişânım sâdır olmuşdurbuyurdumkıkıdvetü'l-emâsilve'l-akrânMehmedzîdekadruhûhük-m-i şerîfimlevusûlbuldukda sâdır olan fermân-1 celîlü'l-kadrim üzere amel idüb dahi zikr olunan kuttâ'u't-tarîkeşkıyâsı her kangıda bulunurlar ise bî-eyyivech-i kân ele götürüba'desizki mütesellim-i mezbûrsız bundan mâadâeyâlet-i mezbûredezuhûr iden hırsuz ve kuttâ'u't-tarîkeşkıyâsı [her kangıda] zuhûriderlerse ol makûleleri dahi ele götürübidâm-1 tâmm ve kemâl-i ihtimâm eylesiniz şöylekizikr olunan mahallerde zuhûr iden kuttâ'u't-tarîkeşkıyâsı ve eyâlet-i mezbûredezuhûr iden

²²Gerisi okunamadı.

hırsuz ve haramzâdeeskıyâsın[1] ele getürmekde ihmâl üzere olursanız sizin hakkınızdan gelmek mukarrerdir ana göre basîret ve intibâh üzere olubemr-i şerîfiminmazzmûn-ı münîfi üzere amel eyleyesiniz amma bahâne ile kendü hâllerinde olan reâyâfukarâsın[1] rencideitmekden be-gâyetihtirâz eyleyesiniz şöyle bilesiniz alâmet-i şerîfei‘timâd kılasınız.

Fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli‘l-mükerrem sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâmKostantiniyye el-mahrûse

293 [67a/2] Şehir subaşılığma Ali Ağa'nın tayin edildiği

İzzetlufaziletlu Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da‘vât-ı sâfiyyât ve gurur-i teslîmât-ı vâfiyyâtithâfiylai‘lâm ve inhâ olunan oldurkihâliyâ taht-ı hükûmetinizde vâki‘ şehir subaşılığmu‘tâd-ı kadîmdenolagelmegin işbu bin yetmiş dörd senesinin mâh-ı Zilhiccesinin ibtidâsından ağalarımızdan kıdvetü‘l-emâsilve‘l-akrân Ali Ağa zîdekadruhûyavirilübzabtıçünmektûbtahrîrolunubirsâl-ı huzûr-ı şerîfekılınublede‘l-vusûlme‘mûldurkimu‘tâd-ı kadîm üzere bi-hasebi‘ş-şer‘i şerîfve‘l-kânûn düşen cürm ü cinâyet ve resm-i arûsâne ve bâc-ı bazar ve küllî her ne olagelmiş ise muma-ileyheahz u kabzitdirübaherdengayriyemüdâhilitdürmeyesin bâkî der-şehr-i Şa‘bâni‘l-mükerrembâd.

el-hakîr Hüseyin Kâim-makâm-ı Amâsiyye hâlen

294 [67b/1] Hacı Mahmut Zaviyesi'nde bazı günler cüz okuyan Hasan'ın vefatı üzerine yerine Osman'ın tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Amâsiyyede içeri şehirde vâki‘ Enderûn mahallesinde ve el-HâccMahmûdzâviyesindedüşenbe ve pençşenbe günleri yevmî bir akçe ile bir cüz-i şerîf tilâvet iden Hasan fevt oub [yeri] mahlûl olmağın yerine işbu râfi‘-i dârende-i tevki‘-i refi‘-i hâkânîOsmânnâm kimesne her vechlemahall ve lâyük olmağintevcîholunubberât-ı şerîfvirilmekrecâsınakâdınâibiMevlanâMustafâ arz itmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûrın yerine cüzhevânolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâmömr ü

devletimçüdüâyamüdâvemet göstere kimesne mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerifei‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri-i Şevvâli‘l-mükerrem sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne

295 [67b/2] Şehir kethüdası Seyyit Ahmet’in görevinde usulsüzlük (fukarâyaihânetizâhirolmağla) yaptığı için yerine Mehmet’in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf hükmü oldurki

Kıdvetü‘l-kuzâtve‘l-hükkâmAmâsiyyeKâdısıMevlanâMustafâzîdefazlühû dergâh-ı muallama mektûbgönderübAmâsiyyede şehir kethüdâsı olan SeyyidAhmedinfukarâyahiyânetizâhirolmağlaref‘ olunubzıkr olunan kethüdâlıkrafî‘-i tevki‘-i refi‘-i alişân-ı hâkânîMehmediçün her vechle mahall ve müstehakdırdeyukethüdânasb ve ta‘yînolunubberât-ı şerîfimvirilmek bâbında inâyetrecâsına arz itmegintevciholunub işbu berât-ı saâdet-ayât ve behcet-i gâyatıvirdüm ve buyurdumkiba‘de‘l-yevm mezkûr varubAmâsiyyede şehir kethüdâsıolubhidmet-i lâzimesin[i] bî-kusûrmer‘î ve müeddîkıldıkdan sonra kadîmdekethüdâ olanlar ne vechle olageldiler ise bu dahi ol vechle mutasarrıf olubol bâbda ref‘ olunan mezbûrSeyyidAhmed ve taraf-ı aherden hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmayubdahl u taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerifei‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri-i Şa‘bâni‘l-muazzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

296 [67b/3] İhtisap hizmetinin kapıcılardan Hüseyin Bey’e tevcih edildiği

İzzetli ve faziletli Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine dürer-i da‘vât-ı [tahiyyâtdan] sonra muhibbâneinhâ ve i‘lâmolunurki taht-ı kazâ-i ma‘delet-iktizânuzdavâki‘ berât-ı pâd-şâhî ilemutasarrıf olduğumızıhtisâb ve ihzârımızinzabt ve rabt[1] bâis-i varaka müctebâ-i bevâbdanmezbûrkapıcı Hüseyin Begevirilmişdirvusûlbuldukda üzerinden nazarınız bî-

dirîgolmayub bu âna degin ne minvâl üzere zabtolunagelmiş ise mezbûr Hüseyin Beg [dahi] ol minvâl üzere zabtidüvirilmişdiraherden kimesneyi dahlitdirmeyesin.

Fî Şevvâl 1074.

(...)(...)

297 [68a/1] Emir Hacı'nınbânisi olduğu darüşşifanın tabibi olan Sefer'e müdahale edildiği

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmAmâsiyyeKâdısıMevlanâMustafâzîdefazluhû dergâh-ı muallama mektûbgönderübnefs-i Amâsiyyedevâki' merhûmEmîrHâcîbinâeyledügidârü'ş-şifâsındamarîz olan fukarâyahidmet itmek üzere nısfmahsûl ile tabîb olan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i alişân-ı hâkânî Sefer ber-mûceb-i şart-ı vâkıf berât-ı şerîfle mutasarrıf iken aherdendahl olmakla [girü] ibkâ ve mukarrer olmak bâbında inâyetrecâsına arz itmeginvakfiyye-i ma'mûlbahâsından vâkıfın şart-ı vâkıf eyledüğü üzere ibkâ [ve] mukarrer kılub bu berât-ı hümayûn-ı saâdet-gâyâtıvirdüm ve buyurdumkimezbûr Sefer varubzıkr olunan dârü'ş-şifâdavaxfiyye-i ma'mûlbahâsından vâkıfın şart-ı vâkıf eyledüğü üzere tabîbolub ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' ve mezâhimolmayubdahl u taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfei'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i Recebi'l-mücerreb sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

298 [68a/2]Torumtay Camii'nde imam olan Mustafa'nın vefatı üzerine Hafız Mehmet'in tayin edildiği

Amâsiyyedevâki' Torumtaybinâeyledüğü câmi'-i şerîfde senevî (...) müddhinta ile imâm olan Mustafâ fevt olub [yeri] mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hâkânî Hâfız Mehmed her vechlemahall ve müstehakolmağıntevcîholunub bir berât-ı hümayûnvirilmek bâbında istid'â-yiinâyetitmegin sadaka idüb bu berât-ı hümayûnıvirdüm ve buyurdumkivarubmezbûr Hâfız Mehmedimâmolubhidmet-i lâzimesin[i] müeddîkıldıktan sonra senevî (...) müddhinta ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü

devletimçüdüâyamüdâvemem gösterem bu bâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfei‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri-Saferi’l-hayr sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm Edirne

299 [68a/3]Katlı olaylarını teftiş ve ve maktullerin miras işlemleri için Ahmet Ağa’nın gönderildiği

Mefâhirü’l-kuzâtve’l-hükkâmma‘adenü’l-fazlve’l-keâm Amâsiyye sancağında vâki‘ kuzât Efendiler zîdefazluhûmba‘de’t-tahiyyeti’t-tâmmithâfeni‘lâmolunurkilivâ-i mezbûrkazâlarıhâliyâSivâsamesâfe-i ba‘zıdaolub bu tarafa aid olan öşri havânvâli-i vilâyet-i Rûm ve muhâfiz-ı eyâlet-i merkûm olanlara (...) kaydolunmağlamaktûl olanlara (...) (...) (...) (...) (...) (...) bilâ-nemek bâkî kalan öşri havânteftîşiçünmektûbtahrîrolunub ağalarımızdan kıdvetü’l-emâsilve’l-akrânAhmed Ağa zîdekadruhûta‘yînolunubgönderilmiştir her birinizin taht-ı kazâlarındavusûlbuldukdagerekdirkivech-i meşrûh üzere vâki‘ olan öşri havânba‘de’t-teftîşzuhûreyledikdemübâsir-i mezbûra tarafımız içinahz u kabzidüğianun gibi mecrûhankatlı olunan maktûllerinma‘rifet-i şer‘î ile mahallinde keşfolunub verese-i maktûlsagir ve sagireolmağlakâtillerinden buldurmak mümkün olmayub dem ve diyetleri dahi kendilerine vâsılolmaduğihusûslar dahi ba‘de’t-teftîş (...) (...) keşfolunduğı mahallin kurbünde olan (...) ve (...) beynlerindeşer‘ ile lâzım gelen diyetlerinden mübâsir-i merkûm (...) vereseden alıvirüb (...) ve (...) vâki‘ olan öşri kürümi ve cürm-i âlât[1]²³ dahi muma-ileyhAhmed Ağa ile görüb amma bu bahâne ile hilâf-ı şer‘ ve’l-kânûn kimesneye teaddîolunmayubmûceb-i mektûb ile amel oluna (...) (...) (...) (...)

Tahrîren fî evâil-i şehri-Şa‘bâni’l-mükerrem sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

(...)(...)

300 [68b/1]Vergi toplama (avarız) işi için mübaşir tayin edildiği (isim yok)

²³ “aldı” yazılmış.

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'adenü'l-fezâilve'l-keîâm Amâsiyye sancağında vâki' olan kâdılarzîdefazluhûm tevki'-i refi'-i hümâyûnvâsilolıcakma'lûmolaki işbu sene-i mübârekekeküffâr-ı dûzah-karârın üzerine sefer-i hümâyûnımkemâ-kân mukarrer olmağlamühimmâtıçünsinîn-i sâbıkada cem' olunduğı üzere memâlik-i mahrûsedevâki' avârizhânelerinden bedel-i nüzullarıntahsîlifermânımolmağlalivâ-i mezbûrdavâki' yedi yüz üç avârizhânelerinden dahi bin yetmiş beş senesine mahsûb olmak üzere altışar yüz akçe bedel-i nüzullarıntahsîli lâzım gelmeginirsâl olunan mühürlü ve nişânlumevkûfât defteri sûretimûcebince geçen sene mübâşeretolunduğı günden tahsîlinemübâşeret olmak üzere vakt u zamânıylatahsîl ve ordu-yihümâyûnımhazînesineteslîmitdirilmekfermânımolmuşdurbuyurdumkihükm-i şerîfimle [boşluk] vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrdavâki' ol mikdâravârizhânelerininintârîh-i mezbûramahsûb olmak üzere her bir hânesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzullarırsâl olunan mühürlü ve nişânlumevkûfât defteri sûretimûcebince geçen sene mübâşeretolunduğı günden tahsîlinemübâşeret olmak üzere vakt u zamânıylatahsîl ve teslîm-i hazîne kimesneye taallül ve inâd ve nizâ' itdirmeyesin ve bundan mâadâmübâşir-i mezbûrın hüccet-i maişetiçün her bir hânelerinden otuzar akçe dahi aldurub bundan ziyâde bir akçe almaya ve aldırmayasın kâssamiye ve sarrâfiye ve hüddâmiye ve mahkeme harcı ve mizâne ve sâirbahâne ile akçe aldırmayasın ve mîrîçün alınan kâmil²⁴guruş ve esedîguruşu yüzer akçe aldurubziyâdeye ve noksana aldırmayasın ve akçe alundukdahâlisü'l-ayâr akçe aldurubzüyüf ve kızıl akçe aldırmayasın kesr-i defterden ve nakz-ı hânedan ve hilâf-ı defter zulm u teaddîden be-gâyetihtirâz eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfei'timâd kılasın.

Tahrîrenfi'l-yevmü'l-ısrîñşehr-i Şa'bâni'l-muazzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm Edirne el-mahrûse

301 [68b/2] Kethüda olan Ali Ağa'nın İstanbul'a (Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine) gitmek üzere tayin edildiğı

İzzetli ve faziletli Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerineduâlar ve senâlartakdîminden sonra inhâ ve i'lâm olunan budurkisaâdetli Ağa Efendimiz huzûr-ı şerîflerinerevân olmak

²⁴İki kere yazılmış.

lâzım gelmegin tarafımızdan Ali Ağa bî-yedînkethüdâ idi nasbolunubhuzûr-ı şerîfinizevusûlbuldukda bu taraf hâtırımızıçün nazar-ı şerîfiniz üzerine dirîgbuyurulmayubsa‘yınızrecâ olunur bâkî ed-duâ.

el-fakîrMehmed Ağa Kethüdâ-yıAmâsiyye

302 [68b/3] Eşkiyaların üzerine gidilmesi gerektiği

Kıdvetü’l-emâsilve’l-akrânTokad voyvodası ve Amâsiyye ve Ankara ve Kastamonımütesellimlerizîdekadruhûmainhâolunurki ol taraflarda kuttâ‘u’t-tarîkşakîlerizuhûridüb Tosya kurbündeebnâ-i sebîldenba‘zı kimesnelerin emvâl ve erzâkların[1] gâret ve ahz ve ziyâdefesâd eyledikleri mesmû‘-i hümâyûnımolub bu makûleeşkiyâları ele getürmekiçünemr-i şerîfimvâridolmağlamahall-i mezbûravarulub adem cem‘olunubgönderilmişdir imdi sizlerde voyvodalığınızda ve livâlarınızda tecessüs idüb bu makûleeşkiyâları ve fesâdidenlerigeregi gibi ihtimâmidüb ele getürübbi-hasebi’ş-şer‘î haklarından gelinmekdedef‘a-i kuvvet itmeyübbasîret üzere olasızşöyleki ihmâl ve müsâmahaidübmezbûrlarınlivâlarınızdaebnâ-i sebîldengâret ve telef ve [katl-i] nefis olunmak ihtimâli olur ise bir vechle gardınız makbûlolmayub haklarınızdan gelinmek mukarrerdir bilesiz.

Fî 25 Muharrem 1074.

303 [69a/1] Şehir subaşılığına tayin yapıldığı (isim yok)

İzzetli ve faziletli Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine dürer-i da‘vât-ı sâfiyyât ve gurur-i teslîmât-ı vâfiyyâtithâfiylai’lâm ve inhâ olunan oldurkihâliyâ taht-ı hükûmetinizde vâki‘ şehir subaşılığı âdet-i kadîm olageldiği üzere işbu bin yetmiş dörd senesinin mâh-ı Şevvâlininibtidâsından ağalarımızdan kıdvetü’l-emâsilve’l-akrân Ağa zîdekadruhûyavirilübzabtıçünmektûbtahrîrolubirsâl-i huzûr-ı izzet kılındı lede’l-vusûlme‘mûldurki âdet-i kadîmden olageldiği üzere düşen cürm ü cinâyet ve resm-i arûsâne ve bâc-ı bazar ve sâircürümi ve her nekiolagelmişdir muma-ileyhebi-hasebi’ş-şer‘î’ş-şerîfe’l-kânûnahz u kabz ve zabt ve tasarruf itdürdübaherden kimesneyi müdâhilitdirmeyesin (...)(...)(...)

Hüseyin Kâim-makâm-ı Amâsiyye hâlen

304 [69a/2] Ali Ağa'nın kethüda yeri tayin edildiği

İzzetli ve faziletli Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerineduâlar ve senâlaroldukdan sonra inhâ ve i'lâm olunan oldurki benim izzetli Efendi bundan akdem Çakal oğluna mühürlü mektûbvirilmek ile ve ba'de'l-yevm yine tarafımızdan Ali Ağayı yerimize kethüdâ yeri nasbolunubhuzûrınızairsâlvusûlünde gerekdirkiÇakalzâdeMustafâBegidahlitdirmeyesincâni b-i hâtırımızıçün Ali Ağa duâcılarının üzerinde (...) dirîgbuyurulmayubsa'yınızrecâ olunur.

Fî evâil-i şehri Şevvâli'l-mübâreke sene erba'a ve seb'in ve elf.

Mehmed Ağa Kethüdâ yeri imâmı

305 [69a/3] Yahudi cemaatinin (tâife) vergilerinin toplanması için adam gönderildiği (isim okunamadı)

İzzetli ve faziletli Efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i lâzımü't-teşrîflerisavbınaenvâ'-i i'zâz ve ikrâm ve te'kîd ve ihtirâm birle dürer-i ed'iyye-i hâlisa ve gurer-i asiyye-i lâyikaithâf ve ihdâsından sonra zamîr-i münîrlerinemühâ-yimuhlisânebudurki evvelâ hâtır-ı şerîflerisuâl olunur dâimâazîz ve ref'et [üzere] ber-karâr olalar sâniyen bu muhlisleri ahvâlınden suâl-ı şerîf buyurulur ise hamd u senâ ve sıhhat ve âfiyet üzere olubdostânın ve bâ-husûs zât-ı melîk-i sıfâtlarınındevâm-ı ömr ü devletleri ed'iyyesinemüdâvemet üzere olduğumuzilm-i şerîflerinenihânde gildirba'dehu benim izzetli Efendim Amâsiyyevâki' Yahûdiyântâifesinin bin yetmiş dörd senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen ispenceyi ve zâd akçesin[i] tahsîliçün muhassıl varaka-i (...) Seyyid (...) Ağa kulları gönderilmişdirlede'l-vusûlmercûdurki cem' ve tahsîlitedübirşâlitdirmege himmet-i aliyyeleri oluna benim Efendim sene-i sâbıkada alınan ma'lûm-ı şerîfleridir (...)(...)(...) şerîfleri olur ziyâdeolmaduğı (...) sene-i sâbıkada noksan olmamağa (...) ola ve bu tarafa müteallik hidmet-i şerîflerivâki' olursa alâmet-i (...)

(...)(...) el-HâccMehmed Voyvoda-i Tokad

306 [69b/1] Mustafa'nın kuloğlu olmadığını ifade ettiği

Sebkü'd-dînnâm mahalle sâkinlerindenMustafâ Hasan nâm kimesne meclis-i şer'ide ben kul oğlidedilimahâli-i mahallem ile sâlyânevirmegerâzıyımdidigikaydşüd.

307 [69b/2] İlyas oğlu Mehmet Bey Hanı'nda odabaşı olan Süleyman Bey'in malını Nikovak'a emanet ettiği

İlyâsoğlıMehmedBegin hanında odabaşı olan SüleymânBeginTokadlı (...) vekîltdigiNikovaknâmmîyeedâ ve teslîmitdigi altmış üç esedî altmış akçe ve bir mikdâr (...) esvâbıdır.

308 [69b/3] Pazar narhlarının tespit edildiği

Fî Zilka'de

	Birinc	Lahm-ı Ganem	Lahm-ı Magaz	Lahm-ı Bakar	Etmek
Vukiyye	1	1	1	1	325 Dirhem
Akçe	10	8	7	9	1

	Revgan	Revgan-ı Derûn	Mum	Birinc-i Boyabad	-
Vukiyye	1	1	1	1	-
Akçe	13	8	16	9	-

Fî evâhir-i Muharremi'l-haram

	Lahm-ı Ganem	Lahm-ı Magaz
Vukiyye	1	1
Akçe	7	6

(...)

Narh

	Badem	Zebib	Sarımsak	Zülbiye Helvası	Abuh (?) Üzümi
Vukiyye	1	1	1	1	1
Akçe	30	90	5	23	12

	Köme-i Ceviz	Şıra Tarhanası	Badem Kömesi	Leblebi	
Vukiyye	1	1	1	1	
Akçe	11	8	20	5	

Narh-ı Helva

	Ceviz Helvası	Badem Helvası	(?)	Ceviz İçi	Öküz Basdırması
Vukiyye	1	1	1	1	1
Akçe	12	23	23	10	10

Narh-1 Baklat

	Yağ	Birinc	Bal	Sabun	Hınna	Nohud	Ak Bekmez
Vukiyye	1	1	1	1	1	1	1
Akçe	26	10	23	30	13	3	10

	Kara Bekmez	İncir	Zeytun	Badem	Ceviz	Şıra Tarhanası	Basdırma
Vukiyye	1	1	1	1	1	1	1
Akçe	9	7	6	30	3	6	16

3.2. 15 Numaralı Amasya Şer'iyeye Sicili'nde Geçen Yer Adları

3.2.1. Mevkiler / Mevziler / Mezraalar

Ferhat (Ferhat Arası) Mevzii, Memidede Mevkii, Alçak Köprü Mevkii, Karaağaçlar Mevzii, Akbilek Mevzii, Ahurönü Mevzii, İvazlı Mevkii, Kuru Mevzii, Kızılyer Mevzii, Ziyaret Köprüsü Mevkii, Gözüklü (Aynalı ?) Mağara, Hark Altı Mevzii, Kayabaşı Arası Mevzii, Kalma Çayır Mevzii, Ilcak Mevzii, Hamza Yenicesi Mevzii, Valis (?) Mevzii, Arslanhane Mevzii, Çırçır Pınarı Mevzii, Bimarhane Mevkii, Paşa Hamamı (Tokat), Kibleli Mustafa Paşa Hanı (Tokat), KırkçıkMezraası, EyfasilMezraası.

3.2.2. Köyler

Zara, Yıklıkan, Kızılca, Ezinepazar, Bayındır, Kaval, Yavri, Ziyere (Ziyaret) Köyü, Kuşçu, Kürtler, Yukarı Ovacık (?), Çorlu, Şeyhcûî, Yağmur, Zana, Alevi, Beylüce (Gümüş Kazâsı),Ahyari, Ulus, Çay, Karasenir, Yenice, Kurnaz, Sarualan (Sarıalan),Bulduklu, İstagul (?), Karlı, Bolar Köyü, İlyas (Hazret-i Pir), Hakala, Mörek,Haseke, Zagala (?), Abdalatlı, Yaremce, Uygur, Kavaklı, Gökçe, Kürtler, Kıyat, Doğanköy, Emlük, Hisarkavak, Yumaklı, Ahi Doğan, Geldiklan, Ergoma,Göni (Gönü),Zuday (Alpaslan),Dodurga (Osmancık Kazâsı).

3.2.3. Mahalleler

Şeyh Kırık, Hacı Hamza, Hacı İlyas, Gümüşlüoğlu, Fethiye, Hatuniye, İslâm, Çeribaşı Mahallesi, Helkıs, Savadiye, Kazgancı (Kazancı), Sebküddin, Pazar-ı Soflu, Şamice (Şamlar), Saraçhane, Dere (Derehane), Mehmet Paşa, Üçler, Fahrüddin, Acem Ali, Hızır Paşa, Küpçeğiz, Karatay, Bayezid Paşa, Gökmedrese, Temenna, Kurşunlu, Bozahane, Cami'-i Enderun, Pirinççi, Kocacık, Köprübaşı, Sofular, Temenna, Eski Kethüda, Kılıççı, Ahi Saadüddin, Çırakçı (Zile), Şeyh Eyüp (Çorum).

3.2.4. Nahiyeler / Kasabalar

Geldiklan Nahiyesi,Taşabad (Taşova) Kasabası, Ezinepazarı Nahiyesi, Lâdik Kasabası,Kadife Kasabası, Ergoma Nahiyesi, Sonisa (Uluköy) Kasabası, Ak-dağ Nahiyesi, Zünnunabad Kasabası, Günyüzü Kasabası, Oltu Kasabası (Erzurum Eyaleti).

3.2.5. Kazâlar

Merzifon, Gümüş, Osmancık (Çorumlu Sancağı), Tokat, Mardin, Havza, Sinop, Bafra, Ünye, Tosya.

3.2.6. Sancaklar

Amasya Sancağı, Çorum (Çorumlu) Sancağı, Zile Sancağı, Boz-ök (Yozgat) Sancağı, Canik Sancağı, Samsun Sancağı, Arapkir Sancağı, Ankara Sancağı, Kastamonu Sancağı. Halep Eyaleti, Sivas Eyaleti, Bağdat Eyaleti, Karaman Eyaleti, Maraş Eyaleti, Erzurum Eyaleti, Kostantiniyye / İstanbul (Rumeli Eyaleti).

3.2.7. Eyaletler

Halep Eyaleti, Sivas Eyaleti, Bağdat Eyaleti, Karaman Eyaleti, Maraş Eyaleti, Erzurum Eyaleti, Kostantiniyye / İstanbul (Rumeli Eyaleti).

SONUÇ

Osmanlı İmparatorluğu şehir tarihi araştırmalarında en önemli kaynaklarından biri şer'iyeye sicilleridir. Siciller incelenerek İmparatorluğun farklı bölgelerindeki insanların yaşamlarına ve gündelik olaylara dair çeşitli fikirler edinebilmek mümkündür. Başlangıç ve bitiş tarihleri farklılık gösterse de hemen her Osmanlı şehri için sicil kayıtlarına ulaşılabilir. Bu şehirlerden biri de Amasya olup 17. yüzyılın ikinci çeyreğinden 19. yüzyılın sonlarına kadar düzenli aralıklarla sicil kaydı tutulduğu görülmektedir.

Bu çalışmada 15 numaralı Amasya şer'iyeye sicili incelenmiş ve değerlendirmesi yapılmıştır. Toplam 308 kaydın bulunduğu sicil, 1663-1665 yılları arasında dönemin kadısı Hacı Abdülfettah bin Murat zamanında tutulmuştur.

İncelemeye konu olan çalışmada kadı mahkemelerini en çok meşgul eden meselelerden biri de varisler arasındaki miras taksimi anlaşmazlıklarıdır. Mahkemeye en çok erkekler başvurmakla beraber kadınların da haklarını sonuna kadar aradığı durumlar vardır. Gayrimüslimlerin de miras konusunda kadı mahkemesine başvurduğu birçok örnek kayıtlıdır. Kölelerin de azat edilmiş olsunlar yahut olmasınlar efendilerinin varisçileri olduğu birçok durum söz konusudur. Hatta bazı kayıtlarda başka bir varis bulunmamasından ötürü eski kölelere büyük bir miras kaldığı durumlarda tespit edilmiştir.

Bu dönemde mülk satışı ile ilgili de birçok kayda ulaşılmıştır. Satışa konu olan gayrimenkullerin % 80'i kazâ merkezindedir. Kadınların da birçok alım-satım kaydında taraf olduğu görülmektedir. Bunların içinde gayrimüslim kadınlar da vardır. İncelenen kayıtlarda zengin, ortalama gelirlili ya da fakir insanların yaşadıkları belirli bir yerleşim yerinden bahsedilemez. Çünkü bu dönemde ortalama gelire sahip bir kişinin alım gücü hakkında net bir bilgiye sahip olunamadığından dolayı gayrimenkuller için biçilen miktarların ucuz mu yoksa pahalı mı olduğuna dair bir çıkarım yapabilmek mümkün değildir. Zaten mülk satışlarında bir mahalle ya da köyün ismi en fazla üç veya dört kere geçmektedir. Bu durum yorum yapmayı zorlaştıran diğer bir sorundur. Taşınır mülkler olan hayvan, köle ya da kürk gibi metaller hakkında sadece birer satış kaydı tespit edildiğinden dolayı bunlar hakkında yorum yapabilmek mümkün değildir.

Sicilin başında ve sonunda olmak üzere toplam iki adet narh kaydı vardır. Bu kayıtlarda bir kalemlerle (ürünle) ilgili en fazla dört yahut beş kere fiyat tespiti yapıldığı görülmektedir. Çoğu kalem narh kayıtlarında sadece bir kere geçmektedir. Dolayısıyla

değerlendirmeye konu olan kalem sayısı oldukça sınırlı olmuştur. Bunlara bakıldığında savaş zamanı olmasına rağmen keskin iniş-çıkışlardan bahsetmek mümkün değildir.

İncelenen dönemde asayişin sağlanması konusunda da birçok başvuru yapıldığı görülmektedir. Adam öldürme veya yaralama ile ilgili bir iki olay kayıtlı iken eşkıyaların yaptığı soygun ve kıyımlardan dolayı hükümetin bunların ortadan kaldırılmasına dair gönderdiği birçok ferman sureti vardır. Sicilin tutulduğu dönemde Osmanlılar Girit için Venedik ve Batı cephesinde de Avusturya ile savaşa devam etmekteydi. Zaten birkaç kayıta eşkıyalık olaylarındaki artışın bu sebepten kaynaklandığına dair bilgilere ulaşılabilir. Birçok tımar sahibinin de iki cephede birden süren savaşta öldükleri ve yerlerine yeni tayinlerin yapıldıkları görülmektedir.

Sicilde ölüm keşfi ile alakalı da kayıtlar bulunmaktadır. Bazı kayıtlar ise suda boğulma hadiseleri ile ilgilidir. Ölüm keşfi ile alakalı yıldırım çarpması ya da suya düşüp boğulmak gibi doğal sebepler yüzünden gerçekleşen üç ve ölümün nasıl meydana geldiği açıkça beyan edilmeyen bir kayıt olmak üzere toplam dört kayıt tespit edilmiştir. Ölüm olaylarının ikisi köylerde diğerleri şehirlerde meydana gelmiştir.

Sicil defterindeki bazı kayıtlar aşırı vergi talepleri yüzünden halkın şikâyetle bulunduğu hatta fetva talep ettiği görülmektedir. Ancak bunların sayısı fazla değildir. Avarız vergisi talebiyle ilgili kayıtlarda vardır. Sicilde müsadere ve iltizam sözleşmeleri ile alakalı ikişer kayıt tespit edilmiştir. Köylerde yaşayan reayanın ağaları tarafından üzerlerine haksız olarak yüklediği vergilerin adaletsiz olduğunu düşünmeleri sebebiyle müftüden fetva aldıkları kayıtlıdır. Bu durum 17. yüzyılın ikinci yarısında Amasya'da yaşayan köy ağalarının köylü tebaanın, ulaşım yönünden merkeze varmanın çok zahmetli ve maliyetli olduğu göz önüne alındığında, tahammüllerini zorladığını, bu zahmet ve maliyete rağmen köylünün merkeze giderek ya da temsilci göndererek haklarını aradıklarını ve ağalarının aleyhine fetva aldıklarını göstermektedir.

Sicilde incelenmiş olan ve merkezden gönderilen emirlerin büyük çoğunluğu ölüm ya da görevini kötüye kullananların azledilmelerinden dolayı vakıf görevlerine yapılan yeni tayinler ile alakalıdır. Yapılan bu yeni tayinler ile alakalı toplam 49 kayda ulaşılmıştır. 16 kayıta ise vakıf çerçevesinde değerlendirilen kurumlarda hizmet gören çeşitli kademelerdeki görevlilere müdahale edildiği tespit edilmiştir. Çeşitli vakıf mallarına aittamir ya da bunların kiralanması ile ilgili dokuz adet hüküm vardır. Vakıf ihdası ile

ilgilibeş kayıt vardır, bu vakıfların dördü erkek biri kadındır. Bunlarda büyük ölçekli hayratlar değildir. Birçok kayıt vakfa ait dükkân, arazi veya su yolu gibi mülklerin tamirâtı ile ilgilidir. Ayrıca kadınların vakıfları yöneticiliği yaptığına dair pek çok kayıt bulunmakla birlikte hükümlerden anlaşıldığına göre kadın vakıf yöneticilerinin idarelerine fazlaca müdahale yapılmıştır. Bu durum bize Osmanlı 17. yüzyıl Amasyası'nda kadınların vakıf yöneticiliği yapabilese de baskıyla karşı karşıya kaldıklarını göstermektedir.

Sicilde çeşitli görevlere yapılan tayinlerle ilgili birçok tayin vardır. Medrese görevlerine yapılan bazı tayinler doğrudan şeyhülislam tarafından gerçekleştirilmiştir. Vergi toplanması için yapılan mübaşir tayinleri de vardır. Subaşılık, kethüda yerilik, şehir kethüdalığı ve menzilcilik gibi askerî-idarî görevlere yapılan tayinlerin de olduğu görülmektedir.

İncelenen sicil defterlerinde merkezdeki bürolardan idari, askeri ve ekonomik sebeplerle birçok ferman, tezkire, buyruldu ve mektubun yollandığı görülmektedir. Fermanların asayiş sorunları, vergiyle ilgili meseleler ve herhangi bir göreve yapılan tayin ile ilgili oldukları görülmektedir. Sicilde 14 adet ferman ve üç buyruldu kaydı mevcuttur. Bunlar, gereken durumlarda işlerin hızlandırılmaya çalışılmasıyla alakalıdır. Ayrıca 14 tımar tezkiresi vardır. Vergilerin toplanması ve mahsulün satın alınması konularında da tezkire kayıtlarına ulaşılabilir. Mektup, atama, teşekkür, görevden alma gibi pek çok durum için gönderilebilmekteydi. Sicilde görev tayini, vergi ve diğer konular ile mektup kayıtları mevcuttur.

Sicil kayıtlarında sadece bir boşanma talebi vardır ve bu talep bir kadından gelmiştir. Kadın, eşiyile ahitleştiği mihr-i müeccelesini alamadığı için boşanmak istemiş ve anlaşmalı olarak boşanmışlardır. Kayıtta boşanmanın türüne dair herhangi bir bilgi verilmemiştir. Kadınların mihr haklarını istedikleri birkaç kayıt tespit edilmiştir. Birçok kayıta eşleri ölen kadınların, yetim kalan çocuklarının geçimlerini sağlayabilmek için nafaka talebinde buldukları görülmektedir. Ayrıca gayrimüslim bir ihtiyarın yine kendi malından nafaka tayini yapılmasını istediği bir nafaka kaydı daha vardır. Bunlardan başka iki kayıt yetim kalan çocuklara vasi tayin edilmesiyle ilgilidir.

İncelenen sicilde kuloğulluğu reddi ile alakalı birkaç kayıt vardır. Aslında yeniçeri olmayan ancak bir kapıkulu esamisi satın alarak ocağın ayrıcalıklarından faydalanmak isteyen kimseler için kullanılan kuloğlu tabiri 17. yüzyılın başlarından itibaren

yaygınlaşmıştır. Sıradan reaya kuloğullarının kökenin aslında iyi bilmektedir ve onların vergilerini vermediklerini ve bu sebeple kendilerinin haksızlığa uğradıklarını düşünmektedir. Kuloğlu olmakla suçlanan kimseler bunu şiddetle reddederek vergilerini düzenli bir şekilde verdiklerini iddia etmişlerdir. Bu konuyla ilgili olarak sicilde dikkati çeken bir husus daha vardır: Her ne kadar kuloğullarının reaya nezdinde pek makbul addedilmedikleri görünse de devletin askerî işlerde onları kullandıkları görülmektedir. Zira birkaç belgede kale muhafızlarının vefat etmesi dolayısıyla açılan gediklerin kuloğulları istihdam edilerek doldurulması istenmektedir, yani bu konuda reaya ve devletin farklı durumu farklı gözlerle değerlendirdikleri görülmektedir.

İncelenen dönemde kölelik konusunda da çeşitli bilgiler vardır. Bazı köleler vefat etmiş olan efendilerinin miraslarından pay almışlardır. Hatta Erzurumlu Raziye Hatun örneğinin gösterdiği gibi bu paylar bazen büyük bir servet niteliğinde olmuştur. Bütün köle sahipleri şehir merkezinde ikâmet etmektedir. Sicilde köle sahibi olan iki kadın tespit edilmiştir. Köle azadı ve köle satışı ile ilgili ikişer kayıt bulunmaktadır. Ayrıca sicilde kaydı geçen kölelerin birçoğunun Rus asıllı olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak; çevirisi ve değerlendirmesi yapılan 15 numaralı Amasya şer'iyeye sicilinde başta Amasya olmak üzere Osmanlı tarihini ihtiva eden kısa bir döneme dair çeşitli bilgiler tespit edilmiştir. Bu bilgilerin değerlendirilmesi ile Amasya tarihine küçük bir katkı yapılmak istenmiştir.

KAYNAKÇA

I. Arşiv Vesikaları

Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivleri (COA), Amasya Şer'iyeye Sicilleri, No. 15.

II. Birinci El Kaynaklar

Atam Dedem Kanunu: Kanunnâme-i Âl-i Osman (2017) (haz. Abdülkadir Özcan), İstanbul: Kronik Yayınları.

Mevlana Mehmed Neşri (2014), *Kitâb-ı Cihânnümâ (1288-1485) (haz. Necdet Öztürk), İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları.*

Strabon, *Geographika (Antik Anadolu Coğrafyası: XII, XIII, XIV. Kitaplar) (haz. Adnan Pekman), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.*

III. Elektronik Kaynaklar

İsam (2012), Anadolu-Trakya Sicilleri (Amasya Sicilleri), *Kadı Sicilleri Katalogu Veri Tabanı*, Erişim: 20 Nisan 2020, <http://ktp.isam.org.tr/?url=kaynaksicil/>.

IV. Araştırma ve İnceleme Eserleri

ABOU-EL-HAJ, Rifa'at 'Ali (2018), *Modern Devletin Doğası: 16. Yüzyıldan 18. Yüzyula Osmanlı İmparatorluğu (çev. Oktay Özel-Canay Şahin), Ankara: İmge Kitabevi.*

ACAR, Halil İbrahim (2000), İddet, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 21, s 466-471), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.

AÇIK, Turan – TULUK, Ömer İskender (2009), Osmanlı Mimarlığının Metinsel Dili: Mimarlık Tarihi Yazınında Şer'iyeye Sicillerinin Yeri, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, (C 7, S 13, s 461-473), İstanbul.

ADIYEKE, Ayşe Nükhet (2014), Osmanlı Ceza Hukukunda Kaza Sonucu Ölüm ve Olay Yeri İnceleme (Girit Sicillerinden Örnekler), *XVII. Türk Tarih Kongresi Bildirim Kitabı*, (C 4, s 361-370), Ankara.

AFYONCU, Erhan (2014), *Defterhane-i Amire (XVI. – XVIII. Yüzyıllar)*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

AGOSTON, Gabor (2017), Ateşli Silahlar ve Askeri Uyarılma: Osmanlılar ve "Askeri Devrim", *Osmanlı'da Ateşli Silahlar ve Askeri Devrim Tartışmaları (çev. Kahraman Şakul)(s 45-84)*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

AKDAĞ, Mustafa (1947), Yeniçeri Ocak Nizamının Bozuluşu, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, (S 5, s 291-309), Ankara.

AKDAĞ, Mustafa (2018a), *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası: Celâli İsyânları*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- AKDAĞ, Mustafa (2018b), *Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- AL-QATTAN, Najwa (2011), Osmanlı Mahkemesi'nin İçinden: Devlet ve Dinin Kesişiminde Bölgesel Hukuk, *Erken Modern Osmanlılar (s 269-283)*(çev. Onur Güneş Ayas), ed. Virginia H. Aksan-Daniel Goffman, İstanbul: Timaş Yayınları.
- APAYDIN, H. Yunus (2001), Karz, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 24, s 520-525), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- ATAR, Fahrettin (2001), Kadı, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 21, s 66-69), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- AYDEMİR, Şevket Süreyya (2017), *Tek Adam*, C 2, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- AYDIN, M. Akif (1994), Deyn, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 9, s 266-268), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- AYDIN, M. Akif (2003), Mahkeme (Osmanlı Devleti'nde Mahkeme), *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*,(C 27, s 341-344), Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- BARDAKOĞLU, Ali (1998), Hibe, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 17, s 421-426), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- BAYKARA, Tuncer (2000), *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I: Anadolu'nun İdari Taksimatı*, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- BOSTAN, İdris (2015), 17. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Gemi Teknolojisinin Değişimi: Kadırgadan Kalyona, *Beylikten İmparatorluğa Osmanlı Denizciliği*, İstanbul: Kitap Yayınevi.
- CAHEN, Claude (2014), *Osmanlılardan Önce Anadolu (çev. Erol Üyepazarcı)*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- CANBAKAL, Hülya (2009), *17. Yüzyılda Ayntâb: Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- CEVGER, Gürkan (2016), XVIII. Yüzyılda Diyarbakır Şehrinde Ailenin Oluşumu, Dağılması ve Demografik Yapısı, *Tarih ve Gelecek Dergisi*, (C 2, S 1, s 82-108), Muş.
- DÖNMEZ, Şevket (2013), Öntarih ve Klasik Dönemlere Amasya: Güncel Arkeolojik Bulgular, *Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi*, (S 16, s 21-56), Ankara.
- DÜZDAĞ, M. Ertuğrul (2018), *Ebussuud Efendi Fetvaları: Kanunî Devrinde Osmanlı Hayatı*, İstanbul Kapı Yayınları.
- EMECEN, Feridun M. (2011), *Osmanlı Klasik Çağında Hanedan, Devlet ve Toplum*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- EMECEN, Feridun M. (2015), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluş ve Yükseliş Tarihi (1300-1600)*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

- ENGİN, Nihat (2002), Köle (Osmanlılar'da Kölelik), *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 26, s 246-248), Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- ERGENÇ, Özer (2013), *Şehir, Devlet ve Toplum: Osmanlı Tarihi Yazıları*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- FAROQHİ, Suraiya (2011), 1670'lerden 1850'lere İstanbul Loncalarında Yaşanan Değişimler, *Osmanlı Zanaatkârları (s 165-188)*(çev. Zülâl Kılıç), İstanbul: Kitap Yayınevi.
- FAROQHİ, Suraiya(2014), *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam: Ortaçağdan Yirminci Yüzyıla* (çev. Elif Kılıç), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- FAROQHİ, Suraiya (2016), Çorum'da Haydutların Hayatı ve Ölümü, *Devletle Başa Çıkmak: Osmanlı İmparatorluğu'nda Siyasal Çatışmalar ve Suç 1550-1720 (s 181-202)*(çev. Hamide KoyukanBejsovec), İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- FAROQHİ, Suraiya (2016), Osmanlı Anadolu'sunda Eşkıyalar, Asiler ve Otorite, *Devletle Başa Çıkmak: Osmanlı İmparatorluğu'nda Siyasal Çatışmalar ve Suç 1550-1720 (s 203-221)*(çev. Hamide KoyukanBejsovec), İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- FİNKEL, Caroline (2014), *Rüyadan İmparatorluğa Osmanlı İmparatorluğu'nun Öyküsü 1300-1923* (çev. Zülâl Kılıç), İstanbul: Timaş Yayınları.
- GARTHWAİTE, Gene R. (2016), *İran Tarihi: Pers İmparatorluğu'ndan Günümüze* (çev. Fethi Aytuna), İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- GÖDE, Kemal (1995), Eretnaoğulları, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 11, s 295-296), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- GRİSWOLD, William J. (2011), *Anadolu'da Büyük İsyân* (çev. Ülkin Tansel), İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- GÜNALAN, Rıfat, Mehmet Canatar, Mehmet Akman, Feridun Emecen ve Coşkun Yılmaz (editörler)(2010), *İstanbul Kadı Sicilleri Üsküdar Mahkemesi 51 Numaralı Sicil (H. 987-988/M. 1579-1580)*, İstanbul: İSAM.
- GÜNAY, Hacı Mehmet (2012), Vakıf, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 42 s 479-486), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- HALDON, John (2017), *Bizans Tarih Atlası* (çev. Ali Özdamar), İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- HANNA, Nelly (2006), *Osmanlı Kahiresinde Tüccar Olmak* (çev. Deniz Öktem), İstanbul: Küre Yayınları.
- IMBER, Colin (2016), Hükümet, İdare ve Hukuk, *Türkiye Tarihi 1453-1603: Bir Dünya Gücü Olarak Osmanlı İmparatorluğu (C 2, s 261-302)*(çev. Bülent Üçpunar), ed. SuraiyaFaroqhi-Kate Fleet, İstanbul: Kitap Yayınevi.
- İNALCIK, Halil (1980), Osmanlı Bürokrasisinde Aklâm ve Muamelât, *Osmanlı Araştırmaları / TheJournalOttomanStudies*, (S 1, s 1-15), İstanbul: İSAM.

- İNALCIK, Halil(2009), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1300-1600* (çev. Halil Berktaş), C 1, İstanbul: Eren Yayıncılık.
- İNALCIK, Halil (2016a), *Osmanlı Tarihinde İslâmiyet ve Devlet*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- İNALCIK, Halil(2016b), *Devlet-i 'Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar-IV, Âyânlar, Tanzimat, Meşrutiyet*, C 4, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- İNALCIK, Halil(2017), *Devlet-i 'Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar-I, Klasik Dönem (1302-1606): Siyasal, Kurumsal ve Ekonomik Gelişim*, C 1, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- KAFADAR, Cemal (2012), Yeniçeriler ve Osmanlı Döneminde İstanbul'un Ayaktakımı: Yok Yere mi Asiydiler?, *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu (Norman Itzkowitz Armağanı)*, ed. Baki Tezcan-Karl K. Barbir, İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- KALLEK, Cengiz (2006), Okka, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 33, s 338-339), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- KARAMAN, Hayreddin (2017), *Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku (Hususî Hukuk)*, C 2, İstanbul: Ensar Yayınları.
- KARAMAN, Hayreddin(2019), *Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku (Giriş ve Amme Hukuku)*, C 1, İstanbul: Ensar Yayınları.
- KARPAT, Kemal (2010), *Osmanlı Nüfusu 1830-1914*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- KERMELİ, Eugenia (2018), Seçme Hakkı: Osmanlı Yunanistan'ında Osmanlı, Kilise ve Millet Adaleti, *Osmanlı Dünyası (s 446-464)*(çev. Gül Çağalı Güven), ed. Christine Woodhead, İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- KESKİN, Esra (2018), Amasya Müzesi'nde Sergilenen Bizans Dönemine Ait Bezemeli İki Lahit, *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, (C 3, S 2, s 920-932), İstanbul.
- KILIÇ, Orhan (2017), Osmanlı Dönemi İdarî Uygulamalar Bağlamında Şehzadelerden Mutasarrıf Paşalara Amasya Sancağı'nın Yönetimi, *Uluslararası Amasya Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (ed. Fatih Köksal vd.), (C 1, s 41-64), Amasya.
- KOCA, Ferhat (1995), Fetvahane, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 12, s 496-500), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- KUNT, Metin (1978), *Sancaktan Eyalete: 1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İl İdaresi*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat (1992), Berat, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 5, s 472-473), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat(2006), Narh (Osmanlılar'da Narh), *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 32, s 390-391), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.

- KÜTÜKOĞLU, Mübahat(2018a), *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat(2018b), *Osmanlı'nın Sosyo-Kültürel ve İktisadî Yapısı*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- MARTIN-HISARD, Bernadette (2018), İmparatorluğun Bölgeleri, *Bizans Dünyası 641-1204 (C 2, s 375-415)* (çev. Aslı Bilge), ed. Jean-ClaudeCheynet, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- OCAK, Ahmet Yaşar (2016), *Babaîler İsyanı: Alevîliğin Tarihsel Altyapısı Yahut Anadolu'da İslâm-Türk Heterodoksisininin Teşekkülü*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- ORTAYLI, İlber (2001), Kadı, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 24, s 69-73), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- ORTAYLI, İlber (2019a), *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, İstanbul: Kronik Yayınları.
- ORTAYLI, İlber (2019b), *Osmanlı Toplumunda Aile*, İstanbul: Kronik Yayınları.
- LEEUEWEN, Richard Van (2012), *Bir Osmanlı Şehri Şam: Vakıflar ve Şehir* (çev. H. Ebru Aksoy), İstanbul: Küre Yayınları.
- ÖRSTEN ESİRGİN, Seda (2016), Aile Hukuku ve Mülkiyet İlişkileri Açısından Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Gayrimüslim Kadın, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (C 65, S 3, s 893-935), Ankara.
- ÖZ, Mustafa (2012), Vasi, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*,(C 42, s 546-547),İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- ÖZEL, Oktay (2018), Şiddetin Egemenliği: 1550 ila 1700 Arasında Celaliler, *Osmanlı Dünyası (s 245-268)*(çev. Gül Çağalı Güven),ed. ChristineWoodhead, İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- PAMUK, Şevket (2015), *Osmanlı-Türkiye İktisadî Tarihi 1500-1914*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- PEİRCE, Leslie P. (2011), *Harem-i Hümayun: Osmanlı İmparatorluğu'nda Hükümranlık ve Kadınlar* (çev. Ayşe Berktaş), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- SAYDAM, Abdullah (2015), *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- SCHACHT, Joseph (2018), *İslâm Hukukuna Giriş* (çev. Mehmet Dağ-Abdulkadir Şener), Ankara: Otto Yayınları.
- ŞAHİN, İlhan – EMECEN, Feridun (1991), Amasya, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 3, s 1-4), İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- ŞENER, Abdülkadir (1984), *İslâm Hukukunda Hibe (Doçentlik Tezi)*, Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- TOLEDANO, EHUD R. (2010), *Suskun ve Yokmuşçasına: İslâm Ortadoğusu'nda Kölelik Bağları* (çev. Y. Hakan Erdem), İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.

- TURAN, Osman (2017), *Selçuklular Zamanında Türkiye*, İstanbul: Ötüken Yayınları.
- UĞUR, Yunus (2003), Mahkeme Kayıtları (Şer'iyeye Sicilleri): Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya, *Türkiye Araştırmaları ve Literatür Dergisi*, (C 1, S 1, s 305-344), İstanbul.
- UĞUR, Yunus (2010), Şer'iyeye Sicilleri, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 39, s 8-11), Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı (1988), *Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı (2011), *Osmanlı Tarihi*, (C 3/1), Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı(2014), *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı(2015), *Osmanlı Tarihi*, C 1, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- ÜNSAL, Veli (2017), Amasya'nın En Erken İskân Tarihi, *Uluslararası Amasya Sempozyumu Bildiriler Kitabı (ed. Fatih Köksal vd.)*, (C 1, s 605-622), Amasya.
- VASİLİEV, Alexander A. (2017), *Bizans İmparatorluğu Tarihi (çev. TevabilAlkaç)*, İstanbul Alfa Yayıncılık.
- YEDİYILDIZ, Bahaeddin (2003), *XVIII. Yüzyılda Türkiye'de Vakıf Müessesesi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- YÜCEL, Yaşar (2018), *Anadolu Beylikleri Hakkında Araştırmalar II*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- ZİLFİ, Madeline (2016), Osmanlı Uleması, *Türkiye Tarihi 1603-1839: Geç Osmanlı İmparatorluğu (C 3, s 255-274)(çev. Fethi Aytuna)*, ed. SuraiyaFaroqhi, İstanbul: Kitap Yayınevi.
- WHITE, Sam (2013), *Osmanlı'da İsyan İklimi: Erken Modern Dönemde Celalî İsyanları (çev. Nurettin ElHüseyni)*, İstanbul: Alfa Yayınları.
- WOODHEAD, Christine (2015), Süleyman Üzerine Görüşler, *Yeniçağda Osmanlı Dünyası: Kanuni ve Çağı(s 208-240)(çev. Sermet Yalçın)*, ed. Metin Kunt-ChristineWoodhead, İstanbul: Alfa Yayıncılık.

EKLER

Ek 1. A. Ş. S. (40a/1 - 40b/1)

موسسه امامیه محال نند از جانب مجلس ساکنه نمره راهیه بنف
محمد نام خاندن کر ففندون بیه انبدر انزاده وکیل اولوب و کالتی فریره
معرفت شریعت ابله عارفانه اولاد الحاج بالال بن علی و محمد بن فریه علی نام
کندرک شاهان تالیله نایبته اولان فرزنداشی مصطفی جلیلی اینچی نام کند
بجلس شرح شریفه اشوساها کتاب مصطفی و محمد نام فرزنداشی
م محمد نمره بالکالت انزارداعتراف ابروب موطوم فریره رافیه
مکله فریره و نابع اولوب بر حدی و نفع باجمه بر حدی فریره
ملک بر حدی سرور ملک بر حدی طریق عام ابله محدود اولان
ملک باجمه سن فریره ان مصطفی و محمد علی الاشترک السدی بیبه
و نسیم و التردد اینی مجلس پسده انتها ب و نسیم ابلدی من بعد
ملک موهوب بود کعبا باش انا و کجا ران منصرف اولسدنلو
و بکن و تصدیق الشرع ماصولایع بالطلب اولسدی
فی او احر حاری الاولیاء بر مسوسس و الو

سوالی
عز حلی علی سلی ای ح محس مصطفی س احمد س محس
نوهی ارسال غنایب معدا اعد محس
فالعلی امیر حسن س عمر س محس احمد س صبر
کما کما مومن سنان عداده محمد و علی

نب السعدال فریر شعبان جوایده ذکر اولنان مترل فروم حسن بنیبه نکی
ملکی ایدی و کن فریر حسن بنیبه ذکر اولنان مترل فروم صد گوری اولکل
تخلیه شریعه انکندن صکن بها بیبه صحیح ابله بیبه و نند این انتها ب و نسیم
ابرورب ای بو صنا هذا ملک موهوب اولوق اوزره تصرف ابرورم دیدکن
فریر الحاج ثمره بیبه فریره ملک ابرورب بیبه فریر شعبان نایبته طلب
اولنذ قوه عدو و ابله خضر بن یغوب و محمد بن مصطفی نام کند (حافران
دور استنها اولنذ قنده ای الواقع ذکر اولنان موصلی اولو س کلله
شرعیه انکون صکره فریر حسن بنیبه حضور فریره فروم شعبان بیبه صحیح
الیده هم و نسیم و اوله ای انتها ب و نسیم ابرورب ای بو صنا هذا ملک موهوب
اولوق اوزره تصرف ابرورم حضوره بنایه در شهادت دج ابرورم سرور ای
ادای شهادت شرعیه ابله کلله بعد التقدیل شهادت لری مقبوله اولغینین
موصله اولو در فریر الحاج ثمره معارفه دن مع اولو ماصولایع
الطلب کلل و لکدی ای او احر حاری الاولیاء بر مسوسس و الو

سوالی
محمد حلی علی سلی ای ح محس مصطفی س احمد س محس
نوهی ارسال غنایب معدا اعد محس
فالعلی امیر حسن س عمر س محس احمد س صبر
کما کما مومن سنان عداده محمد و علی

Ek 3. A. S. S. (1b/4)

بویا حیل محفل شکر ز غزوه زیاد و او ایامه نقد است

ز غزوه فص

لحم غنم و قه ص ۱	لحم مغز و قه ص ۱	لحم مغز و قه ص ۵	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴
نیم او را در یک	رستون بانی و قه ص ۱۴	صانون و قه ص ۱۴	روغن پاک ص ۱۴	ص ۱۴
لحم غنم و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴
نیم او را در یک	صانون و قه ص ۱۴	صانون و قه ص ۱۴	روغن پاک ص ۱۴	ص ۱۴
لحم غنم و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴
نیم او را در یک	صانون و قه ص ۱۴	صانون و قه ص ۱۴	روغن پاک ص ۱۴	ص ۱۴
لحم غنم و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴
نیم او را در یک	صانون و قه ص ۱۴	صانون و قه ص ۱۴	روغن پاک ص ۱۴	ص ۱۴
لحم غنم و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴
نیم او را در یک	صانون و قه ص ۱۴	صانون و قه ص ۱۴	روغن پاک ص ۱۴	ص ۱۴
لحم غنم و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴	لحم مغز و قه ص ۱۴
نیم او را در یک	صانون و قه ص ۱۴	صانون و قه ص ۱۴	روغن پاک ص ۱۴	ص ۱۴

نیم او را در یک

Ek 6. A. Ş. S. (18a/2)

امامه مضافانندن فنه نام قریه ساکنانندن یوان و برش و لدی اندوز
 نام ذمیلر محفل قضاده فرزنداشلری صوا نام ذمیلر زوج سی او ثوب
 زوج اخزندن اولان مقرر و سکلله ما نام صیغه لکر قبل شرعدن منصوبه
 و صیلری کوللی بنت یوان نام ذمیتہ محضرتہ اوز ربنہ بربر لری دشوی
 و تقریر کلام ایدوب بوندن اقدام مرد اولان فرزنداشم فریور سوه نکر
 وارشتی بز لره و زوجہ سر مرقومه کولتی بہ منحصر اولوب مخلفاشندن اولوب
 منزل یردی کلام معروف موضعده واقع عندالایمانی و الخیران معلوم الحدود
 باعدن حصتہ شرعیہ فری طلب ایلدکرده فریوزہ کولتی مرقومه صیغه لر
 ظریفندن مستقلہ متصرفہ اولوب مانعہ اولور سوان اولوب جوابی
 تحریس و لایس اجرا اولحق مظلوم عدرد بد کلونره غت السوان معلوم
 جوابنره زوجم مرد مرقوم فریور صیغه لکر بابالریندن اشتقال اندن
 نقود دن اون غرویش شقر اض ایدوب مقابلہ سنره ذکر اولنان
 باشی فریوزہ صیغه لره ہبہ و تخلیک ایلدی اول صیغه لکر کلر بریوب
 معوضتہ لری رد بکرہ عقبہ نکار حسن علی و باکس و مددی
 ولد لکف نام کنہ فر حاضرن اولوب فی الحقیقہ مرد فریور صوه ذکر
 اولنان باشی مذکورہ صیغه لکر کند و محتوم اولان اون غرویش
 لدی مقابلہ شرم فریوزہ لره ہبہ و تخلیک و بز لری اشہاد ایلدی بو
 شاید بز شہادت دمی ایدرز دیواد اشہادت شرعیہ ایلدکلونره
 مقصدلہ اولفرض فریوزان و مندر سوجہ معارضہ دن مع اولوب ذکر اولنان
 باعدن فریوزہ صیغه لکر کلر بریوب حکم اولوب عاقد اولام
 بالظن کس اولدی فی او امر رابع الاول کس کس کس و الف

ہوہ الحال

حلیل س	حسن علی	حسن علی	عبداللہ بن و عشرہ
علی الامام	عبداللہ	سرمحصران	تصویر

Ek 7. A. Ş. S. (61b/2 - 61b/3)

قاقان
 محمل السبزی و غیره
 عروس ماه و وقتی بیخه گان شب او
 رد و در دام خود در بجز اول و عا و در او تن ک
 زین و تو صحرایه بود در غلگه ک و اعتقاد طار قاقان
 سر

نفس را کلبه ده و زقع مرحوم حابین اغا بنار بلدو کی او قاضی بود می برای
 و سنوی او طغابین بیرنه لشبو و ار نیرع فرماه هابون عبدی جزو جهلک لا یوع
 و محل مستحق اول طغابین فوجیه او لقب بلساخ هابون و بر کمان بنیرع و قاقان
 نیز بود و سوره لویک و لا و سبک فریه صکره بودی بر وجه و سنوی
 و بر لوم لا زمه سبک مد شعرا یلع منصور اولوب و لا فکل شعرا
 حد ملاک لا زمه سبک مد شعرا یلع منصور اولوب و لا فکل شعرا
 اوخ مد خط و اوخ مد او ملل کوسر تعلیم بالاعماله شرف
 مو لبحون و عایه مد او ملل کوسر تعلیم بالاعماله شرف
 اعداد و الا کور را می اولوب خط سه روی العده سه ریح و سقور
 کت سه ریح
 ایستاده واقع بر این یکده جمع زینین برین باقی اولوب خط ارمان افزون اولوب
 ایچینیشیبه اولوب بان ما زین و دیگر این جمع هابون ایدیک نام کینه حورجه لاسی مونسین
 حوریا یوب بو بان ما ایچی و بر دم و بر دودک و ادب زرد از زرقان جامع زینین
 اولوب خشتن زینین کور قاقان خطه و بر ایچینیشیبه اولوب خط ارمان افزون اولوب
 دعا سه ریح کور کور سوره لویک شعرا ایچینیشیبه اولوب خط ارمان افزون اولوب
 حکم
 ادره

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Metehan BOZKURT

Doğum Yeri: AMASYA / Taşova

Doğum Tarihi: 07.01.1996

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğretimi: Amasya Üniversitesi Tarih Bölümü

Yüksek Lisans Öğretimi: Amasya Üniversitesi Tarih Bölümü

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLER

Gürkan CEVGER-Metehan BOZKURT (2019), 1663-1665 Yılları Arasında Amasya'da Fiyatlar, *Akademik Matbuat Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (C 2, S 2, s 1-24), Bingöl.

İLETİŞİM

E-posta Adresi: metebey_0596@outlook.com

Telefon Numarası: 0537 479 90 69